

A-5 = 179 d

CHARTREUSE de **PARIS**

✧ Notre-Dame de Vauvert ✧

(PROVINCE DE FRANCE-SUR-SEINE)

Notitiæ de Le Vasseur et Le Couteulx

Manuscrit du Ven. Père Dom Palémon BASTIN

Cartusia

Beatae Mariae Vallis viridis juxta Parisios. —

(Lom. VII Notitiae. P.écriture semble être celle de L. Vassier)
Paris. Province Transjura

Quaquam prima Cartusianae religionis semina Lutetiae Parisiorum exorta fuisse nemo dubitet, verumtamen anni centum septuaginta tres a fundato ordine effluxerant cum incluta urbs conceptum in gremio suo partum et alibi jam ad ultimum, non susceperat. Illuxit tandem annus, quo foecunda jam apud Delphinates proles accersita a Divo Ludovico facta est in civitatis Parisiensis propugnaculum, adversus principis tenebrarum hostiles incursus.

Historia foundationis cartusiae Vallis Viridis.

Hujus foundationis historiam referunt Sutor, Dorlandus varique scriptores, suppeditatum est nobis antiquum manuscriptum gallico sermone exaratum, quod quidem ad calcem hujus cartusiae subjecimus, hoc de verbo ad verbum fore redidimus. Protervus satan vulgo Vallis viridis cacodemon nuncupatus qui aedes regias ad Parisiorum muros invaserat, illicque fecerat domicilium, Deo sic ob hominum scelera permittente, omnes qui viam hanc pertransibant, maximis afflicebat molestiis (nemini etenim hic iter agere fas erat, qui non aut percussus aut mutilatus abiret). Debat etiam clamores horribiles, terribilibusque vocibus adeo metam omnibus incutebat, ut porta universitatis tunc gibard ostium dicta, nunc autem St. Michaelis nomine insignita, janua inferorum vocaretur. In quo quidem vocabulo via, quae ad Dominam nostram De Campis tendit, etiam nunc inferorum vice retinuit nomen. Haec Parisini cives non sine doloris sensu quotidie patiebantur, qui omnem movebant lapidem, quo tam saevum hospitem, eliminarent e patris finibus. Vitam per id temporis vivebat ^{h.} praeclosa quaedam sanctitate spiritusque propheticæ valde celebris. Haec convocatis magistratibus afflata Divinitus ait: si vultis a Daemoniorum infestationibus liberari, Cartusianorum illic expedit constitui monasterium. Haec verba, cum famâ volante ad regis ipsiusque consortis aures pervenissent, ambo jam dudum pariter erga nostrum ordinem, optime affecti statuunt binos cartusianae familiae conventus erigere.

Necrologium domus Vallis viridis
ex chartis capit. gener.

- ch. 1285 Rogerus quondam monachus Vallis viridis habet plen. monach. per tot. ordinem. obiit
15° cal. decembris (fuit Prior ejusdem dⁱ - note du copiste).
- " 1289 Anno Dñi 1289... Breves habentur 79. Inter quas habent tricen. per tot. ord. et asso-
ciationem cum 1° Anniversario: Jo. Vallis Viridis Juvenis sancti Pauli: Q. S^{tas}
Cruci monachi et sacerdotes.
- " 1295 18° cal. febr. obiit Dominus Jocerandus qui habet per tot. ord. plenum monachatum
et amplius unam missam a quolibet sacerdote et 50 psalmos ab illis qui non
celebrant et 50 pater noster a convertis et redditus (Il a été Prieur du Val S^{tas} Ma-
rie, de Paris, du Liget et du Mont-Dieu).
- " 1300 Item Joannes quondam Prior Vallis viridis obiit 4° monas Junii qui habet associatio-
nem cum 1° Anniversario.
- " 1305 Item dominus Robertus monachus Vallis viridis qui obiit habet tricen. per tot. ord. et as-
sociationem cum 1° anniversario in oct. beati Joannis Baptistae.
- " 1311 Item obiit Henricus de Glanderis, sacerdos et monachus Vallis viridis qui habet tricen. per
tot. ord: (obiit in crastino S^{ti} Laurentii, J.C.)
- " 1316 Obiit fr. Robertus clericus Vallis viridis 3° monas nov. qui habet tricen. per tot. ord.
et associationem cum 1° anniversario.
- " 1332 " D. Margarita Burgensis parisijs quae habet tricenarium per tot. ord.
- " " " D. Joseph Delhorici monachus Vallis viridis qui habet tricen. per tot. ord.
- " 1334 " D. Reginaldus monachus Vallis viridis qui habet monach. per tot. ord. 6° Idus sept.
- " " " D. Baudouinus Prior dⁱ " " " " tricen. " " " - (J. Capus)
- " 1335 " Dña Blunde mater D. Joannis de Siemo monachi Vallis viridis quae habet tricen. per
tot. ord.
- " 1339 " D. Baudouinus quondam Prior dⁱ Vallis viridis (J.C.)
- " 1340 " Item magister Stephanus de Gyeno civis Parisiensis.
- " 1349 " D. Symon monachus Vallis viridis.
- " 1362 " fr. Nicolinus redditus Parisius qui habet tricen. (carte de la Part-dieu).

Verum, re maturius examinata primam mutantem mentem, ex duobus domibus unicam conflare domum proponunt, quae quidem monachorum numero duo monasteria adaequaret. Rem promovendi rex studiosissimus R^{do} Patri Cartusiae majoris Moderatori piam intentionem, misso ad id operis nuncio significat, Congregatioque hujusce negotii gratia privato Capitulo die quartâ mensis augusti anno 1257, Bernardus De Lusse (qui son successeur vintimile) Cartusiae primarioe Coenobiarca Regis christianissimi voluntatem, patribus ibidem, coadunatis proposuit, illius autem supplicationis haec summa erat. Se, pro singulari summoque quo Cartusianos amore prosequeretur, exoptulare, ut quidam monachi Lutetiam, Parisiensem, destinarentur, quorum consilio et praesentia juxta regiam urbem Ordinis nostri monasterium edificaret. Certe principis votis annuentes Delegerunt Toceranum, Vallis ~~Mariae~~ ^{Mariae} Piorum, vitae sanctimoniam perillustrem, una cum quatuor aliis monachis, qui Regem adiret, Data prius eidem potestate suscipiendi locum, quem Ludovicus ad constructionem domus (quae quadriginta et unum monachos contineret) judicaret commodiorem. Praefatus igitur Tocerandus confectas super his omnibus litteras patentes R^{mo} Patri dictique Capitulo, aliasque christianissimo Regi virisque ^{primariis} attulit. Illorum adventu mirum in modum exhilaratus princeps eos perhumaniter ac honorifice excepit, priusque inter se habitus Deo sermonibus, exploratisque cartusiani instituti austeritatibus, exercitiis vivendique formulâ, hanc Cartusiae sedem assignavit apud Gentiliacum prope Parisios, in cedibus, fundo, vineis et pratis quae comparaverat a Joanne Ogerio herede Petri Ogerii Archimagini Regii.

Paulo post praedictus pater ventis Toceranus Regem tunc Meloduni agentem convenit, suppliciterque pro Cartusianorum domicilio regiam eadem Vallis vindiis ab hominibus ob daemoniorum infestationes desertam postulavit, subjiciens nullibi Cartusiam collocari posse commodius, tum propter loci amoenitatem, aeris salubritatem, proximitatemque Parisiensis academiae, ex qua quidem ad ordinis augmentum, majoremque Dei gloriam nova domus alumnos improptere suscipere. Labbus auditis vix Ludovicus assensum praebuit, irritos siquidem conatus Tocerandi pro praefato palatii incolata futuros existimabat, frustra siquidem, hactenus multi
religiosi

- ch. 1364 Obit Dominus Bertrandus Prior Parisius VIII° idus octobris qui habet monach. (ob. D. Re-
mandus Prior d^e Vallis [viridis] hab^e plen. monach. et annis. sub 8° idus oct., m.v. et J.c.)
- " 1372 " D. Nicolaus monac. d^e Parisiensis seu Vallis viridis, alias Prior Florentiae.
- " 1374 " E^m D. Cardinalis Parisiensis.
- " 1387 " D. Helias Prior d^e Vallis viridis (ob. 7 octobris dicitur de Annals, t.6, p. 378).
- " 1388 " D. Petrus de S^o Martino monach. et sac. d^e Vallis viridis qui habet tricen.
- " 1389 " D. Joannes Majoris monach. sacerdos d^e Vallis viridis 5° idus junii qui habet tricen.
cum associatione primi anniversarii post diem praedictam obitus sui.
- " 1398 " D. Guillelmus de S^o Sepulchro monac. sacerdos d^e Vallis viridis. ob. 10 dec.
- " 1399 " D. Reginaldus Coti monachus sacerdos d^e Vallis viridis qui habet tricen.
- " 1400 " D. Joannes Tieriti monachus sacerdos Vallis viridis.
- " " D. Guillelmus Surelli monach. sacerdos d^e Vallis viridis.
- " 1401 " D. Petrus de S^o Florentino monach. Vallis viridis.
- " 1402 " Fr. Guillelmus Caprioli (Caprioli, J.c.) clericus redditus et sac. d^e Vallis viridis.
- " " D. Simon de Chaneto Prior d^e Vallis viridis. Obit 21 julii habens tricen. per tot. ord.
- " " Fr. Theobaldus Herpin conversus d^e Vallis viridis.
- " 1408 " Fr. Stephanus conversus d^e Vallis viridis.
- " 1410 " D. Wilhelmus de Sacriato monac. sac. d^e Vallis viridis, habens tricen.
- " 1411 " D. Joannes Thiessardi (Thiesardi, e. de Pise, Tressa, J.c.) monac. sac. et prof^s d^e Vallis
viridis, pro quibus (cum alio monacho) fiat unum tricen. per tot. ord.
- " 1412 " D. Bartholomaeus de Heries monac. sac. et prof^s d^e Vallis viridis pro quibus... [ut supra].
- " " Robertus Gambelin (Gaubelin, J.c.) civis parisiensis, pro quibus (cum duobus aliis)... [ut supra].
- " 1413 " D. Guido Lagador (Langador, J.c.) procurator d^e Vallis viridis prope Parisios, pro quibus
(cum alio monac.)... [ut supra].
- " " D. Nicolaus de Maiencuria (Maioncuria, J.c.) monac. sac. d^e Vallis viridis (alias
1395 Prior Ligeti, J.c.) pro quibus... [ut supra].
- " 1414 " D. Joannes de Lusy, Prior d^e Vallis viridis (alias Pr Vallis S^o Petri), pro quibus [ut supra].
- " " Fr. Stephanus Legras (Legers, J.c.) con. d^e Vallis viridis, pro quibus [ut supra].
- " 1415 " D. Natalis vicarius d^e Vallis viridis.
- " " D. Guillelmus de Lineris, monac. d^e Vallis viridis.
- " " S^c. Philippa Abatissa monasterii S^o Marcelli prope Parisios.

religiosi viri tentaverant pelleret Daemonem a sedibus suis, id eo satius esse putabat, ut cartusiani locum non mutarent, sed sese stabiliress-Gentiliaci. Ad quae Toceran-
-dus, fiat, inquit, secundum regis beneplacitum, libenter ibidem Demorabimur,
verumtamen christianissime Rex, ne vallem viridem proe maligni spiritus infestatio-
-nem, timore nobis Deneges, fretus siquidem Divini numinis ope regiam vestram,
majestatem certiora facio me tales illic introducturum viros, quorum precum
vis Daemonum catervas fugabit profligabitque. - Laetus Rex Tocerandi verba at-
-tendebat, quae tamen audire prudenter dissimulans, huius vesperam secretiori
coacto consilio, quid in hac in re faciendum sciscitatur. Post die venerandus Prior
antequam ad propria remeasset, nihil de petitione cogitans, Regem salutaturus venit,
cui Rex: Quia Vallem viridem ita vobis ummodam judicasti, esto, in nomine Dei et
beatae Virginis sub quorum tutela secure vos ibi habitaturos confiditis, locum hunc in-
-colite. Illeque, pro cuius amore cum vitae rigorem aggressi estis, quem vos et fratres
vestri sectamini, vobis sit in adiutorium, ut fiat voti vestri complotes, cui Tocerandus
eos, quas poterat, gratias agens repetit Gentiliacum, hosque charissimos fratres infor-
-maris de felici tua negotiatione, quam quidem egre admodum absolverat, eo quod
Divus Ludovicus Difficiliter concessisset Vallem viridem, causatus hanc esse Daemonis
hospitium. Interea quoniam genus hoc Daemoniorum (ipsa met Veritate testimonium
perhibente) solus orationis et jejunii virtute ejicitur, venerandus pater tuus adhortatus
est, ut is plus solito dediti sese ad proelium contra tenebrarum principem prepararent.
Manum igitur Cartusiani admoventes operi, carnem vigiliis prolixioribus, inedia
severiori, continuâque oratione macerant-precum, ferventissimarum jacula vibrantes
in coelum, ut Deus optimus maximus per intercessionem et merita gloriosissima Virginis
Mariae sanctique Joannis Baptistae locum hunc desideratam, purgaret, proculque pelleret
spiritus malignos, quo ibidem in futuras retro generationes nomen eius benedicerebatur,
invocaretur ad laudem nominis ipsius, et ad salutem eorum, qui in hac oede se cultui
Divino manciparent, et in munimen et propugnaculum spirituale civitatis Parisiensis,
quae non modicum ab incolis nequam Damnum patiebatur.

Interim quodam Domesticos praemittunt ad hoc palatium, qui illius aditum rubis,
spinis, urticis et paliuris obstructum aperiant, rudera egerent, murosque, quibus fores
et fenestras

Ch.	1415	Obiit Fr. Joannes conr. d ^s Vallis viridis.	
"	1417	" D. Petrus Galli sac. monac. Vallis viridis pro quibus [ut supra].	?
"	"	" Fr. Joannes Ambrosii conr. d ^s Vallis viridis, pro quibus [ut supra].	
"	1418	" Fr. Nicolaus Praemosti conr. d ^s Vallis viridis.	
"	"	" Colinus donatus d ^s Vallis viridis.	
"	1419	" D. Mathens S ^t i Jacobi, prior d ^s Vallis viridis.	
"	"	" D. Joannes de Vengueur (de Benques)	} professi d ^s Vallis viridis.
"	"	" D. Richardus de Bissio (de Busseya.)	
"	"	" D. Petrus de Templo (du Temple)	
"	"	" D. Stephanus Gambellini (Gambelin)	
"	"	" D. Petrus de Liveto (de Lineto)	
"	"	" D. Joannes Benneti (Berneti)	
"	"	" D. Joannes Audigerii	
"	"	" D. Joannes	
"	"	" D. Michael Hamelo (du Hamel)	
"	"	" D. Joannes Theobaldus (Thiebauld)	
"	1422	" D. Petrus de Liveto (Lineto, J.C.) Prior quondam Vallis Dei (1405, J.C.) monac. d ^s Vallis viridis, pro quibus [ut supra].	
"	"	" Philippus Fabri campsor civis Parisiensis, qui habent [cum duobus aliis] tricenis. per tot. ord.	
"	"	" Dñs Joannes Bitor magnus benefactor d ^s monachae prope Parisios, pro quibus [ut supra].	
"	1423	" Simon Blanchardi, civis Parisiensis.	
"	1427	" Magister Dominicus Parvi (Parvi, J.C.) decanus facultatis theologiae Parisiensis pro quibus [ut supra].	
"	1428	" D. Joannes Corderii Prior d ^s Vallis viridis	
"	1429	" Joanna de Verdelayo, civis Parisiensis, pro quibus [cum duobus aliis]... [ut supra].	
"	1430	" Dñs Joannes Gerson cancellarius Parisiensis, pro quibus [ut supra].	
"	1431	" D. Joannes de Baro (Barro, J.C.) vicarius d ^s Vallis viridis, pro quibus [ut supra].	
"	"	" Fr. Gerardus, conr. d ^s Vallis viridis.	} pro quibus fiat idem.
"	"	" Fr. Martinus Poupart (Ponpart, J.C.) conr. d ^s Vallis viridis	

et fenestras occultabantur, destituerent. His ita preparatis Tocendus septem aliorum monachorum turma circumseptas sumensque sententia fidei, in quo valeret omnia tela inimici sui ignea extinguere, sub noctem ad palatium Vallis viridis accedit. Aggrediuntur intrepidum usurpatorem cedum, et munimine bene ipsi pueri in hoc castra Demoniorum, incumpunt. Die Divo Columbano Abbati sacra vigesima prima novembris anno 1859. Per tres ipsos dies totidemque noctes in oratione perseverantes processionalibus locum circummeant, aquis lustralibus expiant, Christumque Salvatorem nostrum Deprecantur, ut per merita beatissimae matris huc Demones ab hac valle fugaret, ut in cubilibus, in quibus Dracones habitaverant, oriretur viror calami et junci, Coetareturque Deserta solitudo, et floreret quasi Lilium.

Per triiduenam hanc pugnam, res dicta mirabilis, auditi fuerunt non modo ab eis et a domesticis, sed etiam a quibusdam civilibus, fragores horridi, tonitruum stridor, perspecta est vallis humo contramiscente dehiscere, quin et ex intimis terrae penetralibus vapores, nubeculaeque exhalantes in tantum aerem vitiant, ut ex coeli intemperies domesticum morbum contraxerint. Id agebant Demones, quo novos incolae tot terribilamentis ab hacce Domo propellerent. Verum religiosi patres orationibus suis prevalentes crucis salutiferi vexillo beatissimaeque Dei Genitricis adiutorio de aëris potestatibus gloriosum triumphum reportarant.

Post quatuor aut quinque dies fama diffusa per urbem Cartusianos Demonibus a se fugatis in vallis viridis palatio sedem fixisse, tanta populi utriusque sexus per aliquot dies frequentia confluit ad cartusiam, ut perlassos patres ob confusam adventantium turbam, sedem mutasse praemitteret; parumque aluit, quin pro hominum concursu, locum hunc Deserant, quia undequaque a populo ad tale miraculum obstupescante circumvallati, vix haberent tempus, quo per otia sacra vacarent silentio, solitudini ceterisque instituti nostri exercitiis. Verum Divina pietas patres ab importunis hisce visitationibus liberavit obstructa quorundam civium solitudine, qui religiosi viris, condolentes, universis monasterii aditum interdixerunt, nisi petita prius licentia, statisque diei horis, Insuper suscipere curam de pecuniis recipiendis, quas conglomeratim civium Parisiensium Devotio subministrabat, quae in tantum excreverunt, ut ad construendas

cellas

1448 ob. R^{ex} in x^{to} P. et DD. Jo^hannes Scolotensis eccl^{ie} episcopus. 1° prof^s dⁱ S^{an}c^ti Jo^hannis B^{at}te in Zedern, ultimo dⁱ Majoris cast^{re}, qui habet per tot. ord. plen. cum p^{re}salt. monach., cujus obitus dies scribitur in col. conv. dd. ordⁱ 20 julii.

- ch 1432 obit D. Petrus Pontii monac. sec. dⁱ Vallis benedictionis (Vallis viridis, J.C.) pro quib^{us} [cum duobus alijs]...
- " " D. Guillelmus de Lincourt (Lintonia, J.C.) monac. dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1433 " D. Georgius prof^s Vallis viridis et hospes majoris cartusiae, habens anniv. festat. 28 julii.
- " 1435 " D. Joannes Odonis monac. sec. prof^s dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1436 " D. Thomas Infantis monac. dⁱ Vallis viridis, sacdos, pro quib^{us}... [ut supra].
- " " Fr. Egidius de Capella conv. dⁱ " " , pro quib^{us} [cum duobus alijs]... [ut supra].
- " 1439 " D. Joannes Paris, Rector dⁱ Vallis profundae, prof^s dⁱ Vallis viridis, sacdos, pro quib^{us} [cum duobus alijs]... [ut supra].
- " " Fr. Petrus de Vallibus, hospes in d^o Cartusiae, prof^s dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1444 " D. Petrus de Maincourt (Maycourt, J.C.) mon. 1° prof^s dⁱ Vallis viridis, ultimo dⁱ Fontis B^{at}te ^{sacdos} M^{ag}, pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1445 " D. Joannes Cloutarii mon. prof^s dⁱ Vallis viridis, sec., pro quib^{us}... [ut supra].
- " " D. Joannes Fischerii " " " " " " " " " " " "
- " 1448 " D. Jacobus Ronvri (Rancle, c. de L.; Romira, J.C.) mon. prof^s dⁱ Vallis virtutis (Vallis viridis, c. de L.), sec., pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1449 " D. Hervens de Ponte Rector dⁱ nove foundationis prope Nanetas, dudum Prior dⁱ Vallis viridis, qui habet per tot. ord. plen. cum p^{re}salt. monach. cujus obitus dies scribitur in calend. conventualibus domorum ordinis et marti.
- " " Fr. Petrus de Rupe conv. prof^s dⁱ Vallis viridis prope Parisios, pro quib^{us} [cum 2 alijs]... [ut sup.]
- " 1450 " Fr. Petrus Priot (Priot, J.C.) conv. dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us}... [ut supra].
- " 1452 " D. Richardus Richerii, mon. prof^s dⁱ Vallis viridis, sec., pro quib^{us} [cum 4 alijs]... [ut s.]
- " " D. Odo Baiant (Odobarat, J.C. et m.v.) mon. prof^s dictae dⁱ, sec., pro quib^{us} [ut sup.]
- " " Fr. Alphonsus
- " " Fr. Joannes Barillet } conv. dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 4 alijs]... [ut sup.]
- " 1456 " Fr. Martinus Singlet (Smighet, m.v.; J.C.) conv. dⁱ Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 5 alijs]... [ut s.]
- " 1457 " D. Joannes Placentis, qui fuit Prior domorum Silvae benedictae, Petrae Castris, Vallis viridis et Nanetarum, qui habet per tot. ord. plen. cum p^{re}salt. monach. cujus obitus dies scribitur in cal. conventualibus dd. ordⁱ sub die nativitat^{is} X^{pi}.
- " 1458 " D. Jacobus prof^s dⁱ Vallis viridis, diaconus, pro quib^{us} [cum 3 alijs] fuit [ut supra].
- " " Magnificus D. D. Tanguidus de Castro quondam praepositus Parisiensis, pro quib^{us} [cum 6 alijs]... [ut sup.]

cellulas aliquas, et majorem ecclesie partem sufficerint. Ille populi concursus per sex menses perseveravit.

Interea Divus Ludovicus de ingressu Cartusianorum in Vallam viridem, De fuga Daemonum, De miraculosa istius loci possessione et de itinere ad Cartusianorum aedes frequentia certior factus, Lutetiam petens, recto tramite, Cartusiam venit. Excipitur a patribus, qui ad eum tanquam ad proclarum et beneficium sydus cum cruce et aqua salutari procedunt, ab eis prostratus flexis, ut par erat, religioso salutatur, illisque christianum illud canticum *Te Deum*, laudamus inchoantibus, devotaque mente prosequentibus, usque ad locum quem sibi in sacellum destinerant, piissimus princeps deducitur, fusisque ad Deum precibus rursus ad pedes indygi Regis procedentes, gratias ei de sua erga Cartusiam suam magnificentia et liberalitate rependant, sese ejus tutela et patrocinio cum omni humilitate committunt.

Toccerandum cum suis monachis ad pedes suos prostratum, Divus Ludovicus ex innata animi benignitate affabilitateque erigens, singulos omnes sacro oris sui osculo dignatus est osculari, cumque familiari colloquio suscitatus fuisset - quomodo cecodemorem, e suis sedibus eliminassent - De istius loci amoenitate, De malignis spiritibus et aliis rebus sermones una cum Cartusianis miscuisset, prospiciens Patres magis Vallis viridis habitatione quam gentiliaci incolatu delectari gratias ^{has?} omnium Creatori egit, spiritusque sancto plenus elevatis in caelum oculis manibusque junctis cum psalms ista intonuit - Laudate Dominum in sanctis ejus, quia vere cognovimus Te servus tuus reser-
vasse hunc locum, ubi nullus hactenus potuit inhabitare. Et quis ibi inficiat, quan-
doquidem tot mirabilia oculis nostris indies videmus. Haec et alia Rex loquebatur ad circumstantem magnatuum turmam cum ad Toccerandum statim conversus ipsum manu apprehendit - Dixitque: Frater tibi tuisque sociis ob concessa a Deo beneficia congratulamur, nobis etenim manifestissimis constat argumentis hunc tibi locum Numen elegisse, vobisque ad ejus laudes celebrandas destinasse. Proque Omnipotentis voluntati nobis exploratissime acquiescens, vobis et successoribus vestris Ordinem cartusianum, sectatis, concedimus in perpetuum, aedes has regias Vallis viridis, altis muris circumvallatas, liberas et amortizatas, sicut ego et antecessores nostri palatium hoc possedimus, donamus et conferimus singulari pariter beneso-
lencia.

- ch. 1460 alit Fr. Mathaeus Dacier, conv. d^e Vallis Viridis, pro quib^{us} [cum 5 aliis] fiat idem.
- " 1462 " D. Joannes de Burdegallis mon. prof^s d^e Vallis Viridis, sac., pro quib^{us} [ut supra].
- " 1463 " D. Joannes de Virecoria (Virenria, J.e.; Virexia, m.v.) vic. d^e Vallis Clusae, prof^s d^e Sta^e Trinitatis prope Trivionem, qui fuit alior Prior d^e Vallis Viridis, sac., pro quib^{us} [cum 3 al.] fiat id.
- " " " D. Joannes de Burdegallis, mon. prof^s d^e Vallis Viridis, sac., pro quib^{us} [cum 3 aliis]... [cf. supra 1462].
- " " " Fr. Thomas Regis, conv. d^e Vallis Viridis
- " " " Thomas Godefri (Godefa, J.e.) donatus d^e Val^e Vir^e } pro quib^{us} [cum 3 aliis] fiat idem.
- " " " Katherina uxor Nicolai Laurens, civis Parisiensis, pro quib^{us} [cum 5 aliis] fiat idem.
- " 1464 " D. Quillelmus Quillelmeti (Quilhaveti, m.v.; J.e.) mon. prof^s d^e Val^e Viridis, sac., pro quibus [cum 3 aliis] fiat idem.
- " 1465 " D. Joannes Clerici alias Prior d^e Vallis Viridis, qui fuit Visitator prior^{is} Francise, qui habet per tot. ord. plen. cum post. monac., cujus obitus dies scribitur in Kal. conv. dd. ord^e sub 9° kal. martii (et febr.) [m.v. dit. Joannes Clerici, Prior Vallis V.].
- " " " D. Joannes Danielis, Prior d^e Bassaevilla, qui alio fuit Prior d^e Vallis Viridis et dd. Luigniaci et Vallis Stⁱ Georgii, qui obiit M^o sept., sac., pro quib^{us} [cum 3 aliis] ut supra.
- " 1466 " D. Anthonius de Compans monac. prof^s d^e Vallis Viridis, sac., pro quib^{us} [ut supra].
- " 1467 " D. Nicolaus Castallot Prior d^e Vallis Viridis prope Parisius
- " " " D. Quillelmus Hudelli } monachi prof^s dictae d^e Vallis Viridis } sacerdotis, pro quib^{us} fiat
- " " " D. Hermendus Vacherii } unum trican. def. per tot. ord.
- " " " D. Quillelmus Infantis Prior d^e Nanctarum, qui fuit Prior in domibus Rosae nostrae D^{ne}, Fontis B^{ae} M^{ae}, Sylvae benedictae et Vallis Viridis, et per consequens in dictis domibus habet plen. cum post. monach. cujus obitus fuit die Stⁱ Dionysii et soc. ejus (9 oct. J.e.), sac., pro quib^{us} [cum 2 aliis] fiat idem.
- " " " Fr. Joannes Loquide
- " " " Fr. Radulphus
- " " " Fr. Petrus Richart (Richat, J.e.)
- " " " Fr. Lucas
- " 1468 " Honarabili vir Gossemart procurator in castello Parisiensi devotus ordini et director sollicitus causarum et negotiorum personarum ord^e, pro quib^{us} [cum 3 aliis] fiat idem.

Lentia complacentes, vos, successores, domesticos et familiares in regiam nostram protectionem, omnibus et singulis vobis in aliqua re molestos esse prohibentes, suscipimus. nonnullis autem aulicis subjungentibus, quod nullam dotem, unde sibi de victu et vestitu religiosi providerent, ipsis tale missit; respondit, Gentiliacam, Domum, cum terris, pratis et vineis ei adjacentibus donamus, insuper et in eorum alimoniam ac sustentationem quinque modios frumenti nostri Gosnetii, mensurae Parisiensis, ab ipsis quotannis in die festo sanctorum, omnium in horreis nostris percipiendos et a questore nostro absque ulla diminutione et difficultate tradendos assignamus. Adjacit etiam Rex Ludovicus christianissimus consolatoria verba quibus propensum in Patres nostros animum suum, satis indicabat. Ne autem invita forent aliquando dona tua, curavit litteras conscribi, in munimen et firmamentum donationis. Datoe sunt apud Melodunum anno Dominico Incarnationis millesimo ducentesimo quinquagesimo nono, mense maio. Quarum quidem, tenorem hic apponimus:

1259. — Charta foundationis Cartusiae Parisiensis. —

In nomine Sanctae et Individuae Trinitatis, Amen. Ludovicus Dei gratia Francorum Rex. Noverint universi praesentes pariter et futuri, quod ad nostram accedentes praesentiam fratres Ordinis Cartusienensis, nobis humiliter supplicarunt, ut prope civitatem nostram Parisiensem, in qua fluit aquae largissimae salutaris doctrinae, adeo quod fluminis impetus civitatem ipsam locificans et imundans universalem irrigat Ecclesiam pro Divini nominis amore. Vellemus et eidem Ordini de loco aliquo competenti liberalitate regia providere, petentes humiliter et instanter, ut locum nostrum ac domum de Valle viridi prope civitatem praedictam muris excelsis et quovis modis circumvinctam pietatis intuitu dignaremur sibi concedere, ut in ipso, et per ipsum, totus ordo revivisceret et floreret; sicque domus ipsa secus salutarium aquarum plantata decursus fructum in tempore suo daturus gratissimum, locum cartusiensem ordinem secundaret. Nos autem fratres ipsos et ordinem, Deo gratum, specialis dilectionis et favoris gratia prosequentes, pro eorum supplicationibus annuimus et locum praedictum ac domum de Valle viridi, sicut cum tenebamus, fratribus ipsis ibidem Summo Regi perpetuo servituri in puram et perpetuam elemosynam concedimus et donamus.

Protholite
(206) 1463. b. Jura. d. Montefranco

- ch. 1470 Obit Fr. Odinus, conv. d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 2 aliis] fiat idem.
- " 1471 " D. Joannes de Ponte mon. prof^s 1° d^e Vallis viridis, ultimo d^e Carthoise, pro quib^{us} [cum 2 aliis], fiat idem, et dictus D. J. de P. habet annis. perpet. per tot. ord. eius obitus dies. Scribitur in Kalend. conv. dd. ora^s sub 3^a Januarii.
- " " " Fr. Firminus, conv. d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 4 aliis] fiat idem.
- " 1472 " Honorabilis vir Nicolaus Laurentii Lingonis Parisiensis et benefactor, magnus benefactor d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 7 aliis] fiat idem.
- " " " Katherina Scqueremonde, donata d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 4 aliis] fiat idem.
- " 1473 " D. Nicolaus Cati mon. prof^s 1° d^e Vallis viridis, ultimo d^e Nancerrons, qui obiit 3^e mentis, sac., pro quib^{us} [cum 3 aliis] fiat idem.
- " 1474 " Fr. Johannes Deve, conv. d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 3 aliis] fiat idem.
- " " " Johannes Forquarmont (de Forcarmont, J.C.) civis Parisiensis, magnus benefactor d^e Vallis viridis et Katherina uxor ejus, pro quib^{us} [cum 6 aliis] fiat idem.
- " 1476 " D. Albertus Filheul monach. d^e Vallis viridis.
- " " " D. Joannes Geriot " dictae d^e
- " " " D. Guillelmus Ladoue, mon. " "
- " " " Fr. Johannes Dugne conv. d^e Vallis viridis.
- " 1477 " D. Richardus Blondel prof^s d^e Vallis viridis, qui fuit alius Prior d^e Fontis B^{ae} M^{ae} et d^e Vallis viridis. } pro quib^{us} [cum aliis monac.] fiat
- " " " D. Ludovicus Jacoli monac. dictae d^e Vallis viridis } unum trices.
- " " " Fr. Joannes Merlin, conv. d^e Vallis viridis, pro quib^{us} [cum 3 aliis] fiat idem.
- " 1478 " D. Mathens de Montfiquet, prof^s d^e Vallis viridis, qui fuit alius Prior d^e Fontis B^{ae} Marise, obiit 18 septembris.
- " " " D. Joannes Columbel civis Parisiensis magnus benefactor d^e Vallis viridis.
- " 1481 " D. Petrus Sansonis Prior d^e Vallis viridis.
- " " " D. Joannes de Podioessanti, prof^s dictae d^e, qui alius fuit Prior dd. Durbonis, Belnse et Invigniaci. (Durbonis a été ajouté après coup.)
- " 1483 " D. Dionisius Bertaldi (C. de Luc.) [Berthandi, J.C.] vicarius d^e Vallis benedictionis. (C. de Luc.) [Vallis viridis, J.C.], sac. pro quib^{us}.
- " " " D. Johannes Pielli, mon. prof^s dictae d^e [est sûrement prof^s de Paris, d. Pallion B.]

mus locum ipsum, personas et bona quocumque ad ipsum pertinentia, in nostra
et regia potestate suscipientes et volentes ab omni injusta molestatione manere
quiescentes, Donamus insuper et concedimus in perpetuam elemosynam pietatis
intuitu et pro nostrorum et antecessorum nostrorum animarum remedio, fratribus
ipsis inibi Domino servituri ad eorum sustentationem quinque modicos bladi
nostri de Gornessa ad mensuram et modum Parisiensem in granario nostro
Parisiensi percipiendos annuatim ad festum omnium sanctorum, quos a propo-
-sitis et ministris nostris, quicumque pro tempore fuerint; eisdem fratribus solvi
sine diminutione vel difficultate precipimus ad terminum prelibatum. Pre-
-terea donamus eisdem et concedimus domum quam amimus a liberis defuncti
Fehi Coci, sitam juxta Gentiliacum, cum propriis et terris adjacentibus et
vineis et aliis ejus pertinentiis ab ipsis in perpetuum possidendam, quod ut per-
-petuae stabilitatis robur obtineat presentem paginam sigilli nostri auctoritate
ac regii nominis caractere inferius annotato, fecimus communiri. Datum
apud Melodunum, anno Domini Incarnationis millesimo ducentesimo quin-
-quagesimo nono, mense maio, Regni vero nostri anno bigesimo tertio. Euse-
-bius in palatio nostro quorum nomina supposita sunt et signa, Sapiens nullo
signum Joannis Reticularii, signum Algidii contabularii, signum Alphonsi Cam-
-erarii.

Nec proelimitendum hic potest dictum quoddam ipsius fundatoris memoratu
dignissimum, dicentibus enim sibi nonnullis primoribus quod parvam admodum
dotem (modice etenim erat et tenuis) fratribus illis tribuisset, ita sapienter
respondisse fortiter: si bene et religiose vivant, satis habebunt; sin minus, jam
nimis habent.

Inter cetera ex hujus almi fundatoris mandato muri majores hanc aedem cin-
-gentes instaurati sunt, qui dum domus haec deserta esset et inculta ob infensi
demonis eximionem, ut plurimum conuerant. Restitutum est etiam a fun-
-damentis socellum hujus palatii, quod sibi fere obsidum erat. (Ibi nunc est refe-
-torium monachorum.) Prope majores illos muros vergentes ad monasterium
beatae Mariae seu nostrae Dominae de Campis edificatae sunt quinque cellulae
proprie.

qui fuit Prior dd. Vallis Dei, Fontis B^{te} Mae, Ligeti et Luvigniaci, qui obiit die 20 julii
 sac. pro quib⁹ [cum 2 aliis] fiat unum tricenas. defunct.

- ch. 1483 obiit D. Joannes de Ste Egidio mon. prof⁹ dictae d⁹ Vallis viridis (c. de Luc., J.C.) } pro quib⁹
 D. Joannes Rolandi mon. prof⁹ dictae d⁹ } [cum aliis
 monacho]
- fiat idem - Et dictus Johannes Pielli habet anniv. per tot. ord. cujus obitus
 dies scribatur in cal. conv. dd. ord⁹ sub die 20 julii. Et in domibus in quibus fuit
 Prior habet plenum cum psalterio monachatum.
- " " " D. Joannes Lamonrenx, mon. prof⁹ d⁹ Vallis viridis, sac. pro quib⁹ [cum 3 al.]...
- " " " Dñs Ludovicus Saditor [Sandilhyon, J.C.] magnus benefactor d⁹ Vallis viridis,
 pro quib⁹ [cum 4 aliis] fiat idem.
- " 1485 " D. Gentianus Poyssonnet [Gencanus Poissonet, J.C.] mon. prof⁹ d⁹ Vallis viridis
 fac., pro quib⁹ [cum 4 aliis], fiat idem.
- " " " Fr. Andreas de Tornaco redditus laicus d⁹ Vallis viridis, pro q. [cum 8 al.] fiat idem
- " " " Fr. Antonius de Langres, conv. d⁹ Vallis viridis (J.C.) } pro quibus [cum 5 aliis]
- " " " Fr. Joannes Caulier, conv. ejusdem d⁹ Vall. vir. (J.C.) } fiat idem.
- " 1486 " Honorabilis vir D. Joannes de Landruschi miles et Praesidens compertorum Pari-
 sius.
- " " " Vener^{tu} Vir magnificus Hugo [Hugo, J.C.] Gelli, Archidiaconus } pro quibus fiat unum
 Belmae, donatus d⁹ Vallis Viridis. } tricenas. defunct. per
 tot. ord. Et dictus
 Hugo habet unum breve per tot. ord.
- " 1487 " D. Joannes Renouet [Revout, J.C.] vicarius d⁹ Vall. virid⁹, sac., p. q. [cum 3 al.] f. id.
- " 1488 " D. Marianus Archangeli mortuus monach. d⁹ Vall. Virid⁹, mon. sacdos, pro q. [cum
 2 aliis] fiat idem.
- " 1492 " D. Symon Farul [Farel, J.C.] mon. prof⁹ d⁹ Vallis viridis, sac., p. q. [cum 2 al.] fiat id.
- " 1494 " Robertus de Esequie }
 " " Guillelmus Hennat } donati d⁹ Vallis Viridis (J.C.)
- " " " Joannes Charron, civis Parisiensis, benefactor d⁹ Vallis viridis (J.C.)
- " 1495 " D. Natalis Gargnat (Gagniard) hospes d⁹ Ligeti, prof⁹ 1° d⁹ Vallis viridis,
 2° Montis Dei (J.C.)
- " " " D. Ludovicus Magistri prof⁹ d⁹ Vallis viridis. (J.C.)

pro quinque religiosis, quae postea fratrum conversorum usui deputatae sunt. Alia etiam habitacula festinanter sunt constructa in Domicilium tum monachorum, tum fratrum et domesticorum seu familiarium hujus Cartusiae, donec defabricatione amplioris ecclesiae, claustrorum et aliorum aedificiorum consilium conceptum, opere adimpletum esset. Interim dum opus in dies Divi Ludovici munificentia et aliorum benevolentia promovebatur Clemens quartus summus Pontifex vir in Ordinem nostrum valde promus scripsit litteras ad sanctissimum Regem in hunc mo-

Epistola Clementis Papae IVⁱ ad sanctum Ludovicum Regem. —

Cartusiensis ordinis, cujus sinceritas in sua simplicitate non deficit sed quasi lux splenscens atque ad diem perfectum crescit, prae verb. cap. 4. vers. 18. Domino promovente oblivisci non possumus, et de nostro affectu alios certimantes, quod amamus tenerissime specialiter amicis commendamus. Hoc probavit tua serenitas, cum minori fungeremur officio, nam quoties a te recessimus, nisi fallimur, ultima verba nostra recommendationem ejusdem ordinis continebant. ^A flucta ergo in nobis ad eundem Dilectio pro eo scribere tuae celsitudini nos compellit, quam attentius ducimus deprecandam, quatenus totum Ordinem, sed specialiter Domum Vallis viridis prope Parisios quam plantasti pro nostra et sedis Apostolicae reverentia in tuorum remissionem peccaminum oculo pietatis respiciens, sic eis benivolus et beneficent et eisdem defensor assistas consiliis et auxiliis opportunis. Datum Viterbii Decimo quinto Kalendas augusti anno Pontificatus nostri secundo. 55. (1266)

Obitus sancti Ludovici Regis fundatoris hujus Domus. —

Anno Domini 1269 (id est 1270 juxta calculum modernum) rebus christi^{an}is ad extremum, pene malorum productis in Syria nova se spes melioris fortunae ostentavit ob susceptum a Divi Ludovico in has regiones iter. Rebus ad id dispositis Rex christianissimus Cartusienses quos saepe amoris ergo conveniebat, ⁱⁿvisit, ipsisque valē dicit. Non sine doloris sensu Prior septemque Vallis viridis incolae dimiserunt Regem, tanti enim principis regnique procerum patrio iussu orbat, quo se vertent nesciebant. Has inter angustias Parisinos cives, quibus tum Divi Ludovici tum aliorum elemosynas concediderant, accersunt, maloque habito consilio an Regis ex Syria reditum expectarent

- ch. 1497. obiit D. Guillelmus Bertrand, prof^s d^s Vallis viridis. (J.C.)
- " " " D. Petrus (prof^s ?) Vall. viridis, hosp. in d^s Basse villae et obiit 20 junii (J.C.)
- " 1499 " Fr. Cornelius, conversus prof^s d^s Vallis viridis (J.C.)
- " 1500 " D. Nicolaus Batier prof^s d^s " " "
- " 1501 " Fr. Johannes Flexini (Pelisson, m.v.; Pellisson, J.C.; Pellier, c.m.) conv. prof^s d^s Val. Vis^s
- " 1502 " D. Sanson Innocent (Innocen, J.C.; Innocent Serasens, sic c.m.) prof^s d^s Vallis viridis qui plus quam 40 annis fuit procurator illius d^s et multos labores pro toto ordine sustinuit, hab^s p.t. ord. plen. cum poalt. monac. Cujus obitus fuit 20 julii (12 jul, m.v.; J.C.; ch. de Paris). ideo scribitur in Kal. conv. dd. ord^s sub die praedicta.
- " " " D. Joannes Confier (Cofur, m.v.; J.C.) Prior d^s Basse villae, prof^s d^s Vallis viridis (et obiit 20 februarii, J.C.; c.m.).
- " " " D. Nicolaus Jordan (Jordan, J.C.; Jourdain, m.v.) mon. prof^s d^s Vallis viridis, alias Prior dd. Vallis profundae et Basse villae (et obiit 3 junii, J.C.; c.m.).
- " " " D. Jacobus Prepositi mon. prof^s 1° d^s Vallis viridis, ult^o Vallis profundae.
- " " " Holberus Moniseth (Olivens, J.C.; Olivarius Mousset, m.v.) benefactor d^s Vallis viridis.
- " " " Constantia de Huscoth (Stalestof, m.v.) relicta Joannis Zalou (Charron, J.C.; Charran, m.v.) benefactoris (J.C.; benefactrix, m.v.; et J.C.?) d^s Vallis viridis.
- " 1503 " D. Vincentius de Busco monac. prof^s d^s Vallis viridis qui multis annis fuit procurator ipsius d^s et longo tempore direxit diligenter negotia d^s Cartusiae et sollicitavit, hab^s p.t. ord. plen. cum poalt. monac. cujus obitus dies scribitur in Kal. conv. dd. ord^s sub 15 septembris.
- " 1504 " D. Petrus Comitis (c.g.; J.C.; c.m.) mon. prof^s d^s Vallis viridis.
- " " " D. Joannes de Puteo mon. prof^s d^s Vallis viridis.
- " 1505 " D. Gerardus Patin Prior d^s Vallis viridis, vixit = prior Franciae qui habet p.t. ord. plen. cum poalt. monac. cujus obitus fuit 12 sept., scribitur in Kal. conv. dd. ord^s sub die praedicta.
- " " " D. Guillelmus Corneti Prior d^s Ligeti, prof^s d^s Vallis viridis et obiit 11° augusti.
- " " " D. Joannes Pischae (Pischar, J.C.; Pischard, m.v.; Pischart, c.g.) monac. hospes in d^s

expectarent, ut necessaria domus huc construerentur aedificia, an vero multa interposita
mori hunc accelerarent-opus. Re prudenter ponderata statutum est, ut collectae personae
statim dispergerentur ad octo cellularum constructionem juxta ritum Ordinis, quo religi-
-osi ab invicem separati quietius suavisque proestolarentur salutare Dei. Consilium
arripit patribus. Majoris itaque claustrii fundamenta posita fuerunt, octoque cellulae
artificum industria et diligentia paulo post in eam quam videmus formam, assur-
-exerunt. Dum haec in Valle variè peragebantur jam anno 1270 S^{us} Ludovicus
patris quae ad expeditionem Africanam, necessaria videbantur, post visitatos de
more S. Dionysii, ac sacros martyres regni protectores sumptumque de illorum
altari vexillum, cum perâ et baculo peregrinationis itineri se commiserat, cum castra
Carthagine, luctum obsidens eidem morbo correptus die 25 augusti anno profecto
1270 sanctissimam animam, caelo dedit, post mortem coruscus miraculis, quem
anno 1297 Bonifacius VIII. inter sanctorum album solenni rite descripsit, ejus
obitus notatur in necrologio cartusiae Parisiensis. Quamvis sanctissimus Rex jam-
dudum coelum gloriâ lauretur, tamen illustrissima ejus conjux Margarita
Provinciae, defunctum caelo sublatum precibus et sacrificiis Cartusianorum com-
mendabat, ut patet ex charta Capituli generalis anni 1294, ubi legitur: « Oratur
pro illustrissima Domina Margerita Regina Franciae et liberis ejus et Domino
Ludovico quondam Rege Franciae et omnibus ejus recommendatis. »

Die post divi Ludovici mortem Margarita superstes pietatis auctoris pie-
-tibus carpendis intenta, plurima Ecclesiis et monasteriis erogavit, monasterium
clarissis Virginitus Lutetiae Parisiorum, in suburbio S. Marcelli construxit, cui et
filiam Blancham dedit. Ad vitam immortalam transiit anno 1295, die 20 Decem-
-brise autem ante obitum recuperat apud Clarissas Parisiensis, quarum Parthenium
fundaverat. Ejus corpus Dionysopolim deportatum, sub plana tumba jacet-cum
hâc inscriptione: « Ici gist la noble Roynne de France Marguerite qui fut
femme de Monsieur saint Loys jadis Roy de France, qui trespassa le mer-
-credy devant Noel l'an de l'incarnation de notre seigneur 1295.
priez pour s^(sme) ame. -

Basseville, prof^s d^s Vallis viridis et obiit ultima augusti.

- ch. 1503 obiit D. Joannes Caulet (et c.g.; Cauillet, J.c.; Canillet, m.v.) prof^s (et procurator; c.g. et J.c. prof^s seulement) d^s Vallis viridis et obiit 4 septembris.
- " " D. Stephanus Ponion (Bonjon, c.g.), vicarius d^s Prætor, prof^s d^s Parisiensis et obiit ultima Augusti.
- " 1506 D. Joannes Potel (Pottel, c.g.; Polit, m.v.; Prolet, J.c.) monac. hospes in d^s Basseville, prof^s d^s Vallis viridis, et obiit 10 junii.
- 1509 D. Franciscus Quintallut (Quiscault, c.g.; Quinault, m.v.; Qmaved, J.c.) mon. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " Fr. Petrus Cohiber (Coignet, c.g.; Coqnot, m.v.; Congnot, J.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1510 D. Nicolaus Jordanus, monac. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " 1511 D. Reginaldus Saligot hospes in d^s Prætor, prof^s d^s Parisiensis et obiit 5^a mens Aprilis, sac.
- " 1512 D. Philippus Carron (c'est Charron; Charron, c.g.; Charro, J.c.) Prior d^s Lusiquesti, prof^s d^s Parisiensis, alius Prior Vallis profundæ et obiit 9 sept. sac.
- " " Fr. Joannes Foulart conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1514 Magister Guillelmus de Heulieris (des Eschalures, m.v.; des Eschalars, J.c.) benefactor d^s Vallis viridis, qui habet unam mis. de B^{te} M^{re} a singulis sacerdotibus in donibus pro^a Francie cum penultima oratione Da nobis in singulis celebrandum, sac.
- " " Magister Franciscus Lesceyres civis Parisiensis.
- " 1516 Fr. Joannes Notis conv. prof^s d^s Vallis viridis.
- " 1517 D. Guillelmus Lavoie monac. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " 1519 Fr. Joannes Romarin conv. prof^s d^s Vallis viridis.
- " 1520 D. Matthæus Surdi Prior d^s Balnac, prof^s d^s Vallis viridis, qui alius fuit prior d^s Vallis Dei et obiit penultima sept., sac.
- " " D. Petrus de Môtro (de Mota, c.m.; c.f., m.v.; J.c.) monac. prof^s d^s Vallis viridis et obiit 18 Aprilis, sac.
- " 1521 D. Ludovicus de Busco monac. prof^s d^s Vallis viridis, qui alius fuit Prior ipsius d^s et dd. Ligeti, Montis Dei et Arinioni ac vici^s pro^a Francie, Picardie

Ecclesia construitur. —

Accepto interim regis obitus nuncio totum regnum non mediocre consternatum est, sed et imprimis Cartusiani Parisienses constrikti fuere supremo, cum ad inceptum opus perficiendum rebus necessariis indigere se cernerent. Tamque de cenobii sui constructione desperabunt orbiatissimo fundatore suo, quem hactenus sibi benevolam simul et beneficam fuerant experti. Has inter angustias animos resumentes amicis suis adhortantibus intermissum opus perficiunt.

Ecclesiae siquidem, et sacristiae fundamenta jacentes, ea longitudine, (qua nunc templi moles assurgit) quamvis id operis sumptuosum nimis, Cartusianoque simplicitati minime congruum, existimarent, a civibus Parisiis ob celeberrimam civitatis suae frequentiam, vix suspectum, hoc monasterium, proes agentibus inducti et sollicitati, amplius adeo magnificoque constructioni consenserunt, remque totam reliquerunt amicorum suorum arbitrio. Interim in ambitu Vallis viridis duae lapidicinae effoduntur, tantaque lapidum copia inde extrahitur, ut illis totum palatium impletum fieri. Operarii quidem affuebant, et per id temporis desiderabantur latomi et muralis structurae opifices ob regii palatii, praetium minorum cenobii et aliorum, aedificiorum fabricam, adeo ut difficiles structores invenire possent nisi prius interveniente Regis mandato compellerentur praescripta mercedis taxatione operam suam Cartusianis locare.

Positisque itaque templi adjacentisque sacristiae fundamentis anno 1276 superimponitur primus lapis quadrarius, et ad aedificium adurgendum Clemens IV Pontifex maximus (qui supramemoratam, *St. Ludovico* epistolam scripserat) proprio motu centum dies indulgentiarum singulis diebus concessit, illis qui vel manuum operi admovent, vel qui bonorum temporalium largitione promoverent. Unde factum est, ut brevi temporis spatio pro basilicae structura multi Divino spiritu impulsi, multas opes prompto alacrique animo Cartusianis patribus erogaverint: (Si utte concessio indulgentiarum emane de Clemente IV, elle a été faite avant la pose de la 1re pierre car Clement IV est mort le 29 nov. 1268.)

Fundatores Ecclesiae. —

Inter primarios hujus ecclesiae fundatores primum locum occupare debet vir

ritae

et Provinciale, et habet p.t.ord. plen. cum faalt. monac. Cujus obitus dies fuit 11^a januarii.
Scribatur etc...

- ch. 1521 obitus Fr. Joannes Cherouille (Cheronilla, c.m.; n.v.; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Guillelmus du Monastier conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1522 " D. Franciscus de Bosco } mon. prof^s d^s
" " " D. Petrus de Villeta } Parisiensis, sac.
- " " " Fr. Guillelmus Moineau (Menon, n.v.; Menan, s.c.) } conv. prof^s d^s
" " " Fr. Joannes Froissart (Frastor, n.v.; s.c.; Frasset, c.f.; Frasser, c.m.) } Parisiensis.
" " " Fr. Guillelmus Clerici }
- " 1523 " D. Petrus Burgenis (Burges, s.c.) hospes in d^s Vallis Stⁱ Georgii, prof^s d^s Parisiensis et obit 3^a oct., sac.
- " " " Fr. Thomas Bouletti conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1524 " D. Joannes Gilbert mon. prof^s d^s Parisiensis et obit 13 sept., sac.
- " " " D. Joannes Naymer (Meinier, n.v.; Meynier, s.c.; Marmer, c.m.) mon. prof^s ejusdem d^s et obit 6^a octobris, sac.
- " 1525 " Spectabilis D.D. Joannes Bilancius juris doctor, Universitatis Parisiensis vice protector ac christianissimae Regis Franciae in suo parlamento Parisiensis consiliarius, pro quo fiat unum tric. def. p.t. ord.
- " 1526 " D. Joannes Bordier (Bourdier, n.v.; s.c.) Prior d^s Parci, prof^s 1^a d^s Parisiensis, 2^a dictae d^s Parci, qui obit 16^a juli (c.g. dit 26, a tort) hab^e miss. de B^e M^e in prov^a Franciae, sac.
- " " " D. Joannes Militi monac. prof^s d^s Vallis Viridis et obit 3^a Apr., sac.
- " " " Fr. Theobaldus Pourcher conv. prof^s d^s " " "
- " 1528 " D. Gerardus Bourdon (Brandon, s.c.) Prior d^s Vallis Stⁱ Georgii prof^s d^s Parisiensis, qui obit 22^a febr., sac.
- " " " D. Joannes Chappoterli (Chapponel, c.f.; c.m.; Champonel, n.v.; s.c.) vicarius et monac. prof^s d^s Parisiensis, sac, qui habet miss. de B^e M^e in prov^a (Franciae?).
- " " " D. Joannes Charpentier monac. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " " D. Paschasius Hebert vicarius et ultimo prof^s d^s Montis Dei, 1^a autem prof^s d^s Parisiensis, qui obit 4^a sept., sac.

vitae venerabilis Dominus Nicolaus, qui postquam facultates suas tam pro Ecclesiae quam monasterii aedificatione largitus fuisset, ipse Devotionis eximia ardore incensus sese etiam obsequio Dei in hac eremo devovens primus ibidem vota cartusiana professionis emisit, postque transactam in omni sanctitate vitam, ad immortalem feliciter migravit; de eo iterum agemus in catalogo professorum hujus cartusiae.

Magister Nicolaus Goudart inter eos qui multum contulerunt ad templi constructionem, recensetur; quibus enim, qui operi manum admovent, deficientibus centum libras Parisinas tradidit, Deoque Cartusiani eidem ac parentibus illius in singulis missis privatis unam collectam (inclina scilicet) dicendam, in ejus depositionis die amplexu^{simus} solenne concesserunt. Huc nomen excerptum ex manuscripto, quod ad finem subjiçiemus.

Philippus de Marigny parente Philippo Domino De Marigny, De Champront in Pertico (vulgo Le Perche) Diloys in Normannia natus, fraterque Joannis Rotomagensium Archiepiscopi, Inguerrani Comitis, magni Franciae Cameraarii, summi Profecti aerarii, (qui sub Rege Ludovico Hutin capite plexus est). Huc primum operâ et industriâ Rex Philippus Pulcher ab epistolis interioribusque consiliis usus est, verum ad alia studia se transtulit, factus canonicus Cameracensis, anno 1303 a clero et nobilibus ordine in Episcopum Cameracensem eligitur. Anno 1307 habuit synodum in urbe Cameracensi. Translatus ad Archiepiscopatum Senonensem, possessionem nanciscitur Dominicâ ante festivitatem palmarum 8 aprilis anno 1310, et Ecclesiam, cartusiae Vallis profundae; quae fundata fuerat a Isabella De Melloto Toniniaci Comitissa Divino cultui dedicavit anno 1312. Exactis autem in Pontificatu Philippus 15 annis Lutetiae Parisiorum, diem extremum clausit anno 1325, Depositus apud Cartusianos. Ad hunc annum 1325 Sammarthani in catalogo Archiepiscoporum Senonensium Philippi mortem referunt, verum constat ex chartâ Capituli gen^{li} anni 1317 Philippum circa praefatum annum 1317 e vivis excessisse. In hac autem Chartâ haec leguntur: « Obiit S. Philippus Archiepiscopus Senonensis, qui habet fraternitatem per totum Ordinem, et cum hoc conceditur una missa conventui ex gratia speciali » Ex quibus patet anno 1317 Philippum jam fuisse defunctum. Anno 1310 in

- ch. 1529 obit D. Vro Tollet monac. prof^s d^s Parisiensis, qui obit 26 Martii.
- " " " Fr. Martinus Chalieu (Martinus, c.f.; c.m.; m.v.; Chalieu, m.v.; s.c.; Chalieu, c.f.; Calieu, c.m.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Petrus Girault (Girault, c.g.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1530 " D. Guillelmus Dachen monac. prof^s d^s Parisiensis, qui alias fuit Prior d^s Vallis S^{ti} Georgii et obit 27^a Nov. (c.g.; It dicit: c.f.; c.m.; m.v.; s.c.), sac.
- " " " Per magnificus D. Joannes de Selva (de Salva, c.m.) insignis parlamenti Parisiensis praeses primarius.
- " 1531 " D. Stephanus Joubert (Jaubert, n.v.; s.c.; Jambert, c.m.) monac. prof^s d^s Parisiensis qui obit 17^a Martii, sac.
- " " " D. Jacobus Ravanel (Ravanel, c.m.; Banavel, n.v.) monac. prof^s d^s Parisiensis qui obit ultimar Maii, sac.
- " " " Fr. Dionysius Tavernier conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1532 " D. Simon Forestier prof^s d^s Parisiensis et Prior d^s Vallis S^{tae} Aes, in qua obit 24 oct., hab^s anniv. perp. in prov^a Franciae, sac.
- " " " Fr. Dionysius Gamelin conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1533 " D. Franciscus Poisson Prior d^s Poiteae, prof^s d^s Parisiensis, qui obit 19^a Junii (Co. n.v.) sac.
- " " " Fr. Joannes Mariette (Mariete, c.g.) conv. prof^s d^s de Parisiensis.
- " " " Spectabilis ac magnificus D.D. Oliverius^{us} Aliquet advocatus regius in parlamento Parisiensis.
- " " " Nobilis D^{na} Cecilia de Buty (de Buti, c.m.; de Bucey, c.g.) relecta spectabilis primi Praesidis Parisiensis parlamenti.
- " 1534 " D. Antonius Cordier Prior d^s S^{tae} Crucis in Jaresio, prof^s d^s Parisiensis, qui obit 11^a Augusti, et habet mis. de B^{ta} A^o p. t. ord., sac.
- " " " D. Joannes Mailly monac. prof^s d^s Parisiensis qui obit 8^a Dec., sac.
- " " " D. Joannes de Rochella monac. prof^s d^s Parisiensis qui obit 25^a Aug., sac.
- " " " Joannes Parvus civis Parisiensis.
- " 1535 " D. Joannes de Goyz Prior d^s Parisiensis, comitit^{us} prov^a Franciae et alias Prior d^s Vallis Dei, qui obit 3^a februarii, et habet anniv. perp. et mis. de B^{ta} A^o

comitiis generalibus Ordinis nostri fuerant injunctae preces in charta capitulari, cujus haec verba sunt: « Item orabitur pro Domino Archiepiscopo Senonensi et pro fratre suo et pro aliis de quibus scripsit. » Iste pater Archiepiscopi forsitan erat Inguerramus de Morigny qui anno 1315 laqueo suspensus perijt. Dum autem Philippus viveret multam pecuniam pro praedicta ecclesia dedit, et post ejus obitum testamenti illius curatores non parum contulerunt ad hujus templi fabricationem.

Maria Augiensis (vulgo d'Eu) comitissa filia Radulphi comitis Augiensis et Islandiae Drocensis (vulgo Dreux) multum contulit ad ecclesiae constructionem. Obijt anno 1260 die 2 octobris.

Alfonsus Marice Augiensis prefatus maritus, filius Joannis de Brienne Regis Hierusalem, d'Acce sese ad instar uxoris suae in Carthusianos pro constructione sanctuarii beneficium exhibuit.

Theobaldus nomine secundus Rex Navarroe Comes Palatinus Campaniae et Maldomm agri (vulgo Bris) maritus Isabellae a Francia filiae s^{ti} Ludovici, fundator monasterii Dominicanorum Trovini (vulgo Trovis) cum se Regis christianissimi comitem navigationis in Africam proceisset, rediens ex bello diem extremum clausit Trepas (vulgo Trepas) in Sicilia anno 1270, die 5^a Decembris, decessit absque liberis cujus corpus depositum in monasterio quod fundaverat Trovini. Regis igitur pietatem, et amorem in Carthusianos imitatus princeps Theobaldus multis eos affecit beneficiis, contulitque ad promovendum opus, quod nisi post mortem illius inchoatum est.

Joanna uxor Petri comitis Vagoriti (Mentonii, Cernoterii, Partici etc.) fuit filia s^{ti} Ludovici et benefactor hujus cartariae ut inferius vidimus. n° 348. 2. (v. 2.) et Blesensis, de qua mox scribit dictum sumus, inter singulares et primarias benefactrices annumeratur. Hujus obitus signatur in charta an. 1292, et anno praecedenti commendata fuit in charta.

Maria de Brabant filia Henrici Ducis Brabantiae et Aledis a Burgundia, secunda uxor Philippi tertii dicti Rudaci Galliae Regis (quem quidam dixerunt, sed perperam, fuisse filium Joannis Ducis Brabantiae) de viro superstes cursum vite absolvit anno 1321, die Decima Januarii, juxta Sammarthanium. Tuit autem

p. t. ord. et plen. cum psalt. monac. in prov. Francie, sac.

- ch. 1535 obit D. Joannes de Sarre monac. prof^s d^s Parisiensis, qui alio fuit Prior d^s Bassae-
ville et obit 29^a Augusti, sac.
- " " D. Guillelmus Mailloche (Malloche, m.v.; J.e; c.m.) dictus d^s Parisiensis prof^s,
qui obit 1^a oct., sac.
- " " D. Ludovicus Brachet (Brochet, c.g.) diaconus d^s Parisiensis.
- " " D. Joannes Mansion (Mansion, c.g.) prof^s d^s Parisiensis, subdiaconus.
- " 1536 " X. Michael Bongein (Bongeni, c.m.; J.e; Bongeni, m.v.) } monachi prof^s d^s
qui obit 15^a Aprilis. } Parisiensis,
" " D. Gabriel Bellon qui obit 18 maii (m.v. et J.e: 14 Maii) } sac.
- " " D. Joannes Gerardi qui obit 8^a Januarii
- " " D. Guillelmus de Mota (derineta, m.v.; derineta, J.e.) mon. prof^s d^s Parisien-
sis, hospes in d^s Lunigiaci, sac.
- " 1537 " D. Nicolaus Lulier (Lulito, c.m.) prof^s d^s Fonti B^{te} M^{ae}, qui alio fuit
Prior ibid. et dd. Parisiensis, Divionis et Apponiaci, ac multis annis principalis
visit^r prov^{ae} Francie, qui obit 23^a Aprilis et habet p. t. ord. plen. cum psalt.
monac. Scrib^r in Kal. conv. dd. ord^s sub die praedicta.
- " " D. Nicolaus Daurgne (et cf, Danoque, c.m.; Davoyne, J.e.) mon. prof^s d^s
Parisiensis, qui obit die 6^a Julii, sac.
- " " D. Germanus Prior d^s Lunigiaci, prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " D. Joannes Mallet (Maler, c.m.) prior d^s Lunigiaci, prof^s d^s Parisi-
ensis, qui obit ... sac
- " 1538 " D. Petrus Sutorj Prior d^s Barci, prof^s d^s Parisiensis, alio ibidem Prior et
dd. Prætor et Vally; De ac visit^r et convisit^r prov^{ae} Francie. Cujus ex-
ditis ordini nostro, imo et toti mundo multum contulit. Qui habet p. t. ord.
plen. cum psalt. monac. Scrib^r in Kal. conv. dd. ord^s sub 18^a junii. Insuper
habet unam miss. de B^e M^{ae} a sing^s sacerdotibus p. t. ord. cum penultima
oratione Da nobis in singulari celebr^r -
- " " D. Laurentius de Villiers Prior d^s Ligeti, prof^s d^s Parisiensis, alio
visit^r et convisit^r prov^{ae} Francie, qui obit 19^a dec. et habet p. t. ord.

in Cartusianos Benefica ut constat ex antiquo chronico manuscripto.

Joannes Pulcher Galliae Rex nonagenarius filius a ^{Sto} Ludovici avi sui in Cartusianos amore et benevolentia proecipui pauperis et primarii fundatoris Ecclesiae nomen sibi vindicat, sicut et Cartusiae Novioduni vulgo Montis ^{Sti} Ludovici, 3° Calendas Decembris anno 1314 apud Fontem, Blandi (Fontaine Bland) ubi et natus fuerat, ut plerique omnes historici habent, Decessit anno aetatis 46° ejusque corpus sepultum est cum majoribus apud S. Dionysium: Cor Possiacum, Delatum ad conventum sanctimonialium, Dominicanarum, quem ipse fundaverat in honorem ^{Sti} Ludovici avi sui, qui eo oppido natus et baptizatus fuerat.

Magister Joannes De Ceresio Ecclesiam perficit.—

Dum constructum Cartusiae templum, vacabant opifices, juxta benefactorum dispositionem, aliis aedificiis, Divinumque officium in antiquo sacello perseveraret, ideo languidius fuit operis incepti perficiendi studium, et de longitudinis Ecclesiae contractione agitatum consilium, tandem aliquando, circumspicis rebus omnibus, rationibusque subiectis, ratum fuit primum aedificii diagramma. Decebat quippe grandem Ecclesiam, Xystus spatiosus.

Itaque manuum opus et imperfectum, permansit usque ad annum 1310, quo Magister Joannes De Ceresio quondam, thesaurarius Ecclesiae Luxoviensis ac clericus Philippi quinti cognomento longi, ab avunculo suo venerandae memoriae Domino Andrea Forcheron testamentariae procuratori propositus est. Qui Andreas ingentes divitias ad libitum nepotis sui Joannis in pauperes erogandas, et ad alia pietatis christianae opera reliquerat, quas quidem partim negligentia partim avaritia in proprios usus Joannes convertens, executioni minima mandaverat juxta ^{antis} testatoris voluntatem. Aliquando die post Andree obitum accidit, ut dormitanti spiritus seu phantasma astiterit ipsius negligentiam dure increpans, quod conscientiae suae detrimendo defunctorum facultates tamdiu retinuerat, insuper et jubens, ut quam citius extremae avunculi sui voluntati faceret satis, sin autem acquiesceret, brevi sisteret se ante divinum tribunal, ad quod veluti reus vocabatur. Hac visione ita exterritus fuit Joannes ut per semihoram omni sensu, actione, rationisque usu destitutus fuerit, ita, ut ipse postea testabatur, utrum vivus vel mortuus esset, penitus ignoraret. Interea videre sibi visus est angelum

plen. cum poelt. monac. Scrib^r. in Koll. conv. dd. ord^s sub die praedicta. Insuper
habet miss. de B^{te} M^a p. t. ord. cum penultima... etc.

- ch. 1539 obiit D. Nicolaus Contremine prof^s et senior d^s Parisienor, qui alius fuit Prior
d^s Belliarici et laudat^r in ord^s annis 67 vixit, sac.
- " " " Fr. Gervasius Goyet (Copet, c.f.) conv. prof^s d^s Parisienor.
- " " " Magister Antonius Parcelal procurator in castellato Parisius, benefactor d^s
Parisienor.
- " 1540 " D. Guillelmus Hussor (Huissem n.v; J.c.) monac. prof^s d^s Parisienor, qui
obiit 11^a nov., sac.
- " " " D. Joannes Villemort (Villermos, n.v.) monac. prof^s d^s Parisienor, qui obiit
die 6^a febr., sac.
- " " " Nobilis D^{ns} uxor magnifici DD. Bricomet, primi presi-
dis Parisienor.
- " 1541 " D. Petrus de Rohan (P. Dytuchē, n.v; Dytuchen, J.c.) monac. prof^s et
coadj^r d^s Parisienor (hab^s miss. de B^{te} M^a in provinciis Franciae et Broni-
ciae, n.v; [Picardiae, J.c.]) sac.
- " " " D. Joannes le large monac. prof^s d^s Parisienor, procur^r in d^s Pruteae (qui
obiit 14 sept., c.m.), sac.
- " " " Fr. Joannes Saboye (de Savoye, n.v; J.c.) conv. prof^s d^s Parisienor.
- " " " Joannes de Langoye (Langoye, n.v; L'Anglois, J.c.) donatus d^s Pari-
sienor.
- " " " Egregius vir antiquior Joannes Petit impressor Parisienor.
- " 1543 " D. Franciscus Le canus (Lecanus, n.v; J.c.) monac. prof^s d^s Parisienor
qui obiit 22^a Novembris, sac.
- " " " D. Nicolaus Angelus monac. prof^s ejusdem d^s Parisienor, sac.
- " 1544 " D. Philibertus Cambro (Charitio, n.v; chandir, J.c.) monac. prof^s d^s
Parisienor, sac.
- " " " Fr. Radulphus Bouse (Bouce, n.v; J.c.) conv. prof^s d^s Parisienor. Et fr. Rad.
ulphus Bulet miss. de B^{te} M^a in pro-
vinciis Franciae.
- " " " Fr. Joannes Deschamps
- [Anniversaria] Fr. Radulphus Bosse (bosse) prof^s d^s Parisienor habet anniv.

angelum templum quoddam mundum absolutum sibi demonstrantem. At Ioannes
per id temporis visionem minime poterat intelligere. Angelus etenim domino n^o verbis
quidem laetus disparuit. Quadrante circiter elapso Cecilius in extrema parte scammi
apertis oculis stupefactus in cubiculo suo se reperit, cogitavitque num hoc sibi, per
visum aut per quietem accidisset, et rem diligentius perspicuens, Divinam revelationem,
sibi fuisse factam intellexit, ex quibus tantam letitiam animique anxietatem, concepit
per ostendam, ut familiares ejus, quantum a se mutatus esset, mirarentur. Ipseque
Ioannes quid sibi faciendum plane ignoraret. Interim cum singulis diebus animi rela-
xandi causa per agros spatia^{retur}, accidit mane sabbat^{um} ut ex urbe egressus sacro
in ecclesia Domine nostrae De Campis interesset, quo peracto, ut sese ab anxietate his-
titi^{que} liberaret, Abbatem Stⁱ Germani de pratis lustrare sibi proposuit. Per viam
cogitabundus, imprudens cecidit ad Cartusiam, a quoniam illuc deductus sit, stupet et
miratur, cumque ignotus neminem nosceret. cujus colloquio potestatur, per septa monas-
teria perambulat, opifices alloquitur, inter confabulandum, Ecclesiam contempletur,
attentiusque considerans, illam esse, quae sibi Divinitus demonstrata fuerat, perspexit.
Unde supra modum exhilaratus satis intellexit se Divino nutu ad hanc artem, deduc-
tum, ut hereditarias facultates ad ecclesiam, Vallis viridis perficiendam impenderet. Ne-
mini tamen visionem, et animi propositum, declaravit. Redux in domum, cum dormie-
ret per noctem, de basilica cogitat; dumque talia animo volueret, sopore depre^{ssus}
obdormivit. At angelus qui jam apparuerat; adstitit iterum, dicens: Per hanc evades
ultionem, summi Iudicis, operare ergo in ea, nec cesset manus tua, quia magna cri-
t^{re} retributio tua. Ad hunc vocem, exp^{er}fectus, accedit ad angelum, illi s^e pedes descen-
daturus, et Divinus ille nunci^{us} statim disparuit. Huc Ioannes in genera prolestat
Iesu Christo Salvatori nostro immensas gratias agit, cujus munus propitium, sibi exp^{er}
fuerat adeo ut qui exigentibus peccatorum suorum, demeritis Divinam, in se vindictam
attraxerat, benignum, nihilominus videret erga se Deum, qui suavi increpatione pecca-
to^{rum} conspicens in misericordia, voluntatem suam significaverat angeli ministerio.
Igitur vota votans Domino, se suasque opes ad incepti operis consummationem
pollicitus est. — Illorescente die Cartusian, revertitur, monachisque coadunatis visionem
exponit, simulque firmiter statuisse affirmat incepto monasterii officio favere, multaque
parcere.

perp. scrib^m in Kal. dd. Ord^s sub 26^a Julii.

- ch. 1545 obiit Fr. Jacobus (du chemin, n.v.; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Albativillae.
- " " " Germana Sabetrelie (Sabet relicta ??) spectabilis magistri Antonii Percival serensis (sic) in castello Parisiensi (?).
- " 1546 " D. Joannes Picius Prior d^s Dionis, prof^s d^s Parisiensis, visit^r prov^s Francie et alius Prior dd. Vallis profundae, Prætere et Belnoe, qui habet p.t. ord. plen. cum psalt. monac. et miss. de B^{te} M^e. Cujus obitus scrib^r in Kal. conv. dd. ord^s sub die 24^a Julii.
- " 1547 " Fr. Henricus Racens (n.v.; s.c.; e. luc; Racent, c.m.; Racenti, c.f.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1548 " D. Michael Cousin (et s.c.; Cousin, c.m.) monac. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " " Fr. Joannes Percival (Percival, n.v.) conv. prof^s " "
- " " " R^{mo} D. Ludovicus Baffroc provisor collegii Navarre curatus S^{ti} Benedicti Parisiens.
- " 1549 " D. Richardus Rogny (de Rogny, s.c.) vicarius d^s Apponaci, prof^s d^s Parisiensis, qui obiit 21^a Junii, sac. (alias Prior 1528 d^s Vallis bonae, n.v.; s.c.).
- " " " D. Joannes Ryonot (Pionot, s.c.; Pionot, n.v.; Aliouze, c.m.) monachi prof^s obiit 24 Julii. } d^s Parisiensis, sac.
- " " " D. Carolus delabende (de la Bende, n.v.; s.c.)
- " 1551 " D. Guillelmus Bruneau prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Bellilariis alias Prior ejusdem d^s (Bellilariis) et d^s Rosse, qui laudat^r visit in Ord. 30 annis et obiit 3 febr. hab^s miss. de B^{te} M^e p.t. ord. —
- " " " D. Joannes Filiohi
- " " " D. Medardus Letellier } prof^s d^s Parisiensis.
- " 1552 " D. Joannes ^{tri}le Gaustre (de Hauffre, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Belnoe.
- " 1553 " D. Guillelmus de Rupe prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Ligeti et olim d^s d'Aray et visit^r in Scotia, qui habet p.t. ord. plen. cum psalt. monach. Scribitur in Kal. conv. dd. ord^s sub ultima octobris.

parcere operæ, donec res deliberata felicem sortiretur effectum, subjunxit inde-
per ipsos Numini Divino acceptissimos esse, uti per revelationem acceperat.
Tunc multos conduxit operarios, et nihil impensis, nihil sibi ipsi, nihil manus
labori (quod mirandum sane in homine jam ætate præcto, et sacris initiato)
parcens ita insudavit instititque, ut brevi omnis architectura camentariorum
perfecta fuerit, et ut tectum et alia omnia huius templi necessaria elaborarentur.
licentiam, a Philippo quinto Rege aliunde in Cartusianos venefico obtinuit, quã
Cartusientes in sylvis regis stercem lignorum præcederant ad consummandum
opus. Verum cum quidam in Cartusianos minus benevoli de sylvarum devastati-
one apud Regem conquesti fuissent, Philippus cognita rei veritate, præfatam
licentiam non modo confirmavit, sed etiam regiã plane munificentia, proce-
dentem majore adauxit.

1325. — Ecclesia dedicatur ab Episcopo Trecentensi. —

Porrigebant sub hæc tempora cives Parisini, multique magnates Ecclesiæ cons-
tructioni manus auxiliatrices, cumque unus ex fabri lignarii architectis unus
filius in hac eremo habitum religionis suscepisset; ita pater ejus opus promovit,
ut anno 1324 numeris omnibus absoluta fuerit Ecclesia. Artistas Trecentensis
per id temporis vir vite venerabilis R^{us} Pater Dominus Joannes D'Aubigny
qui postquam per octodecim annos Abbatiam S^{ti} Martini Gemellorum, in urbe
Ambianensi sitam Ordinis S^{ti} Augustini laudabiliter gubernasset; anno 1324
die 11 mai ad Episcopatum Trecentensem assumptus fuerat, hic in Cartusianos bene-
fectus cum Bonia Stephani De Borcello Parisiensis Presulis veniã delectus est
ad templi dedicationem. Die igitur 8 junii anni subsequenti (1325) indicta
ad hanc sollemnitatem, confluit populus multique magnates fautores Ordinis
Cartusiensis ad hanc ceremoniam, rebusque rite dispositis summã cum adstantium
Devotione simul et spirituali lætitiã templum consecratum est in honorem
beate Mariæ semper Virginis et S^{ti} Joannis Baptistæ. Ad perennem autem
dedicationis memoriam, appositus est lapis juxta portam, quæ est infra chorum,
per quam patet via ad minorem, Xystum, in quo subsequens inscriptio insculpta est.

Anno Domini M.CCC.XXV. 6° Kalendas Julii scilicet in festo beatorum martyrum
Joannis

- ch. 1553 obit D. Romanus Raquin prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s St^e Crucis in Jureis.
- " 1554 " D. Joannes Quillore prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Dionis, et olim d^s Liégeti, comit^{us} prov^{us} Francie, qui habet miss. de B^e M^e p. t. ord. et plen. cum salt. monach. in prov^{us} Francie, sec.
- " " " Fr. Joannes Garnito (Garners, n.v; J.C.) } conv^s prof^s d^s
- " " " Fr. Joannes Rosenn (n.v. et c. n. l'atpe) } Parisiensis.
- " 1555 " D. Petrus quifford (Quyffard, n.v; J.C.) monach. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Lazarus Cardin mon. prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Allionis.
- " " " Fr. Nicotus Bocard (Cocard, n.v; J.C.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Joannes Ryoust (Rioust, n.v; J.C.) conv. prof^s d^s Parisiensis, qui habet miss. de B^e M^e in prov^{us} Francie.
- " " " Fr. Hilarius Olm (Olist, n.v; J.C.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1556 " D. Jacobus Hieronimus prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Apponiaci.
- " " " D. Joannes Bouchar (Bouchet, n.v; J.C.) } monachi prof^s
- " " " D. Joannes Floyon } d^s Parisiensis.
- " 1557 " D. Gerardus Prevost monac. prof^s d^s Parisiensis, olim vicarius d^s Salettarum qui obit 16^a augusti, qui habet unam miss. de B^e M^e in prov^{us} Francie et Burgundie a singulis sacerdotibus dictarum prov^{us} cum se. multima oratione Da nobis in singulis celebrandam.
- " " " D. Martinus Dufor monac. prof^s ejusdem d^s Parisiensis qui obit 11ª martii.
- " " " D. Oliverius Ricart (Richart, c.f; Rical, n.v; J.C.) monac. prof^s et subdiaconus d^s Parisiensis.
- " 1558 " Magnificus Dñus de Riant preses in parlamento Parisienac.
- " " " D. Nicolaus Montrot monac. prof^s d^s Parisiensis et olim Prior d^s Beluae et Rector d^s Scitise.
- " " " D. Anthonius Musalet (A. Michael, J.C; Michael, n.v; Missalet, c.P.) } moni. prof^s
- " " " D. Michael Familiere (Fameliere, n.v; Fanneliere, J.C; Familiere, c.P.) } d^s Parisiensis.

Toannis et Pauli, fuit dedicata presens Ecclesia Vallis viridis, Ordinis Cartusiensis et consecrata a R^{do} Patre Domino Joanne tunc Episcopo Becensi, ad honorem beatissimae semper Virginis beatique Toannis Baptistae et omnium sanctorum, totiusque curiae celestis. Primo incepta a beato Ludovico Rege Francorum et consummata a Magistro Joanne De Ceresio quondam thesaurario Ecclesiae Luxoviensis. Orate pro eo. —

Post Ecclesiae Dedicationem, Divinum ibi celebratum est officium die sacra Assump-
tionis beatissimae Virginis Mariae ejusdem anni, concessis prius ab Episcopo Becensi
juxta morem Ecclesiae indulgentiis quadraginta dierum singulis annis, iis qui
die consecrationis hanc sacram, ordem, visitarent, quae quidem nostra vetate. Deoq;
admodum, picturis et tabellis exornata devotionem spirat et debitam Dei sanctu-
-ario reverentiam et favorem.

Obitus Joannis de Ceresio et Joannis d'Aubigny Episcopi Becensis. —

Completo, ut jam diximus, templo et ad Desideratum finem, perducto Ma-
gister Joannes De Ceresio exultans in Deo suo et illius laudes effusus domum,
hanc multis aliis bonis locupletavit, ilique residuum annorum suorum, cum magno
spiritus fervore et vitae austeritate in Dei famulatu consumens meritis suis et
plenusque dierum et bonorum operum, sanctissime in Domino obdormivit die die
Dominica 20 septembris anno 1327. ejus corpus in medio praefatae Ecclesiae
depositum est, insculpta super tumulum, illius effigie. Porro monachi omnes tanti
fundatoris non immemores quotidie pro animae illius requie inter litandum, nunc,
Divinum exorant. Recensetur etiam inter benefactores necrologii Cartusiae, quos autem
obitus notatus fuit in charta capituli gentis anni 1328, habuitque tricenarium, per totum
Ordinem.

Hinc superstes Joanni De Ceresio vixit Episcopus Becensis, multum semper in
Cartusianos Parisienses benevolus, quibus dedit in elemosynam 250^{ti} Parisienses,
demum postquam vigilantissimi Pastoris munus per multos annos obivisset, extremo
morbo correptus testamentum suum, conscripsit anno 1341, die martis post festum
omnium sanctorum, ubi inter alia haec occurrunt: se si me in civitate vel Diocesi
mea Parisiensi aut magis prope Parisiensem Diocesim, quam Becensem, vel Ambia-
nensem

- ch. 1560 obit D. Augustinus Jacquier prof^s d^s Parisiensis, vicarius in d^o Lunigiaci.
- " " " D. Thomas Lesenger (L'escuyer) prof^s 1° d^s Parisiensis, 2° d^s Ligati, olim Prior dd. Postese et Nameternum.
- " " " D. Joannes Faubert prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Belnac.
- " 1562 " D. Joannes Parceval prof^s et Prior d^s Parisiensis, visit^r. prov^s Francie et olim Prior Divonis qui habet p. t. ord. plen. cum psalt. monach. cujus anniv. perp. scrib^r. in Kal. conv. dd. ord^s sub die obitus sui qui fuit 12 sept.
- " " " D. Natalis Vincant prof^s d^s Parisiensis prior d^s Vallis s^ci ~~Hugonis~~ Georgii, et olim dd. Belnac, Apponiaei et Bassavillee, qui obit 23° maii.
- " " " D. Carolus Courdemanche Prior d^s Parisiensis et olim dd. Belnac et Divonis, prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " " D. Godefridus Tilmannus, monac. prof^s ejusdem d^s Parisiensis, qui habet ^{sac.} miss. de B^e M^e p. t. ord. a singulis sacerdotibus cum permittina oratione Da nobis in singulari celebr^r, et plen. cum psalt. monac. in prov^s Francie, ejus anniv. perp. scrib^r. in Kal. conv. dd. ord^s dictae prov^s sub die obitus sui qui fuit 15° augusti.
- " " " D. Joannes ~~de~~ du Fresnoe procur^r, monac. prof^s ejusdem d^s Parisiensis, sac.
- " " " D. Petrus de Frumentel (Frumentet, J. C.) monac. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Augustinus Breton conv. prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Divonis.
- " 1563 " D. Anthonius de Lovani (Lovano, n. v. J. C.) Prior d^s Parisiensis et convit^r. prov^s Francie, et olim Prior d^s de Roze. 11 junv.
- " " " D. Anthonius Jobard (et n. v. et J. C.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Petrus Regnoule (Regnoult, n. v. J. C.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Spectabilis D. Gulielmus Bouchez advocatus Parisiensis.
- " 1564 " D. Joannes Barisel prof^s d^s Parisiensis hospes et procur^r in d^o Lunigiaci olim Prior d^s Vallis profundae, sac.
- " " " D. Hugo Boyer antiquior } mon^s prof^s d^s
- " " " D. Blasius Bongarel } Parisiensis, sac.
- " 1565 " D. Joannes Terbaldus (Terbardus, n. v. J. C.) prof^s d^s Parisiensis (et non Pisarum comme disent n. v. et J. C.) hospes in d^o Fortis B^e M^e.

nensem diocesim decedere contigerit. Hic eam sepulturam meam in Ecclesia
patrum, Carthusiensis Ordinis prope Parisios. Quibus patribus si me in eorum ecclesia
inhumari contigerit do et lego 20 libras pro pitantia eorundem. » Et paulo inferius
subjicit: « Item omnia utensilia mea quaecumque sint quae ego dictis religiosis
Domus carthusiensis prope Parisios, una cum omnibus et singulis ciphis meis mur-
reis tam com pedibus argenteis quam sine pedibus. Et una cum omnibus et sin-
gulis meis sargis, tapiciis et blanchiis ubicumque existentibus tam pro tectis
quam formentis vel paramentis aliis faciendis. »

Hic et alius, quae in cartula Pratae Describemus, ita habilitis post aliquot
dies in Domo Episcopali becenti, ubi decumbebat, Joannes spiritum Creatoris
reddidit anno supramemorato 1341. 7° novembris in senectute bona. Sepultus
est in sacello ^{ori} St. Salvatoris becentis sub nigri marmoreis loculi. De ordine car-
tusiensi bene meritis habuit tricenarium, per totum ordinem, juxta Capituli gen^{li}
anni 1342 (chartam) ubi eius obitus legitur. Insignis fuit benefactor Cartusiae
Pratae. —

Sacella et eorum Fundatores. —

Sacellum St. Hugonis Episcopi Lincolnensis. —

Præter altare majus Ecclesiae Vallis viridis tres etiam, arae in eadem ^{ecclesia} extant.
Ludovicus Dux Borboniensis tractus comes Clarimontis et marchiae anno
1331 fundavit altare St. Hugonis Episcopi Lincolnensis extractum, ^{pro} chori pri-
mariam aram, singulis anni feriis sextis missae sacrificium, privatim, ad dicentis
Devotionem celebrari Debet, ac in eo duo cerei singuli semissales, vel in eorum loco
maiores missis conventualibus inservientes accenduntur, sacerdosque tenetur orare
nominatim pro Duce, qui ad hoc quinquaginta quinque libras annui redditus apud
Creil, Rayas et Breuilliam percipiendas dedit. (Manuscriptum chronicon dicit Ludovi-
cum dedisse quatuor libras Parisinas annui census a Sybancetensi villico solvendas.) Pretiosa insuper
donavit huic capellae ornamenta. Quapropter monachi ammirantur aram perpetuam,
more Ordinis et plenam participationem, tam praesentium, quam futurorum bonorum,
spiritualium, pro requie animae suae, quam suorum amicorum impetrant. Erat
autem Ludovicus filius Roberti comitis de Clermont filii St. Ludovici Regis ob.
proclara

- ch. 1566 obit Fr. Joannes Hennequye (Hennequin, n.v.; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis, et dictus fr. Joannes Annequye habet miss. de B^{te} in prov^a Franciae cum per multas orationes suis cui proprium in singulari celebrandum.
- " " " Guillelmus Mauronart (Mauronard, c. Tris; Mont Avere, n.v.; s.c.) donatus d^s Parisiensis.
- " 1567 " Fr. Joannes Mortan (Morcan? Hæc auguin, n.v.; Hænequin, s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1568 " D. Symon Bidermout (et c. Tris; Bulli, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis et vicarius d^s monasterium Salutarum et olim Prior d^s Namnetarum qui obit 10to januarii, qui habet miss. de B^{te} M^a p. t. ord. a sing^s sacerdot^s ejusdem... celebrandum.
- " 1569 " D. Marinus Texier prof^s d^s Parisiensis et Prior d^s Belnac qui obit penultima junii (juli, n.v.; s.c.).
- " " " D. Adam Pezon prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Henricus Curi (ou Cury) prof^s d^s Parisiensis hospes in d^o Vallis profundæ.
- " " " D. Andreas Hullin prof^s d^s Parisiensis hospes in d^o Vallis S^{ti} Georgii ab hæreticis occisus, sac.
- " " " D. Julianus Gaudin monac. prof^s d^s Parisiensis hospes in d^o Belnac
- " " " D. Franciscus Quiscamon (Quiscamon, n.v.; s.c.) monac. prof^s d^s Parisiensis, sac.
- " " " Fr. Johannes de Sassis } conv^s prof^s d^s
- " " " Fr. Claudius Tessier } Parisiensis.
- " " " Fr. Jacobus conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1570 " D. Michael Pellai (Pellade, n.v.; s.c.) non promotus prof^s d^s Parisiensis
- " " " Gregorius Troune ^{ou} donatus d^s Parisiensis.
- " 1571 " D. Joannes Bouleret (Bruleret, s.c.; Bralaret, c. Tris.) Prior d^s Batrac, prof^s d^s Parisiensis et olim Prior d^s Rodet, qui ultra 30 annis laudab^r in ord. vixit, sac., qui habet miss. de B^{te} M^a p. t. ord. a sing^s sacerdot^s... celebrandum.
- " " " D. Joannes Collart (Colart, c. Tris; Collard, n.v.; s.c.) monac. prof^s et antiq^r d^s Parisiensis.
- " " " Frater Yvo Alain (et c. Tris; Alani, chauvet) conv. prof^s et dispensator d^s Parisiensis (chauvet, seul à tort diff. Sapier) qui 45 annis laudab^r in ord. vixit, qui habet

proclara facinora magnus cognominatus, magnanimitatis etenim suae semper in-
-gentia edidit specimen, variis in proeliis audacter simul et prudenter dimicans gene-
-rosi Ducis nomen sibi comparavit. Adfuit Philippo Pulchro Regni cognato suo in
pugna de Furnes. Anno 1328 cum strenue admodum, contra Anglos et Belgas
in proelio de Moncassel decertasset, Philippus de Valois Galliae Rex Ludovicus gratia-
-laturus, illumque pro meritis remuneraturus anno 1329 ex Dynasta Borbonensi
primum, Ducem Borbonensis tractus instituit, propriaque manu ejus capiti et Mariae
de Hammonia illius conjugii imposuit coronam Ducalem. Denique virtutibus, quae
christianum Principem decet, exornatus senex migravit ad vitam immortalem
anno 1341, die 22 januarii, juxta vero necrologium, Vallis viridis, ubi ejus obitus
notatur, die 10 februarii. Tacet in ecclesia Dominicanorum, Parisiensium in sepulchro
Roberti de Clermont patris sui.

Joannes Dux Biturice et Arvernice Comes Pictaviensis alter fundator
hujus sacelli Divi Hugonis habetur. Hic beatae virginis Mariae simulacrum in
medio arce collocatum, obtulit, quam quidem, imaginem e Bituricis ecclesiis curaverat,
insuper et tria millia librarum Eurocentium, dono dedit, ex quibus partem, rectores
pagi dicti Villeneuve le Roy a Capitulo possedi, pretio compararunt. Item et ducentas
libras a caduci muneris legibus exemptas a camera computorum regionum approbatae
in eleemosynam largitus est. Insuper et sacris reliquiis calceos scilicet *Sti Joannis B^{ti}*
(quem a Clemente septimo acceptum lipsanotheca auro et argento redimita incluserat)
duobus tapetibus plumarii operis Christi passionem, et *Sti Joannis Baptiste* vitam exprim-
-entibus eorum ecclesiam decoravit. His etiam beneficiis magnam adjoxit pecuniam
summam, Littoris quibusdam foundationis constat principem illum huic cartusiae
pretiosissimam, capsulam septem ad minus aut octo solidas argentarias pendentes,
largitum fuisse, in qua ejusdem Christi praecursoris mentum contineretur. At-
cum profatam foundationem, omnino non perfecisset, sacrosancta haec reliquia in
sacello Basilico Bituricensi constructa ab eodem Joanne collata fuit. Natus fuerat
Joannes anno 1340 die 30 novembris ex Joanne Franciae Rege. Annuum aetatis
agebat sextum decimum, cum adfuit fatali et luctuosa Pictaviensi pugnae. Per
novem annos Anglis obses traditus, rediit in Galliam, sese semper variis in
proeliis

unam miss. de B^{te} M^a p. t. ord. a singulis sacerdotibus cum perultima oratione Deus cui pro-
prium in singulis celebrandum.

- ch. 1571 obit Nobilis D. Franciscus de Mailly consiliarius senatus Parisiensis.
- " " " Magnificus D. Philippus Bariot (Bari^ot, c. t. u. s.; Barrel, n. v.) presidens in
supremo parlamento Parisiensis magnus amicus totius ordⁱ, et dictus Bariot
habet unam miss. de B^{te} M^a p. t. ord. a sing^{is} sacerdotibus ... celebrandum.
- " " " Dñs de Planoy magister cameræ computorum in senatu Parisiensis.
- " 1572 " Dñs Dñs Magister Borrellus primarius Collegii Montij acuti Lutetiae.
- " " " Honestus vir Gregorius de Sauonelles (de Sauvelles, n. v.; J. c.; de Aues-
nelles, c. f.) eius Parisiensis sincerus amicus ordⁱ, qui habet miss. de B^{te} M^a
in 3 provinciis puta Franciæ, Picardiæ et Thierstoniæ a sing^{is} sacerdotibus dñi dic-
tarum prov... celebrandum.
- " 1573 " D. Michael Getret (Nechet, c. f.) monac. prof^s dⁱ Parisiensis, sac.
- " " " D. Guillelmus Bouillant (Boullant, c. f.; Bouillaret, n. v.; J. c.) monac.
prof^s dⁱ Parisiensis, procur^r dⁱ Vallis profundæ, sac.
- " " " D. Anthonius Forest monac. prof^s dⁱ Parisiensis, diaconus.
- " " " Robertus Petit obnatus dⁱ Parisiensis.
- " 1574 " D. Renatus Druet monac. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " " D. Mauritius de Sain prof^s dⁱ Parisiensis, Prior dⁱ Lunigniaci et olim dñ.
Rosae et Basceville.
- " " " D. Jacobus Hochet (Hochel, J. c.; Hornel, n. v.) prof^s dⁱ Parisiensis, Prior dⁱ Novoni
et olim Montis Dei et convict^r pro^r Picardiæ.
- " " " D. Joannes Morard (Morari, n. v.; J. c.; Momat, c. f.) monac. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " " D. Petrus Bernard monac. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " " D. Joannes Bouvalet (Vonnalet, n. v.; Boualet, c. f.) monac. prof^s dⁱ Pari-
siensis, hospes in d^o Ligeti.
- " " " Honorabilis mulier Genovesa de Monsi (de Maunin, n. v.) benefactrix dⁱ Paris?
- " 1575 " D. Claudius Guyot prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in d^o Lunigniaci et olim
Prior dⁱ Affroniaci.
- " " " R^{mus} D. D. Claudius de Lannoyers (Felanoier, c. f.) monachus Ordⁱ S^{ti} Bene-

proclis fortiter et magnanimitate gessit. Fuit admodum pius, sapiens, pacificus, splendidus, misericors in pauperes et calamitosos liberalis, et librorum amator. Inter alia quae construxit Palatia et aedificia, Capella sancta Rituricensis commendat posteritati Toanne magnificenciam, sicut etiam collata Diversis Ecclesiis et monasteriis bona. Vitae suae feliciter absoluit anno 1416, die 15^a junii, corpus ejus quiescit in capella Rituricensi, cor autem in Ecclesia S^{ti} Dionysii, habuit tricennarium per totum ordinem, et monachatum, et tricennarium perpetuum obtinuit a Cartusianis Vallis viridis, qui in praefato sacello celebrantes tenentur pro illustrissimo Principe Toanne amplissimo fundatore Numeris orare.

Sacellum S^{ti} Dionysii Episcopi Parisiensis et Sociorum ejus. —

Guillelmus Morel alias in parlamento advocatus in hoc sacello quiescit in marmoreo tumulo mortuus anno 1336, die 23^a Augusti. Pro sacelli dotatione Ducentas Parisini usus libras, quae pro annui census amplificatione impensae sunt, Dedit, Deo bonorum omnium hujus monasterii particeps effectus habuit anniversarium perpetuum, sub die obitus sui, quilibet sacerdos in praefata capella celebrans pro ipso tanquam singulari benefactore orare debet. —

Guillelmus Rose in senatu Parisiensi Causidicus, et Domicella Petronilla De Demars conjuges ejus, in chronico manuscripto gallico, quod ad calcem subjiciemus, ambo dicuntur fundatores hujus sacelli, pro cujus constructione dederunt 1278 ft et octo solidos Parisinos. Cujus rei gratia Cartusiani tam ambobus quam eorum parentibus et amicis plenariam bonorum spiritualium, associationem concessere, ac etiam post eorum mortem, anniversarium solemne cum vigiliis defunctorum, jacent in praedicta capella. Ita chronicon. Et necrologium Cartusiae refert Guillelmum Rose pro dotatione sacelli S^{ti} Dionysii 500 francos ponendos in redditibus et ultra hoc dedisse nobis residuum bonorum suorum mobilem et immobilem completo testamento suo, quae omnia possunt ascendere ad summam mille francorum, obiit ille 5° februarii, et Petronilla die 14 ejusdem mensis, quorum corpora in eodem sacello tumulata sunt anno 1375, uti referunt Antiquitates Urbis Parisiensis. Si ergo mortui sunt anno 1375 post

Guillelmum

dicti, archiprior incliti monasterii S^{ti} Remigii Remensis, doctor sacrae theologiae in
 alma Parisiensis universitate, sac.

- ch. 1576 obit D. Felix Cardon (Chardon, n.v; s.c.) Prior dⁱ Parisiensis et olim Montij Dei et
 Fontis B^{te} M^{ae}, visit^r prov^{us} Franciae, qui habet plen. cum pault. monac. et
 mis. de B^{te} M^{ae} p. t. Ord. Cujus anniv. perp. scrib^r. in cal^{is} conv. dd. ordⁱ sub
 die obitus sui qui fuit penultima januarii (30 janv., n.v; s.c.)-
- " " " D. Joannes Hache (Hace, c. Tris.)
- " " " D. Valerianus Breviere (Breviere, c. Tris.)
- " " " D. Jacobus Herpin² (Herpin, n.v; s.c.; Cerpin, c. Tris.)
- " " " D. Robertus Lemosse (de mosse, n.v; s.c.; Lemoce, c. Tris.) monac. prof^s dⁱ
 Parisiensis, hospes in d^o Noviom.
- " 1577 " Spectabilis D.D. Renatus Baillet (Baysset, c. Tris.) praeses in parlamento Parisiensis.
- " " " Spectabilis D.D. Joannes Prevost praeses in parlamento Parisiensis.
- " 1578 " D. Antonius Arnolt (Arnault, n.v; Aluel, c. Tris.) prof^s dⁱ Parisiensis, Prior
 dⁱ Pratae (Platarum, c. Tris.; n.v dit a tort: Paris).
- " " " D. Guillelmus Laurens monac. prof^s dⁱ Parisiensis, hospes et procur^r dⁱ Boni-
 passus.
- " 1579 " D. Simon Boier (Boyer, n.v; s.c.) monac. prof^s et antiq^r dⁱ Parisiensis.
- " " " D. Joannes Heillon (Quillon, et s.c.) prof^s, antiq^r et interius dⁱ Parisiensis (Paris-
 iensis, c. f. a tort. ita D. Palemon B.) et olim Prior dⁱ Vallis profundae.
- " " " D. Tussanus Gaillard monac. prof^s diaconus dⁱ Parisiensis.
- " 1580 " D. Tristandus Deleris (c'est de laon, D. Palemon B.; de laon, c. Tris.) prof^s dⁱ
 Parisiensis, olim Prior dd. Rosae et Luvignies.
- " " " D. Joannes Fribenayme⁷⁶⁶ (Surian, c. Tris.) prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in d^o
 Rosae.
- " " " D. Joannes Delherme (de larme, c. Tris.) prof^s dⁱ Parisiensis, diaconus.
- " 1581 " D. Remigues Thalebot (Calebou, c. Tris.) monac. et sacrista dⁱ Parisiensis.
- " " " D. Thomas Heornet (Themer, c. Tris.) prof^s dⁱ Parisiensis, Rector dⁱ
 Verue, olim Prior (procurator, n.v. c. Tris.) dd. Rosae et Pratae.
- " " " D. Simon de la Haye prof^s dⁱ Parisiensis.

Guillelmum Morel, qui juxta propositas Antiquitates mortuus est anno 1336. Guillelmus Rose non fundator, sed tantum capelle benefactor dicendus est. Erat autem altare st Dionysii in choro fratrum conversorum, occurritque templum ingredientibus ad dexteram partem.

Reginaldus de Bussy Canonicus et propositus Ecclesie Trevisiensis et senator Parisiensis jacet in ingressu Ecclesie juxta ostium chori conversorum a parte areole ibidem in ipsius tumulo ejus effigies conspicitur. Hic Cartusiani bonorum suorum heredes instituit expleta testamento, quos quidem ad summam quingentarum librarum pertinebant. Prædium insuper de Chaudun decem libras mercedum annuarum reddens eis impertit ad prædictæ st Dionysii capelle augmentum et dotationem, deo tricennarium singulare pro una vice duntaxat anniversarium perpetuum et a singulis monachis monachatum ei libenti animo dederunt Cartusiani, qui nominatione ibidem celebrantes quotidie sui benefactoris memoriam habent. E vivis excessit anno 1407, die 10 martii. Huius obitus notatur in charta anni 1408: «Magister Reginaldus De Buxcio homini nostri Regis Francorum consiliarius habens tricennarium per totum Ordinem.

Sacellum st Ludovici Regis Francorum. —

In choro conversorum ad sinistram partem, erectum est in honorem st Ludovici, in hoc sacello jacet Michael Maunconduit legum professor Decanus Carnotensis qui diem extremum clausit anno 1388. Ibidem etiam quiescit Magister Guillelmus Culdoc, utriusque juris Doctor Carnotensis Canonicus, Clericus et notarius Regis Francie et germanus Joannis Culdoc Urbis Parisiensis Praefecti.

Sacellum sancti Michaelis. —

Robertus de Pachaco quondam Abbas Aquitanensis et postea monachus huius domus (ut dicemus in catalogo) construxit hoc sacellum anno 1384, quod primum est ex capellis ad Ecclesie latus e septentrione edificatis. Cui missale et calicem dedit, vocatur autem capella Abbatis.

Joannes Billouart nobilis eques et ejus uxor postea prædictam capellam in honorem st Michaelis omniumque beatorum Angelorum Deo dicarunt, et pro ipsius dotatione centena et decem lignorum coeduarum jugera prope pagum De Boulerre sita,

Septemque

- ch. 1582 obit D. Yvo Ressangely (Banzangely, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Franciscus Ruscai (Bossan, n.v.; s.c.) " " "
- " " " D. Joannes de Lorina prof^s d^s Parisiensis, diaconus.
- " " " D. Joannes Piore prof^s d^s Parisiensis. (Dans la 4e. ordonnance de 1582, est declare' n'etre plus personne de l'Ordre à cause d'une 4e. apostasie).
- " 1583 " D. Petrus Camus prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Boniloci.
- " " " Fr. Egidius prof^s d^s Parisiensis.
- " 1584 " Fr. Henricus Alexander conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Philippus Bridou (Briddon, n.v.; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " R^{du} in X^{to} Pater et D.D. Petrus Drenus Abbas monasterii de ha (de han, c.p.; Han, s.c.) vicarius generalis Rev^{mi} episcopi Parisiensis.
- " 1585 " D. Joannes Michel prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Nostrae Dñae Bone Spei prope Gallionem, comit^{us} prov^{us} Francie, alias Prior d^s Dinonis, qui habet mis. de B^{te} M^{ae} p.t. ord. a sing^{is} sacerdot^{ibus} sum... et n^{on}per habet plen. cum psalt. monach. in prov^{us} Regi Francie subditis, cujus ann. perp. scrib^{itur} in Cal. conv. dictarum provinciarum sub die obitus sui qui fuit 22^a maii. —
- " " " D. Vincentius Aubert (Olbertus, n.v.; s.c.; Allughert, c.p.) prof^s d^s Parisiensis hospes in d^o Dinonis.
- " " " Magnificus et generosus D. Jacobus de Bocquemare primus Praeses curiae parlamenti.
- " 1586 " D. Ludovicus Martinus prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis claree.
- " " " D. Antonius Sanguenet (Sangenet, c.p.; Sanguini, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis.
- " 1587 " R^{du} in X^{to} Pater noster D. Bernardus Carrassus (Carrassus, n.v.) prof^s d^s Parisiensis, Prior almae Cartusiae totiusque ord^{is} Generalis vigilantissimus, alias Prior d^s Montis Dei et comit^{us} prov^{us} Picardie, qui habet triplicem plen. cum psalt. monach. et mis. de B^{te} M^{ae} p.t. ord. cujus ann. perp. scrib^{itur} in cal. conv. dd. ord^{is} sub die obitus sui qui fuit die Nativitatis B^{te} M^{ae}, 8 sept.
- " " " D. Ludovicus de Monceaux (de Monceaulx, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Rosel.

septemque libras Parisini census Parisini moris dederunt, quae quidem venditae fuerunt; pecuniaque deposita fuit in Ecclesiae usus, quapropter in hoc sacello sacrificium offerentes pro eis orare tenentur. Decessit Joannes die 30 Martii. —

Sacellum Sanctae Annae. — (consecratum an. 1335)

Joannes Beatus dictus des Moulins clericus regum Francie Philippi et Caroli, Canonicus Ecclesiae Catalaunensis hoc sacellum edificavit, quod ornamentis, colicis et sacris utensilibus dotavit. Insuper et cellulam, contra claustrum, ad unius monachi habitationem, prope mesodochion construere fecit atque ad praedicti sacelli S^{tae} Annae et S^{tae} Mariae Magdalene capellae, de qua mox erit sermo, cellulae et habitantis impensas viginti libras Parisini census caduicilibus liberat a regie pecunie Parisiensis coactoribus solvendas tradidit, quibus de censibus ibidem sacra peragentes eum commendatum habent. Decessit 21 februarii. —

Sacellum S^{tae} Mariae Magdalene. —

Joannes Beatus, de quo supra hanc capellam, S^{tae} Annae sacello contiguam, fundavit, eodem autem anno ambobus consecratae fuerunt, sed cum temporum successu bene commissent restauratae fuere et quadrariis lapidibus concamata a Domino De la Driesche Supremo Archiepiscopo Cameracensi, fisci Regii Quaestore et Domino De Lassy, qui pro dotatione missae De beata Maria in institutione Ordinis celebrari quolibet contrahitor nobis donavit grangiam de Rose et plura alia bona nobis fecit et fieri procuravit, et tenentur celebrare ad dictam missam, et etiam celebrantes in capella Beatae Annae orare pro ipso, parentibus et amicis suis. Dies, extremum, claudit 18 martii.

Hervaeus de Neuville cum conjuge sua jacebat in hoc S^{tae} M^{ae} Magdalene sacello, hic tabellam, altaris coelurasque ibidem depictas dono dedit, insuper et pro dotatione duorum cereorum, unam libram, appendentium, lampadisque jugiter dum divina in hoc sacello peragentur necnon et facis quadrilibris tempore consecrationis accendendae sex libras annuorum vectigalium Parisini usus assignavit. Hisque adjecit centum viginti libras buronenses annui census pro trium monachorum sustentatione, ut alibi plenius declaratur. Quapropter castusiani volis Domini Hervaei de Neuville obsecundantes sanxerunt, ut quilibet singulis diebus in hoc sacello celebrans post missae finem, psalmum De profundis cum oratione Fidelium tam pro praedictis fundatoribus quam pro omnibus fidelibus defunctis

- ch. 1587 obiit D. Petrus Gemellis (Sena, n.v.; s.c.; Senalis ; Chemault) prof^s d^s Parisiensis, qui in institutione monitorum plurimum profecit, hab^s miss. de B^{te} M^{re} in 2^a prov^{is} Francie et Picardie ...
- " " " D. Petrus Riviere (et s.c.; Riverie, c.P.) prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis Dei, hab^s miss. de Omnibus SS^{is} p.t. ord. a sing. sac^s ... celebrandam.
- " " " Fr. Petrus Pisi conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1588 " Van der P. D. Matthias Cortinus prof^s 1° d^s Parisiensis, 2° d^s Cartusiae, vicarius generalis et R^{di} Patris coadjutor, hab^s plen. cum poalt. monac. et miss. de B^{te} M^{re} p.t. ord. cujus anniv. perp. scrib^r in Kal. conv. dd. ord^s sub die datus sui qui fuit 12^a Augusti.
- " " " D. Joannes Du vere (Davere, c.P.; Dichvere, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Jodocus a S^{to} Germano prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis profundae.
- " " " D. Petrus Vagniard (Vaignard, s.c.; Veignard, c.P.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Oliverius Cochis (Clemens Cochini, n.v.; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes et alius Prior d^s Vallis profundae.
- " " " D. Egidius Bignon (Bignon, n.v.; s.c.; Biquen, c.P.) prof^s d^s Parisiensis.
- " 1589 " D. Angenson prof^s d^s Parisiensis pc d^s Lunigiaci.
- " " " D. Antonius Tossi diaconus prof^s d^s Parisiensis.
- " 1590 " D. Franciscus Billard Prior d^s Ligeti et alius Prior d^s Allioni, vicarius d^s Prati-
mollis ac visit^r prov^{is} Gellemensis. (Prof^s Parisiensis - notes qu'il n'a pas de le-
néfice - déposé par ch. 1589, il mourut avant la réception de la carte).
- " " " D. Antonius Balascus (Balastus, chavet) prof^s d^s Parisiensis qui 44 annis
laudat^r vixit in d^o ~~et~~ qua nunquam discessit.
- " " " Magnificus vir Franciscus Mangot advocatus Parisiensis (advocatus clarus in
supremo senatu Parisiensis, c.f.; c.P.).
- " " " Magnificus vir Claudius Mangot predicti filius advocatus regius Parisiensis
(advocatus regius in eodem parlamento, c.f.; c.P.).
- " " " Honorabilis vir D. Robineau civis parisiensis benefactor singularis Ordinis, hab^s
miss. de B^{te} M^{re} in d^o Parisiensis et in prov^{is} Gellemensi et Francie a
singulis sacerdotibus.

conversa facie ad amborum tumultum cum aspersorio recitaret-, eosque valuti fun-
-datoris inter litandum haberet recommendatos, concessa insuper fuere duo anniver-
-saria quorum unum pro Margarita ejus uxore & martiri, alterum, pro Domino
Henrico^{Henrico} Die 5 septembris annotationem in necrologio Vallis viridis. In hac autem
S.^{to} Magdalene capella, quae sequuntur, insculpta sunt:

« Sire Hervé De Neauville seigneur Du Val coquatrix by corbeil, et conseiller
Du roy nostre sire et maistre Guillaume De Neauville, secretaire D'iceluy seigneur
frères: ont fondé en l'eglise De ceans chacun Deux anniversaires, pour eux et leurs
femmes, et quatre religieux perpétuels pour prier Dieu pour eux, et pour les
ames De leurs dits femmes et De leurs père et mère et De leurs autres amis et
bienfaiteurs. C'est à sçavoir le dit sire Hervé, trois d'iceux religieux lesquels doré-
-navant auront et occuperont les celles signées, La première a la lettre X, la se-
-conde a la lettre Y et la tierce a la lettre Z. et le dit Maistre Guillaume un reli-
-gieux, qui semblablement aura et occupera la celle signée à la lettre V. Toutes
icelles celles assises au grand cloistre De ceste dicté Eglise. Pour laquelle fondation,
et pour estre parfaitement accompagnés et participants en toutes les prières, et
autres bienfaits spirituels De tous les religieux De ceste dicté Eglise: Iceux frères leurs
ont donné, baillé et transporté perpétuellement à tous jours mais: C'est à sçavoir
le dit sire Hervé, plusieurs beaux héritages, en la valeur De cent cinquante livres
Paris de rente par an, assis assez près Du dit Corbeil. Et le dit Maistre Guillaume
un fief en la valeur De cinquante livres Paris de rente par an, assis en la ville,
terrouer et finage De Forest au pais De Vuelquein le Normand. Et Desquels héri-
-tages et assises les dits religieux ont esté bien contents: et par ce promis entretenir
et accomplir la dite fondation par la manière qui dit est, comme ce et les autres
choses Des susdites, apprenent-, et sont plus à plein contenues es lettres sur ce faites
et passées entre les dits religieux, et iceux frères lan De grâce 1480, au mois D'octobre»

Sacellum H^{ic} Petri et Pauli Apostolorum. -

Joannes du Four civis Parisiensis numularius et Joanna uxor ejus hanc capel-
-lam a fundamentis erexit, Deditque Decem Libras Parisini usus Libitiae assignatas
annui census profundatione, Postea etiam proefata Joanna sexdecim asses Parisini
moris

- ch. 1591 obit D. Melesius (Milexius, s.c.) de Jars prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Nonomi et consue-
 pro^{re} Picardie hab^s miss. de D^{na} p.t. ord. -
- " " D. Adrianus Thorel (Schorel, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Belnac et olim
 vicarius d^s monialium de Polatens.
- " " D. Claudius Brocard prof^s d^s Parisiensis, olim Prior d^s Belnac.
- " " D. Dionisius Cunier (Cunier, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis vicarius d^s Preteae.
- " " D. Joannes Ferron prof^s d^s Parisiensis, Rector d^s Gallionis, alias Prior d^s Belli-
 lenis.
- " " D. Mathurinus Pintart prof^s d^s Parisiensis.
- " " D. Ludovicus Despres prof^s d^s Parisiensis, non promotus.
- " " Fr. Ludovicus
- " " Fr. Matthaeus Jétel (Fecel, s.c; Fecl, n.v.) } prof^s d^s Parisiensis.
- " 1592 D. Abel (Poyen) Poyen prof^s d^s Parisiensis, olim Prior dd. Dionis et Lunigniaci
 hab^s plen. cum psalt. monac. et miss. de B^{te} M^e p.t. ord. (+ 1 nov.).
- " " D. Franciscus Carvet (Canet, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Bompassus, alias
 Prior d^s Petre Castri et scriba cap^s gen^s, hab^s miss. de D^{na} p.t. ord. (+ 7 sept. n.v; s.c.).
- " " D. Petrus Turneau (Turneau, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. Narne-
 tarum et Belnac.
- " " D. Claudius Ganchet prof^s et sacrista d^s Parisiensis.
- " 1593 D. Robertus de Goy (et s.c.; de Gjouis, c.f.; c.p.) Prior d^s Rose, prof^s et alias vic-
 rius d^s Parisiensis.
- " " D. Joannes Dupont prof^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. Abbativillae et Vallis
 stⁱ Petri (il a été aussi conviseur.).
- " " D. Joannes Cardon (Cardo, n.v; s.c; Cardim, c.p.) prof^s et proam^s d^s Parisiensis.
- " " D. Joannes de Compans (de Compars, c.p.) civis Parisiensis.
- " 1594 D. Michael de la Bane prof^s 1° d^s Parisiensis, 2° d^s Gallionis, hospes in d^s Parci.
- " " Fr. Nicolaus Lemaire prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Parci.
- " " Fr. Michael Raix (Rux, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Gallionis.
- " " Ven. Pater D. Petrus olim Prior coelestinorum Parisiorum et Lugduni.
- " 1595 D. Jacobus Maurite (Maurice, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis.

moris in pago de Villeneuve Le Roy sitas pro illius augmento impertit, Dedit et decem libras, et calice, missali, paramentis aliisque ornamentis^{ant.} utensilibus. In hac capella sepultus est cum uxore sua.

Sacellum S^{ti} Joannis Baptistae. —

Joannes du Four supramemoratus dicitur etiam fundator hujus sacelli, juxta Antiquitates Parisienses, et necrologium Vallis viridis ad diem sextam Maii, ubi ejus obitus notatur. Porro chronicon mss. studium hujus monasterii haec habet: «

« Jacobus Le Long hujus curtisice monachus ultimam capellam opere camerato constructam divo Joanni dicatam fundavit pro cuius dotatione dum divinus cultui per vota religionis se manciparet, duodecim libras annui redditus in urbe de Foresta in Verino Normanniae sitas habuit, eamque missali, calice, ac ornamentis ad honorem Dei et salutem animae suae ac omnium parentum, amicorum et benefactorum suorum locupletavit.

Egidius Le Gallois Comes et Eparcha de Lusarches hoc sacellum adauxit postea, pro cuius amplificatione Dominium clienturae de Lyons extra urbem Rothomagensis situm quadraginta libras Curonenses annui redditus aestimatum, Dedit, quod deinde predictum Priori et conventui Cartusiae Rothomagensis anno 1387 trecentas quinquaginta quinque libras ad Ecclesiae fabricam impensas disenditum est. Praedictam capellam diversis adornari coloribus, sacrisque reliquiis, calice, missali, ornamentis, omnibusque necessariis suppellectilibus instrui curavit, pro cuius beneficiis huiusce monasterii in eadem singulis diebus ibi missam offerre, eamque ut singularem, ac precipuum illius fundatorum commendatum, necnon et Dominam Joannam ejus uxorem omnesque propinquos et amicos habere tenentur. Concessa fuerunt eis duodecim anniversaria, quae die duodecima singulorum mensium anni persolvuntur.

Sacellum S^{ss}torum Andreae et Stephani. —

Andreas de Florentia dictus Ghini Malpiglia nobilis Florentinus Lusius primus thesaurarius Rhemensis clericus Caroli Galliae et Navarrae Regis anno 1330 die 31 Januarii Attrebatensis Episcopus ordinatus, anno 1331 Lutetiae Parisiorum fundat collegium Longobardorum. Anno 1334 ex Episcopo Attrebatensi erat Antistes Cornacensis, cumque vir esset prudens et in rebus agendis exercitatissimus magnus ^{erat}

- ch 1595 dñt Fr. Nicolaus Bellet (Belet, c.f.; Bellet, n.v.; J.c.) conv. prof^s d^e Parisiensis, hospes in d^e Fontis B^{te} M^{ae}.
- " 1597 " D. Rogerius Leliux (de Lyeux, J.c.; de Lyezi, n.v.; delitux, c.f. et c.f.) prof^s d^e Parisiensis, hospes et alius vicarius in d^e Luvigniaci, alius Prior d^e Bratoze, hab^s mis. de B^{te} M^{ae} in d^e Certusiac et in prov^a Francie.
- " " " D. Sebastianus Tavernier prof^s d^e Parisiensis (hospes in d^e Ligeti, n.v.; J.c.; c.R.).
- " 1598 " D. Medardus Rinssan (Riausse, n.v.; J.c.; Rinssan, Chauvet) prof^s d^e Parisiensis qui 53 annis laudat^r vixit in ord. (57 an. Chauvet).
- " " " D. Les Marcelat (Mangelet, n.v.; J.c.) prof^s ejusdem d^e Parisiensis, hospes in d^e Verne.
- " 1599 " D. Laurentius Boursier Prior d^e Montis meruloe, prof^s d^e Parisiensis.
- " " " D. Joannes Soudais (et J.c.; Soudays, c.f.; Soudain, n.v.) prof^s d^e Parisiensis hospes et alius Prior d^e Glandarii.
- " " " Honestus vir Richardus Gossennier civis Parisiensis.
- " 1600 " R^{dm} Pater D. Joannes Michel prof^s d^e Parisiensis, Prior d^e majoris cartusie sacrique ordinis cartusensis minister generalis, alius Prior dd. Ligeti et Parisiensis et visitator prov^a Francie, hab^s triplicem cum p^{re}lat. monach. et mis. de B^{te} M^{ae} p.t. ord. in quo p^{re} vixit 45 annis. Cujus obitus fuit 29^a Januarii.
- " " " D. Petrus Girault prof^s et antig^s d^e Parisiensis, alius vicarius d^e Salatorum et Prior dd. Partij Dei, Vallis profundae, Vallis S^{ti} Petri et Rosae ac visit^r. prov^a Gubernensis et conviat^r Picardie hab^s mis. de B^{te} M^{ae} p.t. ord. in quo laudat^r vixit 57 annis (ita et J. Chauvet).
- " " " D. Joannes Widegrain prof^s d^e Parisiensis, hospes in d^e Gallionis.
- " " " D. Dionisius Rousseau prof^s " " "
- " " " D. Sebastianus Arnoulx " " "
- " " " Fr. Franciscus conv. prof^s d^e Parisiensis, hospes in d^e Gallionis.
- " 1601 " Honesta mulier D... vidua : cavalier civis Parisiensis.
- " 1602 " D. Martinus Bodart (Marinus, n.v.; J.c.) prof^s d^e Parisiensis, alius Prior d^e Vallis S^{ti} Georgii.
- " " " Fr. Thomas conv. prof^s d^e Parisiensis.

erat amicus Regis Francorum cujus rogatu anno 1342, 12 Kal. octobris a Clemente sexto Avinionensi inter Turpatores Palatii Describitur. In Hispaniam a Pontifice ablegatus in ea legatione, anno, qui secutus est 1343 obiit die 2 junii. Construxit autem Andreas hoc sacellum, paramentis, missali et calice dotatum fuit consecratum anno 1337 die festo S^{ti} Bartholæi. Pro cujus fundatione duodecim libras Parisini moris caduci legibus exemptas annui redditus in clientari proedio de Saulx sitas impertuit, quas quidem Dominus de Chenevrières lques et lopercha de Villers et Domina Joana vendiderant. Pro quocunque ibidem celebrant in memento missæ orare tenentur pro eo et pro Rege Francie et Bavariae Carolo cujus anniversarium quotannis celebrandum die 2 junii in necrologio Describitur.

Sacellum S^{ti} Hugonis Episcopi Lincolnensis. —

Septimum et ultimum locum occupat, cujus ^{fund}atoris nomen ignoratur, centiguum est choropratum conversorum. Hæc capella edificata est in gratiam puerorum diuturna infirmitate languentium, qui ante hujus capellæ ultimæ structuram, a parentibus pie in sanctum Hugonem affectis asportati sistebantur altari ejusdem sancti Proculis, quod pone primariam chori aram conspicitur, verum cum clamor et vagitus infantum, monachis in choro existentibus molestus esset et importunus, visum est Patribus alteram aram sancto Hugoni erigere, quæ absque hujusmodi quietis detrimento ad has cedes sacras populo frequentissime concurrenti ob divinam ægris plerumque collatam opitulationem facerint satis.

Ubi tamen aditus omnino mulieribus procluditur, quibus septa monasterii ingredi nefas est, propter sacellum, quod ad ostium monasterii ædificationis est. Porro hæc septem capellæ collaterales sunt ad latus ecclesiæ septentrionale.

Sacellum Sacristiæ. —

Ad meridionalem ecclesiæ plagam, juxta majus altare patet aditus ad sacristiam, quæ eodem tempore, quo Ecclesia, constructa fuit.

Godofridus Coquatrix Parisinus civis sacristiæ aram ædificavit, pro cujus fundatione decem libras Parisini usus annui census caduci legibus liberat, ab ærarii regii quæstoribus persolvendas donavit, omnesque in eo sacra peragentes eum specialiter commendatum habere debent, cujus anniversarium die 18ta celebratur.

- ch. 1602 dñt Fr. Simeon Machaum (Simon, n.v.; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis, qui reseravit
R^{do} Patri bonae memoriae Joanni Michel, hab^s plen. cum p^{re}alt. monach. et miss.
de B^{te} M^{re} p. t. ord.
- " " " Ven^{ble} D. Ubertus Maurus doctor theol. Parisiensis insignis ecclesiae Re-
mensis canonicus et decanus.
- " " " Clarissimus D.D. Joannes Keralier (Chevalier?) consiliarius regius in su-
premo Parisiensis senatu.
- " " " Vener. D. Soror Joanna Abbatissa monasterii Parisiensis vulgo filiarum Dei
nuncupati.
- " 1603 " D. Joannes Fontanon prof^s et procur^r d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Joannes conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1604 " D. Franciscus Panmant prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis Ste Georgii.
- " 1606 " D. Nicolaus Girois prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis profundae, et alius
Prior dictae d^s Parisiensis et dd. Mancherum et Vallis Dei, hab^s plen. cum p^{re}alt.
monach. et miss de B^{te} M^{re} p. t. ord. et amir. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obi-
tus sui qui fuit 28 Dec.
- " 1607 " D. Petrus Lempriere, prof^s et procur^r d^s Parisiensis.
- " " " D. Joannes de Nantuell (Nantuel, n.v.; s.c.) prof^s dictae d^s Parisiensis et alius
Prior d^s Prætor.
- " " " Fr. Robertus d'Apotre conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Nobilis Dña Maria de Villemontier (de Villemontes, n.v.; s.c.) quondam uxor
nobilis D. Theodoricus Serin^{vi} regii in senatu Parisiensis consiliarii, benefac-
toris Ord^s.
- " 1608 " Honorabilis vir Alexander Olivier civis Parisiensis.
- " " " Nobilis D^s Claudia Dare Parisiensis.
- " " " Domicella Franaisca d'Alleso Parisiensis.
- " 1609 " Honorabilis Nicolaus Herisson civis Parisiensis.
- " 1610 " D. Thomas prof^s et antiq^r d^s Parisiensis.
- " " " D. Ludovicus Marchant (Marcanon, c. f.) prof^s ejusdem d^s Parisiensis.
- " " " D. Nicolaus Viole monitus d^s Parisiensis.

Capitulum. —

Petrus Loysel Calceolarius civis Parisiensis et Margarita ejus uxor Capitulum sacellum, et sacristoe cellulam construxerant, missaliq[ue], calice paramentisq[ue] necessariis adornarunt, pro quorum expensis viginti libras Parisini usus annui census, et quadraginta tenoris ejusdem, ad monachorum pelliceas, quotiescumq[ue] opus fuerit, comparandas, Dedere, una cum lampade jugiter ardente, duobus cereis, et una face. Margarita marito superstes residuum bonorum suorum ad summam 130 librarum pertingentium, completo testamento Castusianis legavit ad predictorum omnium amplificationem. Hujus rei gratia non modo omnium bonorum spiritualium participes effecti fuere, sed etiam mandatum, a singulis hujus cartae i.e. religiosis habuerunt. Et pro una vice duntaxat unum tricenarium, duo anniversaria solennia scripta in martyrologio die videlicet 8° maii, quo Margarita decessit, et die 19 septembris pro Petro illius marito, singulisq[ue] diebus sacrificium ibidem, offerri debet, ubi speciatim sacerdos memoriam amorum habere tenetur. Sepulti fuerunt ante altare praefati Capituli, quod consecratum est a Domino Guillelmo de Plaiscourt Archiepiscopo Nivernensi in honorem S. Petri et Pauli Apostolorum die 13 augusti anno 1332. in cuius rei testimonium, subsequens inscriptio appositae est ad dexterum latus prope aram.

« Anno Domini 1332, 11° Kal. septembris fuit altare hujus capellae consecratum, a Domino G. de Plaiscuria tunc Archiepiscopo Nivernensi in honorem Petri et Pauli Apostolorum et antea eadem capella ab eodem benedicta, quae capella fuit omnibus ornamentis munita, sufficienter dotata et edificata a Petro dicto Loysel et Margarita quondam ejus uxore, civibus Parisiensibus cum cella sacristoe contigua etiam ab eisdem edificata. Orate pro eis. »

In hoc Capitulo jacent ad gradum altaris supradicti conjuges, sicuti etiam nobilissima Margarita de Challon Domina de Lhory. — Supra capitulum tres erectae fuerunt arae, ubi quotidie sacerdotes celebrant, sacellis hujus eremi ingenti monachorum numero non sufficientibus.

Infirmaria. —

Nobilis Domina Domina Domina Joanna Urvicensis Dei gratia Francia et Navarra Regina, alias uxor incliti Principis Caroli utriusq[ue] Regni Domini, cognominati Pulchri filia potentissimi Principis Domini Ludovici Franciae comitis quondam Urvicensis.

- ch. 1610 obit Fr. Ludovicus Renauld conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Ill^{is} D. Claudius d'Aulrai (d'Aulray, n.v.; s.c.) Parisiensis Baro de Bruges magnus ord^s amicus.
- " 1611 " D. Richardus Beaucousin Prior d^s Caturci et comitat^s prov^{at} Aquitanie, prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord. -
- " " D. Joannes Boullain prof^s d^s Parisiensis, diaconus.
- " " Egregius Albinus Ondin procur^r. et civis Parisiensis.
- " " Honestus Petrus Baudela civis Parisiensis.
- " 1612 " D. Franciscus Carito prof^s d^s Parisiensis (alias administrator parochiae Bovanti in dominio Vallis Stae M^e, n.v.).
- " " D. Innocentius Borbone (Bobona, n.v.; s.c.) prof^s ejusdem d^s -
- " " D. Desiderius Violier (Violus, n.v.; s.c.) prof^s ejusdem d^s alias Prior dd. Apponiaci et Majorani.
- " " Fr. Laurentius Aubert (Ubert, n.v.; Albert, s.c.)
- " " Fr. Joannes Monnard (Montuarn, n.v.; s.c.)
- " " Fr. Desiderius Josse.
- " " Fr. Nicolaus Fournier (Fomier, n.v.; s.c.)
- " " Nobilis et Ill^{is} D.D. Joannes le voys (a voyis, n.v.) consiliarius regius in supremo senatu Parisiensis, magnus ord^s amicus et d^s Vallis viridis singularis benefactor.
- " " Nobilis D^{na} Claudia Legrand uxor nobilis viri D. Rebours regis christianissimi consilarii et in supremis subsidiorum curia Parisensi Praesidis.
- " " Nobilis Catharina N... uxor ill^{is} D. Joannis Bernot Praesidis in sede curiali vectigalium publicorum Parisiensium.
- " 1613 " D. Bernardus Vassail (Vassal, n.v.; s.c.) prof^s et Prior d^s Parisiensis, alias Prior d^s Vallis Sti Petri necnon visit^r prov^{at} Picardiae, et visit^r (convent^r, s.c.) Prov^{at} Franciae, hab^s p. t. ord. plen. cum salt. monac. et miss. de B^{te} M^e et amiv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit Me Martii.
- " " D. Simon Morel prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Apponiaci, alias Prior d^s Boudoci et Rector d^s Luvigniaci, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord.

11
Urvicensis, filii Galliarum Regis, Henrici singulari devotione et pietate praedita mit-
rum in modum affecta in Cartusianos, imprimis summa in veneratione et
amore habebat monachos Vallis viridis, unde ut ex antiquis monumentis constat,
eos convivebat frequentissime, seseque ad imo humilitatis et charitatis officia
demittens, parabat obsonium, ipsaque per cellulas ministrabat monachis pran-
dium, infirmos quibus poterat modis sublevarat et consolabatur. In quorum
gratiam, infirmitorium, claustrum majori contiguum edificavit sex cellulas et sacel-
lum instructioni, calice, missali ornamentisque necessariis. Insuper in elemo-
synas quinquaginta sex libras cum quinque solidos annui census a caduce lege
liberas in fundo oppidi Dyser sitas trahit, ex quibus duodecim libras cum
decem assibus ad sacelli et infirmariorum subventionem detrahit. Item septuaginta
quinque solidos pro duabus lampadibus, quarum una in sacello jugiter, altera
in claustris per noctem ardere debet. Dedit ad pitantiam infirmorum, augendam
viginti quinque libras, demum ad quatuordecim pitantias conventuales in refectorio
die scilicet Nativitatis Domini, die coenae et diebus Anniversarii conjugis sui Caroli
regis, et sui obitus 4 martii, subministrandas regali plane munificentia quindecim
libras largita est. Proque praefati Patres non ingrati precis suas et omnia spirita-
lia bona Regine refuderunt, singulisque diebus, unam missam pro ejus animae
requie privatione celebrant.

Insuper in praefatae Joannae Depositionis die tricennarium persolvitur, quae omnia
singulis annis legi debent in capitulo. Quicumque autem in praedicto sacello missae
sacrificium offerunt, pro illius animae et ejus affinium orare tenentur. Decessit
Joanna octavo idibus Junii, propecta anno 1370 (a Paschate indictione) die 4 martii, cujus
corpus tumelatum est Sandionysopoli, cor autem depositum apud Franciscanos
Parisenses. Hujus obitus signatur in charta Capitali genti an. 1371. his verbis: « Obiit
Domina Joanna Regina France et Navarre die 4 martii quae habet tricena-
rium perpetuum defunctorum, scribatur in calendariis. » Concessum est autem ei
tricennarium singulis annis celebrandum per totum ordinem circa martii prin-
cipium, quia delegaverat generali Capitulo centum libras annuales. Diploma datur
huic Regine a Cartusianis Parisiensibus quo fit bonorum spiritualium participes
Desanbermus

- ch. 1613 D. Jacobus Couart (Chouet, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisieno^s, alias Prior d^s Lunigiaci.
- " " Fr. Andreas Jumeau cov. prof^s d^s Parisieno^s.
- " 1614 " D. Dionysius Quilbon (Quittor, n.v.) prof^s d^s Parisieno^s, alias Prior dd. Vallis
Sti Petri, Beluae et Abbativillae, hab^s mis. de 8ta M^o p.t. ord.
- " " D. Jacobus Binsis (Binoia, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisieno^s.
- " " Fr. Carolus le Febvre (defebvre, c.f.) } cov^s prof^s d^s Parisieno^s.
- " " Fr. Dionysius Basille (Basile, n.v; s.c.) }
- " " Clariss^{mo} vir D. Petrus Acharie alias consiliarius Regis Franciae et magister in
camera suorum computorum Parisiis, magnus et singularis amicus ord^s, hab^s
anniv. perp. scrib^o in cal.^{is} dd. sub die obitus sui qui fuit (16 nov. n.v; s.c.).
- " " Honesti Dⁿⁱ Maria Pinart uxor Dⁿⁱ de Orieu regis consiliarius in senatu Parisieno^s.
- " 1615 " D. Ludovicus Halbert consiliarius, regis amicus et benefactor d^s Parisieno^s.
- " 1616 " D. Jacobus Patience prof^s d^s Parisieno^s hospes in d^s Ligeti.
- " " D. Ludovicus Fornier (Fournier, n.v; s.c.) prof^s ejusdem d^s hospes in d^s
Vallis Sti Georgii.
- " " Ill^{is} D. Antonia Rebours (Rebours, s.c.) vidua ill^{is} D. sen. n. quondam
praesidis in curia parlamenti Parisieno^s, hab^s ultra participationem ord^s
anniv. perp. scrib^o in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit...
- " 1617 " D. Joannes Gosnier (Hosnier, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisieno^s hab^s mis. de 8ta M^o
p.t. ord. cum oratione de omnibus sanctis.
- " 1618 " D. Carolus de Bourges prof^s d^s Parisieno^s.
- " " Clariss^{imus} et admodum ill^{is} D. Nicolaus de Neuville Dominus de Ville-
roy consiliarius ab intimis secretis regis christianissimi et suae Majestatis
commendator secretarius, singularis ord^s amicus, hab^s mis. de 8ta M^o
p.t. ord. et anniv. perp. scrib^o in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit
13te Decembris.
- " " Ill^{is} Dⁿⁱ Maria Canchon vidua ill^{is} D. Brullart quondam praesidis
in parlamento Parisieno^s, mater ill^{is} cancellarii Galliae.
- " 1619 " D. Joannes Dagonneau prof^s d^s Parisieno^s, hospes in de Parci (le n.v. avait
ajouté alias Prior Vallis Sti M^o, puis l'a effacé. Il a été Prieur de la dite maison.)

Describemus sub Henrico Poleti hujus coenobii Priore.

Supra ostium infirmarie talis inscriptio in lamina cyprica apposta est:

« L'an de grace mil trois cent quarante. et un feust parfaicte cette Chapelle.
et infirmerie que fonda Madame Jeanne par la grace de Dieu Reine de France
et de Navarre jadis épouse du Roy Charles Roy des Deux royaumes, fils du Roy
Philippe le Bel, et feust la dite Dame la Reine fille de tres excellent Prince Monsieur
Louis de France jadis comte d'Anjou et fils du Roy de France... »

Arms, hujus sacelli restauravit D. Paulus Touëmme Prior hujus Cartusioe, ele-
-gantique tabella adornavit.

Sacellum B^{ta} Virginis Mariae, et sancti Blasii. —

In ipsius monasterii vestibulo conspicitur, fabricatum partim bonis patris
Roberti de Hegecque hujus cartusioe Donati, non autem conversi, uti patet ex charta
Capituli gen. anni 1493, ubi obitus ejus inter Donatos notatur; partim etiam
elemosynis R^{ti} Patris Jacobi Turenulii Des Ursins Patriarchae Antiocheni, et admi-
-nistratores Ecclesiae Pictaviensis, evincit excessit anno 1456, recensetur inter hujus
monasterii benefactores ad diem 14 octobris. Fuit autem hoc sacellum, consecratum
in honorem Dei, beatae Virginis Mariae et s^{ti} Blasii anno 1460, die 14 maii,
cujus editis mulieribus patet. Hi sunt tria altaria, ad usum procuratoris Domus,
qui sacrum peragit coram Domesticis, ibidem etiam, celebrant hospites officiales.

Parvum claustrum ac Refectorium. —

Ad latus dextrum, seu meridionale Basilicae situs est minor Xystus in cujus
parietibus depicta s^{ti} Brannonis Protopatriarchae Cartusensis historiam sacrum que-
-dam honorem et venerationem incutiebant spectatores silentii simul et amorem,
Iam antiquum, illud Castusianae simplicitatis monumentum, non sine devotione
prospiciebatur, tandem, Augustinus Toy eula hujus cartusioe moderator illud claus-
-trum, reedificare coepit, et a Petro Hogny ejus successore perfectum, laxitate,
operose, picturae elegantia lapidem, quadrarium, et cameris ornatu coeteras Gallicae
Cartusianae Domos superat. Ad ejus latus assurgit amplissimum refectorium,
quod ante cartusioe foundationem, sacellum, erat palatii viridis. Duo supradicti
Priores hoc restauravere refectorium, picturisque ac sedilibus Decoravere.

- ch. 1619 obit D. Nicolaus Chaspelin (Chappelin, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " Nobilis mulier Genovefa de Monthelon uxor D. Lecogneux (de Cogneux, s.c.) consiliarii regii in parlamento Parisiensis, singularis ord^s amica.
- " 1620 Fr. Joannes Vienville (Vienville, n.v; Vienville, s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Ill^{is} D^s D^a Magdalena Breux uxor ill^{is} viri D. Thillier^{t?} procuratoris regii in camera computorum Parisiensis.
- " 1621 D. Mathurin Martin
- " " D. Petrus Regnard (Renard, n.v; Renard, s.c.) } prof^s d^s Parisiensis.
- " " Nobilis mulier Joanna Bourbiere uxor Dⁿⁱ dⁱ l'Empereur amic^s Parisiensis.
- " 1622 D. Michael Qyscler prof^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. Portus B^{te} A^{te} (n.v et s.c.) dicit a tot Fontis B^{te} A^{te} et Pastore.
- " " D. Joannes de Labarte (de la Barle, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Ligeti.
- " " Fr. Joannes Gaultier (Gautier, n.v; s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Magnificus D. Andreas Dⁱ Anvergne amic^s Parisiensis (Parisien^s?) et substitutus procuratoris regii secundus.
- " 1623 Ill^{is} D. le Coigneux consiliarius regis in parlamento Parisiensis magnus amic^s ord^s, hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit...
- " " Honorabilis D. Joanna Buisson Parisiensis.
- " 1624 D. Claudius Camuset (et s.c; Camusat, n.v.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " Fr. Joannes de Pers (de Pera, s.c; de Peru, n.v.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1625 D. Sebastianus Musset prof^s et procur^r d^s Parisiensis.
- " " D. Ludovicus Bosse prof^s et vicarius d^s " (Parisien^s s.c et n.v).
- " " D. Franciscus Joyau (Joyau, n.v; Joyau, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Luvernis.
- " " Honestus juvenis Joannes Tassin Parisiensis.
- " 1626 D. Marcus Baudinet (Baudinet, s.c; Baudinet, n.v.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Ligeti.
- " " Nobilis D. de Vortamoat consiliarius in parlamento Parisiensis.
- " 1627 D. Hugo de la Fayette
- " " D. Joannes de la Glade (Coude, s.c.) } prof^s d^s Parisiensis.

Majus Claustum et Cellarum fundatores. —

In minori claustrum pedem, effluentibus Xystis lecto plane ac jucundo sese praebeat aspectu, cujus cellulae velut tentoria, in quibus ascetes prolabantur proelia Domini, apparent, quae diversis temporibus successive constructae fuerunt.

In ipsa fundationis primordiis iuxta muros vergentes ad Parthenium, nostrae Dominae de Campis quinque cellulae pro religiosis extractae sunt, quae postea a patribus conversis fuerunt habitatae, deinde tres aliae cellulae edificatae fuerunt, quarum octo fundatio partim St. Ludovici partim aliorum, devotorum, elemosynas adscribitur. Maria comitissa Bugiensis, de qua superius egimus hoc testamento pecunias pro unius monachi sustentatione reliquit.

Postea nobilis et potens Domina Ioanna de Chastillon, comitissa Vagoriti, vulgo d'Alençon, Blensis, Carnotensis, fundavit quatuordecim cellulas pro totidem monachis pro quorum victu et vestitu annuum, recte gal. Ducentarum, viginti librarum, Iruonensem dedit, cujus annuae perpetuaeque pensionis functionem, ab eadem litteris transactis in Domo Episcopi Parisiensis in loco De Winchester, nominato, quae Grange aux Queux prope Gentiliacum, anno 1290, mense martio. Quamvis sexdecim libras Iruonenses tantummodo ad unius monachi sustentationem assignatae essent, Centus hic annuus licet modicus sufficiebat tamen per id temporis pro unius religiosi impensis, Haec autem Ducentarum, viginti librarum summam Cartusenses ex oerariae regioe pecunia templi Parisiensis recipiebant. Haec fundatio in majori claustrum defixa est in loco per quem patebat aditus ad primam, basilicam Vallis viridis. Erat Ioanna unica proles Ioannis de Chastillon, Comes Blensis, Carnotensis etc... uxore Petri Comitis Vagoriti, tertii filii St. Ludovici Regis, in pauperes, scholasticos et monachos summo opere affecta, multa suae pietatis et munificentiae monumenta reliquit, tandem meritis dives, anno aetatis 38 migravit ad beatam immortalitatem, anno 1291, die 29 Januarii. Sepulta fuit in Abbatiâ Guichie a patre suo fundata. Huius obitus in charta capituli g. c. l. anno 1291, notatur his verbis: « Dominae comitissae de Blois et tam pro se quam pro illis pro quibus oravit — fiat tricenarius, per totum Ordinem — » et in charta anni 1292: « quarto kalendas februarii obiit comitissa de Blois quae habet.

- ch 1627 obit D. Joannes Bertelleau (Bertereau, n.v.; Berthereau, t.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in
d^s Vallis Ste Georgii.
- " " Honor^{us} D. Joannes d'Empereur civis Parisiensis.
- " " Honor^{us} vidua Catharina Ange Parisiensis.
- " 1628 " D. Adamus Ogier prof^s et coadj^s d^s Parisiensis, alias Prior quidam necnon Prior d^s
Gallienus hab^s plen. cum facult. monac. et miss. de B^{te} M^{te} p. t. ord. et annuo pers.
scilicet in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 8° sept. -
- " " D. Pompitius (Pompilius, n.v.; s.c.) Aubry } prof^s d^s Parisiensis.
- " " D. Joannes Sublet }
- " " Fr. Ludovicus Cheval conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " R^{do} D. de Chastillon magnus amicus ord^s et benefactor dd. Parisiensis et Trecon-
sis hab^s miss. de B^{te} M^{te} p. t. ord. et plen. cum facult. monac. in prov^s France.
- " " Honor^{us} vir Florentius Vignerot procur^r. in parlamento Parisiensis, hab^s miss.
de B^{te} M^{te} p. t. ord. -
- " " Honesti mulier Maria Joyeux Parisiensis.
- " 1629 " D. Joannes Le Court prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Basavillee, alias Prior
d^s Vallis profundae.
- " " D. Hilarius Reboul (et s.c.; Rebail, n.v.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Vallis
Dei.
- " " Fr. Antonius conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Clar^{us} et ill^{us} D. D. de Acquavillee J. Dozenbray regis christianissimi a
secretis et prius proeses parlamenti Parisiensis.
- " " Nobilis J. Albinus Laisne consiliarius Regis et magister computorum Parisiis.
- " " Nobilis et ill^{us} D. Joannes Longueil Dominus de Maisons magister in camera
computorum Parisiis.
- " 1630 " D. Martinus Boyer prof^s et antiq^s d^s Vallis Ste Petri, alias Prior d^s Vernae
(1582, t.c.), qui 63 annis laudat^r vixit in ord. (alias fuit consiliarius regis. Parisien-
sis. t.c.) -
- " 1631 " D. Ludovicus de Bazemont prof^s et antiq^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. (Vallis
bonae, fuit Rector, chev^{et}; Rector Vallis bonae, t.c.) Vallis profundae, Basavillee,

habet plenum monachatum, per tot. or. lino psalteris.

Septem, reliquos cellasque partim bonis Magistri Andree de Tarant, partim elemosynis magistri Petri de Chasant, qui ibidem, cartusianae professionis vota amisit; extractos fuerunt.

Petrus Bourguignon sacerdos et Dominus de Rouillon, prope oppidum, de Dourde, fundavit iuxta infirmatorium, unam cellam, in qua sui monachorum more perseveravit, et pro habitatore praedictae cellae reliquit terram de Rouillon. Facit in ecclesia ad januam vestiarum.

Magister Joannes des Morvins construxit cellulam, inter claustrum et infirmariam, pro cuius incolis redditus annuos assignavit.

Perillustis Princeps Petrus Navarrae singularis benefactor fuit hujus eremi. Patrem habuit Carolum, secundum, cognominatum, le Mauvais Navarre Regem, ac comitem, ^{Urbis} Ebroicam, matrem vero Joannam, filiam Joannis Galliae Regis, fratrem, Carolum, III Navarre Regem, portionem, hereditarium, comitatum, de Mortaigne, quo patrem ejus Rex Galliae pro cessione Ditionum, Ebroicensis et Cantuentiensis ex multa conventionne compensare tenebatur. Optimus hic ac religiosissimus Princeps natus Ebroici anno 1366 benevole Philippi Navarrae Regis, Ebroici comitis avi sui voluntatis in hanc cartusiam, hunc ipsam qualiter monachis ad preces deo pro ipsius saluto fundendas singulariter destinatis adauxit, ad quorum vicum anno 1396 quatuor millia francorum aureorum, quinque millibus librarum, equivalentium, Dedit, quibus empta est Villa nova regia. locus quatuor Parisiis distans a Patribus majoris Cartusiae, quibus eam venderent. Domina Agnes Agensis vidua illustrissimi Domini Joannis de Morvay, et alii qui jus aliquod in eam vindicabant. Hujus copiarum computationem, Princeps litteris suis super hoc anno 1400 Dedit ratam habuit, plenumque transulit Dominium, monachis cartusiae Parisiensis ea conditione ut supra dictae fundationi perpetuo facerent salis.

Non solum in Parisienses Cartusianos Petrus se exhibuit beneficium, sed etiam erga majorem cartusiam, cujus rei ostent monumenta in chartis capitularibus anni videlicet 1397, ubi haec notantur: « Pro Domino Petro de Navarra, qui misit elemosynam suam capitulo generali dicitur in qualibet domo Ordinis in conventu una

^{ste} Crucis et Lugdunensis et vicarius d^e Saledarum qui ultra 66 annos laudat^r vixit in ord.

- ch. 1631 obit D. Desiderius Quillet prof^s d^e Parisiensis, alias Prior d^e Banneville qui 58 annis laudat^r vixit in ord. -
- " " " D. Guillelmus Thomas prof^s d^e Parisiensis, hospes in d^e d'Auray.
- " " " D. Henricus Grenet prof^s d^e Parisiensis.
- " " " Fr. Claudius Pesset (et s.c.; Pesser, n.v.) } con^s: prof^s d^e Parisiensis.
- " " " Fr. Joannes Farin }
- " " " Ill^{us} D. Bouchard Dominus de Campigny (Champigny, s.c.), Eques regi^s consistorii (comes) et in impreso senatu Parisiensis annuus Praeses, hab^s n^o de B^{te} M^e p.t. ord.
- " " " Clariss^{us} et nobilis D. Jacobus Sanguin Dominus de Lyeri in parlamento Parisiensis consiliarius.
- " " " Clariss^{us} D. de Corgeux (lecorneux, c.f.) Dominus de Sandricourt in eodem parlamento Consiliarius.
- " 1632 " D. Joannes Feuillet (feillet, s.c.; c. It.) prof^s d^e Parisiensis (Dulmanis, c. It, qui erat).
- " " " D. Carolus le Vasseur (Leverseur, n.v.) prof^s d^e Nannetarum, hospes in d^e Parisi (Parisien^s dit à tort c.f.).
- " " " Nobilis vir D. Nicolaus Pelletier Dominus de Chasteau porsy (de Chasteau Porsy, c. It.) consiliarius regi^s et magister in camera computorum regiorum Parisiensis.
- " " " Nobilis D. Claudia Sanguin vidua nobilis D. du Buy consiliarii regi^s in parlamento Parisiensis.
- " 1633 " D. Franciscus de la Tour prof^s d^e Parisiensis, alias Prior dd. Sellionis et Vallis profundae.
- " 1634 " D. Gabriel Billecoq prof^s d^e Parisiensis, alias Prior ejusdem d^e et dd. Ligeti et Dionis, necnon annuat^r pro^s Francie, hab^s n^o de B^{te} M^e p.t. ord. -
- " " " D. Claudius Barrant (Berant, s.c.) novitius d^e Parisiensis (c. It.).
- " " " Honor^{is} vir N... Helier (Heliot, s.c.; Helias, c. It.) cin^s Parisiensis, hab^s n^o de B^{te} M^e in Cartu^m, et anniv. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit...

una missa de B^{ta} Maria ., Anno 1398 dem his verbis repetitur: « Pro illustri viro
Petro de Navarra qui se et fratrem suum Regem Navarre capitula recommendavit
et eadem missa ob eodem dicant celebrantes unam missam de B^{ta} Maria non
celebrantes septem psalmos cum litanias ., » (sicque commendatur in chartis usque ad obitum
eodem verba repetuntur singulis annis usque ad annum 1418, quo Obitus presbiteri
Petro de Navarra Comitis de Abertaigne et fratris ejus consorte, et fratris Regis Navarre
ejus fratris ., De Ordine nostro optime meritis diem extremum clausit anno pres-
biteri 1418, die 8 Julii mortuus in oppido de Sancerre, ejus obitus in charta capi-
tulari anni 1413 honorifice sic fuit descriptus in ipso limine charte: « Obiit
Illustris Princeps P. Petrus filius quondam Regis Navarre, Comes Mauritanice magnus
et continuus benefactor Ordinis, et habet plenum cum presbiteris monachatum, etc.
per totum Ordinem.

Non minus memores fuerit Petri Cantuariensis Vallis viridis tam in vita quam
in ejus morte: nam, proclara illi concesserunt suffragia, duas scilicet missas quas
segeret in terris quotlibet anno conventualiter celebrandas, plenam et integram bono-
rum, suorum spiritualium, participationem, necnon post ipsius obitum, Dedere mona-
chatus, cum anniversariis perpetuo in formam Ordinis, sicut persolvi debet pro
religiosis.

Ad conservandum beneficium hujus principis in hanc domum, memoriam sub-
sequentes littere ad calicem, necrologii descripte sunt:

La lettre de Messire Pierre de Navarre pour la formation de 4 Chartreux - -

Ad perpetuum rei memoriam, noverint universi presentes pariter et futuri quod
anno 1398 illustris princeps et Dominus Dominus Petrus de Navarra serenissimi
Principis Caroli quondam, Regis Navarre filius zelator nostri Ordinis magnificus
et benefactor noster precipuus ob sincerissimam suae devotionis affectionem quam
ad nostrum Ordinem gerebat et semper gessit specialem fundavit et instituit in
hac Domo Vallis viridis quatuor monachos qui propriis temporibus tanquam sui
capellani singulares cum ceteris hujus Domus religiosis divinum servicium
peragere habebunt et continuare, et pro ipso Domino ejusque solaci proprecitate
et salute.

- ch. 1635 obiit D. Claudius Boucheron prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, qui 80 annis laudat^r. v. i. ord.
- " " " D. Adrianus Torel prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Ludovicus Berault (et s.c.; Beraut, c.f.; c. It.) moritus d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Antonius Durand conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1636 " Spectabilis vir D. Franciscus de Macon (Le Macon, s.c.; c. It.) advocatus in su-
premo senatu Parisiensi, hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui
qui fuit 11^s februarii.
- " 1637 " D. Simon Regnault prof^s et Prior d^s Parisiensis, consist^r prov^s Franciae, alius
Prior d^s Vallis 8^{ti} Petri et consist^r prov^s Picardiae, hab^s plen. cum palt. monac.
et miss. de 2te M^s p. t. ord. et agendam singularem eo quod obiit in visitatione
necnon anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 5^a Julii.
- " " " D. Victor Petitfrere prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Claudius Rouger (Rouyer, n.v.; c. It.; Romier, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, pro-
cur^r in d^s Vallis profundae.
- " " " Fr. Philippus Jardin (Judis, s.c.; Fandis, c.f.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1638 " D. Joannes Ausbourg (Aubourty, c.f.; Aubourty, s.c.; Ambaust, c. It.)
prof^s d^s Parisiensis, sacista in d^s Aurelianensi.
- " 1639 " D. Nicolaus Petit prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, alius Prior dd. Parisi et Vallis
8^{ti} Georgii.
- " " " D. Mauritius Henot (Senot, n.v.; s.c.) prof^s et antiq^r d^s Parisiensis.
- " " " Nobilis vir D. Robertus Despres in supremo senatu Parisiensi advocatus habens
anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die ...
- " 1640 " D. Nicolaus de Scellier (et s.c.; de Scellier, c. Anv.; Le setier, n.v.) } prof^s d^s
Lescally, c. Trus.) } Parisiensis.
- " " " D. Claudius Queris (et c. Anv.)
- " " " Fr. Petrus Cirier (Cirice, s.c.; Cierieu, n.v.; Cirhier, c. Trus.; Paris, c. Anv.) conv. prof^s
d^s Parisiensis.
- " " " R^{mus} Pater Stephanus Binet societatis Jesu doctor theologus ac collegii
Parisiensis Rector hab^s anniv. perp. scrib^m sub 4^a Julii.
- " 1642 " D. Joannes Chevalier prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, alius Prior dd. Trecentis

et salute Dominum jugiter deprecari. Pro quorum quidem Dotations et sustentatione
ac etiam pro quatuor cellis signatis litteris C. D. F. G. in quibus amodo et deinceps
dicti quatuor religiosi et eorum, successores morabuntur [tali conditione, quod si dictos
quatuor religiosos vel aliquem eorum, decedere contigerit, seu ad aliquod officium, Ordinis
exercendum, assumi, itaque per obedientiam oporteat ipsum, cellam suam, relinquere
in quo eam duntaxat poterimus aliquem, predictorum, de cella transmutare et non
aliter et tenebimus pro tunc vel citius quam commode fieri poterit dictas cellas
replere novitiis seu aliis religiosis professis postmodum, ad nos venturos et donec ita
fecerimus omnes orandi pro dicto Domino committimus uni de religiosis nostris modo
et forma, quibus tenebatur ille qui dictam, cellam, sic reliquerit. Ne quod absit inter-
-cio seu anima predicti fundatoris per nos aliquo modo defraudetur]. Idem Dominus
dedit nobis et realiter persolvit quatuor milia francorum, auri, pro semel, qui fuerunt
expositi anno 1396 et conversi in emptione. tunc ville nove Regis amontignolae [quam
emimus a R.^{do} Palae nostro Domino thore castusioe et ejus conventu prout in litteris super
hoc confectis latius continetur.] Proterea dedit nobis Dominus antedictus quoddam pul-
-cherima ornamenta magno altori deservientia una cum integris sacerdotalibus vestimentis
de panno serico cinericio. (Proterea dedit Dominus antedictus Constitutionem de l. phrase
precedente moia mot. apud cinericio il y a): colore decorato pluraque alia bona fecit nobis
et fieri procuravit. Nos igitur tantorum, beneficiorum, merito non ingrati nonnulla spiritu-
-alia pro modulo nostrae parvitas sibi refundere cupientes eidem Domino speciali devotione
duimus concedendum, videlicet unam missam de B^{te} Virgine Maria et unam de Defunctis
in conventu quolibet anno circa festum Ascensionis celebrandas quamdiu viverit in hu-
-manis una cum fraternitate et plena participatione omnium bonorum, nostrorum, spiri-
-tualium, quorumcumque per ipsum, percipiendorum, tam in vita quam etiam post ejus
felice Deceasum, qui cum ad nostram pervenerit notitiam, una ^(et) iuncta morem nostri Ordinis
monachatum, pro ejus remedio anime et salute specialiter persolvemus, quo mediante
missa proinserta in unum anniversarium perpetuum commutabitur celebrandum, tali
die quali contigerit ejus felix obitus vel die magis proxima vacante, si dicta die inter-
-venerit impedimentum. Quamobrem, ne quod absit beneficia predicta oblivioni obs-
-curia cessantur, sed jugis potius eorundem, penes nos memoria habeatur, ordinamus
tenorem

et Bassae-villae, qui 56 annis laudat^r vixit in ord.

- ch. 1642 obit Ill^{mus} ac nobilis^{mus} D.D. Joannes Perrot miles primus institutor et direc-
tor Xenodochii infirmorum incurabilium in civitate Parisensi, hab^t miss. de
B^{te} M^a p.t. ord. —
- " 1643 " D. Seraphinus Faure (laure, t.c.) prof^s et procur^r d^e Parisiensis hab^t plen.
cum psalt. monac. et miss. de B^{te} M^a p.t. ord. Cujus anniv. perp. scrib^r in cal.
dd. sub die obitus sui qui fuit 24^a oct.
- " 1644 " Fr. Nicolaus Chereau (Ceau, c.f.) con. prof^s d^e Parisiensis.
- " " " Honorabilis Dionysius Herg (Heron, t.c.) civis Parisiensis hab^t miss. de B^{te} M^a
p.t. ord. —
- " 1645 " Ill^{mus} et Rev^{mus} D. Bruno Ruade episcopus Conseranensis Ordinis nostri
prof^s, hab^t plen. cum psalt. monach. et miss. de B^{te} M^a p.t. ord. Cujus anniv.
perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 2^a Febr. (fuit creatus
episcopus ex vicario Parisensi, t.c.) —
- " " " D. Christophorus Bochart prof^s et antiq^r d^e Parisiensis alius Prior dd. Ligeti,
Bellilanti et Vallis Stⁱ Georgii.
- " " " D. Jacobus Guillier prof^s ejusdem d^e Parisiensis.
- " " " D. Jacobus Bonard (Bernard, n.v; c.tu^s; Bernardi, t.c.) prof^s d^e Parisiensis
(Parisi, n.v; t.c; c.tu^s.) hospes in d^e d'Auray.
- " " " D. Ludovicus Nazarius (Nazarius, n.v; Naharius, t.c; c.tu^s) prof^s d^e
Parisiensis, vicarius d^e Vallis Stⁱ Georgii.
- " " " Nobilis D. Claudius Hiconit (Guyonniere, t.c; c.tu^s.) advocatus in senatu
Parisensi, hab^t anniv. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 17^a
septembris.
- " 1646 " D. Joseph de Charetel (de Chazetis, n.v; }
de Chazeret, t.c; de Chazeret, c.tu^s.) } prof^s d^e Parisiensis.
- " " " D. Carolus Olivier
- " " " ~~D. Andreas Renuus (et tui, Rhenomus, t.c, Renuus, n.v) prof^s et~~
~~procur^r d^e Parisiensis.~~
- " " " D. Pacificus Sanchier (Gautier, n.v; c.tu^s; Gautier, t.c.) prof^s d^e Parisiensis,
subdiaconus.

lenorem, hujus memorialis singulis annis circum festum proclibatum, in capitulo nostro recitari;
ut quilibet nostrum, tam praesentium, quam futurorum, et potissime illorum quatuor religiosorum
eodem Domino specialiter deputatorum, eo ferventius et devotius pro eo Dominum deprecetur
et exoret, quo ad id lucidius se noverit obligatum. —

Descripta conspicitur etiam in praesentibus majoris claustrii pariete fundatio
haec talibus expressa versibus:

Intus fundati sunt fratres quatuor isti
Cellam C. primus habitat, si scire valimus,
Ist, bene cognovi, D. cella parata sequenti,
Possidet hinc ternus F. cellam A. quoque quaternus.
Quos sic fundavit et redditibus Decoravit
Navarro. Petrus filius Regis generosus.
Quia cum dictorum fratrum quidam morientur
Aut ad officia De cellis extra vocentur,
Cellis ipsorum fratres alii statuentur.
Nam fratrum cellos plene debent remanere.
Quinquaginta libris perpetuo percipiendis
hilibet ipsorum, bene noscas esse provisum,
Anno millesimo trecentesimo nonagesimo
Sexto praedicta nitiuit fundatio facta.
Petrus fundator sit Christi verus amator
Agmina sanctorum, sibi dentur regna polorum,
Amen.

Sepultus est Petrus apud Cartusianos, cujus uxor post viri mortem ad secundas nuptias
nuptias, optime in locum ordinem, fuit affecta, nam anno 1415 injungit charta capitularis
ut pro Domina Duissa Bavariae comitissa De Mortaigne dicatur in quolibet domo Ordinis
ab omnibus celebrantibus una missa De B^{te} Maria. Idem injungitur annis 1416,
1417, 1418, 1419, et 1420 missa De B^{te} Maria pro D. Catharina De Alenconis Duissa
Bavariae comitissa de Mortaigne, quae misit Capitulo generati consuetam elemosynam. —

Inter singulares Cartusiae Parisiensis benefactrices enumeratur, quae cum die vicisset,
fundum

- ch. 1647 obit D. Augustinus Joyeux prof^s et Prior d^s Parisiensis et visit^r prov^{us} Francie,
alias Prior dd. Novomi et Villanove (1634, s.c.) necnon visit^r prov^{us} Provincie
(et scriba cop: gen^o et R^{de} Batri, n.v.) hab^s plen. cum pault. monac. et miss. de
B^{te} M^o p. t. ord. et agendam singularem eo quod obierit in visitatione dd. provincie
cujus anniv. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 25^a Junii (Juli,
nr. [faux, dit D. Salomon]).
- " " D. Nicolaus Leduc (Le Duc, n.v; s.c.) prof^s d^s Parisiensis, condj^r in d^o Belli-
larici.
- " 1650 " D. Guillelmus Hister (Pasteg, n.v; c.Tris; Batri, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hos-
pes in d^o Aurelianensis.
- " 1651 " Ill^{mus} D.D. de Mesmes p^{res}es in parlamento Parisiensis, singularis amicus d^{is}-
- " 1652 " D. Claudius Courcher prof^s et antiq^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. Abbativillae,
Vallij S^{ti} Petri et Aurelianensis.
- " " D. Jacobus Menant (Menant, s.c.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Basovillae.
- " " Fr. Hyppolitus Pal^o (Pate, n.v; s.c; Photo, c.Tris.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1653 " D. Franciscus Besson prof^s et procur^r d^s Parisiensis.
- " " D. Anthelmus Vutherii (Vaultein, n.v; Wautherin, s.c; Vantenin, c.Tris.)
prof^s et sacrista ejusdem d^s.
- " " Fr. Joseph Cirier (et c.Tris; Ciriere, n.v; Cirier, s.c.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1654 " D. Claudius du Carrage (Carrage, s.c; Corruge, c.Tris.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " Fr. Guillelmus Malin conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Ill^{mus} et R^{mus} D.D. Joannes Gondius Archiepiscopus Parisiensis, hab^s anniv.
perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 21^a Martii.
- " 1655 " D. Alexius Chuppe' prof^s d^s Parisiensis.
- " 1656 " D. Petrus Angeli (Angely, s.c; Angelus, c.Tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Bas-
sacvillae (n.v).
- " " Ill^{mus} a D.D. Hieronimus Bignon comes consistorianus in parlamento Parisiensis
advocatus generalis regius, hab^s miss. de B^{te} M^o p. t. ord.
- " 1657 " Excell^{mus} D.D. Pomponius de Belieure (Belieure, s.c; c.Tris.) p^{res}es in par-
lamenti Parisiensis hab^s anniv. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit...

tandem naturae debitum persolvit anno 1462 die 25 junii humulata in Abbacia
 Sta Genevieve Parisiensis. Huius obitus signatus fuit in charta capituli generatis
 anni 1464. Unde posset conjici quod obierit tantum anno 1463. --

Heruacius de Neuville Dominus du Val Coquatix leg Corbeil Regis con-
 siliarius fundator fuit cellarum X.Y.Z, quarum fundatio describitur in sacello S^{tae}
 Mariae Magdalene, ut supra diximus.

Guillelmus de Neuville Heruaci de Neuville pater fundavit cellam,
 litera V, signatam, ut patet inscriptione praefati sacelli S^{tae} Magdalene.

Joannes Beatus Regis audientiaris cellam edificavit pro uno monacho,
 de eejam egimus tanguam constructore sacellorum, S^{tae} Anne et S^{tae} M^{ae} Magdalene.

Joannes de la Werhe Lodovicensis huius copus fundavit cellam, notatam, litera
 D, De eo mentio fit inter benefactores ad Diem 1 Aprilis.

Guillelmus Col^{umb} civis Parisiensis fundator fuit cellarum, signatarum,
 Q et S, recensetur inter benefactores die 4 Aprilis.

Hugo Cantor Belvacensis fundavit unam cellam, obitus ejus notatur in
 necrologio ad Diem 11 junii.

Venerabilis vir magister Hugo Galli, Donatus huius carthusiae fundavit
 unum religionem, in cella signata E. De eo agemus in catalogo Donatorum.

Diversis temporibus claustrum, cellulis adactum, est quarum, fundatores igno-
 rantur, praeter procuratorum, et sacristae cellas, nunc major Xystus constat.
 cellulis quae se extendunt usque ad infirmeriae sacellum.

Nec protermittenda sunt hic nomina eorum, qui ad sustentationem, seu fundatio-
 nem, monachorum, contribuere:

Philippus III^{us} Navarroe Rex Comes Alboicensis, Mauritaniae, avus Petri Navarroe
 supra memorati, cognomento Bonus et Sapiens, singularis benefactor huius carthusiae
 procuravit apud Regem Franciae ad mortificationem, 300 librarum, pro sustentatione quinque
 monachorum. Lethaliter vulneratus ab infidelibus Saracenis in obsidione Algesire occu-
 bit anno 1343 die 26 septembris.

Graupidus Coquatix civis Parisiensis Dedit decem libras pro unius monachi sustentatione.
 Joannes de Dormans Cardinalis, qui jacet ante majus altare annuam pensionem
 viginti.

- ch. 1658 obit D. Sebastianus Marrier prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Aurelianensis.
- " " " D. Benedictus Paris prof^s " " "
- " 1659 " D. Gregorius Guyonnière prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Aurelianensis hab^s plen. cum p^{re}sent. monac. et miss. de B^{is} Mis p. t. ord. et annis perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 1^a Augusti.
- " " " D. Ludovicus Comtesse (et s. c.; c. Tris; Comtesse, n. v.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Raphael Verrière prof^s d^s Parisiensis hospes in d^s Vallis Ste Georgii.
- " " " Honorabilis Claudius Boyvinet procurator in parlamento Parisiensis hab^s annis perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 18^a Martii.
- " " " Nobilis D^{na} Adriana Benoit relicta ill^{is} viri D. Halle' consiliarii regⁱ in parlamento Parisiensis.
- " 1660 " D. Stephanus Gemarius (Gemarys, s. c.; c. Tris; Gemarys, n. v.) prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Aurelianensis.
- " " " D. Jacobus de la Couture (de la Couture, s. c.; c. Tris; de la Costange, c. f.) } prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Claudius Carlet (Charles, n. v.; s. c.; c. Tris.)
- " " " Fr. Michael Lepicor (Le Picart, c. Tris; le Picart, s. c.; le Picart, n. v.) con. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1661 " D. Augustinus de Montrouge prof^s et vicarius d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{is} Mis p. t. ord.
- " " " D. Ludovicus Le Mee (et s. c.; c. Tris.; Lemee, n. v.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Bataevillae.
- " 1662 " D. Petrus Flogny (et s. c.; c. Tris.; Flogny, n. v.) prof^s d^s Parisiensis, alius Prior ejusdem d^s et d^s ~~de~~ Fontilnis ^S Mis et comit^s prope Francie, hab^s plen. cum p^{re}sent. monac. et miss. de B^{is} Mis p. t. ord. et annis perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 13^a novembri.
- " " " D. Anthelmus de Mangaray prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Apponiaci, alius Prior d^s Bellilariis.
- " " " Fr. Claudius Obriot con. prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{is} Mis p. t. ord.
- " " " Fr. Pacifens Cordot
- " " " Fr. Nicolaus Giloque (Gilloque, n. v.; s. c.; c. Tris.) } con. prof^s ejusdem d^s.

triginta librarium per unius monachi sustentationem largitus est.

Monasterii adificia . .

In ipso conobii vestibulo quidam fornices et coedificia apparent, quae sub annum 1630 constructae sunt, super autem secundi fornacis ^{frontis} spatium est et antiqua sibi Ludovici effigies Cartusianorum Beatisimae Virgini Mariae offerenti, sequentisque series illius, Del. - cingit huius:

Hanc rogo, quisquis ades, non amiraris aram
Nec dicas haec sunt laeta superba nimis
Regia sunt atonim Viridis fœmina Vallis
Francorum jecit, quae Livorent honos
Rex primum instituit, Regum Rex auxit et auxit
Servabitque tuam lampus in omne domum.

Amplissima sunt hujus exclusive aedificia, tam a secularibus quam ab ipsis monachis constructa. Humbertus Telfinus Viennensis, qui electus muni: Discretis, mense Christi jugum, implevis fuerat in Ordine Dominicanorum, postea Patriarcha. Alexander et Ecclesiae Remensis Administrator bene affectus in Cartusianos ingens aedificium pro ledetiam, exhaeruit, ubi interdum, demoralatione, quae sibi Deoque vacaret liberius.

Magister Theodoricus de Biencourt Secanus bullensis consiliarius et libellorum, supplicum magister, abdicatis dignitatibus, domum aedificavit in hac loco prope muros nostrae Dominor de Compi, ubi se recipit, atque bona Cartusianis largitus est; Viam, sive stavit a Carlesia usque ad portam suburbii St. Michaelis.

Hujus exclusive ambitus non tempore ita fuit spectabilis, nam sub monasterii exordia, medium tantum, amplitudinis hanc partem, circumque videlicet Palatii Vallis videns (in qua omnia comprehenduntur aedificia) continuit; postea successiva in eam quam nunc videmus magnitudinem, extensus est; ubi metentina melioris in conobii committitur, fuit constructa.

Privilegia Cartusiae. -

Hae domus multis gaudet privilegiis, gratis, immunitatibus, quas homini Pontifices concesserunt, exemptionem scilicet ab Ordinario, immunitatem a Pontifice sed: subjectionem, vacationem a persolvendis decimis, cunctaque privilegia quatuor ordinibus Mendicantium, collata. ne.

- ch. 1662 obiit Illma D^{na} Anna Habert de Montmaur uxor ill^{mi} D. Ducis d'Essex marescalli Francie et Gubernatrix prov. Iroulae Francie.
- ch. 1663 obiit D. Agathangelus Mingres (et s.c.; c.Tris; Mingris, m.v.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Lunigniaci.
- " " " D. Carolus Ferault prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Franciscus Gagne (et s.c.; Gagni, m.v.; Gaigne, c.Tris.) com. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Nobilis vir Jacobus Defita ab intimis regis consiliis et advocatus in parlamento Parisiensis, hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui ...
- " " " Illma D. D. Anna de la Moignon uxor ill^{mi} Dni de Resmond (de mesmond, c.Tris; de Mesmond, s.c.) consiliarii regis in omnibus et presidentis in parlamento Parisiensis hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 28 Martii.
- " 1664 " D. Petrus Boureler (Boucher, m.v.; s.c.; c.Tris.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Apponiaci.
- " " " Fr. Paulus Bouchon (et c.Tris; Boucon, c.f.)
- " " " Fr. Petrus Anneau } com. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1665 " D. Bonaventura Casault (et s.c.; c.Tris; Calsault, m.v.) prof^s d^s Parisiensis (et s.c.; c.Tris;
- " " " D. Innocentius Barbon (Barbon, s.c.; c.Tris.) prof^s et vicarius d^s Parisiensis.
- " " " Ill^{mas} D. D. Franciscus Theodorus de Nasmond (Nesmond, s.c.; c.Tris) regi a sanctionibus consiliis in parlamento Parisiensis Praeses inclitus, hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 29^s nov.
- " " " Nobilis D^{na} Benandi (Benardi?; Maria Bernard, s.c.; Benard, c.Tris) uxor ab-
riss^s D. de Neneles (Neuelet, s.c.; c.Tris.) consiliarii regis in parlamento Parisiensis hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit ...
- " 1666 " D. Bruno Boyrinet prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Aurelianensis, alias Prior dd. Bel-
nae et Bellilariaci.
- " " " D. Hieronymus Jullet (Juliot, s.c.; c.Tris; Juliet, c.f.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Bernardus Perai (Peiray, m.v.; Perray, s.c.; c.Tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Apponiaci.
- " " " R^{du} D. Michael Dardene sacrae theologiae doctor vicarius ecclesiae S^{ti} Ste-
phani de Monte Parisiis, hab^s anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui
qui fuit 9° Januarii.
- " 1667 " D. Nicolaus Camusat prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Selhoniis et convent^s prov^{as}

Ne autem derogarent juribus, quae parochus S^{ti} Severini tibi in proscata domo vindicare poterat, de licentiâ Parisiensis Episcopi cum curato transigent. Castusien^{sis}, siquae haec domus libera et immunis in perpetuum fuit ab omni jure parochiali, sicut constat Episcopi literis super hoc anno 1260, mense martio confectis.

Christianissimi Franciae Reges non minus in hanc rem benevoli donaverunt. exemptionem, a tributâ salario pro quatuor sextariis salis, quae annuatim percipere debent solum mercatoris pretium, persolventes, immunes sunt etiam Castusien^{ses} a solutione compendii regionum sigillorum, a recipiendis in hoc monasterio militibus mutilatis sub nomine laicorum, religiosorum, habent insuper prerogativas extraordinarii fori beneficio Principis, et committimus pro supplicibus libellis Latatis.

Multa sunt et alia privilegia a Regibus confirmata, Donationes et alia instrumenta quae in archivis hujus asce^{deri} asservantur.

Prior Castusiae Parisiensis perpetuus est-visitator trium collegiorum, civitatis Parisiensis, quorum primum est illud celebre collegium Capetarum, montis acuti fundatum ab Egidio Archiepiscopo Rothomagensi anno 1314, cujus nepos Petrus De Montagna Cardinalis Episcopus Laudunensis auxiliatorem operi manum porrexit. Magister Joannes Standone doctor theologus, Dominus Villetot^{ae} et hujus gymnasii Principalis anno 1480 ibidem instituit ordinem Pauperum, Montis acuti, qui Capetae dicti sunt, quod ferant pallia olim capite nuncupata. Discipline vero scholasticae, tum administrationis census hujus collegii summum imperium, devolutum est in Priorem Castusiae Parisiensis, qui est superior, censor seu perpetuus visitator, Decreto incliti Domini Ludovici Gravillbei Halassiarcho seu admirabilis Franciae instauratoris et benefactoris munificentissimi hujus collegii. Ad praedictum itaque Priorem spectat electio Principalis seu Patris pauperum, praedictorum, Capetarum, sicut et admittere eum, qui cupiens fieri capeta sese offert-proscato Principali et aliis ad id negotii deputatis; tunc enim eorum nominat, ipse qui vult esse capeta deferat praedicto Patri Priori Visitatori hujusmodi scriptum: Venerande Pater, apud nos in vestra familia vacat locus. Hic autem, N... recipi petens donec et sufficiens de requisitis ad statum interrogationibus factis inventus est idoneus, vestrum de eo fiat beneplacitum. -- Ubi vero Pater Visitator vidit et intellexit postulante, eum cum simili scripto ad venerabilem Inclusae Cathedrae Poenitentiarum, remittit.

Burgundiae, alius Prior dⁱ Divoni, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord. -

- ch. 1667 obit D. Antonij Scourion prof^s dⁱ Parisiensis, sacrista dⁱ Bassaville.
- " 1668 " D. Ambrosius Heliot (Heliot, c. f.) prof^s dⁱ Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord.
(Heliot, t. c; c. Trs.).
- " " " Honorabilis mulier D^{na} Clementia Barberia (Barbier, t. c; c. Trs.), hab^s fili-
lium in ord., vidua Dⁿⁱ Heron (Heron, t. c) civis Parisiensis, hab^s miss. de
B^{te} M^e p. t. ord. -
- " 1669 " D. Joannes Geoffroy (et t. c; Geoffroy, c. f.) prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in
dⁱ Paris.
- " 1671 " Fr. Ludovicus Despresse conv. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " " Fr. Gervasius (et o. Trs.; Gregorius, t. c.) Adam conv. prof^s dⁱ Parisiensis, hospes
in dⁱ Vallis S^{ti} Georgii.
- " " " R^{du} D. Joannes Vallois (Valois, c. Trs.) doctor sorbonicus, p^{re}ochus civitatis
Compendii.
- " " " Honorabilis Joannes le Vasseur civis Parisiensis hab^s filium in ord. -
- " " " Ill^{mus} D. D. Franciscus Dux d'Estree primus Francie marescallus.
- " 1672 " Ill^{mus} viz Achilles de Harley (Harlay, c. Trs.) in parlamento Parisiensis procura-
tor generalis.
- " " " Nobilis D^a Margarita Fleuriot (Bleuriot, c. Trs.) uxor ill^{mi} D. de Pellecher
in supremo senatu Parisiensis Praesidis ac urbis praefecti, hab^s annis perp.
scrib^{to} in cal. dd. sub die octavis sui qui fuit 4° oct.
- " " " Nobilis D^a Magdalena de la Morignon uxor Dⁿⁱ procuratoris generalis se-
natus Parisiensis.
- " 1673 " Fr. Damianus conv. prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in dⁱ Vallis S^{ti} Georgii -
- " 1674 " D. Paulus Jouenne prof^s et alius Prior dⁱ Parisiensis et dⁱ Fontis B^{te} M^e
et vici^o prov^o Francie, hab^s plen. cum p^{re}lat. monac. et miss. de B^{te} M^e p. t. ord.
et annis perp. scrib^{to} in cal. dd. sub die octavis sui qui fuit 3° februarii -
- " " " D. Ludovicus Gossetau (Grosseteau, c. Trs.; Grasseteau, o. v; t. c.) prof^s dⁱ Parisiensis.
- " 1675 " D. Dionysius Nicolas, prof^s dⁱ Parisiensis, antiq^o dⁱ Apponiaei et alius Prior
ejusdem dⁱ -

et si pariter conveniant et subscribant, postulant redit ad collegium et in illud admittuntur.

Secundum collegium, vocatum De Boissy, de quo dicemus sub Henrico Totteti hujus castitiae moderatore.

Tertium collegium, quod communitas appellatur fundatum est a R. Jacobo Bethunio, Archiepiscopo Glascomensi in Scotia, et in Gallia pro Regina Maria Stuart Legato, qui cum ob haereticum sacrum religionis nostrae cultum, et studia litterarum excludi a Scotia conspiceret, fundavit anno 1603 ex suis facultatibus exiguam communitem pauperum, Sutorum, Parisiis studentium, quibus cum statutum, tradidisset ac regulam, et Priori curatorem Parisiensis Directionem praedictae communis, voluit ut nulla alia persona vel quolibet communitas possit eam quovis pretextu aut occasione proterere. Haec societas, quae nunc decem scholasticos continet, sita est in Universitate in vico Des Amans - Diers prope sacrum theatro Genetree odem, regitur a procuratore et Administratore, qui studia, actiones et praedictorum scholasticorum mores praesentatur, ut omnia postmodum referat ad praedictum Priorem, qui pro libito instituit et abstat dictum Procuratorem, ipsisque Collegiatis (vulgo Boursiers) providet de hospitio, lecto suppellectile et calafactione, pro victu vero ac vestitu dat centum, quinquaginta libras annuatim singulis de quibus convenient simulque vivunt.

Sepulturae et Epitaphia.

Imminent in ecclesia quatuor tumuli, in quorum uno ante aram majorem chori iuxta cancellum quiescit R. Joannes De Dormand Franciae nomophylax, sigillo cancellariae Donatus a Rege, Episcopus Bellocensis, S. R. E. Cardinalis, qui condidit Parisiis collegium Bellocense. Hoc epitaphium appositum est in lamina:

Dormit hic I. De Dormano

Christo foelix est oblatum

Corpus linquens mundo

Nano sub marmore tumulatus.

In Devoti Patris hujus

Rex gloriae Jesu Christe

Animam suscipe: cujus

Corpus tegit lapis iste.

- ch. 1677 obit D. Joannes de Lespy (et c. Tris; Lipy, s. c.) prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Basanvillae.
- " " " D. Lucas Crochard (Crochart, n. v.; c. Tris; Crochar. c. f.; s. c.) prof^s et antiq^s d^s Parisiensis, qui ultra 57 annos laudab^r vixit in ord. -
- " " " D. Claudius Chapelain (et c. Tris; Chapelain, s. c.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Jacobus Mongin (et c. Tris; Mouqui, sic, n. v.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^s Aurelianensi.
- " " " R^{lus} D. Alexander Le Ragois (de Ragois, s. c.; c. Tris) de Bretonvilliers sacerdos et superior seminarii S^ti Sulpicii Parisiensis hab^s miss. de B^{te} M^{ae} p. t. ord. -
- " 1678 " Ill^{mus} D. D. Guillelmus de la Moignon Protopraeses in parlamento Parisiensis, hab^s annu. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus epis qui fuit 10^a Decembris.
- " 1679 " D. Carolus Le Bret prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Luvigniaci abbas visit^r p^{ro}nc^s Picardiae et Prior dd. Montis Dei et Parisiensis, hab^s plen. cum p^{re}lat. monac. et miss. de B^{te} M^{ae} p. t. ord. et annu. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 3^a oct., et agendam singularem eo quod obierit in commissione (obit 3 oct. in d^s Vallis bone post visitationem Villanovae, ajoute n. v.).
- " " " D. Hilarius Despinen (et c. Tris; Despinenul, s. c.) prof^s d^s Parisiensis, vicarius d^s Aurelianensis.
- " " " D. Bruno Boutet (et c. Tris; Boudet, s. c.) prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^{ae} p. t. ord. -
- " " " Fr. Cosmas de Ligny (et s. c.; c. Tris; de Ligni, n. v.) conc. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Nobilis et R^{lus} Nicolaus Rougeau (et c. Tris; Rougeauer, s. c.) consiliarius clericus in parlamento Parisiensis, hab^s annu. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 28^a Junii.
- " 1680 " D. Hugo Germain prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Dinours, hab^s miss. de B^{te} M^{ae} p. t. ord. -
- " " " D. Ludovicus Gorillon (et c. Tris; Gorillon, s. c.; Gorillon. c. f.) prof^s et coadj^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Simeon^{Simons, s. c.} (et c. Tris) Guerin prof^s d^s Parisiensis, coadj^s in d^s Basanvillae.
- " " " D. Pacifius Alamet (Aliamet, n. v.; Alament, s. c.; c. Tris) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Franciscus Builon (Buylon, n. v.; c. Tris; Buiston, s. c.) " " " "

Lucullocus est lapis iste sepulchro superimpositus, uti sanerat testamento suo supra ejus planities, circa pontificis vestimentis induti Joannis effigies vestal-pileo Cardinalis ad ejus pedes collocato in summitate ad utrumque latus duo angeli cunei laminas gestant in quarum una sculptum est, In pace fiat locus ejus: in altera, Et habitatio ejus in Syon. Ad crepidinem tumuli hoc Descripta sunt: Anno millesimo ter C. ter I. septuagemo solvitur et membris septima luce novembris I. De Dormano primo prole Romano Frater ille susceptus, Patriarche Belvacens adeptus sub Franco Rege cancellavit Duce lege.
 fovendo sub alis intrus corporatens: puerorum quem, suto patrem, collegii claustrum Brunelli, sit scius astra. . .

Et vivis excessit Joannes De Dormans Die 7 novembris anno 1373. Eius obitus signatur in charta Capituli gentis anni 1374, habuitque tricennarium per totum Ordinem. Suo testamento paulo ante condito sic sepeliri elegerat: « Ego eligo sepulturam meam in Ecclesia fratrum Cisterciensium, Prioratus beatorum Marci Vallis viridis juxta Parisios, ad quem locum, et ad ipsum Ordinem devotionem habeo specialem. Et volo quod corpus meum ibidem sepeliatur, directe ante majus altare ejusdem Ecclesie, sub tumulo ibidem sumptibus meis de novo faciundo, sicut ducit ad decorem loci, de metallo cupreo. Qui tumulus sit aliquantulum elevatus, quasi altitudine dimidii pedis: et aptus sit ad plectendum gemma ante altare predictam. »

Hujus rei causa et ad persolvendum anniversarium suum testamento legavit quandam pecunie summam, quae in annuos redditus converteretur ad comparandas monachorum vestes. Antea cellam edificaverat, longitus etiam annuam pensionem triginta librarum pro unius monachi sustentatione primariumque altare alabastris figuris exornarat.

Guillelmus De Dormans eques frater supradicti Joannis, Cancellarius etiam Francie mortuus anno 1373, Die 11 Julii jacet in eadem Cistercia, ejus effigies alabastris eminet sub lapide Lucullore ad dextrum latus sepulchri Cardinalis prefati. In tumulo filiorum suorum Milonis et Guillelmi De Dormans (filiorum ^{de tempore} ejus) jacentium in collegio Beltonacensi tale epitaphium legitur:

Hic jacent Domini Milo De Dormans Episcopus quondam Andegavensis, post Bayonensis, et demum Belvacensis, Cancellarius Francie, qui obiit dieimo ^{septimo}.

- ch. 1680 obiit Admodum R^{du} D. Petrus Lois el doctor socius Sorbonicus, ecclesie et academie Parisiensis cancellarius, Parochus Ste Joannis in Gravia, hab^z miss. de B^{te} M^e p. t. ord. et annis perp. scrib^z in Cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 20 Maii (et c. tris; 2 Maii, r. c.) -
- " 1681 " D. Joannes Callaut (Calaut, J. c.; c. tris.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " Fr. Vincentius Bandois (Banduin, J. c.) } conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Fr. Stephanus Mosnier (Monsnier, m. v.; Meusnier, J. c.; c. tris.) }
- " 1682 " D. Hilarion Forteron (et c. tris.; Torteron, J. c.; Tosteron, m. v.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Basseville, nondum promotus.
- " 1684 " D. Guillelmus Liesse prof^s et antiq^z d^s Parisiensis qui ultra 53 annos laudat^z vixit in ord. -
- " " D. Joachim de la Hoque (Hogue, c. tris.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " D. Ludovicus Gouel (Goyer, c. tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Vallis Dei.
- " " D. Franciscus d'Anglois (Langlois, m. v.; c. tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Luignasi.
- " 1685 " D. Michael le Febvre (Leffevre, c. f.; Le Fevre, c. tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Aurelianensis.
- " " Fr. Joannes B^{te} Collin (et c. tris.; Colin, m. v.) conv. prof^s d^s Parisiensis, qui ultra 50 annos laudat^z vixit in ord. -
- " " Ill^{mus} D. D. Guillelmus Brefard de Regay (Besnate de Resay, c. tris.) sacerdos canonicus ecclesie Parisiensis et in supremo senatu Parisiensis consiliarius, hab^z miss. de B^{te} M^e p. t. ord. -
- " 1686 " Fr. Joannes Stevenot conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " " Fr. Hiacyntus Colibert (Colbert, c. tris.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1687 " Fr. Claudius Queris (Geris, c. tris.; Quitin, m. v.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1688 " D. Arsenius Vestier prof^s d^s Parisiensis hospes in d^o Bellivari (et c. tris.) -
- " " D. Matthaeus Huthin (Aubin, m. v.; Autin, c. tris.) prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o d'Avray.
- " " Ven. sacerdos D. Germanus Gillorh (Gillol, m. v.; Gillot, c. tris.) doctor

Septimo Augusti, anno millesimo trecentesimo octuagesimo septimo: Hic Guillelmus De Dormano ejus germanus huius apud quondam Maldensis, post Archiepiscopus copiosus Senonensis Regis consiliarius, qui obiit anno 1405, secunda die octobris. Doctores legum, nepotes Domini Joannis Cardinalis De Dormano, et filii nobilis viri, Domini Guillelmi De Dormano, fratrum ^{Franciscus} et Cancellariorum huius collegii fundatores, quorum corpora jacent apud Cathusiacenses prope Parisiis. Orate pro eis omnibus.

Reginaldus De Dormans Joannis et Guillelmi nepos in tumulo Guillelmi cum filio suo quiescit apud Cartesianos, cujus epitaphium in lapide marmoreo tale est.

Cy gist noble homme Maistre Regnault De Dormans, Conseiller et maistre Des Requestes ordinaires De l'hostel De Roy nostre sire, et neveu Dudit feu Monseigneur le Chancelier, et un des enfants Dudit maistre Regnault et Damoiselle Colombe De Bonney sa femme, lequel maistre Regnault trespassa le 11, jour De novembre 1478.

Huius uxor deposita est in coemeterio S. Innocentium ubi ejus epitaphium conspicitur.

Petrus Navarrae Comes De Montaigne, de quo jam scripsimus, suum habet sepulchrum ad meridionale latus altaris primarii, luculento lapide constructum, supra quo jacent effigies marmore albo, elaboratae anaglypho, Petrus et Catharinam, D'Olenson ejus uxorem ad vivum exprimentes. Non fuit tamen Catharina Petro superstes ibi sepulta, tumulus etenim illius videtur in templo Sanctae Genovevae De Monte.

Petrus Cousin proefatus Principis Petri Navarrae Capellanus anno 1419 4 augusti testamento mandavit, ut suum cadaver juxta Domini sui tumulum, sepulchro traderetur: cujus rei gratia quadraginta quinque libras Parisinas, et pro anniversario perpetuo alias quatuor libras item Parisinas annuas huic custodiae legavit.

Amedei de Geneve sepulchrum extat ad latus septentrionale proefati altaris, marmorcum eminet intra fornicem, picturis exornatum: in cujus superficie statua equitis cataphracti conspicitur, et ad crepidinem tumuli huiusmodi epitaphium Descriptum est: Cy gist noble et puissant Prince, Monsieur Dme De Geneve, qui trespassa l'an De grace 1369, le 4 jour De Décembre. —

Hic Amedeus filius erat Guillelmi Comitis Gebennensis germanus vero Roberti Cardinalis, qui ad summum Pontificatum, anno 1378 a Cardinalibus schismaticis erectus

torbionicus, hab. miss. de B^{te} M^e p. t. ord. et anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die
 obitus sui qui fuit 20^a oct.

- ch. 1689 obiit Nobilis D.D. Fernandus secundarius vicis Rector Parisiensis (Ferrand se-
 cundarius vicis Praetor Parisiensis, 1^a ch. Tris.), amicus singularis orat^{is}, hab^{is}
 anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit...
- " " " D. Fulgentius Daudiquier (et c. Tris.; Daudiquier, n. v.) prof^{is} d^e Parisiensis,
 hospes in d^e Vallis Dei, alias Prior d^e Vallis Ste Georgii.
- " " " Fr. Faelix de Laire conv. prof^{is} d^e Parisiensis, qui 51 annis laud^m vixit in ord.
- " 1691 " D. Athanasius Le Maire prof^{is} et procur^{is} d^e Parisiensis in obedientia
 Brise, alias Prior d^e Aurelianensis.
- " " " D. Seraphinus Tardy } prof^{is} d^e
 " " " D. Emmanuel Foucher (et c. Tris.; Foucher, n. v.; 2^a c. Tris.) } Parisiensis.
- " 1692 " D. Carolus de Laron (Laron, c. Tris.) prof^{is} d^e Parisiensis, coadj^{is} d^e Basae-
 villae.
- " " " D. Gabriel Mouchot (Turchot, c. Tris.) prof^{is} d^e Parisiensis.
- " 1693 " D. Thomas Garin (Garin, c. Tris.) prof^{is} d^e Parisiensis.
- " 1694 " D. Justus Janicot prof^{is} et coadj^{is} d^e Parisiensis, hab^{is} plen. cum pelt. mo-
 nach. et miss. de B^{te} M^e p. t. ord. et anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die
 obitus sui qui fuit 28^a Decembris.
- " " " Fr. Joseph Le Blond conv. prof^{is} d^e Parisiensis.
- " 1695 " D. Severinus Manchot (Manchon, c. Tris.) prof^{is} d^e Parisiensis qui ultra
 34 (34, c. Tris.) annos laud^m vixit in ord. —
- " 1696 " D. Carolus Jaquet prof^{is} d^e Parisiensis.
- " " " D. Jacobus Messier prof^{is} d^e Parisiensis, Prior d^e Vallis Ste Georgii.
- " " " D. Leo Hinselin prof^{is} d^e Parisiensis, Prior d^e Aurelianensis, alias
 Pair dd. Parisiensis et Bellilani.
- " " " Fr. Antonius le Grand conv. prof^{is} d^e Parisiensis.
- " 1697 " D. Joannes B^{te} Boye (Basilius Boné, c. Tris.) prof^{is} d^e Parisiensis,
 hospes in d^e Basae villae.
- " 1698 " D. Alphonsus Lescron (de Fnezon, c. Tris. — c'est de Fnezon) prof^{is} et

evectas Clementis septimi nomen assumpsit. ejus obitus signatur in charta Capituli gen. anni 1372, sic: « Obiit illustris et potens vir Dominus Amicus Comes & Ben-
-nensis habens tricennarium per totum Ordinem.

Philippus de Marigny Archiepiscopus Senonensis qui anno 1312 Ecclesiam
castusiae Vallis profundae consecravit, de quo superius jam egimus, factus sanctus anno
1317 Depositus est apud Cartusianos Parisienses in antiquo sacello, ubi postea refectorium
fuit edificatum, ibidem jacebat decem annis, donec translatus in ecclesiam, ad levam
primarii altaris in marmoreo sepulchro ad latres Cardinalis Belloracensis inhumatus
est, ubi ejus effigies conspicitur.

Joannes de Ceresio fundator Ecclesiae ibidem in medio choro quiescit sub pulchro
sepulchrum ejus obliteratum est, ubi haec duo tantum verba supersunt «... Hujus Ecclesiae...

Joannes de Blangi Rothomagensis Diocesis ac Parisiensis Theologus & Doms
Navarroa assumptus ad Episcopatum Autissiodorensis anno 1338 inter vivos esse Desuit
ejus Episcopatus anno 1344, 15 martii, sepultus in choro castusiae in monumento cypro
qui altaris majoris cancellis circumdatur, ubi proculis imago videtur cum hac inscriptione:
Hic jacet reconditae memoriae Joannes de Blangiacus Rotomagensis Diocesis Doctor in sacra
Theologia Episcopus Autissiodorensis quondam, cujus anima quiescat in pace, qui obiit anno
Domini 1344. -

Michael de Creney patria lacensis ex Magistro Artistarum collegii Navar-
-raei et Theologo ejusdem domus Confessarius Regis Caroli VI Episcopus Autissiodorensis Decessit
13 octobris anno. 1409. Sepultus in choro hujus monasterii (cujus fuit benefactor) sub
tumulo marmoreo luculento ubi simulachrum ejus marmore candido est elaboratum.

Joannes Darsonval Cabilonensis Episcopus, Ludovici Delphini Ducis Aquitaniae
filii Regis Caroli VI Confessarius, factus est die 27 augusti anno 1416, humatus in choro
hujus coenobii, cujus fuit benefactor. Notatur ejus obitus in charta Capituli gen. anni 1417.

Joannes de Chissé Episcopus Gratianopolitani mortuus anno 1350 die 17 aug-
-usti, sepelitur in choro Parisiensi Cartusianorum.

Bernardus Blamainy Episcopus Condomiensis hujus coenobii benefactor ex hac
vita migravit circa annum 1372, die 9 martii, tumulatus in choro castusiae.

Ludovicus Habert Dominus de Abincourt et Petrus Habert Episcopus Cadurcensis
jacent.

(procurs., c. tuis.)

Prior d^e Parisiensis. [mort procurs. le 6 feur. 1698] (last section) -

ch.	1699	obit	Fr. Benignus Compagnon conc. prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1700	"	Fr. Guillelmus Manceau conc. prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1701	"	D. Basilus Bourbon prof ^s d ^e Parisiensis Diaconus
"	1702	"	D. Joannes B ^{te} Pineau prof ^s d ^e Parisiensis, Prior d ^e Vallis S ^{te} Georgii.
"	"	"	D. Joseph Morien prof ^s et antiq ^r . d ^e Parisiensis.
"	"	"	D. Joannes Piquet prof ^s d ^e Parisiensis.
"	"	"	Fr. Nicolaus Germain conc. prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1703	"	D. Stephanus Presdesseigne (et c. tuis.)
"	"	"	D. Joannes B ^{te} Dupre (Duperet, c. tuis.) } prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1704	"	D. Joannes B ^{te} Maillet prof ^s et antiq ^r d ^e Parisiensis.
"	1705	"	D. Nicolaus Parisot prof ^s et antiq ^r . d ^e Parisiensis, hospes in d ^e Vallis S ^{te} Georgii.
"	"	"	D. Franciscus Syros prof ^s d ^e Parisiensis, hospes in d ^e Aphoniaci, subdiaconus.
"	1706	"	D. Franciscus de Senlague prof ^s d ^e Parisiensis, Prior d ^e Luvisigniaci, hab ^s miss. de B ^{te} M ^a p. t. ord. -
"	1708	"	Fr. Paulus Raton (Maton?; Laton, c. tuis.) conc. prof ^s d ^e Parisiensis, hab ^s miss. de B ^{te} M ^a in prov ^{ie} cartusie, Provinciae, Aquitaniae, Burgundiae, intrinseque Franciae et Picardiae.
"	"	"	D. Philippus Burgetis (Brurgemi, c. tuis.) prof ^s d ^e Parisiensis, Prior d ^e Vallis S ^{te} Georgii.
"	1709	"	D. Ambrosius Pequelai (Porchelais, c. tuis.) prof ^s et cond ^r . d ^e Parisiensis.
"	"	"	D. Ludovicus Le meé (de Mée, c. tuis.) prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1710	"	D. Robertus de Courtil (Courtills, c. tuis.) prof ^s d ^e Parisiensis, Prior d ^e Vallis S ^{te} Georgii -
"	"	"	D. Petrus Le Fregeulx prof ^s d ^e Parisiensis.
"	1712	"	D. Andreas Masson (Maslon, c. tuis.; Malon, c. m.) prof ^s d ^e Parisiensis, qui ultra 51 annos laudat ^r . vixit in ord. -
"	1713	"	D. Antonius de Vaucorbeil (et c. tuis.; c. Vals.; Devancoebil, c. f.) prof ^s et antiq ^r . d ^e Parisiensis, hospes in d ^e Bassaville.

jacent in choro hujus ecclesie, ubi tale legitur epitaphium: Locus illustrium fratrum
Ludovici Habert Equitis Domini de Haincourt in magno Galliarum consilio senatoris vita
pie functi 6to Octobris anno 1614, et Petri Habert Episcopi Comitis Caturcensis Consisto-
riarii unico Regis fratris ab elemosynis primarii christiano sine exceptis 3to cal. Martii anno
1626. Ubi Caturci sedem, quam optavere, coluere vivi, mortui occupant,

Qui voto vicini fratres spirastis in uno,
Ut ineras terris animos sic jungite celo.

Hec. Lud. Habert de Montmor Patris P. curavit.

Ludovicus Daubigny jacet ante cancellos primarii altaris, cujus tale est
epitaphium: D. O. M.

Ludovico Stuarto, Albini regulo, Edmundi Leviniae Ducis F. ex regia Stuartorum, apud
Scotos familia oriundo, Catharinae Lusitanae Caroli II magnae Britanniae Regis conjugis
magno elemosynario, viro non tam, claris natalibus, quam, religione, morum suavitate,
urbanitate, ingenii elegantia ceterisque animi dotibus conspicuo, qui cum, in Cardinalium
collegium, mox cooptandus esset, immatura morte peremptus est anno aetatis 46. R. S.
1665 tertio idus novembris. — Desephera re dicentem supracemis tabulis carit.

Philippus de Harecourt hujus domus benefactor sepultus est prope can-
cellos altaris primarii; cujus effigies extat in tumulo apereo cum hac inscriptione:

Cy gist noble et puissant Seigneur Monsieur Philippe de Harecourt, Seigneur
de Montgommery et de Noyalle sur la mer, conseiller premier chambellan du
Roy Charles VI. lequel trespassa l'an 1414 le 13 jour du mois d'Octobre, Dieu par sa
grace de ses pechiez pardon luy face. Amen. Ad janam, vestiarum prope Philippi
de Harecourt-tumulum Petrus Bourguignon Dominus de Rouillon sepellus est,
fuit unius cellae fundator.

Gerardus de Monteacuto insignium Metropolitanarum Ecclesiarum
Parisensis ac Remensis Canonicus, Regis consiliarius et Advocatus in parlamento anno
salutis 1336 Certusensis Vallis viridis 31 libras annuatim decem assibus Parisinis usus
annui ac perpetui census jure sibi percipiendas ex urbe et propositura ballivii in
agro Laudunensi sita ad Axona flumen dedit, quae ad emendas vestes laneas utri
monachorum deputandas debent impendi, ac quotiescumque dicti religiosi novas tri-
nices.

- ch. 1713 obiit Fr. Andreas Regnard conc. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " Ill^{mus} D. D. Achilles de Arlay (de Harley, c. Val^s; c. Tuis.) alias Protopræses in supremæ curiæ Parisiensis, singularis amicus ordⁱ, hab^s mis. de B^{te} M^a p. t. ord.
- " 1714 " D. Carolus Franciscus Mourin prof^s et Prior dⁱ Parisiensis, visit^r prov^æ Franciæ ad Sequaniam, hab^s plen. cum psalt. monach. et miss. de Ssmo nomine Jesu et aliam de B^{te} M^a p. t. ord. et anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 14ª Augusti; et agenda singularem eo quod obiit in commissione.
- " 1715 " R^{ev} sacerdos Dñus Joachim de la Chetardie S^{ti} Sulpicii Parisiensis parochus, singularis amicus ordⁱ, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. et anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 29ª Junii.
- " 1716 " D. Joannes Le Houx (et c. Tuis; Legoux, c. m.) prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in dⁱ Bassavilleæ, alias Prior dd. Tolosæ et Molinensis.
- " " Fr. Joannes B^{te} Doüy (Doijo, c. Tuis; Duby, c. m.) conc. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " 1717 " D. Claudius Tisen⁵⁵ prof^s dⁱ Parisiensis, procur^r ejusdem dⁱ in obediencia Briacæ, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. in quo 50 annis laudab^r vixit.
- " " Fr. Bruno Satre (et c. Tuis; Sattu, c. m.) conc. prof^s dⁱ Parisiensis.
- " 1718 " D. theodorus Colin prof^s dⁱ Parisiensis.
- " " D. Jacobus Loyer prof^s dⁱ Parisiensis, qui 60 annis laudab^r in ord. vixit. obiit 5 febr. 1718.
- " " Fr. Stephanus Munier conc. prof^s dⁱ Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord.
- " 1719 " D. Carolus Lestore (Leteri) prof^s et antiq^r dⁱ Parisiensis qui ultra 60 annos laudab^r vixit in ord. —
- " " D. Justus Fournier diaconus, prof^s dⁱ Parisiensis.
- " 1720 " D. Barnabæ Jubino (et c. Tuis; Jubibo, c. m.) prof^s dⁱ Parisiensis, vicarius dⁱ Vallis profundæ.
- " " D. Ludovicus Cochon (et c. Tuis; Cochon, c. m.) prof^s dⁱ Parisiensis, hospes in dⁱ Vallis S^{ti} Georgii.
- " 1722 " D. Natalis Charlatte (et c. Tuis; Charlate, c. m.) prof^s dⁱ Parisiensis.

tunicas accipiant, veteres pauperibus erogandas reddere tenentur juxta Gerardum
-tem. Insuper et ducentas viginti libras dedit, quibus proptas 31 libras cum decem
assibus caduci lege absolueret, quod quidem ad instantiam Cartusianorum, Philippus
Valesius anno 1340 confirmavit, utque hujus beneficii memoriam, conservarent,
in omnibus missis privatis cum specialiter a se et a successoribus suis commendari,
ipsiusque nomen in singulis missalibus ad marginem canonis inscribi ordinaverunt;
et omnium bonorum spiritualium participes esse volvere, dederuntque ei universa-
-rium, in die ipsius sepulture quam habet in choro ecclesie ejusdem coenobii, ubi ejus
imago representatur. Migravit ad Dominum, die 8 Decembris anni 1339. Fundator
fuit Collegii Comenentis Lutetiae Parisiensis, ejus obitus habetur in charta anni 1340.

Robertus Brito Capellanus Sti Modestici qui annuum redditum dedit pro duabus
chori lampadibus, factus puerus anno 1375, die 10 martii, jacet in choro, de cujus
epitaphio hoc tantum supersunt: 10 mars l'an de grace 1375. pour l'ame de luy.

Joannes de Luna nobilis Aragonensis nepos Benedicti XIII Pseudopontificis, post
obitum suum, qui contigit anno 1395, depositus est in choro hujus Cartusie,

Petrus Remuse Dictus de Cornodoro Canonicus Remensis et Comenentis, Regis
consiliarius ac Ducis Burgundie mortuus anno 1395, 8 Octobris, tumulatus est in choro
hujus Cartusie. In necrologio hujus Domus ad diem 8 Octobris notatur obitus Petri de
Cornodoro Procuratoris in parlamento:

Theodoricus de Biencourt Decanus Bullensis consiliarius, et bellorum, suppli-
-cum, magister, de quo jam egimus, mortuus anno Die 25 Octobris sepelitur
sub cathedra sacerdotis hebdomadarii.

Petrus de Luissy Archidiaconus Bellovacensis jacet in hujus monasterii choro.

Chabartus Hugo juris utriusque Doctor Archidiaconus Moritacensis et Canonicus Dugu-
-lodunensis et Cabilonensis, qui obiit anno 1352, 11 junii, sepelitur in hujus Cartusie choro.

Nicolaus le Diseur ibidem jacet cum hoc epitaphio: « ly gist Reverend et docte person-
-nage Nicolas le Diseur, Protonotaire Apostolique et Archidiaconus Des Eglises de Laon et Noyon,
et encores Chanoine Desdites Eglises, et de l'Eglise de Paris, et secretaire Du Roy de France, qui
tespassa le 24^e jour d'Octobre l'an de grace 1399. -

Petrus de Chesnac officialis Ecclesie Parisiensis et Canonicus Lemovicensis mortuus

- h. 1722 obit Fr. Niclaus Pille conv. prof^s d^s Parisiensis, qui ultra 56 annos laudab^r vixit in ord.
- " 1723 " Fr. Vincentius de Liere conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1724 " D. Antoine Bourquet (Bourget, c.m. I. f. a. n.) prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. in quo laudab^r vixit.
- " 1725 " D. Petrus Framery, prof^s, procur^r et antiq^r d^s Parisiensis qui 57 annis laudab^r vixit in ord., hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. (+ 17 Mai 1724) -
- " " " D. Paulus de la Malle prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, in quo 50 annis laudab^r vixit in ord., hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. (+ Dec. 1724) -
- " " " D. Emmanuel Boutet prof^s et procur^r d^s Parisiensis in obedientia Normanniae, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. -
- " 1726 " Fr. Franciscus Gentil conv. prof^s d^s Parisiensis qui 64 annis laudab^r vixit in ord., hab^s miss. de B^{te} M^a in prov^s regni Franciae.
- " 1727 " D. Hugo Momonier prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Trecentis, alias Prior dd. Bassacillae, Parisiensis et Borboniensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord.
- " 1728 " Fr. Sebastianus Chauvelin (Chovelin, c.m.) conv. prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. -
- " " " Fr. Gabriel Soleil doctus d^s Parisiensis.
- " 1729 " D. Bernardus Belletier prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Augustinus Boilletot prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^a in 7 prov^s regni Franciae.
- " " " Fr. Henricus Fusilier conv. prof^s d^s Parisiensis, qui 62 annis laudab^r v. in ord.
- " " " Clarissimus D. Carolus de Soubergran (de Souberan, c.f., c. Tris.) admistrator generalis publici valetudinarii Parisiensis, hab^s annu. pers. scrib^r in cal. dd. sub die obitus ~~qui~~ qui fuit 4° Junii.
- " 1730 " D. Bruno Fleuret (et c. m.; fleuret, c.m.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " R^{du}s et perillustris D. Honoratus Tournely sacrae facultatis Parisiensis doctor, socius sorbonicus regius et meritis professor, sacrosanctae capellae regii palatii Parisiensis canonicus, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. -
- " " " Ill^{mus} D. D. Ludovicus Le Pelletier alias protopreses supremae curiae

anno 1300, jacet in choro

Hugo Boileau factus fundus anno 1393, 18 octobris hujus domus benefactor
sepelitus in choro, ejus obitus notatus in l. Capituli gen. anni 1393: « obit H. Hugo Boileau
— variis p[ro]p[ri]et[ar]iis Capelle Regis Francie, habet vicemarium, per tot[um] Ordinem.

Toannes d'aymville fundator Collegii d'aymville in Urbe Parisiensi, quiescit
in choro in tumulo marmoreo supra quod ejus effigies marmoris candidi visitur cum hac
inscriptione: Noble homme Jean d'Aymville, chevalier seigneur de Bruges et d'Aussomont.
— lier, Maître d'hostel Du Roy Charles V. qui trespassa en son hostel de Paris le 20 jour de mars
lan de grace 1375. —

Toannes du Portail et Simon du Portail patres in choro requiescunt in
tumulo marmoreo quorum talis est epitaphium: « Messire Jean Du Portail Archidiaque
de Lournay, Conseiller du Roy Philippes le Long et du Roy Charles son frere, et Chancelier de
Charles Comte de Valois, d'Anjou, d'Alençon et de Chartres: et depuis Maître des Requestes
de l'hostel du Roy Philippes, fils dudit comte, lequel trespassa lan de grace 1356, le 19 jour
de novembre. — Et messire Simon Du Portail pere dudit Archidiaque et chancelier de l'Eglise
de Lournay, qui trespassa lan mil trois cens et.

Toannes de Monte Ste Marice quiescit in choro super cuius tumulum talis
est inscriptio: « Sage homme et de louable conversation M. Jean du mont de Ste Marie
Advocat en parlement et trevost de l'Eglise de Soissons, et Chancelier Illustrissime Prince
Philippes Duc d'Orleans, fils de Philippes de Valois Roy de France, qui trespassa le jour de
nostre Dame 8 jour de Decembre lan 1348. —

Petrus du Perrier thesauri Regis Graffarius, Cantuarie benefactor, mortuus die
1 septembris an. tumulatus est in choro.

Bertrandus François Clericus et notarius Regis jacet in choro, juxta chro-
— nicon m. ss. hujus Cantuarie.

Toannes Charlescuyt Clericus et notarius Regis sepultus est in choro
juxta p[ro]p[ri]etatem, chronicon.

Guillelmus de Blangi Clericus notarius Regis quiescit in choro ubi refert
supradictum, Chronicon.

Toannis de Bearne epitaphium in choro conspicitur: « Noble homme
Messire

Parisiensis, hab: anniv. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 21^a Jan.
maris (et c. m.; et Januarii, c. Pr.).

- ch. 1732 obit D. Gregorius Dupeche prof: d: Parisiensis, hab: miss. de B^e M^a p. t. ord.,
in quo 5° annis landab^r vixit.
- " " " D. Isidorus Le Duc prof: d: Parisiensis.
- " 1733 " D. Alexis Gaudin prof: d: Parisiensis, hospes in d: Vallis profundae.
- " 1734 " D. Arsenius Le Boiteux prof: d: Parisiensis, conversus d: Vallis S^ci
Georgii, alias Prior d: Bassavillae, hab: miss. de B^e M^a p. t. ord.
- " " " D. Anthelmus Gonet (Gonet, c. Tr.) prof: d: Glanderii, hospes in d:
Parisiensis.
- " 1736 " D. Claudius Langlois prof: d: Parisiensis, coadj: d: Bassavillae.
- " 1737 " D. Augustinus Boucher (Bouchet, c. f.) prof: d: Parisiensis, monachum
promotus.
- " " " Fr. Ludovicus Ganger (ex c. Tr.; Ganger, c. m.) } con: prof: d:
" " " Fr. Cosmas Lescure (Lescorvé, c. Tr.; Lescorbe, c. m.) } Parisiensis.
- " 1738 " D. Hieronimus Ricard prof: d: Parisiensis, coadj: d: Vallis S^ci Petri,
alias Prior dictae d: Parisiensis et committ^r prov^{ae} Franciae ad Sequanum.
- " 1739 " D. Cyprianus Groule (Groulle, c. m.; Groulle, c. f.) prof: d: Parisiensis,
hospes in d: Barbonensi (c. Tr.; Rothomagensis, dit c. f.).
- " 1741 " D. Jacobus Denis prof: et antiq: d: Parisiensis.
- " " " D. Carolus Simonet prof: d: Parisiensis.
- " 1742 " Fr. Lucas Lasse (Tasse, c. f.; Thesse, c. m.; Resse, c. Tr.) con. prof: d:
Parisiensis.
- " 1743 " D. Paschalis Le Tonnellier prof: et Prior d: Parisiensis, vixit^r prov^{ae}
Franciae ad Sequanum, alias Prior d: Rothomagensis, hab: plen.
cum salt. monach. et miss. de B^e M^a p. t. ord. et anniv. perp. scrib^m
in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 23^a Martii (et c. Tr.; 22^a
Martii, c. f., error, D. Palmon B.).
- " " " D. Josephus Hattenville (Harterville, c. f.) prof: et coadj: d: Parisiensis
alias Prior d: Bassavillae, hab: miss. de B^e M^a p. t. ord. et anniv. perp.

Messire Yvan de Beart, chevalier chambellan du Roy de France, fils naturel de feu noble et puissant Seigneur Gaston troisieme de ce nom, surnomme Phœbus Comte de Foix, qui trespassa à Paris en l'hôtel du Roy a saint Paul, l'an de grace 1492, le premier jour de janvier. —

Martinus Seneschallus advocatus in Parlamento hujus castelle benefactor moritur anno 1372, Die 15 julii, in choro Depositus sub tumulo marmoreo.

Mathurinus Roger Regis consiliarius canonicus Bethuniensis et Audieris animam efflavit anno 1380 Die 13 augusti. Quiescit in choro. —

Ludovicus Sandillon Baccalaureus in utroque jure Curatus de Cublas obiit anno 1488, Die 8 julii sepultus in choro.

Joannes Sudoris Doctor in Theologia Decessit 16 augusti. in . . . sepellus in choro.

Hugo le Cocq Archidiaconus Beluensis Donatus hujus castelle, de quo alibi egimus, in eodem choro Depositus est.

Guillelmus Morel in senatu Parisiensi Candidatus quiescit in sacello S^{ti} Dionysii mortuus est anno 1336, Die 23 augusti.

Guillelmus Rose in senatu Parisiensi Candidatus et Domicellus de Wemars ejus uxor ambo mortui anno 1375 jacent in hoc sacello S^{ti} Dionysii.

Michael Mauconduit Legum professor Decanus Carnotensis mortuus anno 1363 (1368?) sepultus est in sacello S^{ti} Ludovici.

Guillelmus Cudoc utriusque juris Doctor Carnotensis Canonicus, tumulatus est in prefato S^{ti} Ludovici sacello.

Reginaldus de Bussy de quo superius mentio facta est, sepultus in choro conversorum, hoc habet epitaphia: « Ly denouls gist maistre Renault conseil-
ler du Roy en son parlement licencié en droit Canon Prevost en l'eglise de Soissons,
qui mourut l'an de grace 1400, le 10e jour de mars. — Priez Dieu pour luy. —

Ly gist honorable homme et sage feu Mre Renault de Bussy conseiller du Roy nostre sire
en son parlement qui a donné ceans moult de biens priez que Dieu ait son ame.

In choro conversorum ad parietem sequens epitaphium appositum est: Ly devant
gist Venerable et discrete personne Messire Guillaume Le Goye prestre en son vivant chapelain
perpetuel de la sainte Chapelle du palais royal a Paris lequel trespassa le 23 jour
du mois

scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 17^a Junii.

- an. 1743 obiit D. Eustachius Besson prof^s d^s Parisiensis.
- " 1744 " Fr. Simon Simonat con. prof^s d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord.
- " 1746 " D. Barthelemy D'artois (Dartois, c. f. et c. m.) prof^s d^s Parisiensis, coadj^r d^s Basaevillae.
- " " " D. Carolus de Maison neuve prof^s d^s Parisiensis, nondum promotus.
- " " " Fr. Philippus Citerne con. prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Ill^{mus} ac R^{mus} D. D. Carolus Gaspar Guillelmus de Vintimille ex comitibus Massiliæ du Luc (du Luy, c. f.) Archiepiscopus Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord. et annis, perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 13^a Martij.
- " 1747 " D. Placidus Bruant des Carrières (des Cuvrières, c. f.; Bruand des Carrières, c. m.) prof^s et 2us coadj^r d^s Parisiensis.
- " " " Nobilis D. Joannes B^{te} de Gamont (Dehomont, c. f.; Gamont, c. m.) in suprema subsidiorum Parisiensis curie consiliarius, singularis amicus ord^s, hab^s annis, perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 12^a nov.
- " 1748 " D. Franciscus Leblanc prof^s d^s Parisiensis, coadj^r d^s Basaevillae, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord.
- " " " Fr. Claudius Heroy (Herny, c. m.; Hencij, c. f.) con. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1749 " D. Hilarius Bigot (Hilarius, c. m.) prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, qui 61 annis laudab^r vixit in ord. - + 6 oct. 1748.
- " 1751 " D. Anthelmus de Montenay prof^s, antiq^r et corrector d^s Parisiensis, alias Prior dd. Vallis S^{ti} Georgii et Basaevillae, qui 56 annis laudab^r vixit in ord. + 25 Nov. 1750.
- " 1754 " D. Paulus Boucheron prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Nancœi, alias Prior d^s Bellilancæ.
- " " " D. Ambrosius Fourcy (Fourci, c. m.) prof^s et procur^r d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^e p. t. ord.
- " " " D. Stephanus Ollivier (et c. m.; Olivier, c. f.) prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Renatus Henry con. prof^s d^s Parisiensis.

Du mois De Decembre l'an De grace mil quatre cent cinquante et six. Dieu par son bon plaisir mette son ame en paradis. Amen. Pater noster et Ave Maria.

Ad parietem, chori conversorum, juxta ostium, in lamina cuprea hoc extat-epitaphium.
« Au chœur De cette Eglise auprès Du lambris feu honorable homme Guillaume Du Saulnier en son vivant Procureur Du Chastellet De Paris est inhumé lequel a donné De ses biens pour dire et celebrer certain service en icelle Eglise et affin qu'il soit participant Des suffrages et prieres oraisons et biensfaits De icelle comme plus amplement est contenu au martirologe et es lettres sur ce faites lequel trespassa le 9e jour De novembre l'an 1470. Pater noster et Ave Maria. — *credo videre bona Domini in terra viventium.* »

In lamina cuprea juxta supradictum, hoc inscriptio in lamina cuprea legitur.
Noble personne Messire Adam De Cambray premier President Du Parlement et Dame Charlotte Alexandre sa femme ont fondé perpétuellement en l'Eglise De ceans six anniversaires solennels et en chœur Deux vespres et Vigiles Des morts a neuf psalmes et neuf leçons et messe haute, cest a sçavoir Deux pour le salut Des ames Des peres et meres Dudit Messire Adam De Cambray et Deux pour le salut Des ames Des peres et meres De la dite Dame Charlotte et De leurs prédécesseurs amis et bienfaiteurs trespassés, et en outre Deux autres anniversaires pour le salut Des ames Des dits fondateurs au lieu Desquels Deux derniers anniversaires, messeigneurs les Charteux De ceans seront tenus De dire tous les ans Deux hautes messes l'une De la trinité qui se dira a jour De jedy, et l'autre De la croix, qui se dira a jour De vendredy tant que les dits De Cambray et sa femme vivront et apres leur Decès seront les Deux dites messes converties en Deux anniversaires semblables aux quatrez précédens a commencer les dits anniversaires derniers les jours Des obits et trépassemens Des dits fondateurs et tout selon la forme et teneur Des lettres Des dits religieux sur ce bailliez audit fondateur scellées De leur scel l'an De grace mil quatre cent cinquante (1450) le vingtieme jour De may. Dieu par sa grace De leurs pechez pardon leur fasse. Amen. » . . . *In eodem choro jacent prosepulchra*
Adam De Cambray, qui fuit primus Proesed consilii Delphinatus anno 1429 ex historia Delphinatus per chorien tom. 1. p. 852 et Decessit anno 1456, 15 martii, et uscor ejus quae obijt anno 1473 die 1° martii.

Ibidem est epitaphium, Guillelmi De Besançon: « Cy gist honorable homme et sage feu Mre Guillaume De Besançon en son vivant Procureur au Chastellet De Paris.

Extat in choro eodem conversorum tale epitaphium: *Dictus Cathalan . . . in Campania*

- ch. 1755 obit D. Guillelmus Galien prof^s d^s Parisiensis, comes d^s Aurelianensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord.
- " " " Fr. Bernardus Bernard donatus d^s Parisiensis.
- " 1756 " Fr. Franciscus Moitrel (Moitriel, c.m.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1757 " D. Emmanuel Le Large prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Sallensis, alius Prior d^s Trecentis.
- " 1759 " D. Eugenius Lair prof^s et procur^r d^s Parisiensis, alius Prior dd. Bassavillae et Vallis Stⁱ Georgii, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. in quo 62 annis laudab^r vixit.
- " 1761 " D. Victor Vautot prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Petrus la Courbe conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1763 " D. Benedictus Boyer prof^s, antiq^r et alius Prior d^s Parisiensis, 2us credi^r et alius Prior d^s Rothomagensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. in 68 annis laudab^r vixit.
- " " " D. Hugo Carnot prof^s d^s Parisiensis, hospes in d^o Rothomagensi.
- " " " Fr. Josephus Ponchon (et c. Tus; Poncon, c.f.) } conv^s prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Dominicus Basset }
- " 1764 " Fr. Gabriel Joly conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1766 " Fr. Laurentius Dami (Damy, c. Sn; c. Tus.) conv. prof^s d^s Parisiensis.
- " 1767 " D. Clemens de Roy prof^s, antiq^r et procur^r ac alius Prior d^s Parisiensis, hab^s miss. de B^{te} M^a p. t. ord. in quo ultra 62 annos laudab^r vixit.
- " 1770 " D. Lucas Petit prof^s, antiq^r et sacrista d^s Parisiensis.
- " 1772 " D. Andreas Le Masson (et c. Tus; Lemasson, c.f.) prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Romae et Procur^r generalis ord^s, hab^s tricen. singulare, miss. de B^{te} M^a p. t. ord. et annis. perp. scrib^m in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 27^a junii.
- " 1773 " D. Remigius Laporte prof^s d^s Parisiensis monachi promotus.
- " " " Fr. Andreas Bourcier } conv^s prof^s d^s Parisiensis.
- " " " Fr. Bruno Moitie }
- " 1775 " D. Gregorius Lanfant prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Vallis Stⁱ Georgii,

Campania qui obiit die 13 mensis . . . anno Domini millesimo quodringentesimo . . .
. . . nobilis et magnae virtutis Domina Carola Alexandro De Prasins oriunda, ejus uxor
quae obiit die Decimo mensis martii 1473. Orate Deum pro eis. —

Quiescit ibidem, Joannes Le Voys consiliarius ejus epitaphium, tale est:
Nobili viro Domino Joanni Le Voys supremi senatus consiliario hujus ecclesiasticae Parisiensis
benefactori amplissimo, post percolatum, pro animae ejus remedio plenum cum psalterii
monachatum, et missam unius anni singulis diebus celebratam, post concessum tam pro
se quam pro parentibus suis anniversarium, perpetuum, et assignatum, eidem, S^ti Joannis
Evangelistae sacellum, in quo celebrantes tenebuntur quotidie pro eo tanquam illius sacelli
fundatore et dotatore specialiter orare, et anniversarium die obitus sui celebrandum, in grati
animi testimonia et perpetuam beneficii accepti memoriam, religiosi Prior et conventus
posuere. Obiit III nonas Januarii anni Domini M.D.C.XII (1612) aetatis suae LXXII. —

Idem, etiam quiescit Mathurin Sarraut cum hoc epitaphio: « Cy gist
Mathurin Sarraut vivant esuyer Sieur De Courblay prez Niort en Poitou le quel
aagé de quatrevingt un an Deceda en cette ville De Paris le samedi 3e jour De novembre
lan 1640. Priez Dieu pour le repos de son ame. —

Epitaphium, in eodem, conversorum, choro appositum: « Louis Barboteau
Conseiller Du Roy controleur general De la thesorerie De sa maison ayant vecu en tout honneur
et piété et rempli d'un zèle ardent a l'augmentation du service divin a fondé a perpétuité en ce
monastere une messe basse chacun jour De l'année et un service complet chacun an le
26e octobre, selon qu'est encores enoncé au contrat De ce par Devant De S^ti Jean et Yves
que notaires le 13e Decembre 1669, avec les executeurs testamentaires Du dit Sieur Barboteau
Decédé le 26 octobre 1666. Priez Dieu pour son ame. —

In sacello S^ti Michaelis jacet Godofridus le Boutillier, ejus est
tale epitaphium: « Cy gist messire Gieffroy le Boutillier chancelier et chanoine De
Chartres et De la chapelle royale a Paris et premier chappelain Du Roy De France,
qui trespassa le 12 jour De juillet lan De grace 1377. —

In sacello Ste Mariae Magdaleneae sepultus est Herwoeus de Neuville
cum conjuge sua, ubi talia epitaphia scripta sunt: « Cy gist honorable homme,
sire Herué De Neuville, Seigneur Du Val coquatrix les Corbeil et conseiller Du Roy nostre
sire.

alias Prior d^e Nancoei.

- ch. 1777. obit D. Marinus Dupas prof^e et c^{or}re^{ct}or^{is} ac alias Prior d^e Parisiensis.
- " 1778 " D. Ludovicus Gonnier prof^e et antiq^u d^e Parisiensis, alias Prior dd.
Trecensis et Bassavillae.
- " " Fr. Nicolaus Varoteau conv. prof^e d^e Parisiensis.
- " 1779 " D. Jacobus Landel prof^e d^e Parisiensis, hospes in d^e Trecensis.
- " 1780 " D. Arsenius Damborines prof^e d^e Parisiensis.
- " 1781 " D. Cyprianus Bourellier (et c^{or}re^{ct}or^{is}; Bourellier, c^{or}re^{ct}or^{is}) prof^e d^e Parisiensis.
- " 1782 " Ill^ll^ll^l ac R^ll^ll^l D.D. Christophorus de Beaumont Archiepiscopus
Parisiensis, singularis patronus Ordⁱ, cui totus semper fuit devotus,
hab^e anniv. perp. scrib^o in cel. dd. sub die obitus sui qui fuit 13^a
Decembris (et c^{or}re^{ct}or^{is}; 12 dec., c^{or}re^{ct}or^{is}).
- " 1783 " D. Joannes-B^ll^ll^l Hoogwegh (Hoogwegh, c^{or}re^{ct}or^{is}; c^{or}re^{ct}or^{is}; Hoogvreggh, c^{or}re^{ct}or^{is})
prof^e et vicarius d^e Parisiensis, hab^e mis. de S^ll^ll^l Patre nostro Brunone
op. t. ord.
- " " D. Petrus Bouchard prof^e d^e Parisiensis, hospes in d^e Bassavillae.
- " 1784 " D. Antonius Heyret prof^e et antiq^u d^e Parisiensis, hospes in d^e Vallis
profundae.
- " 1785 " Fr. Joannes Dumouchet donatus d^e Parisiensis.
- " 1787 " Fr. Henricus Legros donatus d^e Parisiensis, hospes in d^e Bassavillae.
- " 1788 " D. Hugo Poisson (Lorisson, c^{or}re^{ct}or^{is}) prof^e et antiq^u d^e Fontis B^ll^ll^ll^ll^l,
hospes in d^e Parisiensis.
- " " D. Michael Jacob prof^e d^e Parisiensis.
- " " Fr. Bernardus Poisson (Paiyot, conv. prof^e d^e Parisi, c^{or}re^{ct}or^{is} et c^{or}re^{ct}or^{is} Flor.
qui scribit Puisse) conv. prof^e d^e Parisiensis, hospes in d^e Rothoma-
gensis.
- " " Fr. Alexius Comier (Carrin, c^{or}re^{ct}or^{is} Flor.) conv. prof^e d^e Parisiensis, hos-
pes in d^e Rothomagensis, c^{or}re^{ct}or^{is}.
- " 1789 " D. Bruno Constant prof^e d^e Parisiensis.
- " 1790 " D. Marcus Lucas " " " "

sire, qui trespassa le 5 jour de septembre l'an de grace 1423. — ly gist Damoiselle Marguerite Blory femme dudit sire Hervé, et Dame Dieuluy lieu Du Val Coquatrix, laquelle trespassa le 5 jour de mars l'an de grace 1413. »

In sacello St. Pauli et Pauli quiescit *Joannes du Four* cum uxore, de cuius epi. Epiphio haec tantum legere potuimus: « Jean Du Four changeur bourgeois de Paris qui trespassa l'an de grace 1356 le 6 jour de may. . . . »

In sacello St. Joannis B^{tie} depositus est *Ludovicus de Faucon* Protoproes et Rothomagensis: « A. P. R. . . . Filius memorie Ill^{mi} D. D. Joan. Lud. De Faucon, Equitis D. D. De Ritz Comitis de Baquerulle Marchionis de Charleval, Regi a sanctionibus consiliis et Neubiaci Senatus Principis, dum vixit togae singulos obtinuit honores donec gradatim ad majorem dignitatem exaltatus, quam Pater avunculus et avus gloriose intinuerant, non sine laude gessit. Obiit 6° Cal. Martii anno Christi 1653 aetatis suae 55. — »

In eodem St. Joannis B^{tie} sacello subsequens extat epitaphium: « ly gist venerable et discrete personne maistre *Pierre le Tay* en son vivant Doyen de l'eglise de Meaulx conseiller du Roy nostre sire es requestes de son palais à Paris, qui trespassa le mercredi 25 jour d'octobre l'an de grace 1413. . . . Dieu ait l'ame. Amen. »

In sacello St. Andreae et Stephani quiescit *Joannes de Gaynac*: « ly gist Jehan de Gaynac Daorthac neveu de Bernard Gaynac espicier et bourgeois de Paris qui trespassa l'an de grace 1351 cinquiesme mois de septembre priez Dieu pour l'ame de ly. »

In Capitulo jacet *Petrus Loysel*: « ly gist Marguerite jadis femme Pierre Loysel le Donnier Bourgeois de Paris, qui trespassa l'an de grace 13. . . . ly gist Pierre Loysel mariz de la dite Marguerite qui trespassa le 19 jour du mois de septembre l'an de grace 1343. »

Ibidem quiescit *Margarita de Challon*: « ly gist noble Dame Madame Marguerite de Challon Dame de Thory (lucy) et de Puisoye fille fut de Monsieur Jehan de Challon jadis conte d'Arrouais et de bonne femme de feu Monsieur Jehan de Baroye chevalier, qui trespassa en son hostel a Paris le lundy 11^e jour d'octobre l'an 1368. priez pour l'ame de ly. — († 1378 et habet Guichardus et Ducheniens, et ejus obitus signatur in ch. 1380. »

Ludovicus filius naturalis Comitis Flandriae mortuus anno 1369 quiescit in parvo claustris.

In eodem claustris sequens legitur epitaphium: « ly gist *Perette* femme *Gillet Milon* l'aymerie.

- ch. 1791 dñt D. Bernardus Paris prof^s et antiq^r d^s Parisiensis.
- " " " D. Josephus Rigand prof^s et condj^r d^s Parisiensis.
- " " " R^{du} Pater D. Hilarius Robinet, Prior cartusiae, prof^s ac alias Prior d^s Parisiensis, qui ad primam ord^s sedem erectus, praedecessorum suorum vestigiis insistens, per 13 annos, licet variis angoris confectus, in eā viriliter ac religiose persistit, hab^s duplicem cum psalt^r monach., miss. de ~~St~~ M^a p. t. ord. et anniv. perp. scrib^r in cal. dd. sub die obitus sui qui fuit 4^a Maii.
- " 1792 " D. Paulus Montanier prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Bartholomaeus Marchand prof^s et antiq^r d^s Parisiensis, qui 62 annis laudab^r vixit in ord. —
- " 1794 " D. Placidus Jeantet prof^s d^s Parisiensis.
- " 1795 " D. Felix de Nonant prof^s et Prior d^s Parisiensis, a patriotis capite ^{caesus}.
- " 1796 " D. Augustinus Gogoi prof^s d^s Parisiensis, Prior d^s Bassevillae.
- " " " D. Carolus de Cambenard prof^s d^s Parisiensis, alias Prior dd. Nivioni et Montis Dei.
- " " " D. Mauritius de Genouilles prof^s d^s Parisiensis, procur^r d^s Vallis profundae, a patriotis interfectus.
- " 1798 " D. Philippus Bouteix prof^s, antiq^r et procur^r d^s Parisiensis, qui 62 annis laudab^r vixit in ord.
- " " " D. Germanus Charpentier prof^s et procur^r d^s Parisiensis.
- " 1821 " D. Gabriel Thieri prof^s d^s Parisiensis, hospes cartusiae.
- " 1823 " D. Joachim Noleau " " " , hospes in d^s Partis Dei.
- " " " Em^{mus} ac Rav^{mus} D. D. Alexander Angelicus Talazianus Petragoricensis Cardinalis, Dux et Rex Franciae, Parisiensis archiepiscopus, ord^s nostri amicus singularis, cujus obitus non fuit suo tempore denuntiatus, hab^s anniv. perp. p. t. ord. sub 20 oct. 1821.
- " 1829 " D. Arsenius Cicati prof^s d^s Parisiensis.
- " " " D. Bruno Masson " " " .
- " 1830 " D. Benedictus Lempereur " " " , alias prior d^s Partis Dei.

Lavornier et bourgeois De Paris qui trespassa lan de grace 1300. ly gist Gillet-Millon Lavornier et bourgeois De Paris qui trespassa lan de grace 1313 le 9 jour d'octobre priez Dieu pour ly. —

Ibidem, in grandi lapide subsequens est inscriptio: « Ly gist Pierre De Fontenay espicier et apothicaire bourgeois De Paris lan des . . . freres qui demoroit au coing de la Lopterie en la grant-rue St. Benys, qui trespassa lan de grace 1370 . . . jour de Mars priez pour ly. »

Hic sepultus est Bartholomaeus de Dehegres sacerdos cujus epitaphium tale est: « Ly gist venerable et discrete personne feu messire Barthelmy de Dehegres prestre qui trespassa le dimanche 6 jour de Tuing lan 1418. Priez Dieu pour son ame. Amen. »

In hoc parvo claustris Joannes Versoris . cum hoc epitaphio: « Ly gist Jean Versoris De Bussy lequel deceda le 22^e de septembre 1609. Priez Dieu pour luy. Requiescat in pace. »

Parisaei ac hic ubi is studiuq. Joannes

Versoris Deus eximium, doctissimus omni

Dogmata; qui vita celesbs et castis honesti

Multorum ingenia erudit juvenumque senumque.

Vivet et ille suis scriptis celebratus ubique:

Ut fama et meritis dum sol lustrat Olympum,

Ergo sui memores, oequos obnixi rogate

Corde pio superos, aeterna pace quiescat.

Alind ibidem conspicitur Petri Versoris: « Ly gist noble homme Mr Pierre De Versoris vivant advocat en parlement deceda le 2e jour de septembre 1629. » —

Ad ostium sacristiae in parvo claustris sepultus est Petrus Toulet: « Sous cette tombe repose le corps de Pierre Toulet leuier seigneur de Chastillon, et de la Herbodiere conseiller du Roy en ses conseils d'estat et privé lequel deceda le 4e jour de Decembre lan 1628, et celui de Francois Toulet lon.^{er} et ausmonier du Roy son père lequel deceda le 30 jour de septembre lan 1637. Priez pour leur ame. »

Gerardus de Aurelianis Pictor celebris fecit pulchram imaginem Beatae Virginis Mariae parvi claustris antequam tumulatus est.

Georgius Turgot sacerdos et benefactor hujus monasterii quiescit in parvo claustris.

Ibidem Depositus est Imbertus de Quocy cujus tale est epitaphium: « Ly gist noble homme Imbert De Quocy vivant secretaire du Roy et commissaire des guerres, qui deceda le 15^e jour de septembre 1647. — *Ibidem.* »

- ch. 1830 obtint D. Nicolaus Truett prof^s et procur^r. d^s Parisiensis.
- " " " L. Bruno Masson prof^s d^s Parisiensis (cf. ch. 1829).
- " 1839 " L. ~~Benedictus~~ Joannes ^{et} Curi prof^s d^s Parisiensis, monachⁱ associatus
monachⁱ d^s Nancœi.

août 1982

f. huf.

Ibi etiam quiescit Martinus de Brogelone cum hoc epitaphio: « En l'attente et l'esperance de la resurrection cy gist le corps de Defunct Martin de Brogelonne esquier Sieur de la Forgerie qui deceda a Paris le 3e jour de janvier aagé de 85 ans. Passant priez Dieu pour son ame.

Egidius de Sens Dominus de Loze, Causidicus in supremo senatu, nepos Domini Odonis de Sens quondam Canonici Parisiensis, factus functus anno 1335, die 15 Junii quiescit in majori claustris. —

Cruillelmus de Sens protopraeses in senatu Parisiensi, filius supradicti Egidii de Sens mortuus anno 1399, 11. Aprilis ibidem etiam Depositus est.

Ibidem etiam quiescit Vincentius de Motrotyns cum hoc epitaphio: « Cy gist honorable homme et sage maistre Vincent de Motrotyns (enrole de Montmartin pres de Greutemen conseiller et-) jadis secretaire de feu noble et puissant Prince Monsieur Pierre de Navarre, Comte de Montaigne, et depuis notaire et secretaire Du Roy, qui trespassa en la ville de Corbeil au service dudit seigneur, l'an de grace 1420, le 18 jour d'octobre Dieu ait l'ame de luy.

In hoc claustris sequens epitaphium Descriptum est: « Cy gisent Maistre Charles Berthier de Byly natif de Nevers et Damoiselle Harriette Alhgrat de Chely sa femme et espouse natifve de Paris laquelle trespassa la premiere le 14 jour d'octobre 1523 et au regard de luy mary d'elle il trespassa le Requiescant in pace.

Ibi sepultus est Nicolaus Lallemant cujus tale est epitaphium: « Cy gist Nicolas Lallemant vivant greffier du conseil de la Defuncte Roynie Marguerite, et Agent general des affaires de la dite Dame Roynie, qui deceda le 11^e jour de mars 1607. Priez Dieu pour luy.

Claudius LeFebvre in senatu Parisiensi Advocatus jacet in majori claustris mortuus est die 24 Februarii. —

In coemeterio supra crucem lapideam hoc epitaphium conspicitur: « Cy gist messire Jean Guilot jadis chapelain Du Roy nostre sire, et chanoine de Sens et de Champagne, qui trespassa le 28 jour de Juin l'an de grace 1404. —

Item supra aliam crucem lapideam hoc leguntur: « Cy gist feu Maistre Pierre Surin, jadis clerc et notaire de Deux Roys et chanoine de St Germain de l'Auxerrois qui trespassa l'an

In eodem coemeterio subsequenter occurrunt epitaphia: « Cy gisent noble homme Jacques de Bourges vivant advocat en parlement le quel deceda le 9 juillet 1612. — Et Dame Jeanne de St Germain son espouse laquelle deceda le 9 janvier 1632 et y celle l'ayant survescu pour —

pour honorer la memoire. Dieuluy a fait poser cette croix. Priez Dieu pour leur ame.

Icy gist Maistre Claude Boyvinet vivant honneur en parlement. et de cette charrouse de Paris durant 34 ans, lequel eut pour femme Dame Marie Joyeux et deceda le 19 mars 1659 age de 88 ans. Priez Dieu pour luy

Mulli ubi ubique secus tum in ecclesia, claustris et coemeterio depositi sunt, quibus non appositae fuerunt epitaphia. et quorum etiam epitaphia oblitterata fuerunt.

Georgius Deyus generis splendore, doctrina et virtute celebris, egregius concionator, regius leuesiastes, in theologicis et historicis rebus admodum versatus pie moritur anno 1636 in nonas sextiles in Polyandrio hujus castitiae sepultus. De quo meminit in hunc modum Franciscus Ganneronius in suo martyrologio viromanduvanti. 8° Februarii Parisiis obitus piecentissimi viri Georgii de V. sacrae theologiae doctoris Quintinopoli oriundi et olim, Henrici a Lotharingia Remorum Archiepiscopi morum eruditioris, quem concionantem, in adventu Domini Civitas Noviomensis demirata est, ut prole ejus eloquentiam, mascula virtus et insignis vitae sanctimonia ac modestia condirent, qui cum de secessu ad Cartusianos Parisienses pro expectando in silentio salutare Dei meditaretur, in ipsis votis ad Dominum, beata morte defunctus, profectus est; in caestitia Vallis viridis limulactibus honorato funere.

Subsequentibus epitaphionum inscriptiones a V.D. Joanne B^{te} Mallet hujus domus professore submissas nobis, subiungimus in modum Appendixis.

In choro juxta ostium sacelli St Michaelis jacet-Petrus de Tornodoro Procurator in Parlamento, ejus epitaphium sic legitur: « Icy gist honorable et discrete personne Maistre Pierre de Lonnere jadis chanoine de et de Lonnere. conseiller du Roy et de M^{te} le Duc de Bourgogne lequel trespassa le 8 d'octobre l'an de grace 1395. priez Dieu pour luy. Amen. »

In eodem choro juxta sedes priorum, hospitum, hoc legitur epitaphium: « Hic jacet Venerabilis Petrus de Chesnac Lemovicensis Doctor utriusque juris Provisor, quondam officialis Parisiensis Canonici Lemovicensis qui obiit anno Domini 1300: Requiescat in pace.

Ante pulpitem in lapideo tumulo adhuc hoc legatur: « Pierre Cleric. nostre seigneur le Roy qui trespassa l'an de grace 1367. »
Credunt hoc epitaphium esse Petri Biars Clerici Regis Caroli Pulchri.

Ante gradum altaris sacelli St Hugonis quiescit cor ejusdam, matronae quam nonnulli existimant conjugem, Procidis De Verdun.

Ibidem etiam, sub lapide marmoreo alio aliud cor reconditum, est cum hac inscriptione: Hic repositum est cor Jacobi Monsigoli advocati in curia Parliamenti. anno R.S. M.D.C.IX.

In choro ante sedem Prioris sub lapideo sepulchro humatus est Mathurinus Roger cum tali epitaphio: « Cy gist honorable et discrete personne Maistre Mathurin Roger prestre chanoine De Bellune et De Air, qui trespassa en son hostel a Paris l'ou de grace M.CCC.III.^{xx} le 13 jour d'Aoust. Priez Dieu pour l'ame de luy.

Intra chorum, monachorum, et conversorum, in quodam humulo haec verba, censens obli-
tatis, sepe videntur: « Obiit in vigilia Assumptionis beatae Virginis Mariae anno Domini 1324.
Orate pro eo. » Porro epitaphium, est Arnoldi Witwit ejus obitus notatus in necrologio
hujus Domus ad 15 augusti.

Ad sedem Prioris in choro adhuc leguntur haec verba: « . . . 1360 Die 20 Decembris . . . »
credendum esse sepulchrum, Guillelmi de Beguicis ejus obitus signatus in necrologio ad die
20 Decembris . . .

Juxta portam sacristiae in choro supersunt adhuc haec verba: « Cy gist Pierres De Lucie a
qui Dieu face Eglise d'Orleans. » Hic est Hugo de Lussy quem author
antiquitatum, Parisiensium dicit archidiaconum, Bellocacensem.

In sacello St Ludovici super lapidem marmoreum videtur epitaphium, Michaelis
Macondus ejus nomen est oblitteratum: « Hic jacet vir venerabilis et discretus . . .
. Magister et licentius in utroque jure Capitiensis et canonicus Ecclesiae Carnotensis clericus
et notarius Domini nostri Regis Joannis obiit anno Domini 1363³ ultima die mensis
Augusti Orate Deum pro anima ejus ut requiescat in pace

In minori claustris hoc epitaphii fragmentum, conspicitur: « honorable homme
Jean Boisd Bourgeois De Paris qui trespassa l'an 1360.

In minori claustris jacet Ludovicus filius naturalis comitis Flandriae cum hoc epitaphio:
. De Brabant Comte De Flandre qui trespassa au bois De Vincennes l'an
M.CCC.IXIX. priez Dieu pour l'ame de luy quil luy pardonne.

In minori claustris haec verba supersunt in sepulchro lapideo: « honorabilis comes
. Barlebecensis obiit anno Domini M.CCC.LXXVIII. III.

In minori claustrò juxta beatissimæ Virginis effigiem, legimus: « Hic jacet Magister
Thomas Felonie de Brelesent Morinensis Diocesis in Leodia De Loudekarka qui
obit anno Domini M.CCC.XLVII, secunda die mensis Julii, cujus anima per misericordiam
Dei in pace requiescat. »

In egressu minoris claustrum ad majus claustrum, hæc fragmenta supersunt epitaphii:
« Philippus Reytel quondam, graffarius ecclesie beate Eufemie de Varrisco. »

In majori claustrò intra cellam, notatam, littera C. et cellam, signatam, minori D. legitur:
« Hic jacet Dominus Joannes Bileus aquam, vicarius perpetuus ecclesie Parisiensis, qui obit
anno Domini millesimo trecentesimo quarto, septimo Cal. Augusti. Orate pro eo. — »

In majori claustrò juxta cellam, minoris C. quiescit D. Egidius de Sens Causidici Paris-
iensis ex cujus epitaphio hæc solum, superest: « Avocat en parlement moien
de Jean Messire. . . . De Sens jadis chanoine de Paris, qui trespassa l'an 1325 le 15 jour
de Juillet. Priez pour luy que Dieu en ait l'ame. — »

In majori claustrò juxta cellam, minoris D. quidam sacerdos requiescit cum hoc epita-
phio: « Hic jacet Magister Jacobus dictus de Logia de Montibus in Flanonia licentiat
in utroque jure Theol. Cameracensis ecclesie et Rosachonsis Cameracensis Diocesis clericum,
canonicum, qui obit Parisius anno Domini M.CCC.IV. Die 11 septembris. »

In majori claustrò cujusdam monachi Benedictini effigies super lapideum tumulum,
apparet cum his fragmentis: « Hic jacet Magister Joannes Dictaumont qui
migravit a seculo 3e Idus octobris, anno Domini M.CC.LXX. VIIIe . . . »

In majori claustrò jacet Dominus Nicolaus Barreau cujus tale est epitaphium:
« Cy gist Messire Nicolas Barreau tresorier conseiller et ambassadeur du Roy Abbé de Perrieres,
qui apres s'estre rendu considerable par sa pieté envers Dieu, par sa charité envers les pauvres,
par sa douceur envers tout le monde a choisi sa sepulture icy apres de celles des religieux en
testoignage de l'affection, qu'il a eu durant toute sa vie pour cette maison, et qu'il
a voulu luy conserver apres sa mort: Il Deceda le 25 jour de May 1667 âgé de soixante
et seize ans. priez Dieu pour luy. »

In minori claustrò super tumulum lapideum sacerdos de pingitur cum hac inscrip-
tione: « Hic jacet D. Guillelmus de Lamoignon Reginæ et Ducis Luronensis
Physicus, qui obit anno Domini 1386 cujus anima requiescat in pace. »

In choro conversorum jacet Joannes le SUEUR filius Martini le Sueur Mercatoris.
 Rothomagensis mortuus anno 1434. — (Huchemus D. Le Vasseur in Com. VII notitiarum.)

Vetus Chronicon

Cartusiae Vallis Viridis ex-antiquo manuscripto

(D'un ms. collan. ca. cartusiana de Chartreuse (ms. in 4to) il y a un autre exemplaire de cette chronique sans quelques petits détails géographiques elle est la même. Les corrections ajoutées sont d'après le ms. collan.)

L'An de nostre Seigneur mil. cc. LVII. le lendemain de l'invention de St Estienne IIIIe jour d'Aoust en la grant Chartreuse fust assemblée un Chappitre privé pour voir la supplication de tres haulte recordation Monsieur St Loys, lors Roy de France contenant en substance que pour la tres singuliere affection, amour et devotion que il avoit a l'ordre de Chartreuse, ^(A) par lesquels ^{moys en} moien et conseil, avoit entencion et volente de ^{en} encommencer ung Couvent dicelle ordre, pres de la Ville de Paris, et laquelle supplication fust veue, accordée et passée par icelluy Chappitre privé, et fust ^{oyé} envoié un nommé Damp Joceran pour lors Prieur du val St Marie en Valentinis dudit ordre de Chartreuse auquel fust donné pouvoir de l'auctorité du dit Chappitre que pres de la Ville de Paris proust accepter ung lieu, la ou il plairoit au Roy, le plus convenable et opportun que il luy sembleroit pour ^{en} encommencer une maison du dit ordre que le dit Roy S. Loys avoit entencion de fonder, et encores que depuis que il auroit accepté ung lieu pour edifier y celle maison et trouveroit autre plus convenable du gré du Roy la pourroit muer. Item au dit Damp Joceran fut donné puissance de l'auctorité du dit Chappitre de prendre et recevoir personnes tous moynes iusques au nombre **XLI.** et de lui apporter lettres du dit Prieur de Chartreuse et du dit Chappitre avecques ce lettres recommandatoires ^(A) requeroit que l'on luy envoiast aucuns religieux de la dite ^{ville} ville de Chartreuse.

et adreçans au dit Roy Monsieur. St Loys et a
aucuns Seigneurs de son Conseil, si s'en vint le dit
Damp Joceran a Paris presenter les dites lettres du
grand Prieur de Chartreuse au Roy, lequel fist gran-
desment receu, et auquel le Roy fist plusieurs
interrogations de lausterité de l'ordre, et apres plusieurs
parolles luy dist, que il feist diligence de avoir des
autres religieux et ordonna que ils ^{demeureroient} demoureront a gentilly
en une maison que le Roy avoit achetee a Jean Oger
heritier de Pierre Cocci, ^{crey.} a laquelle maison appartenoit
terres, vignes et prés, et la demoura le dit Damp Joceran
avecques quatre autres religieux environ 27 mois.

En lan mil deux cens cinquante et neuf ou mois de May
le dit Damp Joceran vint devers le Roy a Meulan
auquel humblement supplia en substance, comme de sa
grace vouloit donner a l'ordre de Chartreuse son hostel
assis pres de Paris, qui ^{pour} lors estoit inhabitable,
nommé Costel de Fauvert en luy demonstrant que plus
convenablement, ne en meilleure situation ne pourroit les
situer, attendu le bon air, la spacieuse situation et
l'université de Paris de laquelle seroient pres et par
le moyen de laquelle pourroient augmenter delater
et tres grandement profiter a la ^{louange} louange de Dieu
et l'augmentation du divin service.

Laquelle requeste de prime face le Roy ne vouloit
pas accorder, en donnant a entendre au dit Damp
Joceran que icelluy hostel de Fauvert avoit esté
long temps en ruine et tout desert non habité pour
les mauvais esprits qui lors y habitoient, et disoit
le dit Roy que a plusieurs religieux l'avoit donné,

mais n'avoit trouvé nuls qui en y celluy peussent
demeurer, ne qui dicelluy eust cure. Pourquoy con-
seilloit que le dit Damp Joceran et ses freres
se ténussent au dit hostel de Gentilly. Et dont
le dit Damp Joceran respondit au Roy que sa
roulente fut faicte, et que tres content estoit
du dit hostel de Gentilly, toutefois requeroit au
Roy que ne laissant pas a leur donner le dit hostel
de Saurert pour paour ou double des-dessusdits
mauvais esprits, car il disoit que au plaisir de Dieu,
et en la confiance des prieres de l'ordre il luy amen-
eroit tels gens que les dits esprits ne ^{avoient} puis-
sance devant iceux. Encore faignit le Roy et
dissimula non faisant semblant d'avoir entendu
icelle response. Toutefois au vespre le Roy et conseil
arrestes aucuns de sa Court, et le lendemain vint le
dit Damp Joceran pour prendre congie au Roy
sans nulle autre esperance de avoir autre response.
Auquel le Roy dist Damp Joceran puisque le
lieu de Saurert vous est sy convenable comme vous
dites aliez ou non de Dieu et de la Vierge Marie sous
laquelle confiance vous esperez acurement y demeurer,
et celluy pour qui vous maintenez l'ardue et laspre
vie que vous et vos freres menés vous soit en aide et
confort pour obtenir ce que vous demandés. Or y la
response du Roy le dit Damp Joceran moult gran-
dement le remercia et print congie et tantost vint
a Gentilly a ses freres en leur denonçant les choses
dessus dites et que le Roy tresmis leur avoit accordé
de les transporter en son hostel de Saurert assis hors

150
De la Ville de Paris pour les troubles que il faisoit des
mauvais esprits qui par ^{très longtemps} long temps la se estoient tenue
et encore se tenoient. Pourquoy les ^{admo} amonestoit de leur effor-
cier de Dieu prier devotement et voy maintenir en estat de grace
pour plus virilement résister contre les las et tentations. De
l'annoy, et pour ce que selon L'evangile on ne peut telle
maniere de mauvais esprits debouter se n'est par ^{journe} jeunne
et oraison... Or donna le dit Damp Joceran que luy
et ses freres jeuneroient et affligeroient leur corps
trop plus estroitement que accoustumé n'avoient en de-
prieant nostre Seigneur que par le moien ^{par} de sa benoite
Mere et de Monsieur Saint Jehan Baptiste leurs
priations voulsist purifier et nettoier le dit lieu de
Nauvert des mauvais esprits qui la se tenoient; ou lieu
desquels voulsist que son ^{venerable} ben. nom et de sa benoite
mere et de tous les saints et saintes de paradis fussent
^{admes} admes a sa benoite louange, le salut de ses serviteurs
et conservation de la ville de Paris et de tous les habi-
tans d'icelle. Adonc envoierent certaines gens de
leurs familiers pour descombrer et despecier les che-
mins qui alentour de la dite maison estoient clos de
murs et parcelllement faire ouverture en la dite maison.
Et sen vindrent le dit Damp Joceran et sept autres
religieux. Chantreaux par-mit et entrèrent en la dite
maison de Nauvert le jour S. Colombain Abbe qui
est le 21 iour du mois de Novembre en lan mil deux-
cens cinquante-neuf et la furent trois iours et trois nuits
et prieres devotes et firent procession par le dit hostel en
tousiours deprieant nostre Seigneur que par le moien de
nostre Dame sa benoite mere, de laquelle avoient entente

De faire leur patronne, le-dit lieu vouloit purifier et nettoyer
de tous les mauvais esprits, et que la ou multitude de ennemis
reparoiroient, et avoient longuement repaire, iceul par son
moien hors de bonités ^{de bonites} vouloit estre lue en iceluy lieu et se-
restes de multitude de Chrestiens estre exauciez. Et est
bien vray que iceul religieux et plusieurs autres de leurs
familiers et seculiers et mesmement en la ville de
Paris en iceul trois iours oyrent ^{rommes} tonnerres sours et
brui^{er} le temps ^{par} et autre maniere. que on n'avoit accous-
tume de veoir, et en icelle maison comme la terre trem-
bler, et fumees comme brouillax noir et espes mal-sentent^{ent}
qui se-elevèrent de y lieux ^{De dans le lieu} en la dite maison qui conom-
ment ^{ment} furent greffement malades et disoient
aucuns que les mauvais esprits se efforcierent de faire
mal ausdits religieux mais par la grace de Dieu et le
moien de nostre Dame laquelle ils reclamoient con-
tinuellement de tout leur cuer, ils ny orent point de
pouvoir mais comme fumee estranouirent devant eulx
Icy avint que cinq ou six iours apres la commune et
habitans de la ville de Paris sceurent que en l'ostel qui
se nommoit de Nuevert estoient venus aucuns religieux,
qui se disoient Chartreux lesquels avoient fait descombrer
les chemins, fait ouverture ou dit hostel, et que en leur
venue les mauvais esprits se estoient de parties. Pourquoy
vindrent vy grande multitude de gens les veoir hommes
et femmes que lesdits religieux se deurent repentir
de y estre venus et qui ny eust pouvoir estoient con-
clus de laisser le lieu et eulx en departir car de tous
poins on les empeschoit a faire leur service divin ne-

pour la multitude. Les personnes ne pouvoient vaguer comme accoustume avoient a leurs devotions et autres spirituelles, mais Dieu de sa grace inspira es cœurs d'aucunes bonnes creatures bourgeois de la ville de Paris qui prirent la charge de pourvoir en ces choses et firent ordonnances et desfermes que l'en n'entrroit point devers lesdits religieux se nestoit par congie et a certaines heures et pareillement se chargerent de recevoir tout ce que ausdits religieux on donnoit et apportoit qui monta a une tres grant somme d'argent duquel furent faictes certaine quantite de celles et une grant partie de la grant eglise comme cy apres plus ^{a plain} amplement sera declaré, et l'alee de ceste multitude de gens dura environ demy an.

En quel temps pendant le Rooy Monsieur Saint Loys vint en sa ville de Paris et lequel avoit esté informé par plusieurs de la venue desdits religieux Chartreux et du peuple qui affluoit pour les voir, et voir, sy luy print devotion de les visiter pour quoy luy et sa ^{aigue} compagnie tous ^{jours} sans point arrester ne descendre en sa dite ville de Paris vindrent tout droit ou dit hostel de Vauvert et la trouverent a l'entree du dit hostel en maniere de procession avecques la Croix et l'anne benoict le dit Damp Joceran et ses autres religieux Chartreux qui de la venue du Rooy furent premunis et la ou ils virent le Rooy descendu et venir contre eulx se mirent a genouls en chantant d'une vive voix Te Deum Laudamus, et tous chantans menerent le Rooy iusques au lieu qu'ils avoient prepare pour leur chapelle. Apres

leur chant et la Devotion du Roy faite se mirent de-
-rechef tous iceux religieux a genoux devant le Roy
St Loys en le remerciant, et eux recommand^{ent} a
luy lesquels le Roy en sa personne tres Benignement
humblement et doucement leva de terre en les bai-
-sant tous en la bouche et apres plusieurs paroles
Demandes et interrogations faites tant sur le fait
des mauvais esprits comme de la plaisance de icelle
habitation, la ou le Roy se apperceut que leur
cœur estoit trop plus en icelluy lieu de Vanvert que
en nul autre luy men. Dune grant volente et affec-
-tion leva les yeulx au ciel les mains jointes en
Disant a Dieu Dune tres haulte voix Laudate Do-
-minum in Sanctis eius, car vraiment nous nous
appercevons que a iceux tes serviteurs ce lieu tu as
reservé, pourquoy nul ^{autre} ne y a pu demourer.
Et qui peut dire le contraire, attendu ce que chacun
peut voir et s^{avoir} et que Dieu nous demonstre cha-
-cun jour. Adonc le Roy print Damp Joceran par
la main en luy disant frere nous sommes tres ioieux
de la grace que Dieu a vous et vos freres a donnée et
voyons que Dieu veult estre y servi par vous et
gens de vostre ordre. Pourquoy nous vous donnons
et a vos successeurs tout ce nostre lieu de Vanvert
tout ainsi comme il se comporte environné de ces
haults murs frant et amorti tout ainsi comme nos
predecesseurs et nous lavons tenu contenant environ
huit arpens et trois quartiers de fons de terre me-
-sure de Roy et en nostre Regale protection, vous
vos successeurs et familiers preons et averir vous-

mettons en desfondant - a trois que nul ne vous moleste.
ne perturbe en ^{rien} ne vos familiers tant pour le temps
avenir ^{comme} que pour le present se il ne veut encourir l'in-
dignation de nostre royale magesté et voulons que
de ces choses aiez lettres tout en la meilleure forme
et maniere que faire se pourra. Sy eschent que
aucuns des plus prochains du Roy St Loys luy
dirent sire ordonnez dont ils vivront vous savez
que ils ne ont rentes ^{ne} my revenues, pourquoy respondit
le Roy nous leur donnons nostre maison de Gentilly,
dont ils sont partiz avecques toutes les terres vignes
prez et appartenans ^{ancez} dielle. Et d'abondant leur
donnons pour leur sustentation et vivre cinq muis
de nostre ble de Gonnelle a la mesure et au mury de
nostre ville de Paris a prendre chacun au le jour de
Cousaints en nos ^{gruniers} garniers a Paris par les prevosts ou
ordonneurs commis ad ce sans quelquonque diminution
ou disfiulté. Et outre leur dist en ceste maniere, et
sy ne vous doubtez, car se vous servez bien nostre ébi-
gneur, vous aurez toujours assez aiez recours a
moy, et ie ne vous faudray point. Avec toutes ces
choses ordonna que l'ostel fust ^{repare} et estasser les
grands murs de alentour du dit hostel, la chapelle
qui estoit toute deserte, qui fust faite comme nefve
laquelle pour le present est appliquée a un reservoir
et cinq petites celles contre les grands murs devers
nostre dame Des Champs pour l'abitation de cinq moy-
nes ou depuis communement ont demouré et encore
demeurent les freres Convers, et peu d'autres maisons pour
leurs familliers, toutes lesquelles habitations et edifices

furent faictes hastivement, iusques a ce que autre or-
donnance fust faicte en la construction et composition
d'une autre plus grant eglise, cloistre et ordonnan-
-ce d'hostel.

Après toutes ces choses le Roy Monsieur d'Orléans
desirant de tout son cuer augmenter et dilater la
foy Catholique delibera en soy une autrefois retour-
-ner sur les Sarrasins, pourquoy paravant que
ou chemin se meist vint au dit hostel de l'aune
faire sa devotion comme souvent le faisoit et de
coutume l'avoit. Et adonc declaira sa volenté et
propres avisites religieux Chastreux en se complai-
-quant des expressions et ^{grand} griefs que Chrestienté
souffroit et soustenoit et les perils en quoy la terre
sainte estoit, Lesquelles choses ne pouvoit plus dissi-
-muler, endurer, ne souffrir sans trop grandement offen-
-dre son createur, pourquoy se disoit vouloir briefve-
-ment partir, et plusieurs autres choses leur dist,
qui furent moult piteuses a les voir de la bouche
d'un tel prince et dures a les recevoir pour les dits
religieux, attendu que ils n'estoient fondés, et que pou-
-varence avoit en leur fondation, et que pis leur se-
-roit de perdre la presence d'un tel seigneur, quitant
les ^{amais} amoit et ou tout leur refuge estoit. Mais la
ou les dits Religieux virent que la volenté du Roy
fust ferme pour entreprendre le dit voyage luy res-
-pondirent que en ce, et toutes autres choses la volenté
de Dieu et la sienne faument faictes et que l'ange Rapha-
-el conducteur du petit Eshobie vouloit le conduire
et demorer en sa ^{aigne} Compagnie. Et adonc print congie

Des dits religieux Chartreux en se recommandant; son
estat et ses enfants a leurs prières. Voyans adont les dits
Damy Joceran et autres ^{des} sept religieux Chartreux le Roy
Monsieur St Loys estre parti, et avoir emmené tous
ses enfants avec luy, mais que ung menbre d'age, qui
demoura avec la Royne, et que toute la noblesse de
France le suivait, manderent les bourgeois de Paris des-
quels les noms soient escripts ou Livre de Vie, et lesquels
avoient ^{pris} la charge de recevoir plusieurs biens et
aumosnes a eulx faits, tant par le Roy Monsieur
St Loys comme de plusieurs personnes de divers estats
de habitants de la dite ville de Paris, durant la lée.
Dont dessus est faite mention, et pareillement depuis
pour avoir avis avec les dits bourgeois sur le fait de
leur dite maison ^{devoir} savoir se ils devaient attendre la ve-
nue du Roy ou promptement employer l'argent, que
les dits bourgeois avoient des dits religieux en aucunes
reparations. Lesquels bourgeois leur consillerent que prom-
ptement du dit argent se feissent huit habitations qui se
nomment. Celles pour les huit religieux, pour plus devo-
tément et a leur aise vaquer a Dieu, prier, garder
leurs ceremonies selon la forme de leur ordre. Et cependant
auroient avis du surplus ce que bon seroit de faire lequel
conseil fust très agreable aux religieux, pourquoy fust
commencé un grand cloistre selon la forme de leur
ordre et de icelluy argent faictes et parfaites du
tout huit Celles.

Le Roy apres rendre nouvelles a Paris, que le Roy Mon-
sieur St Loys estoit trespassé devant une ville qui
se nomme Chumes qui est en Sarrazinoise, ^{simisme} et fust le 25

jour d'Avoust en lan mil Deux cents septante et que Phi-
-lippe son ainse filz ramenoit son corps en France. De laquelle
nouvelles toute la France fust troublée, et entre les autres
les Dens dits religieux (Chartrains, et ^{et d'au coudé} grant cause en avoient
car ils voioient trop petit commencement en leur fon-
-dation et eotre exclus de leur intention, car ils avoient
esperance que le Roy St Loys qui les avoit fait re-
-mir en ses parties de France de tous poins les fondaot,
laquelle chose ne pouvoit faire se leur sembloit, pre-
-venu de la mort corporelle. Pourquoy demoura long-
-temps que au regard des edifices ou dudit hostel de
Sauvent ne fust rens fait. Mais comme on dit commu-
-nément une tribulation ne vient point seule, apres
icelle tribulation desconfort et desolation que les dits
religieux eurent de la mort du Roy Monsieur St Loys
leur en vint une autre qui tres grieve leur fut, car en
deus deux ans apres ou environ tous les dits bourgeois
qui de leur besoyn se estoient meslés, et a qui de tous
points ^{se} s'attendoient trepasserent. Pourquoy fust nê-
-cessité que le dit argent parvenist es mains des dits
religieux dont furent courriez et troublez tant pour
la mort des dits bourgeois qui de leur besoyn estoient
meslés, comme pour la nécessité qui les ^{contraignoit} cogroit a eulx
appliquer a choses temporelles, mais la ou ils virent
que faire le falloit, Eulz meus dun grant zele con-
-fortez tant de la grace de nostre Seigneur comme de
la mortification de plusieurs bonnes personnes, qui tres sou-
-vent les amonnestoient de encommencer leur eglise
comme de long temps propose avoit coté, prirent
cœur en eulx et manderent plusieurs ouriers qui

compasserent les fondemens d'icelle eglise et du revesti-
-re, qui fust de tres grant magnificence, selon l'avis et
voulente des ditz religieux, mais l'opinion des autres avis-
-tens ^{ans} fut aucontraire, car ils disoient que pour la four-
-me ^{qui la prenoient} que la comprenoit trop spacieuse et trop grande,
ne pouvoit estre attendue leur estat, leur conversation,
et que pres de Paris estoit leur situation et plusieurs
autres motifs leur demonstroient, qui furent cause
que les dits religieux Chartreux, se condescendirent, que
le moyen fust tenu. Adont se employerent les ditz
ouvriers, a ouvrir les fondemens tout en la forme que
la dite Eglise pour le present se demonstroit. Tirerent
pierres a foison de deux carrieres ou pourpris de la dite
maison et tant en assemblerent, que ils remplirent
comme tout l'ostel. Et la cause fut, car fourriers,
de bras, et de carrieres trouverent a volente, mais de
massons et de tailleurs de pierres trouverent peu selon
le besoin que ils en avoient, pour ce que a Paris moult
de grans et sumptueux ouvrages se faisoient comme lors
cardeliers, les quinze vingt, le palais du Roy, et en plusieurs autres lieux, qui
longue chose seroit a raconter. Pourquoy les massons et tailleurs de
pierres ^{si chers que} ^{par} que ennus pour argent pouvoit se trouver un ouvrier, et par force
de par le Roy se prenoient la ou on les savoit. Et estoient leurs journées
taxees, pourquoy felloit que tous ouvriers obeissent, et se ne eust esté la
faveur et amour que chacun avoit aus ditz religieux Chartreux, point ne
eussent eu des ouvriers mais chacun leur fust favorable. Pourquoy en
orent assez suffisamment qui moult grandement labourent et fondement
d'icelle Eglise et revestiaire jusques a l'accomplissement d'iceux

En l'an 1276 l'un commença a assier sur iceux fondemens la
pierre de taille, et premierement ou front d'icelle eglise en des cendent.

De deux costés ou les dits religieux firent tres grant diligence, et par le
moien de plusieurs inspirés du St Esprit et par especial du saint Pere qui
pour lors estoit nommé Clement pape quart, qui de son mouvement
donna a tous ceulx et celles qui durant ledit ouvrageouroient de leurs
biens ou se emploierent manuellement en la dite ouvrage pour chaun
jour cent jours de Pardon qui fust grandement cause de l'avancement
de la dite ouvrage et aussy de plusieurs autres, qui de leurs biens temporels
tres grandement ils departirent du quel nombre fust un nommé Jamp
Nicole, qui fust le premier profez ou dit hostel, et le quel en sa profession
donna deux cents livres de petit tournois. Item ung autre appelé
maistre nicole godart, lequel donna cent livres parisis. Item messire
Philippe de Harigny en son temps évesque de cambray, et en la person
Archevesque de Sens, lequel fut enterré ou respectuer, du quel pour lors
l'en ^{levait} feroit eglise at y fust l'espace de dix ans et depuis que la grant eglise
fut parfaite et consacrée fut reporté en icelle devant le grand hostel sous
une tombe de marbre ou son image est enprimée sus alb^{estre} et lequel
en son temps donna plusieurs sommes d'argent pour employer en icelle
eglise et depuis pareillement ses executeurs, qui monterent a une tres
grant somme d'argent. Et sy aidà moult Dame Marie contesse d'eu et
monsieur Alfons son mary, et ung Roy de Navarre et conte de champaigne
nommé messire Thiebault, Pareillement Jehanne femme de feu messire
Pierre conte d'Alençon et de Blois qui fonda beaus 14 religieux. Dame Marie
Royn de France fille du Duc de Brehan. Et le beau Roy Philippe loz quieux
chaun a sa quantité donnerent et contribuerent par plusieurs fois tres
grandes finances pour l'avancement d'icelle. Et plusieurs autres desquels
l'estat pile de Marie veuillie estre leur garridon en son royaume de paradis
ou nul bien n'est oublié mais tous y sont remunerés. Neanmoins fust
la chose si proluxe et ennueuse pour la grant sumptueuseté de la dite
ouvrage que l'on fut en propos plusieurs fois de acoursir la dite eglise,
mais l'opinion des sages estoit que mieux valoit que la dite ouvrage
traidm est

truis mort que aucunement le accuser, et que il falloir qu'il eust une com-
pensation au cloistre. Car ce eust esté trop mal son ante-chose que a ung
si grant cloistre comme composé estoit; et ja comme parfaite, eust ty
petite eglise, pourquoy on devoit avoir regard principalement a ce, et au
temps avenir. Andry demoura trainnant le dit ouvrage jusques a lan
hois cens dix. Il quel on fut un nommé maistre Jean, de Cerès, pour
lors tresorier de Lysieux et d'ice. Du Roy nostre sire, lequel avoit esté exco-
munié seul et pour le tout d'un sien oncle nommé maistre Andry Rocheray,
qui luy avoit laissé tres grant nombre de finance pour donner pour Dieu
et employer la ou bon luy sembleroit en choses spirituelles. Tout effroy
comme la fragilité humaine l'avoit empêché de ce accomplir. Pour
quoy luy fut avis une journée long temps apres la mort du dit maistre
Andry son oncle, luy estant en trances ne dormant ne veillant, assister ung
esprit; lequel ne cognoissoit; devant luy, le durement increpant, et blasmeant

+ trespassés et contre son salut longuement
avait detenu l'argent
d'ice. une trespassage.
Pourquoy...
De sa negligence et luy disant que au prejudice des trespassés⁺, pourquoy
le sommoit iceluy esprit de le distribuer ou autrement le feroit ^{approcher} approcher
brief devant le jugement de nostre seigneur. Pourquoy le dit maistre
Jehan de Cerès fut, comme depuis racompta, tellement espouvanté par
l'espace d'une heure, que il ne savoit se il estoit mort ou vif et perdis
tout entendement. Le temps durant luy sembla que ung Ange le vint a luy
qui luy monstra une eglise imparfaite, mais le dit maistre Jehan ne
savait pas ^{comprendre pour l'heure} concevoir pour l'heure, que ce pourroit-estre. Et en iceluy mouve-
ment sans que le dit Ange luy dist quelque chose, ne sceut que il devint.
Environ un quart d'heure apres le dit maistre Jehan se leva au bout d'un
ban en sa chambre les yeux ouverts, tout esbahy et se prist a penser, se il
avoit point dormy, et a ce que il avoit veu, se ce estoit songe. Mais

fut point avis que point eust que ce fust resolution divine. Pourquoy souvent rendit graces a Dieu,
d'est dormy, ne que ce fust ty ^{ty} pensif et morneolieux l'espace de huit jours que ce qui con-
venoit avec luy estoit tout esbahy de sa maniere, en ty ^{ty} jour de l'Ange
changé, et ne savoit le dit maistre Jehan que il peust ne deust faire, cha-
cun se

un ^{jour} se partoit de Paris et s'en aloit aux champs pour plus legierement ^{passer} le temps. Sy avint que un samedi au matin se partit de Paris et s'en ala a nostre Dame des champs et la oynt messe. Apres laquelle proposa pour plus legierement passer le temps aler a St Germain des pres, pour quoy se mist en chemin, ou quel chemin fut tout pensif, comme par un ant estoit. Et en ainsy pensant vint droit a dresser aux chartreux. Dont quant leans se trouva fut moult establi, car a St Germain se ^{doit} trouver. Adonc se print a visnover par l'hostel et ne savoit a qui parler, car il ny avoit ^{point} de congnoissance, sy se adreça a trois masses, quiouroient en la dite eglise et en parlant a eulx contemplant icelle, et en icelle contemplant luy souvint de celle que l'angle luy avoit monstrée pourquoy fut plus en grand d'elle regarder. Devant et derriere de haut et de bas, et apres grande discussion et deliberation, en soy se conclut que s'en l'avoit la admenie pour le sien y employer car il affermoit que cestoit l'glise qui par l'angle luy avoit esté demontree, et non autre dont fut grandement alegie et lie en cuer. L'offoie ne endura sy tost soy en decouvrir a aucuns des religieux chartreux, ne a nul autre mais de ^{seul} tel se departit et s'en retourna en sa maison. Puis vint ^{int} le vespre que il deult aller coucher et apres qu'il fut couché reprunt a penser, a icelle eglise, et en y pensant se assomma, et adonc luy sembla que l'angle qui ^{luy} avoit ^{parlé} se revint a luy et luy dist en cette maniere. Perhanc actiefis ^{factis} ~~se demontree, car ne nous monstrea d'indry de blanchine~~ ^{ex ad ultionem humilitatis, operamur in ea, nec cessat manus tua, et tentamur laudem, et la garnist d'armement, missa, et d'olive, et quia magna erit retributio tua. A certe voix se revint et aidge ^{pour} approcher l'ange qui parloit a luy et luy baisier les pies mais tantost se disparut, et ne sceut que il devint, lors se mit a genoux en remerciant nostre seigneur que comme sy ^{vo} procure creature, que il se disoit estre, eust si grandement mespris, et offende ne l'avoit voulu punir selon la ¹⁰ deserté, mais par douce admonicion le coriger et luy demonstren en quoy son plaisir porroit faire. Pourquoy promettoit a Dieu vacquer en la dite besongnie et employer soy et le sien, jusques a la perfection d'icelle. Iceluy jour ^{revint}}

revint au dit hostel des chartreux, et exposa tout son fait, et ce qui luy estoit
advenu, au Prieur, et autres religieux chartreux, en leur affirmant que eulx et leurs
œuvres estoient agréables a Dieu, comme par vision et revelation luy avoit esté dit
et demandé, pourquoy se vouloit employer en l'avancement et augmentation
deux et de leur eglise, et disoit que il ne desisteroit, jusques a ce que icelle
veroit accomplie. adonc attribueront ^{ont} les religieux chartreux la louange a
Dieu et feront bressies et remercient nostre seigneur qui mille fois ne délaisse
ceulx qui ont esperance en luy et en eulx avoit accompli sa misericorde.

Ne demoura pas que ledit maistre Jehan De Ceres conforté premierement
du grant quereidon que l'ange luy avoit promis et des prieres des dits religieux
chartreux, assembla foison ouvriers et fist une si grant diligence, que puis se
prouoit ne ny esparagnoit quelque chose que ce fust non pas or ne argent; mais
meismement la peinne de son corps, qui fust si grande que chacun se esbahissoit
comme un tel seigneur de gloire grandement aage telle peinne prenoit; et sy
grande l'apaint que en brief de temps l'ouvrage ou roquet de la pierre fust contum-
-mé et parfaict. Sy advint au luy qui estoit clerc du Roy Philippe le long qui pour
lors regnoit, que une supplication se feroit la quelle pres entroit un Roy pour
avoir du bois tant pour faire le comble comme les autres choses necessaires en
la dicte eglise la quelle fust faite et présentée et le Roy tres benigne-ment la receut
qui tres singuliere affection avoit aus dits chartreux, et ja plusieurs fois luy avoit
fait plusieurs biens, et donné argent, rentes et adonement et de sa plai-
-niere grace accorda ladicte supplication, et abandonna tous ses bois et forêts
et donna mandement d'executer au maistre des eaulx et forêts pour icelle re-
-ligieuse jouir de leur don. Si fut faite si grant diligence et sy grandement
fut abbatu bois et forêts de mise et parcourent, que les complaintes en vindrent
par plusieurs fois au Roy, et luy donnerent a entendre plusieurs ensieux, que
les ouvriers des dits religieux chartreux abatoient trop plus grant foison de bois
que ^{maistre} mestre ne avoient, et que tout gasteroient; pourquoy requeroient que Deffens
leur fust faite, ou autrement les dits bois estoient a perdition, et comme desors.
Mais la ou le Roy fust informé par maistre Jehan De Ceres et par autres du con-
-tinue

- faire fist octroyer tout amplement, et donna ^{un} mandement bien plus ample et fort que le precedent.

Si se adonnaient ^{néant} a servir les compaignons charpentiers en la faveur des
des maistres ouvriers, qui ung seul d'eulx avoit religieux ou dit hostel, bien
plus soigneusement que fait n'en oient paravant, et tant que le comble d'icelle
fut levé en lan 1381 et le residu par ^{ans} Dedens l'eglise accompli lan 1384, et
sy fist dedier par Reverend Pere en Dieu Monsieur Jehan, lors Evêque de Troye
en Champaigne en honneur de nostre dame mere de Dieu et de Monsieur St
Jehan Baptiste le 6 jour du mois de juing en lan 1385 et le premier service
fait et célébré le jour de l'assomption nostre dame ^{ensuivant} endy qui est le 15 jour d'aoust,
pour les quelles choses veoir accomplies, et parfaites fut le dict maistre Jehan Decorsé
lie et joyeux et souvoit ^{vant} en rendoit graces a Dieu, et le residu de la pieuvre avecques
les dits religieux en grant autorité, plain de toutes bonnes vertus et bonnes œuvres,
et fina ses jours en rendant a Dieu l'ame le dimanche 8 jour de septembre
lan 1387, et repose s'occy un lumbe ou son ymage si est imprimée, ou milieu
d'icelle l'glise.

Comment les chapelles furent faictes, et qui les fist faire,
et en quel temps ce trouvera sy apres. -

Du costé senestre d'icelle l'glise a six chapelles dont la premiere fist faire ung
Abbé de l'abbaye nommée maistre Robert de Brode de St Benoist a ses costs et
fraiz, hault et bas, et fist tirer la pierre de la carrière d'icelle l'glise, et fut con-
sacré hostel en lan 1324 et ay donna ung missel, et ung calice, et apres toutes
ces choses renonça a son abbaye, et print l'abbat de l'ordre de Chartreuse en ice-
-luy hostel, ou quel perservera plain de toutes bonne edification, et bonnes mœurs
tout le residu de sa vie, pourquoy depuis a esté toujours appelée y celle chapelle
la chapelle de l'abbé.

La dernière chapelle d'icelluy costé sy est appelée la chapelle du Cal-
-dinal, et la fist edifier d'autant, en la forme et maniere, que pour le presen-
-te Demonstre ung nommé monsieur Andry de Florence en son temps cardi-
-nal, et la garnist d'acournement, missel, et calice, et fut consacré l'autel.

en l'honneur de St. Andrieu Apôtre et St. Estienne. premier martyr l'an 1387 le jour St.
Mathieu Apôtre. -

Entre icelles deulx chapelles a quatre autres chapelles ou salles et faictes
a terre desquelles fist faire du tout maistre Jehan beatus autrement dit des
moulins clere des Roys Philippe et Charles et chausins de l'Eglise de Chaalons
les deux premières du sien propre et les munist et garnist d'ornemens, messels,
et calices, et furent benoictes l'an 1335 et est l'une appelée la chapelle Ste.
Anne et l'autre la chapelle beatus ou autrement de Marie Magdeleine et en icelle
repose le corps sire hermé de Neauville, et les os Dames Ste. Marguerite sa femme
sous une leur tombe élevée la ou leurs ymages sont empreintes.

Les deux autres chapelles furent encommencées d'ausmones de diverses crea-
tures et les fist parfaire un homme Jehan du pour changeur et bourgeois de
Paris pour les quelles parfaire donna cinq cens sols dont l'une est appelée la cha-
pelle du Four et en laquelle le dit Jehan et Jehanne sa femme sa femme represent-
sont sous une leur ^{leur} tombe et la garnist de calice, messel et de tous autres orne-
ments et fut benoist l'autel l'an 1361. -

Ou cote dextre tenant au rectoraire a la chapelle la ou il a ung autel de
chapelle et tout ^{ensuivant} icelle chapelle la colle de la regentainerie, qui font
ung des cotes de past chetie, lequel chapelle et regentainerie firent faire et
du tout parfaire Pierre Loisel et Marguerite sa femme bourgeois de Paris
au quel chapelle firent faire ung autel a chanter et le garnirent de messel
galice et ornements et ordonnèrent cierges, torche et lampe continuellement
ardans, et consacra la dite chapelle messire guillaume de Harcourt pour lors
archevêque de Aux en l'honneur St. Pierre et St. Paul ^{Paul} apôtres l'an 1337 la ^{villie} route
St. Barthelomy & 3 jours d'après, et reposent leurs corps en dit chapelle sous
une tombe ou sont imprimées leurs ymages devant l'autel. -

L'an de grace 1341, just parfaire du tout l'entremise et la chapelle de celle,
qui fist faire madame Jehanne par la grace de Dieu Roine de France et de
Navarre jadis épouse du Roy Charles Roy desdits royaumes fils du Roy Philippe
le Bel et fut la dite madame la Roine fille de tres excellent prince monsieur
Roy de

Loys De France jadis conte-Direux et fils De Roy De France, en la quelle infir-
-mie fist faire six celles pour les malades lesquelles garnist de toutes utensiles
necessaires pour ycelles et pareillement la chappelle garnist de missel, calice,
reliquies enchassées en argent, pains et baguettes d'argent et de tous autres acorne-
-ment sy activement que faire ce devoit.

Comment le grand cloistre fut fait et qui le fist faire
et en ^{quel} temps ce declairera sy apres...

Ou regard Des celles dudit ostel de Vauvert ou grant cloistre a vingt huit
celles qui furent ordonnées pour ung double couvent, et une autre celle hors a
l'entree du cloistre deputée pour le procureur, pour ce que les seculiers qui com-
-munement ont affaire au dit procureur ne fissent empeschement aux religieux
du cloistre qui sont 89 celles Desquelles furent faites et parfaites les huit
Dy celles du temps De monsieur St. Loys tant de son argent, comme de diverses au-
-tres faites a l'eglise par plusieurs Des habitants De la ville De Paris
Des le commencement durant ^{la} Pâlee dont dessus est faite mention.

Vint ans apres cest a sçavoir l'an 1390 noble et puissante Dame ^{Dame Marie} Jehanne
contesse d'Alençon fonda 14 religieuses en l'eglise nostre Dame De Vauvert pour
les quels fist faire et de tous poins parfaire 14 celles et pour icelle fondation don-
-na une vingt livres tournois par an de annuelle et perpetuelle rente a prendre
sur le tresor Du Roy premierement prins en mil livres tournois comme plus
a plain sy apres sera declairé.

Après vindrent les executeurs d'un nommé maistre Andry De ^{De la rente} larente les
quels donnerent a l'eglise Des biens De la dite execution plusieurs livres et avec-
-ques ce donnerent joy aux et argent sy largement que D'icelluy fust achepté
la dime De vin De la ville De Saulx qui cousta cent dix tournois, un godelor
d'argent et une sainture d'argent, et du residu dudit argent furent faites de
monnerie et couverture sept celles.

Et en icelluy temps maistre Pierre De Chasam ou dit hostel print l'abit De
l'ordre en estat de clerc rendu lequel donna en sa reception dix huit cent
tournois dont de l'une partice furent faites les cloisons De bois Des dites sept
celles

celles et de tous points en autres choses parfaites et accomplies et le residu dudit argent fut mis en deposit de leglise pour employer en rentes et par ainsi fut du tout parfait et accompli le grant cloistre d'icelluy hostel de Vauvert.

Au dehors du cloistre devers l'ormerie a deux cellas dont l'une fist faire maistre Jehan Beatus autrement dit Des montins en son temps chescun du Roy Philippe et chascun de Chaalons lequel donna pour la sustentation d'un moine et pour son tenir l'adite cella et ses deux chapelles dont dessus est fait mention ^{avecques} les novennement et autres des dicelles. Colures parisis de rente amorties a prendre sur la recette de Paris.

Autre celle se est en l'allee comme l'en va en l'ormerie entre la chapelle dicelle ormerie et le four laquelle fist faire et de tous points parfaire maistre Pierre le Bouguignon prestre et baigneur de Rouillon lequel demoura par long temps au dit hostel de Vauvert, et en la parfin donna pour la sustentation d'un moine sa terre de Rouillon ^{avecques} et tous les appartenans d'icelle; qui depuis a esté vendue la somme de cinq cens tournois mis en deposit de leglise pour employer en rentes. Item depuis nous donna cent tournois mis au dit deposit, et gist en leglise des dits chateaux pres de ^{l'abbaye} Lays du revescheire.

En la grant cour d'icelluy hostel de Vauvert pres du bout de leglise a une grant maison de pierre de taillie qui fait un des costés du petit cloistre que fist faire monsieur Humbert par la grace de Dieu Patriarche d'Alexandrie d'aulphin de Vienne, et depuis archevesque de Reims en la quelle maison il demoura par l'espace de long temps et en la parfin leur donna et fist faire les tableaux qui sont sur le grant autel, que fist un religieux Jacobin qui coustent trois cents millions d'or et ^{avecques} arches d'or donna et fist les paremens blancs ^{avecques} et de chasuble pareille, qui communement se mettent es solempnités de nostre dame et gist es Jacobins a Paris entre le grant autel et le chœur de leglise.

Sur les grant maison d'icelluy hostel de Vauvert devers nostre dame des champs pres des celles des prestres que fist faire monsieur St. Loys a ung grant hostel que fist faire maistre Thierry de Viencourt en son temps doyen de Chartres.

De l'honil. et lequel en la parfin leur donna deux cent tournois a mettre
en rente et plusieurs livres et quelques ce trois mugs de froment chaun
an de rente, qui depuis ont esté vendus 300 livres parisis mis au deposit de
l'eglise et sy fist faire le paragement qui est de l'hostel dedit Vauvert jusques a
la porte St. Michel et gist en l'eglise dyceux chartreux au dessous de la
chaire du prestre sous une tombe non imprimée.

Les autres edifices ont esté faicts par les officiers qui successivement
ont esté ordonnés es offices depuis le commencement de leur fondation
par les uns plus et autres mains, selon ce que de Dieu ont esté inspirés
et de fortune aidés par le moyen des creatures qui leurs ont selon leur
faculté largement distribué et donné de leurs biens pour estre es ^{prises}
de l'eglise pour plus ^{legèrement} légitimement trouver grace et misericorde par demer
neste creature en accomplissant le dit de l'evangille ou Dieu dit que
ce que l'on fait a ung des m endres de ses serviteurs il le reputé fait a luy.

Charges particulieres, extraordinaires que yceux.

Religieux chartreux doivent chaun an et jour pour aucuns de
leurs bienfaictours particuliers d'outre et leurs predecesseurs s'es ont chargés
pour plusieurs grans biens et ausmesmes quils leurs ont fais comme plus a
plain est contenu en leur marthologe et auccunement Declairé sy apres. -

L'an 1367 le Roy Charles par la grace de Dieu Roy de France et fils du
Roy Jehan donna aux dits chartreux trois mil quatre. cents francs des quels
furent achetés les terres de Noiers de Velly et de Bretonville adis ou veul
ques en le normant sur l'estimation de deux cent livres de rente et les quelles
il leur amortist et avec ce leur donna plusieurs autres amortissements
et somme d'argent et les fist paier de plusieurs usages, qui leur estoient
deus sur son domaine du temps du Roy Jean son pere, tant a cause
de la fondation de la contesse de Blois, comme autrement et finalement
se tint si familiers dyceux quela ou il venoit en devotion en leur eglise
et les visiter comme souvent l'avoit de coutume ne vouloit estre que
logié que en l'une de leurs chambres que ils appelloient cellas, content d'icelle
l'an ce que

Et sans ce que il voulsist que autre appareil se fist en nulle maniere pour
luy, et souvent entroient en leur chapitre la ou plusieurs fois se prosterna
devant le Seigneur et courent en demandant très humblement que pour Dieu
et miséricorde. on voulsist prier pour luy, pour son estat, pour ses enfans
et pour la paix et prospérité de son royaume. pourquoy les dits chartreux
ingrats de si excessives ^{biens} bontés a eulx et a leur eglise. faictes de un sy
hault et puissant prince ^{eurent} eurent consideration en la voulente, de voien
grande esperance et affection que il avoit a eulx et leurs prieres et en
la parfaite humilité et familiarité que il avoit en communiquant avec
eulx si luy presentent et liberalement donnerent perpetuellement cha-
cun jour une messe dire par eulx et leurs successeurs en leur dite eglise sa-
vie durant de nostre Dame ou du St. Esprit. et apres son trespass, le quel Dieu
voulsist avoir agreable, de requiem, et si l'accompaigner ^{opierent} a tous leurs
bienfaicts presens et avenir, et a faire pour luy quand le cas y escheroit
tout en la forme qu'ils ont de faire a ung de leurs moines profez de leur
hostel, et doit estre icelle messe prieée ^{respondee} ^{quatre} quatre que se dient en
coursant les quatre quartiers de l'an cest a sçavoir, le 7e jour de ^{février} ~~decembre~~,
le 22e jour d'Avril, le 4e jour de juillet et le 15e jour d'octobre et son
anniversaire le 16e jour de septembre que sont solennelles avec vigilles
precedentes selon la forme de leur ordre, le don soit en leur chapitre du con-
sentement de tous eulx, confirmé par leur chapitre general annoté en leur
martologe et sur ce lettres patentes et accordées les quelles chacun an se lisent
en leur dit chapitre pour dicelles messe avoir continuellement mémoire,
faire leur devoir, acquiescer leur conscience. a la louange de Dieu et au salut
des ames principalement dicelluy Roy Charles et de tous autres que il ly a
voulu acompaignier.

L'an 1339 noble Dame Dame Jehanne par la grace de Dieu Roynie
de France et de Navarre jadis épouse du Roy Charles Roy des dits royaumes
et fils du Roy Philippe le Bel depuis que elle ^{eut} fait faire l'enfermerie, la chap-
pelle dicelle et six autres pour les malades en l'est et des chartreux et ^{eut} icelle
chapelle.

chappelle garnie de ^{messes} messes et de tout ornement si excessivement; com-
me faisoit ce prout, et pareillement toutes icelles celles pour Dieu et autrui
et compassion que elle avoit des amens et malades d'icelle hostel et aveques
ce leur ^{est} ot donné 56 ^{tt} 5 sols tournois de rente amortie assise en la ville d'yeu
dont vult estre prins 18 ^{tt} 10 sols pour soutenir y celle chapelle et enfermerie.
Item soixante et quinze sols pour deux lampes dont l'une doit ardoir contin-
uellement en la chapelle et l'autre seulement par nuit en l'allee. Item pour la
pitance des malades augmenter 65 ^{tt}. Item pour quatre pitance ou couvert
le jour de Noel, le lundy alsch, le premier jour de fevrier, qui est le jour
de l'anniversaire du Roy Charles son mary, et le jour de son anniversaire, qui
est le 4^e jour de mort pour icelles quatre pitances 15 ^{tt}. Iceux chateaux
non ingrats de tant de biens a eux et leur eglise fait de si puiant et noble
Dame aiant consideration a l'amour, volente, grande confiance et esperance
que icelle Dame avoit en leurs prieres l'accompaignierent a tous leurs biensfaits
et sy lui donnerent a toujours perdurablement une de leurs messes privées et
tout le fruit d'icelle de ^{celles} celles qui seront dites et celebrées chaun jour en leur
dite maison d'aucuns deulx de leurs successeurs selon que Dieu et la devotion
des prestres celebrant leur inspireroit et seroit agreable a nostre seigneur et ave-
ques ce lui donnerent chaun an un anniversaire solennelle pour le quel
chaun an sont ung tricenaire selon la forme de leur ordre et de ce sont faites
certaines lettres ennotées ou martheloge de l'eglise qui se lissent chaun
an une fois en leur chapitre pour tout temps en avoir memoire et abondance
sont tenus tous iceux chateaux qui celebrent en y celle chapelle de prier
et avoir singulierement pour recommandee en leur memento l'ame d'icelle
Dame Jehanne et de tous ceux que elle y a voulu accompaignier.

Pour le temps que la grant eglise des chateaux se ediffioit iceux
chateaux furent aucunement en danger de gent qu'ils se vouldissent employer
pour leur besoigne si ^{est} ot ung homme messire Nicolle Godart qui pour
lors leur fist du service ^{plante} planté, et en la fin leur donna pour employer en
icelle eglise cent livres parisis pourquoy lesdits chateaux lui accorderent et pro-
mirent tant

servent tout pour luy et ses amys comme pour les amys, parents et bienfaiteurs
de ceste ^{mesmes} chartreux. Ils a toujours en toutes leurs messes privées une
oraison pour les trépassés qui se dit Inclina en pluriel, et sy luy Donnorent un
anniversaire solennel chacun au jour de son trépas selon la forme de leur ordre.

L'an de grace 1336 honorables homme et discrette ^{discret} maistre Girart de Monta-
gne chanoine de Paris et de Reims donna aux religieux chartreux de nostre Dame
de Vauvert 31te dix sols parisis de rente annuelle et perpétuelle que il avoit
droit prendre de son conquest sur la ville et parois de bailly en l'annois assise
sur la rivière Bidne pour celle comulx chacun an a avoir des branches pour
porter le couvent et dorerent chacun d'iceux ~~regulier~~ toutes et quant ^{les} fois
que ils revoient les neufves robes outent rendre de leurs vieilles et icelles
vieilles doivent estre données pour bien par leur Prieur et ~~recepteur~~ et de ce
leur conditions sont chargées avec ce donna unze vingt livres parisis pour une
foie a rembourser en l'amortissement des dites 31te dix sols parisis de rente desdites
dites et les quelles amortist. Le Roy Philippe de Valois l'an 1340 a la requeste
desdits religieux chartreux pourquoy se chargerent iceux religieux pour eux
et leurs successeurs a avoir le dit maistre Girart recommandé en leur memoire
nomément, et toujours en toutes leurs messes et faire écrire son nom a l'endroit
du canon de tous les messeaux de celle eglise pour en avoir memoire durs
ble et sy l'accompaignerent a tous leurs bienfaits et au regner de leur ^{luy} Donnorent
un anniversaire solennel chacun au jour de son trépas selon la
forme de leur ordre et place au cuer de leur eglise la ou son corps gist
tous annuellement ou est imprimée son image.

En la ^{Doit} chapellet de vers le grant autel l'on doit chanter toutes les ^{premières} messes
de l'an une messe privée en la devotion du celebrant et en icelle messe l'on
doit allumer deux cierges chacun d'une livre et demie ou les grosses
gies qui ^{sement} sont ^{sement} se mettent ces messes conventuelles et le celebrant doit
faire principalement mention en son memoire de prier pour monsieur le
Roy ^{de Bourbon} Duc de Bourbonnais comte de Clermont et de la marche le quel donna
pour ce ^{à son} quatre livres parisis de rente a prendre ^{de son} la manoir de
hayer.

huy es paies par la main du receveur de Sens et sy donna plusieurs beaux
ornements pour icelle chappelle et avec ce donna ^{412 l.} dit leumplaine d'un d'icelle
six cents le chiffre etant d'outreux) livres paris de rente comme plus a plain sera dé-
claree. ^{autres part} Autre part, à prendre tant sur la dite mairie, comme sur les collecteurs de
Vernouille. Pourquoy luy fust octroyé ung anniversaire perpetual chacun an solennel
et participation en toutes leurs messes, jeunets, oraisons, et autres biens
espirituels en icelle eglise pour lors faits et la temps avenir pour le remède de
son ame et de tous ceulx quil y a volent accompaignier et sy doit l'an s'avoir
que dicelle chappelle, qui est derrière le grant autel monseigneur Jehan due de
Berry fils du Roy Jehan est le principal fondeur, lequel donna la grande ymage
de nostre Dame qui est assise sur iceluy autel, laquelle fist venir de Bourges
et si donna trois mille francs pour une fois, qui furent converties en l'achat
de l'une partie de la rente que ils ont a Villeneuve le Roy achetée de leur
chappitre general. Item donna deux cents livres d'amortissement ^{passés} par acte par
la chambre des comptes, avecques ce donna le souvenir de monseigneur St.
Jehan Baptiste que le Pape Clement sept avoit donné lequel il fist enchasser
en un précieux reliquaire d'argent et d'or, quil leur donna, et deux précieux
draps de tapisserie ouvree d'or de chypre en ymages, l'un de la passion, et l'autre
de la vie de monsieur St Jean Baptiste. Et outre toutes ces choses leur donna
plusieurs autres grandes sommes d'argent, leur fist plusieurs autres plaisirs et
fut leur moyen et secours en toutes leurs affaires et necessités, pourquoy luy
donnerent paine et atournement, moineage et ung trentier en la somme quilz ont
accoustumé a faire a l'un d'eulx et un trecentaire perpetual solennel le 15
jour de juin et sy doivent tous les celebrans en icelle chappelle l'avoir
en leur memento pour recommandé, et toute son entente comme principal
fondeur dicelle.

En la chappelle St-Denis ^{doit} bon chacun jour celebrer, et les cele-
brans doivent prier et avoir en leur memento pour recommandées les ames
de maistre Guillaume Rose advocat en parlement et de Damoiselle perenelle
de Vernard sa femme fondeurs dicelle chappelle pour laquelle fondation
donnaient

Donnerent douze cent-soixante et dix huit ^{francs} huit sols parisis pourquoy furent ac-
compaignies eux, leurs peres, meres et amys a tous les biensfaits messes prieres
et oraisons faites en la dite eglise et sy leur fut donnee a chacun un anniversaire
solumnel avecques les vigiles precedentes les journées qu'ils tiy assent et
place en la dite chappelle ou ou leurs corps gistent sous une tombe de non enpri-
me le an 1375. En icelle chappelle gist le corps de ung appelle maistre guillaume
Morel sous une tombe de marbre ou son ymage est imprimiee. Il allebatre
et fut en son temps avocat en parlement lequel donna pour la fondation
dicelle deux cens livres parisis, qui furent employees en rentes, et sy fist plusieurs
autres biens et services a quelle eglise, pourquoy fut acompaignie a tous les biens
faits dicelle et sy sont tous les celebrans en icelle chappelle tenus de prier pour
luy comme fondeur, et avecques ce luy fut donnee chacun un anniversaire
solumnel le 3 jour du mois d'oust. — Devant icelle chappelle re-
pose le corps de maistre Regnault de Bui en son temps chanoine et prevost
de l'eglise de Soissons et ^{seign}conseiller du parlement, et est a l'entree de l'eglise
comme l'en y entre par le petit huyz qui est a ~~l'entree~~ ou cuseur des portes
a venir de la court en y celle sous une tombe ou son image est imprimiee.
lequel leur donna son testament accompli le residu de tous ses biens
qui furent prisies a cinq cens ^{francs} et sy leur donna a chascun de chascun et
tenue a dix livres de rente et tout a l'augmentacion et fondacion dicelle
chappelle St. Denys pourquoy luy fut donnee un moinage de chacun reli-
gieux et ung tricenaire pour une fois et chascun an son anniversaire so-
lumpnel et sy sont tenus tous les celebrans en icelle de prier pour luy.

Tous les celebrans en la chappelle de l'abbé doi vent prier en leur mement
pour messire Robert Abbe de Aquitaine de l'ordre de St. Benoist et en la par-
moigne profez de ce present hostel de Vauvert, lequel fist edifier et de
tout poins parfaire icelle chappelle et la garnist de mesel et calice tout
pour l'amour de Dieu, le salut de son ame et de tous ses parents.

Depuis apres messire Jehan Billoart chevalier et madame sa femme
firent consacrer icelle chappelle en l'honneur de mons^r St. Michel
de ^{la} ^{bonne} ^{volonte} ^{des}

De tous les angles et donneront pour la fondation d'icelle, cent dix aspers
de bois tous prêts a couper assis assez pres de ^{Soulleuse} Souterraine et sept livres pa-
-risis de rente qui depuis ont esté vendus et l'argent mis au deposit de
l'eglise pour quoy tous les celebrans en icelle sont tenus de prier pour eulx
en leur memento, et sy leur fut donné a chacun un anniversaire so-
-lemnel ^{ennotée} annotée au martirologe de l'eglise les jours qu'ils trespasseront.

Les deux chappelles ensuivantes, l'une appelée la chappelle St Anne
et l'autre de Marie Magdelene ^{une}, qui sont voultées fist faire du tout maîs-
-tre Jean Beatus autrement dit des moulins clerc des Roys Philippe
et Charles et chanoine de l'eglise de Chalons, lesquelles garnist de
aornementes ^{de calices et avecques capist faire une velle hors du cloistre comme d'ici} mesmes ^{comme dit est pour logier une religieuse vers l'enf-}
-merie et donna pour soutenir les dites chappelles la dite celle, et
pour la sustentation dudit moine vingt livres parisis de rentes amortie
a prendre sur la recepte de Paris, pour quoy tous les celebrans en icelle sont
tenus de prier pour luy en leur memento, et sy a son anniversaire ^{solem-}
-nel le jour de son trespas annotée au martirologe de l'eglise.

En l'une d'icelles chappelles appelée de Marie Magdelene gist le corps
de sire Hervé de Neauville avecqz d'une damoiselle Marguerite
Alouys sa femme, lequel donna la table qui est sus l'autel et toutes
les images d'icelle chappelle et a fondé deus cierges de sire chacun
d'une livre une lampe continuellement ardente avec les cierges tant et
si longuement comme l'on celebrera en icelle chappelle et ausy une
torche presant quatre livres pour esclairer a Dieu lever selon la cou-
-tume de l'ordre pour lesquelles fondacions donna six livres parisis de
rente assis a Paris avecques ce donna pour la fondacion de trois
religieux moines en icelle eglise six vingt livres tournois de rente en-
-vielle et perpetuelle comme plus a plain autre part sera declaré, pour-
-quoy luy fut promis et accordé maintenir a tousjours icelles fondaci-
-ons et avec ce une fois tous les jours que l'on celebreroit en icelle chap-
-pelle le celebrant en la fin de sa messe sera tenu de soy retourner
Devers

132
Vers icelle tombe avec l'asperges et la dire un De profundis avec la collecte
De fidelium tant pour iceux fondeurs comme pour tous les trespassés et sy
sont tous les celebrans en icelle tenus de les avoir en leur memoire pour
recommandés comme principaux fondeurs d'icelle et sy ont deux anniversaires
solennels chacun an escripts en leur mortelloge l'un le 9e jour de mars
pour la Dite Damoiselle Marguerite et l'autre pour le Dit sire Houé le cinqu-
me jour de septembre.

La tierce chappelle en suivant fist faire comme Dit est un bourgeois
de Paris nommé Jehan Du Tour et Jehanne sa femme et donnerent
pour la fondation d'icelle dix livres parisis de rente assis a Paris et encore
depuis pour l'augmentation d'icelle donna la Dite Jehanne six sols parisis
de rente assis a la Villeneuve le Roy et dix ^{deniers} fl. pour une fois et la garni-
rent de messel, calice et tous autres aournemens, pour quoy furent accom-
paignés en toutes les messes qui en la Dite chappelle seroient celebrées, et
a tous les autres bienfaits en icelle eglise et sy ont chacun leur anniver-
saire solennel fait chacun an en leur eglise escript en leur mortel-
loge les jours qu'ils trespasserent cest a savor le 18e jour de Janvier
et le 6e jour de may au quel jour le Dit Jehan trespassa.

La dernière chappelle voultee qui est nommée la chappelle St Jehan
fonda un religieux moine de la Dite eglise de Vauvert nommé Jamp Jacques
le Long pour laquelle fondation donna a l'eglise en sa profession 12 livres
de rente assis en la ville de Forest en Vulgesin le normant, et la garnist de
messel, calice et de tous autres aournemens necessaires tant pour l'honneur
de Dieu, le salut de son ame et avoir acompaignié tous ses parens et amis a
tous les bienfaits de l'eglise. Celle chappelle depuis fonda messire Gilles le
Galois chevalier et seigneur de Lusarches qui pour la fondacion d'icelle, don-
na un fief appellé le fief de Lion assis au dehors de la ville de Rouen, de
la valeur de quarante livres tournois de rente annuelle, qui depuis ont
esté vendues au prieur et convent des chateaux de la Rose en l'an mil
trois cent quatre vingt sept (1387) le prix de trois cent cinquante cinq ^{deniers} fl.
qui furent

qui furent mis au deposit de l'eglise et sy donna depuis quarante
sols parisis de rente assis a Paris, et fist peindre la dite chappelle
et la garnir de reliques, calice, missel, courtoises et tous autres
acournementz si excessivement, que faire se devoit pourquoy on
est tenu chascun jour, celebrer en icelle, et tous les calendes
sont tenuz de prier Dieu pour luy comme principal fondeur et
pour madame Jehanne qui pour lors estoit sa femme et pour
tous ses parents et amys que il y a voulu exaucier et aveugner
ce luy fut donnee douze anniversaires solennels chascun an
annotee au Martirologe de l'eglise au 18e jour de chascun mois.

La chappelle nommee Du Cardinal fit faire comme dit est
mons^r Andry De Florence en son temps cardinal, et la garnir
d'acournementz missel et calice et sy donna pour la fondacion
d'icelle 12 livres parisis de rente amortie incorporee en la terre
de Sault qui furent achaptées de monsieur Guillaume De che-
nieres chevalier et seigneur de Villeron et de Dame Jehanne
sa femme et sont tous les celebrans en icelle tenuz de prier en
leur memento pour luy et pour le Roy Charles Roy de France et
de Navarre, et sy a son anniversaire chascun an solennel
annotee au Martirologe de l'eglise le 8e jour de Juin.

Du costé dextre d'icelle eglise a l'exterieur qui fut fait
edifié et parachevé quand et l'eglise. Ouquel a ung entol de
chappelle lequel a fondee ung bourgeois de Paris nomme Geoffroy
Cognatrin pour la quelle fondation a donnee Dix livres parisis de
rente amorties a prendre sur le tresor du Roy et sont tous les
celebrans en icelle tenuz de prier pour luy et toute son entente, et
sy a son anniversaire solennel chascun an le 1er jour de Septembre.

Le Chapitre la chappelle, qui est en icelluy et la celle du sacre-
tain firent faire du tout Pierre Loys el Cordonnier et Bourgeois
de Paris et Marguerite sa femme et garnir icelle chappelle de
missel

messel calice et acornement ^{soy} tres suffisamment et pour subvenir
les choses dessus dites donnerent vingt livres parisis De rente et sy
donnerent quarante livres parisis De rente pour avoir des pelices et
plis ons pour le couvent quand besoin en auroient, ^{touchant si} toutes icelles rentes
assises tant en la ville de Saulx pres Longjumeil, et a l'envirou, com-
me en la ville de Pary. Et sy fonderont une lampe continuellement
ardente de deux verges et une torche et encores en la parfin icelle Mar-
guerite qui survesquist la Dit Pierre son mary donna a l'augmen-
tation des choses dessus dites tout le residu de ses biens son testament
accompli, lequel valut cent six livres parisis. pour quoy sont accom-
plis en tous les bienfaits de icelle eglise, et leur fut donne a chacun
main age d'un chacun religieux de l'hotel, et un tricenaire pour une
fois et deux anniversaires solennels perpetuels escripts ou mar-
qués en l'loge de l'eglise l'un le 26 jour de may, auquel jour la dite
Marguerite trespassa, et l'autre pour le Dit Pierre le 19 jour de sept-
embre, et sy doit-on chanter chascun jour en icelle chappelle, et
tout ceux qui celebrent doivent avoir singulierement recommandé
en leur memorie les ames du Dit Pierre de la dite Marguerite et de
tous ceulx ^{qui} luy ont voulu accompagner. -

Avecques les charges dessus dites a plusieurs anniversaires autres
Donnés a plusieurs de leur bienfaiteurs, comme a messire Jean Des
Dormans chancelier de France et depuis Cardinal, messire Guillaume
Des Dormans son frere et en son temps chancelier de France, messire
Philippe De Harigny archevesque ^{de Bourges} de Bourges, messire ^{de} Blangy docteur en theologie et enquesteur
vesque de Bourges, messire Jehan Darsenville vesque de Chalons, mes-
sire Jean De Chily vesque de Grenoble, messire Bernard vesque de Con-
dom, messire Jehan De laune neveu du Pape Beneditte, messire
Pierre De Lussy ^{de} arcediaque de Beauvoir, messire Chabert hugues arce-
diaque de mascon, messire nicolas Deiseur protonotaire de cour
de Rome et arcediaque de Laon et de Mayon, messire Pierre De ches-
nay.

- nay official de Paris, messire Odo Beilaue tresorier de la ~~the~~ chappelle
messieur Domé de Geneve conte de Geneve et pere du Roy Clement sept.
messieur Jehan d'Amville chevalier seigneur de Bugres et d'Alcomprville ^{d'auxonniers}
et maistre d'hostel du Roy, maistre Thierry de Blancourt ^{Byoucourt} maistre des requi-
-tes du Roy, messire Jehan du Portail chancelier de Charles conte de
Valois et maistre des requestes de l'hostel du Roy Philippe, maistre Je-
han du mont ~~the~~ maistre chancelier de Philippe Duc d'Orleans, maistre
Pierre du Perrier, maistre Bertram Francois, maistre Jehan ^{Charlecaum} Charles-
craig, maistre Guillaume de Blangy tous clercs et notaires des roys de
France et tous entonnés en l'eglise, maistre Loys fils naturel du comte
de Flandres entonné au petit cloistre, maistre Girard d'Orleans qui fist la
belle image de nostre Dame, qui est au petit cloistre, maistre Guillan-
-me de Sene ^{ceus} premier president de la cour de parlement, et maistre
Gilles son pere entonnés au grand cloistre et a plusieurs autres qui s'ouffri-
-sament sont escriptes au calendrier de l'eglise en leur jour demourrés
chaun an par le prieur ou le vicaire en leur chappitre les dimanches
après la priere generale pour en faire chaune septmaine son service
et si en acquiesce de ceux qui est chent en icelle septmaine pour le salut
des trespassés, et sy ont en l'an 35 priés qui est chent es jours qui
s'ensuyvent cest a savor le 13 et 17 jours de Janvier, le 2, le 16 le 22
jours de fevrier, le 4, 7, 10, 15, 21 jours de mars, le 13, 22, 29 jour
d'aril. le 4, 12, jour de may, le 6 et 28 jour de juin. le 26 et 27 jour
de juillet, le 16, 26, et 28 jour d'aoust, le 2, 10, et 21 jour de septembre
le 4, 8, 19, 22 et 24 jour d'octobre. le 23, 24, 25 et 26 jour de novembre.
Le 1 jour de decembre, et emporte chascun privé d'un chaun religieux
moigne une vespre de mort de chaun frere convers dix fois le Patenoste
et l'ave Maria, et du prestre septmainier une messe privée de Requiem,
et sy doivent chaun an, le 21 jour de juillet un g'ticenaire des tres-
-passés pour damp Simon de Chesnay prieur en son temps d'icelle eglise
de Vauvert le quel fist et pourchassa moult de biens a l'eglise et y
Doms

Donna Du sien Deux cent Douze livres lo armoit, pour moy le couvent-luy
 octroya convertir son anniversaire en ung triennaire, et a autres charges,
 lesquelles ne sont que volontaires, comme sont les prières que un chacun
 religieux fait en leur chapitre une fois l'an, et celles que les Dits religieux
 font en leur Dit chapitre pour leurs parents nouvellement trépassés et au-
 tres qui sont pour leurs familiers et pareillement de leurs associés, comme dy
 apres sera fait mention, et pour ce que l'ap^l luy a par l'en leur point aucune
 de ces personnes en leur testament qui sont en l'ordonnance et disposition
 du Prieur, selon que la conscience luy juge, que l'Eglise y est tenue.

Item l'an 1368 fut ordonné de par le couvent de leglise de nostre Dame
 de Vaurant, en leur chapitre que toutes les moines profes de celle, qui ont dit
 couvent finissent leurs jours aient outre ce qui leur est deub de l'ordre
 30 messes privées successivement celebrées apres le jour de leur trépas
 et les quelles se bailleroient par le secretaire, et ce se doit lire chaun
 an, le jour des reliques en leur chapitre pour en avoir ^{une} memoire perpe-
 tuelle. — (Un autre exemplaire de la même chronique qui se trouve dans
 un Miscellanea Cantuariensis de Chartreuse à voir outre ce qui suit (a))

FIN de la Chronique

Reposoir 18 décembre 1890. p. p. B.

(a) Les générales charges sont d'avoir tous les jours messe de con-
 vent, ou du temps ou d'aucune solennité, d'aucun apôtre, martyr,
 confesseur, ou vierge, selon que le temps et le cours de l'Eglise a ordon-
 né les journées avoir propres messes, et si à aucunes vigilles et au-
 tres fêtes de trois leçons qui ont propres messes, et qui se dient en con-
 vent, et toutes les quelles sont suffisamment écrites et légères et
 breves en leurs livres, et si doivent faire trois triennaires chaun an
 de requiem, solennelles, que toute l'ordre a accoutumé comme il appert
 par leurs statuts a tousjours perpétuellement, l'un pour Mondieus
 Ambert

Amblart en son temps exesque de Morienne, et se fait environ la feste St-Marc
evangeliste, auquel l'on dit la premiere orison Inclina famulorum, et famula-
rum, et apres toutes les autres accoustumées. Trente-treinaire que l'y doivent
si est pour Monsieur l'alerant Cardinal de Pierregort, qui se fait environ la feste
St-Anthoine, et se dit la premiere orison Vanobis Domine et animam famuli et
sacerdotis tui atque pontificis, et apres Inclina, les autres accoustumées. Le treis-
te-cenaire, si est pour Dame Jehanne Roigne de France et de Navarre, laquelle
donna au chapitre general cent livres de rente chascun an, pour moy icelluy
chapitre ordonna que l'on fust ^{par} chascun an, a tousjours un treinaire des morts
pour elle et pour le roy Charles son mary, et se fait le 4e jour de mars, et
se dit la premiere orison Inclina en plusieurs et les autres accoustumées, et
la dernière Omnipotens qui vivorum. Sont aussy chascun an, un office solemp-
nel des morts pour tous leurs bienfaiteurs de leur ordre, qui se fait peu apres
la circonsion nostre Seigneur, et le doit faire le prieur, et doit chascun moine
prester pour icelluy office une messe privée, et la premiere orison si est Inclina
en plusieurs, avecques les autres accoustumées, et Omnipotens qui vivorum, la
deuxieme, et les moines qui ne sont pas prestres, doivent chascun un saultier, et les
freres convents trois cent fois Pater noster. Encore ils ont un service des morts, qui
se fait chascun an environ la St-Eu pour les religieux de l'ung tous leurs allies,
et se fait solennellement 4 vigilles et la messe, que doit dire le prieur ou
l'ensien, et sont les oraisons Inclina famulorum, et famularum, tramm, avecques
les quatre accoustumées, et Omnipotens qui vivorum; et doivent chascun des reli-
gieux prestres une messe privée de Requiem, ceux qui ne sont point prestres
un saultier, et les freres convents 330 fois Pater noster. Item tous les reli-
gieux de chascune maison de leur ordre, moines et clercs renduz, sont tenez chascun
à part soy dire chascune septmaine, deux vigilles de mort, et chascun prieur avec les
60 fois Pater noster et Ave Maria, et chascun septmaine en l'office de prestre
dire deux messes de Requiem pour tous leurs recommandez, ayant signé en leur
ordre. Item chascun convent de leur ordre doit tous les lundis de l'an de l'uy
et chascun en particulier, ou quel cas le pourroit reconduire en un autheur sur la

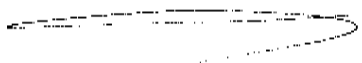
sur la septuagésime, une messe privée de Requiem, pour tous les bienfaiteurs
de leur ordre, laquelle se paye par le septuagésime de l'office de messe.

En l'an de grâce mil CCC^{me} LXVIII (1368) le chapitre général de leur
ordre de Chartreuse voyant leur ordre par la grace de Dieu et de Notre Dame
estre moult augmantée, et chascun ^{part} pour augmenter, tant en maisons conventuelles
en personnes et aveugues leurs bienfaiteurs, ordonnèrent chascun ^{part} ^{part} (pour)
en tous leurs convents dire une messe de Notre Dame privée, pour la conserva-
tion de leur ordre, pour les religieux d'icelle et pour tous leurs bienfaite-
urs et recommandez. —

Fin de la chronique dans le Miscellanea. —

(a 42 pages 1/4 dans le Dr Miscellanea) —

Valsainte. 8 nov. 1895. — p. Pat. Bartz

Paris n = 8 long.^{ra}

Catalogus

Benefactorum domus Vallis viridis

Juxta ordinem mensium et dierum quo recensentur in
necrologio. —

Nobilis vir D. Joannes Le Voys Consiliarius Regius in supremo Senatu Parisiensis, specialis amicus Ordinis nostri et singularis benefactor hujus monasterii, qui legavit nobis in suo testamento magnam domum, in qua manebat, et duas adjacentes sitas Parisiis in vicis de la Serpente et Haute feuille cum onere 400 librarum Luconensium annui et perpetui redditus erga collegium Laudunense, cui Domino pro tanto beneficio spiritualia nostra juxta parvitatem nostram refundere cupientes concessimus unumplenum et integrum, juxta morem Ordinis monachatum pro ejus anime remedio persolvendum, atque unam missam, quolibet die per annum integrum, celebrandam. Preterea unam, anniversariam, perpetuam singulis annis conventualiter decantandam et ultra associationem, spirituales totius Ordinis eidem Domino dum adhuc viveret per generale Capitulum Ordinis concessam, fecimus cum cum parentibus suis specialiter et in perpetuum participem, omnium honorum, nostrorum, spiritualium. Insuper eidem assignavimus sacellum S^{ti} Joannis Evangelistae in quo celebrantes quotidie tenebantur pro dicto Domino tanquam pro illius sacelli fundatore et dotatore et pro suis omnibus specialiter orare. Ad perpetuum, autem majoremque hujus rei memoriam hoc Descripti in tabulis cereis et in ecclesia nostra reponi decernimus habito super his consensu

2. jan. R^{di} Petri nostri Domini Prioris majoris Custodie. Obiit 2. januarii anno 1612, prout
1612
ejus obitus notatur in charta. —

4. jan. Magister Nicolaus le Brets Canonius S^{ti} Dionysii de Paris, qui dedit nobis ornamenta aurea pulcherrima superinducto closoirico viridi, quae magno altari deserviant, cum casula panni ejusdem coloris et calice argenteo inaurato, ac repositiois corporaliū sumptuosissimo, quae omnia ascendere possunt ad valorem 500 circiter librarum. Obiit 4. jan.

4. jan. Nobilis vir Martinus de Bragelongne Dominus de la Bergerie, qui legavit nobis 150 libras annui redditus super vectigal salis. Sepultus est in minoribus claustris. Obiit 4. januarii anno 16...

Dans l'ouvrage suivant: « Obituaires de la province de Sens » par Auguste Molinier. Paris, imprimerie nationale. Librairie C. Klincksieck, rue de Lille, 11. 1902. - Il y a ce qui suit. Tome I, 2e partie, pages 696-705. -

Chartreux de Vauvert. -

Le couvent des chartreux de Paris date du règne de St Louis. A peine installés dans le lieu de Vauvert, jusqu'à là assez mal famé, ces religieux devenant l'objet des libéralités de toute la haute société parisienne. Leur obituaire devait donc être particulièrement curieux. Il a été connu de Du Breul, auteur des Antiquitez de Paris (édit. de 1639, pag. 345-369), qui a consacré à la maison une longue et fort intéressante notice, de D. Marrier, d'André Duchesne (ce savant en a donné quelques extraits dans son Histoire de la maison de Chastillon, preuves, p. 82), de l'abbé Lebeuf, et enfin des auteurs de la Gallia christiana (t. III. 536). -

Le manuscrit original, qui ont vu certainement Du Breul, D. Marrier et peut-être aussi l'abbé Lebeuf, paraît avoir disparu; il ne se trouve en tout cas dans aucun dépôt public de Paris. Nous donnons ci-dessous de longs extraits de ce précieux document, copiés par Duchesne et recueillis par Balgze (Armoires, 55, fol. 129-134). Duchesne semble avoir relevé tout ce qui avait un intérêt généalogique ou historique, et ces longues et substantielles notices sont fort curieuses pour l'histoire des XIVe et XVe siècles. Le manuscrit original datait au plus tard de la fin du XIIIe siècle, car on y voit figurer l'anniversaire du roi Louis IX; il a donc été écrit avant 1297, date de la canonisation de ce prince. -

(Je donnerai ces extraits publiés par A. Molinier, en mettant à la fin - Ha Molinier). -

- 8 janv. — Magister Andreas de Tarento de cujus bonis habuimus multos libros et tantum pecuniam, et jocaba, quod inde facte sunt septem, cellarie et emimus deciman, vini de Salicibus. Obiit 8 januarii. —
- 10 janv. — Adam Lupi, qui et uxor sua dederunt nobis unum pedum apud Gyllicum, valentem, 100 solidos annui redditus. sunt associate beneficiis nostris. Obiit 10 januarii. —
- 12 janv. — Richardus Cameri dedit nobis valorem 40 librarum Parisiensium annui redditus apud Gyllicum, cum aliquibus domibus suis sitis Parisiis^{is}. Obiit 12 januarii. —
- 13 janv. 1412. — Robertus Cambilim civis Parisiensis legavit nobis in suo testamento 50 francos, habet anniversarium perpetuum. Obiit 13 januarii. Obiit ex lib. 1412. —
- 14 janv. — Petrus Coquebert clericus Rouratoris de cujus bonis habuimus ad valorem 50 francorum, habet anniversarium perpetuum. Obiit 14 januarii. —
- 15 janv. — Nobilis Domina Petronilla d'Amboise Domina ejusdem loci et Vicecomitissa Comacii de cujus bonis habuimus ad valorem 500 francorum vel circa. Obiit 15 januarii. Interfundatrix carthusie Comacii (Thouart). —
- 16 janv. — Joanna quondam uxor Joannis du Pont de quorum beneficio habetur predicta monas mair. Obiit Joanna 18 januarii. —
- 19 janv. — Guillelmus Martini servitor noster, qui servivit nobis per spatium 30 annorum de cujus bonis habuimus 150 francos vel circa, habet anniversarium perpetuum. Obiit 19 januarii.
- 19 janv. — Magister Joannes de la Jumeliere Archidiaconus in Ecclesia Sedegavensi et consiliarius Regis in suo parlamento, de cujus bonis 100 francos. Obiit 19 januarii.
- 28 janv. — Joannes Charon civis Latiniaci Pater Domni Philippi monachi nostri, qui dedit nobis pro se uxor et liberis eorum in puram elemosynam summam 50 scutorum auri de curia Regis. Obiit 28 januarii.
- 29 janv. — Joanna indygo memorie comitissa Blebensis pro sustentatione 14 monachorum dedit nobis 280 libras parorum humensium annui redditus et fecit construere 14 cellas pro eisdem, item dedit 60 solidos redditus in die Anniversarii sui profuturum. Obiit 29 januarii.
- 30 janv. — Dominus de Beame quondam filius naturalis Illustris Principis Domini Gastonis Comitis Tuxi, vulgo de Toix, de cujus bonis habuimus 425 francos. Obiit 30 januarii.
- 1° Februarii. — Nicolaus Alexandri mercator et Burgensis Parisiensis pater Domine Carolae uxoris Domini Adoe de Cameraco militis et primi Residis Parlamenti de quorum beneficio habetur.

[15 Janv.] XVIII cal. febr. Ob. nobilis domina, domina Petronilla d'Amboise, domina ejus-
dem loci et vicecomitissa thesaurii [1397], de cuius bonis habuimus ad valorem quingenta-
torum francorum et circiter. — (femme d'Olivier de Guaschis, comte de Longueville, frère du
comestable). — Ha Molinier pag. 696. —

[17 Janv.] XVI cal. febr. Ob. bone memorie dominus Raynerius, Petragoricensis epis-
copus, cardinalis [1364], fundator domus clare (pour Vallis clare), qui habet et tricentarum
perpetuum, pre totum ordinem. — Ha Molinier pag. 696. —

[29 Janv.] IIII cal. febr. Ob. in clite memorie domina Tokema, comitissa Blesensis
[1292], que pro institutione XIII monachorum, dedit nobis CCXX libras parisiensium, turonensium,
annui redditus, et fecit construere XIII cellas pro eis dem, Item dedit LX solidos redditus
proprietaria in die anniversarii sui. — Ha Molinier p. 696. —

[30 Janv.] III cal. febr. Ob. dominus Yvanus de Berne, miles, quondam filius naturalis
illustris principis domini Gastonis, comitis fuxie [1392], de cuius bonis habuimus CCCCXX francos.
[1er febr.] cal. febr. Ob. Nicolaus Alexandri, mercator et burgensis Parisiensis, pater dom-
-ine Karole

habetur priede ius mariti, habet universarium perpetuum. Obiit 1° februarii. —

5 febru. Magister Guillelmus Rose Advocatus quondam parlamenti, qui sepultus est in ecclesia nostra in capella S^{ti} Dionysii pro cuius dotatione dedit nobis 500 francos ponendos in redditibus, et ultio hoc dedit nobis residuum bonorum suorum, mobilium, et immobilium, completo testamento suo, quae omnia possunt ascendere ad summam mille francorum, ipse autem cum uxore sua est associatus in omnibus missis, quae dicuntur in praedicta capella in perpetuum, tanquam fundator ejusdem. Obiit 5 februarii. —

8 febru. — Magister Hugo de Monte Advocatus Parlamenti dedit nobis 40 libras Parisienses annui redditus sicut supra mentem, de mualence, et multa alia fecit nobis. Obiit 8 februarii. —

10 febru. — Inclytae memoriae Dominus Ludovicus Dux Bobonii dedit nobis 55 libras annui redditus apud Arcit, Hagas et Brancilliam, et tenetur aliquis de nobis omni feria sexta celebrare ad altare, quod est noster magnus altaris, et debent pro hoc ibi poni duo cerei grossi illi sicut debet, qui in missa consuetis accendi consueverunt. Obiit 10 februarii.

11 febru. — Magister Petrus Biarre Clericus Regis, de cuius bonis habuimus 60 francos annui. Obiit 11 februarii.

12 febru. — Domicella Margareta quondam, uxor Magistri Guillelmi De Neauville, qui dedit nobis pro fundatione unius monachi terram nostram de Forest in Valcastino, sub estimatione 50 librarum Parisiensi, habet universarium perpetuum. Obiit Margareta 13 februarii. —

14 febru. — Petronilla de Vernars quondam, uxor magistri Guillelmi Rose de quorum beneficio habetur noster februarii. Obiit Petronilla 14 februarii. —

15 febru. — Magister Mathaeus Adleatus Cantor Morinensis a quo habuimus ad valorem 200 francorum vel amplius. Obiit 15 februarii. —

15 febru. — Magister de Hberto Clericus Regis et Advocatus noster in Castellato. Obiit 15 februarii.

15 febru. — Nicolaus Rose filius L'Allemant famulus noster hujus Domus, qui eidem deservivit per spatium 30 annorum, de cuius bonis habuimus ad valorem 800 librarum Parisiensium, vel circa. Obiit 15 februarii. —

14 febru. — Officium privatum persolvitur die 14 febru. pro parentibus Domini Fonti de Table. —
— vid. et ille quondam, protoprior cantuariae S^{ae} Crucis in Tarelio postea fuit Episcopus Grassi.

14 febru. — Robertus Capellanus Regis a quo habuimus 10 libras Parisienses. Obiit 14 februarii.

21 febru. — Magister Joannes Beatus Audienciarum Regis, qui pro sustentatione unius —

ins Karole, uxoris Domini Ade de Cameraco, militis et primi presidentis parlamenti
(Premier président à date de 1436), de q. uorum beneficio habetis predictus mortui.
Habet universarium perfectum. - Ita Molinier pag. 697. -

[5 febr.] nonis febr. Ob. magister guillelmus Rose, advocatus quondam parlamenti
[post annum 1418], qui sepultus est in ecclesia nostra, in capella sancti Dionysii, pro cu-
jus dotacione dedit nobis D. francos ponendos in redditibus. Ultra hoc dedit nobis rei-
dum, bonorum, movum, mobilium, et immobilium, completo testamento suo, que
omnia possunt ascendere ad summam mille francorum. Ipse autem, cum uxore sua
est associatus in omnibus missis, que dicuntur in predicta capella imperpetuum, tan-
quam fundator ejusdem. - Ita Molinier, pag. 697. -

[10 febr.] 1111 idus febr. - Ob. miles memorie Domini Ludovicus, dux Borbonii [1362]
qui dedit nobis LX libras annui redditus apud Creil, Haies et Breuoillan, et ten-
etur aliquis de nobis omnia feria 713 celebrare ad altare quod est retro magnam
altare, et debent pro tunc ibi poni duo cerei grossi, illi videlicet qui in missa
conventus accendi conveniunt. - Ita Molinier, pag. 697. -

[12 febr.] pridie 8 idus febr. - Obiit Domicella Margareta, quondam uxor magistri
guillelmi de Neauville. - Ita Molinier, pag. 697. -

[14 febr.] XVI cal. Mart. Obiit Petronilla de Remars, quondam uxor magistri Guil-
lelmi Rose. - Ita Molinier pag. 697. -

+ [19 febr.] XI cal. Mart. Ob. Dominus Thomas Casterarii, quondam prior hujus
domus, qui dedit nobis XL francos. - Ita Molinier, pag. 697. -

[21 febr.] IX cal. Mart. Obiit magister Thomas Beatus, audientiaris regis, qui
pro substitutione unius monachi dedit nobis XX libras annui redditus ad mortuatos
et edificandos

unius monachi dedit nobis 20 libras annui redditus ad mortis etas, et edificavit cel-
-lam, pro eodem, item edificavit duas de capellis collateralibus Ecclesie et munivit
missalibus, calicibus et ornamentis. Obiit 21 februarii. -

21 febr. - Eadem die obitus Parentum, Domini Jacobi Longi monachi nostri ob quorum
animarum remedium, idem Jacobus dedit nobis duodecim libras annui redditus, item mu-
nivit capellam ultimam, collateralem, Ecclesie eadē, missali et necessariis ornamentis.

22 febr. - Dominus Guillelmus Episcopus Belvacensis, a quo habuimus 40 libras
Parisenses. Obiit 22 februarii. Cognominabatur de Greg. Decessit anno 1666 sepultus in
capella de ipso recto chorum, Basilice majoris Belvacensis. -

24 febr. - Claudius LeFebvre in senatu Parisensi necnon in curia consilii majoris
Advocatus dedit nobis in testamento suo 300 libras. Obiit 24 febr. sepultus in majori claustr.

25 febr. - Joannes Bridier a quo habuimus 50 libras Parisenses. Habet annu-
-arium perpetuum. Obiit 25 februarii.

26 febr. - Magister Bertandus Francisci Clericus Regis custosque Ecclesie Sti Fursi
de Perona a quo habuimus 500 francos. Obiit 26 februarii. -

26 febr. - Catharina de Barenton relicta Joannis Louvet^{not?} viri Parisiensis, de vijs
bonis habuimus 30 libras Buronenses. Obiit 26 februarii.

28 febr. - Magister Petrus de Hangeto, a quo habuimus 65 francos et alia bona. Obiit 28 febr.

28 febr. - Obitus magistrorum Guillelmi et Petri Les Bretons et parentum, hominum,
qui dederunt nobis quatuor libras et decem solidos annui redditus et decem libras in
pecunia pro semel. 28 februarii. -

1us Martii - Ill^{mus} vir D. D. Ludovicus Joannes Le Fasseur Dominus de Ritz marchio
de Charvart Regi a sanctionibus consilii et Neustriaci senatus Principis singularis
amicus Ordinis, qui legavit nobis mille francos, sepultus in capella Sti Joannis B^{lue}
Obiit anno 1663 Kalendis Martii.

3 Martii. - Nicolaus Decanus Sti Thomae de Lupara Parisiensis, a quo habuimus pecuniam mul-
ta et alia bona. Obiit 3 martii.

4 martii. - Joanna de Ebroicis Regina Francie et Navarre obiit 4 martii. Scilicet eadē
fuit supra mentionem fecimus. -

4 martii. - Margarita uxor Domini Heruoi de Neuvilla de quorum beneficio habetur nomen 3 sept. obiit
4 martii.

et edificavit cellam pro eodem. Item edificavit duas de capellis collaterales
ecclesie et munit missalibus, calicibus et ornamentis. — Ita Molinier p. 697. —

[22 febr.] VIII cal. Mart. Obiit Dominus Guillelmus, episcopus Baluacensis [1267],
a quo habuimus XL libras parisienses. — Ita Molinier, pag. 697. —

[3 Mars.] V nonas Martii. — Obiit Dominus Nicolaus, decanus sancti Thome de Lye-
ra Parisius, a quo habuimus pecuniam multam et alia bona. — Ita Molinier p. 697.
[4 Mars.] IIII nonas Mart. Obiit Domina Joanna de Ebroica, regina Francie et
Nauarre [1371], que fundavit et edificavit infirmitorium nostrum, scilicet
cameras quas munit omnes necessarios, et capellam quam etiam munit
calice

6 Martii. — Margarita uxor Magistri Joannis Anchier Advocati Regis in Parlamento qui fuit de consilio nostro per 40 annos, de quorum bonis habuimus 50 francos, et multa alia bona, habet anniversarium. Obiit 6 Martii. —

7 Martii. — Philippa Mielte uxor quondam Joannis Charpentier mater Domini Joannis Charpentier monachi nostri, de cujus beneficio habetur nonis nov. habet anniv. perp. obiit 7 Martii.

8 Martii. — Joanna de Passy Domina de Charney, quae nobis legavit in suo testamento 20 solidos Parisienses annui redditus. Obiit 8 Martii.

9 Martii. — Bernardus Episcopus Condomiensis dedit nobis imaginem beati Joannis Baptistae cum quibusdam reliquiis et 100 libras Parisienses et librum, qui dicitur rationale divinum, officiorum. Item unam imaginem, et pulchram causam, optime decoratam, et duos discos etiam, decoratos, multaque alia bona fecit, nobis ~~etiam~~, fuit magnus consiliator, et consolator noster in omnibus. Habet anniversarium perp. Obiit 9 Martii. Cognominabatur Alamainy Episcopus electus suffraganeus anno 1371, decessit circa annum, 1378.

10 Martii. — Robertus Brito Capellanus S^{ti} Mederici, dedit nobis 40 libras Euronenses pro emendis 40 solidis annui redditus ad sustentationem, duarum lampadarum in choro, quarum una continue ardeat, altera autem accendatur quando divinum officium celebrabitur. Obiit 10 Martii. —

10 Martii. — Magister Reginaldus de Buciaco de cujus bonis habuimus ad valorem 500 francorum, vel amplius, habet anniversarium perp. et tenebuntur in capella S^{ti} Dionysii celebrantes ipsius animam, specialiter in missis habere recommendatam. Obiit 10 Martii.

11 Martii. — Guillelmus L'Allemant Regine Margarete Epistates, a quo habuimus 800 librarum summam, quam Caritative Aurelianensi in pueram elemosynam dedimus in redditus annuos convertendam. Obiit 11 Martii. —

12 Martii. — Guillelmus de Villela medicus dedit nobis cupram argenteam, in qua reponitur corpus Christi, et 200 libras Parisienses et alia multa bona. Obiit 12 Martii.

12 Martii. — Carola uxor Domini Adoe de Cameraco primi Praesidis parlamenti Regalis, de quorum beneficio habetur pridie idus Martii. Habet anniversarium perp. Obiit 12 Martii.

13 Martii. — Simon Blanchardi Burgensis Parisiensis dedit nobis 4 libras Parisienses annui redditus, habet anniversarium perp. Obiit 13 Martii. Obiit ex al. 14 & 3. —

14 Martii. — Adam de Cameraco miles et primus praesides Parlamenti Regalis, qui et uxor sua

calice, missali et ornamentis multis. Insuper dedit piceidam, aurcam pro
corpore Christi et vas argentaceum pro lampade et uiculas pro vino et aqua ad
ornatam Capelle predictæ. Dedit etiam nobis hereditatem, quam habemus apud
Ederam, ad mortuatam, sub estimatione XL librarum, annui redditus vel iura
et dictum, infirmitarium, in debito statu teneatur, et multa alia bona fecit
nobis. Dicta vero domina habet et tricenarium, perpetuum, per totum ordinem.
Nos autem concessimus ei anniversarium, perpetuum, et unam, de missis nostris
cotidianis pro sua salute principaliter et pro salute Domini Karoli regis [1328],
viri sui, et omnium aliorum, recom mendatorem, tuorum, quos voluit in hoc
associari. — ita Molinier, pag. 697 et 698. —

[8 Mart.] VIII idus Mart. Ob. Domina Joanna de Passy, domina de Chorny,
que nobis legavit in suo testamento XX sol. paris. annui redditus. — Idem p. 698. —

[9 Mart.] VII idus Mart. Ob. Rev.^{us} in Christo pater Dominus Bernardus, Condomensis
episcopus [1401], qui dedit nobis imagines beati Joannis Baptiste, cum quibus-
dam reliquiis, et centum, libras paris. et librum qui dicitur « Rationale divinorum
officiorum » (de Guillaume Durand); item unam magnam, et pulchram crucem,
optime decoratam, et duos discos etiam, decoratos, et multa alia bona fecit
nobis. Fuit enim magnus consiliator et consolator noster in omnibus. Habet
anniversarium, perpetuum. — ita Molinier, pag. 698. —

[10 Mart.] VI idus Mart. — Ob. magister Reginaldus de Buciaco, de cuius bonis habui-
mus ad valorem D. francorum, vel amplius. Habet anniversarium, perpetuum,
cum participatione honorum nostrorum, spiritualium. Et tenebuntur in capella
S. Dionisii celebrantes ipsius animam, specialiter in missis habere recom mendatam.

[12 Mart.] IIII Idus Mart. Ob. Domina Karola, uxor Domini Ade de Cameraco, pri-
mi presidentis parlamenti regalis, de quorum beneficio habetur pridie idus martii.
Habet anniversarium, perpetuum. — ita Molinier, pag. 698. —

[14 Mart.] pridie Idus Mart. Obiit magister Adam de Cameraco, miles et primus
president parlamenti regalis [circa 1457], qui et uxor sua Domina Karola fundaverunt
intussex

nos. D^a Carola fundaverunt inter sex anniversaria conventualiter celebranda pro se et parentibus suis, pro quibus dederunt nobis 300 aurei scuta in redditibus convertenda, inde per dederunt nobis preclherima ornamenta magno altari deservientia cum vestimentis sacerdotalibus celestis coloris, multaque alia bona fecerunt nobis, quae possunt ascendere usque ad 150 scuta ultra dictam summam, et requiescunt in ecclesia nostra juxta capellam S^{ti} Ludovici. Obiit pridie Idus Martii. —

15 Mart. — Petrus de Origniaco medicus De cujus legato habuimus 100 libras turonenses, habet privatum officium, obiit 15 martii. —

16 Mart. — Agnes soror fratris nostri Joannis Maqueti De cujus bonis habuimus 340 francos, habet annivers. perpet. obiit 16 martii. —

18 Mart. — Joannes de La Driesche miles et praesidens camerac computorum, qui pro solatione missae de B^{te} Mariae in institutione ordinis celebrari quotidie conseter, nobis donavit grangiam de Rose et plura alia bona nobis fecit, et fieri procuravit, et tenabuntur celebrantes ad dictam missam, et etiam celebrantes in capella B^{ae} Anne orare pro ipsos parentibus et amicis suis. obiit 18 martii an. 1486. (In ch. an. 1473 legitur: «obiit nobilis D^{na} Godeliema de Hallew in mater magnifici Domini Joannis de la Driesche. utriusque juris Doctoris Domini temporalis de Porsy consilarii Domini Regis Francorum ac primi praesidentis camerac computorum suorum, thesaurarii francie [auctoris ordinis nostri ac magni benefactoris et fundatoris Domus Parisiensis.]»)

20 Mart. — Joannes de Danville in Artesio Dominus d'auvergniers et de Buire ^{Duines?} miles et magister hospitii regis De cujus legato habuimus 300 francos cum luminariis et pannis aureis de quibus habuimus valorem 100 francorum, vel circa, habet annivers. perpet. sepultus in choro nostro. Obiit 20 martii. —

21 Mart. — Philippus capicerius S^{ti} Medardi Parisiensis, qui nobis dedit 40 libras Parisiens, et magister Helgas fratregius a quo et per quem habuimus multa bona, habet privatum officium, obiit 21 martii. —

21 Mart. — Joannes de Lignicasteo dedit nobis 34 libras annui redditus ad mortis aetatis apud Salices, obiit 21 martii. —

Die 23 Martii Anniversarium magistri Paschae Follet Domini a Ste Beuybe, qui legavit nobis in suo testamento bis mille quadringentas libras turonenses pro semel, pro quo beneficio concessimus ei habito super hoc consensu R^{di} Patris nostri Domini Prioris majoris.

intus sex anniversaria, conventualiter celebranda pro se et pro parentibus suis, pro
quibus dederunt nobis CCC aurei scuta, in redditibus convertenda. Insuper dederunt
nobis pulcherrima ornamenta, magno altari decorentia, cum vestimentis sacer-
dotalibus celestis coloris, multaque alia bona fecerunt nobis, que possunt asendere
usque ad Cte scuta ultra dictam summam, et requiescent in ecclesia nostra juxta
capellam s. Ludovici. — Ita Molinier, pag. 698. —

[18 Mart.] XV cal. Aprilis. Ob. magister Joannes de Driesche, miles et presideus cam-
-ere comfutorum, qui pro dotatione missae de beata Maria ab institutione domini
celebrari quotidie consuevit, nobis donavit granchiam, Rosei et plura alia bona
nobis fecit et fieri procuravit. Et tenebatur celebrare dictam missam, et etiam
celebrantes in capella B. Anne orare pro ipso, parentibus et amicis suis. — May, 698.

[26 Mart.] — XIII cal. Apr. Ob. Dominus Joannes de Dainville in Arthesio, Dominus
et Assessor illius et de Buiret, miles et magister hospitii regis [postum: 1380], de cuius
legato habuimus CCC francos cum luminariis et praeiis aureis, de quibus hab-
-uimus et laborem francorum, vel circa. Habet et anniversarium perpetuum, et
est sepultus in choro nostro. — Ita Molinier, pag. 698. —

- Castellioe dictum officium anniversarii perpetui singulis annis conventualiter celebrandum.
- 24 Martii. — Florentius Archidiaconus Lugdunensis, Dedit nobis mille Florentias, de quibus habet emimus terram de Champiniaco et multa alia bona fecit nobis. Obiit 24 Martii. —
- 25 Martii. — Guido Radulphi Praepositus de Gieremelle Procurator in parlamento, de cujus bonis habuimus unam bibham, valde bonam, et de reliquo bonorum ipsius completum testamentum habuimus 300 libras Parisienses vel circa, habet annivers. perpet. Obiit 25 Martii. —
- 28 Martii. — Domicella Alapis de Vauboulon uxor magistri Berault-Britton de cujus bonis habuimus per manus executores suorum, ad valorem 40 librarum Lugdunensium vel circa, habet annivers. perpet. Obiit 28 Martii. —
- 30 Martii. — Joannes Billouart miles et ejus uxor dederunt nobis pro Dotatione praedictae capellae Abbatis conservator in honorem beati Michaelis 110 arpenta nemorum cum domibus sita apud Solerre, et tenentur celebrantes in eadem capella habere memoriam, animarum eorum. Item, uxor ejus nobis legavit 7 libras annui redditus, quas reddimus. Obiit Joannes 30 Martii. —
- 31 Martii. — Petrus de Latiniano presbyter dedit nobis unum calicem argenteum. Obiit 31 Martii. —
- 1^a Aprilis. — Joannes de la Weruhs Lodoviciensis episcopus, dedit nobis 800 francos in redditus convertendos pro fundatione cellae signatae per litteram ID cruce signatam. Obiit 1 Aprilis. Apud Auctorem Galliae Christianae vocatur Joannes de la Vergne. Dominus de Chessan Diocesis Biterrensis, qui ex Praeceptore Cathedralis Ecclesiae Lodoviciensis et Camerac Apostolicae Clerico ad hanc sedem promotus est anno 1410. Anno 1413 Michael praesul erat Lodoviciensis post Joannem. —
- 1^a Apr. — Joannes Milet episcopus Neustionensis primo Donavit nobis 200 libras Lugdunenses pro fundatione anniversarii die Decessus sui, aut alia sequenti in forma Ordinis celebrandi, cui associantur pater et mater et quondam bonae memoriae Dominus Joannes de Assonvalle dum vivens ab episcopo Cabilonensis avunculus ejusdem Domini episcopi, habentque participationem omnium bonorum, nostrorum, spiritualium. 2° Donavit nobis alias 100 libras Lugdunenses pro augmentatione dicti Anniversarii. Obiit die 1^a Aprilis. Habuit per ch. Capitulum gen. anni 1502, ubi ejus obitus notatur ad 1 Aprilis, plenum cum praedictis monachatum per totum ordinem, dicaturque benefactor^{is} Fontis Beatae Mariae et magnus factor Ordinis. Erat Joannes patria Parisiensis, Basilicae Beatae Virginis Parisiensis canonicus et Decanus, suffraganeus Canonicus.

[24 Mart.] 1x cal. Apr. - Ob. magister Florentius, archidiaconus Trajectensis, qui
dedit nobis mille florentios, de quibus ad emendas terrarum, de Champiniaco, et multa
alia bona fecit nobis. - Ita Molinet pag. 698 et 699. -

[30 Mart.] III cal. Apr. - Ob. Dominus Robertus, monachus hujus domus, quondam
abbas Acquiensis, qui fecit fieri sumptibus propriis capellam, abbatem,
munierunt ipsam, calice et missali, a quo etiam habuimus summam Confesso-
rum, Legendam, Auream, cum Breviario, statutis et aliis quampluribus. - Ita
Molinet, pag. 699. -

[1 Aprilis.] Cal. Apr. Ob. R^{ox} in Christo Pater Joannes la Wernhe, Lodovicensis epis-
copus [1413], qui dedit nobis DCCC francos in redditibus conservandos pro fundatione
celle signate per litteram D cruce signate^{ita}. - Eodem die obiit R^{ox} in Christo
pater Dominus Joannes Milet, episcopus hussionensis [1503], qui primo dona-
vit nobis CC libras turon., pro fundatione anniversarii die decessus sui cum
alia sequente in forma ordinis celebrandi. Secundo donavit nobis alias C
libras turon. pro augmentatione fundationis dicti anniversarii, cui associa-
tur pater et mater et quondam bone memorie Dominus Joannes de Asson-
valle, dum vivebat episcopus Cabilonensis, avunculus ejusdem domini epis-
copi [1416], habentque participationem omnium bonorum nostrorum spiri-
tualium. - Ita Molinet, pag. 699. -

num postulatus Episcopus Lethionensis, et in collegio regio Navarrico consecratus anno 1448, cum antea munus Rectoris in Academia Orloniensi et, vir eruditione clarus, cumque piis operibus et predicationibus habendis incumberet, anno ætatis 88, Christi 1502 ad vitam meliorem, migrat sepultus tumulâ omniâ ante majus altare Ecclesie Lethionensis.

2 Aprilis. — Petrus Nauet (Navot?) Burgensis De Latinis, dedit nobis redditus ad habendum singulis annis pro 30 monachis scilicet pro quolibet et quadraginta. Duos denos lignorum de gloce, quinque libras candelæ studi, et unam tunicam, ad jacendum, ita quod quando novæ tunice recipiuntur, veteres erogentur pauperibus. Item dedit nobis 20 libras Parisienses ad ponendum, pro redditibus pro pitantia faciendâ in die anniversarii sui. Obiit 2 Aprilis.

3 Apr. — Joanna la Stephanie nobis donavit domum suam, quæ fuit magistri Petri Maugier sitam Parisiis in vico de la Savaterie ad signum stellæ, cui concessimus Annivers.
Propet obit 3 Apr.

4 Apr. — Guillelmus Columbel magnus et singularis benefactor noster, qui habet missam perpetuam, et duos monachos in cellis signatis Q et S qui tenebuntur orare pro eodem, parentibus et amicis suis. pro quorum fundatione primo nobis donavit tam in redditibus quam in pecunia ad valorem duorum millium, quingentorum francorum. Deinde nobis donaverat certa jocalia et aurum monetatum, quæ post ejus obitum pro majori parte fuerunt nobis oblata. Insuper nobis donaverat plures redditus, ex quibus medio transactionis et concordie nobis remanserunt 300 libree Parisienses reddituales et plura alia bona fecit nobis, habet una cum promissis pro se parentibus et amicis suis tricenarium, perpetuum, in hac domo et participationem Ordinis. Obiit 4 Aprilis.

5 Apr. — Petrus Surreau notarius regis et Canonicus S^{ti} Germani Orloniensis dedit nobis quandam crucem, argenteam, cum ornamentis sacerdotalibus, et duo arpenta vineæ, et in pecunia per partes circa 700 francos, habet annivers. perpet. et sepultus est in coemeterio nostro. Obiit 5 Aprilis. —

8 Apr. — Joannes Rex Francorum dedit nobis plures magnas pecunias et adม္တဝါးတိး multas. Obiit 8 Aprilis Londini anno 1364, ejus obitus signatur in ch. 1365 in quâ habet tricenarium per totum Ordinem.

9 Apr. — Guillelmus Godefroy ex quo eminus terram de Plessis et Maillart, cui concessa fuit participatio omnium beneficiorum, et aliorum, operum, nostrorum, spiritualium, ac anniversarium, cui associantur pater et mater ejusdem Guillelmi. Obiit 9 Aprilis.

[2 Aprilis.] 14 nonas Apr. - Dicitur missa privata defuncti nobilis et scientifici
viri magistri Eustachii Cheillier, domini des Tournelles, presidis camere com-
-putorum. - It. Molinier pag. 699. -

[8 Aprilis.] VI idus Apr. - Ob. Dominus Tournes, Francorum rex [1384], qui dedit nobis
plures magnas pecunias et admortizationes multas. - It. Molinier pag. 699.

- 10 Aprilis. — Petrus Maillart Burgensis Parisiensis, qui dedit nobis 97 florensis ^{pro semel} ^{obit 10 Aprilis}
- 10 Apr. — Joannes Desturbie Anglicus cum Joanna uxore sua multas elemosynas nobis contulerunt, dederunt etiam nobis domum suam, in qua morabantur. Obit 10 Aprilis.
- 11 Apr. — Guillelmus de Samonis primus Presidens parlamenti regalis de cuius bonis habuimus 100 francos. Obit 11 Aprilis anno....
- Quarta decima Aprilis obit pater Domini Roberti Normanni monachi nostri a quo habuimus septem libras Parisienses pro emendis redditibus de bonis patris et hereditatis. Item ab eodem et matre sua habuimus trecentas et decem libras buronenses pro emendis redditibus pro vestibus monachorum. Item habuimus ab eodem in libris ad valorem octoginta librorum. Item ab eodem et matre sua habuimus 10 libras buronenses et plura alia bona.
- 19 Apr. — Jacobus Sanguetpée Canonicus Abbatensis et consiliarius Regis in parlamento de cuius bonis habuimus 50 francos. Obit 19 Aprilis. —
- 21 Apr. — Domina Delphina Viennensis in elyoe memorie obit 21 Aprilis.
- 21 Apr. — Petrus Tirelli et Alexia eius uxor parentes Domini Joannis Tirelli monachi nostri de quorum bonis habuimus circa 16 francos annui redditus et centum francos in pecunia. Habent anniversarium perpetuum. Obierunt 21 Aprilis. —
- 23 Apr. — Joannes de 5to Benedicto civis Parisiensis dedit nobis quintam partem hereditatis suae de qua habuimus circiter 97 libras buronenses. Obit 23 Aprilis.
- 23 Apr. — Petrus de Orto alias Mallerae capellanus in ecclesia beatorum Marci Parisiensis de bonis suis nobis dedit domum suam de montembeo cum pluribus utensilibus et domum fructuentibus. Item septem arpenta vinearum in territorio predictae villae situate, cui concessimus anniversarium perpetuum. Obit die 23 Aprilis. —
- 26 Apr. — Vincentius Durye Burgensis Parisiensis dedit nobis 110 libras Parisienses pro semel et multas pitantias in solemnitatibus et in suo testamento legavit nobis 12 libras Paris. Obit 28 Apr.
- 30 Apr. — Domicella Anglais quondam uxor Magistri Matthaei de Linariis de cuius bonis habuimus 50 francos pro semel, postea de suo testamento decem libras habet anniversarium perpetuum. Obit 30 Aprilis.
- 30 Apr. — Philippus Ogarius legavit nobis vineam de ^{vannio?} ^{vannio} Obit 30 Aprilis. —
- 30 Apr. — Guillelmus la Clote fecit nobis plura bona. Obit 30 Aprilis.
- 30 Apr. — Guillelmus Le Grand scutifer donavit nobis domum suam, vineam, et alias possessiones quas habebat a Bretonville Obit 30 Aprilis. —

[11 Apr.] 11 idus Apr. - Ob. Dominus Guillelmus de Senonis, primus president parlamenti regalis [ante an. 1400], de cuius bonis habuimus centum francos. - Ita Mol. p. 699.

[22 Apr.] X kal. Maii. - Seruitum, pro domino Karolo ^{rege} quondam Francie, magno et precipuo benefactore nostro [1380], qui dedit nobis summam trium milium quadringentorum francorum, ex quibus habuimus terras de Noeris, Velly, Villiers, Bartrouville et Le Tillel in Normania, que fuerunt approximate ad duascentas libras annuales, quas idem dominus extunc nobis ad mortis arit. Habet in hac domo unam missam privatam perpetuam, pro qualibet die dicendam de defunctis, et IIII seruitia cum vigiliis propriis convenienter celebranda. Ita Molinier, pag. 699. -

[25 Apr.] VII kal. Maii. - Circum festum beate Marci evangeliste, tricenarium, domini Amblardi episcopi Maurianensis [1308], per totum diuinum. - Molin. p. 699.

[30 Apr.] pridie kal. Maii. Ob. Domiella Anglæ, quondam uxor domini Matthei de Lincniis, de cuius bonis habuimus I francos pro semel, postea de suo testamento X libras. Habet annuam missam perpetuam. - Ita Molinier pag. 699. -

- 1° Maii. — Guillelmus Chartier Episcopus Parisiensis Dedit nobis centum Decem suta aurea, habet
anniversarium perpetuum. Obiit 1° Maii.
- 2° Maii. — Mattheus de Lineriis prescipuus amicus et benefactor Ordinis, qui Dedit nobis pro
semel 50 francos. Item, legavit nobis in suo testamento 15 libras Paris. habet annivers. perp. obiit 2° Maii.
- 6° Maii. — Joannes de Furno civis Parisiensis a quo habuimus unum solorem 500 florenorum, de
quorum parte fuerunt consummatore duce de capellis collateralibus Ecclesie in quarum una ipse
jacet, quam munivit calice, missali et ornamentis, alia pars fuit posita in redditibus, item,
Dedit nobis 10 libras Parisicas et annui redditus. Obiit 6° Maii. —
- 10° Maii. — Clemens Michaelis obiit 10 maii, a quo habuimus 28 solidos redditus et 40 francos
in pecuniâ, habet anniversarium perpetuum.
- 9° Maii. — Nicolaus de Cameraco dictus parviclerici Pater Domini Adoe de Cameraco militis
et primi Provisi parliamenti obiit 9 maii. —
- 10° Maii. — Maria dicta Blanca Dedit nobis novem, libras et decem solidos annui redditus. Obiit 10° Maii.
- 10° Maii. — Constantia Civis Parisiensis, de ujis legato habuimus 20 libras Paris. obiit 10° maii.
- 14° Maii. — Gualterus Physicus Dedit nobis 4 libras Parisienses. Item, quinque libras sapientiales
glossas in uno volumine, et librum glossatum. Obiit 14 maii.
- 14° Maii. — Guillelmus Pomerii Doctor in theologia et curatus de germani de ujis bonis habuimus
circa 250 libras cum quibusdam sanctorum reliquiis, habet annivers. perp. Obiit 14 maii. —
- 17° Maii. — Joanna de la Grange nobilis Domicella Dedit nobis Diversis vicibus et per partes
summam 1600 librarum buronensium, cui ob hoc beneficium, obtinuimus a Capitulo nostro generali
participationem totius Ordinis. Obiit 17 maii. —
- Magister Marchand, cujus obitus ignoratur a quo habuimus ^{die} summam 500 libra-
rum buronensium pro semel. —
- 19° Maii. — Guillelmus de Rivo Clericus Regis Dedit nobis 20 libras Parisienses annui redditus
amortizatos et 200 florenos et multa alia bona. Obiit 19 maii. —
- 21° Maii. — Petrus Mangier Doctor decretorum Dedit nobis in vita sua centum suta aurea ^{21^o Maii.}
- 23° Maii. — Humbertus Patriarcha Alexandrinus quondam Delphinus Viennensis postea
Archiepiscopus Remensis, qui Dedit nobis paramenta alba aurea, et tabulas pretiosas,
quæ sunt super altare, et plura alia bona fecit nobis. Obiit 23 maii. —
- 25° Maii. — Egidius Gallois miles Dominus de Lusches specialis amicus noster et
promotor

[19 Maii.] Cal. Maii. Ob. R^{us} in Christo pater Dominus Guillelmus Chartier, episcopus
Poitiersis [1472], qui dedit nobis CX scuta auri. Habet anniversarium, perpetuum.
Ita Moliner, pag. 699. —

[11 Maii.] V^{idus} Maii. Ob. Dominus Nicolaus de Cameraco, dictus Parvi Clerici, pater
Domini Ade de Cameraco, miles et primiprestis parlamenti. Habet anniversarium,
perpetuum. — Ita Moliner, pag. 699. —

[17 Maii.] XVI cal. Junii. — Nobilis Conicella Joana de la Grange dedit
nobis diversis vicibus et per partes summam, MDC libr. turon., cui ob hoc benefici-
um, obtinuimus a capitulo nostro generali participationem totius ordinis,
ac insuper habet participationem omnium bonorum nostrorum spiritualium.
Ita Moliner, pag. 699 et 700. —

[23 Maii.] X cal. Junii. — Ob. Dominus patriarcha Alexandrinus, qui nondum, delphinus
Vicentinus, postea archiepiscopus Remensis (Humbert II, mortuus 1355), qui dedit nobis
paramenta alla aurea et tabulas preciosas que sunt super altare, et plura alia
bona fecit nobis. — Ita Moliner, p. 700. —

- promotor negotiorum nostrorum, Dotalor capellos. ¹⁵³⁹ ¹⁵⁴⁰ ¹⁵⁴¹ ¹⁵⁴² ¹⁵⁴³ ¹⁵⁴⁴ ¹⁵⁴⁵ ¹⁵⁴⁶ ¹⁵⁴⁷ ¹⁵⁴⁸ ¹⁵⁴⁹ ¹⁵⁵⁰ ¹⁵⁵¹ ¹⁵⁵² ¹⁵⁵³ ¹⁵⁵⁴ ¹⁵⁵⁵ ¹⁵⁵⁶ ¹⁵⁵⁷ ¹⁵⁵⁸ ¹⁵⁵⁹ ¹⁵⁶⁰ ¹⁵⁶¹ ¹⁵⁶² ¹⁵⁶³ ¹⁵⁶⁴ ¹⁵⁶⁵ ¹⁵⁶⁶ ¹⁵⁶⁷ ¹⁵⁶⁸ ¹⁵⁶⁹ ¹⁵⁷⁰ ¹⁵⁷¹ ¹⁵⁷² ¹⁵⁷³ ¹⁵⁷⁴ ¹⁵⁷⁵ ¹⁵⁷⁶ ¹⁵⁷⁷ ¹⁵⁷⁸ ¹⁵⁷⁹ ¹⁵⁸⁰ ¹⁵⁸¹ ¹⁵⁸² ¹⁵⁸³ ¹⁵⁸⁴ ¹⁵⁸⁵ ¹⁵⁸⁶ ¹⁵⁸⁷ ¹⁵⁸⁸ ¹⁵⁸⁹ ¹⁵⁹⁰ ¹⁵⁹¹ ¹⁵⁹² ¹⁵⁹³ ¹⁵⁹⁴ ¹⁵⁹⁵ ¹⁵⁹⁶ ¹⁵⁹⁷ ¹⁵⁹⁸ ¹⁵⁹⁹ ¹⁶⁰⁰ ¹⁶⁰¹ ¹⁶⁰² ¹⁶⁰³ ¹⁶⁰⁴ ¹⁶⁰⁵ ¹⁶⁰⁶ ¹⁶⁰⁷ ¹⁶⁰⁸ ¹⁶⁰⁹ ¹⁶¹⁰ ¹⁶¹¹ ¹⁶¹² ¹⁶¹³ ¹⁶¹⁴ ¹⁶¹⁵ ¹⁶¹⁶ ¹⁶¹⁷ ¹⁶¹⁸ ¹⁶¹⁹ ¹⁶²⁰ ¹⁶²¹ ¹⁶²² ¹⁶²³ ¹⁶²⁴ ¹⁶²⁵ ¹⁶²⁶ ¹⁶²⁷ ¹⁶²⁸ ¹⁶²⁹ ¹⁶³⁰ ¹⁶³¹ ¹⁶³² ¹⁶³³ ¹⁶³⁴ ¹⁶³⁵ ¹⁶³⁶ ¹⁶³⁷ ¹⁶³⁸ ¹⁶³⁹ ¹⁶⁴⁰ ¹⁶⁴¹ ¹⁶⁴² ¹⁶⁴³ ¹⁶⁴⁴ ¹⁶⁴⁵ ¹⁶⁴⁶ ¹⁶⁴⁷ ¹⁶⁴⁸ ¹⁶⁴⁹ ¹⁶⁵⁰ ¹⁶⁵¹ ¹⁶⁵² ¹⁶⁵³ ¹⁶⁵⁴ ¹⁶⁵⁵ ¹⁶⁵⁶ ¹⁶⁵⁷ ¹⁶⁵⁸ ¹⁶⁵⁹ ¹⁶⁶⁰ ¹⁶⁶¹ ¹⁶⁶² ¹⁶⁶³ ¹⁶⁶⁴ ¹⁶⁶⁵ ¹⁶⁶⁶ ¹⁶⁶⁷ ¹⁶⁶⁸ ¹⁶⁶⁹ ¹⁶⁷⁰ ¹⁶⁷¹ ¹⁶⁷² ¹⁶⁷³ ¹⁶⁷⁴ ¹⁶⁷⁵ ¹⁶⁷⁶ ¹⁶⁷⁷ ¹⁶⁷⁸ ¹⁶⁷⁹ ¹⁶⁸⁰ ¹⁶⁸¹ ¹⁶⁸² ¹⁶⁸³ ¹⁶⁸⁴ ¹⁶⁸⁵ ¹⁶⁸⁶ ¹⁶⁸⁷ ¹⁶⁸⁸ ¹⁶⁸⁹ ¹⁶⁹⁰ ¹⁶⁹¹ ¹⁶⁹² ¹⁶⁹³ ¹⁶⁹⁴ ¹⁶⁹⁵ ¹⁶⁹⁶ ¹⁶⁹⁷ ¹⁶⁹⁸ ¹⁶⁹⁹ ¹⁷⁰⁰ ¹⁷⁰¹ ¹⁷⁰² ¹⁷⁰³ ¹⁷⁰⁴ ¹⁷⁰⁵ ¹⁷⁰⁶ ¹⁷⁰⁷ ¹⁷⁰⁸ ¹⁷⁰⁹ ¹⁷¹⁰ ¹⁷¹¹ ¹⁷¹² ¹⁷¹³ ¹⁷¹⁴ ¹⁷¹⁵ ¹⁷¹⁶ ¹⁷¹⁷ ¹⁷¹⁸ ¹⁷¹⁹ ¹⁷²⁰ ¹⁷²¹ ¹⁷²² ¹⁷²³ ¹⁷²⁴ ¹⁷²⁵ ¹⁷²⁶ ¹⁷²⁷ ¹⁷²⁸ ¹⁷²⁹ ¹⁷³⁰ ¹⁷³¹ ¹⁷³² ¹⁷³³ ¹⁷³⁴ ¹⁷³⁵ ¹⁷³⁶ ¹⁷³⁷ ¹⁷³⁸ ¹⁷³⁹ ¹⁷⁴⁰ ¹⁷⁴¹ ¹⁷⁴² ¹⁷⁴³ ¹⁷⁴⁴ ¹⁷⁴⁵ ¹⁷⁴⁶ ¹⁷⁴⁷ ¹⁷⁴⁸ ¹⁷⁴⁹ ¹⁷⁵⁰ ¹⁷⁵¹ ¹⁷⁵² ¹⁷⁵³ ¹⁷⁵⁴ ¹⁷⁵⁵ ¹⁷⁵⁶ ¹⁷⁵⁷ ¹⁷⁵⁸ ¹⁷⁵⁹ ¹⁷⁶⁰ ¹⁷⁶¹ ¹⁷⁶² ¹⁷⁶³ ¹⁷⁶⁴ ¹⁷⁶⁵ ¹⁷⁶⁶ ¹⁷⁶⁷ ¹⁷⁶⁸ ¹⁷⁶⁹ ¹⁷⁷⁰ ¹⁷⁷¹ ¹⁷⁷² ¹⁷⁷³ ¹⁷⁷⁴ ¹⁷⁷⁵ ¹⁷⁷⁶ ¹⁷⁷⁷ ¹⁷⁷⁸ ¹⁷⁷⁹ ¹⁷⁸⁰ ¹⁷⁸¹ ¹⁷⁸² ¹⁷⁸³ ¹⁷⁸⁴ ¹⁷⁸⁵ ¹⁷⁸⁶ ¹⁷⁸⁷ ¹⁷⁸⁸ ¹⁷⁸⁹ ¹⁷⁹⁰ ¹⁷⁹¹ ¹⁷⁹² ¹⁷⁹³ ¹⁷⁹⁴ ¹⁷⁹⁵ ¹⁷⁹⁶ ¹⁷⁹⁷ ¹⁷⁹⁸ ¹⁷⁹⁹ ¹⁸⁰⁰ ¹⁸⁰¹ ¹⁸⁰² ¹⁸⁰³ ¹⁸⁰⁴ ¹⁸⁰⁵ ¹⁸⁰⁶ ¹⁸⁰⁷ ¹⁸⁰⁸ ¹⁸⁰⁹ ¹⁸¹⁰ ¹⁸¹¹ ¹⁸¹² ¹⁸¹³ ¹⁸¹⁴ ¹⁸¹⁵ ¹⁸¹⁶ ¹⁸¹⁷ ¹⁸¹⁸ ¹⁸¹⁹ ¹⁸²⁰ ¹⁸²¹ ¹⁸²² ¹⁸²³ ¹⁸²⁴ ¹⁸²⁵ ¹⁸²⁶ ¹⁸²⁷ ¹⁸²⁸ ¹⁸²⁹ ¹⁸³⁰ ¹⁸³¹ ¹⁸³² ¹⁸³³ ¹⁸³⁴ ¹⁸³⁵ ¹⁸³⁶ ¹⁸³⁷ ¹⁸³⁸ ¹⁸³⁹ ¹⁸⁴⁰ ¹⁸⁴¹ ¹⁸⁴² ¹⁸⁴³ ¹⁸⁴⁴ ¹⁸⁴⁵ ¹⁸⁴⁶ ¹⁸⁴⁷ ¹⁸⁴⁸ ¹⁸⁴⁹ ¹⁸⁵⁰ ¹⁸⁵¹ ¹⁸⁵² ¹⁸⁵³ ¹⁸⁵⁴ ¹⁸⁵⁵ ¹⁸⁵⁶ ¹⁸⁵⁷ ¹⁸⁵⁸ ¹⁸⁵⁹ ¹⁸⁶⁰ ¹⁸⁶¹ ¹⁸⁶² ¹⁸⁶³ ¹⁸⁶⁴ ¹⁸⁶⁵ ¹⁸⁶⁶ ¹⁸⁶⁷ ¹⁸⁶⁸ ¹⁸⁶⁹ ¹⁸⁷⁰ ¹⁸⁷¹ ¹⁸⁷² ¹⁸⁷³ ¹⁸⁷⁴ ¹⁸⁷⁵ ¹⁸⁷⁶ ¹⁸⁷⁷ ¹⁸⁷⁸ ¹⁸⁷⁹ ¹⁸⁸⁰ ¹⁸⁸¹ ¹⁸⁸² ¹⁸⁸³ ¹⁸⁸⁴ ¹⁸⁸⁵ ¹⁸⁸⁶ ¹⁸⁸⁷ ¹⁸⁸⁸ ¹⁸⁸⁹ ¹⁸⁹⁰ ¹⁸⁹¹ ¹⁸⁹² ¹⁸⁹³ ¹⁸⁹⁴ ¹⁸⁹⁵ ¹⁸⁹⁶ ¹⁸⁹⁷ ¹⁸⁹⁸ ¹⁸⁹⁹ ¹⁹⁰⁰ ¹⁹⁰¹ ¹⁹⁰² ¹⁹⁰³ ¹⁹⁰⁴ ¹⁹⁰⁵ ¹⁹⁰⁶ ¹⁹⁰⁷ ¹⁹⁰⁸ ¹⁹⁰⁹ ¹⁹¹⁰ ¹⁹¹¹ ¹⁹¹² ¹⁹¹³ ¹⁹¹⁴ ¹⁹¹⁵ ¹⁹¹⁶ ¹⁹¹⁷ ¹⁹¹⁸ ¹⁹¹⁹ ¹⁹²⁰ ¹⁹²¹ ¹⁹²² ¹⁹²³ ¹⁹²⁴ ¹⁹²⁵ ¹⁹²⁶ ¹⁹²⁷ ¹⁹²⁸ ¹⁹²⁹ ¹⁹³⁰ ¹⁹³¹ ¹⁹³² ¹⁹³³ ¹⁹³⁴ ¹⁹³⁵ ¹⁹³⁶ ¹⁹³⁷ ¹⁹³⁸ ¹⁹³⁹ ¹⁹⁴⁰ ¹⁹⁴¹ ¹⁹⁴² ¹⁹⁴³ ¹⁹⁴⁴ ¹⁹⁴⁵ ¹⁹⁴⁶ ¹⁹⁴⁷ ¹⁹⁴⁸ ¹⁹⁴⁹ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁵¹ ¹⁹⁵² ¹⁹⁵³ ¹⁹⁵⁴ ¹⁹⁵⁵ ¹⁹⁵⁶ ¹⁹⁵⁷ ¹⁹⁵⁸ ¹⁹⁵⁹ ¹⁹⁶⁰ ¹⁹⁶¹ ¹⁹⁶² ¹⁹⁶³ ¹⁹⁶⁴ ¹⁹⁶⁵ ¹⁹⁶⁶ ¹⁹⁶⁷ ¹⁹⁶⁸ ¹⁹⁶⁹ ¹⁹⁷⁰ ¹⁹⁷¹ ¹⁹⁷² ¹⁹⁷³ ¹⁹⁷⁴ ¹⁹⁷⁵ ¹⁹⁷⁶ ¹⁹⁷⁷ ¹⁹⁷⁸ ¹⁹⁷⁹ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁸¹ ¹⁹⁸² ¹⁹⁸³ ¹⁹⁸⁴ ¹⁹⁸⁵ ¹⁹⁸⁶ ¹⁹⁸⁷ ¹⁹⁸⁸ ¹⁹⁸⁹ ¹⁹⁹⁰ ¹⁹⁹¹ ¹⁹⁹² ¹⁹⁹³ ¹⁹⁹⁴ ¹⁹⁹⁵ ¹⁹⁹⁶ ¹⁹⁹⁷ ¹⁹⁹⁸ ¹⁹⁹⁹ ²⁰⁰⁰ ²⁰⁰¹ ²⁰⁰² ²⁰⁰³ ²⁰⁰⁴ ²⁰⁰⁵ ²⁰⁰⁶ ²⁰⁰⁷ ²⁰⁰⁸ ²⁰⁰⁹ ²⁰¹⁰ ²⁰¹¹ ²⁰¹² ²⁰¹³ ²⁰¹⁴ ²⁰¹⁵ ²⁰¹⁶ ²⁰¹⁷ ²⁰¹⁸ ²⁰¹⁹ ²⁰²⁰ ²⁰²¹ ²⁰²² ²⁰²³ ²⁰²⁴ ²⁰²⁵ ²⁰²⁶ ²⁰²⁷ ²⁰²⁸ ²⁰²⁹ ²⁰³⁰ ²⁰³¹ ²⁰³² ²⁰³³ ²⁰³⁴ ²⁰³⁵ ²⁰³⁶ ²⁰³⁷ ²⁰³⁸ ²⁰³⁹ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁴¹ ²⁰⁴² ²⁰⁴³ ²⁰⁴⁴ ²⁰⁴⁵ ²⁰⁴⁶ ²⁰⁴⁷ ²⁰⁴⁸ ²⁰⁴⁹ ²⁰⁵⁰ ²⁰⁵¹ ²⁰⁵² ²⁰⁵³ ²⁰⁵⁴ ²⁰⁵⁵ ²⁰⁵⁶ ²⁰⁵⁷ ²⁰⁵⁸ ²⁰⁵⁹ ²⁰⁶⁰ ²⁰⁶¹ ²⁰⁶² ²⁰⁶³ ²⁰⁶⁴ ²⁰⁶⁵ ²⁰⁶⁶ ²⁰⁶⁷ ²⁰⁶⁸ ²⁰⁶⁹ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁷¹ ²⁰⁷² ²⁰⁷³ ²⁰⁷⁴ ²⁰⁷⁵ ²⁰⁷⁶ ²⁰⁷⁷ ²⁰⁷⁸ ²⁰⁷⁹ ²⁰⁸⁰ ²⁰⁸¹ ²⁰⁸² ²⁰⁸³ ²⁰⁸⁴ ²⁰⁸⁵ ²⁰⁸⁶ ²⁰⁸⁷ ²⁰⁸⁸ ²⁰⁸⁹ ²⁰⁹⁰ ²⁰⁹¹ ²⁰⁹² ²⁰⁹³ ²⁰⁹⁴ ²⁰⁹⁵ ²⁰⁹⁶ ²⁰⁹⁷ ²⁰⁹⁸ ²⁰⁹⁹ ²¹⁰⁰ ²¹⁰¹ ²¹⁰² ²¹⁰³ ²¹⁰⁴ ²¹⁰⁵ ²¹⁰⁶ ²¹⁰⁷ ²¹⁰⁸ ²¹⁰⁹ ²¹¹⁰ ²¹¹¹ ²¹¹² ²¹¹³ ²¹¹⁴ ²¹¹⁵ ²¹¹⁶ ²¹¹⁷ ²¹¹⁸ ²¹¹⁹ ²¹²⁰ ²¹²¹ ²¹²² ²¹²³ ²¹²⁴ ²¹²⁵ ²¹²⁶ ²¹²⁷ ²¹²⁸ ²¹²⁹ ²¹³⁰ ²¹³¹ ²¹³² ²¹³³ ²¹³⁴ ²¹³⁵ ²¹³⁶ ²¹³⁷ ²¹³⁸ ²¹³⁹ ²¹⁴⁰ ²¹⁴¹ ²¹⁴² ²¹⁴³ ²¹⁴⁴ ²¹⁴⁵ ²¹⁴⁶ ²¹⁴⁷ ²¹⁴⁸ ²¹⁴⁹ ²¹⁵⁰ ²¹⁵¹ ²¹⁵² ²¹⁵³ ²¹⁵⁴ ²¹⁵⁵ ²¹⁵⁶ ²¹⁵⁷ ²¹⁵⁸ ²¹⁵⁹ ²¹⁶⁰ ²¹⁶¹ ²¹⁶² ²¹⁶³ ²¹⁶⁴ ²¹⁶⁵ ²¹⁶⁶ ²¹⁶⁷ ²¹⁶⁸ ²¹⁶⁹ ²¹⁷⁰ ²¹⁷¹ ²¹⁷² ²¹⁷³ ²¹⁷⁴ ²¹⁷⁵ ²¹⁷⁶ ²¹⁷⁷ ²¹⁷⁸ ²¹⁷⁹ ²¹⁸⁰ ²¹⁸¹ ²¹⁸² ²¹⁸³ ²¹⁸⁴ ²¹⁸⁵ ²¹⁸⁶ ²¹⁸⁷ ²¹⁸⁸ ²¹⁸⁹ ²¹⁹⁰ ²¹⁹¹ ²¹⁹² ²¹⁹³ ²¹⁹⁴ ²¹⁹⁵ ²¹⁹⁶ ²¹⁹⁷ ²¹⁹⁸ ²¹⁹⁹ ²²⁰⁰ ²²⁰¹ ²²⁰² ²²⁰³ ²²⁰⁴ ²²⁰⁵ ²²⁰⁶ ²²⁰⁷ ²²⁰⁸ ²²⁰⁹ ²²¹⁰ ²²¹¹ ²²¹² ²²¹³ ²²¹⁴ ²²¹⁵ ²²¹⁶ ²²¹⁷ ²²¹⁸ ²²¹⁹ ²²²⁰ ²²²¹ ²²²² ²²²³ ²²²⁴ ²²²⁵ ²²²⁶ ²²²⁷ ²²²⁸ ²²²⁹ ²²³⁰ ²²³¹ ²²³² ²²³³ ²²³⁴ ²²³⁵ ²²³⁶ ²²³⁷ ²²³⁸ ²²³⁹ ²²⁴⁰ ²²⁴¹ ²²⁴² ²²⁴³ ²²⁴⁴ ²²⁴⁵ ²²⁴⁶ ²²⁴⁷ ²²⁴⁸ ²²⁴⁹ ²²⁵⁰ ²²⁵¹ ²²⁵² ²²⁵³ ²²⁵⁴ ²²⁵⁵ ²²⁵⁶ ²²⁵⁷ ²²⁵⁸ ²²⁵⁹ ²²⁶⁰ ²²⁶¹ ²²⁶² ²²⁶³ ²²⁶⁴ ²²⁶⁵ ²²⁶⁶ ²²⁶⁷ ²²⁶⁸ ²²⁶⁹ ²²⁷⁰ ²²⁷¹ ²²⁷² ²²⁷³ ²²⁷⁴ ²²⁷⁵ ²²⁷⁶ ²²⁷⁷ ²²⁷⁸ ²²⁷⁹ ²²⁸⁰ ²²⁸¹ ²²⁸² ²²⁸³ ²²⁸⁴ ²²⁸⁵ ²²⁸⁶ ²²⁸⁷ ²²⁸⁸ ²²⁸⁹ ²²⁹⁰ ²²⁹¹ ²²⁹² ²²⁹³ ²²⁹⁴ ²²⁹⁵ ²²⁹⁶ ²²⁹⁷ ²²⁹⁸ ²²⁹⁹ ²³⁰⁰ ²³⁰¹ ²³⁰² ²³⁰³ ²³⁰⁴ ²³⁰⁵ ²³⁰⁶ ²³⁰⁷ ²³⁰⁸ ²³⁰⁹ ²³¹⁰ ²³¹¹ ²³¹² ²³¹³ ²³¹⁴ ²³¹⁵ ²³¹⁶ ²³¹⁷ ²³¹⁸ ²³¹⁹ ²³²⁰ ²³²¹ ²³²² ²³²³ ²³²⁴ ²³²⁵ ²³²⁶ ²³²⁷ ²³²⁸ ²³²⁹ ²³³⁰ ²³³¹ ²³³² ²³³³ ²³³⁴ ²³³⁵ ²³³⁶ ²³³⁷ ²³³⁸ ²³³⁹ ²³⁴⁰ ²³⁴¹ ²³⁴² ²³⁴³ ²³⁴⁴ ²³⁴⁵ ²³⁴⁶ ²³⁴⁷ ²³⁴⁸ ²³⁴⁹ ²³⁵⁰ ²³⁵¹ ²³⁵² ²³⁵³ ²³⁵⁴ ²³⁵⁵ ²³⁵⁶ ²³⁵⁷ ²³⁵⁸ ²³⁵⁹ ²³⁶⁰ ²³⁶¹ ²³⁶² ²³⁶³ ²³⁶⁴ ²³⁶⁵ ²³⁶⁶ ²³⁶⁷ ²³⁶⁸ ²³⁶⁹ ²³⁷⁰ ²³⁷¹ ²³⁷² ²³⁷³ ²³⁷⁴ ²³⁷⁵ ²³⁷⁶ ²³⁷⁷ ²³⁷⁸ ²³⁷⁹ ²³⁸⁰ ²³⁸¹ ²³⁸² ²³⁸³ ²³⁸⁴ ²³⁸⁵ ²³⁸⁶ ²³⁸⁷ ²³⁸⁸ ²³⁸⁹ ²³⁹⁰ ²³⁹¹ ²³⁹² ²³⁹³ ²³⁹⁴ ²³⁹⁵ ²³⁹⁶ ²³⁹⁷ ²³⁹⁸ ²³⁹⁹ ²⁴⁰⁰ ²⁴⁰¹ ²⁴⁰² ²⁴⁰³ ²⁴⁰⁴ ²⁴⁰⁵ ²⁴⁰⁶ ²⁴⁰⁷ ²⁴⁰⁸ ²⁴⁰⁹ ²⁴¹⁰ ²⁴¹¹ ²⁴¹² ²⁴¹³ ²⁴¹⁴ ²⁴¹⁵ ²⁴¹⁶ ²⁴¹⁷ ²⁴¹⁸ ²⁴¹⁹ ²⁴²⁰ ²⁴²¹ ²⁴²² ²⁴²³ ²⁴²⁴ ²⁴²⁵ ²⁴²⁶ ²⁴²⁷ ²⁴²⁸ ²⁴²⁹ ²⁴³⁰ ²⁴³¹ ²⁴³² ²⁴³³ ²⁴³⁴ ²⁴³⁵ ²⁴³⁶ ²⁴³⁷ ²⁴³⁸ ²⁴³⁹ ²⁴⁴⁰ ²⁴⁴¹ ²⁴⁴² ²⁴⁴³ ²⁴⁴⁴ ²⁴⁴⁵ ²⁴⁴⁶ ²⁴⁴⁷ ²⁴⁴⁸ ²⁴⁴⁹ ²⁴⁵⁰ ²⁴⁵¹ ²⁴⁵² ²⁴⁵³ ²⁴⁵⁴ ²⁴⁵⁵ ²⁴⁵⁶ ²⁴⁵⁷ ²⁴⁵⁸ ²⁴⁵⁹ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁶¹ ²⁴⁶² ²⁴⁶³ ²⁴⁶⁴ ²⁴⁶⁵ ²⁴⁶⁶ ²⁴⁶⁷ ²⁴⁶⁸ ²⁴⁶⁹ ²⁴⁷⁰ ²⁴⁷¹ ²⁴⁷² ²⁴⁷³ ²⁴⁷⁴ ²⁴⁷⁵ ²⁴⁷⁶ ²⁴⁷⁷ ²⁴⁷⁸ ²⁴⁷⁹ ²⁴⁸⁰ ²⁴⁸¹ ²⁴⁸² ²⁴⁸³ ²⁴⁸⁴ ²⁴⁸⁵ ²⁴⁸⁶ ²⁴⁸⁷ ²⁴⁸⁸ ²⁴⁸⁹ ²⁴⁹⁰ ²⁴⁹¹ ²⁴⁹² ²⁴⁹³ ²⁴⁹⁴ ²⁴⁹⁵ ²⁴⁹⁶ ²⁴⁹⁷ ²⁴⁹⁸ ²⁴⁹⁹ ²⁵⁰⁰ ²⁵⁰¹ ²⁵⁰² ²⁵⁰³ ²⁵⁰⁴ ²⁵⁰⁵ ²⁵⁰⁶ ²⁵⁰⁷ ²⁵⁰⁸ ²⁵⁰⁹ ²⁵¹⁰ ²⁵¹¹ ²⁵¹² ²⁵¹³ ²⁵¹⁴ ²⁵¹⁵ ²⁵¹⁶ ²⁵¹⁷ ²⁵¹⁸ ²⁵¹⁹ ²⁵²⁰ ²⁵²¹ ²⁵²² ²⁵²³ ²⁵²⁴ ²⁵²⁵ ²⁵²⁶ ²⁵²⁷ ²⁵²⁸ ²⁵²⁹ ²⁵³⁰ ²⁵³¹ ²⁵³² ²⁵³³ ²⁵³⁴ ²⁵³⁵ ²⁵³⁶ ²⁵³⁷ ²⁵³⁸ ²⁵³⁹ ²⁵⁴⁰ ²⁵⁴¹ ²⁵⁴² ²⁵⁴³ ²⁵⁴⁴ ²⁵⁴⁵ ²⁵⁴⁶ ²⁵⁴⁷ ²⁵⁴⁸ ²⁵⁴⁹ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁵¹ ²⁵⁵² ²⁵⁵³ ²⁵⁵⁴ ²⁵⁵⁵ ²⁵⁵⁶ ²⁵⁵⁷ ²⁵⁵⁸ ²⁵⁵⁹ ²⁵⁶⁰ ²⁵⁶¹ ²⁵⁶² ²⁵⁶³ ²⁵⁶⁴ ²⁵⁶⁵ ²⁵⁶⁶ ²⁵⁶⁷ ²⁵⁶⁸ ²⁵⁶⁹ ²⁵⁷⁰ ²⁵⁷¹ ²⁵⁷² ²⁵⁷³ ²⁵⁷⁴ ²⁵⁷⁵ ²⁵⁷⁶ ²⁵⁷⁷ ²⁵⁷⁸ ²⁵⁷⁹ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁸¹ ²⁵⁸² ²⁵⁸³ ²⁵⁸⁴ ²⁵⁸⁵ ²⁵⁸⁶ ²⁵⁸⁷ ²⁵⁸⁸ ²⁵⁸⁹ ²⁵⁹⁰ ²⁵⁹¹ ²⁵⁹² ²⁵⁹³ ²⁵⁹⁴ ²⁵⁹⁵ ²⁵⁹⁶ ²⁵⁹⁷ ²⁵⁹⁸ ²⁵⁹⁹ ²⁶⁰⁰ ²⁶⁰¹ ²⁶⁰² ²⁶⁰³ ²⁶⁰⁴ ²⁶⁰⁵ ²⁶⁰⁶ ²⁶⁰⁷ ²⁶⁰⁸ ²⁶⁰⁹ ²⁶¹⁰ ²⁶¹¹ ²⁶¹² ²⁶¹³ ²⁶¹⁴ ²⁶¹⁵ ²⁶¹⁶ ²⁶¹⁷ ²⁶¹⁸ ²⁶¹⁹ ²⁶²⁰ ²⁶²¹ ²⁶²² ²⁶²³ ²⁶²⁴ ²⁶²⁵ ²⁶²⁶ ²⁶²⁷ ²⁶²⁸ ²⁶²⁹ ²⁶³⁰ ²⁶³¹ ²⁶³² ²⁶³³ ²⁶³⁴ ²⁶³⁵ ²⁶³⁶ ²⁶³⁷ ²⁶³⁸ ²⁶³⁹ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁴¹ ²⁶⁴² ²⁶⁴³ ²⁶⁴⁴ ²⁶⁴⁵ ²⁶⁴⁶ ²⁶⁴⁷ ²⁶⁴⁸ ²⁶⁴⁹ ²⁶⁵⁰ ²⁶⁵¹ ²⁶⁵² ²⁶⁵³ ²⁶⁵⁴ ²⁶⁵⁵ ²⁶⁵⁶ ²⁶⁵⁷ ²⁶⁵⁸ ²⁶⁵⁹ ²⁶⁶⁰ ²⁶⁶¹ ²⁶⁶² ²⁶⁶³ ²⁶⁶⁴ ²⁶⁶⁵ ²⁶⁶⁶ ²⁶⁶⁷ ²⁶⁶⁸ ²⁶⁶⁹ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁷¹ ²⁶⁷² ²⁶⁷³ ²⁶⁷⁴ ²⁶⁷⁵ ²⁶⁷⁶ ²⁶⁷⁷ ²⁶⁷⁸ ²⁶⁷⁹ ²⁶⁸⁰ ²⁶⁸¹ ²⁶⁸² ²⁶⁸³ ²⁶⁸⁴ ²⁶⁸⁵ ²⁶⁸⁶ ²⁶⁸⁷ ²⁶⁸⁸ ²⁶⁸⁹ ²⁶⁹⁰ ²⁶⁹¹ ²⁶⁹² ²⁶⁹³ ²⁶⁹⁴ ²⁶⁹⁵ ²⁶⁹⁶ ²⁶⁹⁷ ²⁶⁹⁸ ²⁶⁹⁹ ²⁷⁰⁰ ²⁷⁰¹ ²⁷⁰² ²⁷⁰³ ²⁷⁰⁴ ²⁷⁰⁵ ²⁷⁰⁶ ²⁷⁰⁷ ²⁷⁰⁸ ²⁷⁰⁹ ²⁷¹⁰ ²⁷¹¹ ²⁷¹² ²⁷¹³ ²⁷¹⁴ ²⁷¹⁵ ²⁷¹⁶ ²⁷¹⁷ ²⁷¹⁸ ²⁷¹⁹ ²⁷²⁰ ²⁷²¹ ²⁷²² ²⁷²³ ²⁷²⁴ ²⁷²⁵ ²⁷²⁶ ²⁷²⁷ ²⁷²⁸ ²⁷²⁹ ²⁷³⁰ ²⁷³¹ ²⁷³² ²⁷³³ ²⁷³⁴ ²⁷³⁵ ²⁷³⁶ ²⁷³⁷ ²⁷³⁸ ²⁷³⁹ ²⁷⁴⁰ ²⁷⁴¹ ²⁷⁴² ²⁷⁴³ ²⁷⁴⁴ ²⁷⁴⁵ ²⁷⁴⁶ ²⁷⁴⁷ ²⁷⁴⁸ ²⁷⁴⁹ ²⁷⁵⁰ ²⁷⁵¹ ²⁷⁵² ²⁷⁵³ ²⁷⁵⁴ ²⁷⁵⁵ ²⁷⁵⁶ ²⁷⁵⁷ ²⁷⁵⁸ ²⁷⁵⁹ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁶¹ ²⁷⁶² ²⁷⁶³ ²⁷⁶⁴ ²⁷⁶⁵ ²⁷⁶⁶ ²⁷⁶⁷ ²⁷⁶⁸ ²⁷⁶⁹ ²⁷⁷⁰ ²⁷⁷¹ ²⁷⁷² <

[25 Mai.] VIII cal. Junii. Ob. Dominus Egidius le Galois, miles, Dominus de Lusarches [1386], specialis amicus noster et promotor negotiorum nostrorum, qui dedit nobis unum focale ubi sunt reliquie plurimorum sanctorum et pro dotatione sue capelle, scilicet capelle sancti Johannis, XL libras turon. annui redditus, eamque munivit calice, missali et ornamentis necessariis; item CCC francos pro redditibus emendis et XL sol. redditus super quandam domum Parisius sitam, cum I. fratribus quos nobis legavit in suo testamento; et multa alia bona nobis fecit et fieri procuravit. Habet annuatim vicarium perpetuum, cui associatus uxor sua gal tunc erat. Habet etiam duos vicarios vicariis et mensis annuatim vicarium cum aliis fratribus scriptis, ut tenebantur celebrantes in dicta capella orare pro ipso, uxore sua, parentibus, benefactoribus et recommendatis suis, vivis et defunctis. - He Molinier, p. 700.

[30 Mai.] III cal. Junii. - Ob. ¹⁴⁷⁹ Pater dominus Joannes de Beauvais, quidam Andegavensis [1479], qui in suo testamento legavit et divisit in partem elemosinariam pulcrum Bibliam, et aliam in qua non est psalterium, questiones disputatas sancti thome, unum Missale et Breviarium ad usum ecclesie Andegavensis, de quibus missali et breviario habuimus LX libras parisi. - Item dedit nobis Moralia beati Gregorii et librum de Angelis (de Francis Eximienis) in littera manuscripta, Vincen- centium Belvacensem, Catholiconem (de Jean de Gines), epistolas Hieronymi et plura alia volumina in littera impressionis. Habet pro se, parentibus et amicis suis annuatim vicarium perpetuum, et participationem omnium beneficiorum nostrorum ^{spiritualium}. -

[31 Mai.] proxima cal. Junii. - Ob. Domitilla Sibilla de Villaribus, mater Domini Ade de Cameraco, militis et primi prebendi parlamenti. Habet annuatim vicarium perpetuum.

[2 Junii.] IIII nonas Junii. - Ob. Dominus Andreas de Florentia, Cardinalis (Andreas Ghini-Malpighi + 1343), qui propriis sumptibus construxit capellam, que dicitur Cardinalis pro cuius dotatione dedit nobis XII libras parisi. annui redditus ad mortuatos, et plura alia bona fecit nobis et fieri procuravit. - He Molinier, p. 700. -

[3 Junii.] III nonas Junii. - Ob. Johannes de Camera, decanus sancti Mallonis de Pontisarea, qui dedit nobis C libras parisi., pro redditibus emendis ad sustentationem unius monachi. - Eodem die obiit Symon de Gramant, patriarcha Alexandri- nus, postea Cardinalis Remensis [1429], qui dedit nobis unum calicem de auro multum - que alia bona

- 6 junii. - Reginaldus Episcopus Parisiensis Dedit nobis 23 Libras Parisienses. Obiit 6 junii. -
- 6 junii. - Bartholomaeus de Heries legavit nobis in testamento 56 francos. Obiit 6 junii. -
- 10 junii. - Robertus Boissel, civis Parisiensis qui et uxor sua Dederunt nobis pecuniam ad valorem 60 francorum, vel amplius ad ponendum in vasis argenteis pro reponendis reliquiis. Obiit 10 junii. -
- 11 junii. - Hugo Cantor Belvacensis Dedit nobis 80 Libras Parisienses annui redditus ad mortem. - atque pro sustentatione unius monachi, et 60 Libras in pecunia pro adificatione unius cellae. Obiit 11 junii. -
- 11 junii. - Lambertus St Justi Lugdunensis obediensarius De cuius bonis habuimus circa 800 Libras Parisienses. Obiit 11 junii. -
- 15 junii. - Ioannes Dux Biturice Dedit nobis 3000 francorum auri, item unum, solum auri, B^e Ioannis B^e repertum in thesauro Romanorum Pontificum, prout in litteris Apostolicis quas habemus latius continetur, cum vase argenteo in pondere 85 marcharum, vel circa, Dedit etiam nobis duo tapeta in quorum uno figurata est Deposito Salvatoris nostri De cruce, et in altero vita et passio ejusdem B^e Ioannis B^e, et magnam imaginem B^e Mariæ Virginis, quæ est retro magnum altare, et concedere nobis fecit a domino nostras Regie litteras amissionis ducentarum librarum reddituum, per nos acquirendum, et plura alia bona fecit nobis et fieri procuravit, habet tuncarium perpetuum. Obiit 15 junii. -
- 16 junii. - Ioannes Lesier civis Parisiensis legavit nobis in suo testamento sex Libras Parisienses annui redditus et ipse et uxor sua habent duo annuversaria. Obiit 16 junii. -
- 16 junii. - Ioannes de ^Floquarmont civis Parisiensis barbitonsor, qui de arte sua per plures annos gratis servivit nobis et in morte sua fecit nos successores omnium bonorum suorum. - cum completo testamento, de quibus habuimus 40 solidos annui redditus et 110 Libras in pecunia ipse etiam et Catharina uxor sua Dederunt nobis domum suam sitam prope ecclesiam St Opportune, habet annuvers. perpet. Obiit 16 junii. - Ob. ex ch. 1474. -
- 22 junii. - Nicolas Godart De cuius testamento habuimus 100 Libras Parisienses. Obiit 22 junii. -
- 22 junii. - Ioanna Uxor Nicolai Alexandri Burgensis Parisiensis et mater Domini Caroli uxoris Domini Adæ de Cameraco militis et primi praesidis parlamenti. Obiit 22 junii. -
- 23 junii. - Guillelmus de Montilles Capellanus St Iustachii Dedit nobis centum solidos annui redditus. Obiit 23 junii. -
- 24 junii. - Ioannes Maciot civis Parisiensis et Catharina ejus uxor, genitor Domini Germani monachi nostri Dederunt nobis cibam cum urceolis argenteis et una pace deaurata. Obiit 24 junii. -

- que alia bona nobis fecit, et apud Dominum, Dilectum Biturice specialiter multa bona nobis fieri procuravit. - ita Molinier pag. 700 et 701. -

[6 Junii.] VIII idus Jun. Ob. Dominus Reginaldus, episcopus Parisiensis [1268], qui dedit nobis XXII libras parisi. Habet privatum officium. - ita Molinier pag. 701. -

[15 Junii.] XVII cal. Julii. - Ob. Dominus Joannes, dux Biturice [1416], qui dedit nobis tria milia francorum auri, item, unum, scutellum beati Joannis Baptiste, repertum, in thesauro Romanorum pontificum, prout in litteris apostolicis quas habemus latius continetur, cum vase argenteo in pondere XXV marcharum argenti vel circa. Dedit etiam nobis duas tapezas in quorum uno figurata est depositio Domini nostri Jesu Christi de cruce et in altera vita et passio ejusdem beati Joannis Baptiste. Dedit etiam magnam imaginem beate Marie Virginis, que est retro magnus altare. Et concedere nobis fecit a Domino nostro rege litteras amortizationis CC librarum redditualium, pro nos acquirendis, et plura alia bona fecit nobis et fieri procuravit. Habet thesaurarium perpetuum, et pro se parentibus que et amicis suis associationem omnium bonorum spiritualium nostrorum. - ita Molinier pag. 701. -

[22 Junii.] X cal. Jul. - Obiit Joana, quondam uxor Nicolai Alexandri, burgensis Parisiensis, et mater Domine Karole, uxoris Domini Ad de Cameraco, militis et primi presidentis parlamenti. Habet anniversarium perpetuum. - ita Mol. p. 701. -

et quaedam vestimenta sacerdotalia, quae omnia possunt ascendere ad summam centum
librarum buronensium, vel circa, concessum est eis anniversarium. Obiit 24 junii. —

25 junii. — Catharina de Alenconio quondam filia comitis Alenconii quondam
uxor ill^{mi} Principis Domini Petri de Navarra benefactoris nostri, magna benefactrix hujus
domus, quae dedit nobis primo omnia ligna, ex quibus factum est campanile Ecclesiae nostrae
et cum hoc centum scuta auri ad opus aedificii ejusdem campanilis, dedit etiam nobis
multas sanctorum reliquias cum cruce ligno Domini, ^{plura} et pulcherrima ornamenta aurea
magno altari deservientia cum vestimentis sacerdotalibus, item ornamenta sacerdotalia
cum duobus tapetibus de serico albo in quibus figurata est passio Domini nostri J. C. Dedit
etiam nobis tres magnas tunicas de vulbo rubeo purpureo et nigro, et unam de serico nigro,
insuper dedit nobis in pecunia diversis vicibus et per partes summam 715 scutorum auri
vel circa. multaque alia bona fecit nobis in vita sua, habet annivers. Obiit 25 junii. —

25 junii. — Joannes Cordis Archiepiscopus Bituricensis pro fundatione birettorum, annis
singulis circa festum omnium sanctorum religiosi tradendum ac veterum pauperibus erog.
— domum dedit nobis domum, sitam in vico des Harmauzetis prope domum barboe aureae
ac etiam dedit nobis 100 scuta auri. habet annivers. perpet. Obiit 25 junii. —

27 junii. — Joanna Gillette mater Domini Guillelmi Husson monachi nostri, a qua habu-
— imus 120 libras buronenses de bonis maternae hereditatis pro redditibus emendis, concessimus
ei annivers. perpetuum, pro se et parentibus suis. Obiit Joana 27 junii. —

28 junii. — Joannes de Vannes civis Parisiensis dedit nobis decem libras annui redditus. Obiit 28 junii. —

2 julii. — Georgius Turgot sacerdos benefactor Ordinis legavit nobis in testamento suo
libras ad valorem circiter sexcentarum librarum, sepultus est in minori claustrum, Obiit 2 julii. —

3 julii. — Joannes Bureau miles et thesaurarius Franciae dedit nobis 50 francos pro
redditibus emendis et 60 scuta auri, habet annivers. Obiit 3 julii. —

3 julii. — Eustachius Lhuillier Dominus de Courmella et Praeses camerae computorum,
ex cujus bonis habuimus per manus nobilis etiam et scientifici viri magistri Nicolai
Lhuillier locum tenentis civilis praepositorum Parisiensis patris sui 100 libras annui red-
— ditus constituti pro mille ducentis libris semel absolvendis, et hac ratione dedimus et
concessimus ei sub beneficentia tamen R^{di} Patris nostri Prioris Cartusiae et Capituli
generalis, qui hanc concessionem ratam habuerunt et confirmaverunt unum anniversarium
pro perpetuo.

[25 Junii.] VII Kal. Jul. Ob. illustris Domina Katherina de Alençon, ducissa in Bava-
ria [1462], filia ducis Alençonii, quondam uxor illustrissimæ principis Domini Petri
de Navarra, benefactoris nostri, magna benefactrix hujus domus, que dedit nobis
primo omnia ligna, ex quibus factum est campanile ecclesie nostre, et cum hoc I
scuta auri ad opus edificiæ ejusdem campanilis. Dedit etiam nobis multas sanctas
reliquias cum cruce de ligno Domini, et plura pulcherrima ornamenta aurea,
magno altari deservientia, cum vestimentis sacerdotalibus; item, ornamenta sac-
erdotalia cum duobus tapetis de serico albo, in quibus figurata est Passio Domini
nostri Jene Christi. Dedit etiam nobis tres magnas tunicas de veluto rubeo, pur-
pureo et nigro, et unam de serico nigro. Insuper dedit nobis in pecunia, diversis
vicibus et per partes, summam DCCXV scutorum auri vel circa, multaque alia
bona fecit nobis in vita sua. Habet anniversarium, perpetuum, et associationem
omnium bonorum nostrorum, spiritualium. — Eodem die, obiit Rev^m Dominus
Joannes Cordis, archiepiscopus Bituricensis [1483], qui pro fundatione birretu-
rum, annis singulis circa festum omnium sanctorum, religiosis tradendorum,
ac veterum pauperibus erogandorum, dedit nobis domum sitam in vico de Mar-
mausez, prope domum Barbe Auree, ac etiam, donavit nobis 6 scuta auri.
Habet anniversarium, perpetuum, ac participationem bonorum nostrorum, spiritualium.
(Ita Molinier, pag. 701. —

[3 Julii.] V nonas Julii. — Obiit nobilis et scientificus vir magister Sustacius Thuil-
lier, dominus des Tournelles et preses camere computorum, ex cujus bonis habuimus
per manus nobilis etiam et scientifici viri magistræ Nicolai Thuillier, locumtenentis
civilis prepositurae Parisiensis, fratris sui, 6 libras annui redditus et constituti pro
mille recentis libris semel solvendi. — Ita Molinier, pag. 704 et 702. —

perpetuum in conventu eum agenda si festum p̄dicte non occurrat celebrandum et decan-
-tandum cum responsorio h̄do quod Redemptor meus vivit... post missam anniversarii alta
voce in conventu dicendo, una cum tribus aliis dicendis privatis missis in singulis trimestri-
-bus a dicto die anniversarii computandis ad devotionem, celebrandis dicendis cum oratione
Deus cui proprium est. in singulari in missa et psalmo De profundis et Fidelium, pro intentione
Defuncti et salute parentum et amicorum, suorum post missam adsumendis prater quos tene-
-mur etiam pro eo singulis annis semel duntaxat ^{recantare} cantare in ecclesia die sancto Ius hoc
vel sequenti, prout nobis opportunius fuerit, antiphonam Salve Regina cum una oratione
De Beata et collecta Fidelium, pro Defunctis, et hanc cō lege conventa sunt a conventu ac
approbata et confirmata a R^{do} Patre et Capitulo generali, ut si contingat dictam annuam
redditam, 100 librarum Iurenensium, redimi pecunias ex huiusmodi redemptione proveni-
-entes teneamur in alium, et similem redditam, 100 librarum Iurenensium, convertere, et
in nullos alios usus expendere ut intentio et fundatio Defuncti perpetuo servetur et cus-
-todiat. Obiit 3 juli. —

4 juli. — Philippus Fabri legavit nobis in suo testamento sex libras Parisienses an-
-nuas redditus scilicet 40 solidos pro duobus cereis qui in missis conventualibus accenduntur
in principio canonis missae usque post perceptionem, corporis et sanguinis Domini nostri
J. C. et 4 libras Parisienses pro duobus pitantiis anniversarii sui et uxoris suae conven-
-tui faciendis. Obiit 4 juli. —

6 juli. — Joanna uxor quondam Guillelmi militis Burgensis Parisiensis de quorum bene-
-ficio habetur 92 calendas octobris, habet annivers. perpet. obiit 6 juli. —

8 juli. — Catharina Donata nostra civis Parisiensis uxor quondam Joannis De Toquarmont
Barbitoris nostri, quae in vita sua fecit nobis multas consolationes in pitantiis et simi-
-libus et moriens fecit nos heredes bonorum suorum, completo testamento. Obiit 8 juli.
Catharinae obitus notatur in charta anni 1473. —

8 juli. — Ludovicus Sandillon Baccalaureus in utroque jure et curialis De Culbat, pater
Domini Stephani Sandillon monachi nostri qui legavit nobis in suo testamento 4 libras Parisi-
-enses annui redditus, habet annivers. et sepultus est in choro nostro. obiit 8 juli. ob. ex ch. 1483.

11 juli. — Guillelmus De Dormano miles cancellarius Franciae dedit nobis 30 libras
perpetui redditus ad mortuatos situs super Abbatiā, De Becheloyne. obiit 11 juli. anno.

[15 Julii.] idus Julii. - Ob. Dominus Guillelmus de Dormano, miles, cancellarius Francie
[1373], qui dedit nobis XXX libras perpetui redditus, ad mortis eius super abbatiâ de Bee-
Helyon.

- 14 j. ulii. — Dominus de Salo in senatu Parisienti' consiliarius nobis legavit 200 libras in suo testamento. Obit 14 j. ulii. —
- 15 j. ulii. — Martinus Seres challe Advocatus parlamenti nobis legavit totum residuum bonorum suorum, mobilium, completo testamento suo, de quo residuo habuimus tam in pecunia quam in localibus valorem 1800 francorum, vel amplius, praeterea Dedit nobis centum solidos redditus pro anniversario suo, de quorum venditione habuimus sexaginta francos positos in emptione Domus de 1re Marcellis, et est sepultus in choro nostro. ^(Obit 15 j. ulii.)
- 15 j. ulii. — Robertus de Albemaria Physicus Dedit nobis centum francos auri et multa alia fecit nobis bona. Obit 15 j. ulii. —
- 18 j. ulii. — Adam de Vivensis Longimelli curatus testamento suo legavit nobis 12 arpenta terra sita in territorio de Salicibus et 20 suta auri pluraque alia bona fecit nobis, habet annivers. perpet. Obit 18 j. ulii. —
- 25 j. ulii. — Philippus Darbors Episcopus Cornacensis, de cuius bonis habuimus ad valorem 800 francorum, vel amplius. Obit 25 j. ulii, fuit unus ex fundatoribus Cartusiae Cornacensis Decessitque anno 1378. —
- 26 j. ulii. — Ioannes Boyleas vicarius Ecclesiae Parisiensis Dedit nobis 80 arpenta terrae apud Conestiam. Item 76 solidos annui redditus. Item unum arpentum terrae apud Salicem. Item unum arpentum vineae apud Argentorium. Item valorem 60 librarum lani in vasis argenteis, quam in aliis. habet annivers. privatum. Obit 26 j. ulii. —
- 27 j. ulii. — Gaufridus de Cienis Canonicus Parisiensis Dedit nobis 40 libras Parisien. pro redditibus emendis et 10 libras pro pitantiis. habet. privatum officium. Obit 27 j. ulii.
- 27 j. ulii. — Guillelmus Chanteller Decretorum Doctor Dedit nobis domum suam Parisiensi sitam, habet annivers. perpet. Obit 27 j. ulii. —
- 29 j. ulii. — Petrus de Navarra Domini Caroli quondam Regis Navarroe filius et comes de Abertain in hac domo fundavit quatuor monachos illos videlicet, qui deinceps morabuntur in cellis per litteras C. D. F. G. signatis, de quibus jam mentionem fecimus. Obit 29 j. ulii.
- 31 j. ulii. — Philippus des molins Episcopus Noviomensis Dedit nobis ad valorem 500 francorum multaque bona fecit nobis et fieri procuravit, habet annivers. perpet. Obit 31 j. ulii. —
- 1 Augusti. — Robertus Comes et miles, qui cum Ioanna uxore sua et parentibus suis habet anniversarium sub die 1° Augusti.

-Halogn, cui concessimus anniversarium perpetuum, et associationem spirituales,
ipsius et uxoris et amicorum suorum, in omnibus bonis nostris spiritualibus. - ita
Molinier, pag. 702. -

[25 Julii.] VIII cal. Aug. Ob. Dominus Philippus D'Arboys, episcopus Comacensis [1377], de
cujus bonis habuimus ad valorem, DCCC francorum vel amplius. - ita Molinier p. 702.

[29 Julii.] IIII cal. Aug. - Ob. Dominus Petrus de Navarra, Domini Karoli, quondam, regis
Navarre, filius et comes de Mortaing [1412], qui in hac domo fundavit IIII monachos,
illos videlicet qui deinceps morabuntur in cellis per litteras C, D, E, G, signatas,
ut tranquam sui singulares capellani cum ceteris hujus domus religiosi divinum
officium, continuent et pro ipso Dominum, jugiter et devote representent, nec ab eis-
dem, cellis qui in eis collocati fuerint ad alia loca poterunt se transferre, nisi
cogantur per expressam ordinis obedientiam, in quo casu cellam vacantem, quam
citius fieri poterit, tenebimus replere monacho novitio aut professo, et donec ita
fecerimus, vice absentis omni orandi pro dicto Domino alieui nostrum, committimus.
Pro quorum quidem, religiosorum, ac cellarum, rotatione et sustentatione, idem Do-
minus Petrus dedit nobis et realiter tradidit IIII milia francorum, auri, et quibus as-
empte fuerunt a reverendis patribus, capitulum nostrum, generalitas^{alia} celebrantibus,
possessiones ad mortuam, quas idem, capitulum apud Villammoream, Regis posside-
bat. Dedit etiam nobis pulcherissima ornamenta, magno altari deservientia, cum
vestimentis sacerdotibus de serico cinericeo coloris. Denique pro se et pro Domina
Katherina de Alenconio, consorte sua, fecit construere illam nobilem, sculpturam
que est in ecclesia nostra juxta piscinam, magni altaris, multaque alia bona fieri
nobis. Habet anniversarium perpetuum, et participationem omnium bonorum nos-
trorum spiritualium.

- 2 Augusti. — Joanna Domicella filia patris Joannis de Augusti clerici redditu nostri, de ejus bonis habuimus 60 francos. Obiit 2 Augusti. —
- 4 Augusti. — Joannes Maillat pater Domini Joannis Maillat monachi nostri a quo habuimus 800 libras lironenses, quas exposuimus ad crucifixum construendum. obiit 4 augusti.
- 4 Augusti. — Simon le Redde Dominus Dni Chenailler advocatus in Senatu Parisiensi legavit nobis in testamento suo centum, et viginti libras lironenses annui redditus pro quo 4 augusti missa privata dicitur. —
- 6 Augusti. — Gerardus de Aurelianis pictor solennis dedit nobis decem marcas aureas et fecit pulchram imaginem beate Virginis quae est in angulo parviciandae et sepulta est ibi. Obiit 6 Augusti. —
- 7 Augusti. — Rolandus Prohibominis a quo habuimus 38 francos. habet annis ^{privatim} obiit 7 aug.
- 10 Augusti. — Petrus de Scilliac et Joanna uxor ejus Burgenses Parisienses dederunt nobis unam domum sitam in vico de Judearia quam diu tenuimus et postea vendidimus 150 francis et alia multa bona fecerunt nobis, habent annivers. sub 10 augusti. —
- 13 Augusti. — Mathurinus Rogerii Consiliarius Regis dedit nobis duas domos sitas Parisiis. obiit 13 aug.
- 15 Augusti. — Petrus Custurarius noster qui servivit nobis per spatium 35 annorum, de arte sua et finaliter legavit nobis 50 francos vel amplius. Obiit 15 augusti.
- 15 Augusti. — Arnoldus Wit Wit magister in theologia Dr. ejus bonis habuimus 43 suta et 18 solidos, habet annivers. perpet. Obiit 15 augusti. —
- 16 Augusti. — Joannes Ducis quondam Regis consiliarius in suo parlamento legavit nobis in suo testamento duo arpenta vinearum in territorio de Trucil. Obiit 16 augusti.
- 16 Augusti. — Joannes Sudoris Doctor in theologia testamento suo legavit nobis 50 aureos et 20 libras lironenses, sepultus est in choro nostro. Obiit 16 augusti. —
- 19 Augusti. — Joannes de Montelon curatus de Vaugirard, de ejus bonis habuimus 10 libras lironenses. Obiit 19 augusti. —
- 22 Augusti. — Joannes Anrou Consiliarius Regis in suo parlamento legavit nobis in suo testamento 75 libras lironenses annui redditus recipiendas super decimis bonorum ecclesiarum, castellarum, habet annivers. perpet. Obiit 22 augusti.
- 23 Augusti. — Philippus Rex Francie una vice dedit nobis mille florentias et alia vice 500 scutatos cuius multasque amortizationes fecit nobis et quamplurima alia bona. Obiit 23 aug.

-trorum spirituales. ita Molinier pag. 702. -

[31 Julii.] pridie cal. Aug. Ob. Dominus Philippus des Molins, episcopus Norwicensis [1409], qui dedit nobis ad valorem D francorum, multaque bona fecit nobis et fieri procuravit. Habet anniversarium perpetuum. - ita Molinier, pag. 702. - Le necrol. des celestins l'a aussi à cette date. Molinier p. 710.

[1 Aug.] cal. Aug. - Anniversarium Domini Roberti Comitis, militis, et Joanne, uxoris sue, et parentum suorum, de quorum bonis habuimus XXXII francos. - ita Mol. p. 702. -

+ [2 Aug.] IIII nonas Aug. - Ob. Dominus Joannes de Luperon, Vics, prior hujus domus, a quo habuimus XXXV libras. - ita Molinier, pag. 702. -

[23 Aug.] X cal. sept. - Obiit illustris princeps Dominus Philippus, rex Francie [1350], qui una vice dedit nobis mille florentios, et alia vice D scutatos auri, multaque amortizationes fecit nobis et quampura alia bona. - ita Molinier, pag. 702. -

- 23 Augusti. — Guillelmus Morelli advocatus parliamenti, a quo habuimus Ducentas Libras Parisienses et plura alia bona. Obiit 23 augusti. —
- 24 Augusti. — Philippus de Comprans Burgensis Parisiensis legavit nobis 25 francos et milites religioso huius domus tres ulnas panni albi, habet annu. obiit 24 augusti. —
- 24 Augusti. — Ludovicus de Monceaux Consiliarius Regis in curia juvenum, Pater Domini de Monceaux monachi nostri dedit nobis pulchram catulam cum veteris ornamentis sacerdotis magno altari deservientem, habet annu. perpet. obiit 24 augusti. —
- 25 Augusti. — Sanctus Ludovicus quondam Rex Francorum primus fundator noster dedit nobis quingentos modios bladi super grangiam de Gonessia dedit etiam nobis 60 libras annui redditus et multas donationes et plura alia bona, obiit 25 augusti. —
- 26 Augusti. — Mathildis de Perona dedit 30 libras sterlingorum, obiit 26 augusti. —
- 27 Augusti. — Joannes de Arsonville Episcopus Cabilonensis legavit nobis in suo testamento 300 francos, habet annu. perpetuum, sepultus est in choro nostro. Obiit 27 augusti. —
- 28 Augusti. — Henricus Canonicus Parisiensis dedit nobis 20 libras Parisienses, obiit 28 augusti. —
- 28 Augusti. — Joannes de Medone dedit nobis manerium suum de Medone cum omnibus suis pertinentiis sub estimatione 30 librarum annui redditus, obiit 28 augusti. —
- 28 Augusti. — Guibertus de Salseto medicus Regis Francie per spatium 30 annorum, et amplius in arte sua omnibus infirmis nostris caritative contulit, et in testamento suo legavit nobis 80 francos, obiit 28 augusti. —
- 29 Augusti. — Petronilla la Blanchaive quondam uxor hominis Blanchardi Burgensis Parisiensis, legavit nobis in suo testamento unam piscariam in sequana estimatam ad valorem 6 librarum Parisienses et multa alia bona prout nobis, habet annu. perpet. obiit 29 aug.
- 29 Augusti. — Bernardus a S^{to} Petro Canonicus ecclesie S^{ti} Benedicti Parisiensis legavit nobis 100 libras turonenses annui redditus, quam summam eidem debebant fratres nostri religioni castelle Borloniensis pro quibus sponderamus, habet annu. perpet. obiit 29 aug.
- 31 Augusti. — Vincentius Agnesseau Dominus de Chantemesle Regis consiliarius ac totius cleri Francie questor Ararius in testamento suo legavit nobis summam 3333 librarum turonensium, habet annu. obiit 31 augusti. —
1. Septembris. — Gaufridus Coquatrix civis Parisiensis dedit nobis 10 libras annui redditus super thesaurum Regis pro sustentatione unius monachi, obiit 1. Sept. — V. De quid diximus de sacristia.

[25 Aug.] VIII cal. sept. Felix transitus illustrissimæ et sanctissimæ principis beati Ludovici
quondam, regis Francorum, primi fundatoris nostri [1270], qui dedit nobis 5 modios bladi
super grangiam de Gommessia. Dedit etiam nobis LX libras annui redditus et multas
ad mortificationes et plura alia bona. - Ita Molinier, pag. 702 et 703. -

[27 Aug.] VI cal. sept. Ob. Dominus Joannes de Arsonvalle, episcopus Cabilonensis [1216],
qui legavit nobis in suo testamento CCC francos. Habet et annuversarium perpetuum, cum
associatione omnium bonorum nostrorum spiritualium. Sepultus est in choro nostro: ita
Molinier, pag. 703. -

- 1 Septemb. - Petrus Du Perier thesauri Regis graffarius, De cuius bonis habuimus ad valorem 500 francorum vel circa, habet annivers. perpet. Obiit 1 sept.
- 2 Sept. - Petrus de Abbatisvilla presbyter Dedit nobis 12 libras Parisienses. Obiit 2 sept. -
- 5 Sept. - Henricus de Neauvilla consiliarius Regis specialis benefactor noster per plures partes Dedit nobis 800 francos et pro fundatione trium monachorum, Dedit nobis terram De Lours cum 550 arpents nemorum, in sylva De Senart sub estimatione 120 librarum Parisiensium, annui redditus. Item Dedit nobis 120 libras pro semel de quibus empti sunt sex libras redditus, ut duo cerei duarum librarum, et una torchea quatuor librarum cum lampade accendantur in capella nostra dum Divina in eadem celebrantur. Habet cum uxore sua duo anniversaria, scilicet unum die obitus sui, et aliud die obitus uxoris sue, quibus deputavimus tres monachos qui Deinceps morabuntur in cellis X. Y. Z. signatis, ut orent specialiter pro ipsis tanquam pro his fundatoribus, et cum hoc celebrantes in dicta capella post ultimam missam, lucem tenebuntur habjungere de profundis cum collecta fidelium. In qua capella ambo sunt sepulti. Obiit Henricus 5 Septembris. -
- 5 Sept. - Joannes Cranzon quondam servitor et familiaris noster Dedit nobis unum calicem pulchrum mysterio passionis Domini pictum, et egregie decoratum, argenti pini. Dedit etiam vel circiter margararum, cum quadam pulchra cypsa argentea, quam dedit conventui ad ei ministrandum, vinum, pro communione diebus magnis, quibus communicare solet. Item Dedit nobis plura et diversa alia bona pluribus et diversis vicibus, quae omnia possunt ascendere ad valorem 100 scutorum, vel amplius, habet duo anniversaria. Obiit in hac Domo 5 Septembris. -
- 6 Sept. - Joannes de Celario Canonicus Cameracensis Dedit nobis 12 volumina librorum tam juris canonici quam civilis. Obiit 6 Septembris. -
- 7 Sept. - Hector Turgis Regis in Castello Parisiensi consiliarius in testamento suo nobis legavit 4 libras Parisienses annui redditus, pro quibus accepimus a sorore et herede sua 100 libras buronenses. habet annivers. perpetuum. Obiit 7 sept.
- 8 Sept. - Uxor Roberti Boissel civis Parisiensis Dedit nobis 40 francos. Obiit 8 sept.
- 10 Sept. - Petrus Cramette Canonicus Noricomentis Dedit nobis in vita sua 30 libras Parisienses pro semel et multa alia bona fecit nobis offerri procuravit, habet annivers. perp. Obiit 10 Sept.
- 12 Sept. - Margarita de Torchiis civis Parisiensis De cuius bonis habuimus 300 francos vel circa. Obiit 12 sept. -

[5 sept.] uouis sept. - Obiit D. miles Henricus de Neausilla, consiliarius regis, specialis benefactor noster, qui per plures partes redit nobis octingentos francos, et profundatione trium monachorum, redit nobis terram, de Liersint cum, quingentis et quing uaginta arpentes nemorum, in silva de Senart, sub estimatione CXX libr. paris. annui redditus. Item dedit nobis CXX libr. per semel, de quibus empta sunt sex libre redditus, et duo ceri duarum librarum, et una torchea IIII^{or} librarum, cum lampade accendantur in capella sua, cum divina in eadem, celebrantur. Habet cum, uxore sua duo anniversaria, scilicet unum, die obitus sui et aliud die obitus uxoris sue, quibus deputati sunt tres monachos, qui deinceps morabuntur in cellis per X, Y et Z signatis, et orent specialiter pro ipsis tanquam, pro suis fundatoribus et pro amicis eorumdem, qui omnes nostris beneficiis spiritualibus sunt associati, et cum hoc celebrantes in dicta capella post ultimam missam, tenebuntur subjungere « De profundis » cum collecta « Fideiolum ». In qua capella ambo sepulti sunt. - ita Molinier, pag. 703.

- 12 sept. - Joannes Tunnoe scotis De cuius bonis habuimus tam in pecunia quam in libris & valore, 60 francorum, habet annivers. perp. Obiit 12 sept.
- 13 sept. - Joannes de Montsalbon clericus magistri gerardi De monte acuto et executor ejusdem, ad augmentum vestri nostri Dedit nobis prata quae habuimus in salicibus sub estimatione 10 librarum Parisiensium, reddituum, pluraque alia nobis fecit et procuravit. Obiit 13 sept.
- 14 sept. - Joannes Dux Burgundiae, De cuius bonis habuimus 100 francos. Obiit 14 sept.
- 16 sept. - Carolus Rex quondam Franciae Dedit nobis 200 libras Parisienses perpetui redditus ad mortuam sitas apud Noerias et alibi, tenemur autem dicere omni die unam missam pro eodem, et praeter anniversarium suum tenemur facere quatuor servitia 20. - Lemnia quolibet anno. Obiit 16 sept. -
- 16 sept. - Joannes de Asperomonte legavit nobis duo arpenta optime vineae apud Hautelonne. Obiit 16 sept. -
- 19 sept. - Petrus Avis civis Parisiensis magnus benefactor hujus domus. Obiit 19 sept. De quo jam legimus
- 20 sept. - Joannes De Ceresio thesaurarius Lexoviensis Obiit 20 sept. De eo superius mentionem fecimus
- 20 sept. - Stephanus Episcopus apud Parisiensis Dedit nobis 20 libras Parisienses. Obiit 20 sept.
- 21 sept. - Agnes la large De Gonetia Beguina Dedit nobis 7 libras annui redditus. Obiit 21 sept.
- 21 sept. - Guillelmus De Amilliaco Canonicus Parisiensis De cuius bonis habuimus 50 libras. Obiit 21 sept.
- 21 sept. - Joannes de Wallibus, a quo habuimus ad valorem 200 librarum Paris. Obiit 21 sept.
- 22 sept. - Clemens de Soilly Capellanus Domini Cardinalis Belvacensis multa bona nobis procuravit apud dictum Dominum Cardinalem, habet annivers. Obiit 22 Septembris. -
- 22 sept. - Avicia quondam uxor Petri morelli De Guerravilla Sonata nostra Dedit nobis omnia bona sua mobilia et immobilia aestimata valore 300 libras vel circa. Obiit 22 sept. -
- 23 sept. - Guillelmus Moiles Burgensis Parisiensis et venditor piscium, qui seipsum debeat nobis piscarias, et in testamento suo Dedit nobis 7 libras Parisienses annui redditus Parisiis sitas. Obiit Die 23^a Septembris. -
- 23 sept. - Joannes de Ruel legavit nobis in suo testamento 40 libras Parisienses pro somp. et multa alia nobis fecit. Obiit 23 sept. -
- 23 sept. - Petrus Thomas Canonicus Biterrensis legavit nobis in suo testamento 50 scuta. Obiit 23 sept.
- 25 sept. - Petrus Burgundi Dominus De Rouillon Dedit nobis terram De Rouillon, et fecit ad p. can.

[14 sept.] XVIII cal. oct. Ob. Dominus Joannes, dux Burgundie [1419], de cuius bonis habuimus 6 francos. - ita Molinier, pag. 703. -

[16 sept.] XVI cal. oct. Ob. Dominus Karolus, rex quondam Francie [1380], qui dedit nobis 66 libras paris. perpetui redditus amortizatas, sitas apud Noerias et alibi. Tenemus autem, dicere omni die unam missam privatam pro eodem, et preter anniversarium suum, tenemur facere IIII versu ita sollempnia quolibet anno. - ita Molinier, pag. 703. -

[20 sept.] XII cal. oct. Ob. Dominus Stephanus, episcopus Parisiensis [1279], qui dedit nobis 22 libr. paris. - Pre cum parentibus suis habet et privatam. - ita Molinier, pag. 703. -

[22 sept.] X cal. oct. - Ob. Dominus Clemens de Soilly, capellanus Domini Cardinalis Belvacensis (Tanze Dormans, mortuus 1373), qui multa bona nobis procuravit apud dictum Dominum Cardinalem. Habet anniversarium perpetuum. - ita Molinier, pag. 703. -

[25 sept.] VII cal. oct. - Ob. Dominus Petrus Bergandi, Dominus de Rouillon, qui dedit nobis terram de Rouillon, et fecit edificari cellam, que est inter parvum et infirmorum. - monasterium nostrum

- edificari cellam quae est inter parvum et infirmilorium nostrum, pro sustentatione et mansi-
-one unius monachi. Item Dedit nobis 100 francos et multa alia bona nobis scilicet. Obiit 25 sept.
- 26 sept. - Philippus Rex Navarroe pro sustentatione quinque monachorum, procuravit nobis
apud Dominum Regem Francie ad mortificationem, 300 librarum Parisienium, pluraque alia bona
fecit nobis. Obiit 26 Septembris. -
- 27 sept. - Guillelmus Cauchois Curatus De Bertomville familiaris noster, qui per spatium
30 annorum gratis gubernavit villam novam Regis, et in obitu suo dimisit nobis omnia bona
sua. Obiit 27 Septembris. -
- 28 sept. - Petrus de Roncherolles miles Dominus De Hogueville ad mortificando secundum De
Moufflaines nos quittavit pro 150 francis. habet anniversarium, sub die 28 sept. -
- 29 sept. - Blanca Regina, De cujus bonis per encounteres suos habuimus 132 francos ad
requestam Domini Petri De Navarra nepotis sui una cum pulcherrimis ornamentis sacrodo-
-talibus. Obiit 29 Septembris. -
- 30 sept. - Isabella de Bavaria Regina Francie Dedit huic Domini octo libras perpetui
census ad mortificationem, multaque alia bona fecit nobis, habet annivers. perp. obiit 30 sept. -
2. Octobris. - Margaritha Comitissa Augi (Petrus legendum, puto Marian, D'Augi, seu melius D'hu.) Dedit nobis
15 libras baronenses annui redditus et 20 libras baronenses in pecunia. Obiit 2. octobris. -
3. Octobris. - Joannes la Vielle Decanus in parlamento, De cujus testamento habuimus 200
francos. habet annivers. perp. Obiit 3 octobris. -
3. Octobris. - Joannes Trevor Abbasensis Episcopus in Wallia legavit nobis in suo testamento
20 scuta auri. Obiit 3 Octobris. -
6. Octobris. - Philippus Rex Francie fecit nobis multa bona. Obiit 6. Octobris. -
7. Octobris. - Joannes Canart Episcopus Allobrocentis legavit nobis in suo testamento decimam
partem domus suae, de qua habuimus octingentos francos, habet annivers. perp. Obiit 7 Octobris.
8. Octobris. - Nicolaus pelliparius noster De cujus bonis habuimus ad valorem 40 francorum
vel circa. Obiit 8. Octobris. -
8. Octobris. - Petrus de Tornodoro procurator in parlamento, De cujus bonis habuimus circa
valorem 1800 francorum, multaque alia bona fecit nobis, habet annivers. perp. Obiit 8 Octobris.
10. Octobris. - Joannes de Vernon secretarius Regis De cujus bonis habuimus domum de Lavos-
-gray et quinque arpenta vinearum ibidem. Item quinque arpenta pratorum apud Longum g^o.
- m. ellum

rium, nostrum, pro sustentatione et mansione unius monachi. Item dedit nobis C francos
et multa alia bona fecit nobis. - ita Molinier, pag. 703. -

[26 sept.] VI cal. oct. - Ob. Dominus Philippus, rex Navarre [1343], qui pro sustentatione
vmonachorum procuravit nobis apud Dominum regem Francie ad mortificationem, CCC
librarum parisiensium, pluraque alia bona fecit nobis. - ita Molinier, pag. 703. -

[28 sept.] IIII cal. oct. - Anniversarium nobilis Petri de Roncherolles, domini de Huguesville,
cui associantur pater et mater ceterique parentes et amici ejus, cui una cum hoc
concessimus participationem, bonorum, nostrorum, spiritualium, eo quod ad mortificando
secundum de Moufaines nos quitavit pro C et 4 francis. - ita Molinier, pag. 703 et 704. -

[29 sept.] III cal. oct. - Ob. Domina regina Blanca [1398], de cuius bonis per executores
nos habuimus C et XXXII francos, ad requestam Domini Petri de Navarra, nepotis sui,
una cum pulcherrimis ornamentis sacerdotalibus. - ita Molinier, pag. 704. -

[30 sept.] pridie cal. oct. - Ob. illustrissima Domina Isabella de Bavaria, regina
Francie [1435], que dedit huic domui octo libras perpetui cens us amortizatas, mul-
taque alia bona fecit nobis, que habet anniversarium perpetuum, et participatio-
nem, omnium bonorum, spiritualium. - ita Molinier, pag. 704. -

[2, Oct.] VI nonas oct. - Ob. Domina Margareta, comitissa Augi, que dedit nobis XV libras
turon. annui redditus et XX libras turon. in pecunia. - ita Molinier, pag. 704. -

[3, Oct.] V nonas oct. - Ob. Thomas Trexor, Albasensis episcopus in Wallia (evêque de saint.
Asaph, mort en 1410), qui legavit nobis in suo testamento XX scuta auri. - ita Mol. p. 704. -

[6, Oct.] pridie nonas oct. - Ob. Dominus Philippus, rex Francie [1285], qui fecit nobis multa
bona. - ita Molinier, pag. 704. -

[7, Oct.] nonas oct. - Ob. Dominus Joannes Canart, episcopus Atrebatensis [1407], qui
in suo testamento legavit nobis decimam partem domus sue, de qua habuimus
DCCC francos. Habet anniversarium perpetuum cum associatione omnium bonorum
nostrorum, spiritualium. - ita Molinier pag. 704. -

- mellem et 24 solidos redditus apud Salicet. Item indumenta pro sacerdote et calicem. Item aduocatus
ationem 20 librarum Parisiensium. habet amivers. Obiit 10. octobris. —
10. octobris. — **Ludovicus Habert** Dominus De Chaineus est Regis condicarius in majori consilio legavit nobis in suo testamento summam novem millium librarum Parisiensium de quibus recepit tantum a parentibus ejus summam 6000 librarum, sepultus est in choro nostro. Obiit 10 octobris. Obiit ex h. anni 1615. —
12. octobris. — **Hugo Boileau** thesaurarius palatii, qui legavit nobis 50 francos et multa alia bona procuravit nobis. habet amivers. perpet. in associantur Domina Joanna quondam Regina Francie et Navarre et Dominus Carolus Joannis Regis francie primogenitus. Obiit 12 octobris. Obiit ex h. anni 1393. —
13. octobris. — **Michael de Creneyo** Episcopus Abtredunensis Dedit nobis ornamenta sacerdotalia de serico rubeo, et paramenta circa magnum altare similia cum pluribus aliis. Item legavit nobis in suo testamento 100 francos, et postea dederunt nobis ejus executores de bonis ejus iterum centum francos. habet amivers. perpet. Obiit 13 octobris.
13. octobris. — **Philippus de Harecourt** miles Dedit nobis 500 francos pro semel pro redditibus emendis, habet sex amiversaria. Obiit 13 octobris, sepultus in choro nostro. —
14. octobris. — **Jacobus Patriarcha Antiochenus** Episcopus Pictaviensis Dedit in puram elemosynam nobis profundatione unius anniversarii perpetui in vita et morte summam 100 scutorum novorum auri et multa alia bona fecit nobis et fieri procuravit. Obiit 14 octobris. —
18. octobris. — **Vincentius de Mont Roty** de cujus bonis habuimus 60 francos, habet amiv. perp. Obiit 18. oct.
19. octobris. — **Theophania de Valencennis** Dedit nobis 50 solidos annui redditus. Obiit 19. octobris. —
21. octobris. — **Theobaldus Prior de Bonnoy** Dedit nobis 40 libras Parisienses. Obiit 21 octobris. —
23. octobris. — **Agnes Laurillete** et magister **Thomas Dacey** prius vires per sua testamenta legaverunt nobis 12 libras annui redditus Parisienses. habent duo amiversaria. Obierunt 23 octobris.
24. octobris. — **Stephanus Aesie Carnotensis** a quo habuimus 400 libras Parisienses, de quibus emimus domum de Billiaes, que postea fuit commutata in rebus quas habemus apud villam novam Regis. Obiit 24 octobris. —
24. octobris. — **Nicolaus le Diseur** Laudunensis ac norviemensis scoliarum, Archidiaconus nobis in suo testamento legavit 600 scuta, habet amivers. perpet. Obiit 24. oct. . . . sepultus in choro nostro.
25. octobris. — **Thiericus de Bioncuria** Decanus tullensis familiaris noster a quo habuimus tres modios

[13 oct.] III idus oct. — Ob. Dominus Michael de Crenay, episcopus Autistodorensis [1209], qui dedit nobis ornamenta sacerdotalia de serico rubeo et paramenta circa magnam altare similia, cum pluribus aliis. Item, legavit nobis in suo testamento C francos, et postea redeunt nobis ejus executores de bonis ejus itarum, C francos. Habet anniversarium perpetuum. — Eodem die obiit Dominus Philippus de Harecourt, miles, qui dedit nobis D francos pro semel, pro redditibus amendis. Habet sex anniversaria, XIII cujuslibet sex mensium facienda, scilicet mensium, octobris, decembris, februarii, aprilis, junii et augusti. Sepultus est in choro nostro. — ita Molinier, pag. 704. —

[14 oct.] pridie idus oct. — Rex ^{mus} in Christo pater et Dominus, Dominus Jacobus, misericordie divina patriarcha Antiochenus, episcopus Pictavensis (Jacques Tournel + 1457. ce paragraphe a été publié d'après le manuscrit original par D. Marier, Monastère S. Martini de Campis historia, p. 267.), dedit in puram elemosinam nobis pro fundatione unius anniversarii perpetui in vita et in morte summam C scutorum novorum auri, et multa alia bona fecit nobis et fieri procuravit. — ita Molinier, pag. 704. —

[21 oct.] XII cal. nov. — Ob. Dominus Theobaldus, prior de Bonmay, qui dedit nobis X L libras parisi. — ita Molinier, pag. 704. —

24 oct. — Ob. obituaire du collège de Dainville dit que Nicolas le Discour est mort le 25 oct. 1399. Molinier n. 765.

[25 oct.] VIII cal. nov. — Ob. magister Thierrius de Byoncuria, decanus bellensis (La Gallie dit Thierri de Liencourt, mort en 1367), familiaris noster, a quo habuimus tres modicos frumenti perpetui redditus et CC francos ad ponendum, in redditibus, et domum suam quam edificavit.

- modios frumenti perpetui redditus et 200 francos ad ponendum in redditibus et domum suam, quam edificavit in conventu et plura alia bona. Obiit 25 octobris.
25. octobris. — Petrus Michaelis Regis secretarius legavit nobis 20 libras Paris. obiit 25 oct.
1. Novembris. — Nicolaus Roland Dominus de Hostis civis Parisiensis dedit nobis summam 100 librarum, buronensium, annui redditus recipiendam super subsidia civitatis Parisiensis, habet annuvers. perpet. Obiit 14. Novembris. —
4. Novembris. — Joannes de Silvanetto civis Parisiensis dedit nobis 100 solidos annui redditus. Obiit 4. Nov.
- 5 Nov. — Joannes Charpentier civis Parisiensis de cujus successione ac etiam Philippus Miette uxoris sue ad causam Domini Joannis Charpentier monachi nostri eorum filii habuimus domum sancti Francisci prope S^{an}ctum Brian, et alias hereditates sitas Parisiis cum quibusdam redditibus et bonis mobilibus, quae omnia ascendere possunt ad valorem 700 librarum buronensium, habet annuvers. perpetuum. Obiit 5 nov. —
- 6 Nov. — Guillelmus de Neauvilla secretarius Regis, qui pro sustentatione unius monachi, qui de cetero morabitur in cella signata per litteram V, dedit nobis terram de Forest in Wlcastino. Item postea dedit nobis 100 suta auri et unam parvam, crescenti euro. habet annuvers. perpet. Obiit 6 novembris. —
- 7 Nov. — Joannes Recensis Episcopus, a quo habuimus 350 libras Parisienses vel circa. Obiit 7 nov. ^{2 nov.}
- 7 Nov. — Joannes de Dormano Cardinalis Belvacensis, obiit 7 nov. de quo alibi egimus.
- 9 Nov. — Guillelmus du Solier in castelletto generalis procurator dum viveret, habet annuversarium perpetuo celebrandum, una cum bassa missa in qualibet septimana anni, pro quarum foundatione et dotatione dedit nobis summam 400 librarum Parisiensium, nec non residuum omnium bonorum, suorum mobilium, et immobilium, suo testamento completo. Obiit 9 novembris. —
- 9 Nov. — Petrus de Giaco cancellarius Francie et Biturice legavit nobis 100 francos. Obiit 9 nov.
- 11 Nov. — Guillelmus Humault de cujus bonis habuimus circiter 160 francos et multa alia bona fecit nobis, habet cum uxore sua annuvers. perpet. Obiit 11 nov. —
- 11 Nov. — Petrus Augustini de cujus testamento habuimus 20 libras Parisienses. Obiit 11 nov.
- 12 Nov. — Simon Le Courtouys consiliarius in parlamento de cujus bonis habuimus 120 francos et multa alia bona, obiit 12 nov. —
- 15 nov. — Joannes Butor Curatus S^{an}cti Michaelis de gradu in sancto Dionysio de cujus bonis.

quam edificavit in conventu, et plura alia bona. - ita Molinier, pag. 704. -

[6 Nov.] VIII idus nov. - Ob. magister Guillelmus de Neauville, secretarius regis, qui pro sustentatione unius monachi, qui de cetero morabitur in cella signata per litteram V, dedit nobis terram, de Forest in Pallissimo. Item, postea dedit nobis C sarta auri et unam crucem, de auro. Habet annuatim, perpetuum, cum associatione omnium bonorum nostrorum, spiritualium. - ita Molinier, pag. 704 et 705. -

[7 Nov.] VII idus nov. - Ob. Dominus Joannes, episcopus beccensis [1341], a quo habuimus CCL libras parisi. vel circa. - Eodem die ob. Dominus Joannes de Dormans, cardinalis belvacensis [1373], qui dedit nobis XXX libras ad mortuarii redditus, pro sustentatione unius monachi qui oret deum, pro anima eius. Item dedit nobis MD francos ponendos in redditibus pro vestibus nostris. Sepultus est in choro ante magnum altare. - ita Molinier, pag. 705. -

[9 Nov.] V idus nov. - Ob. Dominus Petrus de Giaco, cancellarius Francie et Biturice [1427], qui legavit nobis centum francos. - ita Molinier, pag. 705. -

- bonis habuimus 120 scuta auri vel circa, habet annuam perpetuam. Obiit 15 novembris. —
- 18 Novembris. — Joannes de Stanford Procurator in Castellato Parisiensi qui longo tempore nobis servivit, in suo testamento nobis legavit 100 solidos Parisienses annui redditus debitas percellatam et heredes et Nicolai Thiboust super quodam feodo apud Normans in Bria, habet annuam perpetuam. Obiit 18 novembris. —
- 19 Nov. — Joannes de Portali Archidiaconus lornacensis dedit nobis primo 300 florentias positas in possessionibus emptis apud Salices et postmodum dedit mille regales antiquos. Obiit 19 novembris. Obiit ex charta anni 1357. —
- 21 Nov. — Joanna Lussiere soror fratris Theobaldi Herpin conversi nostri, nobis legavit pro soluto testamento suo residuum bonorum suorum mobilium et immobilium, de quibus habuimus ad valorem, 300 francorum, vel circa, multaque alia bona fecit: habet annuam perpetuam. ^{Obiit 28 Nov.}
- 23 Nov. — Ludovicus Dux Aurelianensis dedit nobis 500 francos et 100 scuta. Obiit 23 nov.
- 23 Nov. — Gerardus Dathies Archiepiscopus copus Bitontinensis dedit nobis 300 francos. habet annuam perpetuam. Obiit 23 novembris. —
- 24 Nov. — Matthaeus et Heloydes ejus uxor dederunt nobis undecim libras annui redditus, habet annuam perpetuam privatem, sub die 24 novembris. —
- 26 Nov. — Petrus Apothecarius dedit nobis 184 libras pro redditibus emendis. Obiit 26 nov.
- 28 Nov. — Clemens VI Papa nobis et ordini dedit multa privilegia. De quibus etiam bonis habuimus 100 libras lornacenses. Obiit 28 novembris. —
- 2 Decembris. — Gerardus de Monte acuto magnus benefactor noster dedit nobis primo 31 libras et 10 solidos Parisienses annui redditus ad mortuam super communitatem de Vellies super Oxoniam pro vestibus nostris. Item ad augmentum dicti redditus dedit nobis 200 libras. Item alias 330 libras pro eodem voluitque quod omni anno de predictis redditibus emerentiam praeberi ad inducendum monachos, et quod recipiendo novas vestes redderent veteres pauperibus erogandas. Obiit 2 Decembris. —
- 4 Dec. — Theobaldus Rex Navarroe Comesque Campaniae dedit nobis 15 libras lornacenses annui redditus super mundinas Latigniaci. Obiit 4 Decembris. —
- 8 Dec. — Joannes de Monte B^{to} Marice Advocatus Parlamento et cancellarius Domini Ducis Aurelianensis, cujus nepos magister Hugo dedit nobis 40 libras Parisienses annui redditus sitas apud Aurelianensium pro salute animarum suarum. Obiit 8 Decembris.

[23 Nov.] ix cal. dec. - Ob. Dominus Ludovicus, rex Aurelianensis [1407], qui dedit nobis quingentos francos et centum, scuta. - Eodem die ob. Dominus Gerardus d'Althies, archiepiscopus Bituntinus [1404], qui dedit nobis CCC francos. Habet annuversarium. - ita Molinier, pag. 705. -

[28 Nov.] III cal. dec. - Ob. felicitis recordationis Dominus Clemens papa sextus [1352] qui nobis et ordinis dedit multa privilegia. De cuius bonis etiam habuimus centum libras turon. - ita Molinier, pag. 705. - Clement VI est mortuus 6 dec. 1352. -

[4 Dec.] pridie nonas dec. - Ob. Dominus Theobaldus, rex Navarre comesque Campanie [1270], qui dedit nobis XL libras turon. annui redditus super mundiciis Latingiaci. ita Molinier, pag. 705. -

[8 Dec.] VI idus dec. - Ob. magister Joannes de Monte Beate Marie, advocatus parlamenti et cancellarius Domini Decis Aurelianensis, Cuius nepos, magister Hugo, dedit nobis XL libras parisi, annui redditus, situs apud Meurlant, pro salute animarum, marum. Sepultus est in choro nostro. - ita Molinier, pag. 705. -

- 8 Decembris. — Henricus Hudelli Petrus Domini Guillelmi Hudelli monachi nostri Dedit nobis
 48 solidos annui redditus, habet anniversarium. Obiit 8 Decembris. —
- 11 Dec. — Petrus et Thomas Le Vannier fratres Simonis Le Vannier, Petronilla et Agnes Le
 Vannier sorores dicti Simonis, heredes prefatorum Petri et Thomae Le Vannier, a quibus
 hereditibus acquisivimus secundum apud Champigny habent anniversarium perpetuum et eorum
 commemoratio in necrologio hujus Domus additur 11 Dec. —
- 12 Dec. — Joana de Burgundia Regina Francie plura nobis bona fecit. Obiit 12 Dec. —
- 14 Dec. — Avelina de Balneolis civis Parisiensis Dedit nobis domum et grangiam suam in
 vico Sabuli et plura alia bona fecit nobis. Obiit 14 Decembris. —
- 16 Dec. — Joannes Morant de cujus bonis habuimus 50 francos, habet anniversarium perpetuum. Obiit 16 Dec.
- 18 Dec. — Dominicus Parvi Doctor in theologia Dedit nobis moralia super librum de
 proprietatibus rerum in duobus voluminibus. Obiit 18 Decembris. —
- 20 Dec. — Guillelmus de Beugniaco in Harmonia clericus Regis de cujus bonis habui-
 mus 2000 ^{scutatorum?} scutatorum, et domum suam quam habebat Parisiis. Obiit 20 Dec. —
- 20 Dec. — Guillelmus Le Goyz Capellanus ~~hujus~~ Capelle regalis Palatii Parisiis, Dedit nobis
 domum suam, quam habebat Parisiis sitam in vico Predicatorum, habet anniversarium perpetuum. Obiit ^{20 Dec.}
- 21 Dec. — Domina de Gentiliaco Dedit nobis 10 libras lironenses annui redditus. Obiit ^{21 Dec.}
- 22 Dec. — Nicolaus Crossemart Procurator in Castelletto per spatium 30 annorum, procu-
 ravit gratis negotia nostra in dicto Castelletto, et in suo testamento reliquit nobis
 partem bonorum suorum. habet anniversarium. Obiit 22 Decembris. —
- 23 Dec. — Maria uxor quondam Philippi Pulchri Regis Dedit nobis 30 libras Parisienses
 annui redditus ad mortuatas. Obiit 23 Dec. —
- 26 Dec. — Arturus Dux Britanniae Constabularius Francie fundator Domus Anne-
 tarum, Dedit nobis ornamenta sacerdotalia et paramenta pro altari de serico albo. Item
 Dedit nobis ornamenta de pulchro rubro permixto cum auro pro sacerdote, Diacono et subdia-
 cono. Dedit etiam nobis 600 scuta et amplius et plura alia bona fecit nobis, habet an-
 niversarium perpetuum. Obiit 26 Decembris. —

Vivianus serviens mundinarum, Campanie Dedit nobis 40 libras lironenses ad
 emendos redditus pro una lampade, que continue maneant accensa ante magnum altare.

xxxxxxxxxx

Propter hoc beneficium etc.

[12 Dec.] pridie duodec. - Ob. Domina Joanna de Burgundia, regina Francie [1368], que plura bona fecit nobis. - ita Molinier pag. 705. -

[20 Dec.] XIII cal. jan. Ob. magister Guillelmus de Beugniaco in Hanomia, clericus regis, de cujus bonis habuimus duo milia scutatorum et domum tamquam habebat Parisius. - ita Molinier pag. 705. -

[21 Dec.] XII cal. jan. Ob. Domina de Gentiliaco, que dedit nobis X libras tunc annui redditus. - ita Molinier pag. 705. -

[23 Dec.] X cal. jan. Ob. Domina Maria [1392], uxore quondam pulchri regis Philippici, que dedit nobis XXX libras paris. annui redditus ad mortuam. p. 705.

[26 Dec.] VII cal. jan. Ob. Dominus Antonis, rex Britanie, comestabularius Francie [1458], fundator domus de Rogationi et Donationi prope Nannetas, qui dedit nobis ornamenta sacerdotalia et paramenta pro altari de serico albo. Item dedit nobis ornamenta de veluto rubro, permixta cum auro pro sacerdote, diacono et subdiacono. Dedit etiam nobis septingenta scuta et amplius et plura alia bona fecit nobis. Habet annuam curiam perpetuam, et participationem omnium bonorum nostrorum spiritualium imperpetuum. - ita Molinier pag. 705. - finis. -

Præter hos benefactores, quorum nomina describuntur in neurologio Vallis viridis
alios subjiciamus ex chartis capitularibus Depromptos:

Margareta Burgensis Parisiensis, quæ habet tricenarium, per totum Ordinem obiit ex ch. 1838.

Blunda mater Domini Joannis de Giemo monachi Vallis viridis habens tricenarium,
per tot. ordinem, obiit ex charta anni 1335.

Joannes de Giemo civis Parisiensis habens tricenarium, per tot. ord. obiit ex ch. 1340.

(in charta 1340 nominativè Stephanus)

Joannes de Verdelais civis Parisiensis obiit habens Anniversar. per tot. ord. ex ch. 1429.

Nicolaus Laurens Burgensis Parisiensis et mercator benefactor Vallis viridis obiit ex ch. 1478.

Ludovicus Charron civis Parisiensis benefactor hujus Domus obiit ex ch. 1494.

Olivarius Nomset benefactor obiit ex ch. 1502.

Gregorius des Drenelles civis Parisiensis sincerus amicus Ordinis, habens militem
de Beata Maria in provinciis Francie, Picardie et Leutonie obiit ex ch. 1578.

Dominus Robinæ civis Parisiensis benefactor Ordinis, habens militem de Beata
Maria in castro Parisiensi, et in provincia Gebennensi et Francie obiit ex ch. 1590.

Reverendus D. de Chastillon magnus amicus Ordinis et benefactor Domus,
Parisiensis et Recensis obiit ex charta anni 1628.

Nobilis Franciscus Joulet Dominus de Chastillon, amicus et benefactor hujus
Domus Decessit die 3 Octobr. anni 1627 ex ch. 1628.

Honesta mulier Maria Buissou benefactor hujus Domus habens in hac
castro plenum iurispot alterius monachatum, Decessit anno 1629 die 13 Nov. ex ch. 1630.

Petrus Comes Alenconie filius H. Ludovici mortuus anno 1283 testamēto
in castro Parisiensi De 50 quingentis assis, Fuit maritus Joannis
Comitis de Blesensis quæ fundavit 14 monachos et superiores divinos 1283.

(Nectenus D. Le Vasseur in notitiis Tom VII. —)

Catalogus

Priorum Cartusie Vallis Viridis.

1257

Joannes Tocerandus

Protoprior.

11 Joannes Tocerandus vir sanctissime recordationis primus hujus oremi archi-
mandrita, qui ex Valle Hecbarise agri Valentiniensis anno 1257 (ut supra diximus) in Franciam
translatus, quid virtute orationis et humilitatis, jejuniique contra demones posset, eliminata
demonum, ex palatio Vallis viridis caterwa, indicat. Sic ob videri proliatatem, morumque inno-
centiam, s^{te} Regi Ludovico choros, quidquid voluit ab eo impetravit. Porro cum proclavis vir-
tutum exemplis velut hydus prestantissimus in hac Domo fulgeret, ad solitudinem, velut ad
tranquillissimum portum anhelans infirmitates carissatus Prioratus cessit. — visitat.

1260.

Guillelmus

Prior 2us

11 Hujus Prioris notitiam suggerunt chronica manuscripta Ordinis cartusienis S. Clementis
Bohice alumni quondam Domus Paris, qui excutiens antiquas monasterii chartas invenit epis-
tolam, quamdam Guillelmi ex prioris Paris, qui post absolutionem, ab officio missus ad cartu-
siam Vallis viridis scribit in hunc modum, quidam Paris monacho: « Suo provinciali filio
in Christo et fidei Hart. monacho in Domo De Paris existente Fr. Willielmus quondam suus Prior
sed inutilis, cum affectu tenerrimo ac speciali in Christo salutem et seipsum. Super hoc quod
michi mandavit — Dilectio vestra, videlicet si propenso aliquo tempore redire ad Domum De Paris,
noveritis quod reduco ad memoriam, illud verbum, quod vulgariter solet dici: Qui bene stat
non se moveat. Siatis igitur, quod per Dei gratiam, locus, in quo sum, multum sedet et volun-
tate meo etc. ... Propterea vos scitis quod ridiculum esset et levitas, si unquam de costero de
loco (in quo per capitulum, mihi fecit Deus tantam gratiam quod habeo amiseris arrium perpe-
tuum, per eorum ordinem, et biconarium) recedere attentarem. Possit enim jam illud mihi
objici, stultus est talis homo, quia stultus ut luna mutatur, et homo duplex inconstans est etc.
... » Deinde De Tocerando ita loquitur: « Super everso, quod petitis edoceri super restitu-
tione Tocerandi Prioris nostri, qualiter acciderit: noveritis quod facta misericordia a Visitatoribus
propter infirmitatem, quam per maximam premebat, electo alio, qui erat procurator in Valle s^{te}
Petri, quem credebamus esse valde idoneum, Priorem nostre Domini: invenimus contrarium, in omni-
bus in eodem, secundum quod erat opinio illorum, qui ipsum credebant cognoscere primitus et
similiter

libet recipere tam in missis sollempnibus quam privatis. Item propriam familiam sa-
cramenta ecclesiastica ministrare. Item si locum dictorum prioris et fratrum dilatare
contigerit locum ipsum et ampliationem seu dilatationem futuram et omnia infra
contenta in plena libertate et pace quantum ad archipresbyterum sancti Severini
prenotati perpetuo possidebunt. Si qua vero alia sunt que^{que} Domus juris parochialis ab
eisdem fratribus in loco predicto vel ampliam^{en}tibus supradictis archipresbyteris potere poss^{unt}
eisdem, quitur^{et} premitur et remittit. Ita tamen quod si tempore procedente in terra dicta
domus sita infra limites prenotati^{en} ~~parochie~~ parochie aliquem vel aliquos habitare
contigerit cura ipsorum habitantium ad archipresbyterum sancti Severini libere perti-
-net. Dedit insuper et concessit idem archipresbyter dictis priori et fratribus ad censum
annuum, siue firmam, perpetuam decimas omnes et singulas bladi et vini quas habet
dictus archipresbyter vel habere debet in territorio de Valle vini et in terris et vineis
adjacentibus decimis, in terris et vineis apud Portines et rura. Item decimas omnes et
singulas quas habet vel habere debet idem archipresbyter apud Yssicam pertinentem
ad presbyterum sancti Severini predicti pro decem solidis Parisiensibus annui redditus
seu census ut dictum est ab ipsis fratribus in manu mortua possidend^{um} ~~ad~~. Quorum
viginti solidorum in manu mortua possidendorum medietas in Nativitate Domini
et alia medietas in Nativitate beati Joannis Baptistae ab ipsis priore et fratribus
annis singulis dicto archipresbytero qui pro tempore fuerit persolventur. Voluit mi-
-chilominus prefatus archipresbyter pro se et successoribus suis et concessit quod^{quod} ~~quod~~
- documque dicti prior et fratres seu successores sui viginti solidos Parisienses annui
redditus archipresbytero sancti Severini qui pro tempore fuerit in loco competenti
ad dictam rostrum vel alijus successorum, nostrorum episcoporum Parisiensium assigna-
- verint ex tunc remanebant dicti fratres quod obligationem^{ti} predictam viginti solidorum
liberi penitus et immunes. Quoniam compositionem et donationem, siue accensionem
dicti^(An) magister Guillelmus Rector ecclesie^{ie} predictae pro se et successoribus suis et dictis
prior pro se et fratribus suis et successoribus eorundem, voluerunt et ratam habuerunt
et firmam asserentes coram nobis quod compositio predicta erat ut credebant firmiter
ut^{modico}que ecclesie non modicum profutura. Obligantes se et successores suos ad compositi-
- onem, hanc futuris temporibus inviolabiliter observandam, Remittentes expressa excep-
- tionem

(1263 n.). 1262, fevr. — Litterae quibus Petrus, prior Vallis Viridis Parisiensis, ordinis Cisterciensis, et fratres quidam, etc., notum faciunt se vendidisse et in perpetuum Ausclmo, prior ecclesie Sti Dionysii de Lancere Parisiensis et ejus successoribus, pro XXX libris Parisiensibus, quattuordecim quinque arpents terre et duas manuras apud Gentilia cum, et in territorio ejusdem ville, incensura predictae ecclesie Sti Dionysii. Datam, Ac. Ont 1262, mense february. Galland, du franc alleu, pag. 229. — (Ha Brequigny,

VI: 465). — Après cela il est difficile de croire que D. Jean

Toceran a été une seconde fois prior de Paris. D'ailleurs D. Antoine Bourquet, dans son histoire des bienfaiteurs de la chartre de Paris, dit qu'en 1262 D. Jean Toceran, prior de Liget, céda à la chartreuse de Paris une rente de 60 sols sur le trésor de chartres etc.

et ex eadem charta « Prior Vallis viridis conceditur l'entree d'hermes. » -

Demique cum Tocerandus vitam in omni s'antitate transegit et dierum et bonorum operum plenus, cursum feliciter absolvit die 15 januarii. J'us autem obitus notatum in charta anni 1295 sic: « 18e Calendas Februarii obiit R. Tocerandus, qui habet per totum Ordinem plenum monachatum, et amplius unam missam, a quolibet sacerdote et 50 ps almos ab iis qui non celebrant, et 50 Pater noster a conversis et Redditis. » In necrologio Cartusie Montis Dei signatur ad hanc diem, j'us obitus, sicut etiam in vetustissimo Kalendario Luviniaci. - » ita est. -

jan. 1265

Rogerus vel (Rogerius)

Prior 4us

Extrait d'une lettre du R^e Père Martine de Chartreuse Benedictine écrite de Louis au V. P. D. Innocent Boucharde le 2 may 1703 : « ... Depuis la dernière lettre que j'ay eu l'honneur d'écrire a Ve R.^e j'ay découvert un petit fait qui mérite bien d'avoir place dans vos annales. ... c'est-est que St. Louis Roy de France envoya en ambassade auprès du Pape Clement IV, Roger Prior de la Chartreuse de Paris. ... j'ay découvert ce fait dans deux Epîtres de ce Pape, qui ne sont pas imprimées. Dans la 1re dattée: Perusii 8e idus Maii Pontificatus nostri anno primo. il écrit ces mots au Roy: « Sane venientes ad nostram, presentiam, dilectionem, filium, Magistrum, Joannem de Brodis Archidiaconum, in Ecclesia Bajocensi, et fratrem Rogerium Priorem Vallis viridis cartusienis Ordinis tue mentios celestis, locum recipimus etc. » Dans la seconde qui est dattée: Viterbii 3e cal. februarii Pontificatus nostri anno 3°. on lit: « Quod per filium dilectum, R. Priorem Vallis viridis juxta Laticius cartusienis Ordinis tua nobis sublimitas intimavit, diligenter audita pleno collegimus intellectu. »

Le premier lambeau cité dans l'extrait cy dessus fait connoître que Roger étoit déjà Prior en 1265 le 8es ides de may puis que la première année du pontificat de Clement IV finit en 5 février de 1266, suivant que l'on compte aujourd'hui. » ita une note ajoutée sur une feuille. - D. Roger a été Prior de Paris avant le 8es ides de mai puis que à cette époque il avoit déjà été touché le Pape. -

— « Anno 1260 Rogerus erat Prior cartusie Vallis st. Georgii, Anno 1269 Rogerus jam Tocerandus successerat, et patet ex suprascriptis Cartusie majoris tabulario, in quo subsequentes Priores nominantur in hunc modum: « Anno Domini 1269 die mercurii post-Dominican, cartate. Prior Cartusie G. Joan. Magjorovi, Bruno Luviniaci

1265, 9 Mai. - Accord entre Roger, prieur de la chartreuse de Paris, et les héritiers d'Alie, femme d'André de Caranto, au sujet du testament d'André mort à la chartreuse de Paris le 8 janvier 1265. - Actum Perusii a^o 1265 9° Mai. - Arch. Nat. L. 938 n° 2. - Donc Roger, prieur de Paris, est à Perouse le 9 mai 1265, où se trouvait le pape Clément IV, élu le 5 février précédent. -

Luvigniensi, Jo. hylo & Benedicto, Joannes Apponiaci, Rog. Vallis viridis Parisiensis, Petrus Bon-
lori. Prior Fortanum G. Hyms Exambionum, Jacobus Sankovis, P^rs Dwerice, Hyms Vallonis,
Hyms Montis virii, Petrus Dragionis, A. Repansatorum, Hugo Vallis clusae, Lacardus P^rs Vallis stae
Marice, Jacob. Vallis Joannis, P^rs Cantuarum, G. Wilhelmas Dwerice, Bern. Vernee, Bartholomaeus
Bonafidii etc. . . .

Eodem anno Rogerus b. Ludovicum Regem, qui Cartusianis extremum, valedicturus ad hanc
eremum accesserat, excepit cum suis religiosus, quorum precibus Christianissimus Princeps se com-
mendans itaque suam in longinquam regionem, valde afflicto reliquit ut pote mox orbandos
suo fundatore. — Anno 1271 clarum, Domus Vallis viridis tenebat adhuc Rogerus qui caliter erat
controversiae cujusdam exortae inter Ordinis Priores de modo celebrandi generale Capitulum. Res
autem erat praescripta in cartulario Cartusiae majoris in hunc modum: « In nomine Domini.
Nos frater Humbertus De Romanis De ordine Praedicatorum, et frater G. De Rozosello, et A. Sancti
Salvatoris Priores. Notum facimus universis et presentes litteras inspecturis, quod cum controversia
veraciter inter fratrem G. Priorem et conventum Domus Cartusiae, et Priores extrinsecos sibi adherentes
ex una parte, et fratres Jo. Majoreri et B. Luvigniensi Priores et Formatores quorundam Priorum
sibi adherentium, tunc absentium. Et fratres Jo. hylo & Benedicto, Jo. Apponiaci, R. Vallis viridis
Parisiensis Priores ex altera, super modo et forma tenendi Capitulum generale apud Cartusiam,
et super quibusdam statutis et innovationibus statutorum, anno praeterito tunc et alias inter eos
factis, et quibusdam aliis etiam faciendis, rescandis, minuendis, mutandis, declarandis et re-
formandis, et super omnibus aliis questionibus et rancuris quas habebant, et habere poterant
ad invicem, quacumque causa vel qualibet occasione. Tandem praedictae partes super praedictis
omnibus in nos tres praedictos tanquam in arbitros arbitratores vel amicales compositores, sta-
tutorum reformatores et statuendum institutores unanimiter compromiserunt, compromisso in
nos facto, vel per interpositas personas j.ramento vallatis. Dato specialiter in dicto compromisso
quod Capitulum generale Cartusiae compellat Priores absentes, qui non miserunt procuratores ad
consolidandum ipsi compromisso et ad ratificandum ipsum, sicut in instrumento inde confecto manu
publica conscripto et signato, et sigillis venerabilium Patrum, R. Deigratia Eboracensis Archiepiscopi
et G. Gratianopolitani Episcopi Domus Cartusiae et dictorum procuratorum, roborato plenius conti-
natur. Hactenusque a dictis compromissis omnibus in manibus nostris litteris compositionis olim
initae inter partes per manus venerabilium Patrum, R. Deigratia Vicaniensis Archiepiscopi et Ph.
tunc

tunc Viennensis electi, et dicti fratres Humberti tunc magistri Ordinis fratrum Predicatorum, et
fratres Petri Rochin et Radulphi De Varcy de eodem ordine. Eandemque etiam privilegia seu litteras
tempore Domini Clementis Papae quae a Sede Apostolica impetratis, quarum una incipit (statum
antiquis Statutis): Christi dispensans, et... ut de omnibus nos minuendo, amplificando, vel omnia tollendo
possumus facere pro nostro libito voluntatis, sicut in litteris inde confectis sigillo Domini G. Gratiani
episcopi sigillatis plenius continetur. Ratificatis confirmatoque praedicto compromisso
per totum generale Capitulum Cartusiae anno Domini 1271 die martis post Dominicam, qua
Cartusiae Cartae Domino, universi aliter et singulariter tam per singulos fratres in illo Capitulo
congregatos, quam per diffinitores existentes ibidem. Proestititque assensu expresse ab omnibus or-
-dinationi et constitutioni nostrae recipiendae et acceptandae, et in perpetuum observandae, et sup-
-pleto a dictis diffinitoribus, si quis defectus in dicto compromisso inveniri valeret. Constitutisque
a generali capitulo Procuratoribus suis ad suscipiendas ordinationes et constitutiones nostras G.
Cartusiae et Jo. Ligeti Prioribus si in Domo Cartusiae nostra ordinatio traderetur, sicut in litteris
inde confectis sigillo Domini G. Gratiani episcopi, et manu diffinitorum, ipsius Capituli
sigillatis plenius continetur. Tandem nos dicti tres arbitri arbitratores statuarii seu statutorum
reformatores, convenientes invicem in quindena dicta Apostolorum, compromisso praedicto recepto
De licentia Proceptorum nostrorum, Dominum habentes pro oculis habitis cum dictis Procuratoribus
diligenti tractatu atque consilio, examinato negotio de plano, et peractis antiquis litteris et
novis constitutionibus Ordinis Cartusiensis, et aliis de quibus partes questionem inter se refere-
-bant, praesentibus praedictis Procuratoribus apud Cartusiam, Ordinamus, dicimus et promittimus
quod praedictae partes specialiter compromiserunt, et praedicti Procuratores et per ipsos totum
Capitulum generale Cartusiense, tres compilationes Statutorum seu constitutionum, quibus appendit
sigilla nostra, quarum prima est de divinis officiis, secunda est de monachis et ad ipsos pertinenti-
-bus, tertia est de conversis et redditibus, per nos reformatas, declaratas et in quibusdam mutatas
et rescatas et additas pro Statutis seu constitutionibus Ordinis Cartusiensis pro se suisque successo-
-ribus et conventibus recipiant et observent, et faciant ubique ab aliis suis subditis observari,
non obstantibus compositione et litteris Apostolicis praedictis, reservantes nobis nos dicti statu-
-tarii, prout ex compromisso praedicto nobis competitis, plenariam potestatem interpretandi, exponendi,
-di, Declarandi super ambiguitatibus, additionibus, subtractionibus, mutilationibus dictarum
compilationum, si de ipsis questio seu dubitatio fieret inter partes. Has autem compilationes
tradimus

tradimus dictis Procuratoribus recipientibus reformatas, exceptis titulis Defegitioris et expulsis tam
monachis, quam conversis et Redditis et montalibus Ordinis cartusienis. Quos titulos relinquimus capi-
tulo generali cartusienis reformandos, volentes et ordinantes quod Procuratores praedicti et proximum
Capitulum generale praefatas compilationes recipiant et observent; ex nostra promissione seu dicta
vel mandato, ac si nos dictas compilationes eis de verbo ad verbum ordinando et diffiniendo
totaliter legissemus; assignataque die a nobis in quindena Apostolorum Petri et Pauli quod
Cartusiam ad tractandum, et recipiendum nostram ordinationem praedictam, de ista cleu-
sula transmutata plene constat nobis. Actum Cartusiae 14 Cal. Augusti anno Domini
1271. In quorum testimonium nos dicti tres Arbitratores seu Statuarii vel Statutarii refor-
matores sigilla nostra apponi fecimus huic chartae praesentibus testibus fratre Wilhelmo
de Chararres de ordine Predicatorum, fratre Dalmatio Chatene monacho eiusdem Dei, A. Invenia-
rum, H. Angionis, Hu. Vallisclusae, G. Fortarum et P. Vallis St. Hugonis, et pluribus aliis Rion.

Nihil certi de tempore regiminis Rogeri, et quando Prioratus dimiserit affirmare
possumus, cujus obitum lego in charta Capituli generalis anni 1285 his verbis: « Rogerus
quondam monachus Vallis viridis habet plen. monach. per tot. ordinem, obiit 15° Calendas Decembris, 1276 bene-
ficiam praestis illis temporibus non concedebatur nisi viris religiosissimis et insuper de ordine bene merito
jan. 1280.

Joannes

Prior 5us

« Joannes ante annum 1280 erat hujus eremi cenobiarca, sicut colligi potest ex
epistola quondam Domini Beatri de Turre uxoris quondam Domini Guillelmi de Rossilione
militis Domini Anthoniaci in Vivaradio, fundatoris cartusiae sanctae Mariae in Taresio, quae
Toanni Dominus Vallis viridis Prior scripsit in hunc modum: « Religiosae personae et
devotae in Domino nostro Jesu Christo frater Toanni Prior Vallis viridis prope Parisios Ordinis car-
tusienis, Beatri de Turre conjugis quondam nobilis militis Domini Guillelmi de Rossilione Domi-
ni Anthoniaci, Domicella. Jesu Christi et gloriosae Virginis Mariae, salutem et omnibus
eiusdem amicis commendatis orationibus huius gloriosae et patrum religiosorum virorum in
eodem Jesu X^o, et gloriosae illius ejus. NOVERITIS magnum gaudium nobis adfuisse quod
do ad nos venientes prius litteras vestras videramus; nam resera large vobis mandavimus
quomodo in visione recipimus a Domino, et fundavimus domum vobis, voluntate Domini
nostri Jesu X^o et gloriosae ejus genitricis. Ad hoc non ignoratis quod post Domini Guillelmi
conjugis nostri Decessum, multis mundi hujus occupationibus vacavimus, et maxime
quia

quia nostri carnales amici excitabant nos ad secundas nuptias transire, quod quidem nobis
erat admodum dolorum et amarum, cum in primordiis nostrae juventutis firmasset unus
cor nostrum in Deo, et in maiestate gloriola, quod nunquam abeam ab illo, cui Iesus X^{tu}
nos copulaverat, suscipereimus maritum. In hac ergo tribulatione tantaeque turbatione
laborantes Deprecator sumus Dominum ut a doloribus praedictis nos liberare dignaretur.
Itaque inde accidit, quod quadam nocte nobis lecto decumbentibus apparuit in somnis
quedam nobilissima crux argentea, immodum splens et clara et in circuitu eius stellae
pulchrae valdeque lucidae, quarum una pro ceteris propinquior oculi videbatur. Quadam
insuper alia nocte inter quintam et sextam feriam, cum in eadem positae tribulatione ora-
remus Dominum, nostrum Iesum X^{tu}, ut daret nobis per suam pietatem, ex tanto dolore
nostro consolationem, respexit itaque verax Deus, et mater eius gloriosa ad orationem nos-
tram, et visionem supra narratam, iterum vidimus, ita quod crux et stellae in tantum nobis
appropinquarent, quod tangere nos velle viderentur; et coeperunt ire versus locum, ubi fun-
data erat Domus nostra. Tibicula itaque surgentes perreximus ad ecclesiam, et ibi reddentes
officia nostrae devotionis, de sancta et vera cruce missam fecimus celebrare; expletaque
missa, accessit militi diximus, ut nostrum, huiusque propinare faceret palatium, quod
etiam domicilium, quia equitare disponebamus. nobis igitur iter arripientibus, et celeriter
alios procedentibus equitando, ecce crux et stellae, quas videramus antea edebant nos,
quousque venientes starent in loco ubi erat dicta domus nostra construenda. In quo
quidem loco nos nunquam fueramus; nulli propterea hominum, nostrum propositum, de
aedificanda nostra praedicta domo revelaveramus. cum igitur pervenissemus ad locum, venit
ad nos, cuius erat possessio loci, dixitque nobis: O Domina, ad quid haec vanitas? Ego,
inquit illa, hac nocte somniaui, quod vos volebatis eandem emere possessionem; quibus
auditis, cognovimus haec venisse voluntate Domini nostri Iesu X^{ti} et benedictae Matris
eius, et emimus dictam possessionem, per duos viros prudentes et sapientes. Erat enim
terra dictae possessionis libera ab omnibus usagiis. Dictus vero possessor ab antiquo debe-
bat nobis homagium. Cum ergo esset dies praenuntiatae videlicet feria sexta nostram ibidem
corporalem recepimus refectionem. Caeterum fortuito venit ad nos quidam latenus Ma-
gister, qui tunc serviebat comiti Sabaudico, et a nobis interrogatus, quod tenderet, respon-
dit in haec verba: Domina mea Ego accessi ad vestram praesentiam, propter hoc quod
mili

michi venit in mentem vestre esse voluntatis unam fundare domum Ordinis Cartusien-
quo audito, quomodo paucas pro tunc haberemus pecunias, nihilominus per actum cum eo
fecimus, assignando pro edificiis ipsius nostre domus pecuniarum quantitatem certam,
Et licet liberis multis que aliis esse maius onerata tamen reditu et proventus, Deo miserante,
abundavimus. Super his igitur gratias Deo agimus, quantas valeamus, quia dedit nobis
velle tale opus aggredi et operari. Ipse enim omnia fecit et perfecit usque in finem, et
omnium bonorum ipse principium et finis, qui nos ad finem bonum perducatur. Amen. »

Anno autem 1280 in festo B^{ti} Matthie Apostoli per Dominum Pontium de Sableria
primum tiorem, domus ^{no} Ancis fuit recepta possessio tam de loco in quo edificata est
dicta domus quam de aliis possessionibus redditibus et ceteris conventionibus per Dominam
Beatricem de Turra fundatricem concessit, quo anno inchoata fuerant edificia. Hec porro
consanguineus Beatrix Pontius noster, cuius parentes sese in Cartusiam, Ponsiensem,
beneficos praestare, sicuti testatur necrologium, Vallis viridis his verbis: « 1426 alaudas
marki officium, privatum pro parentibus Domini Pontii de Sableris. » Assumptus est postea Pontius
e regimine domus ^{no} Ancis ad Episcopatum, Grassensem, quo in munere Pastorem agens
vigilantissimus, decessit anno 1286, 6 Idus februarii, de quo scribis agimus in Cartusia
^{no} Ancis. Sese sic benevolos erga Cartusiam, Vallis viridis Pontii parentem^{es?} in ^(hunc domum?) ^(parorem?) Joan-
nis religiosissimi illius monasterii superioris, qui cum Tocerando Priore Montis Dei per id
temporis, amicitia et am conjunctissimus litteras associationis ab eo recepit quarum tenor
taliter est: — « Reverendis in Christo patribus et amicis charissimis Joanni
Patri Vallis viridis juxta Ponsium Ordinis Cartusien- et ejusdem loci sacro conventui Toceran-
-des dictus Prior et totus conventus Montis Dei ejusdem Ordinis salutem in Domino sem-
-piternam, et vinculum indissolubile charitatis. Quoniam placuit dilectioni vestre inspirante
Domino paternitatem nostram requirere de mutua societate commera glutino charitatis,
nos vestro desiderio et petitioni benigno ac voluntario concurrentes assensu concedimus
in Domino atque statim unanimiter ac concorditer, quod ex nunc et in posterum, pro
uno quoque monacho et etiam clerico reddito in domo vestra pro se et auditu ejus obitu in
domo nostra monachatum, plenum cum universario et pro alterius exolveremus, speran-
-tes in Domino, quia et vos et posteri vestri pro monachis domus nostre et redditibus clericis
fideliter per omnia facietis. Valete in Domino. Datum, anno 1287 feria tertia ante
Ascensionem

Ascensionem Domini, in quorum omnium testimonium, et munimen sigillum Domus nostrae apponimus huius chartae. » (A)

Eodem tempore Domus haec cum Domo Vallis s^{cti} Petri idem, mutuum inuit-spirituale foederis de quo hoc instrumentum extat: « Reverendis in Christo Patribus et amicis charissimis Johanni Priori Vallis viridis juxta Parisiis' Ordinis cartusiensis et ejusdem loci religioso conventui G. dictus Prior et totus conventus Vallis s^{cti} Petri Ordinis ejusdem, Bene vivere et melius mori per gratiam Redemptoris. Grata Deo et utilis ad salutem mutua societas communi gloriose charitatis, hinc est-quod benigno ac favorabili consensu plenum vobis in Domino concedimus associationem spirituales, videlicet quod et hunc et in posterum, etc. ... ut supra. » Datus, anno Domini 1287 feria 2^a post Penthecostem, in quorum omnium

etc... ut supra. » — Literas associationis vicissim, Joannes Prior Vallis viridis rescripsit Guillelmo Priori Vallis s^{cti} Petri anno supramemorato 1287 in vigilia s^{ctae} Trinitatis. —

Anno 1290 legitur in charta: « Priori Vallis viridis conceditur quod possit per Domes Ordinis cum consensu Priorum et conventuum, et personarum assumere tredecim monachos, ita quod non accipiat in una Domo nisi unum, et ultra Rhodanum, accipiat de consilio Prioris Altionis quos assumet. »

1291 Proerat adhuc Joannes Cartusioe Parisiensis anno 1291, ut patet ex testamento Joannis De Chastillon comitis de D'Alençon, De Blois et De Chartres, filii unici Joannis De Chastillon comitis De Blois et De Chartres, quondam uxoris s^{cti} Petri comitis D'Alençon tertii filii s^{cti} Ludovici, cujus testamento est: « In nom dou Pere et Dou fil et Dou H. Esprit. Amen. Je Jean ne jadis fance de noble homme comte D'Alençon, comtesse De Blois considérans et attend, que nulle chose ^{mort} ~~passés~~ certaine de mort, et nulle chose moins certaine de Pour de la mort, a l'honneur de mon créateur, en reconnoissant les grâces que j'ay reçues de luy en cette vie mortel pour amender mes maffais et pour le remede de mon ame et pour espérance de mon sauvement, faits mon testament et ma dernière volente, et ordene en la forme qui ensuit. Premièrement je veill et ordonne et command que toutes les Doites que je devray au jour de mon trespassement soient païées et sans delay par mes exécuteurs, selon ce qu'elles apparront etc... et à toutes faire et accomplir je delis mes exécuteurs, Redoutable Père en Dieu Peere par la grace De Dieu lesque Volliers, nobles hommes Raoul De Clermont sire De Noble comestable De France Jehan sire De Harcourt, Mahi sire De Montmorency Chambellan De France.

(A) Note of entry en marge dans le Dircat. 121. Ici approuvés monachorum Vallis viridis litteras ad pa-
tres montis Dei, quae sic incipiunt: R^{dm} in Christo Patribus et amicis charissimis S. Thome
Priori Montis Dei Ordinis Cisterciensis ac ejusdem loci venerabili conventui, Joannes dictus Prior
et totus conventus Vallis viridis prope Parisius ejusdem Ordinis salutem et pro fructu laboris ad-
idui et... ut videtur in litteris associationis Pontis Bⁿⁱ Manol cum domo Ligeti... Datum sub sigillo
Domus nostrae in testimonium veritatis anno Domini 1287 ante Pascha. — ita nota . —

France, Pierre sire de Chambley, Jehan Chantre de Bayex, Jehan de Contaignonville Archidiacre
 d'Orliens, maistre Guillaume Doulac montheisier, Religieux homme Pierre Simon de Ver del'ordre
 des Freres mineurs, Jehan Prieur de Vaucest de Paris de l'ordre des Chartreux, Guy, Hugues
 et Denys mes chappellains et je leur donne plein pouvoir de prendre et saisir tous les biens
 meubles etc... Ce fut fait l'an de grace 1291 le dimanche jour de feste St Julien...
 En tome 3: probationum, familia de Harcourt edito a Domino de la Roque. -

Cum sub obscura sint primores, hujus Domus Priorum, Administrationis tempora, latet
 omnino, quando Joannes Celluloe quicquid redditus fuerit ab officio exoneratus, in ea regnans,
 prius est degens sibi Diogus vacans Dicem extremum, sanctissime clarit, anno 1299 juxta
 chartam capituli generalis anni 1300, cujus haec verba sunt: « Item Joannes quondam
 Prior Vallis viridis obiit 4to nonas junii, qui habet assumptionem cum primo anniversario. » Sed in charta
 Scalae Dei legitur 4to nonas Julii. - » ita ceterum...

Britius

Prior 6us

- « Britius, hujus Prioris nomen tantum, Joannes, cujus certum, gubernationis tempus ignoratur,
 quem tamen, inter principes Vallis viridis coenobiarum annumerandum, puto, cum ejus
 obituali dies notetur in antiquissimo quodam, Ordinis Calendario, ad diem 24 Aprilis. - » ita ceterum.
 à 1325 ceterum. - Eustachius

Prior 7us

« Eustachius vir celeberrimus circa annum 1300 hujus monasterii regimen suscepit.
 Anno 1308 mense julio Eustachius et Joannes de Argenton monachos Vallis viridis commissa-
 -rii deputati per R^{em} Patrum, et Capitulum generale Cantuarię celebrationem, ad Domum Stⁱ Landonis
 prope Norwicum, recipiendam, cum sua fundatione et Ordini cõdumandam, cui Eustachius profectus
 in primum Priorum, Joannem de Argenton, multam nominationem ob pietatem, et Deputatam
 prudentiam, qui cum aliquot annos in hoc officio exemplariter exegisset, pro solitudinis
 amore Prioratum, dimittens, ad Domum Vallis viridis reversus ibidem, sancte animam, exha-
 -larit die 3^{ja} januarii anno 1313, habuitque monachatum, per totum ordinem. (A)

Floruit sub Eustachio moderamine Cantua Parisiensis eadem disciplina regularis observan-
 -tia, ut non solum, ad circumvicinarum Domorum regimen, suos alumnos emitteret, verum
 etiam ad exteras nationes extenderet palmites suos; nam anno 1311 Hugo de Norwichten
 Parisinus et Vallis viridis professor Cantuarię Stⁱ Laurentii prope Radulan, clarum tenebat, qui
 vix expleto Prioratus biennio successorem habuit 1313 Arsenium de illo cum patria etiam
 Parisinus

- (A) Note y oute en marge en face de copragraphe sans indication précise: le circa hoc tempora a Saracenis occisus est Raymundus Lullus quem multi tanquam s. martyrem, predicant. Dicitur composuisse ad quatuor millia librorum, in quibus quidam contendunt quam plurimos errores reperiri: alii e contra huiusmodi errores ab adversariis suppositos fuisse demonstrare nituntur. Ut ut sit constat eum multum deudabile in conversione Saracenorum. Et quoad nos pertinet, cum moraretur Parisius a Philippo Pulchro unice dilectus, a Cantuariis & aliis viris gratiosus hospitis tanquam sanctus ex ipso latuit, quibus ante discessum suum aliquos ex suis libris commendavit. (cette note paraît écrite de la main de S. Le Conteur.)

Parisinum, et prefatos Vallis viridis alumnus, qui anno 1312 secundam professionem emis-
serat in Domo Paduloe, qui Biennium agit in officio Prioris. -

Adfuit tunc haec tempora videlicet anno 1313 Eustachius noster comitatus generalibus Audi-
tiffinitor, quod quidem colligo ex Decreto quoddam, Capituli confirmante concordiam initam inter
Priores Cartusios et Caleris, ubi habentur sequentia nomina Diffinitorum Capituli huius anni
« Nos Philippus Prior Legatus Vicarius in Capitulo generali presenti Prioris Cartusioe, Giscardus Valensis,
Radulphus Repasatoris, Humbertus Alionis, Bartholomaeus Vallis Bonae, Reginaldus Vallis dei
Eustachius Vallis viridis, David Vallis profundae Priores et Hug. de Avinio monachus Domus
Cartusioe Diffinitores Capituli generalis Cartusioe celebrati anno 1313... »

Cum interim fragrantia sanctitatis monachorum huius eremi ubique spargeretur, magnaeque
apud viros Principes estimationis esset Eustachius, ipsique Philippo Pulchro Galliarum Rege accep-
tissimus, multi magnates, quos alibi recensimus, auxiliatrices manus pro constructione monas-
terii ponerent, inter quos primas tenet magister Joannes de Cusado Leroviensis Ecclesiae the-
saurarius, qui, secuti jam diximus, cepit edificare Ecclesiam, quod quidem opus omnibus numeris
absolutum est anno 1324. -

Per id temporis Carolus Comes Vallerius, orbi nominatissimus ab augustissimi
sanguinis origine, nepos sanctissimi Francisci Regis Ludovici, filius Philippi Aud-
acis Regis, frater Philippi Pulchri Regis, Avunculus Regum Ludovici, Philippi Longi,
et Caroli Pulchri, et Pater Philippi Valensii Regis Galliarum, sancti Ludovici in Cartusia
nos amoris haeres cum Cartusiam intra septa et portaria Castri sui Borfontis construere
vellet, Eustachius hac de re cum pio Principe ita prudenter egit, ut Carolus intra biennium
Ecclesiam, claustrum, majus cum viginti quatuor cellulis et aliis necessariis edificiis absol-
verit. Cui cum perspectissima esset Eustachii nostri probitas et morum innocentia, obti-
nuit a Rege Patre ut viro tanto novae suae Domus administratio demandaretur. Circa igitur
annum 1325 Eustachius relicto ingenti apud monachos Vallis viridis tui Desiderio accessit
ad Cartusiam Fontis beatae Mariae, cujus possessionem simul et moderamen nomine Capitu-
li generalis (cepit), adduxit secum e Cartusia Parisiensi nonnullos monachos ^{qui videri} ~~haberi~~
religiose fundamenta ponerent, inter quos fuit Robertus Abbas quondam Aquitanensis Bene-
factor insignis Cartusioe Parisiensis, ubi postea abdicata Abbati dignitate inter ascetas illius
cenobii adscriptus, postquam ibidem aliquandiu conversatus fuisset religiosissime, venit ad
Domum

1324-1329, 2 Aug. - D. Joannes de Louvois. -

Il est clair d'après la bulle suiv. ant. de Jean XXII, que D. Jean est mort, chargé à Avignon.

- (a) 1329, 18 Aug. - Joannes XXII cour. en tui mon. ant. B^{te} M^{re} V^{ie} d'is Vallis Parisiensis, cartusiensis ordinis, cujus prior Johannes de Lavays (n.) super apud sedem apostolicam, d'is, clausit extremum, dat. facultatem eligendi alium priorem, non obstante quod provisionis monasteriorum, si b' reser. dat. (Arin) X^o Kal. sept. a. 1329. (Arch. du Vat. Reg. Vatic. 115 f. 161, n. 660. Voir au Bull. cur. page 123. - Il est probable qu'à la suite du chap. gen. de 1329 il s'est rendu à Avignon afin de solliciter pour sa maison la grâce de joindre tous les privilèges accordés à l'ordre, savoir que Jean XXII a accordé à la chartreuse de Paris le 1er sept. 1329. (Arch. Nat. Reg. Av. 34 f. 156^v n. 2959 et Reg. Vat. 92 f. 56^v n. 2959.) -

1329-

D. Petrus

placantes in Domino quatenus vos et posteri vestri pro monachis et clericis profectis domus
nostre pro Dei misericordia per omnia similiter faciat. Valeto. in eo, a quo vobis
omnium rerum Desideratur. Datum sub sigillo domus nostre in testimonium veritatis die
Dominica 8 Julii anno 1330. —

Desit processu paulo post Petrus noster iuxta priscorum rerum Ordinis nostri scripto-
rum mentem, qui testatur hunc Petrum Clarum ex administratione Cartusie Vallis vnde
ad summam Ordinis prefecturam ex eodem fuisse, quibus suffragantes post Petrum
annumeramus Clarum inter hujus eremi Coenobiarchoas. — sicut a cat.

1330 à 1331. — Clarus de Fontanis

Prior 11us

« Clarus de Fontanis De quo Henricus Kalkar (hic non est autor Chronici a mis. 2. Le contulx
note) quondam Prior Coloniensis meminit in hunc modum in Chronico miss. majoris
Cartusie. Anno Domini 1331 (1332?) Dicto Jacobo in Prioratu Cartusie successit. Devotus
et recolendus memorie nomine, virtute et scientia Dominus Clarus vocatus, ac hunc
Prior Parisiensis, literis secularibus et divinis admodum eruditus, facundia admi-
rabilis et exhortatione efficacissimus, intantum, ut publica vox esset et fama, inter eos,
qui eum cognoscebant, quod consimilis ei in virtute et scientia in Ecclesia Dei vix posset
reperi. Et propter hoc secundus clericus mundi a multis vocabatur, ipsum volentes nec
valentes honorifice proponere Domino Papae. Cum vero strenuissime dictam domum et lo-
cum Ordinem quinque annis gubernasset, Deficiens mortuus est, ac in dicta domo sepultus.

Hactenus Henricus noster in multis emendandus, Anno regnantis 1331 Jacobus de Viviseo
Cartusie Prior in capitulo ad suam instantiam absoluitur, juxta chronicon Priorum Cartusie
majoris, quamvis S. Polycarpus de la Rivière in sua Historia Ordinis affirmet Jacobum
non fuisse absolutum, nisi anno 1332. Verum Prioratui remissionem anno 1331, nam
et ipse eodem anno 27 septembris erat procurator Cartusie, ut videtur est in Cartulario ejusdem
domus. Successit igitur Clarus Jacobo in regimine. Hic enim prior Cartusie majoris anno 1331
7° calendis Decembris, ut patet in titulo fundationis domus beccensis in quo habetur: « Dilendis in
Christo fratribus Prioribus Vallis de Georgii et Vallis profundae domoque Girardo monacho domus
Luvigniaci Cartusensis Ordinis Clarus Prior Cartusie salutem, in Domino sempiternam. Novitis etc.
Datum in domo Cartusie 7° calendis Decembris etc. anno Domini 1331. »

Itemque anno 1332, mense Januarii S. Girardus Prior Sellionis et S. Joannes Prior Angi-
sillatensis

visitatores provincie Francie vocantur in instrumentis fundationis dictae Domus beensis et commissarii R^{di} Patris Clari (quod antiquo computandi modo erat tempus anni 1333).

Item nota mai^r anno 1338 R^{mo} Pater Clarus erat Prior Cartusiae, et constat ex cartulariis ejusdem Domus. Anno 1333 in carta Capituli generalis sic de eo legitur: « Prior Cartusiae, ad succedens non fit mi^a: et conceditur eidem, propter nimiam suam, importunitatem, quod possit vocare duos Priores discretos, qui faciant ei misericordiam, si viderint expedire Domui Cartusiae, promotioni et honori Ordinis et personae: Et praecipitur sibi in virtute sanctae obediencie, quod nullomodo per se nec per alium, quocumque suam absolutionem, in Romanam Curiam procuret vel postulet obtinere. » Porro si vocavit Priores non propterea, tunc fuit absolutus, nam anno 1334 indictione 2^a, die 8^a junii erat adhuc Prior Cartusiae, juxta cartularia ejusdem Domus. Item anno 1337, 19 novembris R^{mo} Pater Clarus Prior Cartusiae dedit licentiam specialem, prout gerando Priori Tortoni, vocandi duos Priores, qui dilatarent terminos dictae Domus: vocati autem fuerunt ab e. o. To. et Ra. Prior et Bellionis et Siligniaci, qui 2° januarii sequentis eodem dilatarunt. Unde patet adhuc 2° januarii anno 1338, R^{mo} Patrem Clarem fuisse Priorem Cartusiae, nam commissarii procedunt juxta facultatem ab eo concessam, et de eo mentionem faciunt ut adhuc Priore. Hic Clarus absoluitur a Prioratu majoris Cartusiae anno 1338. Anno eodem, invictus iterum Jacobus De Viviano Prior Cartusiae ordinatur, qui anno 1341 ad suam maximam instantiam exautoratus est. Statim post absolutionem Jacobi De Viviano nempe ante Capitulum generale in ejus locum natus Clarus sufficitur, hoc probatur: Primo, h. Calendario Domus Siligniaci signatum quod sequitur: « Anno Domini 1339 habemus in Domo Siligniaci tres sepulturas quarum duae fuerunt in Prioratu primo D. Jacobi de Viviano, altera erat nobis concessa tempore pristino. Item, postea in primo Capitulo generali, quando D. Clarus rediit in Prioratu Cartusiae, fuerunt nobis concessae duae aliae anno Domini 1341. Item primo Capitulo sub Domino Hugone Priore Cartusiae fuerunt nobis concessae duae aliae anno Domini 1342. »

2° Intat ratificatio quoddam sententiae inter Domum Majoreri et illos De Condamina circa eorum molendinum, facta a dicto R^{mo} Patre D. Claro in hoc verba: « Clarus Prior Cartusiae viso dictamine hujus sententiae eam ratam habemus et approbamus et ab omnibus observari volumus. Datum sub sigillo nostro Kalendas Junii anno Domini 1341. »

3° D. Georgius Gampelt in suis annotationibus ad Chronicon Cartusiense, asserit extare quat-

! Jam litteras, quas ipse R^{do} Inter Clarus misit ad cartusiam colonensem, quae signatae fuerunt anno 1341 in vigilia Paschae.

Ad vitam demum, meliorem, religiosissimus Pater Clarus migravit die 16 juli anno 1341, cujus obitus notatur in ch. anni 1342: « Obiit bone memorie P. Clarus Prior Cartusie, qui habet per tot. Ord. monachatum, cum sit alterius erat Clarus professor Domus de Andomari abbatem, Prioris munere profectus fuerat. An autem anno 1331 vel anno 1338, quando ab obitu fuit a Prioratu Cartusie, fuerit institutus Prior Vallis viridis incompertum nobis est. — vitacat.

Anonymus

Prior 12us (b)

« Utamur, Pater qui Clarum precessit in hoc catalogo perseveraverit in officio Prioris ab anno 1330 usque ad annum 1334 (quod notatur in charta Capituli generalis obitus Prioris Vallis viridis habentis tricennarium, per tot. Ord.) nihil certi habemus, cum pro talium notitiam incuria ne minimam, quid supersit. De primis Vallis viridis coenobianis, quorum notitiam non ex hac Domo sed ex aliis aliarum Domorum tabulis mendicissimus deopulando in enumeratione Priorum coacti sumus, audacior es progressuri, cum attingerimus annum 1361. facem siquidem nobis proferent chartae Capitulares, non autem lateat nos tempus regiminis quorundam Priorum, ut lector certum, ab incerto discernat, his, quorum anni gubernationis ignorantur, et quos conjungendo potius quam affirmando recensemus, asteriscum* apposimus ad marginem, Utum etiam obitus illius Anonymi Prioris signatus in ch. Capituli anni 1334 sit obitus Pater, qui precessit Clarum, aut qui eodem successit anno 1331 (modo Clarus eodem anno ad latius Ordinis gubernaculum a regimine Vallis viridis fuerit assumptus) idem, Prior eodem anno 1331 ordinatus cartusiae Parisiensis, non potius unum affirmare. — vitacat.

1336.

Jacobus

Prior 13us (a)

« Anno 1336 Jacobus Prior Vallis viridis adfuit Capituli generali et fuit unus ex diffinitoribus qui die 4 maii sabbato videlicet proximo post Capitulum generale subscripsit eundem concordiae pactum inter Clarum Priorem cartusiae et Jacobum, curatorem, Parochiarum de Corbelle et de Ruschonia. — vitacat. — Capitulum autem agitur per D. Le tout ce il ne se trouva pas primitivement dans le catalogue. — De Priore hujus Domus charta Capituli gen. anni 1334 ita meminit: « Priori Vallis viridis non sit nra et ejus excusatio de non veniendi ad Capitulum admittitur propter suam infirmitatem, et revocatio ultimorum visitatorum facta super proclamatione facti silentii, nullius sit valoris, sed tamen fortiter quod per procedentes visitatores — vitacat.

(b)

Cet anonyme de D. La Courteux pourrait bien être D. Baudouin, qui est le plus haut sans raison. — D. Maillat dans ses Remboursements de la chartreuse de Paris, l'édit prieur de Paris de 1331 à 1334, mort en 1339.

D. Fos. Copie dans ses obit des cartons chap. gen. a à l'année 1334 : D. Baudouin prior de Vallis viridis qui habet tria par totum. — Il est aussi que dans la chartre de 1339 il a encore : D. Baudouinus quondam prior Vallis viridis.

1334-1336. — D. Jacobus de Albona (d'Aubonne.)

- (a). Le n° 23 des manuscrits de la bibliothèque de Fribourg en Suisse, qui est une « Biblia sacra » in folio, en 2 vol. sur velin, du 13e siècle, venant de la Part-Dieu, a sur le 1er feuillet du 2e vol. la note suivante : « Hanc bibliam in duobus scriptam voluminibus ad inductionem monasterii domini Jacobi de Albona monachi cantuariensis et prioris tunc temporis domus Vallis viridis, prope Parisius dedit dominus Johannes de Lausanna curatus ecclesie sancti Christophori ante ecclesiam beate Marie Parisiensis pro remedio anime sue prioris et monachis ac domini Partis Dei cantuariensis ordinis et diocesis Lausannensis usibus ecclesie et refectorii dicte domus perpetuo dedit jam dictum librum. Oret pro eo qui legerit hunc librum, et qui ipsum deleverit anathemate feriatur. » Ce D. Jacques pourrait bien être le même qui est prieur de la Part Dieu en 1329. — Aux arch. à Paris Ms. 938 n° 23 on trouve un acte du Prieur frère Jacques. Domé l'ân, 1335, le mercredi avant le croix en septembre. —

extitit ordinatum, Annis 1334. 35 et 36 committitur Priori hujus Domus visitatio priorum in
Picardie, -- ita etiam est. --

à 1337. --

Robertus

Prior 14us

« Anno 1337, Die 1^a Maii Robertus Prior Vallis viridis naturae Delitum, per chartam habuit que
per chartam anni 1338 biennarium et duplex officium, eo quod obierit in itinere veniendo ad
Capitulum generale, -- ita etiam est. --

1337 à 1341. --

Henricus Poleti

Prior 15us

« Henricus Poleti, De quo sic Chronicon mss. majoris Cartusie: « Vir admirabilis ingenio et
scientiis tunc Prior Parisiensis (p. Prior Cartusie). Hic litteris secularibus et divinis admodum eru-
ditus, paucis et memoria singularis, nulli in Ordine secundus putabatur. Sed et
tam idoneus erat in activâ vitâ, ut vix aliquis consimilis ei possit reperiri, quia et a
gregariis creditus, ex bona conversatione sua, erat pro dilectus. Verum cum contra sapientiam
desipere tit; dum quandam consuetudinem in Ordine, quam honestam putabat, contra
sanctam rusticitatem Ordinis antiquam, introducere niteretur, Ordoque sive Capitulum
generale eidem consentire recusaret, cum tribus annis dictam Domum, laudabilitè
renisset, misericordiam, ab ipso Capitulo requirens, faciliter ipsam remitti obtinere,
ob quam causam, conventus dictae Domus, ejusdem absolutionem graviter ferens, iterum
voluit ipsum eligere Priorem, sed ipse nullomodo consentit, qui postea Parisiensis
effusus in eadem Domo est sepultus. » Hactenus Chronicon Henrici Kalcarensis, quem
habuit tempus Henrici prospectare in cartusiam majori, ubi processit caput anno 1341 post mortem
R^{di} Patris clari. Habentur acta authentica in Cartusiam nempe sententia data Cumbriacian-
no 1343, Die 28 Januarii in qua inscribitur procuratorium datum, ab ipso R^{do} Patre Henrico
plurimis Prioribus et monachis Cartusie ad proseguenda negotia dictae Cartusie, Datum
secunda die septembris anno 1341. Igitur Henricus anno 1341 Prior erat Cartusie Parisiensis,
qui protoprior fuerat Domus Belvae. Anno 1338, quo tempore jam agebat Priorem Vallis
viridis. Ordinatio haec emanavit e Capitulo generali: « Procipitur omnibus Prioribus Ordinis
habentibus libros Domus Vallis viridis commodatos, quod ipsos quam citius poterunt, restitui-
ant, nisi causam veram, et justam habeant retinendi. Specialiter injungitur et districtè
procipitur in virtute sanctionis obediencie Priori Loci Dei, quatenus quoddam biennarium, dictae
Domus Vallis viridis Priori dictae Domus restituit infra proximum Capitulum generale, quod
à Parisiensis

si facere negligeret, ex tunc a vino absterneat, quousque dictum breviarium restituat cum effectis. » Anno 1339 talis ordinatio emanavit a Capitulo generali: « Prior et alie persone Ordinis venientes ad Domum Vallis viridis cum uno famulo et equo solvant pro qualibet die quatuor grossas luronenses, et de cetero venientes secum pecuniam offerant pro expensis, et persone que ad dictam Domum veniunt, cum villam Parisiensem intraverint hora honesta redeant videlicet clara die. » De Henrico iterum dictum sumus. — » ita est.

1341 à 1346. — Nicolaus

Prior 16us

« Nicolaus anno 1341, assumpto ad totius Ordinis gubernaculum, Henrico Politi, successit in regimine Domus Vallis viridis, ubi profuit usque ad annum 1346, quo iterum, ut mox dicemus, Henricus Prior Cartusie Parisiensis instituitur, Prior enim egit etiam Nicolaus in Domo Florentie, ut patet ex ch. anni 1372, ubi obitus ejus legitur, et dictus monachus Vallis viridis et Prior quondam, Florentie, e vivis excessit die 30 martii.

Anno 1345 legitur in charta Capituli gen^{alis}: « Declaratur quod persone Ordinis ad Domum Vallis viridis dec. solus pedes cum famulo unum grossum cum dimidio solv. Et si obtingat tam peditem, quam equitem, extra Domum comedere propriam die dec. unus grossus et pro cena dimidius de expensis. — » ita est. —

1346 à 135. . .

Henricus Politi 2°

Prior 17us

« Henricus anno 1346 (Henricus) fuit Prior Cartusie Parisiensis. Hoc enim anno in generali Capitulo ejusmodi Decretum promulgatum est: « Cum in generali Capitulo a quattuor annis ultra quodam statuta fuerint promulgata reformantia alia statuta nova et in illa Domo Cartusie, et in multis aliis Domibus Ordinis non fuerint scripta, Duxer ea revocamus, et volumus quod alios statuta novis statuer, et obligent sicut ante, quousque aliter fuerit ordinatum. » Hactenus charta. Sed cujus elucidationem sciendum est Henricum, Cartusie majoris Archimandritam, quamvis litteratum, religiosum, et prudentem, in superioribus Capitulis quoddam, innovasse circa statuta, quod oppositoribus non placuit. Idem autem anno 1346 facere pergens contra adversarios passus est, quasi plures Pauli in paucos Petros restitissent, non tamen ex hoc infamatus est R^{do} Pater Henricus, qui intentionem bonam hac in re habuit, Deoque remissus est ad primum Prioris Vallis viridis officium, quo per multos (sancti?) laudabiliter perfunctus in hac eremo spiritum Deo reddidit die 17 septembris juxta Calendarium de ortu Dei, Decessit autem anno 1353 vel anno 1360. Cum enim ab anno 1346

1346 quo rursus ordinatus fuit Prior Vallis viridis, omnes chartas Capitulum generale habemus, propter chartas annorum 1354 vel 1361, quae a nobis desiderantur, nullaeque notitiae ejus obitus, mortuus est igitur vel anno 1353 vel 1360, quod constat ex quadam charta capitularis fragmento, quod nobis subministratum est a cartularia Portus casti, cujus quidem chartae Duce primae lineae desunt et deo cum septuagesima non notitiae, ad quae priorum annorum 1353 vel 1360 referri debet, dici non potest. In illa autem charta legitur: « Obiit D. Henricus olim Prior Cartusiae habens monachatum, qui obiit 13. calendis Octobris » nam si mortuus est mense septembri, deo obitus ejus non signari debuit nisi in charta subsequente anni, videlicet anno 1354. si mense debuit persolvere anno 1353, vel si ^{animam} ~~amissam~~ efflavit anno 1360, descriptus est obitus ejus in ch. anni 1361. —

Plus tard on a ajouté la note suivante: « Post absolute hunc catalogum, composimus Henricus, obiit e anno 1353 non die 17 sed 19 septembris ut patet in charta Capituli generalis, et in calendariis ante quos Paris, ubi notatur tantummodo « Obiit Henricus Polus monachus et sacerdos » quibus verbis congere est eum decessisse ab omni regimine suaveria exoneratum.

Cum sub annum, 1339 clauum Vallis viridis teneret, Joannaeque Francisc et Navarre Regina, sicut alibi diximus, magnaque conferret huic Domui dona, Henricus ei missam, priuatam, singulis diebus celebrandam, concessit, cum his litteris, quas obfusi idiomatis simplicitatem, non pigeat hic referre: « A tres hault noble pruis-
sante et excellente Dame, Dame Jehanne par la grace De Dieu Roigne De France
et De Navarre ses petits chapprelains et orateurs le Prieur et convent De vostre maison
De Vauvert les Paris De l'ordre De chartraine avec toute humble recommendation
promise salut en nostre seigneur Jesus Christ par quoy en lieu Du Royaume terrien
qui pendure en cette briefve et mortelle vie vous puistiez par fervent De grant devotion
acquiescer le Royaume du ciel, qui durera sans fin, tres chere Dame sachiez en verite,
car nous n'avons pas usinembrance, que nous nos predecesseurs Du temps passez jus-
ques a aujourd'hui soient De ren obliges a vie d'homme ne a perpetuite, pour personne
qui oncques fust en la maniere que cy apres sentuit. Tout envoiez apres grant deliberacion
chue entre nous considorant la tres douce racine dont vous estes yssue, et la tres
grant ardeur d'amour et De devocion que vous par especial avez a nous, et a nos
pieres,

précées comme en sommes bien informés par graces évidens et visitacions et autres graces
biens et benefices que vous avez fait a nous et faites chascun jour par et a bon droit.
Sommes plus enclins d'accomplir vostre desir et vostre affection en vous recompensant des
choses dessus dites selonc nostre petit pouvoir par la quelle chose d'ores en devant nous vous
recevons a nostre bonne mere et tres chere sœur et a vie et a mort en nostre fraternité
et compaignie sans departir et a tous nos bienfaits generallement et par especial escri-
vons en nostre matheologe le vostre nom, entre les nostres ^{autres} avec nous et les bienfaits que
vous nous avez faits pour en avoir especiale mémoire a toujours mais, et vous donnons
encore et octroions de grace especial a tousjours perdurablement une de nos messes et
tout le fruit dicelles de celles qui seront dites et celebrées chascun jour en nostre dite maison.
D'aucun de nous et de nos successeurs selonc que Dieux et la devotion des prestres celebrans
leur inspirera, cest a sçavoir tous les jours que nous et ceulx de nostre ordre avons accoustumé
a celebrer de nostre devotion, et avec ce pour aucuns autres jours esquels nous n'avons
point accoustumé a chanter privately, sy comme il est par tous autres religions, com-
me le jour du grand vendredy, le samedi benoist, le jour de Pasques, de Penthecoste et
de Noel, esquels jour solempnels nous recevons nostre souverain generallement; et
aussy par ces devanceurs aucune autre fois que nous et nos successeurs pourroient cesser
a celebrer privately pour certaine cause raisonnable nous voulons et prions a Dieu
nostre createur que lors Il vous vueille recompenser donner octroier et confermer
autant de nos autres messes, comme nous avons cessé ou defaillly selonc ce qui sera
agréable devant la face Jhesu Christ et tout pour le salut de vostre ame et du Roy
Charles que Dieu face mescy et pour tous ceux vifs et mortz que vous y desirez vouler
et entendés a accompagner et avec ce vous donne en nostre dite maison plein moineage
de l'ordre cest a sçavoir que nous vous promettons a faire autant pour vous apres vostre
deces en tous biens spirituels comme nous ferons pour l'un de nous et pour priver
et pour personne qui soit en nostre religion et de ce nous promettons a faire
chacun an le jour de vostre obit vostre anniversaire messe et vigilles de mortz enty
solempnellement comme nous le faisons et avons accoustumé de faire chacun an
a tousjours pour le Roy Charles et pour quelconque personne qui oncques fut et vou-
lons toutes les choses dessus dites estre fermes et establies sy comme cy devant et contenu

par la tenon

par le teneur de ces presentes lettres qui furent faictes et accordées sous le scel
de nostre dite maison de nostre bongré et de commun assent en plein conseil et au
lieu le ou nous avons acoustumé de traicteir de nos plus grands besoyns pour vostre bon-
ne paix et consolation garder, continuer et acroistre envers Dieu et envers nous,
l'an de grace 1339, leundy apres les brendons. --

Sic autem inscribitur hoc instrumentum: « La lettre Dela. Royns. Jehanne. Royns de France
et de Navarre fondresse de l'enfermerie. Viculx Chartiaux pour une messe prinee chaum
jour. » Quod quidem instrumentum, singulis annis in capitulo hujus domus legantur. » ^{et un?} ¹⁴⁰² ¹⁴⁰²

An a 1363. --

Reginaldus

Prior 18us

« D. Reginaldus, hujus obitus denunciatur in carta anni 1364 his verbis: « D. Rei-
naldus Prior Vallis viridis habend plenum man archiepiscopus uniusps alterius etc. - Si dicitur vobis bis,
(Il ne se trouvait pas dans le catalogue primitif, il a été ajouté en marge. Je qui s'agit était placé sous le Prior
précédent.) Anno 1358 J. D. Godefridus De Boissiac soc et vjz nepos Stephanus De Boisy
Canonici Landunensis Collegium Boissiacum, in Parisiensi academia condiderunt,
cui Boissiaci nomen indiderunt - et nomine suo et constituerunt Cancellarium, scolasticum
Cathedralis Parisiensis et Priorem Cartusie Vallis viridis ambos simul aut unum eorum
in alterius absentia perpetuos collatores, protectores et visitatores, Id constat tunc
ex fundationis litteris tum ex statutis hujus collegii, anno 1366 De duobus aliis
collegiis quorum Prior hujus domus perpetuus visitator, postea distincti sumus. » ita etc.

1363 : 1370. -- Joannes Majoris. --

Prior 19us

« Joannes Majoris anno 1353 vel 1360 (1363) Debit capessere regimen hujus
eremi, ut probavimus supra, cum Henricus Folke obierit uno aut altero prefatorum amonum.

Anno 1367 Carolus quintus Gallie Rex sapiens cognominatus filius Joannis Regis
huic domui tria millia quadringenta librarum invenientium largitus est ex quibus proedia
De Noiers, De Velly et De Bretonville sita in Normannia finibus Ducentarum librarum
annui redditus comparata sunt. Quod quidem idem Rex Caducasia jura exemit. insuper
et Caduci natura. clientelares fundos alios liberavit; reliquias que relictis regni patri-
monii ex comitibus Blesensis fundatione debitas Joanne patri suo regnante minime
prosolutas, dari precepit. De instantum singulari benivolentia ac amore eos prose-
-quebatur, ut cum ad curiam venisset, quam quidem assidue frequentabat, non nisi
regalibus

blesat eum Dominus. Isti nunquam sunt thesauri terreni qui nunquam deficiunt, qui
manibus pauperum in oculis deponentur, quibus celestia regnum emittitur, quibus comparatur.
Imo istam fabricatur non terrena habitatio sed domus non manufacta in oculis istud est
illud mirabile et imperiale palatium, admirande pulchritudinis auro et lapidibus pretio-
sis contextum, variis et innumeris coelestibus ornatum, mansionibus et amplissimis et divinis
conditum, quod regimus sanctum, Thomam, Apostolum, de mandato Domini Gundeforo
Ludovici Regi construxisse. Hinc est quod serenissimos et illustrissimos Princeps Dominus
Carolus qui Deo disponente regni Francorum, suscepit gubernacula praedicta considerans
et attendens, non vult post aurum, mundanae prosperitatis aliam, nec sperare in pecunia
thesauris, sed thesaurum suum in oculis aggregare, et perpetuam ibi mansionem pro se con-
ficere per opera pietatis. Unde idem princeps et Dominus prosperitati nostrae condescendens
manum suam, largissimam, ad nos humiles servos suos extendit munera largitatis. Non tam
secundum indigentiam nostram, quam secundum suam regiam, maiestatem, dedit namque
nobis Decem libras annui et perpetui redditus amore Dei et instanti pietatis amor-
tuitas ad proprios sumptus suos et expensas pro quibus emendis dedit nobis summam
tamen, millionem, quadringentorum francorum, quam summam integraliter et perfecte satis-
fecit nos recepisse. ut sic supplicis nostris intercedentibus, regnum tibi ^{assistente} ~~consecrante~~ in
pace et quiete regere valeat. et post istius ^{decessum} ~~interitum~~ ad videram pervenire hereditatem.
Nos igitur tam benigni non ingrati nec non attendentes quod sinceram caritatem, et devo-
tionem operam, habuit et habet ad nos et ordinem nostrum spiritualia nostra iuxta piam
sententiam, tibi refundentis auctoritate qua possumus honoris prodes certum, tibi concedimus
unam missam perpetuam privatum pro quolibet die dicendam, vel de trinitate, vel de ali-
qua festivitate superveniente, secundum quod videbitur magis esse convenienter ita tamen,
quod die quoque dicatur tibi specialiter deputatur, et cum collecta speciali. Posterea tibi
concedimus quatuor missas sollemniter dicendas in conventu de trinitate quolibet anno
in perpetuum ^{ita} videlicet quod secundum quatuor partes anni illae quatuor missae ordinentur
cuiuslibet missae certum diem determinando secundum quod melius videbitur expedire, et
quod dictum est de huius missis secundum ordinationem praedictam intelligendum censetur,
quod in ipso Dominus Res superaverit in humanis, post ejus vero felicem transitum dictae
quatuor missae sollemnes cum vigilia et aliis pertinentibus ac dicta missa privata dicantur
Deo opus

De Diffunctis propter ista quae dicta sunt eidem Domino nostro Decimus liberaliter con-
cedendum post ejus felicem decessum unumjuxta morem nostri Ordinis monachatum
qui quidem monachatus comprehendit unum anniversarium perpetuum et sex missas
a quolibet monacho presbytero Domus nostrae semel dicendas et duo psalteria a quodi-
bet clerico non sacerdote et septuaginta, Pater noster et totidem Ave Maria a quolibet
converso Domus nostrae antedictae. Praedictam autem anniversarium solemniter
agatur tali die quali contigerit ejus felix obitus vel die magis proxima vacante: si
dicta die interveniat impedimentum, Omnia autem et singula praemissa et sub eadem
forma qua ponuntur auctoritate qua possumus concedimus dicto Domino per presen-
tes supplicantes humiliter R^{do} Patri nostro in Christo Domino Priori Cartusiae necnon
et Omnis Diffinitoribus Capituli nostri generalis proximo venturi, quatenus dictam
concessionem nostram quoad omnia et singula praemissa liberaliter dignetur approbare
ratificare et confirmare per litteras suas patentes quod praesentibus annexantur. Et
ne hujus concessio aliquatenus quod absit, a nostra vel successorum nostrorum Palatinis
memoria ordinamus quod hujus litterae tam nostrae quam litterae Capituli amittantur
in martyrologio nostro et legantur De Verbo ad verbum, bis quolibet anno videlicet
in festo S^{ti} Paschae et festo omnium sanctorum in praesentia conventus in Capitulo con-
gregati, sive infra octavas utriusque festi. In cuius rei testimonium, D^{no} Domus nostrae
sigillum praesentibus Decimus apponendum. Datum 10° die mensis Decembris anno
Domini 1367. » NOS igitur attendentes proferat Domini nostri Regis sinceram
affectionem et devotionem quam ad nostrum Ordinem et ad Domum illam gerit specia-
lem, necnon et multiplicia et magna beneficia quae Domui et Ordini incessanter
elargitur dictam concessionem cum omnibus clausulis suis et punctis in dictis litteris
expressis laudamus, ratificamus et approbamus per praesentes, imponentes fratribus
dictae Domus praesentibus et futuris super hac conscientia eorum operantes quatenus
omnia et singula suffragia in dictis litteris ordinata pro Domino nostro Rege modo et
forma quibus explicantur huiusmodi persolvant integraliter et perfecte prout ad unum
quemque ipsorum pertinebit. In cuius rei testimonium, sigillum majore Domus Cartusiae
praesentibus est apponendum. Datum anno Domini millesimo trecentesimo sexagesimo
octavo (1368) Capitulo generali sedente. — 99

Idem anno 1368 Joannes suscepit litteras associationis Cartusiae Vallis Dei datas
 Die 14 Michaelis. Ibi referunt litteras associationis cum Domo Vallis scriptas fuisse die 14
 septembris. — Item anno 1368 monachi capitulariter congregati sancierunt ut in posterum
 omnes qui in hac cartusia diem extremum clauderent, prout ea quae per totum ordinem defuncti
 suffragia redduntur, bickenarium singulare a confratribus per 30 dies consequentibus a die
 sui obitus privatum haberent quod quidem statutum singulis annis in festa reliquiarum publicè
 in capitulo memoria exadat, Debet recitari. — Anno 1370 ex mandato capituli gentis
 per Priores Ligeti et Vallis benedictionis in visitatione Joannes abbas electus in cellula pie
 decessit anno 1388, 9° junii, Dedit hinc domui centum muttones annis pascendis in redditibus
 et multa alia bona prout prout notatur in necrologio Vallis viridis. Huius obitus signatur
 etiam in ch. capituli gentis anni 1389 ad 5um Idus junii habitusque bickenarium per tot.
 Ordinem et associationem cum 1° domo ersario. — ita est. —

1370 à

Joannes Custurarii

Prior 20us

« Joannes Custurarii anno 1370 affectus est lepra, Joannis majoris procebat ad hunc
 anno 1380, postea exanctatus in claustris vivere desit 11° calendas februarii, prout sui.
 — Cuius in necrologio cartusiae Vallis viridis sic: « Obiit D. Joannes Custurarii quondam Prior
 hujus domus, qui dedit nobis quadraginta francos. » Huius etiam obitus signatur in charta capi-
 tuli gentis anni 1387 vocaturque Joannes Custurarius monachus et sacerdos Vallis viridis
 habens bickenarium per totum ordinem. — ita est. —

à 1386. —

Heliàs

Prior 21us

« Heliàs anno 1380 erat Prior Pontis B^{ee} Marise, interfuitque comitiis generalibus
 unus ex diffinitoribus, postea translatus à moderamen Vallis viridis ibidem diem extremum
 clausit in hoc officio anno 1386, nonis octobris, habit per totum ord. plenum cum fratribus
 monachatum. — Anno 1384, die 5 octobris Heliàs Prior erat cartusiae Parisiensis et cons-
 tituit hoc instrumentum fundationis Cartusiae Rothomagensis, ubi nominatur. — ita est. —

1386 à 1402. —

Simon de Chaigneto

Prior 22us

« Simon de Chaigneto profectus hujus domus, circa annum 1378 electus fuit in Priorem
 Montis Dei, unde translatus fuit anno 1386 ad quendam aculem, Vallis viridis. Viri utitur
 vulgaris pietatis, doctrinae et prudentiae nomine. Unde propter tam honestam conversationem
 et eximiam virtutis meritorum a viris pie et nobilibus mirum in modum celebratur. Dominus
 hoc.

Aux Arch. Nat. à Paris, L. 938 m 40, on trouve le document suivant : 1376, 16 Août.
Lettres de Guillaume Martellet, doyen de Navarre, et de Nicolas Alory, conseil-
ler du roi, commissaires nommés par le roi, à la requête de fr. Girart
Bonin (ou Borin), prieur de Vauvent, et de Guillaume des Planches, exécu-
teurs testamentaires de feu Guillaume Rose pour examiner les comptes
de l'exécution testamentaire. — Le D. Gerand Bonin est un ancien dominicain,
profès de Villeneuve, auquel Urbain V, le 24 Mars 1367, accorde de pouvoir
exercer des charges dans notre ordre et qui fut ensuite 1er prieur de Dijon.

hanc magnum habuit sub eo incrementum in temporalibus, majus in spiritualibus ob exemplarem vitam, monachorum, et sanctitatis eorum, fragrantiam, quae multa magnaeque illi in hanc eorum beneficii extiterunt, et in hac ecclesia sepultorum eligere. Hujus patris memoria in benedictione est ob morum, probitatem, singularem in segeti charitatem, et in omnes bonitatem, quae omnium animos sibi conciliabat, summa cum laude visitatoris munus obivit. Demum cum religiosorum admodum vitam, in ordine duxit et diem et bonorum operum, plenius ad meliorem migravit. Die 27 juli anno 1408, habuit plenum cum praeteritis monachatum, per totum Ordinem, cuius obitus in necrologio Vallis viridis sic notatur: « 12° Kalendas Augusti obiit S. Simon de Chaigneto quondam Prior hujus domus, qui dedit nobis 118 francos multaque alia bona, fecit et fieri procuravit concessa est parentibus suis et omnibus pro quibus orare tenentur, huius anniversarii associatio. » De eo etiam fit mentio in carta capituli gestis anni 1494 his verbis: « Et approbamus bicanoniam perpetuam per eos concessa quondam Domino Duci Bituricensi et Domino Simon de Chaigneto. — (loqui sunt a tunc adiuncti in margine per S. Leontium): Anno 1398 Simon Prior Vallis viridis et Joannes de Vallibus Prior Divisionis de legantur ad summum Pontificem. Consule catalogum Priorum Divisionis. Anno 1398⁵ (sic) a prima die februarii ad die 18° eiusdem mensis habitum est concilium, Holsternum, Franciscus Parisius apud regale palatium, ubi tandem unanimi omnium consensu conclusum ac deliberatum est per eundem adendum esse Benedicto 13° per nuncios ad eum mittendos, quatenus viam communionis eligeret tanquam certiores ad extirpandum schisma ecclesiae. In hoc concilio sive concilio semper affuit Prior hujus domus, ut habetur tom. 6 privilegii Lucae Dacherii, ubi additur quod solum attendita deliberatione Religiosorum Ordinis cartusiensis et coelestinorum, et universitatis Parisiensis, ista via satis congrua quasi instinctu spiritus sancti eligitur, et Regi consilium per nuncios solennes Domini Regis, Domino Benedicto consulendum esse, per litteras et per litteras ad hanc omnibus modis cum honore et reverentia decantibus exhortando. —

Anno 1398 S. Simon Prior Vallis viridis fuit dignitator. — p. 1 a cat.

1402 a 1410. — R. P. D. Joannes de Griffenberg ^{ant} Prior 83us

« Joannes de Griffenberg vulgo de Griffomonte vel de Griffemont, natione saxe (quod Georgius Garsfeld cartusius colonienus alumnus putat fuisse, in notis ad Chronicon cartusiae mafford, ex illustri familia huguonum de Griffenberg) Simon de Chaigneto in officio Prioris successit. Vir fuit obprobrium doctrinae et sanctitatis celeberrimus, et qui tempore schismatis

geoffm

que per triginta annos ordo, noster laniatus est, anno 1408 una cum Joanne de illo
Prior Cartusie Fontis B^{laci}, et aliorum nomine Cartusie majoris adit B. Stephanum, Senensem,
hominum, prospectum, Cartusianorum, et aliorum, a paribus Gregori 18° in cartusia seig manentem,
ut cum eo ageret de totius Ordinis unione. Quilegi Patres, quos habebant in mandato coram
ac diligenter cum exposuissent, et quae eae communi essent apud Stephanum, ex sententia
comperissent, quanta nempe cupiditate flagraret excutendae Ordinis perfectiorae, et in ipsos Car-
tusios Patres, quantum in secretis, regniendae, mirifice gavisissimi sunt; atque locis inde aspiciis
prosperiscentes Pisas versus quia jam instabat concilium, cui adesse debebant ex parte Ordinis,
iter intenderunt. In auctoritate in hac sacro Pisano concilio schismaticis Pontificibus, et in eo ite-
nato in summum Ecclesiae Antistitem Alexandro hoc nomine quinto, li tanquam Dei Vicario jus-
toque facti successori, Griffemontius atque Willielm et Dominicus Cartusie Gementis Prior totius
Cartusiensis familiae nomine anno 1409 suam erga sanctissimam, facti sedem, et voluntatem, et
fidem, conceptis verbis declarantes obedientiam, praestiterunt et detulerunt. Anno 1410 cum
beatus Stephanus Senensis in comitiis generalibus apud Cartusiam majorem celebratis processas
Generalatum, Deposuisset, quod quidem munus Bonifacius Ferrar absens a Cartusia majori
similiter per litteras abdicavit, generalis conventus has integras amborum Patrum, cessiones
ad majorem Dei gloriam, et publicum Ordinis bonum accipientes De illis ad exemplum, posteritatem
Decretum, in hanc sententiam, formaeque condidit, adque hoc tempore Ordinem, praevalere
mandavit: « Nos Diffinitores praesentis capituli generalis attendentes V. Patrum Domini
Bonifacii Ferrari et Domini Stephani De Senis humilem, instantem, ac perseverantem, affectu-
-onem, quam habent et exhibent ille per litteras manu propria scriptas, et per procuratorem
ad nos propter hoc specialiter mittentem, isto per vires vocis oraculum, potentes absolvi ab officio
Prioratus Cartusie tibi imposito, renunciantes expresse omni juri, honori, et oneri tibi quomo-
-dolibet pertinenti in dicto Cartusie Prioratu, ad ipsorum supplicem requisitionem, tam promptam,
tamque devotam, ipsi et Domini Bonifacium, et Stephanum, et quolibet eorum, a praedictis officio
et onere dicti Prioratus Cartusie absolvimus et liberamus. Gratias eis agentes de laboribus
per ipsos Ordini nostro impensis, et de exemplis bonis cedicatoris, quae specialiter in hac re-
-nunciatione per eos facta reliquerunt filiis suis. Rogantes omnium, bonorum, retributores, et
pro istis mercedem, quietis perpetuae ipsi retribueri dignetur. Id autem erga ipsos aliquid
De eo, quod in nobis est, faciamus, plenum, cum ipsi altius monachatum, cui libet ipsorum, proprio

motu concedimus et confirmamus pro his animabus post eorum obitum, quem Deus scilicet faciat
et beatum, per singulas Ordinis nostri personas observandum. » ... Hic comitione, primarii Patres
intuentes animo magnam Ordinis et aliam Cartusiam, cunctis reprobis profractis, in eam assertam
libertatem, De prospectando illi Pastore, qui universi Cartusiani gregis curam gereret, agere ceperunt.
Quod pro maiori cura transigeretur ad stabile Decreto firmamque Ordinis unitatem, et pacem,
Stephanum in numerum eligentium adlegunt: Id simul atque Cartusios alumni animadvertunt,
reclamant enim, vero, et Primorum obstant consilio. Sibi non aliis affirmant licere majoris Car-
tusiae Matris legere Priorem, qui se totumque Ordinem administrat. Nec obmunt Patres, atque
ne De hoc illi iure Deiciantur, potestatem eo ite atque relinquant. Ergo ad suffragia coeuntes
monachi confessionem pari omnium animorum, consensum ac studio vixim optimum, Thomam Griffem-
montium in numerum Patrum ac Pastorem, totiusque Ordinis Generalem, Moderatorem, Deligunt. Quos
idem Priores magnam omnium qui aderant voluntate approbantes, tanquam vixim amari-
me doneum huic muneri obsecundo, rogant ut impositum, onus suscipiat, iungant et vici-
sim singulis Ordinis nostri personam^{is}, ut et tanquam, vero legitimoque Pastori debitam, obli-
geant reverentiam, et obedientiam. Neque id tamen contenti fuerunt primarii Patres, liquida
peracti schismatis nomen peroti, cunctis ad stabile firmamque constitutionem Ordinis pacem
sancientiam, silentium, imperare de his omnibus, quae in dicto tempore praesent admissa
ne scilicet quisquam nostrum mutius sibi conviciis in aliquis quo submis proaciter objiceret
quod altercandi in posteram proberet ansam: seus vero sicut contumax in se graviter ani-
m adversum ire. Verhis autem, chartae ejusdem, anni meminit in hunc modum: ff Et prospici-
mus in Priorem, Domus Cartusiae unanimiter nullo discrepante R^m Patrum, V. Joannem
De Griffemont olim Priorem, Domus Vallis viadis prope Parisios, obsecrantes eum in Domino,
ut onus huius officii patienter suscipiat, Deo gratias referendo, quod sub ipso unio nostri
sancti Ordinis suum, sortita est effectum, et si opus est, quod absit, tibi in virtute S^{ae} obedi-
entiae injungimus, ut prospectationi consentiat memoratoe. Si vero aliquid circa praedictam
prospectationem, esset profermissum, auctoritate privilegiorum, nostrorum omnia supplemus,
injungentes omnibus personis Ordinis nostri, ut ipsi tanquam vero Priori Cartusiae obedi-
entiam reverenter, insuper distinctioni modo quo possumus imponimus omnibus personis Ordinis
silentium, De materia schismatis ne scilicet quisquam, alteri verbis, scriptis vel factis
molestus sit, super his quae hinc inde fortassis minus placenter facta videntur, qui notali-
- liter

litera contrafecerit, sit in disciplina generali ad ordinis voluntatem. »

Morat tunc Capitulo generali Joannes De Griffemont, cum summus Ordinis Prior renunciatus est, eratque secundus Capituli generalis Diffinitor, ut constat ex cartulae majoris Cartulario, et est autem fit mentio in chronico majoris Cartusiae mss. his verbis : « Hic Pater inter alia Dona Dei, quibus plenus erat, tantae humilitatis exstitit, quod filios suos (monachos Cartusiae) suos Patres vocabat, et ut simplex columba inter eos conversabatur. Fuit etiam dictus Prior Dulcis in verbis, mitis et mansuetus, in tantum, quod ex dulcedine verborum, ipsius omnes consolarentur, et in corrigendis subditis plus prospiciebat, quam manu feriendo, quam, cujusque alterius severitas ; juxta quod scriptum est « supervenit mansuetudo et corrigemur ». Hic etiam Pater fuit multum affabilis et suavis eloquio, unde ex multa suavitate abundante a Prioribus et aliis personis in obedientis Ordinis laborantibus, literas consolationes frequenter dirigebat, ex quibus plurimum recreabantur. Quod plura ? In faciendis elemosynis pauperibus sedulus erat, et quanto plus erogabat, plus abundabat. Nam, fere omni hebdomada aliquas pecunias in elemosynis recipiebat, ac si Deo ad eas sibi portandas, et in elemosynis erogandas, mentes hominum inspiraret. Cum autem tempore quadragimae esset penuria victualium, et dictus Pater non haberet unde his necessaria provideret, quadam vice, quasi ab inspiratoe adfuit quidam Pater Ordinis S. Antonii, qui tanquam a Deo inspiratus Dedit summam centum francorum pro religioso munus dictae domus sustentatione. Unde dictus Pater Cartusiae, convocatis fratribus, admonuit eos Deo gratias agere, qui sperantibus in se mesuit alere. » Haec enim chronicon.

Tunc quoniam Joannes per Decemium, et quatuor menses Ordinem humane cum prudentia, concordia et mansuetudine gubernasset vigilantissimeque Pastoris munus obisset, mature debita, persolvit anno 1410, die 8 septembris relicta sanctitatis opinione, habuit plenum unum per alterius monachatum per totum Ordinem. — » ita est. —

1410 à 1414. —

Joannes de Luszy

Prior 24us

« Joannes de Luszy anno 1410 in locum R^{ti} P. Joannis De Griffemontis successit, Prioratum tenuit usque ad annum 1414, quo ex hac mortali vita Decessit die 17 martii, habuit vicenarium per tot. ord. — Anno 1410 erat Prior Vallis S. Petri adfuitque Comitatus generalibus Diffinitor (1us) ut constat ex Cartulario majoris Cartusiae. — » ita est. —

1414 à 1419. — Matthaeus Sancti Jacobi

Prior 85us

« Matthaeus St Jacobi hujus domus professor a R^{do} Patre post capitulum, generale Prior ordinatus est, ut apparet ex ch. anni 1414, quae sic ait: « Vicario et conventui Vallis viridis respondit Dominus Cartusio^{us} ^{ad partem} ~~ad partem~~. Voluit forsan R^{do} Pater Domini oratores pastore providere. sub ejus regimine Decem monachi sacerdotes Decesserunt in hac domo quos etiam Matthaeus subsequentes, nam ejus litas legitur in charta anni 1419. Profuerunt etiam Domibus Bellitanci et Vallis profundae. Anno 1414 charta capitularis hoc habet: « Provinciam Francie vis itabunt Prior Vallis viridis futurus et Prior Divisionis. » ita est.

1419 à 1427. — Joannes Corderii

Prior 86us

« Joannes Corderii professor hujus domus ad instantiam totius conventus ex regimine Cartusie Belensis anno 1419 per capitulum gen^{le} Prior Vallis viridis et visitator institutus ministerium nunc, vir admodum religiosus implevit, vitam hanc mortalem, cum immortalis commutavit anno 1427, die 8 augusti, Donatus beneficio monachatus plenius cum per alterius per totum ordinem, de quo bene meritus fuerat. In post de archidiacono R^{do} Tunc mortem, Rector aliquis substitutus fuerit pro domus administratione non constat, cum in Dispositione provinciae Francie anni 1419 sola domus Vallis viridis proelata fuerit in charta capitulari. In domo autem Beluae sic dicitur: « Priori Beluae, et min^{is} et profici- mus cum in priorem, domus Vallis viridis ejus est professor ad instantiam totius conventus. » Anno 1423 ex mandato capituli gen^{le} domus (Vallis viridis) fuit visitata per Priores Antverpiae et Gandavi. Anno 1426 tale Decretum emanavit a capitulo gen^{le} in hujus monach- eni gratiam: « Et quia dicta domus multis gratatam hospitibus Ordinis tam de provincia Francie quam de aliis provinciis auctoritate capituli gen^{le} datur sibi licentia compellendi personas Ordinis sibi debentes de expensis factis in dicta domo Vallis viridis et in pos- terum facendis. » ita est. —

1427 à 1435. —

Prior 87us

« Anonymus anno 1435 ad suam instantiam absoluitur a capitulo gen^{le} quod talem ordinationem, senxit anno 1429 pro domo Vallis viridis: « Et personae Ordinis pro negotiis suis ibidem, hospites solvant pro quolibet capite duos solidos Parisienses quolibet die, antequam de domo recedant, et non solventes careant vino, donec solve- rint cum effectu vel aliter ipse Prior cogat eos solvere auctoritate capituli gen^{le}, cum ipse

ipse sit visitator. Et si Domus a quibus solutionem petit pauperes sint et non habeant unde solvant, agat tamen misericorditer cum eis dem. — Anno 1430 memorati in hunc modum hujus Domus charta Capituli: « Et quia Domus dñi est quod non fuit visitata visitatione juxta ordinationem, noviter in presenti Capitulo factam, videlicet quod Prior eligat unum, et conventus alterum, etc. » In isto siquidem Capitulo primarii Patres statuerunt quod Domus visitatorum, sicut et ceteros biennii in biennium per visitatores visitentur, quorum unum Prior debebat eligere, et alterum monachi conventuales non obstante quod sic electi essent de eadem provincia. — ita c. — Des Annales mss. de la h^{ie} de Paris appellent ce Prior S. Remerie. —

1435 à 1436. — Guillelmus Custurarii Rector 27us

« Guillelmus Custurarii monachus hujus Domus de cujus institutione fit mentio in charta anni 1435: « Et proficimus ibi in Rectorem S. Guillelmum Custurarii monachum, et procuratorem dictae Domus, et habeat conventus patetiam, quia pluribus consideratis non potuit aliter pro more provideri, sed cum opulento prociise providelitur. » Anno subsequente videlicet 1436 per Capitulum absolutum. Vis fuit vicin^{is} paritatis et prudentiae qui anno 1435 dum hospitaretur in Cartusia majori Prior Fontis B^{ae} Marice institutus, postea ad regimen Divionis assumptus (on ajouta en marge Antequam, Guillelmus Domus Fontis proficeretur jam egerat Priorem in Domo Divionis unde emendandum est quod hic de eo diximus) Deinde ut diximus Rector Vallis viridis factus. Demum, ex viis excessit Prior Montis S^{ti} Ludovici anno 1451, die 6 augusti, habuit plerumque cum p^{re} alteris monachatum per totum Ordinem. — ita c. —

1436 à 1437 v. 38. — Joannes Placentis Prior — 28us

« Joannes Placentis absolutus a Domo Petoe Castri anno 1436 per chartam sufficitur in locum Guillelmi, anno autem, 1438 ante Capitulum gen^{te} prolesse jam desiderat, ut ex sequentibus patet. Vocabatur gallice Joannes De Hais anc. An. no 1409 Prior Petoe Castri institutus ibi dem profuit usque ad annum 1415, cujus regimen postea cepessivit usque ad annum 1436. Vis fuit in rebus agendis prudens et industrius quem Amédée VIII Sabaudiae Rex delegavit ad summum Pontificem, ut ab eo bullam impetraret quā mandaret observari concilio Constantiensis ordinationes, seu canones pro celebrando concilio generalibus et provincialibus de Decenniis in decem.

- nium. Priorum egerat antea in Domo hydrae benedicta. Anno 1450 per chartam capituli generalis factus est in Rector Prior Mannetarium, quod munus obivit usque ad annum 1455. Nam, eo tempore in comitiis generalibus ad suam magnam et suam instantiam, et propter suum senium, et graves infirmitates per eum. Colle igitur tranquillitate redditus dum rebus Divinis tantummodo vacaret, morbo extremo correptus in ipsa Salvatoris nostri natali die venerandus senex Deus citius anno 1456, victurus Deo in eternum, habuit plenum, cum per alterius monachatum per tot. ord. in quo plus quam 56 annos laudabiliter trans egerat: (intra hexaginta et octo annos) fuit prior in Burgundia. Dico expositator (le com sabbatier) et Franciscus Visitator. — » ita cat. —

a 1438. —

Rector —

29us

« Rector Anonymus in locum Joannis Placentis per visitationes institutus anno 1438 per chartam absolutus. — » ita cat. — Les Annales de Paris disent que ce Rector est D. Guillelme Couturier dont il est parlé plus haut. —

1438 à 1442. —

Heruœus de Ponte

Prior — 30us

« Heruœus de Ponte anno 1438 per capitulum, ordinatus clauis Domus tenet usque ad annum 1442, quo per idem Capitulum, exautoratus. Anno autem 1446 fuit institutus Rector Domus Mannetarium, in quo officio mortuus est anno 1448 die 21 maii vel 21 martii, ut quidam referunt, habuit plenum, cum per alterius monachatum per tot. ord. In eius sanctissimi viri gratiam Franciscus Dux Britannice illustrissimus ad instantiam avunculi sui Arturi, qui post Francisci mortem, Dux Britannice fuit, fundavit Domum Mannetarium, ubi ^{torator} prior et spiritus propheticæ sanctimonieque clarus fuit in Domino Heruœus obdormivit. De quo fectus dicemus in cartula Mannetarium, de autem illa sit Heruœus professor Vallis viridis, qui anno 1408 per ch. Prior Prætor ordinatus est, nos lateb. — » ita cat. —

1442 à 1444. —

Joannes de Virecoria Prior

31us

« Joannes de Virecoria vicarius Divisionis per ch. 1442 prefectus huic Domui pastorem, a capitulo absolutus, Decessit vicarius Vallis clauis, quod obitus signatur in charta anni 1463, professor Divisionis. — » ita cat. —

1444 à 1451? —

Joannes Danielis Prior

32us

« Joannes Danielis anno 1444 iuxta concessam in comitiis generalibus eligendi paut. — lateb. —

tatem, quam quidem electionem, debebat confirmare Prior Divisionis visitationis provincie, in
Priorem institutum, circa autem annum 1451 officium dimisit, fuit etiam Prior Luviniaci et Vallis
Georgii, et ex hac vita migravit - anno 1464, 11 septembris Prior agens in Domo Bassae villae
sub eius regimine anno 1444 generale capitulum, ei committit quod possit mittere J. Joannem
Clerici vel alium religiosum, ad proseguenda litigia Domus Divisionis et Luviniaci in Parlamento
et Castellato Parisiensi. - Anno 1450 e Capitulo genlⁱ Decretum emanavit pro Domo
Parisiensi: gratia etc. « Et quia ratione curie parlamenti multi de ordine conflant ad dictam
Domum, volumus et Priori predicto mandamus, quod pro ^{relevatione} sui et Domus tamen in
statutis expressam a personis Ordinis habeat exigere. - » ita est. -

à 1451. -

Rector..

33us

« Anonymus Rector anno 1451 per capitulum genl^e fit mⁱta, a visitationibus fuerat
suffectus in locum Joannis Daniellis. - » ita est. - Les Annales de Paris disent que ce Rector est B.
Jean Ledere. -

1451 à 1457. -

Guillelmus Infantis Prior. -

34us

« Guillelmus Infantis prefatus Parisi ex charta anni 1456 in qua « committitur visitationibus
et Domus Parisi habeant quam citius visitare nonobstante quod Prior Parisiensis filius dictae
Domus Parisi. » A regimine Domus Pontis B^{ae} Marice ad gubernandum Domum Vallis viridis
anno 1451 per ch. translatus, anno 1457 per eandem chartam remittitur Prior ad castellas
Pontis B^{ae} Marice, profuit etiam Domibus Rosce et Sylve benedictae, Domum diem, extremum,
transit Priorem, agens et annuatum die H. Dionysii et sociorum, ejus anno 1464, habens
plenum cum psalteriis monachatum in predictis Domibus. - » ita est.

1457 à 1460. -

Joannes Clerici Prior. -

35us

« Joannes Clerici anno 1457 post celebratum generale capitulum, a conventualibus elec-
tus Domum hanc administravit usque ad annum 1460, quo generale capitulum committit
Prioribus Gosnay et Capelle, ut in descensu capituli dictam Domum habeant visitare in forma
Ordinis, et super utroque regimine cum g^{lo} Ordinis sancto exemplariter reformare cum plena
authoritate Capituli genlⁱ. Anno igitur prefato Arnoldus Prior Capelle, et Joannes De lene.
- remissa Prior Gosnay vir non minus pietate quam doctina celebris mense Junio visitavit,
ut patet ex libro manuscriptorum visitationum, qui in majori castella asservatur, ubi hoc no-
tantur: « Domus Vallis viridis fuit Prior D. Joannes Clerici et B. den, absolutus et electus D.

Joannes

Joannes de Podio. Status Domus sunt 26 monachi cum uno novitio et uno recepto, fratres conversi Decem, cum uno novitio et duobus Donatis. Vacce 36. Porci 50. Oves 680. Iqui ad labores 14. ad equitandum 3 equi. » Anno 1459 Die 16 augusti adfuit Joannes Clericus Dedicationi Ecclesie castanie transietensis. — In auctoritate residuum vite Joannes in cellula transiens ibidem illius cursum absolvit anno 1465, 21 februarii. Fuit Prior Totius B^{ene} Monie et Visitator Transie, habuitque plenum cum pro alterius monachatu per totum ordinem. Fuit et Prior Pratoce. — » ita cat. —

1460 à 1464. — Joannes de Podio Cessandi Prior 36us

« Joannes de Podio Cessandi Anno 1460, mense junio, in ipsa visitatione a conventu libus electus, absolvit anno 1464 mense junio in visitatione per Joannem a Novomagio Priorem, Avinionis et Joannem Priorem, Abbatem villæ et prefectum Nicolauum Castelloti, iuxta prefatum librum m. n. cujus verba sunt: « Status Domus sunt 22 monachi, 10 conversi, unus Donatus, equi ad labores 11, ad solam quattuor, vacce 36, Porci 50, oves 800. —

Sub ejus administratione talem constitutionem anno 1463 promulgavit Capitulum generale: « Et quia alias fuit ordinatum, quod Domus Transie contribuerent in expensis Visitatoris veniendo ad Capitulum sicut ceteræ provincie. Pro dictam ordinationem, confirmando iterum statimus, quod singule Domus dicte provincie solvant unam sextum, Priori, quando accedit ad Capitulum generale pro sua provincia. Et ordinamus Priori et procuratoribus dicte Domus (vallis viridis) quod cum hospitibus ultra quam ^{per} quatuor dies non teneantur comedere. Et monemus dictos hospites, ut quando ibunt in civitatem, Parisiensem, non vadant soli, sed pro honore Ordinis, sint honeste associati, si contra fecerint, denunciantur Capitulo generali. »

Pono Joannes ab omni officio exoneratus postquam, profuisset etiam Domibus Beloe, Luviniaci et Charbonis, notorie debitum persolvit in claustrum vallis viridis, ubi vota professionis emiserat. Huius obitus signatus in charta anni 1481. Fuit Transie Visitator. — » ita cat.

1464 à 1467. — Nicolaus Castellot Prior 37us

« Nicolaus Castellot anno 1464, mense junio, ut diximus, in Priorem institutus calamitosa tempora ob tumultus bellicos expositus est, cujus vires dolens capitulum generale anni 1465 hanc ordinationem, scripsit pro levamine huius monasterii: « Et quia multi de ordine declinant ad dictam Domum, ibique diu stant pro expeditione suorum negotiorum et ipsi expeditis recedunt sine solvendo expensas quod Domus portare non potest, ideo injungimus

Prioribus hujusmodi, ut ipsi solvant expensas ibidem factas: videlicet Prior Ligeti tam pro expensis quam pro mutuo, quinque libras Parisienses et Decem, octo solidos Parisienses; Prior Vallis profunde, undecim libras Parisienses de quibus quinque sunt de mutuo et unum medium vini; Prior Pratoe 40 solidos Parisienses; Prior Luriniaci 8 libras et 8 solidos Parisienses; Prior Apponia-
-ci 36 solidos Parisienses; Prior Bellilarii 7 libras Parisienses; Prior Vallis s^{te} Georgii 16 libras Parisienses. Et cum dicta Prioratus Parisiensis de presentibus non possit habere pensiones suas propter quod est in magna necessitate, Deo monemus omnes praedictos Priores, ut solvant praedicta debita vel in totum, vel in partem, hinc ad festum s^{te} Michaelis. >>>

Per id temporis, anno videlicet 1465, erupit in Gallia clandestinis antea consiliis meditata et condita Principum, et procerum, in Regem Ludovicum XI foeda conjuratio (de qua fusius apud rerum Gallicarum scriptores) qua monasterium Vallis viridis passum est in gravem damnum, cum enim regii milites locum qui vulgo vocatur le Port a l'Anglais, deservissent sese apud Cartusiam recipientes sexcenti viri cum suis equis, monachos in cellulis suis claustrum die 18 septembris. Post die Britannum Burgundique sequanum transfretantes impulerunt in suburbia, militesque Regis apud Cartusiam, Vallis viridis et suburbia s^{te} Victoris et s^{te} Marcelle statim oppugnavit non sine ingenti utriusque partium strage. Illatus Cartusiae cladis honorabilis viri Guillotmus Colombet Prior Parisiensis retinebat multis in hanc domum beneficiis, quorum, se memorem exhibens Nicolaus Vallis viridis coenobiarum, subsequenter, chartam, conficit: « Universis presentes in posterum fratres Nicolaus humilis Prior Domus cartusiae Vallis viridis juxta Parisiensem Cartusiam Ordinis ejusdemque loci conventus salutem in Domino sempiternam, Dum juxta consilium salutaris consensum et salubre sit thesaurizasse non in terra, sed in celo, ubi neque verugo neque linea demolitionis, neque furus effodiunt et furant, quod utique fit per elemosynarum largitionem, ceteraque opera pietatis. Hinc est quod honorandus ac nobilis vir et prudens Dominus Guillotmus Colombet Prior Parisiensis praedictae considerans et attendens non vult post mortem mundano prosperitatis obire, nec sperare in procursu thesauris, sed thesaurum suum in coelis aggregare, et perpetuam ibi mansionem pro se edificare per opera pietatis. Unde cum Dominus prosperitati nostrae condescendens, et ob sinceram hanc devotionis affectionem, quam ad ordinem nostrum gereret et semper gessit speculam fundavit et instituit in hac domo Vallis viridis praefata, duos monachos qui prosperis temporibus tanquam sui capellani singulares cum coenobitis hujus domus religiosis divinis

servitiis.

servitium peragere habebunt, et continuare, et pro ipso ejusque prosperitate et salute
Dominum jugiter deprecari. Insuper idem Dominus in hac domo fundavit unam missam
perpetuam privatam, pro qualibet die dicendam vel de Trinitate, vel de aliqua festivitate
superveniente, vel pro devotione celebrantibus, secundum quod videbitur magis esse con-
veniens, ita tamen quod de quocumque dicatur sibi specialiter deprecatum, et cum
collecta speciali pro quorum quidem monachorum, dotacione et sustentatione. ac etiam
dictae missae privatae fundacione, prefatus Dominus dedit nobis et realiter assignavit
tam in pecunia, quam in redditibus 250 libras annui redditus per nos et successores
nostros annis singulis percipiendas prout in litteris super hoc confectis latius continetur.
Quam quidem fundacionem, dotacionem, ac reddituum, prodictorum assignacionem
quod ad omnia et singula ejus puncta auctoritate qua possumus ratam et gratam
habemus, supplicantes humiliter R^{mo} Patri nostro in Christo Domino Priori Cartusie
necnon et Domnis Diffinitoribus Capituli gen^{lis} nostri proxime venturi, quatenus dictam
fundacionem, liberaliter dignentur approbare, ratificare et confirmare. per litteras suas
patentes, quae praesentibus annexantur, et ne hujusmodi fundatio aliquatenus, quod
absit, a nostra vel successorum, nostrorum, labatur memoria ordinamus tenorem ejus
in nostro martyrologio annotari sub die, quā prefatum Dominum, contingat decedere
ab humanis, atque in proximiori festa Capituli coram omnibus singulis annis recitari,
ut quilibet nostrum, tam praesentium, quam posterorum, et potissime illorum duorum reli-
giosorum, eidem Domino specialiter deputatorum, cooperatorum et devotius pro eodem
Dominum deprecantur et exorent, quoad id lucidius se noverint obligatos. In cujus rei
testimonium, dictae domus nostrae sigillum univ^{er}sus apponendum 18 mensis octobris
anno Domini 1466. Quibus quidem, litteris erant annexae litterae confirmatoe
Capituli gen^{lis} formam quae sequitur continentes: « Universis praesentes litteras
inspexeris. Nos pater Joannes humilis Prior domus majoris Cartusie ceterique Diffinitores
nostri Capituli gen^{lis} salutem in Christo, qui est omnium vera salus. Cum Prior et conventus
vallis vidis prope Parisius Ordinis nostri concesserint ex certa scientia et iusta causa nobis
viro et prudenti Domino Guillermo Colombel fundacionem, quorundam spiritualium et
perpetuorum suffragiorum, prout in litteris eorum supra confectis praesentibus annexis ex-
pressa continetur, quarum tenor incipit in haec verba: « Universis praesentes inspexeris pater
Nicolaus etc.

Nicolaus etc. Nos igitur attendentes prefati nobilis viri sinceram affectionem et devotio-
nem quam ad Ordinem nostrum et ad Domum illam gerit specialem, dictam fundationem
cum omnibus clausulis suis et punctis in dictis litteris expressis laudamus, ratificamus et
approbamus per presentes, imponentes fratribus dictae Domus presentibus et futuris qua-
tenus omnia et singula suffragia in dictis litteris ordinata pro dicto Domino modo
et forma, quibus explicantur in tempore persolant integraliter et perfecte prout ad
unum quemque ipsorum pertinebit. In cuius rei testimonium, sigillum maioris Domus
Cartusiae presentibus est appensum. Datum anno Domini 1467 nostro Capitulo gen^{te} sedente
in signatione referendaria. »

Post mortem vero prefati Domini Guillelmi Columbat concessit ei R^{mo} Pater tricena-
rium perpetuum in hunc modum: « Frater Antonius humilis Prior maioris Domus
Cartusiae ceterisque Diffinitores Capituli gen^{te} Ordinis nostri universis presentes litteras inspec-
turus salutem in eo, qui pro peccatoribus mori dignatus est. Nolimus facimus, quod exi-
gentibus pluribus beneficiis, elemosynis, obsequiis et gratuitis curialitatibus per quondam
bonae memoriae Domini Guillelmi Columbat, dum viveret in humanis, factis et multipli-
citer impensis Domini B^{mo} Maurice Vallis viridis prope Parisius^{is} Ordinis nostri veluti fratrum
nostrorum religiosorum dictae Domus testimonio didicimus, volentes temporalia spiritualibus
compensare eidem Guillelmo Columbat concessimus, et tenore presentium concedimus
tricenarium perpetuum pro salute et remedio anime sue, mandavimusque per chartas
generales Capituli nostri singulis Domibus ejusdem Ordinis nostri ipsum tricenarium in
forma Ordinis nostri celebrari, et insuper ad requestam dictorum religiosorum B^{mo} Maurice
Vallis viridis concessimus et tenore presentium concedimus prefato Defuncto, necnon
nobili Domicello Isabeli ejus relictæ ac parentibus et benefactoribus amicis eorundem
plenam participationem, omnium missarum, orationum, suffragiorum, jejuniorum, ab-
stinentiarum, vigiliarum, sanctorum, meditationum et aliorum exercitiorum spiritualium
quorumcumque quae per totum Ordinem nostrum fiunt, et deoparante, fieri contigerint in
futurum, in vita pariter et in morte. Addeunt de gratia speciali, quod quam primum obitus
dictae Domicellae Isabelis, quem Dominus felicem faciat et beatum, nostro gen^{te} Capitulo
fuerit intimatus pro salute et remedio anime ejus procos et orationes iungamus et
per totum Ordinem nostrum, sicut pro amicis nostris fieri solet, faciemus celebrari. Imponentes
et expensos

expresse injungentes fratribus et religiosis dicte Domus Vallis viridis presentibus et futuris, quatenus fundationem, et alia suffragia per eos dicto quondam columbal concordata et promissa in eorum martyrologio sub die quâ defunctus ab humanis decessit inscribant, atque in proximiori festo Capituli coram omnibus amicus singulis recitent, ut quilibet eorum tam presentium, quam posterorum, eorum perentius et devotius procedat, defuncto tam deprecetur et exoret, quo ad id lucidius se noverint obligatos. Datum conclusionis anno Domini 1475, 24 die mensis Aprilis. — » —

De Guillelmo Colombal egimus inter benefactores hujus Domus. Anno subsequenti post hoc datum Diploma (chis. 1466) Nicolaus Prior et Franciscus visitator juxta monitionem visitatorum: 1467 à 1476. — Richardus Blondeli Prior. 38us

« Richardus Blondel de cujus institutione meminit charta Capituli anni 1467 his verbis, « Nos facimus in Priorem Vallis viridis Th. Richardum Blondeli a prioratu Fontis B^lo Marice absolutum, et hoc ad petitionem vicarii Vallis viridis et conventus. Et quia Priores domorum Ligeti, Vallis profundæ, Prætor, Luviniari, Apponiæ, Bellitani et Vallis S^{ti} Georgii non solvunt debita Domus Vallis viridis, prout anno plusquam proterito fuerat ordinatum in charta Capituli, Ideo strictè eis injungimus, quatenus solvant dicta debita hinc ad festum S^{ti} Michaelis, alias sint extra sedem, nam in ecclesiâ donec solverint. »

Anno 1469 fuit domus hæc visitata per Joannem et Cornelium, Priores Gandavi et Lornaci sub Domino Richardo cum quo erant 8 monachi, unus novitius, 8 conversi et unus Donatus etc. Anno 1474 erat adhuc Prior cum domus fuit visitata per Joannem et Radulphum, Priores Paris et Rosæ. Anno 1476 fuit in visitatione absolutus abrogat^o Capitulum, cumque hospitaretur in domo Prætor ibi decessit eodem anno 1476 quo per chartam institutus fuerat Prior Gosway, sed mundum recepta charta jam vis ere desiderat. — » ita est. —

à 1476

Rector.

39us

« Anonymus Rector per visitatores successit in locum Richardi, absolutus a Capitulo anni 1476. — » ita est. Les Annales de Paris appellent ce Rector S. Vincent de Bussi.

1476 à 1481. — Petrus Sampson Prior

40us

« Petrus Sampson professus et servitus hujus domus per Capitulum gen^l anno 1476 profectus clarum, teneat usque ad annum 1481, quo ex humanis aluit 8 Januarii. Doda.

Dedit huic monasterio quatuor libras et decem solidos Parisienses annui redditus super quibus
Dominica sive ad Beatum Baudouin. Anno 1480 ex mandato Capituli gen^{lis} Thomas Ingle
Prior thesaurarius in Anglia, Anglice visitator, qui postea fuit ^{metus ad} episcopus copatum, Lanciae archidiaconus, visitator
hanc domum cum Prior Montis s^{cti} Ludovici. Fuit autem, Franciscus Visitator Petrus qui contra
xit societatem spirituales, cum celestini in hunc modum:

« R^{dis} in Christo Patribus et amicis charissimis patri Holise Priori monasterii beate Marie
Ordinis Celestini infra muros Parisienses et ejusdem loci sacro conventui s^{cti} Petri humilis
Prior Domus B^{te} Marie Vallis viridis iuxta Parisiam Ordinis Cisterciensis, totiusque ejusdem
loci conventus, salutem in Domino sempiternam et vinculum indissolubile charitatis.
Quoniam placuit dilectioni vestre inspirante Domino paritatem nostram, requirere de
mutua societate connexa glutine charitatis. Nos vestro desiderio et petitioni benigno ac
voluntario concurrentes assensu, ex nunc et impofterum, concedimus plenam, omnium
bonorum nostrorum, spiritualium, associationem. Et insuper quod pro uno quoque monacho
defuncto seu obito dictae vestrae Domus profecto aut novitio quamprimum ejus obitus
nobis fuerit nuntiatus specialem dicemus orationem, in prima missa et officio defuncto-
rum quae conventualiter celebrabuntur, et in capitulo nostro similiter, recommendationem
faciemus sicut pro fratribus Ordinis nostri, ceterisque associatis et amicis nostris facere
convenimus, sperantes in Domino, quod et vos et posteri vestri similiter pro nobis et nostris
successoribus facietis. Valate in Domino. Datum in dicta Domo nostra Vallis viridis anno
Domini 1477, die Conceptionis B^{te} Marie. In quorum omnium testimonium, et munimen
sigillum dictae Domus nostrae his presentibus duximus apponendum. »

Extant etiam, litterae associationis hujus cartulae cum canonis regularibus s^{cti} Victoris
Parisiensis, quibus annus, quo contracta est, non apponitur, has etiam hic subjiciamus,
de quibus monito fit charta capituli gen^{lis} anni 1496 s^{cti} et approbamus associationem, per
eas factas cum Religiosis sancti Victoris et Celestini, Parisiensium, Patris quidem et honor eorum.

« Quinto Idus Februarii vel circa commemoratio solennis omnium fratrum,
amicorum, parentum, et benefactorum beatae s^{cti} Victoris prope Parisius Ordinis s^{cti} Augustini
s. (vulgaris) agenda in conventu si fieri possit, sin autem, in cellis et missa in conventu
quolibet anno citius quam fieri poterit pro eisdem. Unde statutum est pro capitulo
nostro, ut tantam societatem habeamus cum ipsis, et ipsi nobiscum, ut quotiescumque
contigerit.

castiguit Dominum Abbatem, ^{Sti} Victoris et successores suos decedere, sicut pro ipsius aliisque
fratribus amicis et benefactoribus dicte Ecclesie vivis et defunctis unum officium, solenne
in conventu. Insuper quotiescumque idem Dominus Abbas aut aliquis de religiosis dicte
Ecclesie ^{Sti} Victoris sive profectis sive non decederet, quilibet sacerdos hujus conventus tene-
atur pro eo unam missam, de defunctis celebrare in privato, alii vero non celebrantes tene-
antur dicere 25 psalmos et converti 30 vicibus Paternoster et totidem Ave Maria. Item,
adjuvamus prefatos religiosos parentisque ac benefactores eorumdem, tam vivos quam
defunctos in omnibus beneficiis et exaratis spiritualibus nostris, et Ecclesie nostre tan-
in capite quam in membris. Et consimili modo prefati religiosi ^{Sti} Victoris tenebuntur
facere pro nobis senfratribus et parentibus nostris vivis et defunctis, et ne predicta a
oblivioni tradantur facimus ea in martyrologiis utriusque partis annotari, ut singulis
annis in capitulis nostris ad perpetuam rei memoriam, legantur. — *Ita est.*

1481 à 1504. — Gerardus Patin Prior —

41us

Gerardus Patin pie admodum^{us} religiosus hanc Domum, et totam Francie provinciam,
cujus erat visitator, rexit, erat namque vir admodum castigator conversationis, doctrina
ac prudentia & eloquio celebris, cujus in tanta estimatione et veneratione erat apud omnes,
ut vocaretur laudis Ordinis et oculis laudis religionis. Hic inter regni turbationes, et
alias Principum, discordias quasi sepultus in mari radicatus adversa quoque eludebat.

Anno 1493 Capitulum gen^{le} concedit monachis hujus Domus ut faciant festum ^{Sti} Ger-
ardi pro ut petunt. — Anno 1494 Gerardus cum Henrico Antverpijs Priore visitavit
Domum majoris Custodie, et in ipsa visitatione exauctoravit R^{em} Patrum, Antonium
De Charno, et per electionem, canonicam, ei subrogavit R. Patrem, S. Petrum Ruffi hunc
Priorem, Vallis benedictionis. Anno eodem visitata fuerat 25 februarii Domus Vallis viridis
per Petrum et Victorum Priores Domorum Montisoli et Divionis, et erant 30 monachi
incluso Priore, unus novitius, 13 conversi et 5 Donati. — Anno 1497, 8 augusti Domus
fuit visitata per Mathaeum et Victorum Priores Paris et Divionis et erat Gerardus Pior
um, 29 monachi, 13 conversi et 3 Donati. — Anno 1500, 8 februarii Domus fuit
visitata per Ludovicum et Jacobum Priores Liget et Toulis et erant 30 monachi Priore
incluso, 5 noviti, 14 conversi et 3 Donati.

Anno 1503 initium habuit Domus de Mailland, de qua separatim agemus. —

Anno 1504, 4 Julii domus fuit visitata per Victorem et Guidonem, Priores Divisionis et
Lanceole, quorum quidem, in utroque statu florebat, sub tam religioso et sapientis viri moderami-
ne, qui postquam, per viginti quatuor annos summa cum laude profuisset pie sanctaque
in Domino obdormivit anno 1504, Die 18 septembris, habuit plenum cum fratribus
monachatum, per totum Ordinem. — ita est. —

1504 à 1508. — Ludovicus de Busco Prior 124

« Ludovicus de Busco profectus Vallis viridis (post professionem, 22 Julii 1478)
circa annum 1484 fuit institutus Prior Montis Dei, unde anno 1494 assumptus ad
regimen Ligeti, in hoc officio persistit usque ad annum 1503 quo per ch. / t. Prior
Arunionis, post Gerardi Patris mortem, a conventu Vallis viridis electus in Prio-
rem, profuit usque ad annum 1508, quo tale Decretum a Comitibus generalibus
emanavit: « Priori Vallis viridis non / t. nra, resistam litteris certorum conventuum
Dictae Domus tam super annum R^{do} Patri Castelle, quam nunc nobis directis et exhibitis
in quibus inter cetera petunt Domum suam visitari, et de contentis in eis sibi
justitiam ministrari, committimus, injungimus et mandamus Priori Murembergae,
Visitatori Alemannie Superioris, et D. Guidoni monacho et profecto Domus Castellae
in Priorem Domus Parisi noviter instituto, quatenus ad Dictam Domum, in Decem-
-bris Capituli personaliter se transferant, et Domum ipsam, in forma ordinis et Statuto-
rum, visitent, deque et super contentis in Dictis litteris et aliis memorabilibus sibi
exhibitis connexisque et dependentibus ex eisdem veritatibus diligenter inquireant
et justitiam debitam faciant omnium personarum acceptione remota cum plena
authoritate Capituli generalis. » — Anno igitur eodem, Die 19 Junii Martinus Prior
Murembergae et Guido Prior Parisi ad Vallem viridem accedentes, in ipsa visitatione
Ludovicum de Busco absolverunt, qui per chartam eorum, missus est hospes ad
Domum Mennestary, juxta librum manuscriptorum Visitatorum. Habet autem, Ludo-
-vicus de Busco (du Bug) oriundus ex oppido Arunionis (vulgo Arunby) in territorio Dithen-
-batensi, ejus pater Nicolaus de Bug spectatissimus vir erat et magnam opem
tulit anno 1496. Beatae Mariae Virgini Ludovicus fuit addictissimus, summa ergo
pauperes affectus charitate, religiosus admodum et exemplaris, qui exoneratus
Prioris officio in silentio et solitudine praestolans salutare Dei in exemo Vallis
viridis.

viuis pie animam efflavit anno 1581, Die 11^a Januarii, habuit plenum cum psaltis
monach. per tot. ord. fuit Visitator Francie, Provinciae et Picardiae. In hunc annum
1580 monachi qui erant in nova Domo de Mailland revocantur, exceptis procuratore
cum duobus solis conversis et D. Ludovico De Busco (sunt verba chartae) cui propter ejus
jam gravem aetatem, et decrepitan, senectutem, illis residendi licentiam, concedimus
ad ordinis voluntatem. » Haec charta, ex ejus verbis possumus colligere eum obisse
in eadem Domo de Mailland. — » Haec est. —

1508 à 1517. — Nicolaus Lhulier Prior. — 43^{uo}

« Nicolaus Lhulier professor Fontis B^lois Mariae (ubi Priorem, agebat anno 1506)
eligitur Prior in ipsa supra memorata visitatione. anni 1508, 19 junii. Sub ejus
regimine. subsequentes ordinationes Capitulum gen^{le} promulgavit, scilicet:

Anno 1509 « Priori Vallis viuis non sit m^{ia}, et satisfaciatur Priori Domus Ligeti de
expensis per eum factis anno proterito binario Cantuariam veniendo pro utilitate et
honestate ipsius prout exitis causae probavit. » Anno 1511: « Et visitetur ipsa Do-
mus per duos Priores eligendos per Priorem, et conventum, et si non potuerint in hoc
concordari, Prior unum eligat et conventus alium, qui sic electi habeant dictam Domum
visitare in forma Ordinis cum plena auctoritate Capituli gen^{le}. » Anno igitur eodem
6 julii Domus fuit visitata per Guidonem, et Laurentium, Priores Parisi et Ligeti, et
erant cum Nicolao Priore ipso incluso 34 monachi, unus novitius, conversi 18, unus
Donatus, in Domo de Mailland erant quatuor monachi et tres conversi etc. —

Anno 1513 gen^{le} Capitulum perstringit procuratorem, his verbis: « Quandoque assertum
consuetudinem, seu verius corruptelam, dictae Domus, quod solus procurator omnes pecu-
nias ejusdem Domus recipiat, custodiat et expendat, tanquam Statutis Ordinis contrarium
improbamus, et volumus et ordinamus quod in talibus et similibus dictus procurator
et sui coadjutores Statutis praedictis se conforment, et Priori nos in omnibus humiliter
pareant, obediant prout et intendunt prout tenentur, consuetudine praedicta
non obstantibus. Dicto vero Priori injungimus ut centos libros imperfectos, quos D. Thomas
Lidseyer dictae Domus primo nunc vero hujus Domus Cantuariensis secundo profectus ad ordinem veniens
secum attulit, et ad Cantuariam vocatus ibi reliquit eidem D. Thomae mittat, quos nos eidem ad
adum vitam durante concedimus dictae Domui, proprietate et usu sancto, repetitione salva. »
iste &.

Iste D. Thomas anno precedenti 1512 sacrista erat Vallis viridis et per chartam, venit ad
majorem cartesiam, profuit postea variis Domibus.

Anno 1515 ultima maii domus fuit visitata ex mandato Capitali genlis per Guill. Lamm,
et Brunonem, Priores B^{to} Marice in Hollandia et Vallis Ste Georgii. Et fuit ibidem Prior S^{co}.
Land cum, 39 monachis quorum quatuor sunt apud Maillard, conversi 20, unus Donatus,
habent sex equos ad sellam. — Anno 1517 ad man. magnam et jam per plures
annos repetitam instantiam, Nicolaus a Prioratu Vallis viridis absolutus, per chartam
Capitali proficitur Domui Apponiaci, postea fuit Prior Divisionis. Vir fuit admodum religi-
- osus, tenax regularis observantie, multis annis visitatoris munus obivit, circa anteq.
1534, cellula quieti redditus ibidem paululum requiescens a laboribus ad vitam meliorem
felicitate migravit. Die 23 aprilis anno 1536, habuit plenum, cum psalt^{is} monachatum
per totam Ordinem. — nota cat. —

1517 à 1519. — Petrus Sutor Prior

44us

« Petrus Sutor de cujus electione mentio fit in ch. anni 1517 sic: « Electionem novi
Prioris remittimus conventui, quam duo Priores per eos eligendi iuxta formam Statuti, si
canonica fuerit, confirmabunt, hortando eos ut talem sibi eligant qui dictae Domui in utro-
- que suo statu processu possit pariter et prudesse. » Electus est Petrus hujus Domus professus,
qui eodem anno die 23 septembris visitavit Domum Rothomagensis assumptus in collegam
S. Guillelmo Cottenon procuratorem Vallis viridis. — Anno 1519 attenta ejus gravi et jam
longa infirmitate et corporis debilitate, quibus compatiatur, ad suam magnam instantiam,
fit Prior Vallis viridis m^{re}. De Petro Sutore consule catalogum, nostrum Priorem Parisi^{ensis} ^{ita} ^{cer.}

1519 à 1535. — Joannes de Goyz Prior

45us

« Joannes de Goyz anno 1519 successit Petro, iuxta chartam Capitali, cujus tenor talis
est: « Electionem futuri Prioris remittimus conventui, quam si canonica et de persona idonea
et capaci facta fuerit, confirmabunt duo Priores vocandi iuxta formam Statuti, hortando
conventuales, ut talem eligant seu postulent, qui eidem Domui in utroque suo statu consulere
et providere possit. Super his quae prebit S. Guillelmus de Mota providet Prior futurus.
Et pro pace ejusdem Prioris et conventualium dictae Domus, et ut tam ipsi quam ipsi melius
et perentius orationi, lectioni et aliis suis Devotis et religiosis exercitiis intendere possint
Statuta ordinis insistentes, volumus et ordinamus quod de cetero in his communibus
colloquiis —

colloquiis illa sola proponantur et tractentur negotia quae non nisi conventionaliter et cum
consilio et consensu conventus possunt expr^odiri, in quibus ad evitandas contentiones et discor-
dias quae inter abbatibus tractandis oriri solent, statuta praedicta de tractando consilio districte
observari praecipimus et mandamus, ut scilicet nemo suam vel alterius sententiam e. presumat
defendere sententiam, sed quae sibi videntur per amicos et humilibus verbis exprimant. Cetera
vero mitiora, leviora et magis consueta negotia, in quibus non necessario requiritur con-
ventionalis solennitas sed prius tantum et maximo consilio contentus tractet in cella
sua, nullusque in eis se ingerat nisi vocatus, qui contrarium fecerit, aut qui pertinaciter
suam aut alterius sententiam defendere voluerit, voce careat, et alias ad Prioris arbitrium
premitur. » — Anno 1520 J. Gerardus de Bruner al monachus professus Rosae in castro
Parisiensi hospes per ch. remittitur ad Domum, suae professionis, non videlicet quomodo
Capitulum generale mandet ne quis hospes in posterum ad hanc Vallis viridis venire mittatur.
— Anno eodem 1520. primajuli ordinatione capituli generalis Domus visitatur
per J. Nicolau, Lullier Priorem Divisionis et Laurentium De Villiers professum Vallis viridis
Priorem Ligeti Visitatores, et erat Prior Joannes De Goyz cum 36 monachis ipsis incluso,
conversis 17 et uno Donato. — Anno 1521 a comitibus generalibus Ordinis nostri conceditur
Priori et conventui extendere terminos monachorum secundum structionem murorum suorum,
quos proxime edificare intendunt, ac pro terrulis infra dictos muros claudendis alias
terras permutare. his etiam conceditur dare magistro Guillelmo Des Eschalliers defuncto
suo magno benefactori commemorationem perpetuam cum anniversario in die obitus ejus
aut alio proximo occurrente. Notatus autem fuit obitus Guillelmi Des Eschalliers in d. an. 1514.
Anno 1525 haec in charta notantur: « Et sciamus de bonis, qui quidem post electionem claustrum
vel reordinationem fiebat propter certas causas ad instantiam majoris partis conventus ipsius
Domus (Vallis viridis) intermitteretur in hac parte pacem et charitatem, nutiri volentes.
Anno 1533 J. Joannes Hamelin hospes hujus Domus remittitur ad suam instantiam, ad
Domum Rosae suae professionis, subiungitque charta capitularis: « Et quia communibus
aliarum Domorum hospitibus supremum gravatur dicta Domus Parisiensis, nullus de coe-
tero ad hospitandum in eam mittatur. » — Quae quidem ordinatio comitorum nostrorum
hactenus observata fuit. — Anno 1535, 9 februarii satisfungitur Joannes De Goyz hujus ordinis
Moderator, comitatorque franciae alias Prior Vallis Dei. — prout est. —

1535 à 1561. — Joannes Parceval Prior. 16^{ed}

Joannes Parceval ex regimine Domus Divisionis ad Prioris Vallis viridis officium anno 1535 translatus profuit usque ad annum 1561, quo vitæ cursum beatae sequæ morte conclusit. Die 18. sept. visitator Franciscus habuit plenum cum ipsius alterius monachatum per tot. Ord. Professionem emiserat anno 1522, 4 idus Augusti. Franciscus obiit anno 1531, ut patet ex sequenti epistola iuxta tenor talis est:

R^{mo} in Christo Patri Guillelmo Ordinis Carthusiensis Generali dignissimo Joannes Parcevalus Theologus et Procurator Carthusie Parisiensis sollicitatem, exoptat.

Ad hanc nostram Urbem, R^{do} Pater, appulere permulta S. Dionysii nostri opera videlicet Commentarii in psalmos Davidicos, in Epistolas Paulinas et canonicas, in Apocalypsin, aliaque opuscula. Idque piis laboribus bonorum Patrum Carthusie Colonien^{sis} expectamus quoque reliqua ejusdem Patris opuscula in Duos tomos redacta sub proximum Pascha. Hodie versor in ipsius commentariis in psalmos, quantum per otium, licet. Deus bone quantum peritioe sacrament^{um} ~~sanctarum~~ litterarum, quantum eruditionis theologicæ, ut vocant, scholasticæ, quantum devotionis, quantum piarum affectuum, quantum denique Deliciarum spirituum in ipsis reperire est? O virum admirabilem, qui egregiam Doctrinam, cum summa Devotione conjunxerit! Quapropter R^{dm} Paternitatem vestram, etiam atque etiam, rogo, ut prefatis Patribus jam sponte currentibus animos addere dignetur ad reliqua Dionysii opera (que non pauca sunt) prelo committenda. Hoc nimirum, cedit ad Dei honorem, Ecclesiæ utilitatem, atque ad Decus et ornamentum Ordinis.

Nolim ego R^{dm} Paternitatem, vestram tum Doctam, tum Devotam, super hoc tam pio negotio dulus remorari, quam sospit et ac tueatur benignissimus Iesus Christus. Ex cartis Parisiensi die festo Divi Georgii anno 1531. — ss

Hic Joannes patria Parisiensis (non autem Anglus, uti refert Pitseus in suo libro scriptorum Anglorum) cujus pater Antonius Parceval erat Procurator in Castellato Parisiensi hujus ormi singularis amicus et benefactor. — Circa annum 1549 Joannes habet religionis Bernardum, Caratte ad instantiam cujusdam hujus Domus monachi, qui cum videret Bernardum ob ætatem, jam ad senium, vergentem, a Priore repulsum, prosecut^{us} virum, hunc aliquando summum Ordinis Antistitem futurum, quo quidem, valitimo commotus Joannes admisit Bernardum, ad probationem, qui postea ad totius Ordinis Carthusiensis

Centusentis proferenda am excelsa est. Recepit etiam ad professionem virum valde religio-
sum, D. Joannem Michel, qui fuit Ordinis nostri Antesignanus. Sub eius regimine obser-
-vantiæ regularis semper floruit in hac eremo; nam omnes potens verbo et opere provo-
-cabat ad gradiendum per sanctioris videris. Nullum in chartis visitationum commendationem
ob morum suorum probitatem, Devotionem, et exemplarem conversationem, quibus morum
sibi amorem conciliabat. In visitationis officio laudabiliter profectus est. Clarum autem
Vallis viridis tenente Joanne paucis, quæ sequuntur, notabilia scripta fuisse de hac
Domo in charta capitulari: Anno 1550: « Et super his quæ conventuales hinc inde
scribunt Visitatores in proxima visitatione plenius partibus auditis informet ^{interim} capitulum
gen^{le}, et dependente R^m Patem, Cisterciæ, committendo Priori et conventui, ut
Visitatores eligant, et de ipsa electione prius factâ R^m Patem, informant, qui inde
visitatoribus sic electis statulum tempus proficiscendi ad ipsam visitationem indicabit. »

Anno 1551: « Et quia ordinatio capituli generalis anni proteriti commode non potuit
nec potest exequi per Priores domorum, Lormaci et Tarsi electos a Priori et conventu in
visitatores et commissarios ad inquirendum super commodo vel incommodo edificationis
de Mailland, committimus et mandamus Prioribus Caturei et Lormaci, quatenus ipsam
ordinationem exequantur. » - Anno 1552: « Visa et audita relatione visitatorum com-
-missariorum Domus Parisiensis anni proteriti, quibus inquisitio super commodo vel incom-
modo edificandæ domus de Mailland commissa erat diffinitionem, totius negotii et con-
-cessorum, pro nunc ex certis causis differimus, imponentes utrisque partibus silentium,
donec aliter capitulum gen^{le} visum fuerit. » Porro de hac Domo Mailland fuisse tractatum
post conclusionem d'Auray. - Meminit Petrus noster Joannis Parcerat in Bibliotheca
Cisterciensia refertque eum edidisse Divinis amoris compendium anno 1530 in forma
8° exaratum Lutetiae apud Wechelium. D. Le content^{ou} e ajouti sur un bout de papier: « Extrait
de la bibliothèque d'Antoine du Verdier lettre 7. Jean Parcerat Prieur des Chartreux les Paris
et visiteur de la province de France a écrit premièrement en latin un petit livre contenant
8 chapitres, intitulé, Brieve doctrine de l'amour divin, et depuis par luy traduit en
françois, à Paris 16° par vivent-Gauthier 1546, et depuis par Leon Carcellat sous
le tiltre, le miroir de l'amour divin etc. » - citacat.

1561 à 1563. — Antonius de Lonan (alias de Louvain) Prior. 47us

Antonius de Lonan (alias de Louvain) professionem fecit anno 1542, 22 octobris. Ubi post Thomae mortem, priorem egit usque ad annum 1563, quo mense Januario decessit. Conuicator Franciae, olim fuerat Prior Rosae, in quadam Epistola Thomae Gillardi Prioris Parisi ad D. Felicem Cardon Priorem Vallis viridis scripta vocatur Antonius Lonan. — » ita est.

1563 à 1576. — Felix Cardon Prior. 48us

Felix Cardon (note mise en marge consulte volumen nostrum, provinciae catholice, ubi de Felice agimus.) professionem emisit anno 1539, 29 junii. Anno 1563 per electionem, affectus in locum Antonii de Lonan Vallens viridem, administravit usque ad annum 1576, quo vita functus est die 30 Januarii. Visitator, habuit plenum cum ps alteris monachatum, erat autem hujus domus professor qui anno 1546 electus fuit in Priorem Montis Dei, permansit per triennium, in hoc officio, quo expleto rediit Parisios. Fuerat olim uxoralis et curiae Parisiensis consiliarius, vir honoratus, literatus et urbanitatis gratia seu cultu felix pollens. Ante initas vero cum uxore nuptias ad annos aliquot navigaverat ad orientem, Italiam, Hispaniam, et vicinas regiones. Cum vero ex uxore nullos suscepisset liberos, eaque satis concessisset, ad castitatem et Vallis viridis octate jam maturiore contulit, et paulo post factus Prior in Monte Dei ita laboravit, ut pro ceteris procederet. Sicutus fuit, qui ampliori tempore steterant, ritus presertim amplius desudasse. His vero non obstantibus cum in visitatione Montis Dei nonnihil contra visitatores obgavisset, anno 1549 Capitulum gen^{le} eundem ab officio absoluit remisitque ad cellam Vallis viridis, ut in eâ disceret humilitatem et obedientiam, (ut verba chartae). Quae durâ ex auctoritate in nullo commotis fecit quod fuit imperatum, tamque probe conversatus est, ut postmodum, assumptus ad regimen Fontis B^{ee} Mariae, deind eod gubernaculum domus Parisiensis et totius provinciae Franciae. Quando ^{autem} vixit, semper seraligiose habuit, et ob insignem prudentiam, ita bene apud omnes audiebat, ut etiam ipse Rex Carolus IX, qui virum colebat, de eo testaretur, quod imperii unius regimine dignus esset. In ea autem insigni prudentia nihil fucationis, nihil artificiosae compositionis elucebat, sed quod raro in aliis videas, sincera pietas, virtus, singularis modestia condiebant hanc prudentiam. Quamvis in temporalibus jura debent, vix arctat, plus tamen ad spiritua-

- 49 -

lia proponeret, illi ut sui temporis, spiritualis vitae exercitiorum notitiam praeter ceteris haberet, cuius speciem in pluribus exhibuit. Inclut itaque Regis amicitia universo Ordini multa impetravit. Quanta vero regularis observantiae disciplina sub eo Priore Parisensi floreret, satis innuitur ex eo quod sanctus Franciscus Gebennensis Antistes scribit in libro suo De Amore Dei, lib. 8. cap. 10. tractans de inspirationibus divinis. Cum essem, (inquit) junior Parisiis, duo scholares, quorum unus erat hereticus, in suburbio Jacobaeo vacabant nocte quadam, obscuris operibus et eccedum pulsat. Tur pro malutinis in valleriudi Carusiensium percontatur hereticus a sociis quidnam hoc esset, cui ille indicat rem, et quantam unius devotionis divina eo in loco celebrantur. Deus bene (inquit) quantum, occupationes sacrae illarum monachorum, discrepant a nobis. Angelorum etenim, officii vacant; et nos more brutorum, vicio vitiorum, immergimur. Hereticus autem, cupiens sequenti die experiri quid a sociis didicerat, reperit Carusiens es illos in stallis suis dispositos, quasi marmoreas quoddam statuas in hemicyclo, ad omnia praeterquam, ad psalmodiae ceremonias immobiles. cui devotione et attentione praecipua juxta morem, sancti illius Ordinis incubabant, ita ut scholaris ille toties mirabundus quasi homo quodam captus est videns Deum tam, devote a Catholicis adorari; et ex hoc constabat (sicut postea executioni mandavit), ad summam matris Ecclesiae confugere, vixit et unice sponsor illius, qui in infamiam abominatis, nis illius volutabro, cum inspiratione sua tetigorat. Hactenus H. Franciscus De Sales. -

(8. Le notule a mis en marge: « Non non potuerunt venire sub regimine Ladonis, quando enim, obiit-vixit H. Franciscus Salinus novennis erat. H. Franciscus erat natus 21 aout 1567. le fait serait donc arrive sous D. Jean Michel non moins celebre que D. Ladon. »). Quis igitur modo neges Carusienses non concionari? Certe bene praedicat, qui facere bene non cessat, superiusque conversiones animarum sunt ab exemplis, quam ab exornatis eloquiis. Quod etiam iterum postea contigit in persona ejusdem, venerabilis clonici, qui olim in quadam civitate hereticorum lue infecta venerum, ebiberat, indeque Parisios pergens, cum omnia ejus vitia adolescentiae implerentur et libidini praena laxaret, aliquando animi relaxandi gratia ad Carusienses divertit. Cumque claustrum ingressus spatiosetur, pulsat ad diurnam synaxim, statimque monachi e cellis erumpentes indigni modestia, oculisque in terram, difixis in neutram partem, vultum, reflectentes, quasi essent mundo crucifixi, ad ecclesiam, sub silentio perungunt. Quos mature juvenis contemplatus et extra se proce admiratione factus credere coepit in sola Ecclesia Catholica veros pietatis semitas esse quercendas, et mox ad superiores illius caeni accedens intimavit illi quidnam esset, et quam in se conversionem, Deus.

Saus ex inspectione Cartusienium, operatus fuerat. Proindeque objecta Catholicae sectae putat.
Dā parinā, ad mensam Catholicorum, maiori pane reficiendus se recepit; et congruo tempore
etiam in quadam Cathedralica Canonicos effectus predicavit publice concionatores multos, quos
nunquam audierat loquentes, absque ullis argumentationibus aut syllogismis, ipsius
conversionem patrasset.

Anno 1567 D. Felix institutus est specialis visitator cum Priori Fontis B^lae Mariae provin-
ciarum Lombardiae propinquioris, Gebennensis sive Cartusiae, Agitanicae et Picardicae. (In
1567 la province de Genes n'avait pas encore pris le nom de province de Chartreuse.) — >> Itacat. —

1576 à 1592. — R. P. D. Joannes Michel Prior. — 49th

Joannes Michel fecit professionem anno 1558 die 17 Aprilis. Anno 1586, Felix Cardo
ad meliorem vitam evocato, R. P. Joannes Michel patricio Constantiensis in Normannia, a Joan-
ne Pasceval moderatore Cartusiae Parisiensis habitus religionis Donatus, qui quae tunc Ligeti
Priorem agebat, a consuetudinibus Vallis viridis in superiorem eligitur, sub ejus administra-
tione dies mali fuerunt ob foedus Catholicum, Henrici III Galliarum Regis eodem, et ob dis-
cordia per foederatos rebelles agitata de successoris illius creatione consilia. De quibus pauca
delibamus. Post quintum ab electione suā annum (anno scilicet 1581) in Comitibus generali-
bus Ordinis nostri Franciae visitator et emendatus hoc munus obivit summā cum prudentia
laude, dum tenuit gubernaculum Cartusiae Parisiensis, ad quam visitandam anno 1587 Ber-
nardinus D. Alba Hispanus Prior Majoricarum, cum Francis Billard Ligeti Priore professo Vallis
viridis delegatus, ven in hunc urbem adveniens, cum suo visitationis officio fungi prohibitus
est ab uno libellorum, supplicum magistro, qui ei in triduum reditum ad suos regia autho-
ritate sub poena retentionis indixit. Commissa autem eis fuerat Domorum Franciae visi-
tatio per Matthiam Cortinum, profectum Vallis viridis tunc Cartusiae majoris vicarium, qui
vice gerebat R^{di} Patris Hieronymi Lignani summi Cartusiensis familiae Praefecti parit temporis
in Italiā degentis. Ipse autem Bernardinus D. Alba Prior Majorica-
rum, et provinciae Cataloniae visitator, et factus Francis Billard Prior Ligeti et provinciae Franciae convi-
sitator a D^{no} Amodeo, Patre D. Matthia Cortino majoris Cartusiae et totius Ordinis Vicario generali,
et R^{di} Patre D. Hieronymi Lignani Priori ejusdem almae Cartusiae et totius Ordinis Ministri generalis coad-
-jutores

julore et a Capitulo generali ad provinciam Francie visitandam primus visitatorum commissarius per
- culanter deputatus, uti de nostra Delegatione constat per patentes litteras eodem Capitulo sedente nobis
- datas. » In aliis chartis tantum dicunt: « Ad quosdam domos provincie Francie singulariter visitandas
- primus destinatus. » Hoc eodem anno 1587 Generale Capitulum, iunxerat per Anton, Petio Andou
- monacho Montanensem, ut expectaret reditum, V. Prioris Majoricani, cum quo ad Hispanos mi-
- graret manurus in Domo Dulce Dei, cum autem Bernardinus subito solum reverti fuisset et co-
- actus ex regis mandato, non constat utrum Iohannem in Hispanias secum deduxerit. Quicum
- per annum in Domo Dulce Dei fuisset hospitatus, anno 1588 per ch. Capituli mittitur ad
- domum De Obis affores, utrumque infelix ille homo nusquam in Gallias fuisset reversus,
- qui rediit ad castitiam Sanctarum, conspiravit anno 1597 in Regis christianissimi
- vitam. De cuius scelere Jacobus Augustus Ithuanus in historiis libro 118 meminit in
- hunc modum: « Huius grave dissidium, Mercuriano (vulgo dicitur de Mercurio) cum Joanne
- Aguilone Hispanorum in America inspecto, quod occultis inter eos similitudinibus alabatur.
- Ad quod componendum, mittitur a Philippo (Reverat Hispaniarum) Ledesma, qui cum Condi-
- - cini esset (vulgo ostentus) ad Cartusianorum cenobium, in suburbio exebuit quasi religionis
- specie divertebat. Ibi cum Petro Andouens Lovallensi ex illo sacro collegio homine non
- satis mentis compote, et qui propter solutos mores a sodalibus multatus in Hispania
- aliquando fugerat, ibique discipline impatiens aliquandiu latuerat, ob linguam com-
- - muni, familiaritatem contraxit, et ingenium turbidum consiliis extremis opportu-
- - num nactus, facile ei persuaderet, ut ad liberandam, hereticis et Principe tyranno patri-
- - am, ex notis sibi aliquem manu promptum, in Regis perniciem, subornaret. Quod ille
- se graviter factum, recepit, eaque de re cum quodam, secum cognatione conjuncto,
- qui in regis castis militabat, egit, montes aureos ei et honorificentissimas forinsecas
- patrias nuptias pollicitus. Is vero paullo post extinctus incertum reliquit, an factum
- probaret, damnaaretur, aut certe aliquam, a furante profectum, consilium, contemneret, et
- propter proximitatem, dissimulatione eludendum existimaret. Nam nihil ea de re Regi
- revelavit, quod crimen perduellionis evitaturum necesse erat. Verum sceleris instigator na-
- - turā gannulus cum de eo in confessionis arcano cum Franciscano quodam homine pro-
- bo Condivicini consultasset, aliisque tandem, res emanavit, et ad Regem sequenti
- anno delatus Andouens Lovalli, quo post Mercurianum cum Rege reconciliatum
- concederat.

concesserat, comprehensus a Jacobo Augusto Thuanus, et Carolo Turcattio interrogatus, fatique per testes et ex confessionibus amicis summam Regis Clementiam expertus est, qui Certhusiani sodalium reverentiae et hominis insaniae crimen condonavit, probationes juris servato ordine confectas collegisse contentus, quibus de rei veritate constaret, et de ea aliquando apud Hispanos exspostularet. — Hactenus Thuanus, qui perperam, refert Andoenum, post exitum, Carthusiae jugum, in Hispanias evasisse: patet enim, ex chartis capitularibus nostris ad Carthusiam Aulæ Dei prope Constantiam, in Catalonia transpetasse, juxta quod ei concessum fuerat per ordinis nostri comitia, et post annum hospitii, per eandem capituli chartam, collocatum fuisse in Carthusia de Miraflores prope Burgensem civitatem, nullo modo de minus religiosa conversatione notatum in chartis capitularibus, quae per id temporis nemini parebant. Illi ut sit quid mirum, si Ledesma inimicus homo tam perditum consilium dederit Andoeno animi imbecillioris viro, qui ad mentem saniores, edicens, tantique poenitens sceleris, rem, ut reformant scriptores (Bapio Duplex in Historia Francorum annum 1597), his superioribus patefecit, quâ immoluit Clementia Regis qui reo condonavit crimen, ipsi unque a poenis quae ex Ordinis nostri mandato luere debebat, liberum esse voluit et immunem, quæ christianissimi Principis insigne gratia potius reliquum vitae in cellula transigit, ubi Decessit anno 1681. —

Cum autem historiis silentio non praetermissum erint hanc Andoeni conspirationem, nihil de veritate Detrahentes hic adjeimus monachorum, et poenitentiam, et Henrici regis in ordinem nostrum, observantiam, simul et in sceleratum hominem, indulgentiam. Sciebat quippe Clementissimus Princeps repertum fuisse in collegio Apostolico proditorum, qui nullatenus fratrum evacuavit majestatem. Digressi paulo longius occasione Bernardini De Alba, cui commissum fuerat munus visitandi vallon, rident, ad eandem domum nunc revertamur res R^{ti} Joannis Michel prosecuturi. —

Anno 1588 Joannes Michel de mandato capituli gen^{lis} visitavit domum, Valentinarum, assumpto in socium J. Arnoldo Flavensio professore et procuratore domus Lovanii. Die 8 Julii, cui cum, B. P. D. Joannes De L'Isle et multis annis sollicitè omnium testimonio in utroque statu profuisset et profuisset, vir abunde sanctos admodum, et religiosae conversationis exautoratus est, ob nimiam credulitatem, de possessione cujusdam monialis Gasmay demonibus, cujus historiam fuisse scriptam in catalogo Prudom, Valentia

Valencennanus, postea restitutus in gradum, primum Joannes de H. Blaise D. in regni-
men hujus monasterii venit, ipse electus fuerat in summum Ordinis nostri prospectus
post mortem R^{di} Patris Carasso, verum legitima canonicaque tunc venerandi Patris
electio quorundam, familiae Cartusienis perturbatorum, malevolentia effectum, sortitanem

Idem anno 1588 indicta fuerant Blesis Regni comitia, quibus die 11 novembriis Joannes
Michel Prior Parisiensis intererat unus ex Peri Delegatis, ubi mansit Decembre Dux Guisus
et ejus frater Cardinalis mandato Henrici 3ⁱ Regis Galliarum, necati sunt, quâ eode deploratiores
fuerunt regni res, nam anno subsequente 1589 a Parabollemente Dominicano Rux icter cultui
in immum, vultumque proditorie parvulus D. secundâ Augusti inspiravit.

Anno eodem 1589 ex comitis nostris apud Cartusiam majorem celebratis, hoc ordinis ama-
navit: « Priori Domus Parisiensis non sit mîa. Et quam cito mittantur ad Domum Cartusiae
acta visitationis dictae Domus, quod de frequentibus quorundam querelis possit dî. dici an
justae vel injustae fuerint, nam ea pendente non potuit nec debuit Capitulum gen^{le} in partem alie-
ruiam, aliquid decernere, vel numerosis quorundam scriptis respondere et minus ea remittere
cum scribentium, fuerit informare dictos Visitatores. Visitabitur interim dicta Domus per D.
Joannem, Gillard Priorem, Turci, et D. Ludovicum, Le Myrabe Priorem, Abbatis villae. Commissa-
rios Delegatos a R^{do} Patre, D. 24 aprilis incepta fuit visitatio, absoluta die octavo Junii.
cujus acta sequuntur: « Cum ut plurimum virtutes in dîa persequi soleat, feriantque sit
quidam, humos fulmina montes, V. P. D. Joannes Michel vir exemplaris vere religiosus,
ac in multis, quae Pastorem adornant-forma gregis factus, vitae integritate conspicuus, obser-
vantiae regularis zelo et charitatis erga omnes, salutem fervore ita inflammatus et accensus,
ut apud suos et externos hujus conversationis bonum odorem diffunderet: a quibusdam hominibus
acriter impellens fuit, atque de tribus polissimum, apud Visitatores accusatus, sed minime
convictus. Tunc quod anno 1587 commissarios a Capitulo gen^{le} ad eam Domum, missos re-
saverit, secundo, quod eam Domum, ore alieno multum gravarent, tertio quod in corrigenda
do sit nimis remissus, Verum vultus Pater Joannes*, ita sibi tribus objectis respondit, ut
abunde visitatoribus satisfaciens irreprehensibilis, se omnino esse comprobaverit. Quos
enim commissarios anno 1587 non admitterat, erant Bernardinus De Blaise Prior majorica-
nus, et Hieronymus Billart Prior Ligeti, quorum alter utpote Hispanus suspectus erat, unda ut
* quicquid Deo acceptus erat obitio et antimonium, tanquam aurum in fornace hujus tribulationis erat probandum, ita
sibi tribus objectis etc. - ut supra -

Vicimus jam ex mandato Regis in patriam suam stulim, recedens compulsus est. Calamitosum
autem tempus domum hanc oppresserat pere alieno, non autem Joannis administratio, quae sub
eadem tempestate ob frequentiores regis molestasque exactiones erat difficillima. Semum si
remissus erat (ut objicebant) Joannes in corrigendo, vir sibi admodum austerus, mitis et humilis
corde, humane infirmitati compatiens, tanquam bonus pastor malebat de nimia bonitate
damnari, quam de duritia quamvis autem oleum, sicut et vinum, adhibere solitus esset, ne
nimia ipsius facilitas et indulgentia minus bene timoralis vitae laxioris ansam proberet.
Sunt autem tunc in eā domo monachi professi cum Prioro 43, novitii unus, conversi pro-
fessi 17, novitii 3. Ad quantos autem angustias redactos fuerant domus provinciae francie
patet ex sequenti ordinatione Capituli generalis anni 1590, quae sic incipit:

«Ita semper fuit alienum, a cartusiana simplicitate et paupertate mormurare de
victualibus, semperque necessarium vigilare pro res econdis in victu et vestitu superflui-
tates et excessibus, et nunc multo magis, cum in ea incidimus necessitatis et
iniquitatis tempora, ut velle abundare, ut ante, nullis fame periculis, et magna
ex parte diaptis domorum, facultatibus sit irrationabile et inhumana, et nolle
aliquid pecuniae propriis et communibus sit impium, unde cogimus quascumque
domorum consuetudines de laetioribus cibis et vestibus ministrandis tam in quantitate,
quam in qualitate tam diebus solemnibus quam festivalibus et perialibus ad omnem
simplicitatem, mensuramque rationabilem, apparatumque facilem et religiosum, ac
monasticum, reducere, prout tenore praesentis decreti et ordinationis facimus nostris
omnibus intimantes inter media ad profectum conducentia, interque remedia ad divina
iram mitigandam, adhibenda. Hoc plurimum valiturum, si praedictas consuetudines
domorum in laetiori victu et cultiori vestitu patiantur, et ferant reduci ad limites justae
necessitatis, debereque monacho sufficere, si fames undequaque propulsatur, et nuditas
operiatur, ita tamen ut Priores dispensant ratione non penuriae, quorum judicio nihil
minus in his omnibus stari volumus. » —

Parchartum Capitulum profecti anni 1590 R^{us} Peter Hieronymus Merschard quiz elo an-
- Denis et gloriae Dei oestabat, evocat ad se P^{um} Patrem Joannem Michel his verbis: « Prior
Domus Parisiensis non sit mis, quem nominat et plurimum rogat R^{us} Pater, ut pro com-
- muni bono Ordinis, quodamque R^{us} Patris examine accedat ad Cartusiam infra annum
quando.

quando Deus sua bonitate et misericordia precatoria dederit tempora, ita ante disposita
sua Domo, tam in temporalibus, quam in spiritualibus, ut ibidem per trimestre morari possit
audire et audiendus super iis, quae ad reformationem tam huius Domus et provinciae, quam
totius ordinis conducere judicabuntur, quod facere via datur sub Capitulo generali. »

Item iunctum fuit Priori Paduloe iisdem fere verbis, propter has voces « quando Deus sua
bonitate et misericordia precatoria dederit tempora », nam Italia nullis, ut Gallia, intesti-
nis bellis flagrabat. Subjungit charta capitularis alloquens Priorem Paduloe « si ma-
iestas et reverendum senium », jam enim procreta erat senectus prius illo Patrum voc-
atus Domini Festinus vir morum probitate et religiosa conversatione multum spectabilis.

Interim Joannes Michel ad Certusiam majorem, ne non prohibet aliis occupatus negotiis,
sed alius eum repetamus. Anno 1588 ambo Guisii fratres in comitis Blesensibus, ut dixi-
mus, interfecti fuerant, quorum nomina descripta fuerunt in charta Capituli generis anni 1589,
et utique concessus fuit monachatus plenus cum psalterio et missa de B^{ti} et arica cum
anniversario per totum ordinem. Interea Parisiensibus a unionatoribus ferocissimis
adversus Regem concitatis, quem impium, tyrannum, hypocritam, et perfidum violatorem
publicae fidei ac libertatis comitum, praedicabant, omniaque dira ei ejusque fami-
liae, et verbis infamissimis et scriptis probrosissimis imprecabantur; et contra Guisios
necatos omni genere laudum extollentes, uti martyres etiam in caelum evehebant, cum essent
nihilominus multi qui ab obedientia Regi debita discedere saltem consentanea, se non posse crede-
rent, hunc scrupulum ut removerent factiosi operam collegii Sorbonae facultatis theologiae
implorarent, oblato libello profecti mercatorum, odilium, consulum et catholicorum civium
nomine, quo querebant, an populus regni Galliae posset liberari et solvi a sacramento
fidelitatis et obedientiae Henrico III. praestito: et an tanta conscientia posset idem populus
armari, uniri, pecunias colligere ad defensionem et conservationem Religionis Catholicae
adversus quendam Henrici ejusque parentum nefaria consilia. Super quibus articulis con-
gregata die septima Januarii Facultas theologiae apud collegium Sorbonae, post publi-
cam supplicationem omnium ordinum dictae facultatis et missam de Spiritu sancto celebra-
tam, audita omnium et singulorum magistrorum, qui ad septuaginta conveniunt,
maturata, accurata et libera deliberatione et multis ac variis rationibus, quae magna
ex parte ex sacris scripturis, canonicis sanctionibus et Decretis Pontificum in medium prodita
fuerant.

fuero: conclusum est a Decano ejusdem facultatis, nemine refragante, per modum consilii
ad liberandas conscientias praedicti populi: primum, populum, solutum esse a sacramento
fidelitatis et obediencie Henrico praestito: Deinde cum posse licite et tanta conscientia, armari
uniri, pecunias colligere etc... Namque conclusionem, visum est eadem facultati transmitten-
-dam esse ad Papam, ut eam, sanctae sedis auctoritate confirmare, et exclusioni gallicanae
gravissima laboranti opem praestare dignaretur. Ita ibi, cum tamen quod spectat ad
communem consensum, quem jactant, feratur, seniores Theologos, qui aderant; ipsi unquam
ad hoc Decanum, qui tunc erat Joannes Faber, conatos esse a tam praecipito et temerario
consilio juniores indiscreto zelo pervertes avertere, ac censuisse ut res integra ad Sixtum
V. Pontificem, remitteretur. Quam, Decatum illud ut temerarium, nimis valde improbare,
testatus ipse est - Episcopo Lenomano ad eum a Rege missio, eadem nihilominus fa-
-cultas ulterius postmodum progressa, etiam antequam Pontifex quicquam contra Regem
statuisset, quinto aprilis Decretum nomen regis et preces pro eo in missa concipi solitas
inducendas esse: pro quibus nonnullas alias orationes pro principibus Catholicis substitue-
-runt, Deinde quo omnis reconciliationis inter regem et Parisienses, quod boni exoptabam,
ratio praevideretur, proposita fuit in senatu per rebelles vi coadunato, iudicandi ab
omnibus praesentibus, Principibus, Proclatis, consiliariis aliisque unctis unius officialibus,
praestandi formula: qua fides Deo, gloriae ejus Mari, Angelis et sanctis paradisi obli-
-gabatur se in catholica Apostolica Romana religione victuros et morituros ac pro ejus
conservatione sanguinem futuros; urbis Parisiensis et aliarum unitarum, saluti ac populi
levamento consulturos; adversus quasvisque Defensores eos, qui unioni nomen darent,
privilegia et libertates trium Regni Ordinum, propugnatores, vim eorum, qui eas Blois
in comitiis violassent-repulsuros, et tanti criminis auctores et factores quasvisque via
ac ratione persecutores. Postea consilium unionis Catholicorum, quod de causis commu-
-nis negotiis Decernerent, institutum, est 18° februarii, in quod accessit quadraginta
ex ecclesiastico ordine, nobilitate et plerisque magistratibus ac civilibus unioni addictissi-
-mis. Quarto vero martii dum ipse ab agendis illius consilii Decretis, donec generalia
regni comitia convocarentur, generalis vicarius et Locumtenens Hatus regni et coronae
Franciae constitutus est. Haecque coetaneae praecipuae totius regni civitates, a Rege depri-
-vatas nihil non atrocium, injuriarum, et immanium, scelerum, in regis memoriam

et officias commiserunt. Similis Pontifex Romanus celebrato consistorio decretum
fecit in regem, quod monitorium esset; ob Cardinalis Guisti necem, et Borboni
aliquo Lugdunensis Cardinalis detentionem, quod quidem ad vultus Ecclesiarum
Cathedralium, Carmelitae et meldensis promulgatum est. Paulo post occiditur Henricus
a scelerato Dominicano, anno videlicet ut supra diximus 1589. Cujus obitum
obstantia Capituli nostri generalis anni subsequenter subituit ob censuras quas
ipse Rex incurrerat. Post Henrici mortem Henricus Navarrae Rex post multas disputa-
tiones tanquam legitimus regni successor a principibus, proceribus primariisque coronae
regiae ministris salutem accepto prius ab eo iurjurando de Religione Catholica Apo-
stolica Romanâ inviolatâ conservandâ, coëvisque requisitis cautionibus. Declaratur
vicissim, Carolus Cardinalis Borboniensis Rex afoederatis, cui Caroli X nomen senatus-
consulto imponitur. Anno 1590 pervenit Luthicus, Cardinalis Cajetanus Legatus a
latere, cujus praesentia foederati audaciores facti et in regem, magis insidentes,
Carolus X pro rege legitimo agnoverunt coram eodem, Legato in sede Augustianorum
post missam, solemniter eidem, celebratam. Cum, utem, Henricus IV^{us} victor in proe-
lio Turico civitatem Parisiensem, jam obsessam esset, Decretum e Borbonâ prodif-
quo adveniente morte Regis Caroli X quo regni aditu Henricum, prohibebant velut
hereticum, factorem, haereticos, hostem Ecclesiae notarium, relapsum, et nominatim
excommunicatum, et a pace cum eo faciendâ abhorrell^{re} Franci tenentur. Interim
que ad commovendos magis plebis animos supplicatio publica insolito plane
more per urbem, facta est: qua videlicet Guillelmus Rosa Episcopus Silvanectensis
et Joannes Michel Cartusianorum, Prior altera crucem, altera hastam manuten-
tes praeebant, sequebanturque ordine capuini, Truientes, minimi, Franciscani, Domi-
nicani, Carmelitae succincti omnes et galeati a loricati gladiis quo hostes et scilicet
armati. Quâ longe religionis, quae ipso Ascensionis die, qui incidit in ultimum, mai
ducta est ad majorem urbem ecclesiam, cum sanctis reliquiis, cui dux Numerosius
Urbi praefectus, et Claudius Lotheringus Iques Hierosolymitanus Sancti Humili fratres,
qui praeditatui praerant, cum coeteris belli duibus interfuerunt; et supra majus
altare tactis sacrosanctis in angelis, se pro causâ religionis moriparatos professi
sunt et urbem, adversus Navarrae Defensores. —

Pudet hic recensuisse videri Patrem Joannem Michel, qui inter foederatos inde-
-coro huc professioni habita unnumeratis non modicum, labem, splendori huc, virtutis
invenit, vero quò non mortalia. cogit pectora religionis sacer amor, unde nec mirum,
si Joannes noster cum tot sapientibus minus sapient in eorum errorem, impigerit.

Anno eodem, 1590 injuncta fuit per chartam, Capituli nostri gen^l missa. De Spiritu
sancto pro christianissimi Regis et regni Francie statu non adjectum, autem, uti mos
erat; Regis nomen, qui Dns Parisienses obsidens ad ultimam egestatem, circūdedigit,
verum ultima die augusti solvit obsidionem, Interim, circumvicinas regiones vatta-
-bantur in dies, et cum summam rerum, omnium inopiam, Cartusiani Parisienses pate-
-rentur, tale Decretum, a Capitulo gen^l anni 1591 emanavit:

12 Priori Dⁿⁱ Parisiensis non fit mira. Cujus compatiendas oneribus et necessitatibus
hortamur Priores Domorum, Fontis B^le Marice et Vallis Dei apud secretum re religiosos
eò missos Dⁿⁱ domus levandoe gratiā. cui propterea licentiam, facimus in urgenti
necessitate vel huc proprio domus vel domus Fontis B^le Marice distribuendi per alias
domos huc provincie tam ex his, quos apud se retinuit, quam ex his quos misit-
-adhibita superius expressā clausula. Quem, iterum, nominat et plurimum, rogat. R^{du}
Pater Prior Cartusie ut pro communi bono Ordinis, ejusdem R^{du} Patris Prioris Cartusie
per amine accedat ad Cartusiam, quamprimum poterit per Dei bonitatem, et pacatiora
tempora. Ita tamen, antea disposita tua domo, tam in spiritalibus quam in spiritali-
-bus, ut ibidem, per trimestre morari possit, audire et audiendus super his, quoad
reformationem, tam huc domus et provincie, quam totius Ordinis conducere videtur,
quod facere videtur sub Capitulo gen^l. Cujus item domus relevandoe gratiā spectat,
utendi religiosa tua operā vocamus ad nos et domum Cartusie S. Laurentium Bourcier
cum socio religioso ejusdem, spec^l a Priore nominando fratre Laurentio concessio
ejusdem domus professio. » Charitatem autem Prioris Fontis B^le Marice erga monachos
Vallis vidit hic charta ejusdem anni commendat: « Cujus (videlicet Prioris Fontis) charita-
-tem, tam in susceptione filiorum nostrorum, quam professorum, domus Parisiensis plurimum,
acceptam habemus. Supergravare autem, illam timentes, Religiosiores, tam ex his quam,
ex illis, quos voluntarios fore non dubitamus, ad domos viciniores et commodiores
provincie per visitatorem, emitti consuevimus. » — Anno eodem, in iis deo, nostris
comitis

comitis in iungitur missa per totum ordinem, de spiritus sancto pro solis statu regni
francie, nulla penitus facta regis mentione, quod etiam annis 1592. 93. 94 et 1595
isdem verbis in charta mandatum fuit.

Anno 1592 charta capitularis meminit in hunc modum hujus domus: « Prior domus
Parisensis non fit m^{ia}. Cujus vocationem ad Cartusiam, tertio extra iustum periculum, timo-
-rem, adhibent^{ur} », Interim, paulo post chartam receptam, dictus Prior Cartusiam petiit, ut
ex sequenti epistola constat. Hoc anno siquidem, mense augusto R^{us} Pater morabatur
in domo Alhonis fortasse propter pericula bellorum, ex qua varias litteras patentes
dedit, et sequentem, inter alias scriptam ipsius manu et ita notatam, i: « Patentes
pro provisione domus Parisensis durante absentia V. P. ejusdem domus Prioris, ut probe ad
nos vocati et in Cartusia retenti pro nostro coadjutore et consiliario. » Sequitur eorum tenor.

« Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto Domino Deo et Regi nostro aeterno, T. Hierony-
-mus humilis Prior domus majoris Cartusie et totius ordinis generalis Minister Venera-
-bilibus in Christo Patribus D. Gabriel Vicario et conventualibus domus cartusie Paris-
-ensis salutem in Domino Tunc sempiternam. Tandem post triennem vocationem pervenit
ad nos v^{us} Pater D. Thomas Michel Prior vestrorum et provincie visitator emensis mul-
-tis laboribus periculisque superatis, de cujus adventu non minus exultavimus, quam
quam de singulari quodam beneficio in nos nostrumque ordinem universum a Deo
collato. Speramus enim illius presentia, prudentia, experientia et vitae ac morum inter-
-gritate in arduis ordinis negotiis, quae in dies augescunt, summo opere juvari saltem
ad capitulum usque sub titulo Directoris et consilarii hujus officii quem ad id elegimus
ex multis vocavimus et assumpsimus proutque presentes assumimus auctoritate in id
nobis a capitulo concessa. Verumtamen, ne bono communi id intendamus, ut particulari
projudicemus, hujus item officii ratio et sollicitudo exigat, ut domus vestrae ad tempus
oratorie superatore utiliter consulamus, in quo negotio, si quid propter morem ordinis
agamus nihil tamen propter rationem, quae legum moderatrix est, ut conditio, conti-
-nuemus. Gratia igitur memoria repetentes dona et charismata; quibus vos D. Gabrie-
-lem Vicarium prorexit et cumulavit Dominus vestraque studia, ut illis proximorum
vestrorum salus adjuvetur et disciplina regularis conservetur, et membris servorum Dei
augeatur, vestra item exempla ad dictos superiores obedientiae et reverentiae, ac singu-
-laris boni.

lari benivolentia, quae quia vidimus, testamur, cum Domum vestram visitaremus, non
potuimus alium qui suppleret defectum, praesentem V^{di} Patri, quam designare. Sed quoniam id
commode non potestis praestare sub titulo et officio vicarii aliquoties enim foras praedire,
magnates et magistratus adire eosque vicissim recipere, mensamque eis parare, eiden-
que vos participare conveniet, quod idem officium non admittit. Ideo tenore praesentium
vos praefatum, D. Gabrielem, absolventes ab officio vicarii facimus et instituimus Rectorem,
praedictae Domus vestrae Parisiensis in absentia ista V^{di} Patri Prioris in nomine Patris et filii
et Spiritus sancti. Praecipientes et mandantes omnibus et singulis personis ordinis Domus res-
troe, ut vobis tanquam legitimo pro hoc tempore pastori obediant ac reverantur et
eament, vos vicissim, exhortantes ut illos omnes et singulos tanquam Dei charissimos
filios vobis a Deo per nos commendatos redamatis, fovatis juvetisque omni conata, ad
illam assequendam vitam pro qua creati sunt, et ad curandam, hanc viam, et peragendam,
praesententiam, ad quam, Cartusiani facti sunt. Postremo ut claustrum, hoc non careat refe-
gio et solatio antiquiorem, facimus et nominamus D. Franciscum Joyas pro tempore
dictae absentiae, qui omnes in observantia regulari in sancta pace contineat, materiamque
omnibus libera exhibeat ad formam statuti, vestrumque exemplum, et consilium, sequa-
tur hac ratione supplens officium vicarii. In quorum, fidem, praesentibus manu nostra
subsignatis sigillis, Ordinis appropinquamus Die sacro Divi Bernardi. Datum in Domo Cartusiae
Dominice nostrae Albonis. — >

Anno 1593 Absolvitur his verbis Joannes Michel: « Priori Parisiensis multa instan-
tia petito a R^{do} Patri Priori Cartusiae in Assistantem, et consultorem, et tandem, obtento
a capitulo generali fit m^{ia}. » Tanto pastore orbi Parisiensis Cartusiani repetitis pre-
cibus rogaverunt R^{dm} Patrem, ut suum eis Dilectissimum, et charissimum, Priorem, restitueret,
sed frustra, tale enim eis responsum, fecit Capitulum, generali anni 1594: « Priori Domus
Parisensis non fit m^{ia}. » Cujus instantiam, et conventum, repetentium, suum antiquum, et
venerandum, Priorem, non admittit Capitulum, ut pote necessarium, R^{do} Patri Priori Cartusiae
properando laetis ordinis onere.

In his etiam, hujus anni comitis committitur auctoritas R^{di} Patri Joanni de Ch^o in hunc
modum: « R^{do} Patri Priori Cartusiae etiam hoc anno neminis precibus nec sine lacrymis
absolutionem, expostulanti non fit m^{ia}, quem obnixè rogamus ut pro Dei honore et Ordinis
et consilio

et consolatione suorum filiorum ad exemplum Domini nostri Jesu Christi patientissime
ferat tot labores percrevitque in cruce usque ad mortem, et pro negotiorum magnitu-
dine suae conservandae valetudini et confortandae debilitati studiose intendat, cum
eo de omni auctoritate Ordinis plenissime dispensantes et ne ex penae assidue suis
infirmatibus onerati, gravi succumbat, concedimus et Capituli gentis auctoritate
statuimus ut v. p. d. Joannis Michael assistentis d. et R^{do} Patris scripturae et signo tan-
quam ipsius R^{do} Patris signo omnes fidem teneantur adhibere indubiam. Et ne
hujusmodi concessione occasione R^{do} Pater negotiorum curam abjicere aut plus
solito forte vel plus sibi licito, quieti et solitudini invigilare velit, eidem prohibemus
ne quietis captandae et devotionis curae se a necessariis sui officii occupationibus
subducatur. Non diu superstes fuit R^{do} Pater Hieronymus de archand post hanc
sibi factam exhortationem, nam attritus morbis, vigiliis, jejuniis et austeritatibus
jam dudum coelo maturus die 26 septembris hora tertia post meridiem, anno eod.,
1594 spiritum deo reddidit. Divinis signis post mortem, coruscans, cujus vitam in
omni sanctitate transactam, descriptimus in historia R^{donum} Patrum generalium
Ordinis nostri.

Post obitum, R^{do} Patris Hieronymi convocatis Prioribus qui electioni praesiderent,
in defuncti locum suffectus est Joannes Michael 5° octobris prout notatur in registro
Chartarum, cujus haec verba sunt: Reverendus hic Pater postquam miroe suae in utroque
statu moderando devocitatis, prudentiae, devotionis, claritatis et pietatis specimen edidit,
per hoc breviter amorem suum, quibus aut Domum Ligeti Prior aut Domum
Valis vinctis suae professionis vicariis primis, deinde Prior intimissime rexit aut R^{do}
Pater predecessoris sui assistens fuit, in quibus omnibus omnino se irreprehensibilem
exhibuit; tandem superiori anno (nam hoc scriptum est anno 1593 initio primae chartae
Capituli sub eo celebrati) 5° octobris Beati illius Patris filius statim post obitum
praefati R^{do} Patris S. Hieronymi in Priorem majoris conventus canonice electus est. nem-
ine refragante propter unum ipsum, ut pote mitissimum super omnes homines, qui
morantur in terrâ, qui quanto major est humilior se in omnibus ac proinde coram
Deo invenit gratiam.

Idem monachus quidam cartusiae Parisiensis praedixerat, anno 1554, vixit
admodum

admodum vite venerabilis prophete Dono illustris (quem autem ant eundem esse, qui
Generalatum ordinis Bernardo Carasso huius Ordinis candidato paulo ante promiserat) qui
ut animaduertit piam et egregiam indolem Joannis Michel juvenis, facto in se spiritu
Domini promeruerat eundem non solum ascetam, probum, sed et ascetarum omnium con-
-tutiose aliquando futurum Patrem. Proderit insuper socium Joannis, qui una Castalia-
-nis nomen dare volebat, licet fervore multo grandia polliceretur, et autoritate non
modica fulgeret—inter seculares a pristino fervore citius Destitutum, nec ab Ordine un-
-quam suscipiendum, quin et eum, Episcopali dignitate tandem Decorandum, quod sane
satisvisum, processu temporis impletum est.

Ad summam igitur Joannes familiaris Castaliensis erectus profectionem ex innata
animi humilitate subesse potius quam proavse Desiderand omnem movit—lapidem, ut
hanc dignitatem abdicaret, necnon cum omnibus proclare illius Dotes immetescerent,
Patres Ordinis in Capitulo gen^{li} anni 1595 coadunati eum ad perseverandum in officio,
quod bene super humeros ejus sedebat talibus verbis adhortati sunt: { R^{do} Patri
Priori Castalie J. Joanni Michel professo et super Priori Domus Parisiensis canonice
a conventu majoris Castalie in Priori dictae Domus electo non / it / mia; quem horta-
-mur in Domino, ut difficultates omnes in excusationem, hujus oneris allatas abjiciens,
electioni canonice imo Dispositioni coactas de se pactae acquiescat, seque ad hoc munus
constantissime et alacriter obeundum, Divinae opitulationis spe et beneficio accingat. Qu-
etiam, plurimum, rogamus, ut a nimis vigiliis et austeritatibus, et a continua Ecclesie ps-
-queutatione, quibus se assidue maceat et eviscerat abstineat, sanitati conservandae con-
-sulet, quo facilius possit onera totius Ordinis sibi impertita ad honorem et gloriam Dei
sustinere. } — Ne autem actum agamus subtrahamus cetera quae sub regimine R^{do}
Patris Joannis Michel contigerunt, cum ea fuisse scripta sint in catalogo Generalium
nostrorum. Porro postquam in totius Ordinis Administratione sex annos egisset non solum
vite exemplo sed etiam, edis in hunc libris miram pietatem, et dolentibus non in celebri-
s sancte excessit evitâ anno 1600, Die 29 Januarii, relicto ingenti apud omnes huius desi-
-derio. Vir enim erat insigni mansuetudine simul et sui ipsius contemptu eximiaque
humilitate praeditus. Addebat his virtutibus gubernationis infatigabilem laborandi solerti-
-am, quâ recurrentes in orbem curas assiduas exhaurebat, et integram, setamen semper
ad pietatem

Opusculis exercitia servabat, ~~et quorum tractatione~~ recreabat vires fatigatas. Iam pietatis
perpetuam, Dulcedinem, quam nulla moles negotiorum obtunderet, nulla temporum, varietas
perturbaret, olebat continuis meditationibus, et psalmodice imprimis attestatissimâ recitatione.
Unde nec mirum si vir deo conjunctissimus sapientissime mentis extases patiretur — >> ita et.

1592 à 1598. — Gabriel Billecoq — Prior 500

« Gabriel Billecoq Vicarius hujus Domus anno 1592 (20 augusti) (postquam R^{mo} Pater Joannes
Michael toties vocatus venisset ad majorem Cartusiam) Octidie 20 augusti ejusdem anni Litteris,
ut jam diximus, a R^{mo} Patre S. Hieronymus Marchand in absentia Prioris Rector instituitur,
anno autem 1593 per ch. Capituli gen^l Prior ordinatus, quo etiam tempore Richardus Beaconsin
in vicarium fuit institutus. — Vigesima quinta juli ejusdem anni Henricus quartus solen-
niter fidem catholicam professus recipitur in beletive gremium, quapropter anno subsequen-
te videlicet 1594 mense aprili Jacobus Ambrosius tunc Rector Academiae Parisiensis
solemnem conventum, celebravit in scholâ Navarrocâ, una cum quatuor Facultatibus, theologia,
Decretorum, medicinae et Artium Doctoribus (in quibus fuerunt 54 theologi tam saeculares quam
religiosi) quo de communi omnium consensu Decretum est, prostandum esse obedientiam Regi
tandem legitimo ac naturali regni successori; ejus ferventis erga sanctam Matrem
beletiam, zeli ipsi^{us} testes essent, precesque publicas ac privatas pro eo fundendas esse, et ex-
- si regni hostes obstarent, quominus a sanctâ Sede admitti, prout ipse postulabat; nondum po-
- tuisset. Huic tamen Decreto non tam cito, aut facile Cartusiani, Minimi, Jesuitae et Capuccini
assensum prebuerunt: adeo ut contra Cartusianos multatione processum fecit, quendam
acquiescentos anno 1596 et deinceps in singulis Capitulis generalibus concessam de spiritu
sancto ab ordine nostro Galliae Regibus missam nominationem pro Henrico injungerent. Id
autem contigit postquam obtinuit Rex a Clemente VIII: hanc absolutionem, anno scilicet
1595, 17 septembribus. De quibus extat epistola Ottavi Romae scripta ad Dominum de Villers,
anno 1595, Die 31 martii, ac qua Deliberavimus quae sequuntur:

« On fit courir un bruit, qu'après les Jesuites chassés, on chassoit encore de toute la France
tous les Chartreux, tous les Minimes et tous les Capucins. ... Mais ce bruit n'estant verita-
- ble, que personne n'avoit pensé de les chasser de France comme il se disoit à Rome,
quoique ces Religieux fissent publique profession de ne prier pour le Roy et de ne le recon-
- noître pour tel, sa majesté et son conseil avoient dissimulé cette partialité et desobéis-

stance, pour un si long temps, comme il se soit passé depuis sa conversion, pour le respect qu'on portoit à l'habit, et pour l'esperance qu'on avoit que tout s'accorderoit par la bénédiction de sa sainteté, mais ~~comme l'on avoit vu, que sur~~ ^{quand on avoit vu, que sur} telle Contumace de gens de religion, et sans attendre la résolution de sa sainteté, mais contre la bonne inclination que sa sainteté a montrée et déclarée en plusieurs façons, on prenoit opinion et occasion, et hardies d'assassiner le Roy, dont sensueroit la ruine de l'estat, et de la religion mesme, qu'on prenoit pour pretexte, et de toutes bonnes choses en la France, on avoit pu faire de moins, que d'admonester ces religieux, à prier Dieu pour le Prince, qu'ils voient estre assisté et favorisé de Dieu, tant en guerre ouverte qu'en toutes les embûches qu'on luy avoit dressées, et sous l'autorité et protection duquel, ils vivoient en toute seureté de leurs personnes et biens, et faisoient en toute liberté et avec toute commodité leurs dévotions et contemplations estudes, et toutes qui leur venoit à gré: ou ils ne se pouvoient plus à luy rendre ce devoir et cette gratitude, et à se conformer à la volonté et providence de Dieu, qu'ils cessassent de donner scandale et soupçon deux à tout le reste de la France, qui estoit lassée et unifiée de si longues et cruelles guerres et vouloient mesme vivre en paix et repos et se retirer en ou bon leur sembleroit, or si apres cela ils aimoient-mieux s'en aller hors du royaume que obtemperer à une si amiable admonition, et si rais onnable Denonciation, ce seroit eux qui se lamenteroient deux mesme et non le Roy ni le conseil ny la justice à quoy le dit sieur cardinal ne repliqua rien... » Et in eodem epistola hoc scribitur: « Dussy cest chose vraie que la sainteté a depuis permis aux usdits trois Ordres Des Chartreux Minimes et Capucins De prier Dieu pour le Roy sans toutefois leur en bailler rien par escrit, mais elle l'a dit de vive voix à leurs protecteurs pour leur faire savoir, qui sont le Cardinal Cœtan Des Chartreux, le Cardinal Castucci Des Minimes, et le Cardinal De St Severin chef de l'ingestion Des Capucins. »

Nullum autem fuit hoc domus oppressa vere alieno ob suppeditatis foederatis pecuniis a quodam Cartusio Parisiensis procuratore, nunc nomen silentio proferuntur, qui conventu inconsulto pecuniarum et quod vestigal collocaverat in fundo monasterii, unde ad redemptionem annui redditus (qui multum gravans ultra modum cartusiam hanc, ad extremam insipientiam redegit) bona sua monachi distrahere coacti sunt.

Profund

Prospit Gabriel usque ad annum 1598, quo ad suam maximam et solemni repeti-
tam instantiam per Capitulum absolutus transfertur ad regimen Cartusie Dionensis,
ubi per unum tantum diem moratus videns domum debitis gravatam, statim rediit
Parisiis. Anno autem 1611 in Priorem a conventu electus post biennium
ad suam instantiam per ch. Capitulum absoluitur. Tamen ad meliorem vitam migravit
anno 1634 die 17 aprilis postquam 53 annos laudabiliter in ordine egerit et habuit
missam de B^{te} Maria per totum ordinem. — » ita est.

1598 à 1603. — Nicolaus Giroys Prior 51us

« Nicolaus Giroys (professus Parisiensis 21 Januarii 1582) anno 1598 electus per gen-
Capitulum conventualibus eligendi potestate, monachi die 31 maii ieiunia a statutis
praescripta pro electione inchoarunt, cumque per praefati Capituli gentes chartam ejusdem
annu. S. Richardus Beaumontis institutus fuisset et Prior Nannetanus (qui tunc agebat
in cartusia Parisiense vicarium) multi magnates litteras miserunt ad R^{dm} Patrem, ut vi-
rum in rebus spiritualibus peritissimum bonoque publico matum non elongaret, unde
Visitatores Dubii an Richardus inter electores esset recensendus, rem protulerunt. Donec
respondisset humilis ordinis Praefectus, qui tot virorum illustrium votis annuens urbem
hanc et cartusiam, tam religioso Patri non orbari, perseveravitque Richardus in
officio vicarii. Intant litterae clarissimi viri Domini De Montmorlon ad R^{dm} Patrem
datoe eodem anno die 15 junii quibus ei gratias agit amplissimas quod Richardus
Dei honore promovendi studiosum non collocasset Nannetis. — Electus est in Priorem
Nicolaus Giroys qui clauum tenuit usque ad annum 1603, quo per chartam fuit
ordinatus Prior Vallis profundae, ubi naturae debitum persolvit anno 1605, die 28
Decembris, proxit etiam domibus Nannetanus et Vallis Dei, habuit plerumque
Placitis monach, et missam de B^{te} Maria per totum ordinem et anniversary. — » ita est.

1603 à 1613. — Bernardus Vassail Prior 52us

« Bernardus Vassail vir multa pietate clarissimus (professionem emisit Parisiis
anno 1584, 5 februarii) a regimine Vallis S^{tae} Petri assumitur per electionem ad gubernan-
dam hanc domum. Thence religiosissimum Patrem vitae gravitas, illibata integritas
et jugis austeritas, continua ad Deum intentio, et plurima in pauperes misericordia
apud Deum et homines commendat. Qui enim in aegros tempore belli et charitatis
modique

prodigum videbatur prodigum etiam in se et suis Dominum coeli et terrae miracul^{is}
est, stupendo miraculo non semel homines Domus sibi commissae Vallis S^{cti} Petri
optimo tractu repletis. Huius elogium fide a nobis descriptum in cartis Vallis S^{cti}
Petri hic non repetimus. Hic animam exalarit anno 1613, 11 martii, habens
plen. cum fratr. monach. et missam De B^eM^e per tot. Ord. hac comissitatem provin-
ciae Franciae, fuitque visitator Picardiae. — » ita cat.

1613 à 1619. — Adamus Ogier Prior. 53us

Adamus Ogier (professionem emisit Parisiis anno 1581 die 24 augusti) Episcopus
Domus Borbonensis anno 1613 mense martio a conventu alibus evocatus profuit
usque ad annum 1619, quo post celebrata Ordinis comitia exautoratus in ipsa
visitatione decessit in officio coadjutoris Cantuariae Praesidentis anno 1627, 8 septembris,
habuit plen. cum fratr. monach. per tot. Ord. et missam De B^eM^e. Vir non solum in ordine
nostro, sed in regno Franciae nominatissimus, cujus industria et in rebus agendis peritia
maxime erant in negotiis Cartusiarum Argentoratis et Polletans, de quibus in suo
loco diximus. Ita erat in veneratione simul et amore apud magnates praesentem autem
apud Henricum IV, ut ab eo impetraverit Abbatiam S^{ctae} Catharinae pro Cartusia Gallo-
nis, cujus fundatio mutabat, et omnino deficiebat: nitentis later magna apud Regem
pollens gratia subvenerat. De quibus in loco sumus scripturi. — » ita cat.

1619 à 1632. — Augustinus Joyeux Prior 1° 54us

Augustinus Joyeux anno 1619 in locum Adamus Ogier a conventu successit
Priorem egit usque ad annum 1632, quo per chartam absolutus venit ad maiorem
Cartusiam, ubi anno 1633 et 1634 officium subrog. exeruit, qui non iternum ad mode-
ramen huius Domus assumatur. — » ita cat. —

1632 à 1636. — Simon Regnault Prior 55us

Simon Regnault (professionem emisit Parisiis anno 1611, 26 Julii) anno 1632 per
chartam a Prioratu Vallis S^{cti} Petri transfertur ad gubernandum huius eremi. In procuratore
Vallis videtur anno 1629 per capitulum institutus fuerat Prior Vallis S^{cti} Petri. Litteris
ordinum, Parisiis educatus in litteris Adamus Ogier habuit religionis Donum et (non
parva in se) profectum in 1611). Fuit autem vir totus ad modestiam compositus, can-
dis, doctus, humilitatis et religiosae conversationis exemplis refulgens. Anno 1636
com. rednat-

cum rediret a capitulo genti pergens ad visitandum Domum Fontis B^e Marie cum 8. Lappereis
Visitatore, locis agrestibus transiensque per castrum Theodorici ibidem per hostes congre-
ssus Die 5^a Julii, habuit plenum cum psalterio monachis, et missam de B^e M^e per totum Ord.
et agendam singularem, corpus ad Cartusiam Fontis B^e M^e translatum in communione comen-
terio tenore mandatorum per procuratorem domus funeris exequias interim conventui cele-
brante in Ecclesia. — ita est. —

1636 à 1646. — Augustinus Tojeux Prior 2° / 56us

Augustinus Tojeux (professionem emisit Parisiis anno 1612, 16 sept. anno 1617 Dux
esset coadjutor Cartusiae Parisiensis a conventu alibi Priorum Norvici electus). Anno
1636 a R^{do} Patre substituitur in locum Simonis. Cum primis regimen hujus eremi caper-
et sicut agebat Priorum, in Domo Montis Theodorici, siquidem cum magna meditatione
pro utriusque status observantia et maxime pro disciplina regulari necnon et pro
neophytorum susceptione (a multis namque annis nulli novitii admissi fuerant) ad
alia meditando evocatur. Vir deo vacator prudentior, multae religiositatis ex experientia
acumine in pluribus pollens proficitur Domui Vallis viridis ut dicimus jam, anno 16-
19. Assumptusque ad summam totius Ordinis praefecturam, fuit et post mortem, seu
potius post exactionem, R^{do} Patris Brunonis D. Siffingues, in ipsa fuit et causatus
complexionem, delicatam, loci Cartusiae majoris inclementiae prorsus imparem. Verum-
tam in R^{do} Patre Justus Perrot cum Augustino amicitia conjunctissimus, qui prope
novae et proclares illius animi dotes, anno 1632 impetravit ei scribae munus tanti
viri indigens opera, vix autem biennium in Cartusia majori exegerat, cum adversa
semper valetudine laborare coepit. Unde R^{do} Pater veritus ne Augustinus morbo
succumberet, anno 1634 eum profectus Cartusiae Villanova prope Arvionem. Mortuus
autem Simone Regnaud, scripsit R^{do} Pater monachis Cartusiae Parisiensis, rogans, ut quod
olim eis praescripserat Priorum, eidem jam orlati Pastore hunc restitueret, quod precibus
cum gratanter monachi amissent, iterum anno 1636 clarum tenuit hujus eremi, quo
vivere et visitationis summam cum laude ob morum gravitatem, modestiam, vitaeque ex-
emplaritatem perfunctus. Ligeti tandem, cum Domum hanc visitaret una cum R^{do} Patre
nostro D. Toama Pegon per id temporis Priore Divisionis et Visitatore, pie moritur
anno 1646 Die 26 Junii, habuit plenum cum psalterio monachis, et missam de B^e M^e per totum Ord.
desit.

Dedit in professione sua 1500 libras lironenses cum multis libris, picturis et utensilibus. ^{sollicitudinis}
1646 à 1653. — Petrus Flogny Prior 57us

« Petrus Flogny (professionem fecit Parisius anno 1620, 9 augusti) hic vicario electus in Trionem (1646), profuit usque ad annum 1653, quo per capitulum transfertur ad moderem cartusiam Fontis B^e Marice, a quo ad suam instantiam post biennium absolutus rediit ad Domum Parisiensem, ubi Decessit 18 nov. anno 1661, habens plenum potestatem monachis, etc. per totum ordinem solis religiosam conversationem, morum probitatem et simplicitatem, cartusianam, apud magnates multum commendabilis, cuius patientia mituit inter acutissimos extremi morbi dolores. Vicarium primo egerat in cartusia Bordonendi, erat comitator quamvis Priorum, egit sub eius regimine Episcopus Colonensis sese beneficium in cartusiam Parisiensem se prostatit. — » ita cat.

1653 à 1672. — Paulus Joüenne Prior 58us

« Paulus Joüenne (professionem emisit anno 1628, 15 augusti) Anno 1653 absolutus a Prioratu Fontis B^e Marice per chartam, trique ordinatus Vallis vidis profuit usque ad annum 1672, quo per chartam cellulas quieti redditus obpedit agros Dolores, quibus afficiatur. Hic fuit visitator provincie. — » ita cat.

1672 à 1676. — Carolus Le Bret Prior 59us

« Carolus Le Bret (fecit professionem anno 1622, 22 julii) Anno 163... per capitulum excedit Fontem Parisiensem factus Prior Montis Dei, e cuius regimine per chartam anni 1672 sufficitur in locum Pauli Joüenne, quo in officio perseveravit usque ad annum 1676, quo a comite transfertur ad moderem, Luviniac. Ubi de eo diximus. — » ita cat.

1676 à 1684. — Leo Hinselin Prior 60us

« Leo Hinselin Parisinus nepos D. Hinselin quondam Prioris Sylve benedictae, professus Domus Parisiensis, ubi primum sacristam deinde coadjutorem, postea vicarium egit, ex quo munere assumptus ad Prioratum Belliarum, tandem anno 1676 per capitulum proficitur Cartusiae Parisiensis. — Anno 1679 mandat Generale Capitulum, ut per omnes clericos seculares ad negotia litigiosa provinciarum regni Franciae apud Parisios sollicitanda iuxta formam a R^{do} Fuke prescribendam sub directione S. Procuratoris Parisiensis tractentur, cuius sollicitatoris sumptus et stipendia per dictas provincias Galliae Domui Parisiensi referrentur. Ad hujus officialis institutionem R^{do} Pater singulis Galliae

Galliae omnibus tale dedit munus, ut us tenor est:-

Avis que jay a Donner aux Provinces Du Royaume De France touchant l'usage De l'homme d'affaires qui a esté établi en la chartreuse De Paris par la carte Du chapitre général De cette année, et qui doit agir sous la Direction De Son Procureur de la dite chartreuse.

- 1° Il est fort à propos que toutes les maisons se servent le plus qu'il se pourra d'un même Procureur soit de la cour du Parlement soit du chastelet, soit du grand conseil, et d'un même Avocat au Parlement et au conseil afin de faciliter les sollicitations.
- 2° Cet homme d'affaires recevra les mémoires et les lettres des maisons qui auront quelque affaire à Paris et y fera réponse exactement. Il aura le soin de l'estat de chaque affaire à la maison et en recevra toutes les instructions.
- 3° Quand il y aura quelque voyage affaire en cour ou ailleurs pour solliciter, il les fera, mais en ce cas la maison particulière satisfera aux frais que S. Procureur de la chartreuse de Paris aura soin de tenir fort modérément.
- 4° Quand les affaires seront sur le Bureau et qu'on jugera que la présence d'un officier de la maison y sera nécessaire, cet homme d'affaires mandera qu'il faut venir sur le lieu.
- 5° - Cet homme d'affaires n'aura soin que des affaires litigieuses, ou qui regardent la conservation des droits et des privilèges de nos maisons, et ce sera seulement en ces sortes d'affaires, que les reglements y dessus exprimés s'observeront, car pour ce qui est des autres affaires de diverses natures qui peuvent arriver, les Supérieurs des maisons et usent à discretion ainsi qu'on a fait jusques à présent.
- 6° - Les appointements de cet homme d'affaires qui sont à présent de 700^l par an, seront paiez par le R.^e Père et sera à chaque province à luy en faire la répartition selon la petite taxe qu'il en fera sur chacune des Provinces De France, De Provence, D'Aquitaine, De Picardie, De Chartreuse et De Bourgogne au prorata Du plus ou moins d'affaires, que chaque Province a coutume d'avoir à Paris.

Et si les appointements de cet homme paroissent un peu forts, c'est qu'on a jugé qu'il le falloit ainsi afin d'attirer un homme qui soit habile à travailler avec exactitude et avec affection, car cela étant on gagnera beaucoup et en matieres d'affaires il ne faut point égarer

épargner une pistole. De plus ou de moins de dépenses pour les bien faire. Bogla mes
sentiments - aux quels j'ay souscrit le 5e octobre veille de St. Bruno 1679.

Signé Fr. Innocent Picur de Chartreuse

Anno 1680 V.P. Leo Hlinsch, chorony, cartusius Parisiensis novis sedilibus forcumate
ligneo admodum eleganti fabricatis donavit. Prospit usque ad annum 1684 quo trans-
fertur ad moderamen Domus Durbanensis. — » ita est.

1684 à 1713. . . Carolus Franciscus Maurin Prior 61us

« Carolus Franciscus Maurin, natus Lutetiae Parisiorum, anno 1651 nota professionis emisit
in hac cartusia anno 1671, die 15 augusti. Reliqua chartan, Capituli generalis anni 1679
nominatus vicarius, anno 1684 per eandem chartan, suffraganeus est in locum Leonis
Hlinsch, (depuis Charles Le Bret il est facile de reconnaître l'écriture de St. Le Vasseur qui s'arrête ici.
Pour les biens qui précèdent St. Le Bret l'écriture quoique ressemblant à celle de St. Le Vasseur n'est pas de lui,
il a du ce servir d'un copiste). Deinde anno 1688 visitator Provinciae, functus est utroque
officio usque ad annum 1713, quo obiit eadem die qua habitum induerat cartusienum,
14° augusti, habens plen. cum psalt. monach. missam de H^{no} nomine Jesu, alteram de
B^{na} M^{ae} et amivers. perpt. per tot ord. et agendum, eo quod obierit in commissione.
(il est mort à la grande Chartreuse au retour d'une visite) — » ita est.

1713 à 1723. . . Hieronymus Ricard Prior 62us

« Hieronymus Ricard profectus et procurator Domus 4° septembris 1713 electus a conventu,
prospit usque ad comitia generalia anni 1723, in quibus ad suam magnam instantiam
absolutus, missus fuit adiutor ad domum Vallis St. Petri, in qua defunctus est 5°
octobris 1737. Libus annis fuit visitator provinciae. — » ita est.

1723 à 1784. . . Hugo Momonier Prior 63us

« Hugo Momonier profectus Domus et Prior Domus Bourbonensis anno 1723 in locum
St. Hieronymi successit, anno sequenti translatus fuit ad Prioratum Domus Rocensis. — » ita est.

1784 à 1787. . . Benedictus Boyer Prior 64us

« Benedictus Boyer profectus et vicarius Domus in capitulo anni 1784 Prior nomina-
tus, prospit per triennium, die 24 martii 1787 per Diploma R^{mo} Patris commutatus
in Prior Domus Rothomagensis. — » ita est.

1727 à 1743. — Pascalis Le Connellier Prieur. 65

« Pascalis Le Connellier professus Domus et Prior Domus Rothomagensis per profectum mutationem fit Prior Domus sue professionis, quam ab anno 1727 rexit usque ad diem quâ exculo migravit 23ra martii 1743. officio consistorii susceptus 1738 et visitatus 1742, habens plures ^{cur} p^{re}dictos monachos, missam De B^e M^e et amissam p^{re}dictam per totum ordinem visitatum.

1743 à 1751. — Clemens Le Roy. Prieur 66

« Clemens Le Roy professus et vicarius Domus a conventu alibi electus confirmatus 20 aprilis 1743. Anno vero 1751, 20 martii ad hanc institutionem ab obitu ibidem remansit cunctis, in quo officio obiit 20 sept. 1766, habens missam De B^e M^e per totum ordinem, in quo ultra 62 annos laudabiliter rexit. — » ita cetera.

1751 à 1776. — Marinus Dupas Prieur 67

« Marinus Dupas professus et coadjutor Domus dicta die 20 martii 1751 a R^e Patre institutus, profectus usque ad annum, (in fine le catalogue dans les Notices) 1776, quo per ch. capituli fit curia. — Eius obitus notatur in ch. anni 1777 his verbis: « obiit D. Marinus Dupas professus cunctis et alias Prior D^e Parisiensis. — »

1776 à 1778. — Hilarion Robinet Prieur 68

« Hilarion Robinet natus à Paris le 9 novembre 1725, prof^{es} à Paris le 9 oct. 1750 — 1761 coadjutor — 1763 procurator ad litteras — au chapitre 1776 Prieur — 8 juin 1778 élu R^e Père, mort le 4 mai 1791. — » arch. de Chartreuse.

1778 à la fin — Felix de Nonant Prieur ultimus 69

« Felix de Nonant né à Nogent le Rotrou le 8 mai 1725, prof^{es} à Paris le 8 février 1761 — 1775 vicaire à Rouen — 1776 procurator ad litteras (à Paris) — 18 juillet 1778 élu Prieur, le 18 juillet 1794, guillotiné mort martyr. — » ita arch. de Chartreuse.

Fin Du Catalogue Des Prieurs De Paris

Le Répertoire 23 octobre 1890, p. 126 B.

D. Jacobus prior Valles
est définitive au chap. de 1338 - en 1331
il y a un autre prior - la date de 1331
annonce la mort d'un autre prior de
Paris - de sorte que D. Jacobus
a été prior de Paris de 1336 à 1338
au plus tard - et d'après le lieu de son
au 14e siècle. -

Nota, en 1331 D. Charles de Fontenay
prior de Paris et le général P. on
compréhension qu'il envoie de charbon
non se contentant de Paris -

Catalogus monachorum Vallis Viridis.

(Exiit Des Notitiae de hunc et la suite des Prieurs)

+ Joannes Tocerandus prior prioris de quo fuit in Sylloge Priorum, cujus et successorum, quos solum nomen in hoc catalogo describimus.

Nicolaus prior monachorum, et hujus eremi primus alumnus, qui non solum, locis temporalibus materialibus, fabricam, promovit, sed etiam, virtutibus religiosae viridis et procellis, exemplis sub manu beati Patris Tocerandi formati in omni virtutis disciplina eduxit. Pie animam, efflavit 5° kal. octobris, prout notatur in necrologio hujus certusiae, ubi inter benefactores recensetur, dedit siquidem, circiter 200 libras lunenses. —

+ Guillelmus Prior Domus professor Vallis s^{te} Petri

+ Rogerus quondam Prior obiit anno. 1284.

Guillelmus quondam Prior Prioris monachorum erat hujus Domus sub Tocerandi regimine, de quo mentionem fecimus.

Joannes Vallis viridis juvenis s^{te} Pauli monachus et sacerdos habens tunc animum, et associationem, cum 1° anniversario per tot. ordinem obiit ex charta. 1289.

+ Joannes quondam Prior obiit ex ch. 1299.

Robertus habens tunc animum, et associationem, cum 1° anniversario per tot. ord. obiit in odavis s^{te} Thomae Baptistae ex ch. 1305.

+ Britius Prior incerto tempore.

Henricus de Gandavo monachus et sacerdos obiit ex ch. anni 1311, in crastino s^{te} Laurentii habens tunc animum per tot. ord. De quo sic fit mentio in necrologio: « Idibus Januarii obiit parentum, Domini Henrici de Gandavo quo habuimus 150 libras lunenses videlicet 100 libras pro redditibus, et residuum pro libris. — (obiit ex ch.) . . . 1311

+ Rustachius Priorum agebat circa annum, 1300.

+ Joannes de Argentone monachus et non sacerdos habens monachatum, per tot. ord. obiit ex ch. 1313. Primus fuit Prior certusiae Montis s^{te} Rudorici, cujus inuit possessionem, cum v^o Patre Rustachio Vallis viridis comobiancha, cujus pietatis et virtutis praestantia tanta fuit, ut a suscepto novae vitae instituto usque ad vitam ultimam, inconfutibiles operarius in vinea Domini s^{te} Albathi sepmestiterit.

Ad solitudinis portum, tranquillissimum, semper ambulans abdicato Prioratu, in cellula
quiete Decessit die 3^a Januarii. Pono antiquitas ad Prioris officium, assumebantur nos
solam, sacerdotes, sed etiam, ad sacerdotium, promovendi. - (obit in l.) - - - 1313.

+ Hugo de Moriasten patricius Parisinus, Vallis viridis professor, proceerat cartusioe
Sti Laurentii prope Padulam, in Italia anno 1311, ut constat ex catalogo Priorum Padulæ 1311.

+ Arsenius de Ellocii Parisinus etiam, et professor Vallis viridis profecto Hugoni de Mo-
riasten in regimine Domus Padulæ successit postquam, secundum ibidem, professionem emis-
sit et, Priorem autem agit anno 1312 et 1313, juxta catalogum Priorum - - - 1313.

+ Joannes de Luporum vñs Prior circa annum 1328. - - - 1328.

Robertus de Paciacho vir admodum venerandus, Abbas Acquiscenti Ordinis Sti
Benedicti in Diocesi Attrebatensi, abdicatâ Abbatiâ dignitate, inter Cartusianos Vallis viridis
cum ibi aliquandine religiosissime fuisset et conversatus, inde ob morum sanctionem
unus ex primis in colis custusioe Fontis Bⁿⁱ Mⁿⁱ instantiam, Caroli Valensii in dyt^{ro} p^{ro}fundâ
tunc illuc missus, ibidem spiritum, Deo reddidit, hujus obitus signatus in ch. anni 1328
his verbis: « tertio calendâ Aprilis obiit domus R. de Paciacho monachus Fontis Bⁿⁱ Marie,
quondam Abbas monasterii Acquiscentis, qui habet plenam per tot^{um} p^{ro}vid. monachatum sicut
tricenarium, Anniversarium, et psalteria, vel prosalteria sex missas. » Notatur ad hanc diem
in necrologio Vallis viridis sic: « 3° calendâ Aprilis obiit R. Robertus monachus hujus domus
quondam Abbas Acquiscentis, qui fecit fieri anno 1324 sumptibus propriis capellam, Abba-
tis munione ipsam calicem missali a quo etiam habuimus summam confessionum, Legendam
curiam, cum breuario statutis et aliis quam pluribus. Sacellum autem istud est primum, ex
capellis ad latus ecclesie septentrione edificatis constructam in honorem Sti Michaelis - - - 1328.

Robertus de Brayo monachus et sacerdos habens tricenarium obiit in ch. . . . 1328.

Joseph de Coiffici monachus, habens tricenarium per tot^{um} Ord. obiit in charta anni 1328.

+ Bandoins proceerat circa annum 1328. - - - 1328

+ Petrus proceerat anno 1330

+ R. P. Clarus de Fontanis, Prior erat hujus eremi anno 1331.

+ Anonymus Prior Clari successor

Robertus monachus Vallis viridis obiit ex charta. - - - 1333.

Guillelmus de Conchis monachus hujus domus hujus erat Priori anno 1333 ut patet. 1333.

Nicolaus Despina de quo charta capituli gen^{lis} anni 1333 meminit in hunc modum: «Prior et conventui Locⁱ & ei in Anglia precepitur, ut mittant et restituant Domui Vallis viridis unum librarium magnum, quod fuit S. Nicolai Despina, et alios libros, si quos habent de Dicta Domo, et mittant eum propriis expensis infra capitulum generale.» ex ch. 1333.

Robertus monachus obiit ex ch. anni 1333 habens tricenarium per tot. ord. An autem ille Robertus sit de quo sic meminit necrologium, 18 calend^{as} maii obiit Patre Domini Roberti Normanni monachi nostri a quo habuimus septem libras Parisienses annui redditus de bonis paternae hereditatis, Item ab eodem et matre sua habuimus trecentas et decem libras Iuvonenses pro emendis redditibus pro vestibus monachorum, Item habuimus ab eodem in libris ad valorem octoginta librorum, Item ab eodem et matre sua habuimus 110 libras Iuvonenses et plus a alia bona. Necrologium, cujus verba an intelligi debeant de Robertus me^l 1333. Pater

Reginaldus monachus de Ordine et de Domo sua bene meritis ob hunc merorem religiosus donatus est beneficio spirituali monachatus per universam Cantuariensem familiam, juxta chartam anni 1334, ubi ejus obitus notatur ad festum id^e septembris. 1334.

Joannes de Giermo monachus vivebat anno 1335, quo anno mater ejus in charta denunciatur ut inter benefactores videre est. 1335.

Simon monachus habens tricenarium per tot. ord. obiit ex ch. anni 1349.

Petrus de Monte mirabili de quo sic charta anni 1339: «Precepitur Priori et procuratori Vallis viridis, quod in brevi satisfaciant Domui Bellitarii de expensis factis pro sustentatione S. Petri de Montemirabili pro rata temporis, quo fuit inibi sustentatus,» habet autem sacerdos et habuit tricenarium per tot. ord. juxta ph. 1359 ubi ejus obitus not^{atur} 1359. (1359)

≠ Nicolaus quondam Prior hujus Domus anno 1346. -

≠ R. P. Henricus Poletti hujus eremi coenobiarcha, postea Cantuariensis majoris Prior, Demum, Prior iterum Vallis viridis.

+ Bertrandus professor Vallis viridis anno 1360 a R^{mo} Patre Helisario missus Leodium, ut fundatorem ab Episcopo ibidem Cantuariensis possessionem capesseret, ab eodem R^{mo} Patre obsumman, in rebus agendis prudentiam, et eximiam pietatem, Protoprior ordinatus in hoc officio mortuus anno 1361, 8 idus octobris, ita testantur antiqua Cantuariensis Leodiensis monumenta. 1361

Jacobus Longus hujus eremi monachus de quo fit mentio in necrologio Domus

Domus sic: 11 9° Cal. martii obiit parentum S. Jacobi Longi monachi nostri ob qua-
rum animarum remedium, idem Jacobus dedit nobis 18 Libras annuatim redditus. Item
munivit capellanum, ultimum, collatorum, lutescens calice, missali et necessariis orna-
mentis. Sacellum istud dotatum a Jacobo munitur S. Joannis B^lo vivebat autem
ille circa annum 1361. 1361.

+ Joannes Majoris erat Prior anno 1360. 1360.

+ Joannes Couturier erat Prior anno 1370. 1370.

Joannes Maledomitus monachus habens tricem. per tot. ord. obiit ex ch. . . . 1373.

Nicolaus Grossardi monachus habens tricem annorum per tot. ord. obiit ex ch. . . . 1373.

Jacobus Charve monachus vivebat anno 1375, de quo sic charta: S. Jacobus Charve
monachus dictae domus ad quamcumque domum ordinis, quae ipsi vocare voluerit, valens 1375.
^{transfere}

+ Joannes de M^o Petro monachus hujus Dⁱ per ch. 1375 institutus Prior Praetor. . . 1375.

Thomas de Piscampno monachus et sacerdos habens tricem. per tot. ord. obiit ex ch. . . 1377.

+ Petrus de Barra monachus vivebat anno 1381, de quo mentio fit in ch. alius Prior Vallis S^{te}

Georgii. De eo in charta 1369. 1381.

+ Melias Tuerat ante annum 1385. 1385.

Petrus Gonasse monachus et sacerdos habens tricem. per tot. ord. obiit ex ch. . . . 1386.

Joannes Chapedieu monachus et sacerdos habens tricem. per tot. ord. obiit ex ch. . . 1387.

Petrus de M^o Martino monachus et sacerdos habens tricem. per tot. ord. obiit ex ch. . . 1388.

Guillelmus Boisleau monachus hujus Dⁱ. circa haec tempora, forsan affinis Hugonis Boisleau
thesaurarii capelle sanctae Regis Franciae et hujus Dⁱ benefactoris, vivebat, de quo sic meminit
neurologium: S. S. Idus Tammarii obiit S. Guillelmus dictus Boisleau monachus hujus domus
de cujus bonis habuimus 70 francos vel circa proventus in redditibus, habet amissionem per-
petuam, cui associantur ipsius parentes.

Gaufredus Rafarinus. cum obitus ejus in chartis Capitularibus non legimus, hunc et quos-
dam subsequentes monachos hic describimus, qui circa saeculum 14 in hac eremo vixerunt,
quorum etiam obitus charta capitularis non signat. De Gaufredo autem, sic agit neurologium:
11 14° Cal. februarii obiit parentum S. Gaufredi Rafarini monachi nostri de cujus hereditate
habuimus 200 libras Terrarum et Curiarum.

Robertus de Varto molendino monachus et novitius de cujus bonis haec domus habuit
^{ad valorem}

ad valorem mille et sexcentarum librarum Parisiensium. Eius obitus notatur in neurologio benefactorum ad diem 5^m Aprilis. Incertum est tempus quo vixit.

Michael de Cassel monachus qui Decessit 25° Junii Dedit 180 francos, ejus obitus notatur ad hanc diem, in neurologio Benefactorum, sed tempus, quo mortuus est, ignorat.

Thomas, de quo sic meminit: « 6° nonas Julii obiit Magister Thomas Felomma monachus hujus Domus, a quo habuimus legendam, auram et alios libros » Incertum est tempus quo vixit.

Joannes de Autolio de quo mentio fit in neurologio his verbis: « 8° Idus Septembris obiit Magister Joannes de Autolio notitius noster a quo habuimus 100 libras Parisienses » Incertum est tempus quo vixit.

Michael de Vernone de quo sic in neurologio: « 18° Kal. Dec. obiit M. Michael de Vernone monachus noster de cujus bonis habuimus 160 francos pro redditibus emendatis. » Latet tempus quo vixit.

Joannes Bonefidei monachus natum debitum persolvit ipso die natalis eius, de cujus bonis hac Domus habuit tam in libris quam in pecuniis ad valorem 90 francorum. Incomprehenso est nobis annus quo Decessit.

Petrus Galli monachus obiit 3° nonas Julii (ignorat annus) Dedit tam in libris quam in pecuniis ad valorem 100 francorum.

+ Reginaldus Caillonet Rector ecclie hujus Domus procurator erat anno 1378 quo fuit institutus per Capitulum Prior Vallis profundae, a quo officio ex auctoritate anno 1377 per idem Capitulum profectus domibus Bassae villae et Vallis Ste Georgii, quas auctoritate Apostolica nobis in hac parte commissa unimus, et volumus ut amodo per unam Priorem gubernentur. Decessit anno 1393 die 21 novembris Prior Vallis Ste Georgii, habens per totum ord. Monach. propter labores quos pertulit a Sede Apostolica impetrando exemptionem generalem et exemptionem de Decimis Apostolicis non solvendis. obiit. 1393.

Richardus de H^o Marcillino, ^{novitius} cujus obitus notatur in neurologio benefactorum ad diem 3^m Junii - vide supra descriptionem neurologii. Tempus quo vixit ille notitius nos latet.

+ Reginaldus de Pontisara monachus hujus D^e anno 1380 et iterum anno 1393 fuit Prior Apponiaci per chartam.

Radulphus Moileti monachus sacerdos, habens triennas per totum ord. obiit in h. 1394.

1869

137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Antoni
Mileti
Prof. et
Prieur de
Ladance
1369.

Joannes Barberi monachus et sacerdos, habens tricenis per tot. ord. dicit ex lib. . . . 1396.

Nicolaus ^{vulpi?} Wlpi monachus sacerdos habens tricenis per tot. ord. (Deo in h. 1384) obit ex lib. . . . 1396.

Rolandus monachus sacerdos habens f. con. per tot. ord. dicit ex lib. . . . 1396.

Jacobus De Berè monachus sacerdos naturae debitum persolvit anno 1396, 3° nonas octobris inter benefactores annumeratus, quia Deo Thine Domini hereditatem, nam venditam 300 francis, et multa alia bona p. cit. h. us obitus legatum in h. art. annu. . . . 1397.

Guido De Bardino monachus hujus domus vivebat anno 1398, uti dicitur in Charta istius an. ni. Hic anno 1384 nimia salubritate tentatus a religione quasi inter schismaticos raverat Bononiæ, versus ad Patres Ordinis pro comitis celebrandis ibidem congregatos confugeret voluit. Verum constabat in itinere ex Dextera ejusdem montis latere cadens, inter nivis suffocato equo ipse per quinque dies et totidem noctes sine aliqua alimenti sumptione permansit. Tandem transcursum operâ extractus et ad Cantuariam, Bigetinienses deportatus, per munus medici (ut loquitur charta Capitali gen. li. anni 1385 Florentia celebrati) trina vice putidos pedes inde sectione amisit. Sicque anno rum peregrinatio spatium communibus domorum istius obediencie elemosynis, quas singulis annis pro eo sub nomine Monachi sine pedibus a singulis Prioribusangebantur. Anno denique 1397 ad domum Parisiensem reportatus non receptus est nisi ad carcerem, ubi ex ordinatione Capituli generalis in majori carceribus anno 1398 celebrati mancipatus est tanquam schismaticus et qui multa scandala fecerat. . . . 1398

Guillelmus de ^{Sto} Sepulchro de quo sic scribit J. Franciscus Ganneron in suis monumentis Montis Dei: « sub Simone de Chaigneto venerabili et religioso Montis Dei Priore floruit - ab anno 1373 et deinceps devotus Guillelmus de ^{Sto} Sepulchro, qui olim apud Remigianos monachos professus, tandem extiterat Prior Syriacus (Sennæ) et Margeriaci. Sed cum, strictioris observantiae regulis inhieret accidente Abbatis sui Petri De Marcilliaci consensu habitus Cantuariensis, in Monte Dei insigniri petiit et obtinuit. Antequam, autem Remigianis valideret, plurima iis ex libito pecunia largitus est, nam singularis benefactor ex eorum necrologio recensetur. Nam Decima Decembris (quæ obit et in quâ in necrologio prius Montis Dei ejus mentio habetur) sic legitur: « Decima Dec. obitus Domini Guillelmi de ^{Sto} Sepulchro Prioris quondam De Sennæ qui Dedit nobis in perpetuum, Duo stagna apud Condâtum, juxta Aultray, et maximam quantitatem . . . »

Item librorum nomine nostro intulorum, Hactenus necrologium. Postquam autem
in monte Dei professionem emitteret, curavit cellam in claustris Montis Dei fabricari
propriis sumptibus ad ejus dotationem, duo millia librarum argenti contulit. Sed parum
admodum huic monti conferret, si temporales et penitentes tantum opes solummodo contu-
lisset. Poliora sunt et prestantiora alia quaedam, quae dimisit bona scilicet et ex insti-
tuto virtutis vivendi exempla. Fuit namque disciplinae regularis sedulus amator, sui
corporis inexorabilis domitor, in vita ineprehensibilis, in clementia multa secundus,
et mirabiliter devotus ad Christi passionem, laudo siquidem, cum tanti amoris flammam
haurisset ex operibus Augustini De Ancona benedicti mendicantis, quae sibi per quatuor
monachos Montis Dei curaverat exhiberi, ex quorum lectione in tantum profecit
humopere enim ad capiendam divini amoris scintillas ejusmodi scripta valent, ut
in perfectum monachum Cartusiensem evaderet. Ne videam autem mea efficere pro-
peram, hic quae Dorlandus protulit lib. 5. cap. 32. coronae Cartus. II. Legi existisse (inquit)
quendam in Domo Montis Dei monachum, Ordinis nostri, virum magnis virtutibus cons-
picuum, et hoc uno singulari munere praeditum, quod pia et ferventissima devotione,
ad Christi crucem, plagas et verbera forebatur. Nam propter charitatis, humilitatis et patientiae
virtutes erat ad Christi passionem zelator ardentissimus, quam et mente et corpore. Iste
lionis ignis flagrans, circumlambatur, obconceptum hujus salutiferae passionis ardorem,
saepe dum solus esset, sese flagris acerrimis verberabat, ita ut rivi copiosi sanguinis
per latera in terram decurrerent. Plagis quoque et ulceribus tam crebro faciem et
cervicem quatebat, ut nisi illius divina virtus sustentaret, nunquam in tam fragile
corpore hos potuisset diros impetus sustinere. Et erat rerum mirabile, quod in tanta
verberum, asperitate nihil asperum, nihil molestum sentiebat, sed erant illi haec
plagae, haec verbera super omnia et ferum, dulcissima, tamque delectabiliter ac ma-
nit ex illius cordi Christi Passio sapiebat. Nam quanto durius quantoque inhumanius
se ob vulnera Christi afflicto, tanto mens ejus majori consolatione et corpus
dulcedine replebatur. II. Haec Dorlandus, qui licet nomen, proclari illius monachi non
exprimat, existimo tamen non alium illum, esse a nostro Guillelmo, quem Cartularia
nostra vocant patrem mirabilem, ejus etiam obitus recensetur in calendario necro-
logico 10 Decembris, his verbis: II. Guillelmus de Sto Sepulchro, quondam monachus hujus
domus.

Domus, qui fuit magnus benefactor noster, unde multum obligamur orare pro eo. Per-
 venit autem, ut quæ ad annum 1400. hærent monumenta Montis Dei. Porro si
 vota monastica nunquam parit Guillelmus in cartusia Montis Dei, constat eum etiam prius
 se professum Vallis viridis, ubi secundam professionem fecit, si non primam, ille Bem emise-
 rit. In charta siquidem capituli gentis anni 1398 legitur: « Obiit D. Guillelmus de Ho sepul-
 chus monachus sacerdos Vallis viridis decima die mensis ^{dec.} septembris, qui habet monachatum
 per tot. ord. ejus amiversarius, conscribatur in calendariis conventualibus. » Item in necrologio
 Vallis viridis ponitur: « 4. decembris obiit D. Guillelmus de Ho sepulchus monachus noster,
 de ejus bonis et fructibus habuimus duas domos redditas 400 francis. Item 16 libras an-
 nui redditus sitas Parisiis et multa alia bona fecerunt nobis. »

Joannes de Ho Bartholomæo monachus sacerdos habens trienn. per tot. ord. obiit ex ch. 1399.

Joannes Liciti monachus sacerdos habens trienn. per tot. ord. obiit ex ch. 1400.

Guillelmus Burelli monachus sacerdos, habens trienn. per tot. ord. obiit ex ch. 1400.

Petrus de Florentino monachus sacerdos, habens trienn. per tot. ord. obiit ex ch. 1401.

+ Simon de Chaigneto Prior obiit anno. 1402.

+ R. P. Joannes de Griffemonte Simoni successit.

Joannes Regis monachus sacerdos obiit ex ch. 1404.

Dymericus monachus obiit ex charta. 1404.

+ Joannes de Altaripa monachus Vallis viridis perib. Capituli anni 1403 instituitur.

Prior Petrus B. de Anice et Glandeni per ch. 1414.

+ Joannes Lamberti monachus hujus Domus per ch. anni 1404 fit Prior Hovensis in Tassio.

+ Joannes Lodier Prior Vallis viridis fit Prior Ligeti per chart. anni. 1405.

+ Garinus Caronis professor hujus D. fit Prior Leuiniaci per ch. anni. 1405.

+ Willemus Wandenoey natione Belgæ, spritus socii Divitiis Christi suave
 jugum, in hac eremo amplexatus, cum, ibidem, religiose et exemplariter aliquandiu vixisset,
 ad regimen cartusie Antverpiensis assumptus summa cum laude hoc implevit ministerium,
 habuit per tot. ord. plenum cum prælatum monachatum, et amiversarius, sub die 27 martii
 prout scribitur in ch. Capituli gentis anni 1405. Ad diem, autem, 25 martii ejus obitus
 notatus in necrologio cartusie Antverpiensis in hunc modum: « Die 25 martii obiit D.

Wilhelmus Wandenoey monachus Vallis viridis Prior hujus D., nihilominus et in die obitus
 sui

huius virginis Annuntiationis curae ipse fuit, et citra lesionem, collatio in capitulo habebatur, vivat nunc et maneat illa, quae ultima monita protulit in verbo Domini et exhortatione pusilli gregis sui. Et quia fecit et docuit magnus merito vocabitur in regno coelorum. >>

+ Hervaeus monachus hujus d. p. archi. capituli genti proficiscitur omni Pruteco anno 1406. hat natione Brito deditque Domini Vallis viridis 140 francos et plura alia bona fecit. An numeratur inter benefactores ad quosdam Prut octobris, quo decessit.

+ Joannes Tirelli hujus erami professor, vir pietate, doctrina et insigni morum probitate celebris, Prior cartusiae Fontis Boe Mo, adfuit concilio Pisano una cum R^{do} Patre Joanne de Griffemonte, et d. Dominico Priore cartusiae s^{te} Bartholomaei prope Gomara pro inveniendâ totius Ordinis unione, qua sollicito peracta, absoluteque concilio discessisti, quod die 25 martii fuerat inchoatum, paulo post vitae cursu Joannes beatae mortis conclusit anno 1409, die 29 Augusti. habuit plenum psalterium monachatum att. hat convivator Franciae. cujus parentes inter benefactores Vallis viridis recensentur prout videre est in necrologio ad 11um Kalendas maii.

+ Henricus Nollens vel Nullen omnibus ex Buscoducis oppido, professor Vallis viridis, de quo sic meruisset in necrologio cartusiae: « P. Bus Augusti obiit d. Henricus Nollens de Buscoducis monachus noster de cujus bonis habuimus 60 suta, qui p^{er} se voluit in redditus perpetuos pluraque alia bona fecit, habet una cum parentibus amicosque. Profectus postea Domini Capelle prope Angiam, magnâ fuit apud omnes in veneratione, ob eximiam in rebus agendis prudentiam, et vitam exemplarem. hat autem, discordia convictor, diebus extremis clausit anno 1409 die supra memoratâ, videlicet s^{te} Hippolyti, habuitque plenum cum psalterium monachatum, etc. per tot. Ord. --

Wernerus N. -- (cartusianus coenobii s^{te} Victoris (si Fosserino habenda est fides) apud Lutetiam, Parisiorum, collegit ac digessit ex omnibus divi Gregorii scriptis Libros s^{ed} Decem, De Allegoricis typis, nominum, ac rerum omnium sacris litteris contentarum: quos Emblemmata Bilioe inscripsit. Incipiunt autem: « Deus aliquando in sacra scriptura. Vivat anno 1400, idque Parisiis, ubi opus hoc editum, est apud Petrum Gomorsium, anno 1518. Fieri autem potest quod ex more alio s^{te} Victoris cartusianus sit effectus.

Gyillalmus de Sacerdotis monachus sacerdos obiit ex chanta 1410.

- 3-1
- Joannes Bressare monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1411.
- Guido De la Gador procurator obiit ex ch. 1413, Dedit huius Domini 50 libras Parisienses
pro ut notatur in necrologio - - - - - 1413.
- + Nicolaus De Hayencourt monachus sac. obiit ex ch. 1413 olim Priorum egerat in Domo Lyeti
institutus anno 1395 per ch. - - - - - ob. ex ch. - - - - - 1413.
- + Joannes De Luby Prior obiit anno 1414 - - - - - 1414.
- + Natalis Vicarius obiit ex ch. 1415. olim Prior Luvigniaci - - - - - obiit ex ch. - - - - - 1415.
- + Joannes Probiominis monachus Vallis viridis per ch. anno 1415 fuit Prior Ligeti obiit ex ch. 1422.
- Guillelmus De Lineris monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1415.
- + Matthaeus Prior obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Joannes De Vengues monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Richardus De Bussy mon. sac. obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Egidius De Lemplo mon. sac. obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Stephanus Gambelin mon. sac. obiit ex ch. - - - - - 1419.
- + Petrus De Lineto (quondam fuerat Prior Vallis Dei) obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Joannes Burneti sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Joannes Digeris monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Joannes Monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Michael De Hamello mon. sac. Dedit 8 francos, cujus obitus notatur in necrologio
- Vallis viridis ad 5. Kalendas novembrii. obiit ex ch. - - - - - 1419.
- Joannes Theobaldi mon. sac. obiit ex ch. - - - - - 1419.
- + Petrus Clerici monachus fuit Prior Luvigniaci per ch. 1422 - - - - - 1422.
- Joannes Kanneron monachus noster hospes ad Domum Bassae ville per ch. 1429.
- Jacobus De Barro vicarius obiit ex ch. - - - - - 1431.
- + Richardus presens hujus De Prior Balnei (olim presens et fuit de cognomine abbas Bergensis) obiit ex ch. 1432.
- Joannes Lintona obiit ex ch. - - - - - 1432.
- Georgius advocatus a R^{mo} Patre ad hospitandum in majori Cantua, ibidem spiritum
Deo reddidit 28 Julii anno 1432. habuitque anniversarium per text. ord. - - - - - 1432.
- Joannes Donis monachus sacerdos obiit ex ch. - - - - - 1433.
- + Guillelmus Cantuarii Rector anno 1435 - - - - - 1435.

	Thomas Infantis monachus sacerdos obiit ex charta	1436.
	Joannes Huberi mon. sacerdos obiit ex ch.	1436.
+	Joannes Placentis procerat anno 1436	1436.
+	Joannes Paris Rector Vallis profundae obiit ex charta	1439.
	Petrus Malisseti mon. prof ^{us} D. Parisiensis hospitalitatem in domo Cantuariensi anno 1426 die 13 Julii et procerat fuit in domo procerationis patris Petri Collier ex 1 ^o cartulario fol 95. ~~anno~~	
	Item sit cum Joanne Malisseti, quovindum est.	
+	Joannes Malisseti (fuit Prior Vallis profundae, Calcedii, Bellilani et Ratoris) obiit ex ch.	1440.
+	Hervoeus De Ponte Prior erat anno 1442	1442.
	Petrus De Moinecourt professor 1 ^o Vallis profundae, et Pontis B ^o M ^o obiit ex ch.	1444.
+	Joannes De Vireoria Prior erat anno 1444	1444.
+	Joannes Tacharii monachus sacer. (profuit his domni Bellilani et fuit Rector Louarici ac Prior Vallis S ^{te} Georgii) obiit ex ch.	1445.
	Laurentius Du Rin monachus milititer hospes ad domum Pontis B ^o M ^o per ch.	1446.
+	Guillelmus Infantis procerat anno 1451	1451.
	Richardus Richerii (mon. sacerdos) obiit ex ch.	1451.
	Od ^o Baiard mon. sac. obiit ex ch.	1451.
+	Joannes Clerici erat Prior anno 1457	1457.
	Antoni ^{us} De Craseque monachus milititer hospes ad domum Ligeti per ch.	1451.
	Joannes Guillemois milititer ad domum Batoarille pro j ^u venimine Prioris per ch.	1458.
	Jacobus Diaconus obiit ex ch.	1458.
	Joannes Gentiani milititer hospes ad domum Vallis S ^{te} Georgii per ch.	1459.
+	Joannes De Podio cessandi procerat anno 1460	1460.
	Joannes De Burdegalis mon. sac. obiit ex ch.	1462.
	Guillelmus Guilemati obiit ex ch.	1464.
+	Nicolaus Castellot procerat anno 1464	1464.
	Antoni ^{us} De Compans obiit ex ch.	1466.
	Guillelmus Hudelli obiit ex ch.	1467.
	Hermannus Valerii obiit ex ch.	1467.
+	Richardus Blondelli procerat anno 1467	1467.

- Joannes Bruni vivebat in hac domo juxta chartam anni 1468.
- Odo vivebat eodem anno juxta chartam 1468.
- Joannes de Ponte post exactas aliquot annos in domo Parisiensis solitudinis desiderans
ad Cartusiam majorem evocatus ibidem secundam emittebat professionem, obdormivit in Domino
die 9^a januarii anno 1471 - habuit amicum per tot. ann. ex ch. 1471.
- Nicolaus Cati professor 1° Vallis viridis, 2° Montemari, ubi Decessit 3° artu anno . . . 1473.
- + Joannes Poti Prior Pratece alias Montis S^ci Ludovici vitarum cursum, absolvit die lapides
cujus obitus notatur in charta 1474.
- Aubertus fillent - Joannes Goriot Guillelmus Ladoye Diaconus obierunt ex ch. 1476.
- + Petrus Sampson proceat anno 1476 1476.
- Franciscus De Bosco mittitur ad domum Pratece pro nomine Divini cultus per ch. 1476.
- Ejus obitus notatur in charta 1472 (Cursus sancti 1472 quoniam in sola die.)
- Ludovicus Jacobi obiit ex charta 1477.
- + Matthaeus De Montfiquet alias Prior Pontis B^eat^e Me Diem extremum clausit, 18^a Dec^{em}bris 1477. ^{18^a Dec^{em}bris}
- Joannes Bruni obiit ex ch. 1481.
- + Gerardus Patin proceat anno 1481. 1481.
- Joannes Lamoureux obiit ex ch. 1483.
- Gratianus Poissonet obiit ex ch. 1485.
- Joannes Renout vicarius obiit ex ch. 1487.
- Joannes Dosse Vicarius Pratece obiit ex ch. 1487.
- + Raphael Sandillon Prior Pratece alias Prior Rosoe, Bellilancie et Luviniaci obiit ex ch. 1488.
- Petrus olim sacista Vallis viridis, habuit fratrem, qui fuit benefactor, de quo mentio fit in necrologio
Litus mittitur hospes ad domum Lornaci per ch. anni 1488.
- Marinus Archangeli novitius obiit ex ch. 1488.
- Simon Pharet obiit ex ch. 1492.
- Natalis Gagnart pro^o 1° Parisiensis 2° Montis Dei obiit ex ch. 1496.
- Ludovicus Le Moiste obiit ex ch. 1496.
- Guillelmus Bertrand obiit ex ch. 1497.
- Petrus De Montmiral hospes Bassoevillos Decessit 2° januarii 1496.
- De quo sic mentio in necrologio Vallis viridis: 44° nonas Augusti Petrus De Montmiral
in on actus

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

668.

monachus hujus Domus pro jure competenti sibi in hereditate paternā summam 200 librarum beneventanarum, dedit interper plurima volumina librorum, theologie, habet in parentibus Amisores animi perpetuos.

Nicolaus Patier obiit ex ch. 1500 De quo meminit neurologium, his verbis: « 6to Idus Junii recipimus 70 libras Parisienses cum 12 Denariis pro redemptione sex librorum Parisiensium, quas debebat magister Carolus Rapiot Advocatus in Parlamento Regali, quam summam, sex libras Parisiensium, annui redditus nobis dederunt S. Nicolaus Patier monachus noster, et magister Jacobus Patier ejus frater. »

Nicolaus Patier obiit ex ch. 1500

Samson Innocens brevis hoc elogio per chartam honestatis, qui plus quam 40 annis fuit procurator ipsius Domus et multos labores pro tota Ordine sustinuit. Malens tandem debitorum peroluit anno 1501, 12 Julii. S. Petrus Du Val propositus Bruxellensis in suo Calendario refert Samsonem, annos centum viginti sex natum Decehit. obiit ex ch. 1501.

+ Joannes Coefier Prior Bassovillae moritur 2 Februarii 1502.

+ Nicolaus Tordain abbas Prior Vallis profundae et Bassovillae Decessit 9 Junii 1501.

Jacobus Insuperius prius 1° Vallis viridis. 2° Vallis profundae obiit ex ch. 1502.

Vincentius de Busco procurator hujus Domus, quod quidem officium per multos annos laudabiliter exercuit, et multo tempore direxit diligentior negotia Domus castissime ac sollicitavit, ad meliorem vitam, migravit anno 1502, Die 15 Sept. habuitque plenum compellat monachatum, et c. per totum Ordinem. ex ch. 1503.

Petrus Comitès obiit ex ch. 1504.

Hugo Vallier obiit ex ch. 1504, De quo sic meminit neurologium, Vallis viridis: « 3° Idus Junii recipimus 20 libras beneventanas pro remel ex venditione in judam Domus sitae Parisius in vico vocato De la Croix quae fuit Domorum Hugonis et Joannis Vallier fratrum monachorum nostrorum, super quam retinimus 200 solidos Parisienses annui redditus. Hugo obiit ex ch. 1504.

+ Ludovicus de Busco proceat anno 1504. 1504.

+ Guillelmus Cornets Prior Ligeti ex viis excessit Die 11 Augusta anno 1504.

Joannes Richart hospes Bassovillae Decessit 31 Julii anno 1504.

Joannes Cauler obiit 26 Sept. anno 1504.

Stephanus Pousson vel Païen vicarius Traseae excessit ex viis 31 Augusti 1504.

Joannes Lotel hospes Bassovillae obiit 10 Junii anno 1505.

- Joannes Militis mittitur hospes ad Domum Luviniaci per ch. 1506 obiit 3 aprilis ex ch. 1526.
- + Algidius Montaille Prior Rosae alias Prior Vallis ^{Sti} Georgii, Rector Luviniaci Decem, extenuatus
cessit 8 nov. 1507 ex ch. 1508
- Franciscus Quineault obiit ex ch. 1509
- Nicolaus Foudain obiit ex ch. 1510
- Petrus Vermandois mittitur hospes ad Domum, Divisionis per ch. 1509.
- + Joannes Eschart Vicarius Bassavillee alias Prior Vallis ^{Sti} Petri et Bassavillee obiit ex ch. 1511.
- + Radulphus le Herbe Prior Rosae obiit ex ch. 1511.
- Reginaldus Saligot hospes Rector obiit 5 Aprilis ex ch. 1511.
- + Philippus Charron Prior Luviniaci alias Prior Vallis profundae Decessit 9 septembris 1511.
huius pater fuit benefactor Vallis viridis, ut diximus ad quintum calend. as / februarii.
- Matthaeus Chaumont Diaconus obiit ex ch. 1512
- + Nicolaus Lhulier Prior et anno 1508 et sequentibus. 1508.
- Wilhelmus la Volle obiit ex ch. 1517.
- Fabianus Thuchet visobat anno 1519 ex ch. 1519.
- + Guillelmus Coltheron Prior Bassavillee alias Belvae et Hammetarum, obiit 7 aprilis 1519.
- Anno 1504 fuerat institutus Procurator Bellilariensis.
- + Matthaeus Bardi Prior Belvae alias Vallis Dei Decessit 29 sept. anno 1519.
- Petrus De Mota (professus 1488, 1° ^{august} ~~august~~) obiit 18 aprilis ex ch. 1520
- Joannes Vallier obiit ex ch. 1521 erat frater D. Hugonis Vallier de quoniam, beneficio regimus supra.
- Franciscus De Bosco obiit ex ch. 1522.
- Petrus De Villela (prof. 1488, 29 augusti) obiit ex ch. 1522.
- Petrus Burgensis hospes Vallis ^{Sti} Georgii obiit 3. octobris anno. 1522.
- Joannes Gilbert obiit 13 septembris anno. 1523.
- Joannes Raymer obiit 6 octobris anno 1523 fuit procurator huius (obiit) 1523.
- + Joannes Bowdier prof. 1° Vallis viridis, 2° Pauci ubi et procurator erat anno 1524
quo institutus est Prior, quo in officio Decessit, habens missam de B.M.^u prov. a Prioribus, 1525
- + Gerardus Bowdon Prior Vallis ^{Sti} Georgii Decessit 22 februarii anno 1528.
- Joannes Chaponel vicarius obiit (habuit missam de B.M.^u) ex ch. 1528.
- Joannes Charpentier, cuius pater et mater benefactores fuerant huius Domus, obiit ex ch. 1528.

389
Paschasius Habent vel Robertus ^{pro} 12 Vallis viridis 2° de ontis Dei anno 1493. 88
hanc autem Domum de ontis Dei mittes fuerat per ch. anni 1485. Anno autem 1487 cum esset
tantum hospes factus est vicarius, Anno 1504 fit coadjutor, ^{procurator} ~~procurator~~ anno 1506. Vice-
-nus itenim, anno 1514 usque ad obitum, qui contigit anno 1537, 27 sept. vel 4 sept.
fuit notatus in charta Capituli gen. li. R. Joannes Milet huius copus hucellionensis ejus
consanguineus pro illius amore multa bona fecit Domibus de ontis Dei et Vallis viridis.

Yvo Collet obiit 26 martii anno. - - - - - 1529

+ Guillelmus Dachen alias Prior Vallis th Georgii diem extremum clausit 14 nov. an. 1529.

+ Richardus Rogny, is qui fuerat anno 1510 per ch. institutus procurator Bellu-
-vici, postea absolutus. Anno 1528 institutus fuit Prior Vallis bonae per ch. Anno 1530 e
Domus Parisiensi mittitur procurator ad Domum Luviniaci, de quo sic mentio fit in charta
an. 1538: « Et quia per informationes a diversis, et temporibus diversis R^o Patris Ca-
-tali de commissariis scriptas constat nobis D. Richardum de Rogny dictae Domus (Luviniaci)
procuratorem, false et ut prosumitur malitiose D. Simonem Forestier olim Priorem Domus
Vallis th Marie de crimine incontinentiae infamasse, quia tamen idem Rogny de premis-
-sis per veros Priores Domorum Divisionis et Luviniaci R^o Patris commissarios sub proscripto
obedientiae et juramento examinatus fuit et interrogatus respondit se nunquam pro-
-dictum D. Simonem tradidisse aut infamasse. Propterea poena talionis puniuntur, carceri
qui in continentibus debetur, condemnamus, et reum perjurii Declaramus ad ordinis vo-
-luntatem. Anno ^{de Rogny} 1534 mittitur per ch. hospes ad Domum Vallis th Georgii, reddita prius
ratione administrationis suae. Anno 1536 ad petitionem suam mittitur hospes ad Domum
Prateae. Anno 1539 mittitur per ch. a Domus Prateae ad Domum Durbonis ad exercendum
officium, procuratoris, quantum autem de postea religiose gesserit, constat ex his chartae
Capitularis verbis. quae de eo sic meminit anno 1541: « Et hortamur D. Richardum
Rogny ibidem hospitum (Durbonis), ut pro gratia sibi de super collata, ibidem sanctionem
-libus Christi sponsis verbum Dei et ea quae ad earum aedificationem et profectum proferre
possunt cum consilio et consensu Prioris sui perventer proponere studeat. Pons istae monia-
-les Ordinis nostri erant degentes in contiguo Parthenio, quod etiam nuncupatur Domus
monialium Durbonis (cetera tunc quae aliquando a corrigé et mis Bertand, qui erat ab undomus)

Claudius de Brocay anno 1532 per ch. mittitur hospes ad Domum Divisionis, anno
1535

1535 e Domo Rosce remittitur ad Domum nostram professionis.

Stephanus Toubert anno 1518 assumptus fuerat in collegam, pro visitatione Domus Fontis
B^{te} Marise quam visitavit, Decessit 17 martii. 1531.

Joannes Ravenel Decessit 3 maii. 1530.

+ Simon Forestier Prior Vallis Ste Marise habuit amicos, in pro. Promissio sub Die 24 Oct.
(mortuus 1531)

+ Joannes Choiseau monachus hujus Domus, alias Prior Opponiaci, obiit in Domo Bassae villae 18
(nov. 1531)

+ Franciscus Poisson Prior Traloe Diem extremum, clausit 19 junii anno. 1532

+ Antonius Cordier Prior Ste Lucis in Partho ovium excessit, Die 11 augusti anno 1533

habuit mittam De B^{te} Maria per totum Ordinem.

Joannes Mailly (prof. 13 maii 1509) obiit 8 Decembris anno. 1533.

Joannes de Rochella Decessit 25 augusti. anno. 1533.

+ Joannes de Gays Prior Decessit 1535. 1535.

+ Guillelmus de Sarre alias Prior Bassae villae Decessit 29 augusti anno. 1534.

Guillelmus Mailloche (prof. 1500, 6 junii) obiit 1 octobris anno. 1534.

Ludovicus Brachet (prof. 1509, 8 januarii) Diaconus obiit ex ch. 1535.

Joannes Mansion sub Diaconus obiit ex ch. 1535.

Michael Bouguain obiit 15 aprilis ex ch. 1536, scripsit tractatum De caerimoniis missae
gallicae Diomate, qui asservatur in Bibliotheca Regia codice 1372. In supplemento 8 ms.
librorum Bibliothecae nostrae Philippi Labbei Soc. Tem. obiit in ch. 1536.

Gabriel Belon (prof. 1505, 6 januarii) obiit 18 maii ex ch. 1536.

Joannes Geraldus obiit 8 januarii anno. 1535.

Guillelmus de Mota hospes Luviniaci obiit ex ch. ante anni 1536, de quo hoc no-
tantur in necrologio Vallis viridis: 11 7° Calendas Decembris recepimus a parentibus D. Guillel-
mi de la Mothe monachi nostri summam 100 librarum Parisiensium, quam summam
dictus de la Mothe ordinaverat nobis dari pro redditibus emendis, habet anniversarium perpetuum

Nicolaus Darcyne obiit 6 julii anno. 1536.

+ Germanus Mosiot Prior Luviniaci obiit ex ch. 1537.

+ Joannes Mallat (prof. 1506, 6 januarii) Prior Luviniaci obiit ex ch. 1537.

+ Petrus Butor alias Prior Vallis viridis etc. (prof. 1510, 3 februarii) obiit anno.

+ Laurentius Villiers vir morum, probitate religiosa conversatione et prudentia
(prof. 1497, 9 julii) multum

multum, spectabilis Prior Ligeti alias visitator et comisitator prov^{us} Francie ad meliorem
vitam, evocatur anno 1537, 19 Dec. habuit plen. cum psalterii monachatum, et miss. De B. p. t. d.
+ Nicolaus Contremine (prof. anno 1476, 26 januarii) senior hujus Domus qui alias
fuit Prior Bellilarii post exactos 67 annos laudabiliter in ordine spirituum Deo creatori suo reddi-
dit ex charta. 1539

Guillelmus Huissou hujus D. benefactor, vide ad diem 27 junii in catal. benefact. obit nov. 1539
Joannes Villemart (prof. an. 1526, 26 junii) obit 6 februarii anno. 1540
Petrus Deinocheau coadjutor, habens missam De B. M. a in prov^{us} Francie et Provincia dilecti. 1541.
Joannes Ledarge (prof. 1535, 20 junii) Procurator Prætor obit die 13 10 pt. 1540
Franciscus Le Camus (prof. 17 januarii 1532) obit 23 novembrii anno. 1542
Nicolaus Angelus obit 8 novembrii. 1542
+ Simon Ferry (prof. 1532, 11 nov.) Prior Vallis st Georgii obit 4 Decembrii an. 1543.
Philibertus Chambrø obit ex charta. 1544.

Guillelmus Chering profusus anno 1535, die st Bernardi sub Joanne Taccaval Priore
ex codice Statutorum, antiquorum, editorum, ad quorum, calcem, hoc ille annotaverat, vultu elench. 1544
+ Joannes Picus Prior Dionis visitator Francie alias Prior Vallis profundæ,
Prætor et Belnoe diem extremum, clausit anno 1545, 26 julii, habuit plen. cum psalterii
monachatum, et missam De B. M. a per tot. Ord. Vis pietate, doctrinâ et prudentiâ in rebus
agendis non incelebris. Hunc autem, videri Patrem, Theodorus Petreus noster recens et in mea
Bibliotheca cartusiana his verbis: « Joannes Picus, Gallus, Lutetiae Parisiorum, professor,
scripsit Cantica Canticum, (habemus in majori Cantica, ugetur. De Cant. in, marge) De quo ita T. D. d. d.
Badius in epistola Dedicatoria ad Guillelmum, Ribanicum, totius Cartusiani Instituti gen-
eralem, operi præfixâ, Joannes (inquit) Picus, non mirandul annis qui dem ille, tametsi
ad ingenii divitias, benignæque naturæ dotes, et rariorum studiorum, proemia spectes, tamen
quam mirandus, religione pietissimâ et pietate religiosissimâ perinde ac tibi ac musis
canens, Deo tamen et pietissimæ ejus matris ac perpetuæ Virginis, eoque observationi
Deditis, misericentissimum, concinnavit opus. Totam, siquidem, Canticum, Salomonis Taccaval-
ginem, eadem, Deiparæ Virginis ac incomparabili cooptavit: ne unguem, quidem latum,
ab operis ipsius fronte prima ad imum usque calcem, divaricans, aut cooptam, historiam,
a me ordine, intercalari quovis disesticulo disvellicans. Incipit vero hoc opus, Rex Pacificus,
pro d. i. g. u. e.

produitque ex Bibliotheca profusi Todori Badii anno post Christum natum 1524 in forma
8°. Pons Dery, quoque Pius Paraphrases et Annotationes in psalmos conscripsit, quas Tarnes
Romanus prescribit Index.

- Michael Lousin obiit ex ch. 1548.
 Richardus Requin vicarius Opponiaci obiit 21 junii ex ch. 1549.
 Joannes Rioust (professionem fecit sub P. Nicolas Lhuillier) obiit 24 julii anno 1548.
 Carolus De la Bende (prof. 1540, 27 martii) obiit ex ch. 1549.
 + **Guillelmus Bruneau** hospes Ballularii ubi vicariam bis egerat, profuit etiam
 Domini Rosae. Vixit in Ordine laudabiliter 50 annos mortuus, hab. miss. duob. Ma. portat. ord. 3 fl. 1551
 Joannes Filioli obiit ex ch. 1551.
 Modardus Le Cellier obiit ex ch. 1551.
 Joannes Le Gauffre (prof. 1535, 7 nov.) vicarius Belnoe obiit ex ch. 1552.
 (on a encore mis à la suite de ce Joannes « profes. an. 1476, 6 dec. » fin ?)
 + **Guillelmus de Rupe** (professionem fecit an. 1523, 8 martii) Prior Ligeti et olim
 D. Aray visitator in suavia / atis fungitur die 31 oct., hab. plen. monach. portat. ord. - 1552.
 Romanus Paquin (prof. 1542, 22 oct.) hospes sta. annis in Taresio obiit ex ch. 1553.
 + **Joannes Cuilliore** (prof. 1513, 9 oct.) Prior Divisionis olim Ligeti commendator
 prov. Transv. in qua habet plen. cum sp. alt. monach. et miss. de 2me obiit ex ch. 1554.
 Petrus Guiffard (prof. 1550, 16 martii) obiit ex ch. 1555.
 Lazarus Cardin (prof. 1531, 10 decemb.) obiit hospes Allionis ex ch. . . . 1555.
 Jacobus Hieronymus hospes Opponiaci obiit ex ch. 1556 (vide Patris Bibliothecam). Postquam in humanioribus literis multum profuisset opere, et peracto Philoso-
 phiae cursu, nonnihil delibasset theologiam, ad Parisienses et Cantabrigiae ante transit
 quam ullas in sacra facultate actus celebraret. In hoc ordine omnium perfectis imo
 monachis, ut durissimum vitae genus et institutum, subinde recreant, reddantque
 tolerabilius, absolutis officiis, quae regula praescribit, nonnullae et animi et corporis
 occupationes honestae conceduntur. Tunc noster Hieronymus prioribus studiis, quibus
 in Navarrae collegio magnam cum laude vacaverat, vacare pergit, versus scribit
 et sacras conciones eleganter componit, laetabili verbum specimen in hymno, quo
 De beati Ludovici festo cecinit: « Dat tibi Navarrae schola florentissima templum

In oculis hic festo est sacrificata tuo.
 Hic facunda tuum celebrat Theodora nomen.
 Hic tibi virtutem, ita triumphat honos.
 Doctor mane, sed is, quem Laureæ bacca notavit,
 Responde concentuant laudibus astra tuis.
 Et quibusdam interpositis.
 Sic Navarra tuis operam, Navarra triumphis
 Purgat et ingenui Det tibi signa sui.
 Quoque tuum, late nomen celebratur, eadem
 Imbuat a pueris religione viros.
 Culta bonis studiis, si quod sub sole Lycorum,
 Ingenii cultæque gnara parens que mei.

Scripsit autem, festas conciones et multa ædyllia, quæ Lutetia prædicant anno
 1538 apud Carolan, Guillardan, Claudii Chervallonii viduam.

- In regi Navarroe Gymnasii Parisiensis Historice partis 3^æ libro 3° cap. 24. Joannis Laurei:
 Joannes Boucher (prof. 1550, 16 martii) obiit ex ch. 1556.
 Joannes Leobaldi hospes deatæ remittitur ad domum Vallis viridis suæ profectus per ch. 1556.
 Joannes Floiron (puit procurator Rosæ) obiit ex ch. 1556.
 + Gerardus Prerost (prof. 1513, 4 dec.) olim vicarius monialium, Salutarum, Decessit,
 habens m. h. a. De B. M. a. in provinciis Burgundiae et Francie, 16 augusti anno 1556.
 Martinus du Four (prof. 1534, 6 julii) obiit 11 martii anno. 1557.
 Oliverius Ricart (prof. 1536, 24 augusti) subdiaconus obiit ex ch. 1557.
 + Nicolaus Montrot (prof. 1538, 17 januarii) olim Prior Beluæ et Rector Sionice obiit ex ch. 1558.
 Antonius Michalet (prof. 1546, 10 oct.) obiit ex ch. 1558.
 Michael Familiere obiit ex ch. 1558.
 + Ludovicus Macere (prof. 1534, 12 julii) anno 1548 Prior Beluæ per gentem Capitulum,
 institutus post biennium, ad suam instantiam, absolutus diem extremum clausit anno 1559.
 Augustinus Jacquer (prof. 1531, 31 dec.) vicarius Luviniari obiit ex ch. 1560.
 + Thomas L'Esclapart (prof. 1506, 1 nov.) sacrista hujus Dⁱ anno 1512 per ch. evocationem ad
 majorem Cantuariam, ibidem hospitatus. Anno 1517 absolutus a Prioratu Apponiaci
 profectus.

proficiscitur Pratoe. Anno 1519 e regimine Pratoe transfertur ad moderamen
 Nannitarum, anno 1520 absolutus erat ab hoc officio. Huius obitus notatur in h.
 anni 1560. Diciturque profectus 12° Vallis riviis, 8° Ligeti, de quo sic mentio fit
 in Kalendario Vallis riviis: 12 calendis novembriis recepinus a parentibus S. Thomae
 Lesuyer monachi nostri calicem, argentum, aurum, ponderis duarum marcarum

Joannes Faubert hospes Belnoe obiit ex h. 1560.

- + Joannes Parvael Prior obiit anno 1561.
- + Natalis Vincent ^(m. 1533. 15 j. 1540) Prior Vallis St. Georgii, olim Belnoe, Apponiaci et Bassoville obiit ²³ 23 maii 1561.
- + Carolus Courdemanche Prior Parisi, olim Belliberiaci, Belnoe et divisionis Decessit anno 1562.
 pridie nonas Aprilis.

Godfridus Eilmannus professionem fecit anno 1523, 8° idus Martii. De quo
 Patreus mentionem facit in Bibliotheca Cantusiana his verbis: «Godfridus Eilmannus
 Cantusiae Parisiensis ex professo monachus ac trium linguarum cognitione apprime eru-
 ditus, necnon et antiquorum, per investigator voluminum diligentissimus, publico
 dono emisit in lucem, anno Domini 1550 ex vetustis cantusianae bibliothecae mo-
 nummentis volumen sane aureum, et dignum quod ab omnibus divinarum littera-
 rum studiosis magnam cum veneratione exipiat; sed sine auctoris vel collecto-
 ris nomine. (Prodit hoc opus etiam Parisiis apud Carolam, Guillardum 8um, praefatione ipsius
 auctoris, idque anno 1551). In quo sunt allegoriae simul ac tropologiae in utroque testame-
 menti locis, accurate j. dicio selectae, atque in ordinem sacrorum voluminum concinne
 digestae, a monumentis nimirum triginta et unius auctorum. Quorum nomina et co-
 gnomina per ordinem alphabeti collecta haec sunt:

1. Adam, De Persenia.	9. Grego.	17. Hugo Victorin.	25. Petrus Lombardus.
2. Hilardus.	10. Ernaldus.	18. Hugo de Poilleto.	26. Petrus Cantor.
3. Althardus.	11. Galfridus.	19. Isaac.	27. Radulfus.
4. Baldwinus.	12. Gilbertus.	20. Odo de Morin.	28. Richardus Victorinus.
5. Bernardus.	13. Gregorius.	21. Odo Luscaranus.	29. Sello.
6. Bruno.	14. Guillelmus de Cailloc.	22. Othmarus Luscinus.	30. Stephanus Cantua-
7. Cassianus.	15. Guillelmus de S. Medorico.	23. Petrus Ravennas.	- riensis.
8. Cantica sine titulo.	16. Hildabertus.	24. Petrus Damianus.	31. Verricus.

Operis vero initium, Richardus D. S. Victor. Quomodo prima mundi creatio moraliter agatur in nobis. Prodiit Parisiis in folio, et deinde ibidem, etiam in 8.º anno Domini 1551. Item quoque Eilmannus Theodori presbyteri Hagogen, in quinque libellos Anatolii Patriarchae Antiocheni, e graeco in latinum, transtulit. Quorum primus est De rectis / dei nostrae Dogmatibus. Secundus De incircumscripta Dei essentia. Tertius De divina Dispensatione Incarnationis. Quartus De Passione et impassibilitate Christi. Quintus De resurrectione. Sed et e graeco latine reddidit Antiochi Pandectas sacrae scripturae. Lutetiae Parisiorum, anno 1543 et Harvi Josephi vitam, quae et ibidem, prodiit anno 1548 unius biennio ante Michaelis Syngeli, Hierosolymitano Eulisiae presbyteri, et tunc in Dionysium Areopagitarum, ibidem versum, in lucem protulit. (Intat etiam editionem, ante commentaria nostri Dionysii in 8.ºm Dionysium, edita Coloniae anno 1556. Vnde ibi. Habemus etiam in maiori Latina editione anni 1546.). Quis et tres libros Joannis Damasceni adversus eos qui picturam imaginum traducunt cultum, latinos e graeco reddidit, impressos nimirum apud Helsum, anno 1556, similiter et quoddam, B.º Basilio Nazianzeni, necnon et Chrysostomi aliorumque graecorum Patrum, scripta latinis verbis dedit, ut postea exornatissimus in ista palæstra miles. Cujus idcirco manibus (obisse namque dicitur anno Domini 1562) doctissimi bene precari non desinunt. » Hactenus Patres nostri. Porro Eilmannus materae Delitum, persolvit non anno 1562, sed anno 1561, Die 15 augusti et habuit missam De 8.º M.º per tot. Ord. et placuum monachatum, in provincia Transi.

D. Leconte a ajouté sur une feuille collée dans le volume : « Robertus Cenalis Doctor corbonicus nominatissimus. Ab hac aetate quod opus, nostrum, Godfridum, amabat, tantumque faciebat ut ei dicaverit hunc, Doctrina Catholicum, praetendo hanc collatam, cujus inscriptio talis est : « Ad Spectabilem, meritoque suspiciendum, et venerandum, Patrem, D. Godfridum Eilmannum, apud Vallis riviis canonicum, in primariis Parisiensibus Cantuariam, Ordinem professum, ac benemerentem, liminare proloquium. » Hi. enim vocat theologum et trilinguem philosophum, laudatque de suscepta operatione Dionysii Areopagitae vindictam. » Legitur, inquit, ex perpetui silentii assiduis cultoribus (hoc est Cantuariæ professor / amichoe) unus nobis confidens adit, qui Areopagitarum silentiarum, Dei videtur, ac theosophum, theologum, sapientem, multissimum trilinguem philosophum, ab injuria illata vindicet : et ea maxime, quae ceteris superior esse solet, nempe e plagiatum, in eis enim, his diebus plagiarum, qui

gnetias ac vere germanos Areopagite Dionysii poetas ab ipsis parentis sinu terrere
 voluerunt, hoc est celestis atque ecclesiasticæ Hierarchie sanctissima opera. Quorum cum,
 qui antesignanus est, ita cornipis et flagellat, ut hujusmodi exempla ceteri effici Debeant ad
 similem inferendam injuriam, tardiores, ni velint ipsi fieri toti fabula mundo. » Hunc vero
 antesignanum, puto, hactenus, prout cum inferis addit: « In quibus Dubitator insignis imo
 et Dubitatorum, antesignanus, mihi hactenus videtur. Quem, Deico, ut video, instatari, mi
 Godofride tuarissime: non tam, ut odiose illi noceas, qui jam apud judicem, quem nihil
 latere potest, tuam causam, peragit: quam ceteros sequaces (qui propter Dolor plurimi extant)
 ab hujusmodi exempla absterneas. . . . tu vero, mi Godofride, nutantem hunc Frothæ
 ita medium, tenet in hac silentiarii tui Areopagite causa, ut diuturnum silentium, nunc pro
 voce habeatur. » Et circa finem: « Inquit ur, mi Godofride, cum in hac arena depones, ut ex
 priscis Grecorum voluminibus jampridem Delitescens, atque reclusam, eruas veritatem: ut
 jam acquisita, perscruta: et totis ingenii viribus contende, ne quid Deinceps latere sinas in
 relictis Grecorum exemplaribus, quod ad elucidandas perniciosissimas in fide controversias
 suffragari possit. » Et paulo post quæsti faceret nostri Eilmanni opera, his verbis ostendit: «
 Tunc quanta tu religiosissime Pater, indole ac eruditione monastici instituti Pontem, primæ
 - rumque originem, ex veneranda antiquitatis latebris erutam, orbi conspiciam feceris,
 quid attinet Dicere? cum nemo qui tua scripta vel a limine salutavit, id aut
 ignorare aut dissimulare queat et. . . In Arborienti nostro innotuit 1545. hunc,
 quem quoties desiderabis, agnosces tuis desideriis implendis propensissimum,
 Robertus Divino munere Arboritanus Episcopus copul. » — Porro cum sit pater vel
 consanguineus Petri Cenalis monachi hujus domus, de quo vide infra ad annum
 1587. — » ita S. Le Coustouler.

	Joannes De Fresne (prof. 14 sept. 1549) procurator obiit ex ch. . . .	1562.
	Petrus Fromental (prof. 10 maii 1555) obiit ex ch. . . .	suble. . .
+	Antonius de Loman Prior obiit anno 1563	1563.
	Antonius Febriel (prof. 1552, 25 martii) obiit ex ch. . . .	1563.
+	Joannes Baribel olim procurator Lusiniaci et Prior Vallis profunde obiit ex ch. . . .	1564.
	Hugo Boyer (prof. 1561, 16 martii) antiquior domus obiit ex ch. . . .	1564.
	Blasius Bougarel (prof. 1562, 25 oct.) obiit ex ch. . . .	1564.

- Joannes Liebant (prof. 1535) obiit ex ch. 1565.
 + Simon Bidonvult (prof. 1548) Vicarius Salutarum olim Prior Annularum obiit ex ch. 1568.
 Helens mittam De B^{te} Maria per ut. Ordinem.
 + Marinus Lenier Prior Belnoe obiit 29 junii anno. 1568.
 Adam Tuzon (prof. 1558, 26 junii) obiit ex ch. 1569.
 Henricus Curi hospes Vallis profundae obiit ex ch. 1569.
 Andreas Hulin (prof. 1556, 21 februarii) hospes Vallis Ste Georgii ab haereticiis ibidem
 occiditur die 10 septembris anno. 1568.
 Fulianus Gardin (prof. 9 januarii 1558) hospes Belnoe obiit ex ch. 1569.
 Franciscus Guiscanon (prof. 20 junii 1563) obiit ex ch. 1569.
 Michael Pollaer (prof. 27 martii 1568) nomen promotus obiit ex ch. 1570.
 + Joannes Bouleret (prof. 1529, 4 julii) Prior Tratece alias Prior Rosae post exa-
 - tos 50 et ultra laudabiliter annos in ordine obiit ex ch. 1571.
 Joannes Collart antiquior obiit ex ch. 1571.
 Michael Gehet (prof. 31 julii 1569) obiit ex ch. 1573.
 Guillelmus Bouillant (prof. 6 maii 1565) procurator Vallis profundae obiit ex ch. 1573.
 Antonius Forest (prof. 9 martii 1572) obiit ex ch. 1573.
 Renatus Brust (prof. 22 martii 1568) obiit ex ch. 1574.
 + Mauritius De Sain Prior Luviniaci alias Rosae et Bassavilla (ut procurator Vallis vindi) obiit ^{ex ch.} 1574.
 + Jacobus Mochet Prior Noviomini alias Montis Dei commissarius Picardiae obiit 21 oct. 1573.
 Joannes Morard (prof. 27 martii 1568) obiit ex ch. 1574.
 Joannes Bonvallet (prof. 31 martii 1567) hospes Ligeti obiit 17 nov. 1573 ex ch. 1574.
 Petrus Bernard (prof. 7 Augusti) obiit ex ch. 1574.
 + Claudius Guyot hospes Luviniaci olim Prior Apponiaci obiit ex ch. 1575.
 + Felix Cardon Prior obiit anno 1576 1576.
 + Joannes Costellet Prior Montis merulae olim Prior Rosae et Vicarius Trattenolles obiit ex ch. 1576.
 Joannes Blache (prof. 6 Aprilis 1551) obiit ex ch. 1576.
 Valerianus Bramach (prof. 24 junii 1565, vocatus in neurologio Valus. Branciere)
 cantor egregius obiit 27 julii anno 1575 ex ch. 1576.
 Jacobus Herpin (prof. 5 junii 1571) obiit ex ch. 1576.

- Robertus Le Massè hospes Moriconi obiit ex chanta. - - - - - 1576
 (prof. 1/2 Januari 1553, de eo in Domo Moriconi sub 34to Priore).
- + Antonius Arnoult (prof. 28 martii 1561) Prior Prætor obiit 26 augusti 1577 ex ch. 1578
 Guillelmus Laurens (fuit vicarius Rosoe anno 1562) obiit Procurator Bonipartus ex ch. 1578
 Simon Boyer (prof. 29 sept. 1540, fuit procurator Beloe) antiquior obiit ex ch. - - - 1579.
 Iussamus Gaillard (prof. 28 nov. 1574) ^{diagnos} obiit 18 augusti 1578 ex ch. - - - 1579
 Joannes Sourayne hospes Rosoe obiit ex ch. - - - - - 1580.
- + Christianus de Laon olim Prior Rosoe et Luriniaci obiit 23 junii 1579 ex ch. - - - 1580.
 Joannes de Lorme (prof. 10 Dec. 1577) obiit februarii 1580 ex ch. - - - 1580.
 Remigius Thalebot (prof. 6 Dec. 1556) sacrista obiit 22 junii 1580 ex ch. 1581.
- + Thomas Hermet (prof. 21 martii 1557) Rector Vernae olim Prior Rosoe et Prætor obiit 11 julii 1580
 ex ch. 1581.
 Simon de La Haye (prof. 23 sept. 1548) hospes Luriniaci obiit ex ch. - - - 1581.
 Yvo Versangery ^{Sangilis} (Sangilis) (prof. 24 sept. 1564) obiit ex ch. - - - 1582.
 Petrus Cave aka Canuto vel Lecomus hospes Boniloei obiit 1 Dec. 1582 ex ch. - - 1583.
 Franciscus Rousseau (prof. 6 martii 1575) obiit 6 nov. 1581. ex ch. - - - 1582.
- + Joannes Michael (prof. 15 ibus Aprilis 1561) Prior Gallionis, alias Divionis, non
 admodum religiosus provincie Francie comitator habens mittam de B. M. a per tot. an.
 et in provinciis Regi Francie subditis plen. cum prælatis monach. spiritum deo reddidit 22 maii 1584.
 Hieronymus Gennet obiit, ex necrologio Cartusie Parisiensis, 26 julii - - - 1583.
 Vincendus Albert (prof. 9 oct. 1558) hospes Divionis obiit 10 oct. 1584 ex ch. - - 1585.
- + Ludovicus Martin (prof. 7/bruarii 1556) coadjutor anno 1562 per ch. / it Prior Banoe-
 villae, postea institutus Prior Vallis clare in illo officio decessit ex ch. - - - 1586.
 Antonius Gangrenot ^{Santgenot} decessit anno 1585, 16to Cal. sept. Dedit hinc Domui testamentum
 suo 100 rubra cum parvo calice argenteo habet amiser. p. p. d. (prof. 10 martii 1585) obiit 1585.
 Ludovicus Du Monceau vocatur in necrologio de Moucheny (prof. 17 junii 1582) / filius
 Domini Ludovici Du Monceau consilarii Regis in curia juraminum, hujus domus benefactoris
 Vicarius Rosoe obiit 2 sept. 1586 ex ch. - - - - - 1587.
- R. P. Bernardus Carassus professionem fecit die 9, oct. 1544, Vir sanctior memorie
 ex vicario Cartusie Parisiensis, ubi donatus fuerat habitu religionis a S. Joanne Perceval
 et ex Priore Montis Dei in occumunicum, Ordinis Antesignanum electus est. Cujus olim
com. car. a

conversio a saeculo mirabilis, conversatio mirabilior, beata mors extitit mirabilissima. Nam iste Divinus senex quavis octogennarius undecuplatus sic incensus erat, ut licet ob-
 utus Domesticis negotiis non die non nocte aberat ab actibus conversationalibus perinde ac si
 in ipso Ordinis tyrocinio versaretur; non victu non vestitu, sed indefesso labore, animi
 tranquillitate, modestia, oequitate ac ceteris virtutibus Ordini nostro producens. Tanto
 etiam in pauperes charitatis viscera effudit, ut cum esset Prior Montis Dei aliquot
 annis usque ad quatuor milia pauperum, dictum reficeret, nec deficeret. Qui toto vitae
 decursu in Dei param matrem devotus, ut pote qui ad eius honorem, missae quotidianae
 in Donibus Ordinis celebrari solite aderat, cum extremam horam, exitus sibi adesse
 cerneret eius rosarium, inchoavit, fore usque ad medium, dandis in mandatis sibi adisten-
 - ti, quatenus ipsum compleret, si vocem, occluderet mortis singultus, quod et factum
 est, nam in medio cursum agonizans, ubi alter perfecit, ipse etiam animam, inter
 manus B^{ae} Mariae sibi apparentis reddidit anno 1586 die 7^a septembris post comple-
 - tionem. Huius vitam fuisse alibi Descriptimus. notatur in ch. 1587.

Petrus Cenalis professionem fecit anno 1548 in festo S. Simonis et Iudae, obiit aug. 1588
 habens missam de B^{ae} M^{ae} in provinciis Franciae et Picardiae. Hic multum in institutione
 novitiorum profecit, juxta chartam ubi eius obitus notatur 1587.

+ Petrus Riviere (prof. 14 mai 1559) Prior Vallis Dei obiit habens missam de Sanctis portuord. ex ch. 1587.
 Matthias Cortin professionem fecit 6 j ulii 1578, prof. 1° Parisiensis 2° cartusiae majoris
 ibidem, Vicarius ac R^{do} Patris coadjutor, habens pl. m. cum pl. alteris monach. etc. Decessit
 12 augusti anno 1587. Inter ille R^{do} Pater Hieronymus Lignanus, qui sedens in Italia
 volebat figere, cui non modicum pavel at ille Matthias Cortin, qui pessime audit
 apud S. Michaelensem, Molis in tua historia manuscripta Ordinis Cartusientis. ex ch. 1588.

+ Petrus Wingtraet, in libro obituum nominatur Petrus Wagrand, prof. 22 Dec. 1577. obiit 8
 Oliverius Cochis hospes et alius Prior Vallis profundae obiit 26 junii 1587 ex ch. 1588.

Joannes Du Vere prof. 20 junii 1557 obiit 21 oct. 1587 ex ch. 1588.

+ Tudocus a^{te} Germanus prof. 3 mai 1578. obiit Prior Vallis profundae 26 jan. 1588 ex ch. 1588.

Antonius De Hassy prof. 1 februarii 1567, non promotus obiit 30 augusti 1588 ex ch. 1589.

Antonius Balascus qui annis 44 laudabiliter vixit in ord. et in Domino a qua
 nunquam discedit, vivere debuit annis 1589, 6 j ulii ex ch. 1590.

- Gnomius De Argenson prof^{us} 29 j. uni 1578⁸ obit Procurator Luviniaci anno... 1589
 + Milesius Le Jars prof^{us} professionem, anno 1562, 25 octobris. Anno 1575 missus Redon
 ad cartasiam, Luviniaci, anno sequenti factus est ejusdem, Domus Prior per chartam capitali
 gentis cum exhortatione appropiata, ut esset bono animo et impositum, sibi jugum, et acris
 animo suscipere. Tunc et olim, Parisiensis Academiae Rector, in humanioribus literis
 ita eruditus et exultus, ut in nitore linguae, et dicendi facultate vix parum haberet.
 Qui et ad instantiam, Capituli gentis novam compilationem, seu collectionem Statutorum, ita
 expolivit, ut ad elegantiam, et majestatem, Decretorum Papalium, assurgere videretur. Qui
 quamvis corpore parumper claudicaret, hoc tamen corporis vitium, animi perfectione et
 spirituum rerum, experientia compensabat. Anno 1590 die 23 augusti vitae
 cursum absolvit, habuit missam De Beate per tot. d. erat tunc, Picardiae comisi-
 -tator. De quo necrologium Vallis viridis sic meminit: « 8° kal. novembri habui-
 -mus a S. Milesio Le Jars prof^{us} hujus domus summam 1000 librarum Turon en-
 -sium, quam nobis ante professionem, suam completo testamento suo legavit, et
 dedit in redditus annuos convertendam, una cum pluribus aliis optimis et pulcherr-
 -imis libris, quos secum attulit et emit ad valorem 100 aureorum, solarium,
 ad minus, habet annis octavium. » obit ex ch. . . 1591.
 + Adrianus Thorel (prof. 8 Dec. 1566) Vicarius Belvae olim Vicarius monia-
 -lium, De Polltens obit ex ch. - - - - - 1591.
 + Joannes Feron (prof. 1 j. uni 1572) abbas Prior Belliarici, postea Vicarius cartusiae
 Gallionis, ubi et Rector et amplius, a quo officio ad suam magnam instantiam, et suas
 graves infirmitates absolute decrevit anno 1591, 25 vel 26 februarii, erat eximius
 cantor in arte musica. - - - - - ex ch. . . 1591.
 Mathurinus Pintat obit ex ch. - - - - - 1591.
 Ludovicus Dub Prez prof. 10 augusti 1589, non promotus obit 14 sept. 1590 ex ch. . 1591.
 + Claudius Brocart prof. 14 sept. 1561, olim Prior Belvae obit 16 oct. 1590 ex ch. . 1591.
 Dionysius Canier prof. 20 Dec. 1579, Vicarius Piatoce obit 24 j. uni. 1591 ex ch. 1591.
 + Abel Poyen prof^{us} et ~~ex~~ olim Prior Luviniaci et Luviniaci, vir ob religiositatem,
 in chartis Capitalibus multum, laudatus dierum et bonorum operum, plenus ex hac vita
 mortali ad immortalam, migravit anno 1591 die 1 nov. habuit plen. cum ps alt. monach. per
 blax.

- hunc ordinem, consule catalogum Priorum Luviniaci . . . obit 2. April. ex ch. . . . 1592.
- + Franciscus Carvet Prior Bonipassus alias Prior Fethoe (acti et suba Capituli gen^{ti}, habens
missam De B^e M^e per totum ordinem, ex ch. 1592.
- Claudius Gouchet prof. 28 Dec. 1577 obit 23 sept. 1591 ex ch. 1592.
- + Petrus Lurneau (prof. 15/6m. 1579) alias Prior Metetanus, et Belnos obit 31. oct. ex ch. 1592.
- + Robertus Le Goix (prof. 5 martii 1570) Prior Rosae p^{re}dictam vicarius Vallis viridis obit ex ch. 1593.
- + Joannes Du Pont alias Prior Abbat^{is} villae et Vallis 2^e Fethi obit 21 aprilis 1585 ^(non 1580)
ex ch. 1593
- Joannes Chardon (prof. 16 Dec. 1585) procurator obit 14 Dec. 1592 ex ch. 1593.
- Michael De la Barre prof. 1° Vallis viridis 2 julii 1575, 2° Gallionis hospes Fethi obit 8 sept. ex ch. 1596.
- Jacobus Maurice prof. 10 februarii 1576. R^o Patris Joannis Michael alumnus solitudi-
-ni callos jugiter inherens, cum se imparem, propriis manibus effringendis voluminibus videret
et tamen omnibus vellet prodesse, multos tractatus Latinos in gallicum idioma transtulit, qui
passim occurrunt typis mandatis, insuper et alios mandatos ante obitum reliquit. In Latino
igitur reddidit gallice librum, spirituales, locutionum, R^o Patris Joannis Michael (Ganneronius
negat Jacobum Mauricium, tradidisse initia Joannis Michael, a misse de contentis in marge), necnon et librum,
Dionysii Cartusiani de conversione peccatoris, (Anno 1587) prodit Parisiis in 8° libro recenscriptus: De la
munificence et liberalité de Dieu composé en latin par le V. P. Denis Lervet de Richel. Et communément le
Chrestien avec la vie de l'auteur, le tout traduit de latin en français par f. Jacques Maurice chrestien de
Paris. à Paris chez Claude Chapolet, De Die à S. Jean Michel Picot de Paris - note en marge de B. Le contentis.)
Speculum monasticum, Jacuriani Abbat^{is}, quod alii Blois adscribunt. Scripsit quoque volumines
sermonum, et alia nonnulla, inquit Tisserandus in suo Apparatu. De Jacobo meminit etiam
Fethius in sua Bibliotheca Cartusiana. Jussu autem, obitus notatus in hactenus anni 1595 ^{obit 10}
^{februarii}
- + Rogerius Le Lieur prof. 27 martii 1568, hospes et alias vicarius Luviniaci et alias Prior tractos
habens missam De B^e M^e in domo Cartusiae et in provincia transire obit ex ch. 1597.
- Sebastianus Lavernier prof. 9 nov. 1579, hospes Ligeti obit 19 sept. 1596 ex ch. 1597.
- Medardus Rinsan prof. 10 nov. 1545. De quo S. Franciscus Ganneron
meminit in suo martyrologio 4° nonas Decembris in hunc modum: Et Parisius memoria de obitu
Patris Joannis Ristentii (melius Medardi) prophetae domo illustris. Scimus R^o Patrem Thom-
-nem Michaelen, tum scholarum Ordinis candidatum, confecerat facto in spiritu Domini procon-
-trastis eundem, solum probum adhibens, sed et omnium Cartusiae abbatum, aliquando
lucrum

futurem, apicem et primarium, quod postea contigit. Precedit etiam, socium illius, qui una cum illo habitum ordinis postulabat, quamvis cum multis per ore grandia promitteret, et inter socios uberes esset multae auctoritatis, a pristino per ore citius cessaturus, nec unquam in ordine suscipiendum, sed ipsum denique sublimandum, ipsi copali dignitate, quod et accidit. Porro Medardi obitus signatur in ch. anni 1598, ubi dicitur in ordine vixisse laudabiliter 53 annos, aetate 54 - obiit 14 Februarii. Hic a [ait] proficiat 15/Novembris 1545 et aetate 54 in domo. Ordine

Leo Marselay prof. 21 maii 1574, hospes Bemol obiit 2 Junii 1599 ex ch. . . 1598.

+ Laurentius Boursier (prof. 3 Junii 1581) Prior Montis mensis. obiit ex ch. . . 1599.

+ Fiacrius Billard (prof. 28 Augusti 1563) - Prior Legati alias Prior Abbatum, Vicarius monialium Retimollis (celestini), et visitator provinciae Gubernensis. Anno Domini 1589 videns Cantuariam Legati sibi commissam, ab haereticis oppugnari et tandem expugnari, seclatibus prodonibus curata infirmis ab eis quoque interceptis, pro religione christiana et simplicitate religiosa in actibus est. Ipse enim, verities homicidii realem, aliosque consilios (ab eis innumera hi adversus Calvinistas et Lutherorum gibulos vibrarent, in alius proinde occidi quam audire peccatores in ipsi flagranti delicto mortuos et de salute periclitatos quam pro temporalius conservanda vitam ipse suam conservare. Multa liquidem ab eis perpessus est verbera, suspensiones, immersionem, varios dolores et injurias (ut patet ex ch. ¹¹⁹⁰ 1589) postquam paulo post expiravit die videlicet 29 Aprilis 1589 ex ch. . . 1590.

+ Joannes Soudais hospes et alias Prior Glanderii (prof. 26 Martii 1575) obiit ex ch. 1599.

+ Petrus Gerault antiquior hujus domus, quondam vicarius monialium, salutarum Prior Partis Dei, Vallis profunda, Vallis St. Petri et Rosae, visitator provinciae Gubernensis et consilator Picardiae, post exactos 57 annos laudabiliter in ordine dierum et bonorum operum plenus sancte obdormivit in Domino die 4 Octobris anno 1599, habuit aetatem de B. M. a per 61 ordinem. . . ex ch. . . 1600.

Joannes Videgrain (prof. 22 Julii 1567) hospes Gallionis obiit ex ch. . . 1600.

Petrus Lagne (prof. 17 Martii 1585) hospes Hannetarmy obiit 7 Dec. 1599 ex ch. . . 1600.

Sebastianus Arnoult (prof. 13 Aprilis 1589) obiit 19 Nov. 1599 ex ch. . . 1600.

Dionysius Rousseau (prof. 10 Aug. 1544) Decessit 30 Octobris 1599 ex ch. . . 1600.

Legitur in Antiquitatibus Urbis Parisiensis quod per annos 57 laudabiliter vixit in ordine moratus

meratus semper in eadem solitudine. Verum in charta Capituli generalis anni 1552.
mittitur ad suam instantiam, hospes ad domum Aurey forte male notatur in charta visi-
tationis factae anno 1566, 22 novembris, Charta Capitularis anni 1600, ubi quae obitus deseri-
bitur subicit illum in ordine vixisse laudabiliter. ex ch. 1600.

+ Marinus Bodard alias Prior Vallis Ste Georgii obiit 24 martii ex ch. . . . 1602.

Jacobus de Fontano procurator vigilantissimus obiit 27 aprilis ex ch. . . . 1602.

+ Franciscus Pamart (prof. 29 sept. 1577) Prior Vallis Ste Georgii obiit 16 nov. 1603 ex ch. 1604.

+ Nicolaus Gyrois alias Prior Vallis vireidis etc. obiit ex ch. 1606.

Petrus Imperiere (prof. 10 martii 1585) procurator obiit 14 februarii ex ch. 1607.

+ Joannes Mantuel (prof. 1576) alias Prior Prætorie obiit 5 aprilis ex ch. . . 1607.

Thomas Chasme (prof. 8 oct. 1566) antiquior obiit 27 sept. 1609 ex ch. . . 1610.

Ludovicus Marchand obiit 14 decembris 1609 ex ch. 1610.

Nicolaus Violle monachus obiit ex ch. 1610. Decessit ille prædictæ nonas julii anno
1609, fuitque benefactor hujus castelle, ut patet ex necrologio Castellæ, ubi dicitur
legavisse testamento suo summam quinque milium librarum Curonensium. obiit ex ch. 1610.

Joannes Poulain (prof. 8 sept. 1566) ex necrologio obiit diaconus 6 oct. . . 1610.

+ Richardus Beaucousin prof. prof. 1591. Petrus a S^{to} Andream

ff 17742
Ordinis ff. Carmelitarum Discalceatorum in historia generali quoddam ordinis lib. 3. cap.
5, agens de apparitione Ste Theræsiæ facta Domino Neriæ nostri Richardi sic memorat.
: « Hæc ei a sacris confessionibus Ordinis castellensis sacerdos Doctus, prius Parisiensis
Castellæ vicarius nomine Beaucousin. Ille nihil temere definire voluit etc. » -

Richardus tot a Deo celestibus donis insignitus fuit, ut conclusus licet inter privatos
cellulæ suæ parietes prodesset multis, qui inter sæculi tumultus querentes salute-
re Dei directioni tam sapientis magistri sese subjecerant, quo considerarent ad
christianæ perfectionis apicem. Imicat autem inter illius discipulos beatissimæ memoriæ
Petrus de Berulle, qui postea suis suffragantibus meritis in Cardiacalitanæ dignitatem
erectus est. Ille vix duodecimum octatis annorum attigerat cum divinitus orationis
spiritu illustratus adit venerabilis Richardum, illumque veluti angelum, tunc clarus
elegit, ut salutaribus tanti viri consiliis instructus sanctioris vitæ semitas teneret.
Hunc tyronem, prestantissimum prius Pater non amore tantum, sed etiam honore prose-
- quabatur

- quod dicitur, adeo ut quovis mystice theologiae peritissimus esset magister, Petrum tamen
in rebus difficillimis consulere non dubitaret. Cum enim Richardus perspiceret hunc ado-
-lescentem spirituum discretionem fuisse decoratum, illum aliquando delegavit ad Domicellam
quendam variis afflictam moribus et angustis, quae multos viros in rebus
spiritualibus veratissimos suspensos tenebat. Hanc igitur adiit Petrus Domini Richardi
nomine, quid de illius statu sentiendum esset indicaturus. Nec Richardum fallit opinio,
quem enim speraverat, eventum res sortita est, cum ex Petri colloquio Domicella misifica
credita, dilatato illius corde, viam postea mandatorum Dei invenit. Iuxta Richardum
- Dux sanctitatis suae radios ubique diffundens ad vicarii manus assumptus fuerat anno
1593, R^o ^{hic est} liquidus, Patre Joanne ~~assumptus~~ Cartusiae Parisiensis coenobiarcho in assistentem,
R^o Patris Hieronymi Marchand electo, Gabriel Billecoque Prior Richardum in vicarium ins-
- titui curavit. Haec officio Richardus impositus cum per id temporis multi viri sanctitate
proestarent in hac civitate, cum in consulendo tum in exhortando gloria excelluit, ut nulli
eorum esset secundus. Unde multi ad illum, tanquam ad divinae voluntatis interpretem,
confluxerant, et de rebus dubiis, praeterque gravissimis illum consulentes ejus sententiam
ut quae nihil esset aptius, maxime probarent. Id non sine emolumento Domicella Aca-
- quae sub nomine Mariae ab Incarnatione inter carissimas sorores adscripta est post-
hui conjugis obitus, experta Richardum, maxime commendavit. Hoc omni genero vi-
- tutum, exornata a teneris annis, viro, cui secure conscientiam suam committere posset
indigebat, cumque hominem, in vita spirituali exercitatum, perquireret, feliciter illum,
quem tandem desideraverat, qui lepram a lepra discerneret, invenit. Hoc condigit in hunc
modum. Dominus Acaie magister camerac computorum, ob negotia Cartusiam frequen-
- tant, uxori suae idem etiam ad eundem monasterium ansam praebebat. Hanc Maria occasio-
- nem, nocte Richardum ea tempestate nominatissimum, alloquitur, cujus colloquio
confortata illum in Directorem habere perscriptavit.

Quamquam autem in instituto cartusienso refugaretur, illud tamen a Patribus nos-
- tris ad magnam suam instantiam impetravit. Huic sapientissimo moderatori animi sui
sensa aperuit, Dei erga se beneficia, entes ac revelationes manifestavit. Aliquando
in mentis excessum, Maria cecidit adstante verbi Patre Richardo, qui piissimam mu-
- lierem, diu a sensibus alienatam, conspiciens Divini officii pensum, passus obit, donec
- ipsa

ipsa ad se revertaretur. Hujus extasim Richardus considerans Domino Deu & al. Doctori
Sorbonico declaravit Mariam Tharic in agro bellesio thesaurum hactenus fuisse abscon-
ditum. qui imposturum erat proclamandus, subiecitque se multa didicisse ab hac muliere
forti, e cujus alloquiis, rebus ex fontibus limpidissimis sapientie salubres aquas
exhanserat. Porro Richardum, haec Divino numine afflatum, praesagiis indicat satis
volumen illud de sanctissimis foeminae istius moribus conscriptum. Prophetiae etiam
spiritu Richardus effulsit, cum Dominus De Berulle Viromanum, apud Patres Societatis
Tern sese recepisset, quo liberius sibi soli vacans Divinam exploraret voluntatem. Do-
micella Tharic veritate Petrus De Berulle Societati nomen daret, adit magistrum
suum spirituale, mentem suam aperuit, qui coelesti lumine illustratus sic Domicellae
Tharic alloquitus est: Non ita se res habet, nam Dominum De Berulle congregationis
presbyterorum in Gallia, veluti B. Philippum De Meri in Italia, pudentem putarem esse
spero. Is autem, qui nunc jam viget floretque per Gallias sacrum presbyterorum coetus
Richardum, vinum prophetarum fuisse comprobat. Cuius consilio ita Dominus De Berulle ac-
quiescebat, ut (relictante tamen sua humilitate) libellum plane aureum, de interiori
abnegatione lucem aspicere permiserit, quem, mirandum sane, Decimum octavum
octatis annis agens conprotulerat. Interim venerabilis Vicarius, quamquam ex Ordinis
nostri proposito solitudinis et silentii ^{appropinquat} ^{immo?} ^{appropinquat} esset, tamen facere non poterat,
quin stimulantem ipsius charitatis congressus ad se influentium, exiperet, amicos illis proberet
aures, simul et eis consuleret, et quaecumque poterat ratione adjuvaret. Quidam vir perillustis
gravissime afflictus, quo animum levaret, ad certusiam pervenit, cumque forte fortuna obivum
habuisset Richardum, e tristitia suam patefecit. Hujus moderati sapienti, qua pollebat, ratione
medicinam, tam salubrem, exhibuit, ut vinum in lactu jacentem, ingenti consolatione recreatum
dimiserit. Tanta etenim Richardi verborum vis erat, ut nemo afflictus ab eo discederet. Unde omnes
benigne exipiebat, et urgente proximis adjuvandi desiderio utilia et salutaria consilia impertiebat,
multos ex itantibus gratie stimulo a peccatorum sordibus ad bonam fugam revocabat, ipsi quoque ad-
heretante quam plurimi ad tertissimum, non artice vitae portum, id est ad ibidem vitam sanctissimam
me trans egerunt. Tanto charitatis flamma cellulae angustas volute coarctata non poterat
sese continere. Zelus devotissimi patris ad circumjacentes religiosos domos exarsit, et
collapsam ibi disciplinam, non artice in primis, per orem restitueret. Hujus rei argu-
-mentum

mentum, sicut Coelos, Charnis, et Mactis Martyrum, Parthenia, quae sunt Richardi sollicitudinibus, curis
et orationibus ad meliorem statum efformata, quicquid observantiae regularis habent, religiosissimi
Cartusios Parisiensis Vicario adscribunt. Inter ea autem, quae Richardi memoriam maxime commenda-
-vant, non ultimas tenet in Gallia Carmelitarum institutio. Huiusce ordinis /undationem, Dominus du
Val Describit in hunc modum. Domicellae Beatae inter orandum, H. Theresia se bitendam proebuit,
illam admonens ut Carmelitarum familiam in Gallia, Divino sic ordinante numine, erigeret. Verum
pia mulier verita diaboli technas, qui sese suspitione transfigurat in angelum lucis, visionem ani-
-mo suo licet fortiter impressam, parvipendit, proinde nihil proficiens rem Richardo revelavit, qui,
cum nihil antiquius erat, quam Divini numinis gloriam, et honorem, promoveri, sanctuarium
orationis ingressus Dominum, contulit, quo magis ipsi voluntatem manifestare dignaretur. Ho-
-rebat per id temporis Dominus Gallum and Doctor Borbonicus, Dominus du Val ejusdem, asat-
-tatis alumnus, Dominus de Berulle et Dominus de Bretigny hos Doctrinam simul et pietate
prostantes viros convocat, vultu patet Richardus, qui in illius cellula coadunati prosequens
tanti momenti ^{negotium} ~~negotium~~ materia deliberatione ponderassent, rem tot implicitam, difficultatibus
perspicientes hanc perfici minime posse judicaverunt. Piu interim mulier tantorum virorum
consiliis acquiescens nihil amplius de visione cogitabat. Sed transactis octo mensibus, ex
iterum H. Theresia se conficiendam illi proebens, Deputatae suae familiae per Gallias propa-
-gatione certiorum, fecit, quamvis istius institutionis nulla plene spes appareret. De his
a Domicella Beatae Richardus admonitus supramemoratos viros cum Francisco Salicio
per id temporis Gelannensi coadjutore sanctissimo accessit. Hic spiritus H. Roside in cellula
Don. Vicari' congregati multis hinc inde rationibus allatis, tandem Richardi sententiae
adhaerentes, hoc opus totis viribus promovendum esse sancierunt. Carmelitarum itaque ceteros
intus cellulae Richardi limites veluti conceptus ortum suum simul et incrementum, H. Beatae Beatae
et ven. Vicario Delat adscribere. Secundum, Domini du Val Doctoris celeberrimi mentem, qui
huculentum, hoc vere in vita sororis Beatae ab incarnatione testimonium, scriptis mandavit, ad
quem librum, lectorum brevitate studiosi remittimus. Silentio minime praeterendum est, quod R. P.
Pater Angelus a Toiosa non minus generis splendore, quam virtute conspicuus, qui contempto soe-
-culo ad Capucinorum Religionem, convolat, ex qua ut patriae periclitanti succurreret cum boni
summi Pontificis veniam exierat, Depositis Richardo adhortante vestimentis exuvias, sacrum
versus habitum, maxima omnium admiratione induerit. Porro Richardus non solum De
- aliis

aliis ordinibus religiosis, sed etiam de nostro bene meritis fuit. Nam eminentissimus Cardinalis de
Sourdis, cui perspecta erat Vicarii Parisiensis castitas et sanctitas, bene fuisse gratiā in totum
ordinem affectus, castitatem, Boudigaloe (cujus erat antistes) magnifice construxit. Dum longe
lateque virtutis hae radices Richardus emitteret, obstrepente ad castitatem Parisiensis fores
frequentioni turbā, quae patrum quietem interpellabat, in generalibus ordinis Comitibus Ri-
chardus Cadurcensis monasterii archimandrita renunciatur, necnon Aquitaniae provinciae
conversator. In hac eremo libellum, sub titulo regulae perfectionis a Benedicto-Lansford
capucino sibi familiarissimo approbavit (Benedictus Lansford natione Anglus vir sanctitā et viri-
tute conspicuus, Lutetiae Parisiorum Decessit anno 1611, 21 nov. eximiae virtutis opinione relictā.).
Anterius demandatum sibi munus tanta cum prudentiā et laude administrabat, ut vigilan-
tissimi et omnibus numeris absolute perfecti tibi nomen comparavit. Cum vero
per lhos annos ad venerationem sanctorum Apostolorum, qui ibidem reconditi sunt, transiret, ita
certatim ad eum devota plebs concurreret, ut qui vivum nesciam viderant, exsuscitatum prophetam
credidissent. Ut paucis absolvam, integritatis illius vestigia, ad puram celi memoriam perduras,
qui nihil in vitā nisi laudandum, aut fecit, aut dixit aut sentire voluit. Omni tamen jam-
fidem, disciplina morum, exornatus, modestus affabilis, austere admodum vitae, tibi somnipes
paratissimus erat, ut longiores in oratione vigilas traduceret. cum itaque ordinem nostrum dignis
actibus et scriptis munitumque gloriā decorasset, postquam Cadurcensem sibi commissam
Domum affatim unā cura minime exornasset, auxisset redditibus et dotas et beneficiorum
sibi collatarum, largitate, postquam aedificia omnia disposuisset iuxta formam ordinis, quae
a tempore Joannis Papae 22ⁱ fundatoris iuxta titum, compositionemque exemplariorum (quorum
primitus fuerant) direverant, postquam sacra omnia illius eremi auro et argenteis ornam-
entis, necnon et acupictis tapetibus, quae Reginae foeminae contulerant, inter quos fuit Maria
Medicea Henrici IVⁱ uxore, munifico decorasset, necnon et aliis muneribus, quae a devotis mulie-
ribus acceperat, illustrasset, mortificationibus et laboribus maxime vigiliis et jejuniis conde-
tus, cum vix quadragenarius esset in hoc mundo manfago ad coelestem patriam exolat
anno 1610, 8 augusti, post octavum Prioratus annum, anno siquidem 1602 per ch. capitul.
quod institutus fuerat Prior Cadurci. Anno etiam 1598 per chartam ordinatus fuerat Prior
Mannetanus, sed hujus officii possessionem non coepisset, multas siquidem clarissimis tum
pietate tum doctrinā viris scribentibus ad R^m Patrem Joannem de Meis el. quatuordecim in civitate
Parisien.

Parisiensi ubi vitam in pristino perseveraret officio, eorum votis humiliter humo custodiendum,
 profecto, remansit vicarius Vallis viridis usque ad annum 1602. hat Agitanice curavit etiam,
 habuit autem missam de B.M. per totum ordinem. Edidit opuscula nonnulla, quae suppresso nomine
 auctoris typis mandata sunt. De morte vero tanti viri cum aliquot fabulosas prodixissent noluit
 Deus tam beatae amicae vitam, prociundi. Quo tempore opportuno qualis et quantus esset et cetera
 voluit. Solum cadaverem Cartusienso mortuorum corpora non quidem tunc mandari, sed in cryptis
 supra altarem reponi, quae postea congruo tempore, postquam in ea exalta sunt, in fossam propi-
 - quam congruerentur, ut novis de mortuis corporibus locum cedant. Itaque cum corpus venerandi
 Patris sicut et cetera supra altarem locatum esset, cum post sex tuum, circiter ab eius obitu annis,
 projectionis foret, ut cadaverem domini Serini coadjutoris commendaret, Richardi corpus integrum,
 atque ita ab omni putredine immune, intactis etiam vestibus repositum, ut etiam percussum, ac
 e crate ferrea in qua jacebat, dejectionis seipso steterit, quin et illud mirabiliter apparuit,
 quod instrumentis percussum, effuderit viridem sanguinem, adeo ut pristini Patris sanctimo-
 - niam, venerantes a lachrymis abstinere minime poterant, sic Deus ad sui nominis gloriam
 non dedit sanctum suum videre corruptionem, qui tunc tempore oculus contemplativorum dicebatur,
 Qui Deo vi verborum, et pia conversatione plusquam trecentas animas lucratus fuerat, efficax
 namque in dicendo et providus animarum venator tantam sermonibus energiam adhibebat, ut
 infidelissimos quoque admonitione sola in virtutis amorem demutaret. Quoscumque enim allo-
 - quabatur, ejus modicumque assensu et obsequio omnes tanto amore Dei et odio vanita-
 - tem succendebat, ut unus ex ordinibus angelicis crederetur. Doctus ab eo doctior, sanctus ab
 eo sanctior recedebat, omnes omnium exodabat. Difficultates et animi anxietates expellebat.
 nihil enim latebat cum de spiritualibus, omnia diaboli fundamenta magno experientiae docum-
 - ento pollens detegebat ac si omnium reconditas esset et intuitus. Re honorifice scribunt de Richardo
 scriptores vitarum, sororis Marice ab incarnatione Domini gallieensis doctoris thelonici,
 et cardinalis Beulii. »

Obitus Richardi notatur in ch. . . 1611.

Franciscus Canto prof. 27 julii 1581 obiit 15 nov. 1611 ex ch. . . 1612.

Innocentius Borbone prof. 6 oct. 1603, obiit 30 octob. 1611 ex ch. . . 1612.

+ Desiderius Viollier prof. 24 feb. 1582 alias Thion Agnomiaci et majoris obiit 5 jan. m. d. 1612.

+ Bernardus Vassal Nion obiit anno

+ Simon Morel prof. 22 julii 1567, hosp. Agnomiaci alias Prior Boni loci et Redon Luminiaci
obiit.

- obit, habens missam de B^e M^e per tot. ord. 1613.
- + Joannes Chouart in neurologia vicerar Jacobus, prof^{us} 27 martii 1568 alias Prior
Luviniensis obit 8 februarii ex ch. 1613.
- + Dionysius Guillebon prof^{us} 5 junii 1571 alias Prior Vallis St Petri, Belme et Abbatisville,
habens missam de B^e M^e per tot. ord. obit 26 februarii annas 1614.
- Jacobus Bynois prof^{us} 28 martii 1581, alias procurator obit 31 Dec. 1613 ex ch. 1614.
- Jacobus Latance prof^{us} 11 aug. 1588, hospes Ligeti obit 15 oct. 1615 ex ch. 1616.
- Ludovicus Fournier prof^{us} 21 Dec. 1606, hospes Vallis St Georgii obit 27 oct. 1616 ex ch. 1616.
- Joannes Gosnier prof^{us} 27 martii 1583, habens missam de B^e M^e per tot. ord. cum oratione
De omnibus sanctis obit 28 oct. 1616 ex ch. 1617.
- Carolus De Bourgas prof^{us} 8 Dec. 1615 obit 4 sept. 1617 ex ch. 1618.
- + Joannes Dagonneau prof^{us} 26 martii 1575, hospes Parisi, fuit Prior Vallis St
Marci, sed postea absolutus et ob crimina incarceratus, obit 13 aug. 1618 ex ch. 1619.
- Nicolaus Chapelain obit ex ch. 1619.

Mathurin Martin ex illustri Britannie prosapia natus peregrina

fortitudinis et magnanimitatis suae dum inter hoculo degeret munimenta posteritati
reliquit. Henrico etenim magno Galliarum rege in urbem Parisiensem civilis bellum
-poribus jamjam per portam De Neale irrupturo, stitit adeo perentanterque res-
-titit ut hunc Regem cum copiis suis coegerit pedem reficere. Ad meliorem postea
militiam, evocatus assumit galeam, saluti in hac domo proelia Domini impostum
proelieturus adversus Principes tenebrarum. Porro cum hanc erantem imo urbem virtutum
exemplis illustraret accidit aliquando, ut Henricus Regi tunc prothetor pacificus Cantuariensis
Parisiensem inviseret, audierat antea Mathurinum, obiecto singulis jam agere cautissia-
-mum. Princeps christianissimus ex ingentia morum facilitate illum adiens sic affatus est
per jocum (non immemor quantum negotii Mathurinus inter bellicos tumultus illi faceretur)
belli profecto nunc tecum agitur charissime, quod ad hos Patres confugeris, proceras etenim,
perduellum, quondam caput, jam heres capitis tui abscissione. Recedit res mirae
exhilaratus, quod rebellium Ducem, vidit et mutatum in virum alterum. Qui in silentio
et in solitudine ita salutare Dei proestolabatur, ut intra cellos parietes solitarii ex-
-institutis latitans neminem unquam ad colloquium admiserit. Nec mirum si dum deo
M. et unius

Malthurinus extraneis appareret, qui tunc etiam propinquis aditum cellulas recusabat. In regione
 longinqua venerant aliquando viri magnates ipsius affines, pulsant ad ostium, venerandi Patris,
 qui insolentiori accitus stegite ad januam, adolat, mox ut parentes conspexit, vultu ad severi-
 tatem composito, proopagita taciturnior, fores occludens aditum ipsis negavit, satius arbitra-
 tus inurbanitatis erga suos affines insinulari, quam semel propter immortalem sui omniumque
 parentum Deum, acceptum solitudinis propositum, temeratus violare. Cum igitur sedens solitarius
 omni virtutum genere Malthurinus animum excoleret, extremam instare horam sibi presentem, ex
 ab ecclesiâ, quam semper assidue frequentaverat, Discessit, immittique visioni tanguam am-
 plius non reversurus, ut sedem suam occuparet. Inde advocat P. Siderum, cui presentem sacra-
 mento munus erat extremâ unctione confortari velle se significat. Obstupuit ad hoc consociare
 nullum, etenim adventantis patris signum, in Malthurino apparebat, qui in petitione perseverans,
 tandem voti compes factus paulo post, ea, qua vixerat sanctimoniam, vitæ usum absolvit
 17 Januarii anno 1621 - ex ch. - - - - 1621.

Petrus Renard prof^{us} 9 oct. 1584 obiit 30 Julii 1620 ex ch. - - - - 1621.

+ Michæll Giselart prof^{us} 10 febru. 1581, alias Dion Portus B^{is} Mis et S^{is} atque obiit 24th Julii ¹⁶²¹ ex ch. 1622.

Joannes de la Barthe prof^{us} 25 Jan. 1607, hospes Ligati obiit 30 Januarii ex ch. 1622.

Claudius Camuset prof^{us} 8 nov. 1579, obiit 28 Aprilis ex ch. - - - - 1624.

Sebastianus Moutet prof^{us} 9 martii 1603, procurator obiit 16 Julii 1624 ex ch. - - - - 1625.

Franciscus Joyan prof^{us} 14 sept. 1584, hospes Luviniari obiit 7 oct. 1624 ex ch. 1625.

Marcus Boudinot prof^{us} 16 nov. 1586, hospes Ligati obiit 31 Dec. 1625 ex ch. - - - - 1626.

Joannes Sublet de la Guichoniere nobili prosapia oriundus Henrici 3ⁱ Galliarum Regis elemosy-
 narius saeculo valedicens in hac vico professionem emisit 4 martii anno 1584. Hunc
 monnenguan, rex invisens in ejus gratiam, cellam, edificari curavit. Vir fuit eximie con-
 versationis ejus potentia per undecim annorum spatium, emitit, quibus fuit orbatas lu-
 mine. Demum tanguam aurum in fornace probatus pie decessit 12 Dec. anno. 1626.

Joannes Sublet de la Guichoniere post professionem, 4to Kal. Martii (26 febru.)
 anno 1617, factus a Mre Andrea Ordinis pp. Carmelitarum Discalceatorum, in historia generati-
 vi Ordinis Romæ edita anno 1668, tom. 1. lib. 3. cap. 5. agens de exportatione monachorum
 Ceresianorum in Gallias, nostri Subletii sic meminit: «E lapsus inde annis aliquot, factus
 nostrorum reformationem in patriam magno labore deducere testaverat nobilis vir Don-
 de la

de la Guichoniere de Noiers compulsetta. Verum virtus difficultatibus, pro religione carmeli qua
operabatur, castissime sanctissimum Institutum, cum jam annorum foret 64, amplexus est,
et reliquo vite tempore nobiliorum, se morum sanctitate preestitit, quam prius fuerat offi-
cui et sanguine. » Hoc ille auctor. — Sublebat in Camera Parisiensi rationum, fisci magister
vir morum, probitate et insigni devotione praeditus, iam uxorem duxerat Magdalenam Boche-
pilian, Joannis Bochart Domini De Champigny, Moroy, la Lande regii publico de statu
consilarii, sororem, h^{is} Patris Honorati Capucini sanctimoniam vite miraculisque nomina-
tissimi. Obiit Honoratus De Champigny 26 sept. 1629 (h^{is} Dominus diffusus est difficile a Distinguer et ca-
m 4-9. 025). Joannes sublebat et conjux ejus erant justo ambo ante Deum, incidentes in
omnibus mandatis et justificationibus Domini sine querela. Tantae virtutis odor ita lotam
Parisiensem urbem replebat, ut Joannes apud omnes audiret velut vir omnibus in christiana
perfectione numeris absolutus. Ad cujus apicem, procul dubio consunderat sanctiores, qui
per id temporis civitatem, illustrabant, consuetudine. Tantam etenim, habent vires, opera
justorum bona, ut eorum conspectu homines ad virtutem, sectandam, moreantur, qua Deus
glorificatur. Nam ut ait S. Gregorius, qui sanctis viro adheret, ex ejus assiduitate visio-
nis, usu locutionis, exemplo operis, accipit, ut accendatur in amoris, veritatis. Unde
nec mirum, si Joannes sublebat in virum perfectum evaserit, qui inter familiae suae soli-
tudines ita abstractus a terrenis erat, et orationi rerumque celestium, meditationi non
secus ac religiosus, vacaret, tempore hebdomadae a ceteris omnibus abstinens solo pane
et frigida victaret, variisque corpus suum affligeret mortificationibus. Hinc spiritus fer-
vorem, ignemque Divini amoris forebat familiaritas, quam contraxerat Joannes cum
Domino De Berulle, congregationis oratorii fundatore, et Dominis Du Val et Gallienis
doctoribus sorbonicis, et aliis viris non inferioris notae. Junxerat imprimis singularem
amicitiam cum Domicella De carie, quae per monasticam professionem, famulatum Divino
consecrata, Carmelitas virgines in Gallia instituit. Mira erga hunc sacrum ordinem
fuit Joannis devotio, cum enim de illius fundatione in hoc regno ageretur, vir pius
simul sanctissimae istius familiae primitias habere cupiens propriam, domum in terra
De Noiers ita disposuerat, ut locus pro domicilio monialium aptissimus appareret.
Sub Divina providentia rem aliter ordinante, praemeditatum opus imperfectum, per-
cussit. Verum enim, vero quamvis Joannes fraudatus fuerit a desiderio suo, retributio-
nis

tionis bonae voluntati debitae praemium non amittit, hanc etenim, consentiens et a Deo mercedem
ut pro terrestri Domo, quam Domino preparaverat, Ipse Dei vivi templum effectus coelestem
acciperet in mansionem, et qui in nomine Domini sponsus illius in castello suo totius enipere
gesserat, sorte feliori inticens in Dei tabernaculum, sacro castusianae religionis habitu re-
muneraretur. Non longe ante R^{mo} Patrem Honoratum de Champigny spiritu prophetiae illustratus
pues agierat, quod quidam accidit mirabili plane modo. Cum enim aliquando Domini
Bochart cum parentibus suis congregati essent, adfuit etiam praefatus pater Honoratus,
qui de rebus Divinis, uti solebat, sermones miscens, conversus ad Joannem, subdit, ad me-
liorem, ait, vitae statum, vocaris a Divino numine, castusianaeque vitae, profiteberis
post uxoris tuae obitum. Sexto abhinc anno Magdalena Joannis conjux pie naturae debita,
pues obiit. Cui cum justa post obitum viri ejus, rebus domesticis rite dispositis, vaticinium non
immemor omnem maret lapidem, quo inter castusianos annumeretur, tunc quippe reco-
rentia Honorati verbum susceperat, ut illius voci, non secus ac Divino cuidam, oraculo
obediret, uti se arbitraretur, id saepe saepius testatus est viri Dei, qui Divinae voluntatis
interpretus ipsi fuerat, Bernardus Vassal castusiae Parisiensis moderator sapientissimus,
dum adhuc in humanis esset, eminenti et solido ad pietatem, spiritu Joannem, ea tempe-
state computorum, magistrum, alie imbibebat, castusianaeque rigoris elementa instillaverat.
Discipulo suo, qui affirmare de rebus instituti nostri a tanto magistro eruditus cellam, obtinuit a
patribus, qui jam dudum, proselyti sui virtutem norerant. Ut igitur compos factus Joannes
novitiorum numero cooptatur a ven. Patre D. Adam Ogier Vallis viridis Piorum meritissimo. An-
num agebat octavis sexagesimum tertium, veneranda canitie senex cum attritu, jam christi
sacrae collum, novae rursus observantis disciplinae submittere non erubuit. Dum induit gregis
habitu, die 15to Martii anno 1613. Quam ^{proclamant} ~~proclamant~~ id in hac eremo novum coelestem
vitae novitatum, instituerit. perinde ac si hoc primum tempore, Divino se obsequio manci-
pere coepisset, hanc facile refertur potest: hic enim tanta vitae austeritate ceteris animi
virtutibus viam sternere coepit, ut non humano sed lapideo corpore praeditus videretur. Pa-
nis et aquae jejunia juxta primae vix, rigorem ordinis per in hebdomada observabat;
ut quae ferori suo stimulos adderet, dicebat saepissime, quo praesidio sublimior est et altior,
tanto per hoc illius observantia strictior esse debet ac purior. Remque coelestem contem-
plationi humiliter deditus vix necessariis, sannis oculis, indulgebatur, quem quoad in ordine
vixit.

vixit, capiebat ad paucas horas minime vestitus depositis. His prospectam quamdam
animi in Deum, suspensionem contraxerat, qua intus semper secum habitans, mentis cubicu-
lum, ne per exteriores hasce res evagaretur, custodit diligenter. Hinc solitudinis studi-
um raro cum saecularibus viris colloquebatur. Nichil sibi praeter simplicem, quamdam rerum,
praesentium, necessitatem, usumque absque ullâ cordis appositione vendicans: uncta velut pre-
teritientia, nullaque ratione ad se spectantia considerabat. Sine autem, spiritali Joannis edifi-
cium, aliis firmiusque origaretur, eo profundiores ipsius humilitas et radices egerat; quâ veluti
purgamentum domus, inutilem, plane servum sese viri sanctissimus existimabat; ex hac
suis despicentia, ita facile aliorum regimini sese subieciat; ut veluti in juvenilium etia-
tem, revolutus imo in puerilem, veluti modo genitus infans suis obtemperaret superioribus,
quos summâ revereantia, non secus ac quendam divinitatis simulachrum, prosequeretur. Cer-
tissima Vallis viridis, imo tota civitas parisiensis cum stupore simul et veneratione contempla-
batur senagenarium, senem, paucis ab hinc diebus in compertorum, camerâ magistrum, choro-
more puerorum, inservire, tyronis acriter viliora obire munia, candelabra gestantem, festini-
diebus omnis plebs mirabatur. Sed quid dico gestantem, cum jam positus esset super cande-
labrum, ipse lucerna ardens et lucens, ut vel ex hinc humilitatis eximiae radices circumquaque
diffunderet. Postquam proclara vitæ monasticæ proclaudia, absolute probationis anno, die
14. Martii Evangelistæ vota professionis emisit communi omnino, calceolo receptus, hinc
in illo veram fuisse sententiam, patet probantur, quæ dicitur cum consummatis perit homo-
tunc incipit, virtutis palaestram, per totum vitæ spatium, decurrebat habet, qui tamen non
secus ac si prima illud elementa non comprehendisset, evangelicæ perfectioni manum admo-
vit eo studio, eo spiritus fervore, ut coram Domino apparere vacans embesceret, soepe sopiens
horâ undecimâ venire deberet ad illius vineâ laborandum. Hinc summa exortatio humi-
litas, quâ in oculis suis sibi ipsi videbatur. Hinc odium, atque abnegatio sui, quæ hominem
Dei ad omnium virtutum certamen provocabat. Hinc sui diffidentia, quæ ad potentiam Dei dona
capescenda disponebatur, Hinc mentis pax et tranquillitas, quæ illum quietum semper
pacatumque reddebat. Hinc assiduum mortificationis studium, quæ tenaciter antiquorum
Patrum, vestigiis inherens ter in hebdomada nihil praeter aquam et panem degus-
tabat, et in illo rigore ad extremum usque spiritum perseverasset nisi superiores illius
ardorem coarctasset, ^{et multiplici abstinentia ad unicam singulis septimanis reducere. Hoc viri...} hoc vir Dei proinde indignus, qui per unius altitudinem et annis aliquando
post-

post mortuam at deficiens, jacens quo retro collocae ostium inventus est. Famulus h. abiit.
qui Habetis ab alienis aliis superaddidit, nam plerumque hi prandii lautiorum meliorum
que postea tibi vindicans vix necessaria subministrabat homini jam senectute et inedia
confecto. Id satis superque percontans libellus nusquam tamen de servi huiusmodi con-
questus est, ipsumque in flagranti delicto ab alio deprehensum, deflori apud comitibus
impedivit. Curabat viam Dei mandatorum, summa cum animi celeritate, ubi incepto
perfectionis itinere pedem nunquam, removens citate licet fractis et austeris admodum,
vitae laboribus, adeo ut jam, maturus gloriae videretur, cum ad cumulandum meritum ego-
rum, omerito militi, quo illustrior ei exitus pararetur, Christus aperuit, dum illi luminis
usum, eripuit. Itenim quia libellus acceptus deo erat, necesse fuit ut eum probaret tentati-
onem. Quamvis autem, celi lumen, non videret, nunquam tamen super oculorum, jactura lamen-
tatus dicebat cum beatissimo Tob. patientia prototypo, Dominus dedit, Dominus abstulit;
sit nomen Domini benedictum, superabundabat gaudio immobilis in Dei timore perma-
nent. Scilicet quippe melius esse spiritum videre quam carnem, et illos oculos possidere in
quos peccati pestifera non possit incidere. Unde libellus hanc coecitatem non ut poenam,
sibi accidisse existimabat; qui licet pontis, non tamen amiserat mentis oculos. Coecitas
venerandi semis solum, justitiae intellectus aciem non tulit exeret, quia in rebus divinis me-
ditandis seu contemplandis perspicacior effectus invictum ab oratione animum, minime
relaxabat; ad interna magis respiciebat, externis licet oculis praesentibus. Porro dum
libellus tanquam aurum, in fornace probatus magis ac magis splenderet, monachus
aliquis Joanni jam ad occasum vitae urgenti gratulabatur quod sese semper omnis exem-
plar sanctitatis praebisset, cui libellus ad laudes impatiens mox subjunxit: Tu Patre
hodie certis huiusmodi iuventutis tunc servorum attulisti, ego vero novissimus adveniens, nihil
aliud propter senectutis declinationem, multitudine et teporem asportavi. Qui ante aures vitae
cursum, eoque tanta sanctitate prosequutus fuerat, ut apostolum illud effari posset: Bo-
num certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi; pari quoque pietate vitae finem
conclutit. anno 1687, 10 septembris, repositam, tibi gloriae coronam, consecutus, relicto apud
omnes huiusmodi desiderio, Rector Dominum De Barille et alios quorum mentionem jam fecimus,
summa etiam necessitudo erat inter R. Patrem Joannem De la Barriere jubentem, congre-
gationis institutorem, et libellum, huius rei argumentum, est preciosissima Lipsiae theca,
quam

quam profectus Abbas in Urbem profectus hic ordinis habitandi causâ, a Clemente octavo Pontifice maximo ~~summo pontifici~~ accepterat, hanc valuti amicitiae suae archiepiscopo Dono dedit. Hubertus cum spiritus seculi rebus caritativam vitam sectatus est. Andreas de Rat in vita Mariae et incarnatione passim meminit Huberti, tantique viri testimonium, de sanctissima celebris istius Carmelitarum profert: quippe qui per triginta annos cum illâ conversatus fuisse noverat quo spiritu illa mulier ageretur, et qui prius in abscondito cellos tractatum de amore Dei confecerat, jure merito ad multiplicis discernendos amoris effectus vocari potuit.

Author vitae R^{di} Patris Honorati de Champigny scripsit personificae de Huberto, quam ea propositum humilitate fuisse testatur, ut indignum se prorsus sacerdote existimans, ad illam dignitatem angelicis humeris formidandam provocari dū reus arceat.

Pono cum filius sapiens sit gloria talis, et arbor bona non possit in alios fructus facere, in Huberti probitatis argumentum, et ad ipsius laudem, coronidem imponam ipsius elogio paucis referens, quam prolem ex Magdalena Rochart conjugis suâ Hubertus suscepit. Pater talis non degens filius fuit illustrissimus Dominus Franciscus de Noiers Hubert, Baro de Dangu regi a secretis consiliis, Cardinali de Richelieu acceptissimus qui proculatis summa cum laude, vitae integritate, modestia munia perfunctus, eminentissimo Cardinali regi clarum tenente, post illius obitum, recessit in Dominium suum de Noiers, ubi privatim agent quo melius sibi Deoque vacaret, ingentis opinione probitatis relicta recessit anno 1645, 2° octobris. Fuit in novitatu Societatis Iesu Parisiensis, quem magnifice contulit, fuit Ordinis nostri singularis amicus, a quo donatus est monachatus plenus cum praeterea et Abbat de Beuta Maria per totum Ordinem.

Habuit Joannes Hubertus duas filias quae sacrae sublimitati/amitiae apud Latinos nomen dederunt, quarum una vocabatur Donna Maria a S^{to} Benedito, quae dū novitatum magistrum, religiose admodum egit, altera Donna Magdalena a S^{to} Joanne nuncupabatur, quae cum per septendecim annos novitatus sapientissime direxisset, ex superiorum mandato venit Lutetiam, Parisiorum, cum sorore sua et aliis monialibus, ob ejusdem urbis Parthenii foundationem, Haec mater religiosissima excellenti ingenio, constanti propositoque tenax. Regulas tam accurate et admissim observabat, ut unum apicem aut iota unum a lege proterire non permetteret; quamvis autem zelo zelaret pro regulari disciplina servanda, in assuetudinem simul et fortiter omnia disponebat, tantis in eâ virtutibus

virtutis splendor erudit, tanta morum gravitas, tanta prudentia, ut viris sapientioribus esset
admiracioni. Addebat his virtutibus gubernationis infatigabilem, laborandi solertiam, unde
cum officio Prioris conjungeretur, strenue partes suas agens ita stantibus sollicitudinibus cum marie-
li tranquillitate moraretur coniungere, ut integram se semper servaret ad exercitia pietatis
quorum tractatione recedebat a viris fatigatis, et deo occultum, quoddam, apud se divitium
constituerat, in quo ab omni rerum praesentium amore, humanorumque accidentium solli-
citudine liberis animus in deo unico conditi sui bene conquiesceret. Liberrimum autem
aetherem, alius vero benignissimum semper apparuit, vixit in monasterio 41 annos quorum,
viginti unum, in regimine novitiarum, undecim, in officio subprioris et septem, in Prioris
munere, quae in dignitate postedita inter acutissimos dolores patensiae animique semper
cum deo conjunctissimi exempla Leticiae Parisiensis, anno 1640, 18 octobris summa cum
tranquillitate impollentem, Christo sponte suo spiritum reddidit.

Non piget his adiacere pauca quae in argumentum probitatis Joannis habebuntur
excerpta ex vita s^{ti} Francis de Borgia Societatis Tutae Generalis, (R. P. P. de Vargas S. J.), cujus ver-
ba de gallico idiomate in latinum reddimus: « Bernardus ignorat historiam, Comes de Bouché
fratris Ducis, Cardinalis et magni Prioris de Toyesse. Neminem latet quomodo fastidiosis
saeculi delitiis et humanam auram, apud Patres Capucinos sese receperit. Unde quid quae
etiam scit quomodo ob illius magnanimitatem, et in rebus bellis peritiam, in gentem,
atque etiam ob publicam necessitatem, prosertim autem, catholicae religionis quae ab here-
ticis undique oppugnabatur coacta fuerit habitum monasticum deponere, quo exercitatus
praefectum ugeret, verum nonnulli cognoscent quod pacto in Ordinem, unde exierat, reversus
fuerit. Non diffitemur quin per id temporis in alium mutatus fuisset virum, Divitiae siquidem
quibus abundabat, honores, vitae longe commodioris voluptates illicitae, in quas proceps
mebat, corruperant mores illius. Dominus Joannes habet magister in camera Parisiensis,
Comptorum, pater Domini de Moyers, dissimili et proli Franciae regni minister tunc erat
prosperitas domus illius, et Cardinalis ejus fratris. Cumque summa morum probitate
proditus esset Joannes satis superque observaverat plane fuisse extinctum in Duce
spiritum Devotionis et pietatis christianae. Aliquando cum Joannes deum, oraret in
ecclesia Abbatis s^{ti} Andonis Rothomagensis, vidit Ducem, magnam nobilium, catervam
stipatam, praeterantem, insublatam praerens ab eis unguentissimo altaris sacramento.

Hoc justissimum, et sanctissimum, amoris Divini fignus in exordia, et tanto majes-
 -tatis oblitio non modicum Joannem constiterunt: qui statim, procer in coelum, vibravit
 pro ductis conversione necessitate. Sic enim afflatus Divino numine rem aggressus est. In
 ea tempestate. vidu B^o Francis de Borgia in gallicum sermonem, translata vulgaris erat
 apud multos, cumque unum, exemplum concinne, compingi curasset, ad arbitrum, ducit
 ad hunc unctis e sublimis egressis librum de industria. hunc sui oculis habuit, qui deside-
 -ravit illud tactus illum, instantem petit a libello, cumque rex prudens aliquando ducit
 denegaret librum, ut prole, accebat, secularibus ejus moribus parum convenientem, tandem
 factus est de ejus causa vitam hanc attulisse, quam quidem, ei videns recessit. Interim
 dux impatiens surgens e lecto noctem totam, in percurando libro transiegit. Cujus lectio-
 -ne ita fuit commotus ad poenitentiam, ut post die cum Joannem conspexit, in illius collo-
 -quens effusus in lachrymas dixerit: Tandem aliquando mi pater, dux gaudere vult alium
 ducem, totum, dei famulatu me addico. Quod quidem prestitit in Ordinem M^o Francis
 reddent. » Hactenus vita M^o Francis de Borgia. De Joanne p^o mentio in necrologio
 Vallis rindis: « 4° Calendas martii professionem emisit Dominus Joannes Hubert mo-
 -nachus noster, qui legavit nobis in testamento suo summam 384 librarum
 Decem solidorum, unde cum annuorum Canoniarum annui redditus in duobus parti-
 -bus tam super receptis quam vectigalibus Regis, habet cum libris suis anniver-
 -sarium, perpetuum, et participationem omnium bonorum nostrorum spiritualium,
 ultra participationem Ordinis. »

Hugo de la Fargette p^o 9 oct. 1611, obiit 11 oct. 1626 ex d. . . . 1627.

Joannes Bertereau p^o 30 nov. 1600, obiit 2 Dec. 1626 hospo Vallis St^o Georgii ex d. 1627.

+ Adam Ogier olim Prior obiit ex d. . . . 1628.

+ Joannes Le Court p^o 29 jan. 1581, hospes Bassoeville abbas hinc Vallis profundae
 obiit 18° julii 1628 ex d. 1629, de eo mentio fit in carta Capituli generalis sic: «
 D. Ludovicus de Basemont confirmamus in Prioratu Joannem Vallis profundae quem nos
 nimis utilem, nunc in Prioris officio quam olim in procuratoris fore speramus, Dominis
 .que vicinis gratum, et quo Ordinis tantum, non regni curalem, prout quantum in
 nobis est pro illo apud eosdem Dominos vicinos spondemus, D. vero Le Court suum prodece-
 -sorem, remittimus ad domum Parisiensem huius professionis, reponimus quo in eodem, de quo
 attemptum

assumptus est procuratoris officio, quodque solo obediencie verbo reliquit, ut tam tu-
quam Dilex Dominus honori consulatur.

+ Ludovicus de Bazemont nobilis adolescens vixit 18^m aetatis annis,
attigerat, cum Carthusiensis Ordini nomen dedit in castella Vallis viridis, in qua fuit profes-
sionem, 6 martii 1565, et ex qua ad Vicarii Salutarium officium, assumptus inde sancte
lucis in Parisis Prior institutus fuit. Anno 1587 (vixit 1588) R. P. Hieronymus Marchand
coenobiarum castoris Lugdunensis summus Ordinis Antistes a Capitulo generali elec-
tus huc novellae plantationi profecit. V. Ludovicum, qui anno 1589 ex hac domo ad
Vallis profundae regimen, in comitiis generalibus translatus, ibidem, semper pons solus
(Deserta quippe Distractaque tumultibus bellicis domus erat.) permansit usque ad annum
1602, quo Bassaville Prior per Capitulatum gentis ordinatus ad amicam solitudinem
inheleant, misericordiam consequitus est circa annum 1604, et ad suae professionis domum
redit, ibidem virtutibus omnibus affulsit, in eo siquidem, candor admirabilis, mo-
-rum facilitas, modestia, serenus spiritus, observantiae regularis zelus, misericordia in omnes
affabilitas bonitasque excelluerunt, quibus venerandus senex omnium sibi animos
conciliabat. Accidit aliquando ut, dum pergeret ad Ordinis comitia, et conficiens per
proscriptos Carthusiae majores montes proceperit cum equo in imma rupem, delapsus fuisse.
Iam miserando casu nunciato Patribus, R^{mo} Carthusiae Priori de Ludovici sepultura sollicitis
(R. P. Marchand)
ipsum etenim extinctionem putabat, submisit homines qui corpus ex prosepicio extraherent,
verum, non sine stupore repererunt patres, illo sum, et Divini prout officii persolventem,
vident et equum stantem, in columenque tanti lapsu minime offensum. Extractus ex
prosepicio Ludovicus testis de R^{mo} Patri ceterisque comitorum generalium Patribus,
hominem, redivivum omnes mirantur, qui summus Ordinis Antistes gratulabundus ait:
multas Divinae bonitati ipsum debere gratias pro importato tali beneficio. Bello buliens
Ludovicus respondit, numquid Juris meum, agere deus potuit, nam ex altiori loco in pro-
fundiorum, medari non poterat prosepitum. Ad hoc verba R^{mo} Prior vultum ad severita-
tem componens corripuit joculari Ludovici cavillationem, cui in delicti piaculum injunctum
per alterum recitandum. Postquam autem, a molestia eorum temporarium curis fuit expeditus,
redux Parisis multos annos antiquioris officium, exercuit, tanta autem mansuetudine pro-
ditus erat, ut de nemine malum cogitans, omnes novitios paullim admittere et, neminem

men, e religionis gremio repelleret. Debaitionis vitii os or maximus, nusquam alienam
maledico dente carperet famam, auditus est; tanta paupertas in cella ut vasis libus appareret,
et proster vitas sanctorum, et rosarium possideret. Tanto in rebus agendis venerandus senex
iudicio pollebat, ut D. Augustinus Toyenck Cantuariensis moderato sapientissimus
illum, sapissime conularet, illius consiliis adhaereret. Tantus mentis candor, tanta devotio
inter sacrificandum, tanta in Ludovico pietas lucebat, ut ob multiplices, illius virtutes
fore omnium monachorum, confessiones exasperet. Tandem fidelis servus postquam sexa-
-ginta sex annos in Dei amulato summo iure, simplicitate et innocencia
hanc egisset, caku e lectulo decidens, extremum contraxit morbum, quem patienter admo-
-dum sustinuit: Sic exaltationis sanctissimos crucis sacerdos heidem ad artem adiuturum
senex, illius percepturus benedictionem, quem vobis fratrem vite mee occurrent, Divinitus proe-
-sentiens, rogavit, ut dum sacra perageret, vivorumque memoriam faceret, tum non
oblivisceretur, quia in illo temporis momento in humanis versaturus erat angustis, descendit
sacerdos missamque conventualem, celebrat, vineque inter canones, conventus ad verba
Benedictus qui vivit in nomine Domini, pervenerat, cum frater conversus qui Ludovici edu-
-candus habebat adolans, pulsat sacristae fores, moestusque venerandus senex in extremis
positum renunciat, rediit in cubiculum, ipsum animam sanctissime exhalantem reperit anno
1630, 14 septembris octavis anno 86. Sequenti nocte Ludovicus amico cuiusdam tuo iuxta cartu-
-am Vallis profundae habitanti se visendum, in somnis praebuit, illum admonuit se jam
velitum, gloria donatum, Divino conspectui potiri, postquam paucis horis in purgatorii ignibus
demoratus fuisset. Haec verba apostoli ad Corinthios subiungens, sic tamen quasi per ignem
Vir ille exasperatus dileculo decurrit ad cartuam Vallis profundae ut inquireret de
venerabili patre Ludovico, visionemque firmiter animo suo impressam, illaque Divi
Pauli verba, sic tamen quasi per ignem, litterarum quamvis recitans, patribus manifes-
-tat. Illi vero quid Ludovicus aciderat ignorantes, quid respondi darent non habuerunt. Vixit
paucis post diebus mortis illius deamiciata, quid sibi vellet vitio edocti, hunc piissimum
patrem, sanctorum coetui quoniam perfectus in formis imitator fuisset, aggregatum intellexerunt.

Hilarion Rebours p. 3 on v. 1610, obiit vicarius Vallis profundae 11 sept. 1688 aet. 1629.

+ Desiderius Grillo nota professionis emit. ann. 1574, 1 m. aet. in etero obit
perit obiit in hac Domo anno 1631, 11 aprilis postquam 58 annos laudabiliter vixisset in
ordine

Ordine. Priorem egerat in Domino Bassoeville et Vicarius Vallis viridis.

Guillelmus Thomas prof^{us} 16/ junii 1585 obit hosp^{is} d'Auray, 22 oct. 1630 ex a. 1631.
22 annos fuit hosp^{is} d'Auray, vir ita laboriosus et inter spiritualia exercitia manualibus operibus deditus, ut plurimos libros vetustate corruptos et defectuosos reperiret et in meliorem statum redigeret. obit in senectute bona 22 oct. anno 1636.

Henricus Grenet Parisinus eximiam vitam innocentiam a saeculo exorsam maxima posteriorum virtutum copia in religione auxit. Vitam plane angelicam, in hoc saeculo deserto a primis tyrocinii diebus ad ultimas usque metam agent, atq. videm brevem. Vix enim a professione, quae anno 1629, die 26 martii ob incarnationem Domini per translationem, solemnem, contigit, duorum annorum circuli praeterierant, cum extremo morbo confectus brevi consummatus explevit tempora multa, repletus quae fuit a Deo ne malitia mutaret ipsi insinuationem. Cujus morum innocentia, modestia, mansuetudo, humilitas, regularisque observantiae studium omnes in illius admirationem et apicabant. Lactulo affixus in extremo morbo dixit adstantibus se neminem unquam in cellam colloqui gratia admittisse, nisi ut prius sermonibus christianos ad vitam virtutis copiosius accenderet, vel ut ex ipsorum conversatione ad Dei amorem incalascens sanctionis vitae semitae gradiretur. Animum agent dum ultimum, vultu monachi dicebat, spiritu prophetico illustratus, nonnullis quid tibi futurum esset, praesagebat. Percont ipsum nunquam Beatae Virginis conspectu recreatum fuisse, nec mirum quippe qui sanctius audiret quod omnes, et monachos numeris omnibus absolutus. Spiritum Deo reddidit anno 1631, 5 aprilis relicta sanctitatis quinquena.

+ Joannes Faillat prof^{us} 2/ februarii 1587, fuerat Rector Batavi, obit 28 oct. 1631 ex a. 1632.

+ Franciscus de la Cour vir illustris generis splendore, qui Vicarium primo Vallis viridis deinde Priorem in Domibus Vallis profundae et Bellionis egit, a quibus officiis exoneratus rediitque in domum suae professionis, quo soli Deo vacaret imperturbatus libere, religiosae animae, conversationis semper fuit silentii custos egregius et solitudo. Insigni morum gravitate et mortificatione exarmatus sese virtutis omnis simulum exhibuit, ad meliorem vitam evocatur anno 1632, 16 julii postquam 53 annos laudabiliter in Ordine vixisset, natus annos 73.

† Gabriel Billecoq abbas Prior obit ex a. 1634.

Claudius Bocheron ex nobili familia oriundus, spectis saeculi delictis nota
monastica nuncupavit anno 1577, die 24 nov. Diem extremum clausit anno 1635,
19 martii, postquam 60 annos laudabiliter ~~vixisset~~ in ordine exegisset, mirae simplicitatis ^{vita}

Adrianus Thorel obiit 28 junii ¹⁶³⁴ post completorium, ex ch. 1635

Ludovicus Berault novitius, Parisinus vitae admodum austerae in brevi consummatus
obiit 12 maii 1634 ex ch. 1635

+ Simon Regnault Prior obiit anno

Victor Petitpère vota professionis emitit anno 1608, 8 aprilis, Vicarius Certatioe
Borbonensis effectus, duntaxat officium, in certatiâ Parisiensi agens illud et vitam hanc
mortalem reliquit anno 1637, 7 januarii, vir fuit multum religiosus et sanctus.

Claudius Royer prof. 15 aug. 1628, procurator Vallis profundi obiit 6 oct. 1636 ex ch. ¹⁶³⁷
(Vita sanctae conversationis.) cui fuit statim opportunè successit Jean Aubourg, coadjutor noster.

Joannes Aubourg prof. 25 dec. 1622 sacrista Burlesianis obiit 12 dec. 1637 ex ch. 1638.

+ Nicolaus Patet prof. 8 j. ann. 1583, antiquior, alias Prior Vallis S^{ti} Georgii et Porci obiit
23 sept. 1638 ex ch. 1639, De quo sic fit mentio in necrologio Vallis viridis: «62 idus jan.
uaris habuimus a D. Nicolao Patet summam 1200 librarum donationem, quam sum-
mam nobis ante suam professionem completo testamento suo legavit et dedit, cui ob
hujusmodi beneficium memoriam, huiusque parentibus vivis ac defunctis ^{communi} confirmatione
loci nostri conventus consensu et R^{di} Patet confirmatione concessimus unam specialem
licentiam, perpetuam.

Nicolaus le Scellier obiit 18 augusti 1639 ex ch. 1640.

Basilus Mare prof. 24 julii 1611, vir profundus et doctissimi sermonis, obiit hosp. Avaray 9 aug. ^{1639 ex ch. 1640}

Claudius Guerin prof. 21 martii 1632 obiit 7 aprilis ex ch. 1640.

+ Joannes Chevalier vitam monasticam professus anno 1585, die 22 Decembris
huius domus antiquior vitae curam assumpsit anno 1641, 23 Decembris, octatis anno 78,
postquam 57 annos laudabiliter in ordine vixisset. Proferat certatioe Thalesse.

Seraphinus Faure Parisinus fuit professionem 6 aug. 1617, Procurator Diem extremum
clausit anno 1642, 21 octobris, habuit phen. unum proalt. monach. et nuntios, De B. M. e. unum
Anniversario per tot. ordinem ex ch. 1643.

Ludovicus Nazaris prof. 21 martii 1632, Vicarius Vallis S^{ti} Georgii obiit 27 oct. 1644 ex ch. 1645.

116
Jacobus Guillier *prof* 30 nov. 1610, obiit 22 februarii, octetis aetate 67, anno 1645 ^{un. 4.} 1645.
+ Christophorus Bochari germanus pater B. Honorati de Champigny Ordinis Capucini-
nomini, de quo jam egimus in elogio S. T. amicit hablet, calcato mundi: partu juvenis adhuc
Cartusianae familiae nomen dedit, et fecit professionem, anno 1608, 28 octobris. Varia valde
exemplariter obivit munia, vicarium, liquidem, Vallis viridis et coadjutorem, postea Rector
Bellulani, Vallis S. Georgii et Ligeti egit. Deinde, ad domum, huius professionis rediit ibique
antiquior sancte exspiravit anno 1664, 28 junii, octetis huius anno 71. Vir fuit eximius
probitatis, innocentiae et miri spiritus perorator, quo omnes ad observantiam, regularem,
solitae solitudinisque amorem, suo exemplo provocabat. In extremis annis fuit senex
veluti in alterum, virum, revolutus singula ordinis munia tanta cum alacritate obibat,
ut nullus eum, conspicere posset ad lecticiam, properantem, choro assistantem, quin
stationem spiritum, devotionis conciperet. Vir erat verborum, parcissimus, adeo ut ni-
quis ipsi um, adiret, hanc semper saeculares alloqueretur, ipsosque brevi quidem, sed
devoto sermone refectos dimitteret. Dedit huius Domini humum ann. 1600 aureorum, solarii.

Mauritius Senot anno 1584 mense junio nota professionis emisit, mortu-
us anno 1638, die 12 nov. ^{noto an. 80} vivit in ordine 55 annos laudabiliter. Hic Domum lachry-
manum, a Deo consecutus nunquam, ad praenitentiae sacramentum, accessit, quin
magnam lachrymarum copiam, quibus animae huius labe abstergeret, effudit.
Cultor etiam, fuit eximius Beatae Virginis. —

Bruno Ruade Episcopus Conseranensis. Patria S. quit annis in annis teneris.
ribus secretis curiam, magnatum, etiam, proelia quamplurima adiit, in quibus non semel
Dei vitam periclitatus sibi melius consulens, morte valdicto, ad Palladium se transtulit.
Literas itaque repetens humum in eis exasit, ita ut etiam, plures per Parisiensem
ecclesiam verbum Dei disseminaverit. Hinc Romam, contendens in facultate romana gradum
Doctoris ac professoris saecropaginae assumptus est, eodem tempore Protonotarius S. R. E.
instituit. Parisios reverens suggestionem, repetit cum plausu Dei verbum, ex angelis ans.
Deum inter haec cogitans salubriora, calcato mundo, se ad cartusianos Parisienses rece-
pit (professionem emisit anno 1611, 12 martii), ubi vicarius instituit magnum sibi nomen ob
concionandi facundiam, comparavit apud magnates. Quidam poetae ex eius familiaribus
brevis poemate gallico eius officium, celebravit mores et genium, et alia quae typis man-
- 2. ata sunt.

9-5
Data sunt. Inter eos vero qui Brunoni penitus adhererent fuit Dux De Bellegarde
Burgundiae Rex, et Indifer regius, qui illum ita describat, ut in omni impellibile argentea
domus suae gus effigiem sculptaret. Cum autem Octaviano De Bellegarde suo consanguineo Episcopo
Conseranensi obtinisset a Rege Senonensi Archiepiscopo copiam, obtinuit ab eo pariter Episcopo
Conseranensi dicto Brunoni. Consecratus igitur Lutetiae Parisiorum, apud Cartusiam
anno 1634, die 10 martii ab Octavio De Bellegarde Senonensi Archiepiscopo cum primis
se ad conionandum dedit minorem plantam, habuit ex predicationis diltitudine. Ab ubi
ad sedem suam pervenit confectus, vicinam regionem, Evangelii predicatione complerit
tanto fructu et frequentia, ut nuncuparetur homo Apostolicus et oraculum Agnitivae, quod
experti sunt Lolotani. Ut ut videas ipsum non tam eloquentiam, quam eloquentiae
fructum intendisse, circa morum corruptionem, vehementer invehabatur, sed et in ipsos
suae Ecclesiae Cathedralis clericos maxime aduersus concubinos valde infrendebat.
Quod nonnullis ita fuit ingratis, ut ejus camerac caminum, primo efflorent, et se
percutus sumus ipsi aut illuderet, aut faceret incommodum. Jam autem, senio ac-
cedente laboribus fractus et minutus ingenio per intervalla, obtinuit tibi coadjutorem
Episcopum, in cujus solitudine pastoralis requiescent, ipse secedebat interdum in
Lolosanam, Cartusiam, cui omnia bona sua legavit remittentibus fructu Capituli sui
clericis. In hac vita migravit anno 1645, 2 februarii in Cartusia Lolosana sepul-
tus. Habuit plenum, cum psalterio monachatus, et missam de Beati. cum universa
necesse totum Ordinem. De quo sic mentio in neurologio Vallis viridis: « 4° Dies
martii D. Bruno Ruedae profectus noster postea Episcopus Conseranensis, in professione
sua. Dedit nobis 800 libras Buronenses cum pluribus libris, picturis et utensilibus, ha-
bet participationem omnium bonorum spiritualium. — » Francisus Harloent Archie-
piscopus Rothomagensis in apologia Evangelii pro Catholicis lib. 2. pag. 375, Brun-
nonis meminit his verbis: « Merito universos e monachis Episcopos suos eligit orientali
ecclesia, gaudetque galliana nostra, spe redeuntis illius felicissimi Lirimentis seculi
exercitissimum, in arte illa artium, Regimine animarum, Domum illam, Ruedium,
e nobilissima Parisiensi Cartusia, ut e militari tabernaculo in Conseranensem, solo
et pulverem, processisse, ac sub nomine Brunonis Conseranensis, Gregorianum, in morum
monasticum, Dialogum, cum cura pastoralis conjugare. Quod non dubius speremus
cum sic

cum sic Cantuarienses florilegae illae apes distendunt nectare cellas? » Haec illa scribat anno ⁽¹⁶²⁵⁾

Joseph De Chaserets ante Ordinis ingressum consiliarius in castello Parisiensi, post mortem cum Domino Petre Sequier (qui habuit tyronis dimisso postea ad Decretorum usque facultatem Regni Franciae cancellarii et regionum, sigillorum, custodis munus exercuit) - fecit professionem, 12 februarii 1613, Decebat autem Provisor Normanniae cujus obitus signatus in ch. anni 1646, De quo sic meminit necrologium: « 7° Idus novembris hinc armenus D. Joseph De Chaserets non archi nostri a quo habuimus 700 libras buronenses inter quodam plures libras, picturas et varia cellae utensilia, quae secum attulit. Obiit 24 junii 1645 ex ch. 1646.

Carolus Olivier prof^{us} 29 aug. 1621, obiit 26 oct. anno 1645 ex ch. 1646.

+ Augustinus Joyault Prior obiit anno 1646 1646.

Nicolaus Le Due prof^{us} 21 dec 1615; obiit iudex Ballivarius, octogenarius 28 maii 1646 1646.

Guillelmus Pastey, ^{prof^{us} 10 Dec 1615} ~~prof^{us} 10 Dec 1615~~ legavit nobis, hospes Aurelius obiit 24 oct. 1649 ex ch. ^(ex ch. 1647) 1650.

De quo sic meminit necrologium: « 8° Idus Decembris professionem emisit S. Guillelmus Pastey, qui legavit nobis in testamento humerum, 4000 librarum buronensium, habes. Domus est armenum. -

+ Claudius Courcher vitam monasticam professus anno 1604, 20 augusti, diem extremum clausit in hac domo anno 1652, 14 februarii, octatis anno 74°. Proferat Dominus Abbas villae, Vallis de Petri et Aurelianensi. Vir valde humilis, mundo mortuus, obitus aspectus nescio quid ingereret pristinae vitor. antiquorum Patrum, ad opus silentii et solitudinis amator, ut omnem proclatorem abdicaverit, quo soli Deo vacaret.

Jacobus Menant prof^{us} 20 aug. 1604, hospes Basae villae obiit ex ch. 1652.

Deo hinc custodiae Vallis viridis 1200 libras.

Pacificus Gauttier prof^{us} 25 martii 1641, in otiosi flore ad meliorem vitam evocatus anno 1646, die 14 aprilis, cum hanc erumum, religiosam admodum conversationem, modestiam et virtutem suam, fragrantiam repleverit, octatis 24° anno. -

Franciscus Besson prof^{us} 1 nov. 1630, provisor obiit 5 maii ex ch. 1653.

Anthelmus Vautherin prof^{us} 25 januarii 1633, sancta vir valde religiosus et exemplaris obiit ^(obitus ann. 1653)

Claudius Du Carruge prof^{us} 15 aug. 1606, obiit 14 aug. 1653 ex ch. 1654.

Maximus Chuppe prof^{us} 5 martii 1645 obiit 7 junii 1654 ex ch. 1655.

Petrus Angely prof^{us} 2 aug. 1609, hospes Basae villae obiit 3 maii ex ch. 1656.

132
+ Sebastianus Harrier prof^{us} 15 aug. 1606, Prior Durclianis obiit 21 oct. 1657 ex ch. 1658.
de quo sic meminit necrologium: « 18° Oct. sept. professionem emisit S. Stephanus Harrier in
cujus gratiam, pater ejus dedit majori nostro altari paramentum, completum de panno serico
scutulato colore albo cum casula sacerdotis albaque bona fecit nobis.

Benedictus Paris prof^{us} 15 aug. 1640, obiit 17 martii 1658, ex ch. 1658.

+ Gregorius Guyonière prof^{us} 16 sept. 1612, Prior Durclis. Decedit 4ta aug. 1658 ex ch. 1659.
Dixit fuit procurator habuit plenum cum ps alteris monach. et mittam de B^o M^o cum Annivers. per tot. ord.

Ludovicus Comtesse prof^{us} 20 martii 1646 obiit 20 oct. ¹⁶⁵⁸ post-completorium, octavo 75, ex ch. 1659.

Raphael Verrier prof^{us} 2 aprilis 1646 obiit 18 j^uni 1659 hospes Vallis Ste Georgii ex ch. 1659.

Stephanus Gemmaris prof^{us} 2 Aprilis 1646, obiit procurator Durclis 8 aug. 1659 ex ch. 1660.

Jacobus De la Costure prof^{us} 22 j^ulii 1633, obiit 17 j^uni 1659 ex ch. 1660.

Claudius Charles prof^{us} 6 aug. 1634, obiit 17 Dec. 1659 ex ch. 1660.

Augustinus Montirouge prof^{us} 23 febru. 1642, Decedit vicarius habens mitt. de B^o per tot. d. 28 mai 1660

Ludovicus Le Mée prof^{us} 21 Dec. 1635, hospes Basoerillae obiit 24 oct. 1660 ex ch. 1661.

+ Petrus Plogny abas Prior obiit anno 1660

+ Anthelmus Maugarmy prof^{us} 2 aug. 1609, Prior Apponiaci abas Bellitacii obiit 1° martii 1662 ^{ex ch. 1662}

De quo sic necrologium: « 2 Augusti S. Anthelmus Maugarmy professus noster in professio-
ne sua dedit nobis summam 3300 librarum cum pluribus libris et utensilibus, quod secum ^(cassault)

Agathangelus Mingres prof^{us} 5 martii 1645, hospes Durigniensi obiit 4 aug. 1662 ex ch. 1663.

Carolus Terrault prof^{us} 24 febru. 1630, obiit 9 Dec. 1662 ex ch. 1663.

Michael Ragault prof^{us} 21 Dec. 1622, hospes Legat obiit 17 febru. 1663 ex ch. 1663.

Petrus Boucher prof^{us} 21 martii 1632, Vicarius Apponiaci obiit 20 sept. 1663 ex ch. 1664.

Bonaventura Cassault prof^{us} 23 febru. 1642 obiit 8 j^ulii 1664 ex ch. 1665.

Innocentius Barbeau prof^{us} 25 apr. 1639, Vicarius obiit 11 Dec. 1664 ex ch. 1665.

+ Bruno Boivin prof^{us} 15 aug. 1640, Prior Durclianis, abas Prior Belnet et Bellitacii obiit 13 aug. 1665 ^(ex ch. 1666)

Hieronymus Tuliot prof^{us} 16 sept. 1612 obiit 28 aug. 1665 ex ch. 1666.

Bernardus Terray prof^{us} 18° nov. 1618, hospes Apponiaci obiit 28 februarii 1666 ex ch. 1666.

+ Nicolaus Camus at prof^{us} 25 januarii 1633, Prior Bellionis, abas Prior Divionis, convicator
Burgundiae, habens mittam de B^o t^o per tot. Ordinem obiit 10 j^ulii 1666 ex ch. 1667.

Antonius Scouvion prof^{us} 2 febru. 1661, sacista Basoerillae obiit 7 oct. 1666 ex ch. 1667.

Ambrosius Heliot fecit professionem, 16 sept. 1613, anno 1667 die 15 junii
ad coelestem patriam, ut credere par est, ex olivæ Viri prout auctor admodum, sitae. Singulis
peris sentis crucem, in suo genu scapello affirmatam, non sine sanguinis effusione, eodem
instrumento in memoriam, Dominice passionis renovabat. eadem die solo pane et aqua
vivitans. Fuit etiam, 2^a et 4^a solitas, juxta primorum Ordinis rigorem, abstinentias
servare. Fuit silentio et solitudini ita addictus ut a spectaculis et colloquiis semper
abstineret, rarissimeque seculares vel religiosos in cellam admitteret. Librum ulceribus
diutissime cruciatus nunquam tamen ab officiis tam nocturnis quam diurnis aleret inde-
fessus divinarum laudem, cantor. Quamvis autem crebris infirmitatibus laboraret, nul-
lum tamen, qui sibi ministraret, famulum voluit, quem non sustinuit nisi paucos
ante suae mortis horas, Domino vicario etiam, hoc ei imperante. Chorus semper frequen-
tavit usque ad ultimum, per e diem, quo adstans sabathi properis ibi: extremo corruptus
morbo, seu potius natura viribus deficiente. ad cellulam deportatur, ubi Dominica die tra-
sacta, sub matutinas perice 2° placidissime expiravit. Habuit missam, De B^o M^a per
totum ordinem, in quo vixit laudabiliter 56 annos, de quo meminit necrologium, in hunc
modum: « 8° Calendas Januarii S. Ambrosius Heliot dedit pulchram, et magnam im-
pignem, Divi Thomae Baptistae argentearum, et deauratarum, pondera 14 marcarum, et alia bona »

Joannes Gesproy prof^{us} 31 Dec. 1625, hospes Parisi obiit 18 junii 1668 ex ch. . . 1669.

Ludovicus Grassebeau obiit 8 oct. 1673 ex ch. - - - - - 1674 -

+ Dionysius Nicolas prof^{us} 8 Dec. 1635, alius Prior Apponiaci, ibidem mortuus 11 junii
1674 octatis anno 71 - - - - - 1675.

Lucas Crochart Parisinus prof^{us} 9 aug. 1620 mortuus 27 julii 1676 octatis anno 76 qui
ultra 57 annos laudabiliter vixit in Ordine ex ch. - - - - - 1677.

Jacobus Mongin prof^{us} 15 martii 1637, hospes L. Auzel'aniensis ibidem decessit 16 aug. 1676
ex ch. 1677.

+ Joannes de L'Espey prof^{us} 21 Dec. 1625, Prior Rothomellae. diem extremum claudit Sept. 1676
egrotat vicarius, Parisi et Rothomagi.

Claudius Chappellain prof^{us} 22 martii 1656 mortuus 15 januarii 1677 ex ch. . . 1677.

Milition D'Espineu vicarius S. Auzel'aniensis obiit 26 februarii 1679 ex ch. 1679.

Bruno Boutet insignis hujus castitiae ac Auzel'aniensis benefactor, etate siquidem
profectus habitum religionis suscipiens dedit acriter summam, sexaginta mille librarum, unde

unde habuit missam de 8° M^o per cot. ordinem, obiit 24 Januarii 1679 ex ch. 1679.

+ Hugo Germain Pion Divionis Decessit 22 augusti 1679 ex ch. 1680.

Ludovicus Gorillon coadjutor hujus D. benefactor obiit 7 sept. 1679 ex ch. 1680.

Simeon Guerin coadjutor Basovillae obiit 28 oct. 1679 ex ch. 1680.

Pauficus Aliamet obiit 21 oct. 1679 ex ch. 1680.

Franciscus Pilon obiit 4 maii 1679 ex ch. 1680.

Joannes Calant obiit 15 oct. 1680 ex ch. 1681.

Milarius Corteron novem, promotus hospes Basovillae obiit Nov. 1681 ex ch. 1682.

Joachim De la Hogue obiit die 27 Februarii 1684 ex ch. 1684.

Guillelmus Liesse Rothomagensis vota professionis emittens anno 16... die...

aliquandiu functus officio vicarii in hac Domo, ad extremum usque spiritum cum magno
spiritus fervore perseveravit, indefessus in chori frequentatione, in decantandis laudibus
divinis, Decessit 1 martii anno 1684 ex ch. 1684.

Franciscus L'Anglois hospes in Domo Luviniaci obiit 25 aug. 1683 ex ch. 1684.

Michael Le Febvre hospes in D. Aurelianiensi obiit die 30 aprilis anno 1684 ex ch.

(hactenus notitiae. Litterae de la /i ex D. Le Vassour)

Catalogus Conversorum Vallis viridis.

Guillelmus la Branche, habens bicenarium per tot. ordinem, obiit ex ch. anni 1391.	
Hemicus Martini obiit ex ch.	1393.
Joannes Almannus obiit ex ch.	1394.
Theobaldus Herpin Decessit 3 ^o Cal. Aprilis, cujus obitus signatur in charta anni 1403 cujus gratia Joana Lussiere soror ejus dedit hunc domini ad valorem 300 francorum vel inter, de qua fit mentio inter benefactores Vallis viridis.	
Stephanus obiit ex ch.	1408.
Stephanus de Gros obiit ex ch.	1414.
To Docus obiit ex ch.	1415.
Joannes Ambrosii obiit ex ch.	1417.
Nicolaus Brenost obiit ex ch.	1418.
Martinus Poupart obiit ex ch.	1431.
Gerardus obiit ex ch.	1431.
Petrus de Vallibus prop ^{er} hujus S. hospes majoris cartusie obiit ex ch.	1439.
Petrus de Rupe obiit ex ch.	1449.
Petrus Linot obiit ex ch.	1450.
Alphonse obiit ex ch.	1452.
Joannes Barillet obiit ex ch.	1452.
Martinus Singler obiit ex ch.	1456.
Matthaeus Dacier obiit ex ch.	1460.
Thomas Regis obiit ex ch.	1463.
Thomas Godfrey obiit ex ch.	1463.
Joannes Laguide	} obiit ex ch. 1467.
Radulphus	
Petrus Richard	
Lucas	
Odinus	obiit ex ch. 1470.

Firminus	obit ex ch.	1471.
Joannes Bene	obit ex ch.	1474.
Joannes Dagne	obit ex ch.	1476.
Joannes Merlin	obit ex ch.	1477.
Antonius de Langres	obit ex ch.	1485.
Joannes Cavellius	obit ex ch.	1485.
Cornelius	obit ex ch.	1499.
Joannes Pelisson, hic diu vixit in ordine nam, anno 1634 missus fuit hospes		
Ad Donum Reaee, obit ex carta anno		1501.
Guillelmus de Molendino	obit ex ch.	1506.
Petrus Coignet	obit ex ch.	1509.
Joannes Souhart	obit ex ch.	1512.
Joannes Motin	obit ex ch.	1516.
David Samsson	obit ex ch.	1518.
Matthaeus Gaudillon	obit ex ch.	1518.
Joannes Romarin	obit ex ch.	1519.
Joannes Cherouville	obit ex ch.	1521.
Guillelmus du Monstier	obit ex ch.	1521.
Guillelmus Moineau	obit ex ch.	1522.
Joannes Froissart		
Guillelmus Clerici		
Thomas Bouloti	obit ex ch.	1523.
Theobaldus Pouchier	obit ex ch.	1526.
Matthaeus Chalieu	obit ex ch.	1529.
Petrus Gerault	obit ex ch.	1529.
Dionysius Lavernier	obit ex ch.	1531.
Dionysius Hamelin	obit ex ch.	1532.
Joannes Morette,	obit ex ch.	1533.
Gerardus Goyet	obit ex ch.	1539.
Joannes Savoye	obit ex ch.	1541.

Radulphus Bance spiritum & corpore reddidit die 26te junii anno 1543 ex ch. 1544.
habens missam de B^e M^e in provincia Francie et anniversarium per totum ordinem.

Joannes Des Champs obiit ex ch. 1544.

Henricus Rancet obiit ex ch. 1547.

Joannes Larcival obiit ex ch. 1547.

Antelotus obiit ex ch. 1554.

Joannes Gaveron obiit ex ch. 1554.

Nicolas Choquet obiit ex ch. 1555.

Joannes Ryout, habens missam de B^e M^e in provincia Francie obiit ex ch. 1555.

Melarius Olivier obiit ex ch. 1555.

Augustinus Breton hospes Divionis obiit ex ch. 1562.

Petrus Regnault obiit ex ch. 1563.

Joannes Hennequin, habens missam de B^e M^e in provincia Francie obiit ex ch. 1566.

Joannes Moreau obiit ex ch. 1567.

Joannes Sattis obiit ex ch. 1569.

Claudius Lexier obiit ex ch. 1569.

Nicolas Loutoultre obiit ex ch. 1570.

Vro Alain Dispensator vixit 45 an. laudabiliter in ordine, obiit ex ch. 1571.

Algidius obiit 8 Dec. anno 1582 ex ch. 1582.

Henricus Alexander obiit 2° junii 1583 ex ch. 1584.

Franciscus Alexandre obiit anno 1584 ex ch. 1584.

Joannes Isambert obiit 3 Dec. anno 1584 ex ch. 1585.

Philippus Bridore obiit 26te februarii 1584 ex ch. 1584.

Franciscus Lynelle obiit anno 1585 ex ch. 1585.

Ludovicus Calard obiit 29te junii anno 1590 ex ch. 1590.

Matthaeus Fotel obiit anno 1590, 26te sept. 1590 ex ch. 1590.

Nicolas Le Maire hospes Parisi obiit 21te sept. 1593 ex ch. 1594.

Michael Raix hospes Gallionis obiit 3° nov. 1593 ex ch. 1594.

Michael Briment g^{us} obitus notatur in calendario dⁱ die 9 nov. 1594 annus mortis 1594.

Nicolas Blet hospes Fontis B^e M^e obiit 11 Dec. 1594 ex ch. 1595.

Franciscus hooper Gallionis obiit ex ch.	1600
Thomas obiit 18 aprilis ex ch.	1602.
Simon Mehault qui inscripsit bonae memoriae R ^{do} Patri Joanni de i. ch. et obiit ex ch. 1602	
habens missam de B. M. et plan. unum p. alt. in memoriam p. ex ch. ord. 23 aprilis.	
Joannes Didus de Carbus obiit 1 maii ex ch.	1603.
Robertus Lapostre obiit ex ch.	1607.
Ludovicus Renault obiit ex ch.	1610.
Laurentius Hubert obiit 26 maii 1611 ex ch.	1612.
Joannes Monnard obiit 22 oct. 1611 ex ch.	1612.
Guillaume Tasse obiit 26 januarii 1612 ex ch.	1612.
Nicot Fournier obiit 27 junii 1612 ex ch.	1612.
Andreas Fumeau obiit 5 aprilis ex ch.	1613.
Carolus Le Febvre obiit 5 julii 1613 ex ch.	1614.
Dionysius Basile obiit 11 martii 1614 ex ch.	1614.
Joannes Viouville obiit 8 martii 1620 ex ch.	1620
Joannes Gaultier obiit ex ch.	1622.

Joannes de Pers dictus Le clerc vestitus domi ad multas plures de vita spirituali tractatus, qui etiam nunc in cartularia est servatus, conscripsit. (fuit professionem anno 1589, 18 junii) Contigit (cum villam de Mailard curam ageret) quadam vigilia festi corporis Christi, ut gratia pietatis accederet Joannes ad sollemnitates vesperas in pago celebrandas sub spe lucrandi: attractas indulgentias Pontificum. Eadem vero die contigerat, ut presbyter ecclesiae illius alius intentus ad missam, quam mane celebraverat; hostiam novam consecrasset et processionem deportandam. Ante vesperas erratum humi advertens consilii inops, et apertum sed detestandum, inivit se cum consiliis. Quando enim hostiam non consecratam, includit in sacristia theca, eamque quasi veram, hostiam, exhibet adorandam, quam et sequenti die ad professionem ante missam deportaturus erat; nihil aliter provisionem fuit et. Omnibus itaque pœdum, presbyteri consiliis, ignorantibus, supervenit ad illam, piospator ecclesiam, pro reperiens vigilie audiendis. Vix dum exclusive vestibulum ingressus fuerat, cum luctum in semetipso permaximum, et nauseam in sui cordis penetrabilibus sentire coepit, nam ubi devotionis ignem se reperiendum existimaverat, ibi glaciatorum pietatem agnovit.

ad altare.

Ad altare tamen progressus, cum sibi crescere indignationem, ac pignus imminescere deprehenderet, Deo revelante, cognovit illius hostiae expositione prophanam, materiam, et ad sacerdotem, silentio accedens ipsum modeste admonuit hostiam in sole conclusam, nullo modo esse consecratam, Ipse plane negat presbyter, instatque pater ostenditque se rem habere. Sacerdos negotii conscius Joannem, a Divina revelatione cognoscere intelligens illius consilio minorem hostiam, cum majori in sole ad supplicationem peragendam, reponit. Insigni humilitate affuit et singulari in religiosos reverentia. Reversus ex grangis solitus erat midato capite verrere majus peristylum, et cum in cartusia morabatur indefesse circa altaria ecclesiae suas preces recitabat. Denique multis bonorum operum collectis manipulis e vivis excessit anno 1624, 14 aprilis, relictus apud omnes sanctitatis opinione.

Antonius Camnier	obit 12 Dec. 1628 ex ch.	1629.
Claudius Pesset	obit 23 Januarii 1631 ex ch.	1631.
Joannes Farin	obit 20 Aprilis ex ch.	1631.
Antonius Durand	obit 28 Oct. 1634 ex ch.	1635.
Philippus Du Jardin	obit 21 Dec. 1636 ex ch.	1637.

Petrus Cirier receptus ad Ordinem a R.^o Patre Joanne Uebel per id temporis Vallis viridis moderatore, vir fuit eximie devotionis profundaeque humilitatis, in extrema octate tanto fervore spiritus aestuabat, ut nocturnis precibus etiam interesset (in ultima octate) Unde monachi cum tanguam sanctum, venerabantur. Annum agens octogesimum, dum ad matutinas sollemnitatis Annunciationis excitaretur, ipse e lectulo surgens pergensque ad ecclesiam, extremo morbo corripitur, Delatus itaque ad cubiculum, ultimam sibi horam, instare presentiscentis luctus mortis nuncium excepit, sacramentoque vite percepto plenus diebus et bonorum operum, placidissime sanctis suorum exspiravit anno 1640, 26 martii, qua die Annunciationis festum per translationem occurrit.

Nicolaus Charsau	obit 19 Oct. 1643 ex ch.	1644.
Hypolitus Pate	obit 9 Oct. 1651 ex ch.	1652.
Joseph Le Cirier	obit 3 maii ex ch.	1653.
Guillelmus Malin	obit 19 Aprilis ex ch.	1654.
Michael Lelicart	pauca utatis amator eximius, profus 23 Jan. 1628, obit 13 Nov. ex ch. 1660 1659	

- Parisius Cardot obiit 26 augusti 1661 ex ch. 1662.
 Claudius Obriot nota perfectionis emisit anno 1614, 28 j. ulii, summa erga in-
 firmos charitate, Devotione religiosae admodum, conversatione omnibus charus, 26 oct
 anno 1661 sancte uti vixerat - ita e conversum, abs obiit, h. obiit m. 11 an. De B. M. 2 per tot. ad.
 Nicolaus Gilloque obiit 24 oct. 1661 ex ch. 1662
 Paulus Bouchon obiit 14 maii 1663 ex ch. 1664.
 Franciscus Gagne obiit 17 annuarii 1663 ex ch. 1663.
 Petrus Duneau Parisiensis prof. 28 j. ulii 1614, silentii et humilitatis cultor excellens -
 Decessit 24 j. ulii anno 1663 annorum agens 76 etatis. . . ex ch. 1664.
 Ludovicus Du Presne obiit 31 maii 1670 ex ch. 1671.
 Gervasius Adam obiit 6 aprilis ex ch. 1671.
 Damianus André hospes Vallis St. Georgii obiit 11 Dec. 1672 ex ch. 1673.
 Cosmas De Ligny obiit ex ch. 1679.
 Stephanus Membrier vir vere religiosus et exemplaris, sancte Decessit 4 aprilis 1681.
 Vincentius Baudoin obiit ex ch. 1681.
 Baptista Colin natus anno 1604, 10 j. annuarii, et institutionum nostrarum professor
 anno 1638, e vivis excessit 7 j. annuarii anno 1685. Vir pius, Devotus, humilis, pau-
 -perum amator et simplicitatis cartesianae sectator eximius ex ch. 1685.
 Joannes Stevenot obiit 21 Dec. 1685 ex ch. 1686.

(Hactenus Notitia - D. Levasseur.)

Catalogus

Clericorum et laicorum Redditorum Vallis Viridis.

Robertus de quo sic charta anni 1316: «obit pater Robertus clericus Vallis Viridis 3° nonas novembrii qui habet triennarium, per tot. ann. et associationem cum 1° Anniversario.

Nicolaus Redditus, habet triennarium, per tot. ann. obiit in ch. 1362.

Bartholomaeus clericus Redditus, habet triennarium, per tot. ann. obiit in ch. 1371.

Richardus de Aula insignis hujus eremi benefactor, de quo sic mentio fit in necrologio:

«Nominis oct. obit pater Richardus de Aula clericus Redditus noster de cujus bonis habuimus 15 francos pro redditibus emendis. Item 15 francos pro libris emendis. Item unum domum, pariter sitam in vico Petri Sarraceni, et 27 solidos annui redditus in vico Lombardorum, » Anno 1384 missus fuerat ad domum Montis Dei. Signatur in ch. 1396, diciturque clericus Redditus noster, in ch. 1391.

Joannes de S^{to} Germano, de quo sic agit necrologium: «Die 2^a februarii obiit pater

Joannes de S^{to} Germano clericus Redditus noster, de cujus bonis habuimus ad valorem 21 francorum in pecunia, et 10 libras redditus vel circa, quae omnia ordinavit applicari ad augmentum reddituum, pro vestimentis nostris. » Tempus quo ille vixit de hac domo benemeritis, floruit non possum assignare.

Petrus de Chosant de quo sic meminit necrologium: «19° calendas februarii obiit magister Petrus de Chosant clericus Redditus noster, a quo habuimus mille octingentas libras Parisienses et plura alia bona de quibus factae sunt et antea septem, cellam, » vixit pater ille in saeculo decimo quarto.

Joannes Maqueti vel Maqueti vixit in saeculo divites et nobiles qui uxore defuncta saeculo veladicens in hac domo, statim clerici Redditi sectatus post exactos in Dei servitium annos pie animam, efflavit 5° calendas martii. Qui cum sese beneficium valde in hac domo exhibuisset, nomen illius inscriptum est his verbis in necrologio: «5° calendas martii obiit pater Joannes Maqueti clericus Redditus noster, qui dedit nobis 10 francos. Item fecit fieri libros ad valorem 44 francorum, et multa alia bona fecit nobis et fieri procuravit, » non solum autem ipse vultu, sed et beneficiis affecit, sed habuit filiam nobilem, domicellam, nomine Joannam et sororem, Agnetem nomine, quae recensentur in necrologio tanquam benefactricae. Tempus autem quo vixerunt in compertum mihi est.

Joannes De Montibus Redditi hujusmodi vivebat anno 1330, quo anno a Bindo de Senis Domini Papae notario obtinuit apographum, indulgentiarum ab eodem Papa omnibus personis Ordinis in articulo mortis constitutis concessarum, quarum exemplum exscriptum in catalo-
go Simonis Domus Paris.

Joannes De Monteforti Redditi Paicus, habens tricunarium, per test. ond. obit-ex. h. 1396.
Guillelmus Caprioli Clericus Redditi sacerdos obit-ex. h. 1401.
Andreas De Cornaco Redditi obit-ex. h. 1483.

Donati Vallis viridis. —

Colinus obit-ex. charta anni 1418.
Hugo Le Coq, cujus obitus notatur in hunc modum, in charta anni 1486.
« venerabilis vir magister Hugo Galli Archidiaconus Beluac Donatus Vallis viridis habet
breve per test. ond. » De eo fit mentio in necrologio Vallis viridis sic: « 6. Kal. octobris
officium magistri Hugonis Le Coq advocati in parlamento, ac utriusque juris licentiat
Archidiaconi Beluac, Donati nostri, qui fundavit unum, religiosum, in cella signata E, qui
fouebatur orare pro eo, parentibus et amicis suis, fundavit etiam 8 anniversaria pro ani-
-mabus magistri Gerardi Le Coq patris et Domicello Joannette Des Landes matris ejus-
-dem Archidiaconi, pro quorum fundatione ac etiam onere nutriendi ac sustentandi cum
-dem Archidiaconi, sita comite una cum capellano et servitoribus suis habuimus triginta
-libras annuales sitas apud Montfort, Medunton, Verbery, Larni et alibi. Habuimus ins-
-uper pecunias ex quibus comimus terram de Poilly Galerac, et plures alios redditus pro
parte amortizatos tam in grandis quam denariis ascendentes ad 200 libras annuales.
De eo alibi egimus. —

Robinetus de Hezeque cum bona sua ad constructionem sacelli quod in ipsius
Domus vestibulo conspicitur una cum R^{do} Tur em ab' Des Ursins. Antiocheno Patriarcha
et hujusmodi intercedendi rogasset, ipse sese in hac causa cultui Divino adhaerere adscriptus
inter

inter fratres Donatos, cujus obitus signatur in charta anni 1493. Vocatur
in antiquis monumentis Cisterciensis Robertus, quod quidem, referunt ipsum, com-
muni habilius suscepisse, sed in charta recensetur inter Donatos.

Guillelmus Huvault	obit ex ch. - - - - -	1494.
Joannes Longlois	obit ex ch. - - - - -	1546.
Guillelmus Maunart	obit ex ch. - - - - -	1566.
Gregorius Bonne	obit ex ch. - - - - -	1570.
Robertus Petit,	obit ex ch. - - - - -	1573.

(Hactenus notae. De S. Le Vasseur et S. Le conté. Repertoire 6 nov. 1890)

